VLADIMIR VOLKOFF

Autorul bestsellerului OASPETELE PAPEI

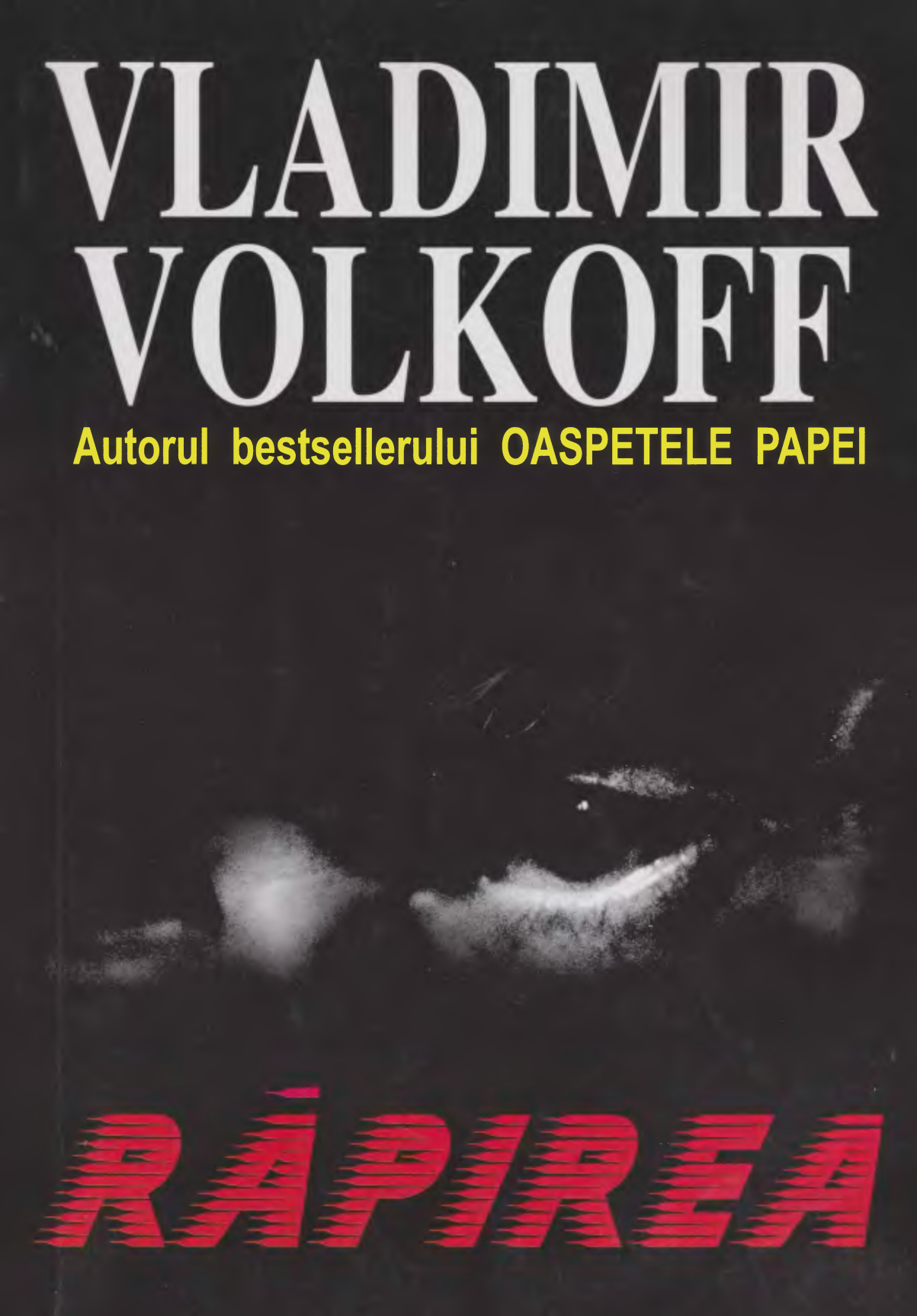

RĂPIREA

VLADIMIR VOLKOFF

RĂPIREA

Traducere din limba franceză:
Mărgărita Vavi Petrescu

EDITURA ORIZONTURI
Bucureşti

Nota autorului

Autorul doreşte ca toţi cei care l-au ajutat să scrie această carte să găsească aici expresia gratitudinii sale.

Unii, din raţiuni evidente, nu pot fi numiţi, dar autorul nu le este întru nimic mai puţin recunoscător decât următorilor:

Doamnelor de Baudus, Didier, Dumitresco, Hofmann, Jankovitch, Laurent, Mattei, Mikitch, Roy, Scordia, Theys,

Reverendului Superior Părintele Arhimandrit Elie de la mănăstirea Transfigurării şi Reverendului Superior Părintele Boris Bobrinskoy pentru documentaţia asupra relicvelor,

Alteţei Sale Prinţul François de Bourbon,

Domnilor d'Argent, de Baudus, Chandler, Combaz, Corvez, Dimitrijevitch, Galliez, Guyard, Ibn Warraq, autorul cărţii *De ce nu sunt musulman*, Imbert, Ivanoff, Jankovitch, Jivadinovitch, Juillard, Le Pichon, Livernault, Magnificat, Paucard, Peroncel-Hugoz, Quillian, Raufer, Thorne, del Valle, Volker.

Autorul s-a preocupat să ortografieze cu minuscule cuvintele islam şi musulman, când a fost vorba de religia musulmană, şi cu majuscule Islam pentru comunitatea musulmană sub aspectul său geopolitic, Musulmani pentru beneficiarii la apartenenţa culturală acordată de Tito musulmanilor din Iugoslavia. Numele proprii ale locuitorilor din Monterosso şi ale celor sârbo-croaţi sunt transcrise aşa cum se aude şi trebuie să fie pronunţate aproximativ cum sunt ele dactilografiate.

Cititorul va găsi la sfârşitul cărţii explicaţia siglelor puţin curente, justificarea anumitor ortografieri, un scurt glosar de vocabule sârbo-croate şi lista personajelor.

V.V.

PROLOG

I

Trei bărbați

1. Președintele Statelor Unite dă ordine

Elimină-l pe omul ăsta care-mi calcă pe nervi, rostește bărbatul cel mai puternic din lume, punând pe masa joasă un picior pe al cărui deget mare se iteau câțiva peri roșcovani. Elimină-l, mă deranjează.

Era ciudat să auzi vocea asta de castrat și tonul plângăcios pornind dintr-un munte de carne tânără și blondă, stropită regulat, de o bună bucată de vreme, cu bere blondă.

În schimb, interlocutorul său, trecut binișor de treizeci de ani, era zvelt, suplu, numai mușchi și tendoane pe oasele lungi, cu un craniu pleșuv turtit pe laterale, cu tâmplele înfundate, un nas coroiat sub o frunte unde excesul de piele se aduna în pliuri. Vorba lui era un murmur distins și nazal, de parcă ar fi cântat la trompetă în surdină. Ședea pe marginea scaunului, un *Early American* autentic, și se apleca în față într-o atitudine în același timp familiară și respectuoasă.

– Nu văd de ce v-ar deranja, domnule Președinte!

– Ți-am atras atenția de o sută de ori, nu o dată, să-mi spui Bob în intimitate, făcu președintele pe un ton capricios.

– Nu văd de ce te-ar deranja, Bob!

Președintele se întinse pe balansoar. Îi plăceau balansoarele. Te poți apropia, depărta, detașa, poți reveni, te simți destins, în largul tău, *relax*. Mângâindu-și degetele mari:

– Oh! Wally! Nu vezi că omul ăsta este un neg care nu merită să desfigureze chipul încă imaculat al Mileniului al Treilea? Dacă aș avea o bătătură la picioare, nu m-aș duce să-mi fac pedichiura?

În public, Bob se străduia din răsputeri să pară stupid. Într-o țară în care inteligența etalată ostentativ e văzută cu ochi răi, faptul i-a adus destule milioane de voturi: „Bob poate că nu-i perfect, dar e la fel ca noi toți." Fraza fusese pronunțată de miliarde de ori de numeroșii lui partizani, care nu și-ar fi mărturisit niciodată lor înșiși că nu erau mai proști ca alții, dar nici pomeneală ca el să se lase descoperit, ceea ce a fi fost culmea lipsei de pudoare. În particular, președintelui i se întâmpla să coboare totuși garda și să vorbească precum Shakespeare,

dar întotdeauna pe un ton confidențial sau ironic, pentru a exorciza ceea ce cuvintele lui ar fi putut avea prea sofisticat.

Wally își ridică cutele suprapuse de pe frunte.

– Dacă este o chestiune de cosmetică...

– Vezi bine ce vreau să zic. Simt că ar fi indecent să tolerez, în acest mileniu care ne va aparține, o individualitate atât de obscenă. Până și porecla lui dovedește că nu-i de-al nostru.

– „Regele munților"? Dar, Bob, e un rege ales.

– Ales, ales... Ales cu o asemenea majoritate devine suspect. Eu sunt ales cu trei sferturi din voturi? De altfel, ales într-o republică autoproclamată, pe care n-o recunoaște nimeni.

– Te previn că am de gând să mă fac avocatul diavolului.

– Nici nu m-ar mira din partea propriului meu DCI, insinuă malițios președintele, agitându-și degetele mari ca să le contemple mai bine. Dacă stau bine să mă gândesc, nu te plătesc pentru virtuțile tale angelice.

– Argumentele tale nu stau în picioare, Bob. O majoritate de nouăzeci și nouă la sută ar fi fost într-adevăr suspectă (deși am tolerat foarte bine timp de trei sferturi de secol ca amicii noștri sovietici să fie astfel aleși). Șaptezeci și cinci la sută demonstrează pur și simplu că poporul lui de primitivi se află în spatele lui. Cât despre „autoproclamată"... Cunoști vreuna care să nu fie astfel, începând cu republica noastră? Atâtea monarhii legendare pretind că trecutul lor se pierde în negura vremilor, atâtea republici care se respectă se autoproclamă la o anume dată, într-un anume loc, în văzul și știința lumii întregi. *The time has come for all good men...*[1] Urmarea, o cunoști pe de rost. În fine, e foarte exact dacă spunem că noi nu recunoaștem oficial republica monterossiană, dar am luat act de existența acestei entități. Ne-au tot bătut la cap că Knezevici este o căpetenie de bandă, dar, după acordurile de la Chicago, nu mai este.

– Glumești, Wally! Knezevici este căutat ca criminal de război.

– Inexact. Căutat fiind *inculpat* în crime de război. Deci, în această situație, i se acordă prezumția de nevinovăție.

Cei doi bărbați se priviră o clipă pe deasupra mesei scunde pe care zăceau ceștile goale de cafea. Haviland.

– Wally, mi-ai spus adineauri că argumentele mele nu stau în picioare. Te înșeli: ele stau în picioare în fața opiniei publice, asta contează.

– Un punct pentru dumneata, Bob.

Bob îl arătă pe Wally ectoplasmei care plana, impalpabilă, la o oarecare distanță. Ectoplasma se materializă într-un servitor negru care ridică o sprânceană întrebătoare, permițându-și să arate cu un deget timid spre bărbatul cel mai puternic din lume, care făcu din cap un nu aproape imperceptibil. Atunci,

---

[1] A venit timpul pentru toți oamenii buni (lb. engl. în orig.) *(n.tr.)*.

slujitorul aduse un *snifer*[2] de Baccarat pe un platou de argint englezesc din secolul al XVIII-lea şi-l lăsă la îndemâna lui Wallingham, şoptind:

– Spaniol sau francez, *sir?*

– Spaniol, răspunse Wally dintr-un soi de snobism, aşa de-al naibii, fiindcă socotea că se aşteptau să zică „francez".

Servitorul se întoarse cu o sticlă de Veterano Osborne şi umplu un pahar de baccarat.

– Da, reluă Wally. Trebuie să recunoaştem că asistăm, în acest sfârşit de secol, la o mutaţie profundă operată în sufletul american. Americanii, ca şi anglo-saxonii în general, au fost dintotdeauna partizanii celor defavorizaţi, a marginalizaţilor. Avem complexul Robin Hood, şi iată că asistăm la un fenomen contrar. Acest om, singur împotriva tuturor, îşi permite să ne trateze cu insolenţă, şi, în loc de a simpatiza cu el, îmi spui „Elimină-l". Şi nu am nicio umbră de îndoială că poporul american nu te-ar susţine.

Ciudat.

– Nu văd unde-i problema. Dacă am certitudinea că sunt susţinut, pentru ce protestezi?

Chiar de la începutul primei sale campanii electorale, Bob Brookes înţelesese că realitatea nu există (sau nu mai există – admitea că ar fi putut să existe cândva). În zilele noastre, nu există decât opinia publică. De la alegerea sa pentru prima magistratură a statului, el realizase că nici opinia publică nu există. Există doar sondajele, deformate după cum se doreşte şi care determină opinia publică, la rândul ei, determinând realitatea. Se hotărî să ia taurul de coarne.

– Knezevici se află în fruntea unei populaţii înapoiate, care nu-i nici măcar în stare să priceapă beneficiile democraţiei. E cazul tipic în care trebuie să le faci bine oamenilor în pofida voinţei lor. Când mitocanii ăştia de munteni se vor descotorosi de influenţa diabolică a lui Knezevici exercitată asupra lor, se vor căi de crimele comise şi după una sau două generaţii vor ajunge ca şi noi. Se vor apuca să-şi tundă afurisitele de peluze şi vor face nişte afurisiţi de hot-dogs din afurisiţii lor de porci. Dacă există o palmă de câmpie în blestemata lor de ţară vor face din ea un teren de golf şi blestemaţii noştri de turişti se vor duce la ei să-şi petreacă blestematele de vacanţe. Ce-ai mai putea spune acum?

El ridică vocea aşa cum fac oratorii pentru a obţine aplauze:

– Nu voi tolera o pată feudală pe harta lumii în zorii celui de-al Treilea Mileniu!

Şi izbucni în râs.

David Abraham Wallingham, poreclit *Just-call-me Wally*[3], fiind una dintre acele formule paterne care-i erau pe plac, nu era de acord cu patronul său.

---

[2] Serviciu de băuturi alcoolice (limba engleză). *(n.tr.)*

[3] Spune-mi Wally – formulă foarte uzitată, care invită la o adresare neprotocolară. *(n.tr.)*.

Rodul unei încrucișări, paradoxale dar fecunde, între aristocrația sudistă și finanțele evreiești dăduse dovadă de intrepiditate și de machiavelism de pe vremea existenței OSS-ului, primul dintre servicile secrete americane. Unii afirmau că sigla însemna *Oh! So Select!* Alții traduceau: *Oh! Si Snob!* Nimic din toate astea nu era greșit, și, după două misiuni în Franța ocupată, unde se folosise judicios de grenadă și de pumnal, Wallingham se integrase foarte bine în acel mediu. Ascendența sa pe linie maternă îl împiedica oare să fie un WASP perfect? El a fost WASP-ul mai mult ca perfect.

Când OSS a fost înlocuit cu CIA, ar fi putut parveni până spre culmile învecinate cu vârful, dar n-a fost să fie. CIA, care are reputația că susține dictaturile de dreapta, în realitate a preferat întotdeauna mișcările de stânga, crezând astfel că ia apa de la moară comunismului, și această miopie, care nu s-a transformat într-o catastrofă datorită, simplu, prăbușirii comunismului, nu-l agrea pe Wallingham. În aceste condiții, mai curând decât să caute o carieră administrativă accelerată, a preferat să bată în retragere, alături de James Jessus Angleton, în insondabilele mistere ale contraspionajului ofensiv, unde se afla oarecum al adăpost, fiindcă așa se cuvenea să fie pentru a afla ce se punea la cale. Cu venirea la putere a lui Jimmy Carter, Wallingham și-a dat demisia prevăzând că, din rațiuni zis morale, președintele și-ar trăda ofițerii, i-ar demasca pe agenți, ar sabota serviciul.

În retragere, fostul *spook*[4], rămas la fel de atletic și de alert, nu a șomat: ca să-și ocupe timpul avea plantația Wallingham în Georgia de Sud și Banca Abramson în Atlanta.

Aparținând, ca sudist, de partidul Democrat, dar de aripa sa dreaptă, el se interesă de viitorul președinte Bob Brookes, nu numai pentru că era candidatul partidului său, ci mai ales pentru că intuise în el un mare vid moral, dacă nu chiar intelectual, că vidul se putea umple cu lucruri rele dar și cu lucruri bune și că, odată cu vârsta, Wallingham se vedea în rolul distribuitorului de sfaturi bărbatului celui mai puternic din lume. De altfel, vântul politic își schimbase direcția. Balivernele în care crezuse Carter nu mai erau la modă decât pentru export, și poate că avea să-i fie cu putință să muncească din nou întru măreția Țării Bunului Dumnezeu. Just-call-me-Wally dădu câteva impulsuri utile la alegerea lui Bob.

Bob, la rândul său, la prima tinerețe, dăduse în mod necugetat garanții mișcărilor contestatare, fie ele de stânga, pacifiste, anarhiste, ecologice, de toate neamurile. Fără să încline spre comizerație sau defetism (ar fi putut să fie la fel de bine colonialist sau negustător de sclavi negri dacă moda ar fi înclinat spre colonizare sau lemn de elben), își compusese o imagine de „porumbel" care

[4] Fantomă (limba engleză) *(n.tr.)*.

risca să devină stânjenitoare. „Ochii înstelați" și „inimile însângerate" nemaifiind la modă, Bob Brookes trebuia să-și schimbe reputația, și, pentru asta, nimic nu era mai indicat decât să se înconjoare de câțiva „șoimi" bătrâni, care ar fi dat ortul popii, după ce ar fi ferchezuit aura întinată a președintelui. Îl sondase pe boșorog:

– Ce v-ați dori, în caz că poporul american...?

– Compania nu mi-ar displăcea.

– Considerați că s-a și făcut.

La drept vorbind, Bob nu era sigur că CIA servea într-adevăr la ceva: acum, comerțul era cel care dispunea aproape în întregime de politică, iar comercianții sunt întotdeauna bine informați, dar Just-call-me-Wally ar deține rang de ministru și toată lumea ar fi mulțumită.

Bob ales, Wallinghton numit, relațiile dintre tânărul președinte seducător și bătrânul rapace experimentat se dovediră, pe ansamblu, excelente, fiindcă urmăreau amândoi același țel, măreția Statelor Unite, deși mobilul lor era diferit. Wallingham încă mai era patriot, Bob, de pe acum, mondialist; Wallingham credea în forța voinței, Bob se lăsa dus de forța lucrurilor: adică erau atașați unor valori opuse, dar, pentru moment, aceste valori îi antrenau în aceeași direcție.

Nu întotdeauna.

Bob miza pe Islam. Ce piață în perspectivă! Ce rezervă de mână de lucru! Și ce fericită aplicare a doctrinei *containment* [5] a fostei URSS, de îndiguire a Rusiei! Fiindcă în fine, această șeptime de pământuri ieșite la suprafață, dând pe dinafară de bogății naturale, locuite de un popor industrial, uneori genial, deși se afla azi în plin marasm, cu siguranță ar veni ziua când va trebui să se țină seamă de el: și în acea zi, Islamul și-ar dovedi dimensiunile utilității sale.

În schimb, Wallingham nu avea încredere în islam. Pe de o parte, strămoșii lui evrei îi șopteau că nu te poți aștepta la nimic bun de la o religie deopotrivă războinică și prozelită, care a deturnat Biblia în avantajul ei, și ale cărei ambiții nu constau în conservarea cu strictețe a adevărului, ci în a-l impune lumii prin forță. Pe de altă parte, strămoșii săi sudiști îi murmurau că e cu putință, fără a fi rasist, să admiți că există diferențe între rase, că nu întotdeauna se înțeleg bine unele cu altele, că arabilor le-a plăcut să confunde soarta poporului cu viitorul religiei lor, pe scurt că *„they are not like us"* [6], și prevedea de pe acum că acea complicitate a Statelor Unite cu turcii, pakistanezii, talibanii, bosniacii și albanezii se va întoarce împotriva Americii, care aspiră la imperiul material al lumii, în vreme ce islamul râvnește la imperiul spiritual.

---

[5] Acțiune de a ține pe cineva sub control – respectiv prevenirea expansiunii unei puteri sau ideologii ostile.*(n.tr.)*.

[6] Ei nu sunt ca noi (limba engleză).*(n.tr.)*

[illegible] Wallingham era, în măsura în care încă se mai putea aplica, un [illegible] al doctrinei Monroe[7]. Unele incursiuni în afara Americilor, stil Primul Război Mondial, fie, dar fără a depăşi centrul de gravitaţie care trebuia mereu să rămână între aceleaşi longitudini. La ce ar fi putut servi americanilor eliminarea preşedintelui din Monterosso? Fără a mai pune la socoteală că a elimina, într-o ţară străină, cu care nu te afli în război, un ales al poporului care se bucura de susţinerea a trei sferturi din populaţie, chiar acuzat fiind de cele mai grave atrocităţi, însemna totuşi o violare flagrantă a acelor drepturi ale omului cu care America se putea mândri ca deţinătoare a titlului de campioană...

Şi pe urmă, dacă e să spunem lucrurilor pe nume, Wallingham nu era departe de a încerca o umbră de simpatie pentru acel Knezevici dat naibii. Considera că, în tinereţea sa, se asemănase mai mult cu Knezevici decât cu Bob, şi că, dacă OSS l-ar fi trimis în Iugoslavia şi nu în Franţa, s-ar fi adresat unor oameni ca regele munţilor.

– Ce înţelegi prin „Elimină-l"?

– Saltă-l. Nu vreau să-l mai văd. Nu mai vreau să aud mass-media trâncănind că acest criminal de război sfidează justiţia mondială. Fie vorba între noi, prea puţin mă sinchisesc eu de justiţia mondială, dar asta mă priveşte pe mine. Mă simt, cum s-ar spune, responsabil.

Îşi îngustă ochiul stâng, mulţumit să-l vadă pe bătrânul Wally sorbindu-şi coniacul, în vreme ce el nu bea nimic, dar Wally ştia, pe de altă parte, că preşedintele îşi va scoate pârleala imediat, în solitudinea grandorii şi în grandoarea solitudinii, dacă nu cumva îi va ţine companie Sally, căreia îi plăcea să cam tragă la măsea.

De fapt, Wallingham vedea că preşedintele nu avea de gând să cedeze. Păcat, păcat că a ales să-şi aplice imensele forţe de care dispunea acestei mărunte afaceri insignifiante din Monterosso. Faptul trăda un temperament vulgar. Dacă nu cumva... Aşteptaţi o clipă! Să subestimezi, indiferent ce, înseamnă întotdeauna o eroare. Sau preşedintele întrevăzuse că Monterosso reprezenta un microcosmos, că tot ceea ce se petrecea în acea ţărişoară trebuia apoi să se petreacă în restul lumii şi că, din aceste considerente, el se vedea obligat să-şi impună acolo legea, oricât de ilegitimă ar fi fost? Bob Brookes, poate că nu era incapabil de acest gen de intuiţie.

– Există o modalitate bună de a-i sălta pe oameni, rosti Wallingham, ca omul experimentat care de două ori în viaţa sa pusese această metodă în execuţie cu propriile mâini. Definitiv. Cum scoţi un dinte. E destul de simplu.

---

[7] James Monroe (1723-1831), om plitic american, preşedinte al Statelor Unite între 1817-1825, a enunţat în 1823 doctrina care-i poartă numele şi care condamnă toate intervenţiile europene în afacerile Americii şi invers. *(n.tr.)*

– Ah! nu, nu m-ai înțeles. E bine ca un singur om să moară pentru ca poporul să supraviețuiască, cum o spune, s-ar părea, Scriptura, dar nu e destul ca el să moară. Aș spune chiar că, în timpurile noastre, nu-i necesar să moară, și – aș merge chiar mai departe – e de preferat să nu moară. Trebuie să fie dezavuat, dezonorat, stigmatizat în fața lumii, și nu poate fi bine dezonorată decât o ființă vie. De altfel, știi prea bine că imbecilul de Jimmy a interzis asasinatul politic.

Wallingham îl privea cu admirație pe acest boboc care cita pe dos din Scripturi și se pretindea de o morală la care avea inteligența să nu adere. Dacă ar fi trebuit asasinat cineva, Bob n-ar fi ezitat să dea ordinul, chit că ar fi luat măsuri să nu se poată afla niciodată că el era implicat.

– Și ce-ai de gând să faci cu el când vei pune mâna pe el viu?

Bob își înnodă brațele la ceafă și zâmbi cu zâmbetul lui de aligator, fără să-și întredeschidă buzele.

– Asta-i problema mea, Wally. A ta este să mi-l livrezi.

Avea capul aplecat în jos, spre piciorul gol și roșcovan, dar, pe sub sprâncene, îl privea pe Wally cu un aer poznaș.

Wally răspunse cu blândețe:

– Domnule Președinte, nu trebuie decât să dați ordinele care se impun, iar noi ne vom disputa pentru a afla cine le va executa. Acestea fiind spuse, dacă îmi pot permite un sfat, acest gen de operație nu este în stilul Companiei. Nu văd cum am putea-o duce la bun sfârșit, nici transparentă fiind, nici clandestină. Regele munților poate mobiliza de pe o zi pe alta cincizeci de mii de oameni care ar fi mândri să moară pentru el. Cu mizerabilele noastre efective... Simt, Bob, că asta-i o operațiune pe care va trebui s-o propui forțelor speciale. Delta a fost creată în acest scop, nu? Ai nevoie de vulturi tineri pentru o asemenea lovitură și nu de șoimi bătrâni ca mine. Bineînțeles, noi vom transmite organismului desemnat de dumneata informațiile de care dispunem.

Pentru Wally, această afacere mirosea cel puțin la fel de urât pentru CIA ca și Golful Porcilor[8] sau programul Mkultra, cu experiențele sale asupra LSD-ului. S-ar fi pierdut oameni, ar fi fost ridiculizat și n-ar fi reușit. De altfel, nici nu era de dorit să reușească. Considerându-se jandarmul universal, Statele Unite ar deveni universal odioase, și cine știe dacă atunci însăși Providența nu și-ar întoarce fața de la ele? E nevoie de succese gradate prudent pentru a câștiga Providența de partea ta.

– Ah! te eschivezi. De fapt, poate că ai dreptate. Laurii victoriei nu reprezintă genul unei oficine care acționează din umbră, nu-i așa, indiferent care ar fi bugetul? Acțiunea ar risca să vă compromită?

---

[8] În 1962 a avut loc o tentativă eșuată de debarcare în Golful Porcilor întreprinsă de cubanezii anticastriști. *(n.tr.)*

Nu erau cu adevărat nişte ameninţări, ci modul în care preşedintele atrăgea atenţia că el este preşedintele.

– Bun, am să analizez chestiunea cu Delta, fiindcă nu consideri că ai fi capabil... (făcu o pauză de care Wally nu profită). Dar vreau totuşi să-i explic şoimului bătrân, aşa cum te pretinzi, că timpul regilor munţilor s-a terminat şi că puţinii care mai întârzie trebuie daţi afară. Monterosso mă agasează fiindcă mi se împotriveşte, iar mie aşa ceva îmi displace, foarte adevărat. Am jucat fotbal într-o vreme, şi-mi plăcea să câştig, închipuie-ţi. Dar nu-i ăsta esenţialul. Să nu te duci să le povesteşti ecologiştilor ce-am să-ţi spun acum, Wally: e top secret. Există specii pe cale de dispariţie pe acest pământ, *şi e bine aşa.* Prea puţin îmi pasă mie de nu ştiu ce bufniţă din nord-vest cu care ni se împuie urechile, dar sunt cât se poate de mulţumit că nu mai există baroni briganzi, sclavagişti, monarhi, comunişti, practic gânditori independenţi şi absolut deloc aristocraţi. Toţi ăştia sunt nişte dăunători, Wally, şi, dacă a mai rămas câte unul, trebuie măturat de pe faţa pământului, precum şobolanii. *Hâşti!*

O umbră tocmai trecea pe dinaintea ferestrei mari care dădea spre pădurile de arţari ce împrejmuiau Cap David într-un cerc de flamuri roşii.

– Vine Sally, spuse preşedintele, şi o să mă certe că mi-am scos încălţările: pretinde că aşa ceva nu se face într-o societate aleasă.

Se grăbi să intre în mocasinii din piele albă. Şi rolul de soţ temător îi adusese câteva milioane de voturi, feminine, bineînţeles, dar şi masculine. Aceeaşi placă: „Bob poate că nu-i perfect, dar e la fel ca noi toţi." Sally era pe punctul să intre. Bob termină precipitat:

– Aminteşte-ţi ce ţi-am spus, Wally. Planeta asta devine prea neîncăpătoare. Nu mai există loc şi pentru ei şi pentru noi, iar ei sunt cei care îl vor elibera.

Wallingham se ridică – ca un gentlemen ce era –, şi excelenta linie a costumului său prince-de-galles îi puse în valoare eleganţa naturală a siluetei: nici măcar manşetele pantalonului nu împietau întru nimic asupra taliei sale înalte.

La intrarea lui Sally, o femeie deşirată, osoasă, într-un *pantsuit* [9] vineţiu, salonul îşi schimbase aerul: anumite femei deţin darul acesta. Mobilele începuseră să strălucească mai tare, spetezele fotoliilor *Early American* se îndreptaseră, perdelele cădeau mai drepte, iar slujitorul negru se topea în zidul lambrizat cu lemn de stejar.

Numai Bob îşi reluase poza nonşalantă.

– Ia te uită! Prima Doamnă! Vino aici, Primă Doamnă.

Se legănă în balansoar şi-şi petrecu o mână în jurul şoldurilor colţuroase ale soţiei sale şi o trase spre el:

---

[9] Pantaloni, în engleza americană.*(n.tr.)*

– Iată Cea mai bună Jumătate a mea, Burgheza mea, Patroana mea, Ministrul meu de Finanțe, Căprioara mea Ispăşitoare, Cea Fără de Care Eu N-aş Fi Nimic. Ştii ce ni s-a întâmplat acum câteva zile? Eram într-o excursie prin Oklahoma noastră natală şi mă opresc să iau benzină. Sally coboară şi începe să stea la taclale cu un pompist murdar. Când pornim iar la drum, o întreb: „Cine-i amărâtul?

– Un tip cu care ieşeam cândva.

– Ei bine, trebuie să fii mulțumită că nu te-ai măritat cu el.

– Şi ştii ce mi-a răspuns: „De ce, mă rog? Dacă ne-am fi luat, el ar fi fost preşedintele Statelor Unite!"

Wallingham surâse politicos. Mai auzise de câteva ori istorioara şi era neverosimilă: Preşedintele conducând în persoană, oprindu-se să ia benzină? Bob, de altfel, nici nu se aştepta să fie crezut. Voia să-l gratifice pe Wally cu plăcerea condimentată de a o auzi din propria lui gură. Poate şi să-i dea o mică lecție lui Sally, care manifesta tendința de a-şi lua aere prea mari. Sally se ținea dreaptă, cu o expresie reprobatoare, un surâs disprețuitor, şoldurile costelive cuprinse de brațul prezidențial, la care se uita de sus, ca la un obiect insolit: geamandură? cerc de butoi? centură de castitate? – nu părea să ştie. Wallingham îşi aduse aminte o altă istorioară, care îi fusese povestită, şi căreia îi acorda mai multă crezare. Cum întreaga familie prezidențială se ducea la biserică duminica, şoferul schimba de fiecare dată itinerarul, şi, într-o bună zi refuzase, din prudență, să meargă pe drumul dorit de preşedinte... care i-a tras una în cap cu Biblia.

– Atunci, rămâne Delta? întrebă Bob.

– Delta, domnule Preşedinte, răspunse Wallingham, întinzând respectuos mâna.

2. Knezevici îşi pierde fiul

La ora la care se termină prânzul pe coasta de est a Statelor Unite, soarele este pe cale să apună în Monterosso – *Srvena Planina*, în limba locală – dar aceste sunete ciudate oricărei alte urechi, mai puțin celei indigene, dau câştig de cauză denumirii latine de *Monterosso*: Muntele roşu.

Legenda spune că, în săptămâna în care Dumnezeu a creat lumea, a aruncat în toate direcțiile pumni întregi de argilă, calcar, marmură, cernoziom. Duminica, nu-i mai rămăsese în paner decât câțiva bulgări de pământ roşu. I-a aruncat grămadă pe țărmul mării, creând astfel Monterosso.

În linii mari, Monterosso are forma unui triunghi echilateral. Partea de vest se întinde pe țărmul Adriaticii, cea de nord se mărgineşte cu Iugoslavia,

spre sud-est se învecinează cu Țikota musulmană care, înaintea acordurilor de la Chicago, făcea parte din Monterosso.

În ciuda mării din apropiere, monterossienii nu sunt marinari, ci niște munteni uriași atașați sălbatic de pantele lor abrupte și împădurite. Vânători, războinici, poeți, au rezistat bogomililor[10], turcilor, bulgarilor, albanezilor, austriecilor, germanilor, italienilor, comuniștilor, musulmanilor din Țikota.

Azi, rezistau Organizației Națiunilor Unite, Atlanticului de Nord, Occidentului. Le rezistau naiv, gândind că era vorba de o neînțelegere care avea să se clarifice curând, dacă nu cumva întrevedeau mistic că destinul lor, de a înfrunta dintotdeauna pe cei mai puternici ca ei, se manifestase din nou. Din care cauză se simțeau destul de mândri. Își luaseră ca deviză: *Libertatea cu Dumnezeu sau moartea.*

Vladimir Knezevici, președintele Republicii Monterossiene, ieși ca în fiecare seară din casa familiei, sprijinită de faleză, casă vastă și ciudată, clădită din piatră, lemn, cărămidă, chirpici, pe diferite niveluri, în epoci diferite, pe fundații vechi de o mie de ani, înconjurând o curte interioară, învecinată cu dependințele, cum se obișnuiește în Balcani: odăi de copii și de oaspeți, grajduri, șoproane, magazii, fântâni cu cumpănă, putine de sărături, cazane de spălat, stâne, adăposturi pentru vite, camere de dormit pe timpul verii, aruncate la întâmplare pe pajiștea înflorită, care se întindea dinaintea unei stânci abrupte.

La plecare, Vladimir Knezevici atinse ușor cu mâna tocul ușii: dacă vrei să te întorci, așa trebuie să faci.

Un cântăreț la guzlă, orb, pe marginea terasei, ca să se mai bucure de ultimile raze ale soarelui la asfințit, recunoscu pasul președintelui, scârțâi discret arcușul pe instrumentul fonf și, în chip de salut, intonă primele cuvinte ale poemului eroic sângeros, numindu-l tandru *cicea,* adică „Bătrânul":

Tu ești cicea al nostru, din voievozi scoborâtor,
Regele munților roșii, meleag al părintelui tău.
Spada lui Simeon ai ridicat-o mereu biruitor,
Să se ferească oricine ar vrea să-ți facă rău!

Considerat un uriaș în această țară de uriași, regele munților purta *șaikașa,* cascheta militară tradițională, o *dușanka* brodată în cruciulițe, pantaloni scurți, bocanci și o vestă din blană de oaie cu lâna în interior, brațele libere în răscroiala larg despicată. Când să pătrundă în pădure cu energia pe care o punea în toate, se întoarse și văzu că luminile casei unde se născuse punctau de pe acum cu galben noaptea ce se apropia: sub acel acoperiș respirau soția lui, Antonia, fiul, Ștefan, fiica sa, Milița, servitorii și tovarășii de arme care făceau cu

[10] Sectă religioasă dualistă, de origine bulgară. *(n.tr.)*

schimbul ca să-l apere. Porni pe sub bolta de zadă. Ferigile crescute în jurul lui foşneau uşor.

Cu paşi mari, el urcă pintenul împădurit unde avea să-şi facă rugăciunea zilnică. Vreo zece oameni în ţinută de camuflaj albăstrie îl urmau discret.

În pofida celor cincizeci de ani ai lui, urcă rapid panta fără ca plămânii să-i reproşeze impetuozitatea cursei ascendente. Părul, pe care-l purta lung, încărunţise ca şi mustaţa în furculiţă, dar el se simţea încă în putere. Ajunse în vârful pintenului, scăldat într-o lumină piezişă de ultima rază de soare, se opri cu picioarele depărtate, mâna înfiptă în chimirul lat de piele, dominând pantele stâncoase care se rostogoleau către vale. Se afla aproape în centrul lui Monterosso, care se scufunda pe încetul în penumbră ca un enorm submarin.

În fund, spre stânga, iataganul ce se deslușea prin ceaţă era râul Zeta, care despărţea Monterosso de Iugoslavia. În el se arunca dinspre dreapta un torent impetuos, Komarniţa, din care nu se zăreau decât câteva pete albe ce marcau graniţa cu Ţikota. În inima Ţikotei se aprindeau focurile îndepărtate din Zlatiţa, târguşor cândva moterossian, azi musulman şi aşa-zis demilitarizat.

Regele acelor munţi inspiră cu lăcomie aerul curat şi rece şi se închină cu mişcări largi, de la dreapta spre stânga, cu degetul mare, arătătorul şi mijlociul reunite pentru a semnifica Trinitatea, în vreme ce inelarul şi degetul mic rămâneau îndoite, amintind cele două naturi ale lui Cristos. Începu prin a recita Tatăl Nostru, Ave Maria şi Crezul de la Niceea-Constantinopol. Nu cunoştea pe de rost multe rugăciuni, dar pe astea le ştia din copilărie şi ele îl aduceau în starea de a putea vorbi apoi cu Dumnezeu, folosind propriile cuvinte.

„Doamne, îţi mulţumesc pentru această nouă zi de libertate pe care ne-ai dat-o, când renegaţii n-au venit să ne jefuiască satele, când bombardierele NATO nu ne-au lovit. Am trăit această zi în pace, între noi, aşa cum am trăit dintotdeauna şi te slăvim fiindcă suntem oamenii tăi, iar tu eşti Dumnezeul nostru. Eu însumi te slăvesc fiindcă mi-ai dat sănătate şi putere să îndeplinesc voia Ta în acest popor care m-a vrut de căpetenie."

„Ştii totuşi, Dumnezeule, cât sunt de nedemn. Când m-ai adus în acest post, am crezut un moment că s-ar cuveni să mă purific pentru a merita misiunea pe care mi-ai încredinţat-o. Dar firea mea nu-i aşa, iar eu am continuat să te supăr zi de zi, să pun la încercare mereu îndurarea Ta. Iartă-mă, Doamne Dumnezeul meu, şi, dacă trebuie să mă pedepseşti, nu pedepsi şi poporul pe care mi l-ai încredinţat".

„Îndură-Te de acest popor, care este poporul Tău. Nu-l da pe mâna celor fără Dumnezeu. Fă ca noi să fim «mâna aceea» de oameni biblici care va supravieţui în pacea credinţei tale. Dar dacă suntem atacaţi, dă-ne putere să ne apărăm, dă-ne putere să-i ucidem pe cei care trebuie ucişi, fără ca o milă laşă să ne rătăcească de la drumul drept".

Fruntea i se înnegură. Şi adăugă

„Te mai rog pentru prizonierii noştri, care suferă martiriul în captivitate: ajută-ne să-i eliberăm pe camarazii noştri, pe fraţii noştri, dacă nu ne sunt predaţi prin alte mijloace".

„Asta-i, Dumnezeule mare."

Vladimir Knezevici trase adânc aer în piept şi, simţind că setea lui de rugăciune nu se potolise, începu din nou:

„Doamne, fă ca vacile noastre să ne dea destul lapte, găinile destule ouă, iar ogoarele noastre să rodească aşa cum se cuvine. Dă-ne mijloace să cumpărăm mai multe arme. Dă-ne..."

O detonaţie puternică se auzi în spatele lui. Nu era o lovitură de tun, niciun obuz mortier, nicio rachetă. Dar ce era? Uriaşul îşi scurtă rugăciunea: „Ca nimic rău... nimic rău..." Şi, în vreme ce schiţa un nou semn al crucii, o rupse la fugă prin pădure sărind peste arborii morţi, umplându-şi plămânii mai să-i plesnească şi golindu-i sacadat, cu pumnii alternând ca nişte pistoane, genunchii ca bielele, zdrobind ferigile şi ierburile tomnatice sub enormele tălpi ale bocancilor.

Când ieşi pe pajiştea care înconjura casa, văzu că aripa stângă, cea unde se afla bucătăria, era în flăcări. Oamenii se agitau cu furtunuri şi extinctoare, scuipând jeturi care ţâşneau în direcţia focului. Vladimir Knezevici îşi acceleră şi mai mult fuga, vociferând:

– Ce? Cine?

Pentru o clipă, oamenii se opriră, uitându-se spre el în sus, de parcă s-ar fi simţit ruşinaţi, iar apoi îşi reluară munca ca să nu fie nevoiţi să-i vorbească. Antonia venea spre el, înaltă şi robustă, dar palidă, cu chipul contractat. Se opriră unul în faţa celuilalt, el gâfâind, ea terorizată.

La început îşi ţinură ochii coborâţi cu laşitate, apoi se străduiră să-i ridice. Vlado încă mai cerea îndurare, Antonia – iertare.

În cele din urmă, ea găsi destul aer pentru a articula:

– Ştefan.

Ştefan era unicul lor fiu, venit târziu, şi Antonia nu mai putea să aibă alţi copii.

Vladimir deschise gura, nemaiştiind cum trebuie să faci ca să poţi respira. Antonia reluă cu un glas lipsit de muzicalitate.

– Mi-a spus: „Mă duc la bucătărie să iau un pahar de lapte." Iar eu i-am zis: „Du-te." Pe butelie fusese montat un dispozitiv exploziv.

Vladimir încercă o imensă milă faţă de femeia aceea pe care o iubea atât şi o trata aşa de rău. Făcu trei paşi spre ea şi o atinse stângaci, temându-se să nu-l respingă, fiindcă uneori ea îi interzicea s-o atingă. Dar, de data asta, femeia acceptă mâna lăsată pe umărul ei, ba chiar îşi puse propria mână deasupra: reconcilierea rituală din preajma morţii.

Hohote de plâns umpleau casa: servitoarele se lamentau, Milița se sufoca de sughiţuri lângă trupul sfâşiat de schije al fratelui său. Bărbaţii nu plângeau,

dar aveau chipul ferecat al celor care nu-şi vor găsi liniştea până când nu se vor răzbuna. Regele munților nu citi nicio umbră de îndurare nici pe fruntea bătrânului Bojidar Mkraici, zis Dragonul, consilierul lui în informații, nici pe cea a celor patru frați Kravar, obişnuita lui gardă de corp. Simți ca o uşurare gândind că nu aveau prizonieri musulmani în Monterosso.

Se duse să-l vadă pe bietul Ştefan, de zece ani, mort pe loc, fără îndoială, de suflul exploziei, dar ciuruit de cuie ghimpate cu cap de diamant. Tatăl culese câteva, încă pline de sânge, le examină. Fuseseră forjate manual, prin lovituri de ciocan pe o nicovală încinsă la alb. Potcovarul Sok, de origine albaneză, stabilit în Zlatița, făcea unele asemănătoare...

Incendiul fusese stins. Corpul spălat al copilului fu trasportat în camera lui, depus pe pat cu şaicaşa în mâini. Oamenii plecară să-l caute pe popă.

Acum, toate astea scăpau tatălui, un tată orfan, care se refugiase în staul, iar apoi trecu în grajd, iar mai pe urmă printre porci. Prezența animalelor, freamătul lor, grohăitul paşnic, clefăitul, rumegatul (pe tot traiectul digestiv), duhorile dejecțiilor, fânul scrâşnind între dinții lor mari şi galbeni, toată acea viață cosmică ce emana din ele, fără judecăți şi păcate, îi făcuse bine dintotdeauna. Nu degeaba îşi abandonase în tinerețe studiile de medicină pentru a se consacra artei veterinare: „Îmi place să-i îngrijesc pe inocenți." Iar azi, i se părea că vacile, caii, catârii, caprele, până la porci se asociau nenorocirii lui. Câinii se foiau în jurul lui, scheunând, de parcă ar fi fost cuprinşi de milă, dar numai în seninătatea masivă a animalelor de fermă îşi află un pic de consolare.

Vladimir nu-şi pierduse doar un fiu pe care-l iubea şi care merita să fie iubit. Cu timpul, tatăl s-ar fi resemnat cu această moarte, care era un act de război, aşa cum toți Knezevicii se resemnaseră întotdeauna când îşi pierdau fiii. Dar, pentru un bărbat cu fermitatea morală şi tradiția lui, lucrurile stăteau mult mai rău.

Moartea ultimului dintre Knezevici distrugea pentru totdeauna această familie care cunoştea numele tuturor strămoşilor, din tată în fiu, din anul o mie. Într-un anumit sens, acest mileniu le aparținuse, şi iată că acum se termina!

Acestor străbuni, toți nişte bravi, toți demni de cinstire, toți creştini, cine le va mai celebra acum *slava?* Cine va mai fi garantul nemuririi lor? Regele munților era creştin şi asta ar fi trebuit să-i interzică orice superstiție, dar fusese crescut în credința balcanică a nemuririi familiale, cei vii purtând responsabilitatea morților, hrănindu-i în eternitatea lor prin ritualul temporal al slavei, iar dispariția ultimului descendent condamna predecesorii să dispară şi ei în nu se ştie ce limbă, nu pentru că n-ar fi fost, ci pentru că fuseseră. Printre vacile care răspândeau o ceață călduță şi miresme de lapte, cicea purta doliul nu numai pentru copilul lui mult-iubit, dar şi pentru cel al tatălui său, al bunicului, al tuturor strămoşilor, aruncați în neant în tovărăşia acelui copil mort. Fiindcă el, Vladimir, ar continua să celebreze slava hrănitoare, dar după el...? Căzu în genunchi în paie printre baligele

puturoase şi calde, îşi duse mâna la gât de parcă ar fi vrut să se stranguleze. Gândul la celălalt fiu al său, Milan, îi trecea uneori prin minte, dar îl alunga de îndată: nicicând nu-i va impune Antoniei un bastard.

După ore întregi, în toiul nopții, se întoarse agale spre casă. Văzu prin fereastră lumânările aprinse şi auzi cum o călugăriță citea psaltirea cu un glas monoton. Intră în dormitorul conjugal. De câțiva ani, Antonia pretinsese să doarmă separat, ca de fiecare dată când se simțea deosebit de geloasă.

Vladimir se opri câteva clipe dinaintea icoanei care reprezenta tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul, patronul slavei familiale, dar nu găsi cuvinte să se roage, doar se străduí să articuleze „Facă-se voia Ta" cu voce tare. Atât ar fi fost destul. Prea îi era greu.

Se întinse în pat. Se întreba, bineînțeles, dacă nu cumva moartea lui Ştefan însemna o pedeapsă pentru tatăl său, Vladimir, dar nu era prea convins.

Mai întâi, fiindcă strămoşii săi, la fel de răniți ca şi el, nu erau vinovați, şi apoi fiindcă greşelile lui nu păreau destul de serioase pentru a merita o asemenea pedeapsă. Desfrânarea nu-i la fel de gravă ca laşitatea. Nicio măsură comună între ceea ce Bisericii îi place să numească păcate ale cărnii şi moartea unui copil sau dispariția unei familii, anulată în trecut ca şi în viitor. Şi apoi, nu intra în concepția lumii lui Vladimir că Dumnezeu i-ar fi putut penaliza pe unii pentru greşelile altora. Dumnezeu nu era Stalin, nici Tito. Ştefan era fiul nevinovat al unui culpabil, dar nevinovații fii ai nevinovaților suferă şi ei. Pe câți nu-i văzuse regele munților, dintre adolescenții monterossieni care-l urmaseră în luptă, murind sub gloanțele musulmane! Şi câți alții nu fuseseră capturați, crucificați, orbiți, castrați! Nişte copii care nu avuseseră încă timp să păcătuiască. Şi atunci!?... Cuvântul Scripturii îi veni în minte: *„Învățătorule, cine a păcătuit, omul acesta sau părinții săi, de a ajuns să se nască orb? – Nimeni n-a păcătuit, nici el nici părinții săi, dar în el trebuie să se arate lucrarea Domnului."* Nu, nu se punea problema unei pedepse.

Odaia era în întuneric. Doar candela arunca o lumină roşietică dinaintea sângeroasei decapitări a sfântului. Glasul fonfăit al călugăriței urca de la parter.

Uşa se deschise fără zgomot.

Intră Antonia. Rămase în prag. Vladimir rosti:

– Nu dorm, Antonia.

Ea îi spuse:

– Mâine să te duci la Gordana.

Trupul lui imens fu străbătut de frisoane. Ea pronunțase acel nume pe care-l ura!

– Ai să te duci la Gordana şi ai să-l aduci aici pe fiul tău Milan. Îl vom creşte noi.

3. 2K se întoarce acasă

Nu, nu Nescafé. Tăticu' se întoalțe azi.

Și Tugdual, instalat maiestos în cărucior, puse la loc cutia de Ness pe raftul din magazinul Auchan.

– Ai dreptate, Tutu, spuse Bérengère depunând în cărucior o cafea pur arabica.

Dumnezeu știe că soțul ei nu era un sibarit, dar când se întorcea acasă, aprecia o masă bună: nici vorbă să-i servească cafea gata măcinată.

Certitudinea că soțul ei se va întoarce pe seară trăia în Bérengère ca o mică vietate dulce, care o făcea să respire mai adânc decât de obicei, cu acea bucurie vivifiantă, presentiment al bucuriei.

Bérengère, care-și anulase seara de la clubul Panterelor roz, opusul clubului Panterelor negre al soților lor, cumpără fois gras, o rață, brânză de calitate superioară fabricată în Bourgogne, o adevărată gruyère[11]– mai ales pentru ea, căreia, în privința brânzeturilor, îi plăcea desfrâul: 2K avea gusturi mai austere. Era așa veselă să profite de întoarcerea lui 2K pentru a-și oferi o brânză fină! „Am să-i fac o gaură în buget!" Mai târgui „tone de înghețată cu ciocolată" pentru copii. Vor fi așa de fericiți să-și revadă tatăl. Se cuvenea ca această fericire să fie însoțită în plus și de delicii gastrice.

– În seara asta e sărbătoare, Tutu!

Ea se va bucura și de alte delicii, și de pe acum se simțea puțin amețită ca de o băutură tare. Întreaga ei zi îi cânta noaptea ce avea să urmeze.

Transportă pachetele în 4L. Mergea cu pas vioi, lansându-și picioarele așa de lungi de sub fusta așa de scurtă. Aguride bătrâne și chiar unii dintre soții lor se mirau că o fată de general, prezentă cu regularitate la mesă, participând cu tot sufletul la vânzările în scopuri caritabile și predând cu toată convingerea catehismul micuților, ascundea atât de puțin din splendoarea coapselor sale. Ea râdea, conștientă și mulțumită că-i șoca, glorioasă în certitudinea că picioarele ei erau doar pentru soțul său și pentru nimeni altul și nu accepta să le sustragă privirilor decât duminica, cât dura slujba, sub cele mai tradiționale dintre fustele plisate, bleumarin. Nici vorbă de pantaloni pentru Bérengère: „Le stă destul de urât până și bărbaților. Și atunci, noi care putem alege!..." Bérengère avea opinii destul de ferme asupra tuturor subiectelor care o priveau. Restul, pfff. Mașina 4L demară vioi, cu Tutu legat pe scaunul lui de copil; din care începea să dea puțin pe dinafară.

---

[11] Brânză de o calitate superioară produsă în Elveția.*(n.tr.)*

Casa era mică şi luminoasă, cu un acoperiş din imitaţie de ardezie şi o grădiniţă unde lui Bérengère, în şort pentru asemenea treburi, îi plăcea să cultive flori şi legume. Soţul ei profita de ele, dar nu muncea niciodată în grădiniţă: nu-i plăcea să stea aplecat, dar socotea că-i excelent pentru copii să vadă crescând napi şi tuberoze, să descopere uneori melci printre salate, să afle că lucrurile care te hrănesc şi te farmecă nu provin toate din antrepozitele Auchan.

Hermine cea cuminte şi Blandine, căreia i se zicea Bibiche, se întoarseră de la şcoală, ţinându-se de mână. Gustară câte ceva împreună cu Tutu şi apoi toţi trei începură să se joace în nisip. Tutu mula pateuri la întâmplare, în vreme ce fetiţele, preocupate de meniul serii aceleia, migăleau la feliile de fois gras, la fileurile de raţă şi la brânză. Bérengère era mulţumită că avusese cele două fete înaintea băiatului. Aşa, băiatul nu le făcea neplăceri copilelor. „Iar eu am putut să mă antrenez în două rânduri mai înainte de a trece la lucruri serioase" arunca ea pentru a-şi tachina prietenele feministe. Dar era adevărat: Tugdual era mai dificil de crescut, poate pentru că 2K se dovedea atât de exigent cu el, dar, când era vorba de Hermine şi de Bibiche, se topea.

Orele înaintau şi Bérengère îşi arunca întruna ochii spre pendulă, în timp ce pregătea masa. Dădu fuga să culeagă ultimul trandafir de culoarea ceaiului din grădină, ca să decoreze masa unde, pe o faţă albă ca de damasc, fuseseră aranjate cel mai frumos serviciu de porţelan, argintăria de duminică, cristalele Saint-Louis, cadoul de nuntă din partea generalului: Tugdual trebuia supravegheat. La drept vorbind, Bérengère ar fi preferat să-i lase pe copii să cineze în bucătărie, ca să-l aibă pe soţul ei numai pentru ea, dar nici nu se punea problema. Dacă Bérengère era bogată în certitudini, 2K era în principii: când era acasă, copiii trebuiau să profite de tatăl lor cât mai mult posibil, în special la masă. „Niciodată nu-i prea devreme să înveţe să se comporte cum se cuvine."

Şi iată claxonul familiar al maşinuţei Clio (2K cumpăra de regulă mărfuri franţuzeşti).

Inima lui Bérengère încetează să mai bată. Copiii dau năvală să deschidă uşa garajului strâmt. E una dintre obligaţiile lor. Se înghesuie în jurul maşinii, împiedicându-l pe tatăl lor să deschidă portiera. În fine, izbuteşte să se extragă din interior, citind pe feţişoarele care-l înconjoară întrebarea interzisă: „Ce mi-ai adus?" Cel care ar fi pus-o n-ar fi primit nimic. În orice caz, nu în aceeaşi zi. Îmbrăţişări la faţa locului. Se deschide portbagajul. Copiii înhaţă valizele prea grele pentru ei. „Lăsaţi-le, lăsaţi-le, ne ocupăm de ele mai târziu." Dar ei nu vor să le lase, fiindcă darurile sunt acolo înăuntru. 2K traversează grădina. Bérengère stă în prag, într-o dungă, n-a mai avut timp să-şi scoată şorţul şi să tragă pe ea rochia nouă, cumpărată la solduri de la Kookaï, o surpriză. Nu ştie dacă era cazul să urce în viteză şi s-o îmbrace sau să se arunce de gâtul bărbatului ei. Rămâne pe loc cu un surâs tremurând în colţul gurii. E aşa de frumoasă,

gândeşte 2K. A ajuns la ea din doi paşi mari şi o strânge în braţe, dar fără s-o sărute aşa cum ar fi vrut. Rămâne pe mai târziu. Sunt de aceeaşi înălţime, el mai curând îndesat, cu umerii rotunzi şi faţa rotundă într-un cap pătrăţos de breton, ea zveltă, avântată, o căprioară.

Dintr-o privire discretă, Bérengère verifică dacă soţul e intact. Valizele sunt transportate în salon, şi, cum au rezistat bine, Tăticul o deschide imediat pe cea cu cadourile, care încep să fie despachetate. Tutu descoperă un autobuz roşu, cu etaj, cele două fetiţe kilturi din stofă de lână ecosez din manufactura verilor Ardnamurchan, Bérengère un pulover de caşmir, verde-oliv, de la Burlington Arcades.

– Mami, putem să îmbrăcăm kilturile acum?

Fetele dispar, cât să schimbe şi ei un sărut mai puţin cast decât cel anterior. Apoi Bérengère dă fuga la bucătărie, în vreme ce 2K coboară în pivniţă să caute un vin Saint-Emilion.

– Nu-ţi mai bate capul, îi strigă Bérengère, monbazillac-ul pentru foie gras e la rece.

Odată vinul tras meticulos în carafă, 2K se instalează în salon unde autobuzul roşu urmăreşte într-un vâjâit asurzitor motivele covorului. Fetele coboară, încântate de kilturile lor, şi se caţără pe genunchii lu' Tăticu', Hermina pe dreptul, ea fiind cea mare.

– Cum e Anglia, Tăticule?

– A plouat şi nu mi-a plăcut. Şi atunci m-am întors să-mi văd fetiţele. Mai puţin zgomot, Tugdual, te rog.

Bérengère s-a dus să se schimbe. Ezită o clipă. Oare să îmbrace caşmirul? Nu, pentru caşmir i-a venit o altă idee. Îmbracă rochia nouă, albă, cu flori mari galbene şi portocalii, veselă. Coboară în fugă. 2K scoate un fluierat strident, ca ultimul golan.

– 2K! strigă Bérengère, prefăcându-se scandalizată.

– Ce-oi fi vrând, se apără 2K, prefăcându-se inocent. La Hereford, aşa fac toţi băieţii când apare o nouă barmaniţă.

– În acest caz, mi se pare normal, răspunde Bérengère cu o reverenţă ca la curte, care le amuză aşa de tare pe fetiţe că încearcă şi ele să-şi imite mama, din care cauză Blandine cade cu picioarele în sus şi bâzâie puţin, dar nu prea tare.

În sufragerie, 2K rosteşte binecuvântarea şi face semnul crucii cu cuţitul pe pâine.

La masă, copii au tot interesul să se poarte cuviincios: Tata nu glumeşte, şi problema e că Mama, care altminteri ar fi mai îngăduitoare, întotdeauna e de aceeaşi părere cu Tata, odată ce el a spus ceva, nu-i chip să introduci între ei nici cea mai mică zânzanie. Ai voie să vorbeşti, dar nu prea mult şi nu toţi odată. Tata întreabă cum merge cu şcoala, cu prietenii, cu catehismul, cu bâlciul din piaţa

Saint-Croix. Îl simt sincer interesat şi la fel de atent cu ţinuta ca şi cu o franceză corectă: „Nu m-am întors în Franţa ca să mai aud *look* sau *cool.*"

Bérengère prezintă cronica oraşului şi a prietenilor. Barnabé iar o să se îndrăgostească şi, ca întotdeauna, fără nici cea mai vagă speranţă. Julie e pe cale să-i dea papucii soţului ei. Hermine vrea să ştie de ce:

– Pentru că nu-i tot aşa de gentil ca Tăticu'.

După cină, Tata merge să-şi bea cafeaua în salon.

– Mami voia să cumpele Nescafé, da' eu i-am zis nu, o toarnă Tutu.

Copiii se instalează ca să profite de jumătatea de oră de televizor, acordată în fiecare zi. 2K savurează trei picături de armagnac. Nu bea aproape niciodată alcool, dar ţine să sărbătorească solemn întoarcerea în căminul lui. Bérengère strânge masa. O aud fredonând o veche arie de Offenbach, „Ah! ce-i mai iubesc pe militari!", îngrămădind farfuriile în maşina de spălat.

– La baie, copii!

Hermine stinge televizorul, copii îşi sărută tatăl şi urcă în baie urmaţi de Mami, care îi grăbeşte. El deschide din nou televizorul, şi-l stinge după trei minute. Suportă din ce în ce mai greu trivialitatea şi suficienţa. Dumnezeu ştie că nu se pretinde un intelectual, dar de cum aude pe cineva interpelat pe planul experienţelor sale de viaţă, mai ales într-o manieră imposibil de evitat, strânge din dinţi ca să nu înjure şi să blesteme. Merge să caute o carte ca să se calmeze.

Prima care-i cade în mână este vechea lui prietenă dintotdeauna, publicată în 1638, *Le Parfait Capitaine,* şi nimereşte natural peste pasajul lui preferat, cel pe care-l ştie pe de rost şi în jurul căruia şi-a organizat cu bună ştiinţă viaţa.

„Cum frumuseţea lumii sensibile se naşte din ordinea care se respectă aici şi se alcătuieşte dintr-o situaţie dreaptă şi dintr-o mişcare regulată a pieselor acestei admirabile maşinării, tot astfel în mersul lucrurilor morale şi în cursul societăţii umane, perfecţiunea sălăşluieşte în aceea ca fiecare parte să-şi păstreze rangul ce trebuie să-l deţină aici şi să îndeplinească funcţiunile pe care trebuie să le facă. Într-adevăr, când oamenii se leagă invariabil de datoria lor şi se străduie să-şi îndeplinească obligaţiile cu care vin sau îşi găsesc loc în lume, nu există o armonie mai desăvârşită în natură. Nu se vede sub cer un spectacol mai demn de ochii lui Dumnezeu. E singura cale care duce spre fericirea către care aspiră toţi..."

„Ei da, îşi spune 2K. Toate astea au fost gândite şi scrise".

Aude alergături la etaj, râsete, zgomotul apei şi curând Bérengère îl strigă:

– Baia e liberă.

El urcă, nutrind sentimentul unei imense fericiri. Muşchii îi joacă sub piele, îşi domină corpul mai bine decât a făcut-o vreodată, e mulţumit de

meserie, de copii, de soția lui, căreia are de gând să-i facă dovada de îndată. Restul lumii... da, restul lumii să se ducă la toți dracii, dar 2K face tot ce se poate pentru a nu-și bate capul cu restul lumii, fiindcă *„perfecțiunea sălășluiește în aceea ca fiecare parte să-și păstreze rangul"* pe care ea trebuie să-l dețină.

Se dezbracă, face duș, își pune halatul de baie. În acest timp, simte crescând în el fierbințeala bucuriei care-l așteaptă. E convins că nu ar fi încercat aceeași intensitate a fericirii dacă n-ar fi fost decât amantul lui Bérengère. Cuprinzând-o în brațe, el îndeplinește o funcție sacră, se supune unei vocații umane și *„nu se poate vedea sub cer spectacol mai demn de ochii lui Dumnezeu"*.

Intră în dormitor. Lampa de la căpătâi e aprinsă și Bérengère stă întinsă peste cearșafuri. Nu are pe ea nimic altceva decât cașmirul verde-oliv.

– Deci, nu vrei să-i povestești soțioarei tale iubite aventurile prin care ai trecut?

El se aruncă peste ea.

– Ușurel! Cașmirul e fragil!

Răsună un urlet. 2K își încruntă sprâncenele. Iute ca o anghilă, Bérengère îi scapă din mâini, alunecă spre marginea patului, dă fuga în coridor, apucându-și halatul cu o mână. 2K o aude, intransigentă, foarte intransigentă:

– Blandine, ai un motiv serios să bocești?

Urletul coboară *descrescendo*.

– Fiindcă sora ta e bună, crezi că tu ai dreptul. Ai grijă că e vai de popoul tău.

Urletul s-a și potolit. Bérengère așteaptă o clipă pentru a-și sublinia cum se cuvine intervenția. Apoi se întoarce și se strecoară în pat alături de soțul ei, pe care-l atrage spre ea ca pe o cuvertură.

Vor rămâne îndelung îmbrățișați, fericiți de familiaritatea regăsită a trupurilor lor. În cele din urmă, Bérengère se va ridica într-un cot și va privi chipul liniștit al bărbatului ei, întins pe spate, cu ochii închiși și respirația egală.

– Dormi?

– Nu.

– Îmi povestești sau nu?

Uneori vorbește, alteori nu: nu știe niciodată din capul locului.

Îi răspunde ușor somnoros, fără să-și deschidă ochii.

– Nu-i mare lucru de povestit. Ah! am învățat un mod ingenios de a mă spăla, la Hereford. Închipuie-ți că băieții ăia se săpunesc cu șosetele în chip de mănușă de baie: în felul ăsta, își spală și șosetele în același timp.

Ea pufnește în râs.

– Află că a fost nevoie de spălat. Mai ales după picurarea Grețoșeniei.

– Ce mai înseamnă și asta?

– Te târăşti printr-o groapă unde un abator îşi deversează resturile. Intestine de vaci, porci, oi, cu tot conţinutul lor, bineînţeles. Şi sânge, sânge... Trebuie să-ţi ţii bine firea.

– Şi tu ai făcut aşa ceva?

Nu-i răspunde. Şi aşa a spus prea mult. Nu fiindcă ar fi fost vorba de un secret. Din delicateţe pentru soţia sa. 2K trece la altceva.

– Cât despre stagiu... Nu prea ştiu dacă a fost foarte util. O stratagemă a englezilor. Fac uz de ea mereu.

– Stai, stai. La ce vă putea servi să vă târâţi printre maţele de vacă?

– Să ne deprindem. Pentru orice eventualitate. Nu-i exclus să ai o misiune care presupune să treci printr-un canal de scurgere. Am fi fost antrenaţi. Pentru stagiu, mă înţelegi... Au început prin a ne juca o festă urâtă. Ne-au arestat din aeroport şi au încercat să ne facă să credem că erau de la brigada de stupefiante. Ne-au strecurat ceva în bagaje, bineînţeles. Astfel, nu eram în măsură să ghicim că era vorba de camarazi de-ai noştri care ne interogau.

– Şi cum aţi reacţionat?

– Bine, în ansamblu. Era totuşi cusut cu aţă albă. În fine, s-a găsit unul care a crezut de cuviinţă să-i lămurească cine eram în realitate. Total greşit. Trebuia să ne ţinem de pretext cu orice preţ.

– Şi care era pretextul ăsta?

El ezită. De fapt, nu fusese cu adevărat o misiune, doar un exerciţiu, iar el cunoştea discreţia soţiei lui.

– Reprezentanţi comerciali ai unor firme de brânzeturi, veniţi pentru un congres. Ne-am prezer tat: „Eu sunt Camembert; eu, Emmenthal; eu sunt Vache qui Rit..."

– Şi tu ce erai?

– „Livarot".

– Nu era nimeni de la firma din Bourgogne?

– Nu eram aşa de rafinaţi.

– Şi ce i s-a întâmplat celui care a vorbit?

– Mmm... Probabil a fost pus la dispoziţia unităţii sale.

– Şi tu, tu ai rămas Livarot?

– Până la capăt.

– Ei şi? După asta?

2K se trezise de-a binelea. Îşi propti o pernă la spate şi se hotărî să-i povestească ceea ce putea fi povestit.

– Ei bine, pe urmă, ne-au dus la Hereford, dar noi nu ştiam că era Hereford. Eram cu toţii în pielea goală, cu cătuşe la mâini, legaţi la ochi, când împreună, când izolaţi. Era în special o chestiune de privaţiuni senzoriale. Nasul în perete, în picioare într-un dulap, ore întregi. Braţele ridicate în sus, picioarele depărtate în şuturi. Şi un zgomot infernal în urechi. Asta a fost partea cea mai grea.

– V-au bătut?

– Nu chiar. Nu foarte mult, sau cu răutate. Înțelegi, și ei erau nevoiți să se antreneze. Dar, în fine, misiunea lor era să ne facă să cedăm.

– Vă dădeau de mâncare, vă dădeau de băut?

– Glumești? Din când în când, eram duși la interogatoriu. Întotdeuna erau doi tipi. Uneori unul afurisit și unul cumsecade, alteori afurisiți amândoi. Odată, mi s-a întâmplat să-mi repartizeze unul singur, un tinerel, simpatic, dar părea descumpănit. Trebuia să-l ajut eu s-o scoată la capăt.

– Și te-ai lăsat înduioșat?

– Glumești.

– Dar ce voiau de la voi?

– Indiferent ce, dar noi aveam dreptul să ne dăm doar numele, gradul, numărul și data nașterii. Convenția de la Geneva. La toate celelalte întrebări, nu eram obligați să răspundem nimic. Nimic.

– Nimic?

– Nimic. Sau doar: „N-am dreptul să răspund la această întrebare." Te întreabă indiferent ce: cum o cheamă pe mama ta sau numărul de la pantofi, și tu zici: „N-am dreptul să răspund la această întrebare." Dacă durează prea mult, ajunge să ți se facă lehamite.

– Și atunci ei ce fac? Te lovesc?

– Nu. Nu te pot trata violent. Te insultă. În ce mă privește, dat fiind câtă engleză știu eu, nu m-am simțit prea insultat, dar anglofonii au suferit. Le-au auzit urechile și de mamă, și de nevastă, de toată lumea. Dar și când nu înțelegi, atmosfera rămâne ostilă... Știi bine că e teatru – dar unii se prind în joc, se dau note bune sau rele –, dar îți zici că așa ar putea fi în realitate și te întrebi dacă ai rezista la fel de bine unui tratament similar. „N-am dreptul să răspund la această întrebare", bun, de acord, când îți scuipă în față, dar dacă încep amenințările, torturile sau chibriturile băgate sub unghii? În orice caz, afli astfel ce te-ar putea aștepta, un prim botez...

– Ești mulțumit că ai participat și tu?

– Da.

– Nu te-a obligat nimeni?

– Nu.

– Ce ți-au mai făcut?

2K rânjește.

– Ne-au adus niște englezoaice.

– Englezoaice? Să vă seducă?

– Nu!... Ne-au dezbrăcat la piele și și-au bătut joc de noi.

– Cum adică?

2K se simte stingherit. A mers mai departe decât i-ar fi permis pudoarea lui firească.

– De proporţiile noastre. Intenţionau să ne scoată din sărite, înţelegi.

– Tu, spuse Bérengère cu un gest tandru, nu aveai de ce să te ruşinezi.

Şi se înroşeşte, fiindcă, în felul ei, cât ar fi fost ea de fiică a unui soldat din infanteria marină, şi ea e pudică.

2K nu se poate împiedica să nu râdă mulţumit. „Iată-mă ca un cocoş pe grămada de gunoi. Nu-mi place aşa ceva."

– Şi cât au durat toate astea, toate plăcerile?

– Treizeci de ore. Am greşit. Mă gândeam la patruzeci şi opt. E mult să te simţi urât de toată lumea, chiar dacă e doar o punere în scenă.

Bérengère cade pe gânduri:

– Eu nu mă simt urâtă de nimeni. Poate de câteva babe urâcioase de la biserică, cărora nu le sunt pe plac picioarele mele. Acest singur cuvânt „picioare" îl tulbură pe 2K care începe să le mângâie din nou.

2K va adormi fără să ştie că, în ziua aceea, către ora aceea, doi bărbaţi necunoscuţi, un anume Bob şi un anume Vlado, de care abia dacă auzise vorbindu-se şi care habar n-aveau de el, nici măcar de existenţa lui, unul la 15 grade spre est, celălalt la 75 de grade spre vest, intraseră în viaţa lui, unde aveau să facă ravagii.

II

Două comploturi

1. Shvartz primeşte o propunere interesantă

Restaurantul *The Four Seasons*[12], din Washington, serveşte drept cantină pentru aristocraţia democraţiei. Aici, la o masă ce permitea să se stea de vorbă cu discreţie, Bob Bingley, poreclit *the Golden Boy of the White House*[13] îi dăduse întâlnire pentru a dejuna împreună Onorabilului Leonard C. Shvartz, care ţinea mult la ortografia insolitului său nume.

Bob Bingley era omul bun la toate al preşedintelui. Se străduia să i se asemene şi ca înfăţişare – păr tuns perie, blond şi o corpolenţă purtată cu un aer sportiv, îşi spunea „Bob", deşi prenumele lui veritabil era pomposul Ponsonby. În el zăcea multă şiretenie şi cinism, sub un fizic ce aducea cu un prunc în scăldătoare. Avea reputaţia de a servi ca hăitaş de ucigaşi plătiţi, ca şi

[12] Cele Patru Anotimpuri (limba engleză). *(n.tr.)*

[13] Băiatul de Aur al Casei Albe (limba engleză). *(n.tr.)*

de prostituate. Dovedindu-şi calităţile în chestiuni minore, era pe cale să-şi facă intrarea, cert, nu pe scena politică (prea puţin îl interesa), ci în culisele ei.

Leonard C. Shvartz era un judecător federal cunoscut, nominalizat pentru Curtea Supremă. Brusc, tratativele purtate în acest scop cu Casa Albă se întrerupseseră, fără ca el să afle motivele, şi socotise că era prudent nici să nu încerce a le afla. Azi, venea la această întâlnire cu o întrebare în cap: aveau de gând să-l sondeze din nou pentru a deveni unul dintre cei nouă magistraţi supremi ai Statelor Unite sau îi vor reaminti de unul din scheletele care umpleau dulapurile vieţii lui anterioare? Golden Boy sosi cu o jumătate de oră întârziere, ca să-l lase să fiarbă la foc mic în această incertitudine.

Leonard C. Shvartz era un tuciuriu cu părul lipit în două aripi de corb pe fruntea bombată, avea pomeţi acoperiţi de cuperoză, obraji subţi, un gât descărnat de condor ieşind dintr-un guler alb şi rigid şi un ochi de sticlă, dar cei doi ochi ai lui rămâneau mereu aşa de ficşi că nu era întotdeauna uşor să ştii care era cel beteag.

De cum îl văzu pe tinerel navigând printre mese, se ridică întinzându-i o labă osoasă şi toată numai vene:

– Ce plăcere să te văd, Bob. Cum te mai tratează zeii? Bob îşi abandonă mâna grăsuţă într-a lui.

– Să comandăm mai întâi. Astfel chelnerii ne vor lăsa liniştiţi.

Bob conducea întotdeauna evenimentele în direcţia dorită, indiferent care era anturajul: nici sexul, nici vârsta, nici rangul nu aveau vreo însemnătate pentru el. Îl trata pe şeful de stat-major al armatei sau pe un senator aşa cum, după politica de *Affirmativ Action*[14], n-ai fi îndrăznit să tratezi niciun lustragiu.

Judecătorul comandă un *delmonico* în sânge şi o jumătate de sticlă de pinot noir. Golden Boy, un *T-bone* [15] şi mult Bud, berea cea mai demagogică: constituia un sacrilegiu să o consume în acel local, dar el muncea asiduu să-şi rotunjească talia, fiindcă preşedintele nu era deloc subţirel şi pentru că, de la Shakespeare încoace, lumea are mai multă încredere în graşi.

– Lenny, am să merg drept la ţintă. Am venit aici din ordinul bossului. Se bazează pe tine.

– Şi bine face, rosti judecătorul frământând nervos între ghearele lui un cocoloş de pâine.

– La reputaţia dumitale de imparţialitate nu mai e nimic de adăugat. Pedepseşti dur când ţi se sugerează, ştii de asemenea să fii indulgent dacă eşti rugat frumos. Nu ar fi pentru prima oară când colaborezi cu Casa Albă, ceea ce explică, de altfel, uluitoarele dumitale succese, fiindcă, mă rog, originile

---

[14] Politică de Discrimnare pozitivă (limba engleză). *(n.tr.)*

[15] Friptură de vacă (limba engleză). *(n.tr.)*

dumitale modeste, din Brooklyn, ca şi studiile mediocre din Columbia nu te predestinau să exersezi funcţii prestigioase.

Unul dintre pricipalele daruri ale lui Golden Boy constau într-o firească lipsă de respect uman.

– Iată despre ce este vorba. Preşedintele, indignat de insolenţa cu care anumiţi ne-americani îşi bat joc de drepturile omului, ar vrea să creeze un tribunal specializat în reprimarea acestui gen de delict.

– Nu ar avea aceeaşi misiune ca Tribunalul Penal Internaţional?

– Nu credem. TPI era o idee bună, mai ales având domiciliul în La Haye, astfel încât cei mai mulţi oameni îl confundă cu Curtea Internaţională de Justiţie. Dar lumea începe totuşi să-şi dea seama că acest tribunal de complezenţă, provenit din două rezoluţii ale Consiliului de Securitate ONU, fără să dispună de o putere judiciară legală, nu are nicio legitimitate reală. Şi, apoi, judecătorii, în cele din urmă, sunt atât de preocupaţi de reputaţia lor, încât condamnă inculpaţi pe care noi am prefera să-i vedem achitaţi şi achită alţii pe care noi am dori să-i vedem la umbră pentru totdeauna... Pe scurt, TPI ne scapă de sub control, atât ca prestigiu, cât şi ca eficienţă, drept pentru care ne-am gândit să ne punem ouăle într-un alt coş. Să continuu sau nu te interesează?

– Continuă, te rog.

– Tribunalul drepturilor omului va fi judecat după rezultatele sale. Dacă ne dă satisfacţie, va prospera. Pros-pe-ra. Dacă se dovedeşte un fruct putred, îl vom lăsa să cadă şi să se zdrobească de pământ: *squash!* [16] Mă urmăreşti?

– Aş vrea să-ţi pun câteva întrebări.

– Dă-i drumul.

– Pe ce legitimitate se va fonda acest tribunal? Veţi reuşi să obţineţi un vot al ONU?

– Mă îndoiesc. Sunt prea mulţi cusurgii în interiorul Organizaţiei. Această legitimitate se va întemeia pe – ascultă-mă bine – pe religia drepturilor omului, alcătuind baza unui soi de Constituţie universală redactată de un grup de înţelepţi cu o autoritate indiscutabilă în aceste materii: premiaţi Nobel, pastori, muftii, arhiepiscopul de Canterbury, budişti, rabini, filozofi, cardinali, Dalai Lama, nişte conştiinţe, ce mai calea-valea, recunoscute de toată lumea. La ora actuală, dumneata ştii foarte bine că n-am putea găsi pe Terra mai mult de trei sau patru nebuni declaraţi împotriva drepturilor omului. Toată lumea este pentru. Or, ce înseamnă legitimitatea dacă nu un consens? Treaba e ca şi în buzunar.

– Poate..., în măsura în care deţinem Declaraţia Universală a drepturilor omului redactată de ONU. Şi această Constituţie va fi prevăzută de o legislaţie detaliată, definind infracţiunile şi sancţiunile: asta aveţi în vedere? Şi înţelepţilor nu le-ar rămâne decât să-şi asume totul? Fiindcă în cazul în care i-aţi lăsa să discute, ar trece jdemii de milioane de ani.

---

[16] Să se zdrobească (limba engleză).*(n.tr.)*

– Exact.

– Şi legitimitatea acestei Constituţii s-ar baza pe un asentiment prezumat entuziast al celor câteva cinci miliarde de indivizi care populează în momentul de faţă planeta? Trâmbiţat interminabil de mass-mediile unanime?

– Ai sesizat problema.

– Şi, în felul ăsta, vom fi creat un mijloc permiţând scurtcircuitarea naţiunilor în cazurile litigioase, de unde ne vom putea adresa mult mai confortabil umanităţii cu U mare, mai curând decât uneia sau alteia dintre fracţiunile umanităţii?

– Lenny, rosti Golden Boy ameninţându-l cu degetul, încep să mă tem să nu fii prea perspicace pentru binele dumitale. Dar îţi repet că vom judeca fiecare caz în parte. Dacă n-o să meargă, la gunoi cu Tribunalul Drepturilor Omului!

Cei doi tăcură câtă vreme şeful de sală îi servea. Era obişnuit, şi s-a dematerializat rapid.

– Ce buget aveţi în vedere? întrebă Lenny, cu ochii fixaţi pe vârful cuţitului zimţuit, tăindu-şi friptura Wyoming.

– Oh! cam patruzeci de milioane de dolari, furnizaţi de diverse ţări, dintre care cincisprezece pentru biroul procurorului general. Cu TPI am fost ridicol de zgârciţi la început. Ce s-ar fi putut face cu trei sute de mii de dolari? În 1994, ajunsesem la zece milioane, în 95 la aproape treizeci, în 96 la aproape patruzeci... Nu vom repeta aceeaşi greşeală.

– Organigrama?

– Un procuror general, înconjurat de patru servicii: documentare, acuzare, servicii juridice şi secţia de anchete, care va avea îngăduinţa de a solicita serviciilor noastre să lucreze benevol pentru ea, deşi bugetul ei nu va fi grevat din această direcţie. O grefă cu servicii juridice, judiciare, administrative, de presă şi de securitate. Şi pe urmă, camera de instanţă şi camera de apel. Judecători. Trebuie multă atenţie în alegerea judecătorilor. Vor fi mituiţi, dar trebuie să fim siguri că n-or să ne pârţâie printre degete.

Golden Boy vorbea repede, dar făcea în aşa fel încât să-şi bage în gura delicată o bucată sănătoasă de carne şi s-o stropească cu un gât de Bud între fraze.

– O cameră de apel, foarte bine, făcu juristul.

– Trei avantaje, sublinie politicianul. Reprezintă un dispozitiv de securitate pentru noi, o garanţie a seriozităţii pentru opinia publică şi întreţine suspansul, deci, prea bine pentru relaţiile cu publicul.

– Bine, bine, bine. Şi, aş putea să ştiu de ce... mă pui la curent cu acest proiect, de a cărui realizare ar profita atât de mult justiţia internaţională?

Judecătorul Shvartz îşi ţinea respiraţia.

– Ai şi ghicit, şmechere. Bossul m-a autorizat să-ţi propun dumitale postul de procuror general.

Lenny îşi închise amândoi ochii, şi cel bun şi cel beteag.

Procuror general al Tribunalului Drepturilor Omului?...

Era mai bine, de fapt, era cu mult mai bine decât Curtea supremă. Între altele, pentru că nu avea nevoie să-i fie confirmată numirea de către Congres, cu toate indiscreţiile ce le comportă procedura. Nu se ştie niciodată ce sunt în stare să descopere în trecutul tău reprezentanţii şi senatorii celuilalt partid, fără a mai pune la socoteală ziariştii. Pe când o nominalizare de procuror general al unui tribunal internaţional însărcinat să judece nişte străini... n-ar interesa decât într-o măsură mediocră publicul american.

– Unde vom avea reşedinţa?

– Noi ne-am gândit la Helsinki, din cauza acordurilor din 1973.

– Ah! înţeleg. Am smuls acolo blocului sovietic unele concesiuni privind drepturile omului.

– Da, ar fi o asociere de idei nimerită în ochii opiniei publice. E frig iarna, ce-i drept, vara sunt ţânţari, dar m-am lăsat convins că Helsinki e un oraş frumos. Ca să nu mai punem la socoteală nopţile albe din iunie, unde anumite saune sunt, s-ar părea, unisex: un *fringe benefit*[17]

Golden Boy îşi mesteca vesel *T-bone*-ul; era cunoscut, i se servise o raţie dublă. Cu toată aroganţa cărnurilor lui bine hrănite, îl zdrobea pe magistratul chior şi cadaveric.

– Instrucţia?

– La audiere: conform codului anglo-saxon. E mai teatral decât tradiţia latină. Interogatoriu, contrainterogatoriu, obiectez, Înălţimea Voastră: foarte nimerite pentru televiziune, toate astea. Iar dumneata aranjezi procedura cum îţi place.

– Fiindcă procurorul general... va avea un cuvânt de spus în organizarea TDH-ului?

– Cum altfel!, exclamă Bingley înghiţind o bucată mare de cartof dulce. Când noi alegem un responsabil, îi dăm şi mijloacele de a-şi asuma responsabilităţile. Procurorul general va creea noua legislaţie de care vorbim, va reuni comitetul înţelepţilor, garanţii, le va furniza textul de semnat, va alege locul implantării şi personalul, inclusiv judecătorii. Nu-ţi face griji, Shvartz: eşti capabil, am verificat noi. Bineînţeles, îţi vei recruta proprii colaboratori. Totuşi, noi aveam o idee pentru postul de procuror general adjunct.

– Ah! Serios?

Shvartz se întreba ce delator îi alesese bossul. Golden Boy îl plesni uşor peste mână.

– Relaxează-te, Lenny. Vom plasa delatori în jurul dumitale, fără discuţie, dar nu la acest nivel. Te sfătuim ferm să-i ceri Lorettei B. Coleman să fie adjuncta dumitale. Vrei să ştii de ce?

– Fiindcă e femeie şi e de culoare. Recrutaţi două minorităţi dintr-un foc.

---

[17] Un beneficiu secundar (limba engleză) *(n.tr.)*

– Dar şi fiindcă este cinstită. Inatacabilă. Am trecut-o prin toţi pieptenii imaginabili, prin ciur şi prin dârmon... Curată, crede-mă. Va crede în tribunalul drepturilor omului, se va lăsa ciopârţită mărunt pentru el, îi va reprezenta tatăl, mama, soţul şi copiii. Martin Luther King a sărutat-o pe frunte când avea cinci anişori şi nişte codiţe scurte şi drepte ca nişte beţe cu fundiţe roşii strânse bine: îşi mai aduce aminte şi acum. Îţi dai seama care-i genul.

Leonard C. Shvartz îşi dădea seama. Îi va irosi multă vreme, dar nu-l va deranja. În plus, juridic, era competentă: faimosul text universal, s-ar da gata în opt zile, şi ar ţine la tăvăleală. Şi, în plus, nu i-ar arde de feste. Destul de bine aleasă.

– În ce perioadă de timp consideraţi că...?

– Oh! dacă timpul înseamnă bani, banii înseamnă timp. Trei luni pentru alcătuirea comitetului înţelepţilor, încă trei pentru a organiza totul la Helsinki – bineînţeles Departamentul de Stat se va ocupa de aspectul diplomatic. Am putea avea primul proces peste şase luni.

Fără a se arăta foarte preocupat, Leonard puse întrebarea crucială:

– Cine ar fi primul acuzat?

Bingley rânji – sau râgâi?

– Să nu te preocupe problema. Va fi un monstru cu ştampila de monstru. Hitler şi Stalin şi Sadam Hussein şi Miloşevici recapitulaţi într-o singură persoană, în fine, pe scurt, mă înţelegi, cineva foarte dubios. Încă de pe acum inculpat de clovnii din TPI, căruia îi vei lua apa de la moară, ceea ce nu ne va displăcea deloc. Nu va găsi pe nimeni să-l apere. Două espresso.

Golden Boy nici măcar nu-l întrebase dacă Lenny ar dori un desert.

Îşi băură cafelele în tăcere, cu privirea coborâtă în ceaşcă.

În cele din urmă, Bob Bingley luă cuvântul:

– Lenny, cred că realizezi ce bază pune bossul pe colaborarea dumitale, dar nu despre asta aş vrea să-ţi vorbesc. Nu cunosc prea bine moravurile universităţii din Columbia, deşi eu însumi – iartă-mă – provin din Yale dar, în fine, dumneata poate că eşti la curent cu faptul că, în anumite regiuni periferice ale Statelor Unite, mai există o practică cotată bine de unii şi rău de alţii.

Lenny nu-şi dădea seama unde voia să ajungă Golden Boy. Îşi amintea doar că Bob Bingley avea reputaţia de şantajist, dispunând de dosarele FBI-ului. La ce şpagă, la ce malversaţie avea să facă aluzie?

– Această practică se numeşte *mooning* şi ea constă foarte simplu în a-ţi arăta posteriorul. Pe această temă, am întrebat câţiva amici psihanalişti, dar n-am putut trage o concluzie congruentă. Ce este de fapt popoul? În sine, nu-i nimic altceva decât o masă cărnoasă divizată în două, a cărei asemănare cu luna mi s-a părut dintotdeauna trasă de păr. Dacă se analizează problema mai îndeaproape, este fie un loc de evacuare, fie un receptacul. Or, *mooning* e luat ca o insultă, ca o bătaie de joc. Dacă aspectul receptacul este implicat, ar fi

vorba mai curând, mi se pare, de o manevră de seducție. Dacă însă trebuie să-l reținem pe cel de evacuare, eu, care am avut pisici, știu că atunci când sunt nemulțumite de tine, îți prezintă într-un mod insistent partea posterioară a făpturii lor. *Mooning*-ul este admis printre tinerii care se plimbă seara prin sate și-și dau jos pantalonii când întâlnesc autoritățile locale, judecătorul, polițistul sau reverendul, chit că apoi dispar cât mai rapid posibil, convinși că un popou seamănă cu altul ca două nuci și că n-ar putea fi niciodată trași la răspundere, dacă ar fi prinși, se înțelege. Până aici, reușești să-mi urmărești considerațiile, Lenny?

Nu aștepta un răspuns.

– Bun. Există persoane răuvoitoare. Există fotografi. Există fotografi rău-intenționați. Există flashuri. Există practicanți ai acestui *mooning*, care, în ultimul moment, nu se pot împiedica să nu-și întoarcă profilul către victima lor ca să-i vadă mutra. Există oameni care nu practică *mooning*-ul decât în tinerețe, dar mai sunt și dintr-aceia care îi prind gustul și i se dedau la o vârstă înaintată dinaintea unui public din ce în ce mai restrâns și entuziast, poate mai curând sub aspectul receptacul decât ca loc de evacuare. Există, de asemenea, servicii guvernamentale care disimulează camere de luat vederi în locurile rău famate frecventate de personaje care ar fi făcut mai bine să se ducă la naiba. Nu, crede-mă, Lenny, Curtea supremă nu e de dumneata, ea nu ar permite talentelor dumitale libertatea de a se exersa așa cum merită. Îmi dai un telefon într-una din zilele astea?

Golden Boy își ridică greoi masivitatea tânără și blondă. Judecătorul își îndreptă dintr-o dată slăbiciunea pe cale să îmbătrânească:

– Deci, acest prim acuzat, îmi dai identitatea lui? Poate că ar fi bine pentru redactarea statutului de bază. Ca să fim siguri că nu ne va scăpa. Fiindcă, firește, vom acorda apărării deplină libertate, nu?

– Ah! de asta poți fi sigur. Cei mai buni avocați. În cele mai bune condiții. Suntem gata să le plătim milioane. Cu condiția să piardă procesul.

Și către șeful de sală:

– Bertie, n-a fost rău deloc. Nota, da, de acord. Și să-mi rezervi aceeași masă și pentru mâine. Ah!, da, identitatea. Președintele autoproclamat al Republicii autoproclamate din Monterosso: oare cum îl cheamă?

2. Wally și Tolly merg la vânătoare

Jeepurile se hurducăiau pe mătasea ierburilor aurite, care se întindeau cât vedeai cu ochii, zburlite pe ici-colo de înșelători palmieri chirciți, pitici, numiți *palmettos*. Din când în când, unul dintre hăitași făcea un semn,

jeepurile frânau, se deschideau cuştile plasate în spate şi câinii, poanteri, seteri cu blana deasă, câţiva prepelicari bretoni cu pete portocalii printre cele albe şi negre, se deversau în iarba înaltă, se opreau, şi ridicau botul.

De îndată, hăitaşii îşi lansau strigătele sălbatice *„C'me on! C'me on! Let's go! Let's go!"* rupând-o ei înşişi la fugă pentru a-i face şi pe câini să alerge. Brusc, un poanter se înţepenea locului, cu o labă dinainte ridicată, coada riguros orizontală, ca bastonul unui agent de poliţie dirijând circulaţia, cu botul adulmecând vântul, capul pivotând lent, pe măsură ce răzbeau mirosurile revelatoare. Ceilalţi câini, nişte gentlemeni, cum se cuvenea pe plantaţia Wallingham, deşi nu simţiseră încă nimic, se imobilizau în poze asemănătoare, cu laba ridicată, botul împungând în aceeaşi direcţie şi cozile în direcţia contrară. Atunci, David A. Wallingham şi invitatul său coborau din jeep fără grabă, scoţându-şi puştile de vânătoare din etuiuri de piele fină catifelată în interior, le încărcau calmi şi mergeau la pas în direcţia câinilor, mărăcinii patinând pe pantalonii lor din nailon.

Prima dată, invitatul îşi deschisese puşca pentru a demonstra că era în cunoştinţă de cauză privind eticheta, dar Just-call-me-Wally îl determină să se simtă bine:

– Nu vânăm cocoşi sălbatici din Scoţia la Balmoral, Tolly. Presupun că putem să ne acordăm încredere în privinţa securităţii. E mai indicat să fii gata pregătit, ştii bine. Ele îşi iau zborul teribil de repede.

Invitatul îşi închise puşca, un juxtapus ordinar, rusesc, cu un clănţănit sec.

– Ai făcut bine că ai luat una cu două gloanţe, spuse Wallingham. Eu nu m-am resemnat niciodată să mă lipsesc de luxul unui al treilea – avea cu el un Holland & Holland automat, cu şoc reglabil – deşi nu cred că am doborât vreodată ceva după primele două. Ai mai vânat prepeliţe, Tolly, vreau să spun prepeliţe americane pe care europenii snobi le numesc potârnichi moţate de Virginia?

– Nu, răspunse Tolly.

Era un om scump la vorbă. După o clipă de gândire, adăugă:

– Am vânat *perepiolka* în Ucraina.

Anatoli Vorobiov era şeful postului SVR la Washington. În amintirea defunctului KGB, în cadrul căruia fusese unul dintre cei mai străluciţi subiecţi, încă era denumit *rezidentul,* deşi funcţiile sale erau în mod necesar diferite: Rusia, contrar URSS-ului, nu avea ambiţia să domnească asupra lumii întregi, în orice caz nu deocamdată. Wallingham se întrebase îndelung dacă era cazul să-l contacteze pe ambasador sau pe *rezident* şi, în cele din urmă, ajunse la concluzia că el, patronul CIA, ar atrage mai puţin atenţia mass-mediei invitând la el un confrate decât un diplomat. De altfel, era firesc ca cei de-o meserie să se pună de acord din timp în timp.

Unul dintre poanteri, o cățeluşă albă în întregime, cu botul şi o ureche abia pătate cu negru, îşi întinsese laba stângă, apoi o odihnise pe stânga şi o întinsese pe dreapta, verificând dintr-o privire dacă vânătorii o urmăreau cum se cuvine, îşi lăsă capul la nivelul pământului, fiindcă prepelițele piuiau şi, suplă ca un şarpe, înainta târându-se ca să nu sperie vânatul.

În spatele ei, Tolly şi Wally progresau lent şi silențios. Tolly, masiv şi chel, cu ochelari pătrați, purta o pălărie de ploaie, un pantalon potrivit unei savane africane şi o cochetă scurtă de vânătoare în culori de camuflaj, cumpărată în ajun, care stârnea râsul: echipamentul vânătorului invitat pentru prima oară. Wally avea eleganța vânătorului experimentat: O caschetă veche, unsuroasă, care-i cădea pe nas, o vestă cu cartuşieră, tolba de vânătoare, care-i atârna pe burta plată, un nădrag zdrențuit, găurit, pătat, care îi cobora peste cizme.

Îi făcu semn lui Tolly, care trebuia să zburătăcească stolul.

Cu un vâjâit asurzitor, cincisprezece mici rotoare cu pene decolară în toate direcțiile. Timp de o secundă, cerul se umplu de prepelițe. Wally alese una, trase, dădu greş, alese alta, o doborî şi nu se putu abține să nu tragă şi a treia oară, dădu iar greş, ceea ce demonstra ceea ce tocmai prognosticase mai înainte. Deocamdată, înfierbântat, uitase că nu vâna de unul singur. Se întoarse spre Tilly.

– Cum stai?

Tolly ridică două degete.

Cu vreo şaizeci de ani în urmă, ca toți gentlemanii sudişti, Wallingham vâna prepelițe şi i se întâmpla uneori să împuşte două deodată, dar rareori, fiindcă vânatul îşi ia zborul iute şi se împrăştie imediat, în vreme ce vânătorul trebuie să-şi aleagă ținta şi mai ales să nu tragă în grămadă, altminteri dă greş pe toată linia.

Wally ridică un deget.

Hăitaşii mânau câinii mai departe, spre un alt desiş unde se ascundea un cârd. Erau prepelițe de crescătorie (nu te poți expune riscului de a nu găsi nimic când ai un invitat), dar ele ajunseseră la maturitate în cotețe mari şi îşi luau zborul aproape la fel de bine ca şi cele sălbatice. Wallingham se întreba dacă invitatul său descoperise şmecheria.

– *C'me on! C'me on! Let's go! Let's go!*

Hăitaşii alergau, asmuțind câinii cu glasul. Trebuie că aveau semnale convenite: când strigau, însemna că unul dintre ei trecuse în ajun prin acel loc pentru a plasa prepelițele în adăposturi. Dar uneori nimereau şi peste un cârd cu adevărat sălbatic. Cățeluşa care găsise primul cârd se opri în dreptul a trei palmettos în inefabila poză a pândei.

– *C'me on! Let's go!,* strigau stridենt hăitaşii încercând să asmută cățeaua mai departe, acolo unde îşi ascunseseră păsările.

Dar ea, cățea cinstită, care simțea prezența prepelițelor, nu se clintea niciun pas, iar ceilalți câini, grupați în jurul ei, „onorându-i" oprirea, începeau să recunoască și ei izul vânatului. Wally făcu trei pași, un stol mic – cinci sau șase – urcă pe verticală de sub nasul lui. Trase de două ori, doborî o prepeliță care coborî în spirală, câinii aveau s-o găsească, se abținu să tragă și a treia oară de pomană și se întoarse:

– Ei?

Tolly ridică două degete.

Mai să nu-i vină a crede. Wallingham aruncă o privire către bătrânul șef al hăitașilor, un negru care clătina din cap cu un amestec de admirație și de ciudă: când unul dintre invitați trăgea mai bine decât patronul lui, își simțea ziua dată peste cap. Știa că dacă invitații trăgeau cu adevărat prost, patronul își făcea un titlu de onoare din a trage și mai prost ca ei, dar nu era cazul și azi: ăla înalt în haine nou-nouțe nu dăduse greș nici măcar o dată, iar patronul nu era într-una din zilele lui bune. Supărător.

Tolly și Wally mergeau alături.

– Câinii cunosc pozițiile? întrebă Tolly.

Întrebare impertinentă, fiindcă demonstra că înțelesese de pe acum că erau poziții fixe. Altminteri se scuză de perspicacitatea lui, adăugând:

– Asta nu schimbă nimic din comportamentul câinilor. În ultimul moment, funcționează oricum conduși de izul adulmecat. Sunt remarcabili. În special cățeluța poanter.

Mergeau.

– Vânați adesea în Rusia?

– Cândva. Acum deloc. Pescuiesc mai ales.

– Cu undița?

– Cu undița.

– Ca să pescuiești, trebuie să ai răbdare.

– Eu am.

Mai întâlniră câteva cârduri și, măcar o dată, Wallingham avu plăcerea unui dublu, grație celui de-al treilea cartuș. Tolly dădu greș doar o singură dată și Wally se întrebă dacă nu cumva o făcuse din curtoazie. Scoase o sticluță din buzunar:

– O gură de vodcă, Tolly?

Îi întinse recipientul din argint englezesc, decorat cu cerbi, cai și câini, cizelat în secolul al XVIII-lea.

Anatoli Vorobiov scutură din cap.

– Nu, fără a avea intenția să vă jignesc. Vodca trebuie să fie glasată, doar bețivii o beau așa goală: are nevoie de un hering marinat, de sărătură... Treabă complicată. Așa că eu prefer un bourbon. Vreți și dumneavoastră? E un Jack Daniels.

Îi prezentă propriul său recipient, din oțel. Wally bău o gură, șterse gâtul sticlei. Nu putea suferi coniacul Jack Daniels, nu-i plăceau *single malts* scoțiene. Aruncă o privire circulară. Hăitașii adunau câinii în cuști, la bordul jeepurilor. Dacă nu erau microfoane montate pe patul puștilor sau receptori parabolici disimulați printre palmettos, puteau vorbi, în speranța ca totul să rămână secret. În acest scop îl invitase directorul CIA pe *rezidentul* SVR să vâneze pe pământurile lui ancestrale.

– Fără niciun apropo, Tolly, ce părere ai de situația din Balcani?

– O harababură, rosti bărbatul scump la vorbă.

Și, după un moment de reflecție, adăugă:

– Greșeala voastră.

Era și sentimentul nutrit de Wallingham, care nu fusese ascultat în problema iugoslavă, dar nu putea s-o recunoască.

– Guvernul vostru n-a făcut mare lucru să ne contracareze.

– Din două considerente. Unu: voi sunteți cei mai tari. Doi: dacă noi nu ne-am fi bătut pentru Serbia în 1914, noi am fi fost cei mai puternici.

Wally trase un gât de vodcă: măcar nu avea gustul dulceag al bourbonului.

– Mai exact, ce gândiți despre Monterosso?

– Oamenii ăia trebuie lăsați în pace.

– S-au făcut vinovați de atrocități, spuse Wallingham, pe un ton de pudoare afectată.

Tolly emise un sunet care aducea a rânjet, pufnet, strănut, scuipat, un sunet apocaliptic înglobând toate atrocitățile comise de când e lumea și de care nimeni nu și-a bătut capul, dacă nu cumva era la mijloc un interes politic.

Mergeau întruna, Wally ținându-și pușca pe cotul stâng, cu țeava în jos, Tolly purtând-o pe a sa cu amândouă mâinile, legănată pe piept, cu țeava în sus.

– Totuși, nu-i veți lua apărarea lui Knezevici, acest criminal de război confirmat?

– Nu-i mai criminal ca alții, sunteți sigur? Cel puțin el limitează capul de pod al islamului în Europa.

– Ei bine, rosti Wallingham, mulțumit că găsise un mijloc de a-și transmite mesajul, cu totul altfel vedem noi, ceilalți, lucrurile. Noi *simțim* că necesitățile politice nu permit încălcarea drepturilor omului. Noi *simțim* că un criminal de această anvergură nu trebuie să scape nepedepsit. Suntem gata să mergem și să-l căutăm acolo unde se ascunde, ca un laș ce e, și să-l târâm de păr sub proiectoarele adevărului și ale justiției!

Pentru a demonstra că vorbea serios, își desfășură o dată cutele domului ce-i servea de frunte. Și pe urmă încă o dată.

Rezidentul nu se grăbi cu răspunsul, ca să-și dea timp de gândire:

– Muntenii aceia sunt mai prost înarmați ca voi, dar au ce le trebuie, unde le trebuie. Dacă nu-i veți extermina cu uranium sărăcit, vor ucide mulți dintre băieții voștri cu micul lor cuțit știrb. Vă doresc satisfacție.

– Nu e vorba să martirizăm populații civile, oricât de rătăcite ar putea fi ele. Nu avem în vedere – cum să vă spun? – decât o prelevare chirurgicală. Dispunem, cred că sunteți la curent, de forțe speciale pregătite pentru acest gen de operație.

Tolly mai făcu un pas, doi.

– Acum înțeleg mai bine, crearea TDH-ului de care mass–media a început să vorbească. Mă întrebam, trebuie s-o mărturisesc, cine erau acuzații prevăzuți.

– Trebuie să înțelegeți, de asemenea, că-i inacceptabil ca o putere ca Statele Unite, care a apărat dintotdeuna drepturile celui slab și oprimat, să se mai lase sfidată multă vreme de un gangster retrograd, feudal, sângeros, despre care s-au și compus poeme epice. Vă dați seama, Tolly, că e necuviincios. Și știu bine cui vorbesc. În zorii celui de-al treilea mileniu și la umbra FMI-ului, valorile voastre și ale noastre coincid de pe acum, dacă nu cumva se regăsesc într-o formulă și mai perfectă.

O nouă expediere a ridurilor frunții în sus, o nouă aplatizare a ridurilor în jos. Prea multă piele, prea multă piele, dar expresivă.

Prin ochelarii lui groși, pătrați, Tolly se uită la Wally un timp, căutând să afle cine sonda pe cine.

– Nu suntem pe deplin de acord cu voi. Dacă-l deferiți pe Knezevici unui tribunal de paie, foarte adevărat, vom pierde un pion pe eșichierul celui de al Treilea Război Mondial, dar voi, în ceea ce vă privește, vă băgați degetul într-o treabă scabroasă care nu vă va aduce nimic. Presupuneți, de exemplu, că, în pofida tuturor precauțiilor luate, TDH-ul va fi pus în situația să-l achite pe deținutul în prevenție? Bine o să mai arătați.

– Ar fi neplăcut, dar...

Începură să râdă amândoi.

– Am să beau o gură de bourbon pentru ipoteza asta, spuse Tolly.

– Iar eu, o gură de votcă, pentru ipoteza contrară, spuse Wally.

Băură, fiecare din recipientul lui, unul de argint, celălalt din oțel.

Doi profesioniști.

3. Golubinski intră în acțiune

Un lac lăptos, de 10.000 de kilometri pătrați, pe care gheața încă nu se prinsese, dar care, noaptea, se acoperea cu o pojghiță sfărâmicioasă. Unul dintre cele 63.999 de lacuri din Carelia[18], ciuruit de 1.650 de insule și insulițe.

---

[18] Regiune din nordul Europei, între Marea Albă și Golful Finic, cea mai mare parte a ei aparținând Rusiei, restul fiind înglobat în Finlanda. (n.t.)

Pe malul lacului, între două cruste de zăpadă, care nu se înstăpânise încă, – o coşmelie prăpădită, din trunchiuri de copac. O *ciornaia bania*, un stabiliment rusesc de băi dintre cele mai rustice. O vatră unde licăreşte roşiatic jăratecul, o grămadă de pietre încinse. O vadră din lemn plină cu apă. Nicio fereastră, niciun coş, fumul şi aburii, care nu ies decât prin crăpăturile pereţilor acoperiţi de o funingine ereditară, alcătuiesc un melanj palpabil şi asfixiant. O bancă. Pe bancă, trei bărbaţi în pielea goală, unul lângă altul, luminaţi în roşu de singurul foc. Miroase a bere: beau toţi trei, au stropit şi pereţii: e bine pentru sănătate. Cei trei bărbaţi abia dacă se văd unul pe altul prin vălătucii de fum şi de aburi care se rotesc maiestuos în jurul lor.

– Să fie o capcană?, întreabă cel mai în vârstă, aşezat pe mijloc.

E afumat, noduros, numai vine, ca un lapon bătrân. Un om-legendă: generalul Aleksandr Dmitrici Psar.

S-a născut în Franţa, într-o familie de aristocraţi emigraţi, sau, mai curând, cum se zice în ruseşte, *emigranţi*. A servit Uniunea Sovietică vreme de douăzeci de ani, ca agent de influenţă. S-a expus furiei KGB-ului şi, fiind răpit din Paris, graţie unor complicităţi franceze, avea să fie eliminat de către Departamentul 13, dar o revoluţie de palat, de inspiraţie antisemită, avu loc împotriva „cosmopoliţilor" care începeau să acapareze puterea în Consistoriul Directoratului A: în loc să fie trecut la capitolul pierderi, Psar a trecut la profituri. A luat locul şefului său, Iakov Moiseievici Pitman. Zece ani mai târziu, a mizat pe calul cel bun: detectând conspiraţia care îşi propunea să-l salte din nou în şa pe Gorbaciov, nu s-a supus ordinelor lui Kriucikov şi i s-a alăturat lui Elţin. Era unul dintre bărbaţii căruia Primakov îi dădea ascultare foarte bucuros, pe când nu era decât director al SVR, şi îl asculta şi mai mult după ce ajunsese Prim Ministru.

– Nu cred să fie o capcană, tovarăşe general, răspunde Anatoli Vorobiov, aşezat la dreapta (*rezidentul* SVR plecase din Washington pe nepusă masă, doar pentru câteva zile). Acestea fiind spuse, dacă mi-am înţeles bine informatorul, Brookes are de gând să angajeze un corp de elită în această operaţie. Delta, fără nicio îndoială.

„Tovarăş" se mai foloseşte uneori în armată, şi Vorobiov găseşte în acelaşi timp curtenitor şi interesant să utilizeze acest termen desuet pentru a se adresa unui as al dezinformării, care nu fusese niciodată comunist, şi pe care Adropov, patronul KGB, îl decorase în persoană cu ordinul Eroilor Uniunii Sovietice.

– N-ar putea fi vorba de o capcană decât dacă noi înşine ne-am duce să asigurăm protecţia lui Knezevici, ceea ce, evident, nici nu intră în discuţie. Dar atunci, cum se explică această informaţie confidenţială? Care e părerea dumneavoastră, Anatoli Grigorevici?, întreabă curtenitor generalul Psar, lăsând totuşi să se înţeleagă că preferă patronimul tradiţional apelativului de „tovarăş" revolut.

– America, ştiţi prea bine, nu este un monolit. Wallingham, democrat de dreapta, e pe cale să-i arunce preşedintelui, democrat de stânga, o coajă de banană sub talpă. Izolaţioniştii împotriva intervenţioniştilor, vechea poveste. Mult mai fundamentală, mult mai biologică decât clivajul democraţi-republicani.

Sudoarea se prelinge pe pielea înroşită, cu porii deschişi, curge şiroaie pe trupurile dilatate, pe cuşca toracică osoasă a generalului Psar, pe muşchii sanguini şi bine făcuţi ai tovarăşului Vorobiov, pe epiderma fină şi rozalie a celui de-al treilea pungaş, care, în ciuda nudităţii sale, dă impresia unei corectitudini ireproşabile: transpiră, transpiră şi el, dar de parcă n-ar transpira. Sudoarea se scurge, eliberatoare, ducând cu ea toxinele care subminează din interior, şi berea se bea aproape încontinuu pentru ca trupul să aibă mereu lichid de eliminat. Baia rusească spală pe dinăutru ca şi pe dinafară.

Psar îşi reaminteşte puţinul timp petrecut în Statele Unite, cu câţiva ani în urmă.

El nu condamnă imperialismul american. Dacă ar fi fost el însuşi american, i-ar fi subscris din toată inima. Dar nu-i asta funcţia sa de general rus ex-sovietic, specializat în dezinformare. Se întreabă ce ar fi mai avantajos pentru Rusia: Knezevici să fie răpit şi tradus justiţiei sau să nu fie? Întrebarea este de a afla dacă, datorită manipulării autoritare şi abuzive a opiniei mondiale prin mijloacele mediatice cele mai moderne, America va sfârşi prin a deveni odioasă sau nu. Dacă da, ar putea fi avantajos pentru Rusia ca acest reviriment al opiniei publice să aibă loc în legătură cu o problemă slavă şi, în acest caz, trebuie favorizată răpirea lui Knezevici. Dar opinia publică este o târfă supusă, care nu vrea decât să fie exploatată de proxenetul ei. Descoperind tehnicile dezinformării pe care, acum douăzeci de ani, le cunoştea doar Directoratul A din KGB, America poate avea câştig de cauză: Knezevici răpit şi acuzat de toate păcatele lumii, rol pe care-l va juca de minune, dată fiind mândria lui naturală şi incomprehensiunea regulilor jocului contemporan, va concentra asupra lui furiile latente care, altminteri, riscau să se rătăcească pe alte şenale, şi va furniza ocazia unui „sfert de oră de ură" cotidian, purgativ şi tonic, precum lecturarea operei lui Orwel. E mai indicat să se evite toate astea.

– Şi dumneata, Dmitri Aleksadrâci, ce părere ai, întrebă generalul pe cel de-al treilea personaj, aşezat la stânga sa, cu mult mai tânăr decât ceilalţi doi.

– Aleksandr Dmitrici, răspunse acesta din urmă (prenumele – patronime ale acestora reprezintă imaginea simetrică a unuia faţă de celălalt, ceea ce nu le displace), sunt de părerea dumneavoastră. De altfel, ştiţi că am tot interesul: Knezevici este unul dintre cei mai buni clienţi ai mei, ţinând seama de sărăcia în care se zbate. Îi fac preţuri anume pentru el, deşi nu rămân eu în pierdere. Asigurarea securităţii lui nu mi se pare o sarcină insurmontabilă, dat fiind faptul că are poporul de partea lui – dacă nu cumva americanii vor să riște un

război: în acest caz, sarcina e imposibilă, existând eventualitatea de a nu fi prins viu. Religia sa îi interzice sinuciderea, dar nu şi să fie ucis de unul dintre cei ce-i sunt devotaţi.

Ex-comandantul KGB ex-spetnaz[19], Dmitri Aleksandrâci Golubinski vorbea o rusă rafinată, literară, puţin dentală, puţin seacă, puţin graseiată, acea rusească din Saint-Petersburg, de care pronunţarea moscovită şi sovietică, mai grasă, mai dezlânată, nu se lipise niciodată. Se exprima cu o voce dulce, în termeni aleşi. Aşa gol cum era, părea pus la patru ace. Din 1991, îşi dăduse demisia şi se lansase în afaceri, trafic de arme în principal, dar rămânea apropiat de foştii lui superiori şi colegi: îşi făceau servicii reciproce.

De parcă ar fi fost de la sine înţeles:

– E important, spuse Psar, ca Knezevici să aibă încredere în cel care se va ocupa de securitatea sa. Încă puţină apă, Dmitri Aleksandrâci, dacă vreţi.

Golubinski se ridică cu o uşurinţă firească, aruncă o troacă de apă peste pietrele incandescente care sfârâiră şi azvârliră un nor de aburi fierbinţi în faţa celor trei bărbaţi. O clipă, avură senzaţia că aveau să se sufoce, să ardă de vii. Golubinski se aşeză din nou.

– Mă ofer voluntar. Am băut destulă şliboviţă împreună, noi amândoi, şi sunt pe cale să-i reechipez armata. De altfel, e un om pe placul inimii mele, în cazul în care aş avea una.

Golubinski zâmbi ironic şi monden.

Bătrânul Psar îşi aminti de luna de miere petrecută în Iugoslavia şi de bătrâna servitoare care-i zicea „Înălţimea Voastră, tovarăşe colonel". Îi dădură lacrimile la gândul frumoasei Alla, pe care nu mai voise s-o vadă niciodată. Şi le reprimă. Deciziile lui erau întotdeauna ghidate de politică, dar se gândi cu un soi de înduioşare că, de data asta, binele Rusiei şi cel al Iugoslaviei, unde fusese concepută fiica sa Ekaterina (câţi ani o fi având acum) mergeau mână în mână.

– Opinia dumneavoastră, Anatoli Grigorici?

Bărbatul scump la vorbă gâfâia de căldură.

– N-am. Raportez. Atât e destul.

– Totuşi?

Vorobiov îşi şterse cu degetul orbitele încleiate de sudoare.

– America are o singură frică: Rusia. Un singur duşman: Rusia. Toate beţele pe care am putea să i le punem în roate, chiar fără o utilitate directă... Şi, în plus, în acest caz anume, acolo există un cap de pod al islamului... Knezevici reprezintă o verigă de securitate în Europa istorică, singura autentică. Numai de n-ar sări în aer, sau măcar să sară cât mai târziu posibil.

Generalul Psar se întoarse către comandantul Golubinski:

---

[19] Membru al forţelor speciale din Armata Roşie. *(n.a.)*

– Dmitri Aleksandrâci, aveți mână liberă. Atâta vreme cât rămânem în umbra cea mai deplină. Este o inițiativă privată la care veți participa.

– De acord. De cât voi avea nevoie? Cam de o sută de lăzi cu AK şi zece mii de cartuşe de chiulasă?

– Cincizeci. *Domnilor* („domni" şi nu „tovarăşi"), nu ştiu care-i părerea dumneavoastră, dar mie a început să-mi fie puțin prea cald.

Psar se ridică.

Născut şi crescut în străinătate, descoperea bucurii infinite să regăsească în obiceiurile ruseşti tot ce aveau ele mai primitiv. Ieşi din *bania,* făcu trei paşi până la malul lacului înghețat şi plonjă cu capul înainte, fără ca măcar să simtă frigul, dimpotrivă, bucurându-se de contrastul senzațiilor, de purificarea exterioară după purificarea interioară, de barbaria funciară a situației. Înotă în larg, lăsând în urma lui un siaj în V.

Vorobiov plonjă la rândul lui. Fără aceeaşi plăcere: mai curând fiindcă fusese instruit să-i imite în toate pe ofițerii cu grad de general.

Golubinski se opri pe malul lacului, se uită în jurul său, respiră aerul scrâşnind de frig, aruncă o privire spre corpul lui gol, bine făcut, musculos, întreținut cum se cuvine, zâmbi de absurditatea procedurii şi plonjă şi el. Înotă o vreme pe sub apă, apoi ieşi la suprafață, sforăi. Era bine. Viața se dovedea frumoasă. Se gândi cu plăcere că avea să-i facă de ruşine pe americani de unul singur sau aproape.

III

O soluție

1. Knezevici acceptă propunerea lui Golubinski

Am o veste proastă pentru dumneavoastră, domnule Preşedinte, rosti Dmitri Aleksadrâci Golubinski.

Regele munților continuă să-şi bea liniştit cafeaua, la masa unde se găsea aproape tot atâta băutură cât şi mâncare.

– Amicii mei au primit o informație. De la B2 cel puțin, eu aş spune chiar de la A2, dacă nu cumva e vorba de o provocare, ceea ce nu cred.

Regele munților bău un gât de şliboviță urmat de un gât de apă.

– De data asta e ceva serios: americanii s-au decis cu adevărat să vă răpească.

Regele munților izbucni în râs.

– Poate că-i ceva serios, dar nu-i o noutate.

– Au mai făcut tentative?

Golubinski, proaspăt ras, mirosind a lavandă, într-o cămaşă roz pal, cu cravata bine înnodată şi costumul bleumarin, avea un aer suprem de corect. Regele munţilor, în jiletca de oaie, ca de obicei, cu mustaţa combativă şi bocancii depărtaţi unul de altul, şedea în faţa lui, pe partea opusă a mesei joase, într-un decor de arme vechi şi de fotografii de familie atârnând pe ziduri. Schiţă cu mâna un gest vag.

– Cu siguranţă. Nu se ştie. Vorbesc mereu de asta.

– Vorbesc de asta. N-aţi remarcat că acum vorbesc mai puţin? Unul chiar a declarat că ar fi renunţat. Astea-s nişte indicii. Cu Delta Force nu-i de glumit.

– Şi-a ratat misiunea în Iran.

– Asta a fost acum douăzeci de ani. Preşedintele Brookes nu-i o cârpă de vase umană ca Jimmy Carter: el, cel puţin, n-are niciun scrupul. Din punct de vedere politic corect, crede atât de puţin în această corectitudine încât o exploatează. Iar americanii au dobândit experienţa care le lipsea în războiul din Golf. Cine se ocupă de securitatea dumneavoastră?

– Zdravko Kravar este şeful gărzii mele.

– Cine este?

– Un om căruia nu-i este frică de nimic. „Umanitate şi tinereţe", cum spunem aici, pe la noi.

Cei doi bărbaţi vorbeau rusa, Knezevici o studiase în anii comunismului, iar Golubinski prefera să nu-şi etaleze minusurile în privinţa monterossienei. Acestea două, rusa şi monterossiana, debordează de cuvinte care se aseamănă, dar semnifică lucruri cu totul diferite. Prin „umanitate şi tinereţe", Knezevici înţelegea „virilitate şi bravură". Golubinski făcu rectificarea cuvenită. Strâmbă din nas.

– N-aţi avea pe cineva mai apt? În privinţa securităţii, nu-i nevoie de un leu, ci de o vulpe.

– N-am niciun motiv să-i retrag încrederea lui Kravar.

– Nu m-am făcut bine înţeles. Kravar ar rămâne şeful de gară al dumneavoastră. Dar aveţi nevoie de un şef al serviciilor speciale.

– Eu n-am servicii speciale.

– Un motiv în plus, domnule Preşedinte. Fiţi atent, nu mi-ar conveni absolut deloc dacă aţi fi răpit. Sunteţi un client prea bun. Lăsaţi-mă să vă organizez un program de protecţie şi pază. Un program în adevăratul sens al cuvântului, aşa cum defunctul KGB ştia să pună la cale. Ce ziceţi?

Kenzevici se ridică, iar capul lui părea să atingă grinzile plafonului. Golubinski deveni conştient că în acel bărbat sălăşluia ceva supraomenesc. Golubinski nu credea în marile valori, şi tocmai de aceea scepticismul său îl determina să fie sceptic chiar şi când era vorba de scepticism.

– Am să vă spun ceva, Dmitri Aleksandrâci, noi ăştia, monterossineii, simţim o oroare sacră pentru vipere. Nu ne place nici măcar să le numim pe numele lor, preferăm să zicem (Vladimir Knezevici coborî glasul) *baiurina,* „vietate scârnavă" sau *tamo ona,* „aia de-acolo". Noi ucidem viperele, le exterminăm. Dar dacă e vreuna care vine să se cuibărească la noi, nu ne atingem de ea. Devine păzitoarea fericirii noastre, a vieţii noastre chiar. Ei bine, pot să-ţi mărturisesc că eu, cel care vă vorbesc, am o vietate scârnavă sub pietrele pragului pe care mi-aţi făcut onoarea să-l treceţi adineaori. Şi atâta vreme cât vietatea scârnavă stă la mine, nu mi se poate întâmpla nicio nenorocire. Dacă, dimpotrivă, îi vine chef să se urce pe acoperişul meu, atunci toate programele voastre de protecţie nu s-ar mai dovedi bune de nimic.

Regele munţilor vorbea pe un ton convins. Golubinski îl observa, plin de curiozitate:

– Dumneavoastră credeţi ce spuneţi, domnule Preşedinte?

– Nu, bineînţeles, nu cred, făcu Knezevici aşezându-se din nou cu un gest larg al mâini, care părea să mătură mobilele greoaie şi tapiţeriile brodate. Dar există ceva în mine care crede. Suntem un popor „credul", cum spune Puşkin al vostru despre voi, ruşii, şi cum ai vrea să nu mai crezi în ceea ce oamenii noştri au crezut de veacuri? Se poate, dar atunci înseamnă revoluţie, tabula rasa, nihilism, ce mai calea-valea. Şi, cât priveşte credulitatea, recunoaşteţi că toate capetele împuiate de marxism-leninism n-au niciun motiv să ne invidieze.

– Pe scurt, vă organizez sau nu programul de protecţie?

Knezevici şovăi:

– N-ar trebui ca toate astea să mă coste prea mulţi bani. Toate săracele mele resurse merg pentru cumpărarea de arme de la dumneavoastră, aşa cum bine ştiţi.

– Ei bine, continuaţi să cumpăraţi arme de la mine, în vreme ce materialul pe care vi-l voi furniza pentru această operaţiune... să zicem că va fi cadoul unui prieten. Ceea ce americanii îşi permit la dumneavoastră acasă, ar vrea să-şi permită peste tot în lume şi în special în Rusia noastră, care renaşte cu greu din cenuşă. Va fi o plăcere să le dăm o mică lecţie.

2. Golubinski pune la cale contraacţiunea

Comandantul Golubinski îşi făcuse stagiul în spetnaz mai înainte de a fi recrutat de KGB.

Ştia că, într-un sens, atacul e mai uşor decât apărarea, fiindcă atacantul e cel care alege ziua, ora, obiectivul şi mijloacele de acţiune, pe când cel care se apără nu ştie nici unde, nici când, nici cum va fi atacat, şi că, după o vreme, vigilenţa îi slăbeşte. Dar dacă cel care se apără reuşeşte să intre în pielea

atacantului, să prevadă toate modalitățile de atac probabile și să găsească ripostele, își poate recăpăta avantajul, fiindcă se cunoaște mai bine decât îl cunoaște adversarul: întotdeauna există o parte de imprevizibil în atac și de certitudine în apărare, chiar dacă ar fi vorba numai de instalațiile stabile și tirurile prereglate aproape indispensabile când îți propui să întinzi o cursă.

Primul lucru de făcut: să te pui în locul ofițerului american însărcinat cu organizarea răpirii.

Golubinski îl botează „general Smith" și și-l imaginează cu părul tuns perie și ochii înfundați adânc în orbite, pe cale de a alcătui dosarul obiectivului, de a întocmi cu o febrilitate rece lista informațiilor de care avea nevoie, de a-și contabiliza mijloacele, de a formula o idee de manevră.

În principiu, răpirea putea avea loc fie la domiciliul lui Knezevici, fie în timpul uneia din deplasările sale.

După studierea obișnuințelor și a popularității subiectului, generalul Smith nu putea decât să renunțe la ideea unei răpiri publice. Chiar și scurtul parcurs de la reședință la pintenul stâncos, servind de loc pentru rugăciuni, cândva zilnice, acum neregulate, era în continuu protejat de gărzi de corp prompte în ripostă. Or baia de sânge nu intra în maniera americană, care prevedea 0 morți (americani).

Mai trebuiau luate în considerație, bineînțeles, deplasările secrete, în timpul cărora garda prezidențială era mai puțin numeroasă – Golubinski era la curent cu reputația de lubricitate a lui Knezevici, iar Smith o va afla curând pregătind operațiunea. Deci, Delta putea, cu complicitatea forțelor ONU de ocupație, să organizeze o ambuscadă pe toate drumurile din Monterosso. Dar, în afară de faptul că nimeni nu știa din capul locului când și la cine regele munților se ducea să-și facă de cap – poate, cum nu avea o metresă mai preferată ca altele, nu știa nici el însuși –, era aproape imposibil de organizat o ambuscadă discretă într-o țară toată numai munți și bătută în lung și în lat de ciobani, cărora nu le-ar scăpa nicio mișcare sau o prezență neobișnuită.

Astfel că, generalul Smith se va vedea obligat să examineze posibilitatea de a-și captura vânatul în vizuina lui.

Golubinski începu prin a vizita locurile.

Vasta casă a regelui munților, toată numai din elemente adăugate ansamblului, în terase și dependințe, se sprijinea cu spatele de o faleză care putea fi coborâtă în rapel, pentru a acceda apoi în curtea interioară centrală, unde dădea intrarea în locuința lui Knezevici.

– Bun, spuse generalul Smith, dar pentru asigurarea securității președintelui ar fi suficient să se instaleze niște reflectoare orientate înspre faleză, pentru ca băieții mei să fie ciuruiți de gloanțe. Dacă mă decid să acced la curtea interioară, e de preferat un troliu acționat de un elicopter în zbor staționar.

– De acord cu reflectoarele, notă Golubinski. Oricum, pentru a coborî această faleză, ar fi nevoie mai întâi să urci până aici sau să fii depus. Cât despre curtea interioară, o voi cadrila orizontal cu un fir de oțel ascuțit ca un brici, şi mă îndoiesc că până şi sateliții voştri ar fi capabili să facă o fotografie, şi le-aş face nişte urări de bine băieților voştri când ar descoperi surpriza. Totuşi, vreau să cred că veți prevedea eventualitatea şi că ei vor fi dotați cu foarfece...

– Foarfece sau ba, faptul ne va întârzia cu siguranță înaintarea. Iată de ce eu prevăd mai curând o intrare în forță la parter. Sunt nu ştiu câte ferestre...

– Am să pun gratii.

– Mai e şi intrarea principală, uşa de la bucătărie, uşa de la verandă, uşa secretă...

– Am să zidesc cea mai mare parte a lor şi am să blindez portalul care dă în culoarul de la intrare. În fundul căruia voi plasa o baterie PK Kalaşnikov în spatele unor saci cu nisip.

– Am să fiu înştiințat că se află acolo, PK-ul vostru, de îndată ce un sergent al forțelor ONU de ocupație va veni să aducă un plic preşedintelui vostru.

– PK-ul nu va fi la vedere, ci în spatele unei perdele uşor de tras la prima alertă. Vedeți bine, dragul meu general, că pot să vă împiedic organizarea unei acțiuni instantanee.

– Atunci, nu văd decât o operațiune pe timp de noapte, în cleşte, reprezentând o dublă surpriză. Dau atacul terestru şi aerian în acelaşi timp. În orice caz, am nevoie de un elicopter pentru a asigura răpirea subiectului, mai înainte ca tot satul să se trezească şi să înceapă să tragă în toate direcțiile: deci, elicopterul poate fi folosit şi pentru paralizarea din aer a rezistenței. Trebuie ca subiectul şi garda sa să se simtă fără apărare în câteva secunde. Uşa, pe asta o arunc în aer cu smetex. PK-ul, îl reduc la tăcere cu un proiectil autopropulsat. Apărătorii, pe ăştia îi dobor cu HK MPS, şi ar fi dracu' gol dacă nu l-aş găsi pe Knezevici în pat, întrebându-se ce se întâmplă. Bineînțeles, voi avea oamenii mei pe teren pentru a mă ține la curent cu absențele sale.

– Să nu vă înşelați, dragul meu general. Vom reuşi cu siguranță să vă întârziem irupția: s-o împiedicăm, asta-i altă mâncare de peşte... dacă nu cumva o să vă întindem o capcană. Ştiți, ceea ce mă interesează pe mine, nu este neapărat să-l salvez pe Knezevici, deşi e un tip pe cinste: ci mai ales să vă trag câteva la popou. Că-i urâți pe comuniştii, care aveau pretenția să cucerească lumea, asta e uşor de înțeles, dar ce v-am făcut noi, ruşii şi monterossienii?

Faleza surplomba casa, casa surplomba târguşorul Val, târguşorul Val surplomba tabăra fortificată a forțelor ONU de ocupație, unde era cantonată actualmente o unitate de italieni, iar tabăra surplomba de la vreo o mie de metri valea pe unde curgea Zeta, care se vărsa în Adriatica. De jur-împrejur, puține esplanade putând să servească de zone pentru paraşutaj şi de căi de acces, de refugii, de posturi posibile de tir. Smith va inventaria locurile prin

patrulele italiene, poate că o şi face de pe acum. Dar nimic nu-l împiedica pe Golubinski să procedeze la fel, şi ar avea un avantaj asupra lui Smith: sprijinul populaţiei. Pentru asta avea nevoie de un om de încredere. Se întoarse să-l vadă pe Knezevici, care-l primi cu un gest de lehamite: războiul de informaţii nu era războiul lui.

– Aţi văzut graffiti-urile care ne decorează ruinele? „Libertate cu Dumnezeu sau moarte." Noi suntem oameni din Evul Mediu. Şi dumneata vii să-mi vorbeşti de servicii speciale!

– Nu există război fără informaţii, domnule Preşedinte.

– Bun, ia-l pe Dragon. Nu văd pe nimeni altcineva.

– Cine este Dragonul?

– Consilierul meu în acest domeniu. Se zice că are darul de a se preschimba în dragon. Nu-i adevărat, bineînţeles, dar...

– Ah! bun, nu-i adevărat, m-aţi liniştit.

Knezevici lăsă impresia că nu sesizase ironia.

– Da, nu cred că ar putea-o face în adevăratul sens al cuvântului. Totuşi, el a moştenit darul divinaţiei de la tatăl său. Nu-i place să facă uz prea mult de el, dar e foarte adevărat că prevede viitorul: l-am întrebat în trei rânduri şi nu s-a înşelat niciodată în legătură cu soarta unei bătălii sau a unei negocieri. Şi când cercetează osul lipsit de carne al unui miel după o sărbătoare, chiar şi atunci vede nişte lucruri care mai apoi se adeveresc.

– Nu v-am cerut un prezicător, ci un spion.

– Şi nu-i acelaşi lucru? Vei fi mulţumit de el. Cunoaşte muntele ca nimeni altul, pentru că este un mare vânător de capre-negre. În timpul războiului împotriva şvabilor, tatăl lui era partizan, adică comunist, şi Dragonul în persoană activa pentru OZNA, dar apoi Hristos s-a întors în el şi se simte mai cetnic[20] decât noi toţi.

– Şi vă puteţi bizui pe el?

– E un om dintr-o viţă de soi.

Golubinski plecă să-l vadă pe Bojidar Mkraici, zis Dragonul, în mica lui cocioabă strălucind de icoane, dintre care multe erau ruseşti, răscumpărate cu trei sferturi de veac în urmă de la refugiaţii primei emigraţii.

– Priveşte, făcu mândru Dragonul: morţii voştri n-au plecat singuri în exil; sfinţii lor i-au însoţit, iar noi i-am primit şi pe unii şi pe ceilalţi.

„Viţa de soi" n-a dat în el decât un rod rahitic, cu ochi ceacâri, un umăr mai înalt ca altul, peri pe falange şi în urechi. Dar privirea lui bicoloră era limpede şi păru uşurat să-l audă pe fratele rus expunându-i ce anume aştepta de la el.

---

[20] Membru al unei organizaţii de tip fascist care, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a activat în Iugoslavia. *(n.tr.)*

– Da, foarte adevărat, cicea al nostru e ca un copil. E cinstit, poporul are încredere în el şi în luptă are un simţ tactic înnăscut, dar în rest... Un copil, îţi zic eu. Tu, înţeleg bine din întrebările tale, eşti un profesionist. Dacă cicea ne ascultă sfaturile, ale tale şi ale mele, va trăi o mie de ani. Altminteri...

În ochii Dragonului păru că se lasă noaptea. Niciodată nu văzuse Golubinski o asemenea eclipsă de lumină în privirea unui om.

Trecură la treabă.

Trebuia mai întâi pusă la punct securitatea din împrejurimile casei, fiindcă cea mai periculoasă era surpriza pe care se bizuia, cu siguranţă, generalul Smith.

– Ai putea, întrebă Golubinski, tutuindu-l imediat, fiindcă aşa prefera Dragonul, să creezi o reţea de informatori printre ciobani şi pescari care să-ţi semnaleze orice mişcare suspectă, pe uscat sau pe mare?

– Şi în aer. Pot.

– Trebuie să inventezi un cod simplu ca să vorbeşti cu oamenii tăi, dacă veţi comunica prin telefon, fiindcă veţi fi cu siguranţă ascultaţi.

Dragonul afişă un zâmbet de dragon – toţi dinţii lui semănau cu nişte molari:

– Nu asta am făcut eu cel mai bine în viaţa mea, dar am lucrat multă vreme pentru OZNA. Ascultările, mă pricep eu. Codurile, mă pricep eu. Totuşi, am putea să punem telefoane de campanie ascunse. Dacă tu ai aparatele şi cablurile, le instalez eu.

Se punea apoi problema securităţii din imediata apropiere a casei.

Smith îşi putea paraşuta oamenii, îi putea aduce cu elicopterul, debarca la gurile Zetei. Trebuia, deci, repertoriată zona de paraşutare, zonele de instalare, şi supravegheate punctele unde coasta stâncoasă era abordabilă. Golubinski dădu un telefon la Moscova ca să le ceară foştilor lui camarazi să-i furnizeze fotografii luate prin satelit şi hărţi informative sub formă de CD-ROM pentru calculatorul său: beneficia astfel de un inventar detaliat de posturi posibile de observaţie şi de tir, de puncte de trecere „silite", de anumite tainiţe putând să adăpostească material sau personal. Îşi completă informarea vizitând aceste locuri, ghidat de Dragon, şi făcând fotografii cu aparatul său Polaroid.

Seara, se retrăgea într-o aripă a dependinţelor care-i fusese pusă la dispoziţie şi îşi etala hărţile şi fotografiile, încercând să raţioneze ca Smith, eliminând itinerarele prea dificile sau prea evidente, punctele de staţionare prea vizibile sau prea expuse, combinând astfel ideile de manevră dintre care Smith trebuia să aleagă.

Golubinski făcea şi refăcea hărţile şi vedea în ele apărând încet–încet embrionii unor operaţiuni din ce în ce mai incontestabile. Ai fi zis că nişte fotografii ale viitorului se precizau tot mai mult într-un bloc de revelaţie. Din timp în timp, Dragonul venea să vadă traseele arborescente şi dădea din cap aprobator.

La drept vorbind, Dragonul era în al nouălea cer.

Nu-şi dorea decât un lucru pe lume: să-l ajute pe cicea să-i redea ţărişoarei sale, Monterosso, chipul său ancestral, deci să-i păstreze independenţa şi şeful liber, dar cicea nu părea să găsească o ocupaţie pe potriva talentelor sale şi chiar le trata cu o silă prost disimulată. Dragonul era omul crevaselor monterossiene, cele care, prin trecători mistice şi întortocheate, comunicau cu infernul: oricât ar fi fost de sinceră convertirea lui la creştinism, Dragonul rămânea un soi de demon botezat, în vreme ce preşedintele, păcătos cum era, nu se simţea în largul lui decât în aer liber, în gloria soarelui: de fapt, el prefera o brută simplă ca Zdravko Kravar unei fiinţe ambigue, reptiliene, precum Mkraici.

Or, misiunea pe care Golubinski i-o propusese lui Mkraici era conformă destinului său de dragon.

Vânătorii şi ciobanii îi erau devotaţi, fiindcă el îi cunoştea pe oamenii simpli ai muntelui şi ştia formulele care vindecau arsuri şi cicatrizau răni. Era mai puţin cunoscut de pescari, dar el luă legătura cu sindicatul lor şi ceru ca orice ambarcaţiune, cât de mică, necunoscută în apele lor, să-i fie semnalată, precum şi poziţia şi activităţile navelor de dimensiuni mari, susceptibile să transporte elicoptere. Intră în legătură cu cei care închiriau maşini, cu restauratori şi hotelieri, care urmau să-l informeze în legătură cu străinii în trecere – fiindcă nu era exclus ca generalul Smith să trimită observatori deghizaţi în turişti. Mai mult, Dragonul luă contact cu interpreţii iugoslavi, în special femei, şi le ceru să lucreze pentru el:

– Vezi tu, îi explica lui Golubinski, situaţia ne este favorabilă. Lucrurile nu stau la fel cu nemţii sau cu britanicii, care îşi petrec timpul îmbătându-se între bărbaţi. Când e vorba de americani, da, pentru că, cu gogoriţa lor de hărţuire sexuală, nu mai îndrăznesc să se ia de vreo americancă şi devin o pradă facilă pentru fetele noastre. Treaba merge şi când e vorba de francezi sau de italieni: ei nu cred că au ocupat o ţară până nu călăresc câteva destrăbălate. La italienii de jos avem una, Nedelka, apetisantă ca pâinea caldă, cu nişte ochi negri ca boaba de strugure şi cu care macaronarii nu au cum să se plictisească. Dacă apare ceva nou pe la ei, eu am să aflu.

– Lucrează benevol, sau o plăteşti?

Dragonul îşi înălţă capul:

– E monterossiană: va fi prea fericită să-l servească pe cicea.

Traficantul Dmitri Aleksandrâci Golubinski avea altceva de făcut în viaţă decât să vegheze asupra securităţii unui obscur potentat balcanic, dar, prinzându-se în joc, comandase la Moscova şi disimulase la faţa locului materialul cel mai avansat pe care-l putuse găsi, îi antrenase şi instruise pe cetnici (în pofida reticenţelor manifestate de Zdravko Kravar şi de oamenii lui, convinşi că

bravura monterossiană e suficientă pentru a face față oricărei eventualități), și, tot montând capcane și catapulte, spera din răsputeri că americanii nu vor întârzia să se arate.

În așteptare, îl învăța pe Milan să tragă, o iniția pe frumoasa Milița în rafinamentele Internetului și se atașa de Antonia printr-o curioasă prietenie.

Fără îndoială, doctorul, Antonia Knezevici, deși monterossiană ea însăși, se simțea foarte singură printre semenele sale, care nu aveau cultura ei, și printre monterossienii șocați că practica medicina socotită de ei ca rezervată masculilor. Îi era mai lesne să vorbească unui străin, și făcea cu el plimbări lungi prin zăpadă, la ora când falezele roșii păreau să alcătuiască chiaguri de sânge în lumina razantă a înserării.

– Aș fi preferat, spunea ea, ca Vladimir să nu fi făcut politică. Era așa priceput ca veterinar! De ce și-o fi descoperit alte vocații: să se războiască, să guverneze?

– Ce s-ar fi ales de Monterosso dacă Vladimir nu ar fi preferat calea armelor și a armelor?, întreba Golubinski scuturându-și un fulg de nea de pe paltonul din cașmir negru.

– Da, ar fi fost o tragedie. Iugoslavia s-a dus de râpă și n-ar mai fi putut face nimic pentru noi. Comunitatea internațională voia să ne oblige să trăim cu Musulmanii, Musulmanii din Țikota voiau să ne colonizeze. Iar noi, partizani, cetnici, creștini, comuniști, monarhiști, democrați radicali... Nu exista nicio unitate între noi. Dar ea s-a coagulat, într-o bună zi, în jurul lui Vladimir. A spus la un moment dat, într-o reuniune politică: „Numai unitatea va salva Monterosso." Și lumea i-a răspuns: „De acord, dar în jurul tău." Asta-i.

– De ce el?

Antonia oftă și ridică din umeri:

– Era popular ca veterinar. Se bătuse bine. Lumea îl știa integru, informat. Se trăgea dintr-una din cele mai vechi familii. Era foarte înalt, și așa ni s-a impus tuturor. Trebuie că avea ceea ce se numește astăzi „carismă". Presupun că se simțea ales, nu vreau să spun numai de popor, ci și de Dumnezeu. Nu contest faptele: formarea științifică îmi interzice, dar...le deplâng.

Golubinski o privea pe această femeie înaltă, suplă, cândva foarte frumoasă, încă plină de o maiestate distinctă și de un foc sacru. O privea cu admirație, dar și cu un sentiment care nu-i intra în fire: cu compasiune. Într-o zi sau alta soțul ei avea s-o sfârșească rău. Or, ea părea că-i este atașată, în pofida dezordinii din viața lui intimă.

Într-o seară, cum Golubinski primise un mesaj care-l rechema la Saint-Petersburg, fiindcă un emir avea de gând să cumpere de la Ananov o colecție de bijuterii Fabergé, pentru toate femeile lui, își permise îndrăzneala de a sonda rănile Antoniei:

– Nu duceți viața pe care v-ați dorit-o?

Ea privea fața sud-estică din Monterosso, ce se rostogolea dinaintea ei până în valea tumultuoasă a Komarniței, pe malul opus al căreia se îngrămădeau colinele din Țikota musulmană. Lumina soarelui reverberată de zăpadă era atât de limpede că se putea desluși târgușorul așa-zis demilitarizat al Zlatiței, cu minaretele ei, adevărate și false, împungând spre cer ca niște lumânări înfipte în pământ.

– S-ar părea că încă ar mai fi prizonieri monterossieni acolo, rosti Antonia, arătând cu degetul promoroaca albă care avea să se dizolve curând în crepuscul. În ciuda acordurilor de la Chicago. Bineînțeles, dacă ar fi fost vorba de prizonieri musulmani, lumea întreagă s-ar fi preocupat de ei...

Rămase tăcută, apoi își scutură ușor capul mare și frumos, de amazoană. În cele din urmă:

– Nu, Dmitri, nu duc viața pe care mi-am dorit-o.

– Sunteți *First Lady* din Monterosso.

– Și cea mai încornorată.

– Nu există femei încornorate. Ăsta-i un adjectiv defectiv. Femeile sunt cel mult nefericite.

– Te-am șocat? Iartă-mă. Sunt la curent cu totul, dar ce pot să fac? E o poveste veche: oamenii trebuie iubiți așa cum sunt și nu cum am vrea noi să fie sau cum am crezut că pot fi sau ar fi vrut ei să fie sau au crezut ei înșiși că sunt.

– Nu făceam aluzie la slăbiciunile președintelui, Antonia, ci la măreția lui. Dumneata te-ai căsătorit cu un veterinar, nu cu Robin Hood. Nu te așteptai să ajungi soția unui om care avea să se regăsească singur pe un pisc de munte, pe cale de a sfida lumea întreagă. Asta nu poate fi o poziție confortabilă, chiar și pentru o munteancă.

Vorbeau din profil, fără să privească peisajul desfășurat sub ochii lor. Zlatița nu se mai zărea, iar luminile ei încă nu se aprinseseră.

– Oh! totul e simplu pentru o femeie dacă trăiește alături de bărbatul ales. Și când spun ales... Mai curând cu bărbatul pe care nu l-a ales, ci de care s-a îndrăgostit nebunește. N-are importanță: e cam același lucru.

Râse ușor, trist.

– Nu, ceea ce-i dificil, e că nu ești singura. Și aș zice chiar nu singura cu care împarte patul. În această privință nu mi-am făcut niciodată prea multe iluzii sau, dacă mi-am făcut, am greșit, fiindcă bunica mea mă instruise bine.

– V-a instruit?

– Închipuie-ți. Bunicul meu era un mare afemeiat. Într-o zi, traversează piața și vede o fată frumoasă cu un coș de salată proaspătă. „Îți cumpăr toată marfa cu zece dinari dacă mi-o aduci la mine acasă." Ajung acasă. „Zece dinari în plus, dacă o cobori în pivniță." Pe punctul de a coborî scara, când aude glasul bunicii mele: „Calicule! Cu ochii ca ai ei, fata merită treizeci!"

– O adevărată doamnă.

– Nu-i aşa?

Antonia părea în acelaşi timp amuzată şi îndurerată.

– Într-o altă zi, bunicul se întoarce în zori într-o cămaşă de femeie, îmbrăcată din greşeală pe întuneric. Atunci, bunica mea s-a dus la cealaltă şi i-a zis: „Ascultă, bărbatul meu face ce vrea, dar tu trebuie să ai grijă de felul cum se îmbracă: eu nu vreau ca slugile să-şi râdă de el."

– Merita să fie mai iubită decât era.

– Să nu spui una ca asta. Când a murit, el s-a pus pe bocit, iar prietenii lui îl dădeau de ruşine: „N-ai să te apuci acum să plângi după o femeie!" Aşa sunt bărbaţii monterossieni. Iar el le-a spus: „Nu plâng după o femeie. Plâng după cel mai bun prieten." Mai greu este, Dmitri Aleksandrâci, că nu poţi fi sigur dacă eşti sau nu cel mai bun prieten.

Golubinski îi luă mâna şi i-o sărută.

– Dumneata eşti. Am să-ţi spun un secret, pe care bunica dumitale îl cunoştea fără îndoială, dar s-a pierdut cu noile generaţii: bărbaţii nu iubesc ca femeile, iar femeile nu iubesc ca bărbaţii. Un bărbat *normal* are nevoie de o Soţie, de o Mamă, de copii, de o Prietenă, de o Îndrăgostită, de o Muză dacă e poet, de numeroase Admiratoare şi de câteva Concubine. Occidentalii mai vor, în plus, o Damă a gândurilor lor. O femeie *normală* are nevoie să joace toate aceste roluri în acelaşi timp

Şi adăugă.

– Eu însumi am o soţie pe care o iubesc şi pe care o respect, dar... eu călătoresc mult.

– Să ne întoarcem, rosti Antonia, suspinând din tot trupul.

Golubinski abia dacă avu timp să negocieze contractul între cei doi amici ai lui, că Dragonul îl şi rechemă: au apărut elemente noi.

Saint-Petersburg, Budapesta, Belgrad, Suk, cu avioane din ce în ce mai mici. La Suk, o maşină din Monterosso. Dragonul îl aştepta pe Golubinski la el acasă, cu nerăbdare:

– Nu-mi place să vorbesc de aşa ceva, dar Domnul Dumnezeu şi-a coborât asupra mea harul cu care-l binecuvântase şi pe tatăl meu. Văd întruna americani care sosesc şi văd că vor avea mulţi morţi.

– Sper că nu m-ai chemat din Rusia pentru că ai avut nişte vedenii.

Nu, Dragonul primise două informaţii care nu ţineau de supranatural.

Pe de o parte, marinarii de veghe de pe traulere reperaseră un vas american, cum nu vedeau ei de obicei, ancorat la limita apelor teritoriale iugoslave. Elicopterele dansau în jurul lui ca nişte albine în jurul stupului.

Pe de altă parte, Nedelka raportase că într-o dimineaţă, sosind la postul ei de interpret în tabăra fortificată a italienilor, nu a mai recunoscut pe nimeni. Şi

totuşi cunoştea destulă lume, bine, foarte bine, mai mult decât bine. În aparenţă, nou-veniţii erau tot italieni: tuciurii şi abordând mustăcioare cuceritoare, purtau uniforma şi dondăneau oarecum limba, dar atmosfera era diferită: o disciplină strictă, rigidă, nici urmă de bunăvoinţă. „Nu mă mai ciupesc, nu mă mai fluieră şi parcă le-ar fi frică de mine", nota Nedelka, nu fără regret. Din când în când, îi scăpa vreunui tăntălău de soldat câte un *„Goddamn"*![21] Şi, mai ales, nimeni nu mirosea a usturoi.

În mod incontestabil, fusese cercetată amănunţit întreaga armată SUA în vederea alcătuirii unui corp apt să fie luat drept o unitate italiană.

– Arată ca o trupă de elită?

– Mai curând nişte figuranţi recrutaţi cu acest prilej. Evident, unităţile lor respective şi-au trimis oamenii pe care ţineau prea puţin să-i păstreze. În orice caz, antrenamentul nu pare impresionant. Sunt aici de cinci zile şi n-au făcut decât un marş de noapte de douăzeci de kilometri. Fără raniţă în spate.

– Ai dreptate, pute a comedie. Sau sunt subtili şi intenţionează să ne înşele, sau, mai plauzibil, reprezintă nişte plevuşcă şi nu băieţi din Delta Force. Nu se află aici decât ca sprijin, ca să dea încredere comandourilor care vor opera. „N-aveţi de ce vă teme, *boys,* avem o unitate americană care să declanşeze un foc infernal dacă întâmpinaţi dificultăţi." Niciodată americanii nu s-ar fi simţit liniştiţi dacă cei care ar fi trebuit să-i acopere ar fi fost macaronari autentici. Iar noi, dacă am fi văzut debarcând americani tipici, treaba ne-ar fi dat de bănuit. Bine jucat, domnule general Smith.

Golubinski îşi încrucişă braţele.

– Ei, dragă Bojidar, cred că nu mai avem mult de aşteptat. *Monterosso împotriva Statelor Unite ale Americii.* Păcat că nu obişnuiţi să faceţi pariuri la cursele de cai.

– Nu facem noi pariuri, dar facem şlivboviţa Arhanghelului Sfântul Mihail. N-ai gustat niciodată aşa ceva.

Golubinski n-avea de ce să-i spună că bea din ea în fiecare seară la masa lui Knezevici.

3. Delta atacă

Golubinski nu se întorsese prea devreme.

Însoţit de Dragon, inspecta posturile de pândă, când un zgomot surprinzător sfâşie noaptea montorossiană, arareori trezită de un ţipăt de bufniţă, o goană de mistreţi, de lamento-ul unui cetnic acompaniat la guzlă, atenuate

[21] Fir-ar al naibii (limba engleză). *(n.tr.)*

de zăpadă. De parcă o gigantică foaie de hârtie fusese smulsă brutal din caietul cerului.

– Ce-o fi asta? întreabă Dragonul.

Golubinski se miră că nu ştie:

– O aripă care se deschide!

Încă o smulgere, şi încă una... Numără o duzină. Dmitri scepticul murmură: „Mulţumesc, Doamne."

Vântul e bun – cinci metri pe secundă, evaluează Golubinski. Nu e lună, era prevăzut, dar până şi America în persoană nu poate împiedica stelele să strălucească, iar cele din Monterosso inundă cerul cu luminozitatea lor: în acest *chiaroscuro* reflectat de zăpadă planează douăsprezece aripi rectagulare. Golubinski evaluează altitudinea şi direcţia. Ele coboară oblic, către zona de paraşutare ZA. Harta desenată de el i se luminează dinaintea ochilor.

Dacă americanii coboară în zona ZA, vor utiliza ascunzătorile CA1 sau CA2. Vor apuca pe itinerarul IA1, IA2 sau IA3 pentru a ajunge la singurele trei posturi de observaţie şi de tir, de unde necesităţile de camuflaj, configuraţia terenului, bătaia armelor, limitele de eficienţă ale intensificatorilor de lumină vor face propice eliminarea santinelelor: PA1, PA2 şi PA3. Pentru a se apropia de obiectiv, indiferent din ce ascunzătoare vor ieşi, când va veni momentul, vor fi nevoiţi să aleagă între itinerarele IA4 şi IA5. Nu vor fi surprize, dacă nu cumva... Alte paraşutări? Nu. Noaptea se închide peste aceste petale smulse din cer.

A doua zi trece fără evenimente, exceptând faptul că patrulele observă câteva alunecări pe zăpadă, urmate de măturarea grijulie a locului pentru ştergerea urmelor. Dmitri deduce că, printre ideile de manevră autorizate de teren şi de situaţie, cea pe care a atribuit-o de preferinţă bravului general Smith este într-adevăr cea care va fi valorificată. Nu s-a reperat nicio infiltrare pe uscat sau pe mare. Prin urmare, un elicopter, protejat de alte elicoptere, va veni să-l salte pe regele munţilor, comandoul paraşutat fiind la faţa locului pentru realizarea operaţiunii la sol.

Golubinski se plimbă pe esplanada din faţa reşedinţei preşedintelui, cravata plesnind în vântul care se răceşte. Reflectează, anticipează. Se pune o problemă: cea a santinelelor. Sunt trei, sub ordinele lui Zdravko Kravar, făcând cu schimbul pe acoperişul casei. Dispun de gherete protejate cu saci de nisip. Evident, comandoul american disimulat sus, în ascunzătorile CA1 şi CA2, se va apropia de locul acţiunii şi atunci, la ordinul transmis prin radio, trei trăgători de elită (sau poate şase dacă Smith le-a prevăzut dubluri) echipaţi cu puşti cu lunetă şi intensificator de lumină, vor elimina santinelele, care şi-au pierdut obişnuinţa de a se adăposti după metereze. Atunci: e cazul să-l prevină pe Kravar să-şi scuture oamenii şi să le comande să fie precauţi?

Dar, dacă vor proceda astfel, dacă trăgătorii nu-i găsesc în cătarea puştii, îl vor alerta pe generalul Smith, iar acesta va suspenda operaţiunea ca nonconformă scenariului prevăzut, iar cursa de şoareci va rămâne goală.

– Totuşi, n-am de gând să-mi petrec toată viaţa păzindu-l pe acest retardat de cicea, gândeşte Golubinski.

Se duce să-l viziteze pe Dragon:

– I-ai vorbit lui Kravar de santinele?

– Eu nu vorbesc cu Kravar. E un măgar.

– Dar preşedintelui i-ai pomenit ceva?

– Asta nu-i treaba preşedintelui.

Se uită unul la altul, se înţeleg. Păcat pentru santinele. Restul dispozitivului e pe poziţii. Cetnicii nu ştiu că probabil totul se va petrece în noaptea asta, dar ei simt bine că ceva pluteşte în aer: vor fi vigilenţi.

Dar noaptea trece fără evenimente.

Nu se ştie ce s-a întâmplat la americani – e destul un fir de păr imaginar pentru a deregla enormele lor maşini care nu funcţionează decât mergând la sigur – iar soarele răsare peste un Monterosso liniştit, al cărui preşedinte este mereu prezent şi activ: inaugurează o nouă clasă de catehism la colegiul din Val.

În noaptea următoare, alte santinele se află pe poziţii: nu mai sunt Mirko, Duşko şi Velko, ci Rodoslav, Miroslav şi Branislav: după toate aparenţele, clepsidrele în *slav* s-au golit înaintea celorlalte. Cu atât mai bine pentru clepsidrele în *ko*.

Golubinski socoteşte că azi e ziua decisivă; Dragonul „vede" că azi este ziua decisivă.

Amândoi se instalează în locuinţa preşedintelui, în fundul unei pivniţe boltite care răspunde în subsolul monterossian, amenajat de Golubinski confortabil şi unde, printre coloanele naturale cu vine şi torsade stacojii şi ruginii – ai spune o junglă roşie pietrificată – şi-a aranjat ecranele şi telecomenzile.

Aşteaptă.

Bojidar, Dragonul, se roagă în termeni apocaliptici: „Trimite-mi-i, Doamne, pe eretici, o Dumnezeule ortodox, ca din seara asta să ardă ca nişte torţe împuţite."

Dmitri s-ar ruga şi el, dacă ar fi învăţat vreo rugăciune la KGB, dar intensitatea dorinţei lui valorează cât o rugăciune.

Din când în când, Dragonul verifică circuitul radio.

– Cetnici, numerotaţi-vă în ordine.

Şi se aud observatorii, trăgătorii, servanţii şoptind la postul lor: „Cetnic 1, prezent... Cetnic 2, prezent... Cetnic 10, prezent."

Brusc, un ecran etichetat IA1 se luminează.

Acolo sus, în munte, un tânăr american, John Doe, născut la Wyoming sau în Arkansas, dorit sau nu de tatăl său, alăptat sau nu de mama sa, însurat sau nu, fumător sau nu, poate puţin drogat, dar nu neapărat, cu M21 pe

încheietura brațului, a trecut târându-se prin zăpadă peste o barieră de hiperfrecvență: două module, un emițător și un receptor, postate în tufișurile îndoite sub greutatea zăpezii. Trecând printre acestea două, Johny a tăiat un fascicol de unde și, astfel, a declanșat acțiunea unei camere video ascunsă între stânci. Încearcă să ajungă la postul de tir PA1. Va muri în noaptea asta, în mod sigur. Poate că prevede eventualitatea, dar nu știe ce-l așteaptă.

Se aprinde un alt ecran.

Etichetat IA3, și un alt John Doe, negru sau alb, născut la Massachussets sau în California, absolvent sau nu al unui *colegiu* sau al unei universități, hetero sau flăcău sau homo clandestin, botezat sau mormon, băutor sau abstinent, a tăiat o altă barieră de hiperfrecvență, strecurându-se către postul PA3.

Al treilea ecran.

Și celui de-al treilea John Doe îi sunase ceasul. Acest evadat din *Ivy League* sau scăpat teafăr din *white trash*, dacă nu cumva e un afro-american sau un hispanic, a pornit pe itinerarul IA2 pentru a ajunge la postul de tir PA3. El nici nu se sinchisește: în loc să se târască, merge în picioare, abia adus în două, și e singurul care merită ceea ce i se va întâmpla.

Și alte ecrane se luminează la rândul lor. Muntele e plin de șerpuiri și de șoapte: odată trăgătorii ajunși pe poziții – au obligația să raporteze prin radio –, cei nouă oameni ai comandoului, repartizați pe două itinerare, IA4 și IA5, se strecoară către DA1 sau DA2, singurele puncte de plecare ale atacului care le va permite să atingă portalul obiectivului în câteva secunde.

– Ia uită-te la „vietățile astea scârnave", îi spune Bojidar lui Dmitri, arătând spre trupurile răsucite și camuflate în alb care, ca niște cameleoni, invadează silențios ecranul.

Dacă ar fi existat sunet, s-ar fi auzit scârțâind zăpada, dar nu prea tare: băieții ăștia știu cum să procedeze.

Și ce face în acest moment cel pe care acești profesioniști au venit să-l caute cu prețul a câtorva milioane de dolari cheltuiți pe echipament și pe antrenament? Atât cât se știe, doarme. Acum câteva zile, a vizitat pivnița cu ecrane și telecomenzi, dar toată această tehnică nu i s-a părut conformă tradițiilor de luptă fățișă a monterossienilor. Cu atât mai bine fiindcă, bineînțeles, el nu-i la curent cu soarta pregătită nefericitelor de santinele din seara aceea: niciodată n-ar fi acceptat ca trei dintre luptătorii lui credincioși să fie în mod deliberat sacrificați din necesitatea de a le întinde o cursă americanilor. Suntem cu toții de acord, trebuie să asigurăm fericirea prinților chiar și împotriva voinței lor.

Și ce face generalul Smith?

Generalul Smith trebuie că se consumă, fiindcă ar fi vrut să fie alături de comandoul care va încerca, în câteva minute, să dea asaltul asupra obiectivului.

dar nu-i ăsta rolul său. Rolul său constă în a fi acolo de unde poate comanda mai bine. Poate în elicopterul din frunte, a cărui misiune este de a-l exfiltra pe prizonier, poate într-un elicopter ținut în rezervă?

– Sper să fie în frunte, ticălosul, și să nu scape cu viață, gândește Golubinski, fără a renunța câtuși de puțin la simpatia profesională pe care o încearcă față de omologul său.

Un pândar apelează pe telefonul de campanie:

– Trei păsări negre se ridică din direcția Zeta.

Păsările negre vin dinspre Adriatica, urmăresc linia care unește punctele cele mai joase de pe fundul văii, unde au rămas ascunse cât mai mult timp posibil, și acum se vor arunca asupra prăzii. Cetnicii postați în munte le văd planând pe cerul înstelat.

Primul este un Black Hawk, cel pentru operațiuni așa-zis speciale, celelalte două niște elicoptere Apach de atac, înarmate cu un tun de 30 cu o mare cadență de tir și două lăzi cu lansatoare de proiectile autopropulsate, fiecare a 19 bucăți.

Totul se va derula foarte repede.

Americanii operează ca la antrenament.

Smith, oriunde ar fi, la sol, într-unul dintre elicoptere, pe navă, în Italia, sau poate chiar în Oklahoma (sateliții au suprimat distanțele), are receptoarele pe urechi și un microfon în dreptul buzelor:

– Chem Black. Black 1 pe poziție?

– Black 1, *Roger.*

– Black 2 pe poziție?

– Black 2, *Roger.*

– Black 3 pe poziție?

– Black 3, *Roger.*

Aceștia sunt cei trei trăgători de elită cu misiunea de a elimina santinelele.

– White, pe poziție?

– White, *Roger.*

E comandoul alcătuit din nouă oameni, aleși pe sprânceană (cu prețul câtorva invidii, a câtorva intrigi!), cu misiunea de a acționa asupra obiectivului, și ascuns acum cam la o sută de metri de casa subiectului.

– Red, dă-mi poziția.

– Altitudine: 300 de picioare. La 2000 de picioare de obiectiv.

E Black Hawk.

– Poziția Green și Blue conformă?

– Green: conformă.

– Blue: conformă.

Astea sunt elicopterele Apach.

Generalul Smith poate că închide pentru o clipă ochii, sau spune o mică rugăciune, sau se gândeşte la cariera sau la soţia sa, îşi schimbă guma sau trage în piept ceva mai mult aer, şi rosteşte cuvântul fatidic:

– Acţiune.

John Doe îşi lipise reticula lunetei pe funtea bombată şi visătoare a lui Radoslav, care era cu gândul la iubita lui.

Celălalt John Doe viza tâmpla lui Miroslav.

Ceafa lui Branislav aparţinea celui de-al treilea John Doe.

Trăgătorii de elită nu ochesc decât în cap.

Trei degete pe trei trăgace. Trei detonări înăbuşite de amortizoare. Trei vieţi: pfff!

Şeful comandoului face un gest şi cei opt oameni ai lui, în combinezoane şi cagule albe, o rup la fugă către obiectivul bine conturat de reflectoarele care luminează faleza. Umbra elicopterului Black Hawk apare brusc în noapte, cu portiera laterală stângă deschisă. Membrii comandoului năvălesc spre portal, pun încărcăturile, derulează un fir, se lipesc de zid...

Portalul zboară în aer.

În fundul pivniţei, Golubinski priveşte atent ecranele.

Îi aruncă o privire Dragonului şi trece prin cea mai mare ispită din viaţa lui.

Îi rezistă. Triumfă asupra ei.

Îi întinde microfonul Dragonului şi-l îndeamnă printr-o mişcare a capului, şi, din ascuzătoarea sa subterană, de unde exersează, în acest moment, o putere cvasi absolută, Dragonul pronunţă la rândul său, cuvintele fatidice:

– Pentru toţi cetnicii...

Distanţele de tir fuseseră măsurate cu telemetrul laser şi un calculator furnizase unghiul şi încărcătura propulsivă de plasat pe obuze. Obuzele de 81 cad grindină peste PA1, PA 2, PA3, şi cei trei John Doe, ciuruiţi, sfârtecaţi, tăiaţi bucăţi de schije, li se vor alătura de îndată lui Radoslav, Branislav şi Miroslav, acolo unde se aflau ei de câteva clipe. Ţi-i poţi imagina pe cei şase morţi fraternizând ca nişte adevăraţi soldaţi, glumind, bătându-se pe spate, dând peste cap sticle de bere, făcând schimb de iubite...

Mitraliorul, care are în vizor culoarul de la intrare, goleşte bandă după bandă, încărcătorul se descarcă, servanţii aprovizionează cu muniţie: portalul ajunge de netrecut, oamenii în alb ai comandoului se îngrămădesc prosteşte pe laturi, trăgând în interior câteva proiectile autopropulsate ineficiente.

Atunci, Golubinski ridică ochii spre cer, zâmbeşte şi îşi apasă arătătorul cu delicateţe pe butonul unei telecomande.

Minele cu fosfor îngropate la marginea portalului explodează între americanii cu cagule. Noaptea se iluminează de jerbe albe. Oamenii în flăcări se rostogolesc pe jos. N-au nicio scăpare. Vor arde de vii.

Între timp, Black Hawk ajunge la fața locului zumzăind și vâjâind, suspendat în zborul lui staționar deasupra vizuinei regelui munților. Și la bordul lui se află oameni înarmați – ei sunt în negru –, care, într-o clipă, se vor grăbi să iasă în întâmpinarea comandoului de la sol. „Păcat, își zice Golubinski, că nu avem timp să-i determinăm să aterizeze peste sârmele mele ghimpate, ascuțite ca briciul. "

Două proiectile SAM 7 pleacă șuierând de pe umerii cetnicilor ascunși în preajmă. Elicopterul nu mai are timp să acționeze dispozitivele electronice, dar unul dintre SAM 7 este totuși deviat de sistemul de contracarare cu infraroșii din dotarea lui Black Hawk. Celălalt îi explodează în coadă. Cărăbușul gigantic oscilează în noapte, pleacă din el cataracte de fum, și, mutilat, dar stăpânit de bine de rău de pilotul său, face cale-ntoarsă. Cablul troliului, pe jumătate derulat, îi biciuie flancurile. Dispare.

Trăgătorii de SAM 7 se ocupă imediat de elicopterele Apach, care n-au altă misiune decât cea de protecție, și, bine disciplinate, se depărtează trăgând proiectile autopropulsate și lovituri de tun în toate direcțiile. Muntele monterossian vuiește de aceste ecouri. O capră neagră, ciuruită de schije, își dă duhul zbierând.

Pentru Golubinski, operațiunea nu-i terminată. Mai trebuie împiedicați falșii italieni de a interveni, cum ar putea fi tentați.

Atunci, o altă echipă de cetnici le inundă tabăra cu rachete luminiscente și câteva obuze de mortier explodează pe distanța care separă tabăra forțelor ONU de ocupație de casa președintelui. Nu-i vorba de o provocare, dimpotrivă: o invitație să nu miște. De altfel, „italienii" nu clintesc. Trebuie că au primit un consemn. Monterossienii, de teama represaliilor, și yankeii, de teama ridicolului, au serioase motive să ascundă că Statele Unite ale Americii au încercat să răpească, pe un teritoriu străin, un șef de stat ales democratic, și că n-au reușit.

Cu atât mai rău pentru cariera generalului Smith.

IV

Încă o soluție

1. CIA preia acțiunea

Ponsonby (zis Bob) Bingley, Golden Boy-ul președintelui Statelor Unite, pregătise o vastă operațiune mediatică pentru cazul în care răpirea regelui munților ar fi reușit. Se aveau în vedere „reportaje" pe baza

documentelor de arhivă, fuseseră acumulate dosare foto reamintind cu complezență atrocitățile de care se făcuseră vinovați monterossienii, până și citările erau gata pregătite pentru soldații din Delta Force, prevăzuți să fie decorați.

Totuși, Bingley luase înțeleapta precauție să păstreze afacerea secretă până la deznodământul ei, astfel că, în eventualitatea unui eșec, scoborâtorii în rapel și salvele de focuri victorioase ale valoroșilor justițiari, fiind filmate la fața locului, puteau să se întoarcă fără dificultăți în limburile de unde fuseseră extrase. La fel, zecile de mii de vocabule consacrate din capul locului glorificării acelor apărători ai drepturilor omului, vor intra, cu coada între picioare, în Apple și IBM-urile de unde ieșiseră.

Rămâneau morții. Dar nu era pentru prima oară când familiile aveau să fie induse în eroare asupra circumstanțelor în care anumiți membri ai lor căzuseră pe câmpul de onoare.

Acestea fiind spuse, președintele Brookes era nemulțumit, și nu-i ascunsese asta comandantului Delta Force, trimis de urgență să numere combinezoanele de zbor la Fort Bragg. După care, președintele își făcu o plăcere din a-l trata cu răceală pe David Abramson Wallingham, directorul său CIA, care, bineînțeles, nu era direct responsabil de eșec, fiindcă CIA nu participase practic la acțiune, dar care n-ar fi stricat, totuși, să-și fi băgat nasul. De unde și o invitație în plus la inevitabilul *Four Seasons*. Bingley trecu la subiect imediat:

– Dacă vreți să știți, bossul nu-i deloc mulțumit.

– Așa sunt boșii, răspunse Just-call-me-Wally, fără să se piardă cu firea.

– I-ați dat un sfat prost.

Gurița delicată a grasului Bob se indigna pe marginea paharului cu martini-gin-vodcă, nemulțumită, nu crispată, ca în James Bond.

– Mi se mai întâmplă. Pe ce temă?

– N-o faceți pe șmecherul cu mine, Wally, rosti Bob, care ar fi putut să fie nepotul fostului agent OSS. Știți foarte bine despre ce vă vorbesc. I-ați dat președintelui Statelor Unite un sfat dezastruos și nu-i deloc mulțumit.

Bătrânul Wally își învârti în jurul limbii un gât de glenmorangie și aruncă o privire în oglinda din spatele lui Bob. Îi plăcu așa cum arăta cu domul ce-i servea de frunte, cu nasul lui energic, cu buza inferioară în consolă. Socoti că avea exact fizicul necesar pentru a-i spune consilierului trimis de președinte tot ce avea de gând să-i spună imediat. Se consideră potrivit cum nu se putea mai bine în rolul său.

– Fiule, rosti el pe un ton afabil de gentilom rustic, președintele e un băiat destul de mare pentru a-mi cere demisia el însuși, atunci când va dori. Cât despre dumneata, dragă băiete, ai grijă să-ți păstrezi scutecele curate și nu te mai preocupa de rest.

Se măsurară din priviri. Bob se întreba la ce făcea aluzie Wally. Existau câteva fleacuri în trecutul său. Oricum, nu era de calibrul gentlemanului-spion – bancher-ucigaş – înalt funcţionar. Dintr-un foc, renunţă să-l mai târască pe bătrân pe cărbunii încinşi ai înverşunării sale de subaltern.

– Păstraţi-vă calmul, Wally. Eu nu-s decât o curea de transmisie. Dar am ordine precise pentru Companie. Săltaţi-l pe Knezevici şi livraţi-l viu TDH-ului, indiferent în ce stare, cu indiferent ce preţ, prin indiferent ce mijloace, scurt. Ceva întrebări?

– Pentru când?

– Pentru ieri.

– Voi lua act în scris de această precipitare intempestivă, care nu poate decât să dăuneze eficienţei unei operaţiuni.

Wally dejună cu o plăcere pe care nimic n-o putea diminua, nici măcar spectacolul mutrei albe şi grase a lui Bob Bingley, contrastând cu profilul lui, atât de colţuros, dar când se regăsi în magnificul său birou de la ultimul etaj din Langley, decorat cu fotografiile mărite ale tuturor câinilor pe care-i avusese, fie la pândă, fie depunându-i delicat o prepeliţă în mâini, nu se putu opri să nu tragă o înjurătură sănătoasă, ceea ce dovedea o profundă contrarietate pentru un presbiterian aşa de bine crescut cum era el: *„Damn, damn, damn!...* " Acest blestem va fi reţinut împotriva lui la Judecata de Apoi, presupunând că există un Judecător acolo sus, ceea ce, altminteri, nu-i în mod definitiv exclus.

De data asta trebuia să se supună. Sau să demisioneze.

Cerând să-l vadă pe preşedinte, pentru a auzi din gura lui ordinele, n-ar fi servit la nimic.

Dacă se supunea, putea reuşi. N-ar fi fost o catastrofă, dar faptul ar fi implicat Statele Unite într-o misiune poliţienească permanentă, pe care Wally n-o considera de dorit, dată fiind grandoarea ţării sale. Poliţistul e cel care face legea sau cel care o aplică în schimbul unui salariu? Se vorbise destul că, în războiul din Golf, Statele Unite jucaseră rolul de mercenar al Kuweitului. Răpirea preşedintelui din Monterosso, chiar dacă Statele Unite o realizau pe cont propriu, ar fi rămas mereu suspectă: cine plătise? David A. Wallingham, în pofida funcţiilor pe care le exersa, nu ştia prea bine de unde veneau fondurile alocate acestui gen de activităţi internaţionale: de la Arabia Saudită, sau de la Germania, sau de la contribuabilul american? Fireşte, dacă îşi asuma operaţiunea, ar ajunge să afle care-i comanditarul, un bun motiv de a spune da, cu atât mai mult cu cât nu putea spune nu. Dar.

Dar... Tocmai aici se ridicau câteva chestiuni grave.

Formaţia ereditară a lui Wally, atât protestantă cât şi iudaică, îi inculcase simţul datoriei. Dacă întreprindea un lucru, trebuia să-l ducă la bun sfârşit. Împotriva interesului poporului său?

Dacă regele munților era deferit unui tribunal, lucru în privința căruia Wally nu-și făcea nicio iluzie, ar fi bine pentru America? În rest, Wally nu era decât un subaltern numit de un președinte ales: intra în competențele lui să judece consecințele unui act care-i fusese comandat? Nu. Lui îi revenea obligația de a pune mijloacele de care dispunea în serviciul unei operațiuni, pe care nu era sigur că o aprobă și de ale cărei consecințe se temea...

Îi veni în minte o stratagemă, care i-ar fi permis să ia totul în considerație: ordinele președintelui, propriile reticențe, rezultatele pozitive sau negative, dacă operațiunea reușea sau eșua. Asta făcea parte din formația sa OSS: să prevadă eventualitățile, să nu excludă niciuna, s-o exploateze, pentru binele serviciului, pe cea cu șanse de reușită.

Îl chemă pe DDO, specialistul în *dirty tricks* [22], adică în ingerințe temporar nemărturisibile:

– Rick, președintele vrea ca noi să mergem după Knezevici în fundul lui Monterosso și să-l prezentăm dinaintea TDH. Cine? Când? Cât?

Rick își cunoștea patronul și știa să-l înțeleagă dintr-o privire. Dacă începuse prin „președintele vrea" asta însemna că el s-ar fi descotorosit bucuros de această misiune și n-ar fi plâns dacă ea dădea greș, dar că avea aerul de a o lua în serios și, în consecință, își asuma riscul ca ea să nu eșueze.

– Cât? Am să cer să mi se pregătească bugetul. Când? Am să-ți pun la dispoziție un calendar. Cine?... Cine?... Nu știu. Mă gândesc la Swellington.

Cu Swellington puteai fi liniștit: el reușea cu brio acolo unde alții își rupeau pur și simplu gâtul. De fapt, era un soi de fantezist, de cavaler singuratic, care putea fi eventual sacrificat fără remușcări, chiar și fără regrete. Wally se văzu câștigător pe amblele planuri. Își lăsă mâna pe brațul lui Rick:

– Swellington e omul.

2. Swellinghton are o idee

Jack S. Swellington Junior IV aparținea uneia dintre familiile acelea tipice din Noua Anglie, înstărite și rafinate încă din secolul al XVIII-lea, în admirație numai față de Harvard, scuipând pe Yale și prefăcându-se că nu auziseră niciodată vorbindu-se de Princeton. În secolul al XIX-lea ele furnizaseră doamne unor numeroși lorzi, preocupați să-și repoleiască blazonul, și, mai recent, principalele cadre din OSS. Apoi, mai dăduseră câte unele la CIA, formând, în acest serviciu, dinastii pe care nou-veniții încercau să le elimine, dar ele conservau în continuare un prestigiu față de care nici măcar noile generații nu rămâneau insensibile.

---

[22] În trucuri murdare (lb.engleză). *(n.tr.)*

Jack S. Swellington Junior IV, optând să facă aceeaşi meserie ca unchiul şi bunicul său, nu avea nici fizicul, nici manierele, nici obiceiurile, nici convingerile predecesorilor săi. Supus detectorului de minciuni, mărturisise că nici drogurile şi nici relaţiile homosexuale, altminteri fără viitor, nu-i erau străine; URSS-ul, pe când exista, nu i se părea un imperiu al răului, ci mai curând o frumoasă tentativă ratată; şefii lui considerau că citea prea multe cărţi pentru un mascul normal; omitea deliberat să se bărbierească două zile din trei. Fusese totuşi acceptat în rândurile CIA, pentru că modernizarea era inevitabilă, şi se presimţea că el s-ar putea descurca mai bine decât alţii cu negrii, hispanicii, asiaticii şi femelele, a căror recrutare legislaţia şi moda o impunea de comun acord. Efectiv, în ceea ce-l privea pe Jack Swellington, nu existau excluşi a priori: „Să vă vedem la treabă", le spunea el pe nas, cu un aer maliţios, subordonaţilor, indiferent de provenienţă, privindu-i pe deasupra ochelarilor cu jumătăţi de lentilă. În cele din urmă, faptul nu displăcea.

Servise aproape peste tot, în posturi secundare, iar apoi reuşise, una după alta, trei misiuni spectaculoase: o salvare în Somalia, o repatriere din Cecenia, un asasinat în Palestina (asasinatul este riguros interzis la CIA, de pe vremea preşedintelui Carter, dar el se poate realiza printr-un intermediar, şi e suficient). Jack devenise un *trouble-shooter*[23] titrat, cel care era trimis la faţa locului când un altul comisese gafe, aparent ireparabile.

Curios, numirea lui Wallinghton în fruntea CIA nu-i adusese nicio nouă promovare lui Swellington. În realitate, Wallingham aprecia antecedentele personajului, dar personajul în sine, cu închipuitele lui aere de vagabond, îi dispăcea. Ar fi preferat ca Jack să fie reîncarnarea bunicului său: dar nu era cazul. În consecinţă, Jack fu lăsat temporar fără o misiune precisă, la care el a reacţionat întorcându-se îmbufnat acasă.

Nu-şi făcea apariţia la Langley decât episodic, semnând corespondenţa fără interes, plesnindu-şi peste fund secretara coreană, Kim, aruncând trei chiştoace pe covor şi întorcându-se la Georgetown pentru a se ocupa de copiii lui.

La drept vorbind, detesta să se ocupe de copii, simţind vag că nu era una dintre activităţile demne de o fiinţă cu originea şi talentul său, dacă nu cumva şi cu sexul, dar era silit de personalitatea soţiei sale, un avocat convins că un cuplu trebuia să împartă pe jumătate plăcerile şi neplăcerile vieţii, inclusiv cheltuielile, spălatul vaselor, al rufelor, scutecele şi biberoanele. Ea stabilise în acest scop un calendar detaliat, care ţinea cont de propriile sale obligaţii profesionale, timpul liber al lui Jack punându-l chiar în situaţia de a-l aplica. Jack pleca bodogănind să plimbe căruciorul fetiţei, ultima din seria de trei, pe

[23] Cel care identifică problemele, cauzele, disputele în afaceri sau politică şi încearcă să le rezolve (lb. engl.). *(n.tr.)*

sub cireşii din Washington. Uneori, ascundea sub salteluţa de puf o sticlă de bourbon, pe care o săruta pe la colţuri, niciodată în plină stradă: mândria asta îi mai rămăsese.

Pentru Wallingham, Swellington, când genial, când nătărău, reprezenta o găselniţă, fiindcă, dacă DCI nu dorea în continuare ca regele munţilor să fie târât dinaintea unui tribunal de canguri care, într-o zi sau alta, avea să sfârşească prin a dezonora Statele Unite, el ştia de asemenea că, dacă era nevoit să se facă ceva îndoielnic, trebuia să se facă bine, ori să dea greş complet, în asemenea măsură încât subiectul să nu mai intre în discuţie.

Deci, Swellington primi o convocare prin telefon, fu încântat că avea o scuză să-i lase pe cei trei mucoşi în grija mexicancei, care nu era declarată, în ciuda sentimentelor foarte corecte politic ale lui Mrs. Swellington, şi plecă în direcţia Langley în bătrânul lui Chevrolet hurducăit şi găurit de gloanţe, care făcea parte integrantă din personaj. Ordinele DDO, preocupat doar propriul viitor, şi convins că-l găsise pe cel care – în caz de reuşită sau eşec – l-ar servi cel mai bine, fuseseră la fel de limpezi şi de confuze pe cât era posibil să fie în acelaşi timp.

– *It's all yours.*[24] Treci la treabă.

Jack se izolă în biroul său zugrăvit în culorile corespunzătoare gradului de secrete pe care era abilitat să la cunoască. Kim îi aduse toate dosarele pe care le putuse găsi în legătură cu Monterosso. Erau chintale, fiindcă ea cărase nu numai rapoartele agenţilor, dar şi articole de ziar, cu miile, tomuri de enciclopedii, cu zecile, fără a mai pune la socoteală transcrierile site-urilor de pe Internet. Jack le trie în viteză: era una dintre specialităţile lui, eliminarea rapidă, şi ceru să i se aducă dosarul complet al operaţiunii desfăşurate de Delta.

Realiză rapid – şi asta fiind o specialitate a lui: de a merge drept la esenţial după ce dăduse la o parte balastul – că operaţiunea Delta fusese destinată eşecului, fiindcă, oricum, forţele speciale nu trebuie niciodată să fie folosite decât în cadrul unui conflict declarat, în care caz, suple dar grele, îşi puteau dovedi întreaga măsură: încredinţându-le răpirea unui suspect, însemna să mobilizezi un buldozer pentru înmormântarea unui cintezoi. Încă a fost bine că totul s-a terminat cu pierderea câtorva voluntari: s-ar fi putut declanşa un masacru general al tuturor căştilor albastre din tabăra forţelor ONU de ocupaţie, de unde şi represalii inevitabile, de unde şi represaliile represaliilor, Iugoslavia, Bosnia, Grecia şi Turcia în foc şi sânge, Consiliul de securitate isterizat, Rusia turnând ulei peste foc, iar China sare pe răni... Nu, răpirea lui Knezevici trebuia să fie o operaţie strict *ad hoc:* nu tai oamenii în bucăţi ca să le scoţi apendicul.

Pentru răpirea lui Knezevici, trebuia să te apropii de el. Swellington studie posibilităţile. Puteau fi clasate în categoria „uşor imposibil".

---

[24] Totul depinde de dumneata (limba engleză). *(n.tr.)*

Uşor, pentru că ultimul dintre muntenii monterossieni care voia să-şi îngrijească vaca sau măgarul încă se mai putea adresa fără nicio dificultate preşedintelui ţării sale şi, în funcţie de împrejurări, preşedintele îi trimitea un confrate sau mergea el însuşi să castreze măgarul sau să ajute vaca să fete, nimic din toate astea nefiind în niciun chip previzibil.

Imposibil, pentru că străinii – dacă nu erau înarmaţi sau ostili – nu băntuiau prin Monterosso, şi niciun american n-ar fi izbutit să treacă drept monterossian, chiar dacă nu s-ar pune decât problema limbii acestui popor, un dialect slav apropiat dar totuşi diferit de sârbo-croată. Ar fi existat şanse să fie recrutaţi monterossieni pentru a participa la operaţiune, potrivit bătrânei doctrine MISE: *Money, Ideology, Sex, Ego?*

S-ar putea mitui un monterossian? Da, fără îndoială, întotdeauna un individ poate fi cumpărat, dar ar fi destul ca respectivul să ciripească pentru ca operaţiunea să se transforme într-o babană afacere puturoasă. Ideologie? Absentă, sau s-ar fi putut numi ideologie terciul lor sentimental, favorabil celui numit de ei cicea. Sexualitate? Oamenii ăştia sănătoşi nu lăsau impresia că ar fi frustraţi. Ego? Îşi puseseră grija eului în mâinile căpeteniei lor.

Existau oare în Statele Unite sau în alte ţări emiraţi monterossieni (sau care puteau fi asimilaţi drept monterossieni) susceptibili de a fi recrutaţi pentru operaţiune?

Nici pomeneală. Monterossienii, când emigrau, făceau avere, rămâneau sentimental ataşaţi de îndepărtata şi muntoasa lor patrie şi nu aveau niciun motiv să se transforme în ucigaşi plătiţi.

Subiectul avea unele obişnuinţe care să permită unui comando de a interveni brutal, în secret şi instantaneu?

În secret? Era dificil, fiindcă prezenţa unui personaj insolit ar fi fost imediat semnalată de locuitori, iar într-un mediu înconjurător tradiţional te deghizezi la fel de greu în cioban ca şi în berbec. Instantaneu? La fel de dificil, fiindcă subiectul era mereu şi pretutindeni însoţit de o gardă de cetnici înarmaţi până-n dinţi, care îi erau devotaţi, aşa cum ştiu să fie numai primitivii. Brutal? Fie, dar trebuia să dispui de o forţă de foc superioară celor câtorva oameni antrenaţi, înarmaţi cu puşti Kalaşnikov, Makarov şi grenade, putere de foc care nu putea fi folosită decât cu o extremă prudenţă, fiindcă primul imperativ era de a răpi subiectul viu.

Toate astea nu erau realiste, şi faptul că subiectul avea obiceiuri superstiţioase (rugăciuni aproape zilnice pe munte, prezenţa la liturghia duminicală) nu schimba nimic din datele problemei: garda sa se afla mereu în preajmă.

Pe scurt, Swellington trase concluzia că subiectul nu putea fi ridicat discret din reşedinţa sa şi nici din împrejurimile imediate, cum ar fi fost de exemplu din târguşorul Val, care-i servea de capitală. Ieşea uneori? Da, niciodată însă la

o dată și oră fixă, și nu exista în anturajul lui un *asset* capabil să-i semnaleze din vreme deplasările. Putea fi introdus un astfel de *asset* printre ai lui? Dificil, președintele se înconjura numai de prieteni verificați.

Pe scurt...

Pe scurt, trebuia atras în altă parte și, pentru asta, se impunea să fie înțeles mai bine ce fel de om era. Swellington simți nevoia să se deplaseze la fața locului.

Un *jet* CIA, echipat cu cabine confortabile, o bucătărie, un bar încărcat de Dom Pérignon și Rémy Martin, prevăzut cu un personal atent și discret, decolă cu direcția Belgrad de pe un aeroport special, situat în apropiere de Washington. La bordul lui se afla comandantul Swellington și secretara acestuia, care-i făcea patronului orice fel de servicii, dintre care unele nu aveau decât un vag raport cu informatica. Jack se înțelegea greu cu femeile de origine europeană, inclusiv cu a lui, de care se temea să nu fie dominat, dar simpla apariție a unui chip cu ochi oblici și a unui trupușor asiatic îl făceau să se simtă în largul lui. În plus, Kim accepta să-i spună simplu Swell, ceea ce lui i se părea suprema eleganță, dar amicii lui îi refuzaseră întotdeauna plăcerea din pură răutate. Noaptea în avion fusese agreabil ocupată.

William Robertson, șeful postului din Belgrad, îi primi pe oaspeți în superba locuință art deco, pe care o ocupa pe strada Miloș Velik. Plătica de Dunăre și sturionul de Kladovo se dovediseră satisfăcători, dar pronosticurile lui Robertson asupra posibilităților de a-l răpi pe regele munților nu erau exagerat de optimiste.

Existau informatori sau agenți americani în Monterosso? Nu. Se putea pune bază pe ajutorul serviciilor speciale iugoslave? Nu: iugoslavii erau toți neo-comuniști sau ortodocși, ceea ce era și mai rău. Pe ajutorul serviciilor din Țikota? Da, fără îndoială, dar Muio și Hasso ar fi peste tot și întotdeauna recunoscuți ca Musulmani după accent, alură, mentalitate. Nici gând să poată fi trimiși la Monterosso: țineau la ceea ce le rămăsese din anatomia lor (Kim râse pe înfundate).

– Ajunsesem la concluzia că trebuia să fie scos din bârlogul lui, spuse Swellington. Ai vreo idee în acest sens?

– *Nope*[25].

– Pe scurt, toate astea nu te interesează cine știe ce?

– *Nope.*

Ostilitatea obișnuită dintre șeful postului și șeful misiunii, care se disprețuiau reciproc de când lumea, nu putea scăpa ocazia să se declare mai curând sau mai târziu. Robertson:

– Pacea domnea în Balcani din 1918. Voi ați reușit să declanșați aici două războaie excepțional de sângeroase, Bosnia și Kosovo. N-aveți de ce să fiți

[25] Nu – în engleza americană din nord. *(n.tr.)*

mândri. Şi, cum se pleacă întotdeauna de la premise false, unele iniţiative nu pot decât să înrăutăţească lucrurile.

Şeful postului se ascundea în spatele aerului său curăţel şi nătâng. Swellington îşi trecu mâna prin barba de trei zile şi notă mental să valorifice cât mai grabnic cu putinţă drepturile lui William Robertson la o pensionare anticipată.

– De unde observaţi voi Monterosso? îl întrebă.

– Din Suk, bineînţeles. De altfel, dacă îmi pot permite un sfat... Daţi o raită pe acolo. Vă pun la dispoziţie un vehicul şi o escortă. E un oraş călare la frontiera care desparte Iugoslavia de Ţikota, la confluenţa Zetei cu Komarniţa. Frontiera monterossiană se află la vreo zece kilometri. Un copoi fin cum eşti dumneata, sosit direct din Langley, va găsi cu siguranţă la faţa locului elementele de care are nevoie. Hotelul *Moskva* e acceptabil. Instalaţiile funcţionează. Şi sistemele de ascultare, bineînţeles. Pun pariu că vi se va da o cameră al cărei număr se va termina în 13. Ele sunt suprapuse. E mai simplu pentru UDBA şi ARD, care a trebuit să se grefeze deasupra.

– Aveţi un om de legătură?

– *Frog.*[26]

– Şi pe numele lui adevărat? Ştiu, ţi se rupe inima să mi-l dai, dar n-ai încotro.

– Ratko Krstici. Un veteran din Legiunea străină, de unde şi-a luat tălpăşiţa dispărând în ceaţă. Jumate-croat, jumate-sârb. Binevoitor faţă de noi fiindcă nu-i poate suferi pe francezi.

– De unde şi porecla lui?

– Ai ghicit.

– O parolă?

– Spune-i Frog. E suficient. Asta îi trezeşte amintiri urâte, ceea ce nu-i rău deloc.

– De acord. Mergem să-l vedem. Dar fără vehicul, te rog, şi fără escortă. Ne descurcăm noi singuri, nu-i aşa, Kim?

Şi îi arse o palmă răsunătoare pe coapsă.

– De acord, Swell, rosti Kim, disimulând o mică grimasă de durere.

Închiriară un Mercedes care, după o zi întreagă de hârtoape şi denivelări, de hurducăială şi devieri bruşte, de vaci evitate în ultimul moment, de măgăruşi aproape şterşi de maşină şi de avalanşe de pietre rămase pe şosea, îi duse la Suk, oraş pe care acordurile de la Cicago îl tăiaseră în două de-a lungul Zetei, ce-şi rostogolea apele mâloase între oraşul iugoslav la dreapta şi oraşul musulman la stânga. În realitate, cele două oraşe se asemănau, atât doar că cel musulman era presărat de două sute de false minarete, ce păreau făcute din

---

[26] Broască (lb. engl.). *(n.tr.)*

material plastic şi de la înălţimea cărora difuzoarele chemau zi şi noapte credincioşii la rugăciune: firește, aceste chemări se auzeau şi în oraşul iugoslav provocând iritarea creştinilor şi plăcerea răutăcioasă a islamiştilor.

Hotelul *Moskva* era confortabil şi banal. Din camera sa, cu numărul 213, Swell îi telefonă imediat lui Frog, convocându-l la bar. Ocupaţia oficială a lui Frog – lucra într-o agenţie de voiaj – îi permitea să întâlnească străini fără a trezi bănuieli.

Ratko Krstici avea cam patruzeci de ani, o mutră de dihor şi şchiopăta uşor. Se exprima în engleză fără dificultate. Swellington deschise subiectul direct:

– Knezevici vine în Suk?

– Nu.

– Părăseşte vreodată Monterosso?

– Niciodată.

– Ce anume l-ar putea determina să o facă.

– Nimic.

– Ce şanse există de a introduce un comando clandestin pentru a-l sălta din bârlogul lui?

– Nule.

Radko părea să simtă o plăcere răspunzând prin negări, astfel, deşi era în serviciul americanilor, se mândrea cu rezistenţa pe care unii reuşeau încă să le-o opună.

– Dacă înţeleg bine, o unitate internaţională n-ar avea mari şanse să se infiltreze în Monterosso fără a fi reperată. Dar dacă recrutăm iugoslavi?

– Nici un iugoslav nu vi-l va preda pe regele munţilor.

– Nici cei care sunt împotriva cetnicilor? Proveniţi din partizani? Din comunişti?

– S-ar putea găsi, dar sunt nişte lepădături cu care n-aţi putea lucra.

– Dar croaţii?

– Noi nu vorbim ca sălbaticii din Monterosso.

– Dar Musulmanii din Ţikota? De fapt, au o frontieră comună cu monterossienii. Au trăit împreună cu ei veacuri de-a rândul. Fac parte din aceeaşi etnie.

– Nu se mişcă la fel ca ei. Stau pe vine, calcă în strâchini. Sunt scunzi. Niciodată un monterossian nu s-ar lăsa păcălit.

Swellington scoase un oftat de perplexitate, se lăsă pe spate în fotoliul adânc din pluş roşu, îşi strânse pleoapele, şi coborî glasul:

– Ia spune-mi, Frog, adjuncţi sau amici de-ai lui Knezevici vin uneori în Suk sau într-un alt oraş iugoslav? După cumpărături? Să-şi vadă prietenii?

– Da.

– Ah! ştii totuşi să răspunzi şi afirmativ. Cine de exemplu?

– Zdravko Kravar.

– Cine e acest gentleman?

– Călăul regelui.

– Călăul său?!

– Vreau să zic în timpul războiului. El era cel care-i interoga pe prizonieri. Şi pe urmă, după ce vorbeau, un glonţ în ceafă.

– Nu-i deloc frumos că-i ucidea dacă vorbiseră.

– Nu-i putea lăsa să plece în halul în care erau.

– Fermecătoare personalitate. Şi vine prin Suk?

– Vine să joace poker. În Monterosso nu există jucători de talia lui.

– Are o casă? Trage la hotel?

– Trage aici, la *Moskva.*

– Iată o informaţie care-mi dă nişte idei, spuse Swellington.

3. Swellinghton dovedeşte de ce-i în stare

Restul a fost o treabă de tehnică.

Un domn Van Daeme, prevăzut cu un paşaport belgian şi prezentându-se drept om de afaceri interesat de reconstrucţia Iugoslaviei, trase la hotelul *Moskva* şi înnodă câteva relaţii profesionale. Se informă dacă existau în Suk jucători de poker, se arătă încântat să afle că ei frecventau hotelul *Moskva,* şi începu să joace tare din prima seară în apartamentul pe care-l închiriase. Omul care îşi zicea Van Daeme era un colaborator ocazional al CIA, recrutat dintr-un cazinou unde fusese filmat pe când trişa. Stabilise cu Swellington ca banii câştigaţi de el să-i rămână, iar cei pierduţi să fie plătiţi din bugetul operaţiunii. La drept vorbind, era contrar eticii profesionale – agentul ar fi trebuit să-şi predea câştigurile angajatorilor –, dar Swellington, excentric ca întotdeauna, găsea inutil să dea ordine a căror executare n-o putea verifica.

Aproape în acelaşi timp la hotel se mai instalaseră şi alţi doi călători străini: unul era un turist suedez care dorea să viziteze mănăstirile sârbeşti, altul un geograf canadian interesat de sistemul hidrografic al regiunii.

Nu le rămânea decât să aştepte. Swellington îşi petrecea timpul în pat cu Kim, Van Daeme la masa de joc, să-şi consolideze o reputaţie de jucător arogant şi băftos, ceilalţi doi să fie trecuţi cu vederea pe cât posibil, bântuind, ca să-şi alunge plictiseala, lupanarele din oraşul musulman.

Zdravko Kravar era la curent cu partidele de poker de la *Moskva.* Nu rezistă mai mult de opt zile tentaţiei de a-l provoca pe misteriosul străin. Îşi

rezervă o cameră. Portăreasa hotelului îl anunță pe Rafko Krstici, care-l anunță pe Swellington, care-i anunță pe turist și pe geograf.

Kravar era un uriaș, ca majoritatea monterossienilor. Avea un cap mare și pleșuv de împărat roman, cu maxilare proeminente, o bărbie în formă de cazma și un gât de taur: cultiva un aer de gangster de bandă desenată. Ceru să i se dea numărul apartamentului ocupat de Van Daeme și-i telefonă:

– Mă numesc Zdravko Kravar, îi spuse el într-o germană stâlcită. Știu că jucați tare. Și eu la fel. Să jucăm împreună.

Van Daeme se lăsă rugat. Azi nu putea: simțea că n-o să aibă noroc. Poate mâine. În seara aceea, Kravar se mulțumi cu partenerii obișnuiți și câștigă zece mii de deutsche Mark.

A doua zi, Van Daeme îl sună pe Kravar către amiază. Tocmai dăduse peste două cunoștințe, un elvețian și un canadian, care doreau să joace în seara aceea după cină și dispuneau de mijloace. Ar accepta Herr Kravar să fie al patrulea? Herr Kravar se dovedi încântat:

– Monterosso împotriva lumii întregi, ca de obicei!

Se reuniră la orele 22 în apartamentul lui Van Daeme. Elvețianul venise primul. Canadianul nu întârzie. Prezentări. Strângeri de mână. Masa era pregătită cu cărțile sigilate și cu scrumierele. Într-un colț se afla un bar garnisit din abundență cu sticle, pahare, cuburi de gheață și trabucuri. Un superb chilim de Sandjak se etala peste mochetă. Kravar se miră:

– Nu știam că *Moskva* avea asemenea splendori.

– Nu aparține hotelului, îl lămuri Van Daeme. L-am cumpărat ca să-l duc în Belgia, dar m-am decis să mă bucur de el de pe acum.

Începură jocul. Elvețianul împărți cărțile. Canadianul propuse să joace pe o sută de Deutsche Mark. Van Daeme puse cinci sute pe masă. Kravar ridică o sprânceană:

– Așa îmi place să încep, ca să mi se dea mâna. Pe urmă vom putea juca așa cum se cuvine.

Banii cădeau ploaie pe postavul verde. „Deschidere de o sută de Deutsche Mark – Pas. – Eu merg. – Relansez la cinci sute. – Pas. – Am înțeles." Kravar, care, înainte de război, își agonisise o mică avere jucând ca profesionist, câștiga, pierdea, câștiga din nou. Van Daeme pierdea, câștiga, pierdea iar. Elvețianul și canadianul jucau prost (învățaseră să joace anume pentru misiunea încredințată). Nici o importanță. Mărcile germane își schimbau proprietarul. Mizele creșteau. Scrumierele se umpleau. Fumul de trabuce stagna în aer. Căzuseră de acord să bea whisky din secară canadiană, toți din aceeași sticlă: era mai sigur. Frunțile se încruntau deasupra cărților ținute strâns. Kravar găsi că băutura era prea caldă, luă un cub de gheață, apoi se neliniști ca nu cumva să conțină vreun drog. Dar Van Daeme lua cuburi din același recipient, pumni întregi: era deci inofensiv. Kravar își degustă băutura pe îndelete. Cât despre Van Daeme, el își

turna whisky-ul pe gât dintr-o dată, şi îşi turna altul mai înainte de a lăsa timp cuburilor să se topească.

Brusc, Kravar dădu drumul cărţilor şi basculă pe spate cu scaun cu tot, căzând cât era de lung pe chilimul în care „elveţianul" şi „canadianul" îl rulară imediat, după ce îi puseseră cătuşele, din precauţie. Van Daeme, jucătorul profesionist, nu se putu împiedica să nu arunce o privire pe cărţile lui Kravar:

– Incredibil. Bastardul avea o chintă regală!

Canadianul îşi scoase miniradioul din buzunar şi fluieră de trei ori în el. Îi răspunseră două fluierături. Canadianul şi elveţianul traseră pe ei salopete albastre de muncitori, pentru cazul improbabil al unei întâlniri nocturne pe culoarele hotelului. Purtară covorul până la liftul de mărfuri şi coborâră la subsol. Ridicară coletul într-o camionetă de închiriat în care urcară şi ei. De pe scaunul din faţă, Swellington ridică un deget şi Kim, care conducea, demară. Camioneta ajunse la baza NATO, unde chilimul de Sandjak fu desfăşurat şi Kravar, mereu inconştient, fu transportat la bordul unui elicopter al armatei americane, în aşteptare, cu rotorul în funcţiune.

Zdravko Kravar se trezi într-o celulă de beton, fără ferestre, aflată în Italia, însă el nu ştia. Era întins pe o scândură fixată în zid. Nu mai purta cătuşe. Bande din plastic adeziv făceau din el o mumie incapabilă să mişte. În jurul lui – patru bărbaţi cu cagule. Swellington, falsul elveţian, falsul canadian şi un medic autentic.

Swellington spuse în germană:

– Aţi tras un somn pe cinste, Herr Kravar! Înţelegeţi ce vă spun?

– Înţeleg.

– Sunteţi prizonierul *Bundesnachrichtendienst*. Ne cunoaşteţi după reputaţie. Ne veţi spune tot ce ştiţi despre Vladimir Knezevici. Caracter. Descrierea locaţiilor. Obiceiuri. Orare. Frecventări. Un tablou complet.

Kravar răspunse:

– N-am să vă spun absolut nimic despre Vladimir Knezevici şi vă sfătuiesc din răsputeri să vă duceţi la toţi dracii.

– Bine. Masca, doctore.

Medicul aplică pe faţa lui Kravar o mască conectată printr-un tub la o maşină pe care o acţionă. Kravar începu să se sufoce. Lent. Încercă să se mişte. Imposibil. Încercă să strige. Imposibil. Cei patru bărbaţi stăteau deasupra lui. Medicul îşi ţinea degetul pe pulsul lui, şi acest contact uman lipsit de orice compasiune era şi mai cumplit ca tortura. Oxigenul se rarefia din ce în ce mai mult în plămânii prizonierului lipsit de apărare. Căsca gura ca un peşte pe taraba din piaţă. În cele din urmă leşină. Medicul făcu semn că trebuiau să se oprească.

– Reanimează-l, rosti Swellington.

Lui Zdravko Kravar i se administră oxigen până ce îşi recăpătă complet cunoştinţa.

– Ridicați-i masca.

Medicul îi luă masca. Resuscitatul spuse cu naivitate: – Credeam că am murit.

– Herr Kravar, o vom lua de la capăt ori de câte ori va trebui, de fiecare dată mai lent şi nu te vom lăsa să mori. Suntem specialişti.

– Am să vorbesc, spuse Kravar.

Interogatoriul dură zece zile, fiindcă asupra multor puncte Kravar încerca să-i inducă în eroare pe cei care îl interogau şi spusele lui trebuiau verificate, i se întindeau capcane, era pus în contradicție cu el însuşi, la nevoie i se flutura amenințarea cu masca. Medicul supraveghea starea prizonierului şi-l hrănea fără să-l dezlege. O singură dată, Dumnezeu ştie de ce, avu un scrupul:

– Cum rămâne cu jurământul lui Hipocrat pe care l-am pronunțat?

Swellington îl privi pe deasupra ochelarilor cu lentile în semilună:

– Fii serios, doctore! Ăştia nu-s ca noi! Abia dacă sunt oameni!

Americanii lucrau în pereche, în vreme ce al treilea se odihnea. Kim transcria pe calculator bandele magnetice pe care Swellington i le aducea într-o altă încăpere.

Ultimul interogatoriu fu condus de cei trei bărbați împreună, pentru a pune la punct toate detaliile.

– Alte întrebări? li se adresă şeful asistenților săi.

Amândoi negară printr-o scuturare a capului.

– Uf, am terminat, spuse Swellington. Acum, *relax*.

– Îi punem masca din nou ca să moară fără suferințe? Ar fi haios, propuse „canadianul".

– Fără cruzimi inutile. Doctore, injecția.

Îi aşteptară cu toții sfârşitul şi părăsiră celula, clătinându-se de oboseală. Cerul era albastru deasupra Adriaticii.

– Ce facem acum?

– Să mergem la un bordel, propuse medicul.

4. Deirdre la fel

Întors la Langley, Swellington încredință textul interogatoriului şi alte informații culese despre Knezevici unei doctorițe, psiholog din serviciu, care dădu naştere unui raport de optsprezece pagini la două rânduri, terminat cu următoarea concluzie:

„Abuzul sexual constituie o formă extremă de invalidare a gândirii critice discriminative, conducând individul către o receptare eronată a realității. Capacitatea de a calma trezirea psihologică masculă prin controlul

atenției este inhibată printr-o lipsă de recunoaștere a stimulilor. Obiectivul controlului emoțional și de ameliorare simultană a competențelor sociale necesită un protocol minuțios, asociat sistematic unei asumări a răspunderii de către un partener de alt sex și a unei realizări grupale a celor două. Modificările care vor rezulta vor depinde de impactul asupra funcționării sistemului libidinal primar, el însuși strict legat de interacțiunile dintre individul biologic și mediul său înconjurător imediat. Subliniez că numai un veritabil sex simbol îl poate conduce pe acest individ către unele comportamente patogene, vizând să compenseze o dereglare emoțională inconștientă."

Swelington își scărpină obrazul prost bărbierit:

– Într-un cuvânt, o pipiță.

Îi ceru doctoriței să-i facă o schiță a preferințelor subiectului în materie de femei. Schița se dovedi ceva mai lesne de citit decât raportul, deși el mai preciza printre altele că „această vulnerabilitate relațională față de o parteneră cu aparență pregnant sexuală rezultă probabil dintr-o influență genetică și dintr-o experiență precoce a vieții intrauterine". Swelington închise ochii și căută subiectul cel mai convenabil printre femeile pe care le putea folosi. Imaginea Deirdrei Mulligan i se contură imediat.

Deirdre Mulligan fusese pentru scurt timp metresa lui, dar lucrurile nu merseseră prea bine. Un psihanalist puțin vicios ar fi spus că asta era cauza pentru care voia s-o trimită pe Deirdre la monstruosul Priap[27]. Când îi spuse ce misiune îi propunea, tânăra era mai-mai să-l scuipe în obraz:

– Jack, omul ăsta e un monstru! Violează, gâtuie, a organizat tabere speciale de viol, Jack.

– Ei bine, îi spuse Jack privind-o pe deasupra ochelarilor cu lentile în semilună, și asta te sperie? Închipuie-ți că, dacă ar fi fost un înger radios, nu ne-am fi preocupat să-l răpim. Accepți sau nu?

– Accept, bineînțeles.

Fată tânără, bine crescută, provenind dintr-un foarte distins Agnes Scott College, Deirdre se aruncase de gâtul unui vagabond ca să nu fie mai prejos decât prietenele ei; tipul făcuse sex cu ea, fără s-o sărute măcar o singură dată, și o întrebase încheindu-se la pantaloni: „Ei, puicuțo, ești mulțumită?" Din cauza lui, se răzbuna pe toți bărbații:

– Am să ți-l aduc pe regele ăsta al tău ambalat ca un curcan.

Cetnicii de gardă la postul de frontieră, care, la capătul unui pod peste Zeta, permitea accesul în Monterosso, se uitau unii la alții. Dama asta la volanul

[27] Zeu greco-roman al Fecundității, Fertilității și al Virilității fizice, capetele lui căpătând la Roma o conotație licențioasă. *(n.tr.)*

unui Mercedes prezenta un pașaport american pe numele Deirdre Mortimer. După bombardamentele NATO, americanii nu erau foarte populari la Monterosso, și prezența arogantă și zgomotoasă a tancurilor lor menite să protejeze pacea de la Chicago nu contribuia cu nimic să-i facă mai simpatici. Totuși, acum era vorba de o femeie, era singură, și se prezenta deschis, ceea ce pleda în favoarea ei. Îi scotociră mașina fără să găsească nimic compromițător. Telefonară la Val.

Dispariția lui Zdravko Kravar, deplânsă dar inexplicabilă, lăsase un gol în securitatea președinției. Srdjian Kravar, fratele mai mic al lui Zdravko, numit în locul lui, se străduia din răsputeri. Trimise un ofițer s-o ia la întrebări pe Mrs Mortimer în legătură cu motivele vizitei sale la Monterosso. Mrs Mortimer îi lămuri, cu politețea mieroasă de sudistă, că era mandatată de către Rockbrune Foundation să creeze la Monterosso un orfelinat pentru copiii victimelor de război și că, prin urmare, dorea să-l întâlnească pe președinte. Dacă ar fi scris, propunerea ei ar fi fost respinsă, dar ea pornise la drum, se prezenta bine și, oricum, președintele primea pe toată lumea... Într-adevăr, o primi, după ce o femeie din poliție o controlase pentru a se asigura că nu purta arme.

Deirdre văzuse fotografii ale lui Vladimir Knezevici și era pregătită să-l găsească nu numai înalt, pletos și mustăcios, dar să și citească pe trăsăturile lui o cruzime dusă până la sadism. Prevedea, în afara unui mers de tigru și a unor subtilități de elefant, un compendium al tuturor viciilor masculine; or, toată lumea știe că bărbații sunt impertinenți, brutali, inculți, lubrici, aroganți, misogini, distrugători, lăudăroși, că nu-și primenesc lenjeria, că nu sunt preocupați decât de divertismentele lor stupide de mitocani – retardați cum sunt, vor fi avut geniu la vârsta cea mai ingrată a adolescenței –, iar ăsta, slav balcanic și războinic, trebuie că era mai rău decât un american de mijloc.

Regele munților, sălbatic înveșmântat în vesta din piele de oaie, în pantaloni scurți de vânătoare și cu bocancii lui obișnuiți, se ridică la intrarea americancei, căreia i se păru și mai înalt decât se aștepta.

– Fiți bine-venită, îi spuse într-o engleză destul de acceptabilă. Fiți bine-venită, fiindcă veniți să vă ocupați de copiii mei.

– Nu tocmai de-ai dumneavoastră, domnule Președinte. De cei ai victimelor.

El zâmbi cu indulgență, și monstrul avea un zâmbet frumos, deși dinții, rânduiți strâns ca pentru bătălie, erau cei ai unui carnivor.

– Mrs Mortimer, îmi veți explica misiunea dumneavoastră, iar eu voi încerca să vă înțeleg, dar va trebui să depuneți în același timp un efort: în această țară, toți copiii sunt copiii mei, orfanii de două ori mai mult, iar orfanii de război de trei ori. Luați loc.

Ea se aşează şi aruncă o privire circulară. Ca mobilier, era un birou ca toate birourile, dar pe pereţi se vedeau icoane şi candele şi fanioane şi steme şi săbii ciuntite şi puşti vechi cu trăgaciul aparent. Un talmeş-balmeş, ce mai.

Nou-venita aducea documente în regulă, care stabilea existenţa Fundaţiei Rockbrune şi o acredita pe Mrs Deirdre Mortimer pe lângă autorităţile monterossiene (titlul preşedintelui fusese evitat). Era alocat pentru primul an un buget de o sută cincizeci de mii de dolari, gestionarea lor revenind lui Mrs Mortimer. Monterosso urma să pună la dispoziţie localurile şi să asigure salubritatea. Toate detaliile fuseseră prevăzute, până la asigurări şi conflictele juridice ce ar fi putut surveni. Preşedintele întorcea paginile cu un amuzament vizibil.

– Ce bine organizaţi sunteţi, voi ăştia! rosti el în cele din urmă, pe un ton în care ironia îl disputa indulgenţei. Localuri, localuri... Vom încerca să vă găsim localuri...

– Să înţeleg atunci că acceptaţi propunerea Rockbrune Foundation?, întrebă Deirdre, punându-şi picior peste picior sub nasul preşedintelui (în ciorapi fini marca Woolford).

Cândva predispusă spre îngrăşare, dar acum suplă, aproape slabă (câte ore de *aerobic* şi ani de înfometare?), cu un chip triunghiular, plete de un blond bătând spre roşcat şi amintind de strămoşi irlandezi, ochi verzi limpezi şi mincinoşi, infinit de feminină în vesta ei cu numeroase buzunare, zis sahariană, şi fusta nisipie, Deirdre ştia din capul locului că trebuia, într-o zi sau alta, să-i permită acestui mascul s-o posede şi-l ura de pe acum, dar mai mult din principiu, şi îşi promitea cu cinism să-şi ofere câteva momente de plăcere, mai înainte de a-l da pe mâna justiţiei umanităţii. El, numai blană, a lui şi cea de oaie, se simţea stânjenit în fidelitatea conjugală căreia i se consacrase din clipa în care soţia lui îl adoptase pe Milan, fiul Gordonei: ceea ce nu însemna că alte femei nu-i stârniseră dorinţa, dar se scuturase de ele ca de nişte viespi, în vreme ce străina asta... Presimţea că şi-o va oferi, că nu ar putea pierde ocazia. De unde, atât de o parte, cât şi de alta, o ostilitate şi o complicitate ce se înmănunchiau de pe acum, şi nu se cunoşteau decât de zece minute!

– Ei bine, să mergem, făcu el, ridicându-se.

Un moment, ea nu înţelese şi i se tăie respiraţia.

– Să mergem: unde?

– Ei bine, să vedem localurile.

Îi ţinu uşa larg deschisă, cu acea galanterie exagerată a fiinţelor simple care au învăţat puţin cam târziu atenţiile datorate sexului opus.

Urcară într-un Mercedes condus de un şofer alături de care luase loc o gardă de corp. Dinaintea lor, se hurducăia un vehicul blindat uşor, de tip BRDM, prevăzut cu o mitralieră rusească 12, 7, sentimental numită Duşka, „sufleţelul".

În spatele lor, un camion cu cincisprezece bărbați înarmați cu puști Kalașnikov. Un jeep și un camion al forțelor ONU de ocupație demarară apoi, închizând demonstrativ cortegiul. Veniseră americanii. Deirdre văzu fețe vigilente, rozioare sau negre, mâini, rozioare sau negre, crispate nervos pe puști M16. Nimeni nu vorbea, nimeni nu zâmbea.

Deirdre detaliase mii de fotografii ale localității Val, și, pe tot parcursul, peisajul rustic, alpin, lipsit de pitoresc, cabanele din cărămidă și grădinițele, n-o surprinse. Se miră totuși să vadă confirmându-se mărturiile auzite: era adevărat că unele menajere se duceau la cumpărături cu papornița într-o mână și mitraliera în alta, în pofida păcii pe care acordurile de la Chicago își propuneau s-o inaugureze. Încă mai planau pericole? Pe ici pe colo, se vedeau case neterminate care-și căscau la vedere toate măruntaiele, altele în ruine, ciuruite, străpunse dintr-o parte în alta.

– Ce reprezintă toate astea?

– Independența și războiul au întrerupt multe construcții. Musulmanii și-au făcut intrarea cu mortiere și mitraliere. Și apoi, bineînțeles, bombardamentele voastre. Nu degeaba avem atâția orfani.

Regele munților rostise „bombardamentele *voastre*" fără ranchiună, fără înduioșare, fără provocare, fără o detașare afectată, cu același ton firesc cu care ar fi rostit „copiii *mei*". Deirdre îi aruncă o privire laterală:

– Ăsta-i tot efectul produs asupra dumneavoastră?

– De o mie de ani Monterosso este în război împotriva cuiva. Ne-am obișnuit.

Trei tancuri americane țâșniră din dreapta. Nu se opriră, nici nu încetiniră viteza, trecând la câțiva decimetri de vehiculul blindat monterossian care se văzu nevoit să se oprească brusc. Insultă voită. Literele Negre ONUFR se înscriau, sinistre, pe carcasele de camuflaj. Capetele șefilor de tanc, doi negri și un alb, depășeau turela, ca un guler tare gigantic. Fețele căutau să pară severe: păreau mai curând speriate. Deirdre își spuse că un incident sângeros se putea declanșa în orice clipă și se miră că încă nu avusese loc. Femei monterossiene, ținând copii de mână, se opriseră pe marginea trotuarului și se uitau la ocupant cu o aversiune înghețată.

Primul local propus nu se dovedi deloc corespunzător. Se afla chiar în centrul localității, un vechi hotel în care nu mai trăgea nimeni de multă vreme.

– Aș dori spațiu, grădini, spuse Deirdre. Un stadion, sau cel puțin un teren destul de mare pentru a face un stadion. Noi credem profund în virtuțile educative ale sportului. Faptul permite exorcizarea instinctelor belicoase ale masculilor.

– Poate. Hai să mergem să vedem Sfântul-Mihail-Arhanghelul.

Mănăstirea dezafectată domina târgușorul Val. Ca să se ajungă acolo, erau de urcat vreo cinci sute de metri de denivelare printr-o pădure de zadă și apoi

se atingea calvitia stâncoasă care stăpânea piscurile. Pe aceste stânci, în secolul al XVII-lea, fusese clădită mănăstirea, alcătuită din patru construcții de piatră formând un careu pe mijlocul căruia se ridica o bisericuță cu hramul arhanghelului Mihail. Clădirile serveau doar câtorva maici care se refugiaseră într-una dintre ele, dar în biserică slujea mereu un preot și populația din Val se aduna aici de Sfântul Mihail.

Knezevici și Deirdre străbătură curtea pătrată, unde iarba creștea printre pietrele pavajului, și nesfârșitele culoare sonore în care dădeau chiliile dezafectate. El mergea fără grabă, ea era obligată să păşească repede pentru a se menține în dreptul lui.

– Perfect, spunea ea, perfect. Sper că nu vom avea niciodată așa de mulți orfani ca să umplem toate încăperile astea. Va trebui doar să se instaleze dușuri cam peste tot. Refectoriul poate deveni un bufet cu mâncăruri calde. În pavilionul ăsta vom instala administrația. Sala de consiliu a canonicilor va servi de loc pentru adunări, sală de teatru, muzică, cinema. Iar eu voi locui în apartamentul situat la etaj, căruia îi voi adăuga o sală de baie: am impresia că măicuțele voastre erau mai preocupate de mântuirea sufletului lor decât de igiena trupului.

Vorbind întruna, ea se gândea la misiunea ei, care consta în principal *să creeze niște obișnuințe subiectului.* Chiar dacă nu reușea, chiar dacă el ar fi insistat s-o vadă fără a o anunța în prealabil, ar fi fost ușor să se paraşuteze un comando și să fie ascuns câteva zile în imensa construcție.

Odată terminată vizita locațiilor, președintele o luă pe americancă în biserică.

– Știți, eu, când e vorba de cele sfinte...

– Trebuie să mergem și să mulțumim lui Dumnezu și sfântului Mihail pentru inițiativa fundației dumneavoastră. Nici nu vă închipuiți ce binecuvântare constituie ea pentru noi. Suntem cu adevărat atât de săraci.

Intrară.

Mireasma de tămâie răcită înțepa nările. Sfinții zugrăviți în fresce te sfredeleau cu ochii lor incandescenți, te străpungeau cu lănciile, spadele, săbiile ridicate. Deirdre avu impresia că toți caii lor albi, violeți, purpurii, treceau peste ea. Sticle cu hidromel și vișinată erau depuse dinaintea icoanelor.

– Țăranii dumneavoastră își imaginează că sfinții sunt cei care trag la măsea, de fapt, e de la sine înțeles că maicile au grijă de sticle, nu?

Vladimir nu o auzea. Cu cruci incredibil de mari, cu îngenuncheri și mătănii, mulțumea unui Hrist scorojit, decolorat, bătând în albastru, abia vizibil, care se deslușea în fundul unei absidiole întunecate, dintre două coloane. Ea încercă nevoia de a-i întrerupe mofturile astea:

– Iisus e cel de acolo? Și pe el l-ați înarmat cu o dardă?

Regelui munților îi trebuiră câteva secunde să se întoarcă din acele regiuni necunoscute în care evadase:

– El e cel care a spus: „Eu vă aduc spada!"

– În ce mă privește, consider asta o blasfemie.

Deirdre era sinceră: deși avea o religie, ea nu era pe de-a-ntregul unitariană, abstractă, moralizatoare, convențională. În plus, hotărâse să nu facă nimic pentru a-i fi pe plac lui Knezevici. Era convinsă că oricum o va încăleca și considera că niște hărțuieli, niște conflicte, ar aduce o plusvaloare erotică relației lor: nu-i era neplăcut să-și imagineze că ar poseda-o așa cum pedepsește, în timp ce ea l-ar suporta așa cum îl trăda.

Urcară în mașină și cortegiul se puse în mișcare, perturbând târgușorul de cum își făcu apariția. Soldații americani dădeau ordine amenințătoare, cu atât mai amenințătoare cu cât adesea erau incoerente, iar Deirdre simțea cu putere că, fără s-o știe, ei erau de partea ei, așa cum și ea era de partea lor. Uriașul păros, alături de care ședea, era garantul. Ea care, în exercițiul funcțiunilor sale, sedusese un om de afaceri japonez, un șeic arab și o pereche de regi negri, nu încercase niciodată o asemenea impresie de exotism ca dinaintea acestui președinte ales, alb, creștin, european. Arunca, din când în când, câte o privire piezișă spre acea gură care ordonase masacre, spre mâinile enorme care le comiseseră. Și-l imagina pe bărbatul de lângă ea gol și o străbăteau fiorii unei spaime care nu era pe de-a-ntregul neplăcută.

Mrs Mortimer se instală în mănăstire, căută interpreți și instalatori, intervievă câțiva minori și câțiva pedagogi, cheltui o groază de dolari convertiți în mărci germane, convertite în dinari și căzu, cum era de prevăzut, în brațele regelui munților.

Deirdre rămase perplexă: lui nici nu-i trecea prin cap s-o pedepsească. Când o poseda, dimpotrivă, o făcea cu o melancolie sălbatică și mii de atenții ca pentru a-i cere iertare că alungarea din rai impunea ființelor umane într-un mod atât de rudimentar, de animalic, să-și dovedească interesul ce și-l purtau.

Deirdre avusese de-a face cu amanți neștiutori sau experimentați, egoiști sau îndatoritori; unii, după ce citiseră manuale *ad hoc*, se străduiseră să facă risipă de atenții, de care, în ultimă instanță, sperau să fie beneficiarii (nu-l putuse uita pe cel care îi mărturisea naiv „mă gândesc la declarația mea de impozit pentru ca treaba să țină cât mai mult"), dar toți, poate cu excepția celor mai tineri, care nu doreau decât să-și potolească un instinct, căutaseră să-i dovedească ceva: că o iubeau sau nu, că erau niște mărunți sau campioni ai performanțelor amoroase... Vlado nu-și făcea probleme, nu avea rețete sau intenții ascunse, nu făcea gimnastică și nici mecanică, nu-l cunoștea nici pe Freud și nici Kama-Sutra[28], el o prelucra liniștit.

---

[28] Tratat despre arta iubirii, scris în sanscrită între secolele IV și VII. *(n.tr.)*

Nu tocmai liniştit, la drept vorbind, cum ar fi avut ea impresia: Ştia că păcătuia şi să păcătuieşti într-o mănăstire îi agrava situaţia. Marele Pan[29], pe care ea îl ţinea în braţe, nu era foarte simplu un Mare Pan: el auzise deja somaţiile lui Hristos, dar ea nu dispunea de referinţele necesare pentru a-l înţelege.

Într-o noapte, când Vladimir Knezevici pierduse din vedere încă o dată să destupe sticla *king size* importată din Statele Unite, Deirdre se rostogoli peste el în întuneric, îşi lipi buzele de urechea lui (ea plasase cu mâna ei microfoanele şi le cunoştea sensibiliatea) şi, cu stupefacţie, se auzi şoptindu-i:

– Acum, de îndată ce eu voi da semnalul că dormi, şase zdrahoni vor urca din pivniţa unde i-am ţinut ascunşi. Unul dintre ei îţi va face o injecţie, şi, într-o jumătate de oră, un elicopter va veni să te ridice. Aşa că, îmbracă-ţi pantalonii şi sări pe fereastră.

Sabota astfel întreaga operaţie pregătită de luni de zile cu cheltuieli atât de mari, îşi sabota misiunea, cariera, fără să-şi dea seama de ce.

Vlado se trezi într-o clipită.

N-o întrebă dacă era o glumă sau de ce Deirdre îşi trăda angajatorii. Se rostogoli pe o parte, sări din pat, îşi trase în viteză hainele pe el, bocancii de şapte leghe, cum le spunea Deirdre, luă centironul de care atârna un Luger ancestral cu crosă de lemn, dădu fuga la fereastră, o deschise, îşi suspendă carcasa pe marginea ei şi se lăsă să cadă în gol. După ce-i dăduse un sfert de oră de avans, Deirdre îşi scoase miniradioul ascuns într-un tub de deodorant şi fluieră prelung şi scurt, ceea ce însemna că operaţiunea eşuase: oamenii care se ascundeau de şapte zile în pivniţă traseră câteva înjurături pe înfundate.

A doua zi, Mrs Mortimer părăsea teritoriul Monterosso. Nu întâmpină nicio dificultate la frontieră şi nimeni nu încercă să împiedice reparierea comandoului: regele munţilor ştia să se comporte cu eleganţă.

Când Deirdre apăru înaintea lui Jack S. Swellington Junior IV, în ascunzătoarea de la Roma, pentru a prezenta bilanţul misiunii, nu făcu niciun secret din faptul că ea îl averizase pe subiect şi, cu o privire fixă a ochilor ei verzi, îl anunţă că îşi dădea demisia din Companie.

Situaţia era de-a dreptul incredibilă, şi un alt ofiţer ar fi refuzat să-şi creadă urechilor, dar nu şi Swellington, care ştia să recunoască adevărul, cât ar fost el de neverosimil. În profesiunea practicată de el, reprezenta unul din atuurile sale.

– Ce s-a întâmplat? Ţi-ai pierdut curajul? Ai sucombat farmecului său?

Cu un aer perplex, îşi scărpina obrajii ţepoşi.

Ea îl privea, înfăşurându-se ironic în poncho-ul ei:

– Nu ştiu. Farmecul lui poţi să ţi-l bagi unde mă gândesc eu, iar în privinţa curajului, tu mă cunoşti.

---

[29] Zeu grec al păstorilor şi turmelor, fiind în accepţia poeţilor şi filozofilor una dintre marile divinităţi ale Naturii. (n.r.)

– Pe scurt, toate muierile sunt la fel. Nici una nu-i în stare să facă meseria asta.

– Ei bine, vezi tu, când zici aşa ceva, e ofensator pentru că o zici ca să mă ofensezi. Şi el poate gândi acelaşi lucru, dar altfel.

Swellington se uită la ea cu lehamite.

De ce mijloace de represiune dispunea?

De multişor niciun agent CIA nu suferise ceea ce Compania numea *extrem prejudiciu,* care, în acest domeniu, reprezintă singura sancţiune congruentă. Un agent nu putea fi deferit justiţiei, de teama ridicolului şi a scandalului. Bineînţeles, Deirdre avea să fie penalizată: va fi lipsită de salariu şi de privilegiile aferente gradului ei. Şi asta era tot. Philip Agee trădase CIA în favoarea Uniunii Sovietice în anii şaptezeci: nici măcar pe atunci nu i se făcuse nimic.

Swellington trase o înjurătură şuierătoare şi expresivă.

Se gândea la toate formularele pe care trebuia să le completeze, la toate analizele psihologice care aveau să cadă grămadă pe capul lui, pe Kim, pe toţi colaboratorii, şi, bineînţeles, pe viaţa sa profesională compromisă... Poate va avea slăbiciunea să se confeseze soţiei sale de eşecul suferit, şi atunci ce-l mai aştepta!

– În fine, de ce Deirdre, de ce? Nu-ţi cer nimic altceva: explică-mi de ce.

Ea ridică din umeri.

– Sincer, nu ştiu. În orice caz, nu fiindcă m-aş fi îndrăgostit sau el s-ar fi dovedit un amant fără pereche. Mediu, nimic în plus. Dacă vrei să ştii, viguros, dar cam sumar. Poate am vrut să-i demonstrez cât de mult depindea de mine. Graţiindu-i pe oameni le arăţi mai bine puterea de care dispui. Îmi imaginez că bunul Dumnezeu, dacă există, trebuie că raţionează în acelaşi fel. Pe de altă parte, poate pentru a vă arăta şi vouă, imbecililor din Companie, în ce măsură şi voi vă aflaţi în puterea mea. Voi care vă închipuiţi că sunteţi singurii salvatori ai lumii pentru că aţi depus-o la picioarele *US of A.* Şi pe urmă, în fine... recunosc că la gândul mutrei pe care aveai s-o faci, Jack...

V

Cea a ultimei şanse

Omul cel mai puternic din lume...

Dar de fapt, la joncţiunea celui de-al doilea cu cel de-al treilea mileniu, la apogeul demos-ului[30] suveran şi aparent omnipotent, se mai poate vorbi

[30] Denumire dată în Grecia antică păturilor de oameni liberi, cu depline drepturi politice, dar care nu făceau parte din aristocraţie. *(n.tr.)*

oare de puterea personală? Nu e urna cea atotputernică? Sau partidele politice? Sau mass-media? Sau transnaționalii? Sau comercianții de tunuri și droguri? Dacă nu cumva conspirațiile, Illuminati, Francs-Macs, Înțelepții din Sion, Opus Dei, Trilaterala, Foreign Council, Hachichins, Mafiile diverse? Sub pretext că un om se află sub scutul electoral, printr-un joc de influențe și de interese contradictorii, se poate afirma că este puternic?

Nu chiar atât cât ar părea văzut din afară, nici atât cât și-ar imagina el că este, dar mai mult decât ne-am simți noi tentați s-o credem, mai mult, în orice caz, decât fuseseră regii numiți absoluți, decât Genghis-Han, Napoleon, Lenin, Hitler. Fiindcă puterea vine dintotdeauna de jos, precum jetul unui gheizer, valorând cât valorează puterea jetului, iar jetul valorează cât valorează izvoarele subterane care-l alimentează.

Niciodată gheizerul politic nu și-a tras vigoarea dintr-o pânză freatică mai vastă ca cea de azi. Vechiul vis al împăraților, care voiau cu toții să fie unici și să împiedice soarele să apună din statele lor, în fine, este aproape realizat. Când Augustus[31] își imagina că domnește peste *orbis terrarum* [32] fiindcă legiunile sale făcuseră turul Mediteranei, regi mărunți indieni, africani, mongoli, înglobau și ei în posesiunile lor pământul pe care-l cunoșteau, restul considerându-l cantitate neglijabilă. În zilele noastre, planeta riscă într-adevăr să ajungă într-o singură mână, și, oricât de legată ar fi această mână prin firele liliputane ale politicii, informației și comerțului, ea dispune, dată fiind încâlceala acestor fire și conflictele dintre diversele influențe, de o anumită libertate în jocul de-a hopa-mitică, cum nu dispun cele unsprezece miliarde de mâini ale oamenilor care, azi, scarpină, flatează, lovesc, înșfacă, între cei doi poli.

Deci, omul cel mai puternic din lume, instalat la vreo 75 de grade longitudine vestică și vreo 40 de grade latitudine nordică, în spatele mesei prezidențiale din Biroul Oval, de unde emanau raze capabile să revoluționeze planeta și chiar să atingă alte elemente ale sistemului solar, ridică, de sub pleoapele obosite de playboy puțin depășit de evenimente, o privire furibundă.

– Ei?, făcu el cu glasul său de motan scopit, ceea ce nu însemna că era mai puțin amenințător.

Just-call-me-Wally socoti că nu era momentul să-i spună Bob președintelui Statelor Unite. Merse până într-acolo încât i se adresă chiar cu *Sir;* adică *Sire,* adică *Kyrie,* ca în *Kyrie eleison*[33].

– Ce vreți să spuneți, Sir?

– Știi prea bine la ce fac aluzie.

– La o operațiune pe care n-am recomandat-o niciodată...

– Și pe care ai ratat-o într-un procent de 100%.

---

[31] Caius Iulius Caesar Octavianus (63 î.Hr.–14 d.Hr) – primul împărat roman. *(n.tr.)*

[32] Peste întreaga lume (limba latină). *(n.tr.)*

[33] Ai milă, Doamne, sintagmă rămasă în limba bisericească din greacă. *(n.tr.)*

– Hm, făcu Wallingham cu un aer dubitativ, ridicându-şi sprâncenele şi ridurile domului frunţii sale.

– Cum adică „Hm"? Pretinzi că n-ai ratat-o?

– Un agent a dat-o în bară. Se mai întâmplă.

– Se mai întâmplă şi ca preşedintelui Statelor Unite să i se dea ascultare. Şi, dacă mă ajută memoria, ţi-am ordonat să-l răpeşti pe acel inoportun de Knezevici. A fost răpit? Nu. Atunci, ce vrea să însemne „hm"?

Glasul preşedintelui se rătăcea în octave superioare. Manifesta furiile expansive ale celor slabi, sau poate o făcea pe slabul pentru a-şi ascunde mai bine forţa – sau slăbiciunea.

Wallingham, respectuos, dar fără să ţină mai puţin la confortul său, se ridică din fotoliu.

– Sir, nu caut absolut deloc să diminuez responsabilitatea Delta Force, care au făcut praf misiunea încredinţată, soldată cu pierderi de vieţi americane, aşa cum ştiţi, şi toate neplăcerile ce ar fi putut rezulta de aici pentru administraţia dumneavoastră. Nu caut nici să diminuez eşecul nostru, atrăgându-vă cu tot respectul atenţia că operaţiunea a rămas secretă, ceea ce, în meseria noastră reprezintă deja o jumătate de reuşită, şi că ne-am recuperat oamenii fără nicio zgârietură. În paranteză fie spus, Knezevici a fost *fair play* în această afacere: Deirdre vorbise şi el ar fi putut să pună mâna pe oamenii noştri, să-i masacreze, să-i determine să vorbească, să-i ia ostatici... I-a lăsat să i se strecoare printre degete, şi nu există nici umbră de îndoială că a făcut-o intenţionat.

– I-a tremurat fundul de frică.

– Nu cred, domnule Preşedinte, că i-a tremurat fundul de frică. Aş interpreta mai curând gestul lui ca pe o provocare la generozitate: „Am avut şase băieţi de-ai voştri pe care i-aş fi putut jupui de vii, i-am lăsat să plece fără să mă ating de ei, mingea este în terenul vostru."

Preşedintele scrâşni.

– Ei bine, noi ăştia nu facem războiul în danteluri şi nu acceptăm aceste provocări medievale. Mingea e în terenul nostru, da, şi avem intenţia să i-o aruncăm direct în mutră. Tipul ăsta trebuie să dispară de pe faţa pământului, cele două eşecuri ridicole ale noastre îmi confirmă opinia. Ce propui? Ai vreo idee?

Wally avea o idee, dar prefera ca preşedintele s-o găsească de unul singur.

– Nu, făcu el pe un ton jenat, cu nazul lui îndrăzneţ aproape disimulat sub ridurile frunţii. E limpede că nu trebuie luată de la capăt operaţiunea Delta, şi nu-mi dau prea bine seama de unde s-o apucăm, noi, Compania, pentru a doua oară. Apropierea erotică a dat greş... Oh! ştiu: oamenii ăia sunt insaţiabili, şi o Jane sau o Jill oarecare ar putea reuşi acolo unde strălucita Deirdre a dat-o în bară. Poate că Deirdre e puţin cam prea rafinată pentru a face o astfel de meserie... În legătură cu asta, ideea orfelinatului, pe care a avut-o Jack

Swellington, a fost excelentă, şi, în ceea ce-l priveşte, s-a comportat perfect, mă gândesc chiar că o decoraţie...

– Vrei să spui, să-l consolezi? făcu sec preşedintele, dar îşi şi trecuse ceva pe blocnotesul galben, format ministerial (Jack S. Swellington Junior IV, agent ereditar, era insubmersibil).

– Toate informaţiile noastre concordă: securitatea din jurul lui Knezevici sporeşte de la o zi la alta... Trebuie să spun, şi faptul ne onorează, că noi, americanii, nu avem o experienţă exhaustivă în materie de răpiri şi asasinate politice. N-a reprezentat băutura noastră preferată.

– Eşti pe cale să insinuezi, şobolan bătrân ce eşti, că avem aliaţi care s-ar dovedi mai buni chiar şi decât noi ca să...?

Wally schiţă un gest plin de benignitate, care semnifica aproximativ: „Am greşit făcând pe deşteptul faţă de cel mai deştept ca mine."

– Te gândeşti la Mossad? Ăştia sunt cei mai buni.

Wally îşi ridică ridurile frunţii ca pe o cortină de fier.

– Puţin cam supraapreciaţi, dacă vreţi părerea mea. Au fost cândva foarte tari, da, însă de la o vreme pierd din teren pe toate latitudinile. Povestea aceea cu otrava căreia au fost obligaţi să-i furnizeze antidotul... Şi pe urmă, e bine să-i implicăm în Balcani? Ne-a costat destul de scump să-i determinăm să admită că acolo suntem promusulmani... Pe de altă parte, dacă reuşesc, cu toată reputaţia lor ştirbită, se cuvine într-adevăr să le permitem să-şi mai adauge o floare la pălărie? Au dobândit de pe acum mai mult decât merită.

– Bun, atunci să le cerem acest mic serviciu verilor?

Wally suspină adânc. Ridurile lui coborâră solemn, din nou.

– Verii au fost cei care ne-au învăţat meseria: acum o jumătate de secol. Odată cu faimosul cvintet Philby, au deprins nişte apucături extrem de supărătoare, cele ale trădării ideologice (ceea ce mă deranjează, nu este atât trădarea cât ideologia). Azi, bineînţeles, dispun de ceea ce numesc ei „Regimentul", de SAS, dar ce este SAS-ul? Un braţ foarte vânjos, într-o formă foarte bună, cu un cap foarte mic, fără vreo formă. Or, informaţiile noastre ne semnalează că securitatea lui Knezevici este din ce în ce mai bine asigurată, şi, zău aşa, mi-i imaginez pe veri ori refuzând operaţiunea, ori încâlciţi în infinite complicaţii internaţionale. Când veţi avea patru ostatici British legaţi fedeleş de felinarele din Monterosso, în cazul în care ar exista felinare în ţara aceea, am ajunge mai departe? Şi pe urmă, Regatul Unit este pe cale să devină un soi de colonie a Statelor Unite ale Americii, ceva în genul unei răsturnări de situaţie...

Wally îşi permise o umbră de zâmbet, văzând că situaţia se destinde.

– Atunci, pe cine propui? Pe turci? Pe saudiţi? Nici nu se pune problema, nu-i aşa? Germanii cu atât mai puţin, nu? N-au experienţa acestui gen de lovituri. Stai aşa, mi-a venit o idee. Dar dacă am face o operaţiune conjugată cu

Frenchies[34]? Sub comanda noastră, bineînțeles, dar cu personalul lor. Dacă n-o să meargă, va fi greşeala lor; dacă reuşeşte, va fi datorită nouă. Ideea sună destul de vicios pentru dumneata?

– Mi se pare strălucită, domnule Preşedinte, dar îi cunosc eu pe mâncătorii de broaşte: n-ar accepta nici în ruptul capului să dea afacerea pe din două.

– Totuşi, forțele lor armate...

– Forțele lor armate sunt una; serviciile lor Action alta. În această privință se dovedesc nişte primadone. În formă. Operează singuri sau deloc. N-o veți scoate la capăt cu ei dacă le veți impune un comandant sau chiar o colaborare străină.

– Dar dacă le ordonă preşedintele...?

– Ei bine, atunci vă vor furniza agenții cei mai dubioşi pe care îi vor putea găsi, se vor retrage din joc într-un fel sau altul şi-şi vor bate joc de dumneavoastră.

– Atunci, ce-i de făcut? Nu-i putem lăsa pe Frenchies să opereze singuri, nu-i aşa? Există riscul să ne trezim cu un al doilea *Rainbow Warrior!*

– Ce-i drept, de la o vreme...

– Un moment, te rog. Văd aici un dublu avantaj. În trecut, au înregistrat la activul lor câteva succese frumoase – în special pe vremea Contelui de Marenches, a cărui mamă era americancă – şi nu văd de ce n-ar scoate ei castanele din foc pentru noi. Pe de altă parte, dacă îşi frâng gâtul, cum e previzibil, toată lumea va râde de ei. Nu ştiu dacă eşti ca mine, Wally, dar să fac haz pe seama francezilor mi-a dat întotdeauna o mare satisfacție, pe care am resimțit-o până-n măduva oaselor. Tipii ăştia care, de secole, pretind să dea lecții lumii întregi, şi pe care noi am fost obligați să mergem şi să-i eliberăm de două ori până acum... Plus o a treia oară, potențială şi providențială, fiindcă, dacă nu le-ar fi fost aşa de frică de comuniști, n-am fi avut niciodată ocazia să creăm un NATO în măsură să ne facă serviciile de care bine ştii...

Preşedintele se descreții complet.

– Deci, le-o punem în cârcă francezilor, ce părere ai?

Avu acel râs superior pe care anglo-saxonii îl rezervă când vorbesc despre francezi.

– Dacă eşuează, facem noi în aşa fel ca să se afle. Dacă reuşesc, vom obține ce ne-am dorit: extirparea negului Knezevici, proces internațional, opinie publică obsedată de la un pol la altul de filozofia drepturilor omului care e atât de profitabilă capitaliştilor noştri, de respectul vieții omeneşti, tigrul în cuşcă până la sfârşitul zilelor lui, nimeni care să ne mai reziste cu arma în mână. Ce zici de asta, potlogar bătrân?

– Zic, domnule Preşedinte... Măcar o dată spun şi eu ce gândesc. Adică, abstracție făcând de toate diferențele care despart un babalâc ca mine de un

[34] Francezii (lb. engl.). *(n.tr.)*

semizeu tânăr ca dumneavoastră (în clipa aceea nu era complet lipsit de sinceritate), vă admir. Dumneavoastră, care nu sunteți de meserie, ați văzut de îndată avantajele care existau punându-i pe alții să execute operațiunea, și, în particular, pe acei cusurgii de francezi care nu ne împart opiniile decât constrânși cu forța. Ei nu-și pot permite să eșueze. Și, dacă eșuează, ei bine... Faptul nu va surprinde pe nimeni.

– Bun, ridic imediat telefonul, îl sun pe președintele francez, îi spun să-și pună bereta pe cap, să-și ia franzela la subsuoară și să-și miște de urgență posteriorul. De acord, Wally?

– De acord, Bob.

CAPITOLUL I

O familie de francezi

1. 2K devine soldat

Erau trei veri primari: Hervé, Georges şi 2K.

2K avea un prenume, bineînţeles, dar eu nu-l cunosc. Mama lui îi spunea Conopidă; tatăl, Tâlhar, Bandit, Ştrengar, Lichea, Canalie şi mai ştiu eu cum. La călugări, unde se mai folosea încă numele de familie, al lui era considerat atât de complicat, încât unii îşi luaseră libertatea să-l simplifice în 2K. Mai târziu, cum îi plăcea ca lumea să i se adreseze cu pseudonimul său, „2K" rămase folosit de cei intimi şi, în familie, chiar cei care purtau acelaşi nume îl omagiară cu acest diminutiv.

2K, provincial, era credincios, sârguitor, sportiv, reuşind doar moderat în studiile de la Vannes. Poate că la baza mediocrităţii sale aparente se afla o neîncredere infiltrată în el odată cu sângele breton al tatălui său şi suptă cu laptele mamei sale: „E adevărat tot ce ne povestesc ei, aceşti non-bretoni, aceşti republicani, aceşti necredincioşi?" Predicile duminicale monotone ale unui cler mai preocupat de lupta de clasă decât de regalitatea lui Hristos determinară ca reticenţele sale să se extindă de la reprezentanţii Bisericii la cei laici şi, în străfundul sufletului său, nu ţinea decât la ceea ce însemna sacrificiu, de unde rezultă în el o fisură de care nu se mai vindecă niciodată.

Hervé, parizian, era opusul lui 2K. Pentru el, totul era o glumă, bucurându-se sincer să nu-şi însuşească nimic din învăţămintele pe care le primea: îşi recita impecabil lecţiile, cu o jubilare cu atât mai mare cu cât nu credea un cuvânt din ele. În învăţământul religios, în literatură, ştiinţe umane, strălucea, şi nu reuşea întru nimic mai puţin când era vorba de ştiinţe serioase, fiindcă îl amuzau ca un joc.

Georges era diferit de 2K, ca şi de Hervé. Se dovedea cu desăvârşire lipsit de simţul umorului, afară de cazul în care lua o întorsătură crudă. Profund credincios, el nu pricepea nimic din îndoielile crucifiante care-l chinuiau pe 2K de la treisprezece ani, nici din ateismul surâzător al lui Hervé, primul dintre veri care n-a crezut în Moş Crăciun: Dumnezeu, în accepţia lui Georges, reprezenta evidenţa însăşi şi el ţinea la evidenţe. Georges îndrăgea de asemenea

respectul pentru respect, pe când 2K căuta zadarnic un depozitar care să-l merite pe al său, iar pentru Hervé, noțiunea însăși nu exista decât pentru a-și bate joc de ea. Pentru Georges nu exista un la el acasă: era intern la iezuiții din Sarlat și, în restul timpului, familia sa, din fericire numeroasă, îi dădea adăpost când ici, când colo. La cei mai săraci și la cei mai bogați, se instala modest într-un colț, se supunea uzanțelor, nu deranja pe nimeni și-și trăia viața interioară, despre care nimeni nu știa nimic.

Perioadele cele mai fericite al anului pentru cei trei veri erau vacanțele petrecute în ceea ce numeau pudic „Bordei", o ruină cu greu locuibilă, stăpânită indiviz de tatăl lui 2K, inginer, de tatăl lui Hervé, avocat, și de misterioasa mamă a lui Georges, despre care nu se știa decât un singur lucru: că nu era de văzut niciodată. Cei mai știutori pretindeau că era călugăriță, retrasă la o mănăstire. Georges nu pomenea de ea niciodată și nici de tatăl său, despre care se presupunea, altminteri neîntemeiat, că dispăruse în împrejurări romanești.

În timpul acestor vacanțe denumite *bordeiene* băgau găini speriate în patul verișoarelor mai mici sau le defilau prin dreptul ferestrelor schelete atârnate de funii, luate cu împrumut de la muzeul unchiului Théophraste, care colecționa și depozita în turnul din vest obiectele cele mai insolite. Tot aici se dedau la tot felul de exerciții periculoase. Inventaseră, de exemplu, să întindă un cablu oblic între două turnuri, pe deasupra fostelor șanțuri de scurgere a apei de ploaie, devenite heleșteie pentru broaște, și să treacă dintr-un capăt la altul într-un coș. Hervé, intrepid din fire, o făcea în bătaie de joc – de altfel și cădea în apă o dată din două ori, râzând în hohote; Georges reușea operațiunea cu gravitate; 2K, dacă e s-o spunem pe a bună, murea de frică, dar se străduia cu atât mai mult să se arunce în gol. Și părinții? Ei bine, cei ai lui Georges nu existau, cei ai lui Hervé erau absenți, iar cei ai lui 2K găseau că-i foarte bine. Fusese o copilărie inocentă, blândă, cu glume și misterele inerente, cu entuziasme și ciondăneli, cu jocuri și temeri, cu vise și jurăminte, cu râsete nebune și indigestii, o copilărie ținând mai curând de secolul al XIX-lea decât de secolul XX.

Adolescența accentuă trăsăturile naturale ale celor trei veri.

Georges, din ce în ce mai închis în sine, căută să câștige bani și independență, prestând slujbe mărunte. Hervé, trecând vesel prin patul tuturor fetelor pe care le cunoștea, trata cu ușurință concursurile și examenele, trișa când se ivea ocazia, nu fiindcă ar fi avut nevoie, ci din pură plăcere. 2K își găsise destinul: voia să se facă militar. „Ești nebun: ai să câștigi cotu' și pișcotu' ca să-ți ciuruiești pielea", îl zeflemesea Hervé. „Ar fi fost bine, dacă ar mai fi existat o cauză, o națiune, dar creștinismul e mort, Franța va fi și ea în curând, iar Europa nu reprezintă o cauză", vorbea solemn Georges. Dar 2K nu dezarma: se pregătea pentru concursul de intrare la Cyr[35].

---

[35] Saint-Cyr – Școală specială militară cu tradiție. *(n.tr.)*

Raţiunea acestei vocaţii era confuză, chiar şi în mintea lui.

Bineînţeles, existaseră soldaţi în familia sa, dar nicio rudă apropiată. Bătrânul comandant pe care toată lumea îl numea „Kernavo" (şi el pentru a-şi simplifica acelaşi nume complicat), nu era decât un unchi în etate şi pe deasupra demisionase din armată şi din serviciile speciale la sfârşitul războiului cu Algeria, pentru considerente mai curând greu de exprimat decât greu de mărturisit: 2K nu avea motive să-şi dorească să-l imite.

Nu avea niciun temperament bătăios, nu visa nici la răni, nici la cucuie şi se ştia oarecum fricos. Deci, să fi fost din spirit de contradicţie, pentru noblețea constrângerii, că alesese o meserie pentru care nimic nu-l predestina?

Nicidecum, fiindcă pentru a-şi învinge frica, se străduise din anii tinereţii făcând crosuri ecvestre, parapantă, paraşutism, alpinism; de fapt, îşi dăduse silinţa într-o asemenea măsură, că nici măcar nu se mai gândea la frică, fie că-i devenise o a doua natură, fie că învăţase să-i placă, fie că se călise, pur şi simplu, împotriva riscurilor pe care şi le asuma din principiu.

Trecuse printr-o perioadă de credinţă profundă (mese şi comuniuni zilnice), când avusese de gând să intre într-un ordin religios, şi pe urmă îi trecuse, fără un motiv anume, dacă nu cumva faptul se explica prin nevoia de agitaţie şi de discipline fizice pe care starea ecleziastică nu le prevedea, în el nesălăşluind nici destulă indulgenţă, nici destulă teologie pentru acest gen de serviciu – şi totuşi, avea serviciul în gene, drept pentru care căută altul, care să i se potrivească mai bine.

Un timp, se gândise să facă agronomia la institutul din Grignon, să răscumpere pământuri, să devină susţinătorul ţărănimii. Faptul nu părea absurd într-o ţară în care vechii cultivatori încă li se adresau tatălui lor cu „domnule baron" şi unde copiii lor cereau să-şi petreacă noaptea nunţii în odaia principală a bordeiului: la miezul nopţii, castelana în persoană le servea tradiţionala supă de ceapă. Dar realiză curând că nu depindea de el resuscitarea funcţiilor nobilimii, într-o ţară ale cărei date fuseseră schimbate: azi, ţăranii care mai rămâneau pe pământurile lor erau cei mai inteligenţi şi cei mai bogaţi din respectivele familii, iar majoritatea boiernaşilor nu visa decât să practice meserii legate de bani, uneori sub pretextul de a-şi menţine rangul. 2K voia să servească, dar nu avea nici cea mai mică intenţie să trăiască în Evul Mediu. Medicina, învăţământul, magistratura nu-l atrăgeau. Visa, fără să-şi dea seama, la un ordin cavaleresc, iar serviciul armelor, care începea printr-o ceremonie de investire şi sfârşea uneori prin sacrificiul suprem, i se părea cel de care se apropia mai mult. În tainiţele sufletului, socotea că acest serviciu, cu tot ce comporta el în materie de riscuri şi de abnegaţie, ar atenua efectele rănii nelămurite purtate în el, pe care o trata fără romantism sau complezenţă, mai curând cu jenă, dar procedând astfel, se întreba uneori dacă viaţa, cel puţin în epoca noastră, merita strădania de a fi trăită. De fapt,

el nu spunea toate astea în aşa de multe cuvinte; el spunea: „Vreau să reuşesc la concursul de la Cyr."

Dar n-a reuşit.

Atunci, se întrebă umilit, dacă vocaţia lui era justificată, dacă nu ţinea morţiş la o funcţie pentru care nu era capabil, dacă n-ar fi fost mai bine pentru el să se îndrepte spre activităţi mai ordinare: informatică, bancă, gestiune, asigurări, şi mai ştiu eu ce. Încercă să se intereseze, frecventă medii diferite de al său, îşi oferi ceva distracţii, dansă puţin, se îndrăgosti puţin, se plictisi de toate astea şi se hotărî să-şi presteze serviciul militar.

Cu ce uşurare descoperi imperativele dădătoare de încredere, fiind categorice, la care visase! Cu ce bucurie sălbatică mergea pe jos, ud până la piele şi plin de noroi, pe nopţi ploioase, făcea marşuri forţate de patruzeci de kilometri cu o raniţă de douăzeci şi cinci de kile în spate, în vreme ce burghezii îşi încălzeau papucii la radiator sau moţăiau în scutece – nu fiindcă 2K îi disprețuia pe burghezi (2K nu era disprețuitor), dar în fine, fiecare cu plăcerile lui, unele fiind mai tonice decât altele. Nu totul fusese simplu, se înţelege. Uneori avea sentimentul că era singurul din armată care nu se gândea fie la lăsarea la vatră, fie la carieră, dar trecând prin meschinării şi laşităţi, performanţa fizică rămânea o garanţie, gajul unei calităţi modeste dar inatacabile, şi comună tuturor acelora care, din motivele cele mai diverse, erau pe cale să-şi dovedească aptitudinile.

Intră la Coëtquidan[36] pe uşa din dos, cea a elevilor ofiţeri de rezervă, şi nu avea să fie niciodată „saint-cyrien", dar cuvântul contând puţin pentru el, nu se lăsă antrenat de amărăciune. Meseria era cea pe care voia s-o facă şi, acum, vedea ceva mai limpede: voia să fie soldat pentru a pretinde mereu tot mai mult de la el însuşi, şi ofiţer pentru a pretinde mereu mai mult de la alţii. Pentru a urma şi pentru a arăta drumul ascezei virile. Pentru a se depăşi şi pentru a-i învăţa pe alţii să se depăşească. Nici banca, nici gestiunea nu-i puteau procura aceste bucurii. Aprecierile superiorilor săi îi erau favorabile: era considerat bun camarad, deşi puţin cam ciudat în gusturi. Şeful lui de secţie, întrezărind în el mari calităţi care aveau nevoie de timp pentru a ieşi din găoace, îi puse 14 în privinţa ataşamentului, notă excepţională. Promovă ofiţer şi alese arma vânătorilor de munte, fiindcă ştia că avea să fie greu şi că urma să trăiască pe vârfurile înzăpezite.

2. Tinereţea lui Hervé

Între timp, Hervé făcea simultan dreptul şi ştiinţele politice, îşi flata profesorii, îşi inducea în eroare colegii şi înnoda relaţii în cercurile de orientare, când de dreapta, când de o stângă moderată, ştiind că ele îi vor servi

[36] Şcoală specială militară interarme.*(n.tr.)*

în mod egal zece ani mai târziu. Nutrea un singur regret: că partidul socialist-radical, care i-a fi convenit, nu mai era influent. „Cât mai la stânga posibil, când eşti de dreapta, şi cât mai la dreapta dacă poţi, când eşti de stânga" era deviza lui. Iar doctrina, simplă şi firească: „Cei care cred în ceva sunt nişte cretini. Cei care fac caz că nu cred în nimic sunt de două ori cretini." În ceea ce-l privea, credea în tot ce voia, şi cu cât credinţa i se părea mai ineptă, cu atât încerca o plăcere mai mare să adere la ea. Ştia că avea să urmeze ENA[37] şi că va reuşi, că o viaţă în serviciul statului se deschidea dinaintea lui şi că n-o va trăi decât un timp, cel necesar să se instruiască în funcţionarea administraţiei, ca apoi să se lanseze în politica politiciană, cea mai suculentă nu numai în prebende, dar şi în confirmări delectabile asupra nimicniciei omului. „Nu sunt niciodată aşa de fericit ca atunci când întâlnesc o pramatie frumoasă, spunea Hervé, şi am de gând să-mi petrec viaţa în ciupercăria unde ele cresc cel mai bine."

3. Tinereţea lui Georges

În acest timp, Georges făcea „de toate şi indiferent ce" spuneau unchii şi mătuşile lui, „dar nu suntem supăraţi pe el. Dispune de circumstanţe atenuante". Aici, aluzii misterioase, care, spre avantajul străinilor, se rezumau la un „nu mai are părinţi", menit să explice şi să justifice totul.

Sub aspect sportiv, Georges practica mai ales artele marţiale mai puţin cunoscute, kung-fu, box thai, carate coreene – Hervé era de părere că Georges nu avea să fie mulţumit decât dacă s-ar elimina el însuşi din luptă. Profesional, Georges începu studii de medicină, dar nu le urmă până la doctorat şi sfârşi infirmier – Hervé era de părere că o făcea din plăcerea de a înfige ace într-un număr infinit de fese. Politic, aparţinu când de liga comunistă revoluţionară, când de Noua Acţiune Regalistă, când de *skinheads* [38].

Religios, dădu o raită pe la seminar şi o zbughi ca un drac din agheasmatar, trecu prin charismatism, vorbi o vreme în limbi străine, încercă să fie admis la francmason, îl tentă să se convertească la iudaism, fu refuzat aici ca şi acolo, străbătu străzile Parisului, cu capul ras, intonând *Hare Krishna* – Hervé era de părere că exista un raport direct între sistemul pilos al lui Georges şi ideile sale: le alegea de preferinţă pe cele care îi permiteau să-şi radă la zero tărtăcuţa, periodic: „Dacă ar mai exista vreo ocnă, ai sfârşi ocnaş şi mulţumit."

---

[37] Şcoala Naţională de administraţie, creată în 1945, cu misiunea de a recruta cadre superioare pentru administraţie. Din 1994 – cu sediul la Strasbourg. *(n.tr.)*

[38] Capetele rase – grupare contestatară neonazistă. *(n.tr.)*

Cei trei veri se întâlneau din când în când la Paris, cinau într-un bistrou, în general pe cheltuiala lui Hervé, care achita bucuros notele de plată, schimbând noutăți și proiecte, bătându-și joc unii de alții, convinși că nu aveau nimic în comun, doar niscaiva gene acolo și câteva amintiri din copilărie, însă, tocmai datorită lor, erau de neînlocuit. Această atmosferă făcea serile simpatice, și pe urmă nu se mai vedeau timp de un an.

Întâlnirile lor au durat până într-o zi când Georges dispăru din lume la fel de misterios cum venise, ceilalți doi veri aflându-se în situația de a se vedea în tête à tête.

4. 2K o întâlnește pe Bérengère

2K își termină serviciul militar la vânătorii de munte, mulțumit de atmosfera acestui corp de armată tradițional și mândru de calitatea, de disciplina, de alura și de intensitatea vieții impusă de el. Era un bun cățărător pe stânci și excelent pe ghețari. Schiul extrem îi procura mari bucurii, dar și coborârile prin culoare strâmte și zăpadă adâncă, cu riscul de a-și frânge permanent gâtul. La drept vorbind, nu înțelegea armata decât ca fiind periculoasă: ordinea strictă și curățirea armelor îl interesau prea puțin. Bineînțeles, ceru să fie activat la sfârșitul stagiului legal al serviciului și, date fiind notele obținute, nu întâmpină dificultăți. Își atinsese scopurile. Da, trecuse pe lângă o anume concepție a armatei, cea saint-cyriană. Dar ea nu era singura. Nu era făcut nici pentru carierism, nici pentru șarjele de cavalerie în mănuși albe, ci pentru a se ridica mai sus, mereu mai sus, cât de sus ar fi putut merge. Astfel se explică, spre surpriza generală și chiar, într-o anumită măsură, a lui însuși, că ceru să fie transferat într-un alt corp.

Între două încorporări, își luă o permisie și plecă la Paris. Aici, îl întâlni pe Hervé, care-l invită să dejuneze la braseria Poștei. Hervé era directorul de cabinet al unui prefect și se pregătea de pe acum să-și dea demisia:

– Cred că am devenit destul de jigodie ca să mă prezint la deputație. Evident, particula de noblețe mă va stânjeni și m-am gândit s-o suprim, dar, pe de altă parte, cum am mintea destul de dezvoltată, voi trage și de aici ceva foloase. Baronul roz, vezi genul?

– Tu nu ești baron. Eu voi deține titlul. După tata.

– Și eu am să fiu. De fapt, pentru snobi, n-are importanță: „Sunteți un *de* și nu dețineți niciun titlu?!" Ezit doar dacă mă voi prezenta la noi, unde familia e cunoscută, sau în celălalt capăt al Franței. Fie ce-o fi, am să mă prezint acolo unde voi fi trimis.

– Mai știi ceva de Georges?

– Și da și ba. Noutăți destul de bizare. Mi-a povestit cineva că a intrat într-o prăvălie de pe strada Belleville, de unde n-a mai ieșit niciodată. Informația

nu mi se pare demnă de crezare. În cel mai rău caz, putea să plece printr-o altă ieşire, care să dea pe o altă stradă.

În decursul aceleiaşi permisii, 2K se duse să facă o vizită de politeţe unor veri bătrâni. Nu avea de gând să întârzie prea mult, dar o verişoară, care purta o fustă extrem de scurtă, avusese aceeaşi idee caritabilă, iar verii bătrâni pe cea de a-i reţine la cină pe amândoi: schimbară o privire între ei şi acceptară. În timpul mesei, văzând că doamnei bătrâne îi venea greu să se ridice mereu, iar mâinile domnului bătrân tremurau, îndeplini ei oficiul de a servi, Bérengère dând fuga veselă la bucătărie şi 2K destupând sticlele şi turnând vinul. Au plecat împreună şi au mers în tăcere prin noaptea caldă de iulie. Americani, japonezi şi parizieni laolaltă se plimbau pe străzi, luau loc la mesele de pe terase. În faţa catedralei Saint-Germain-des-Prés, un actor badijonat în alb lua poze de statuie. Domnea o atmosferă de tihnă, de nepăsare. Simţeau dorinţa să nu lase această noapte să se termine, s-o imobilizeze în timp.

– Cu ce te ocupi în viaţă?, întrebă 2K.

El ştia de pe acum, înţelegându-se de minune, că avea un tată general, provenit din trupele de marină, dar nu aflase nimic despre ocupaţia ei.

– Învăţătoare, dar nu-mi place meseria.

– De ce? Nu iubeşti copiii?

– Copiii, depinde care. În special pe părinţi nu-i iubesc, în bloc. Întotdeauna le iau apărarea afurisitelor de ploduri. Nici chip să le dai o temă suplimentară. Cât despre palme, ce să mai vorbim. Eu aş prefera să-i ating din când în când în special pe părinţi, dar nu se face. Aşa că, mereu e misiune imposibilă. Trebuie să le predai lucruri pe care nu vor să le înveţe şi când le zici „Lasă că te spun eu tatălui tău" îţi râd în nas, nici asta nu-i ceva rău: s-ar părea că micuţii trebuie lăsaţi să se exprime!

– Înţeleg, rosti 2K.

El nu fusese niciodată prea vorbăreţ.

– Şi dumneata, i se adresă Bérengère, eşti vânător de munte, nu-i aşa?

– Da, însă am de gând să schimb arma.

– De ce? N-o mai îndrăgeşti?

– Ba da, ţin la ea.

– Atunci?

Tânărul o privi pieziş:

– Munţii nu sunt destul de înalţi. N-ai vrea să bei ceva?

– Da, cu plăcere. Dar mai ales aş dori ca noaptea să nu se mai termine.

Găsiră o masă la *Deux Magots*. În jurul lor, lumea circula, fuma, conversa, se săruta, mânca, precum figuranţii pe un platou de filmare. Dar ei erau actorii principali. Bérangère ceru un gin fizz, iar 2K comandă o bere.

Erau cam de aceeaşi talie, el mai curând scund ca pentru un bărbat, iar ea mai curând înaltă ca pentru o femeie, el cu muşchii elastici, aproape că nu se

vedeau, atât erau de fericit proporționați, și, deși în civil, părea militar datorită ținutei, de parcă ar fi fost încătărămat într-o uniformă bine călcată de ordonanță, ea gingașă, cu niște picioare de-a dreptul sublime. Chipul lui era pătrățos, un cap rotund de breton autentic, părul șaten bățos, tuns perie, ochii cenușii, mai degrabă blânzi, mai degrabă îngăduitori. Ea era o celtă brună cu ochi albaștri, cu gropițe în obrajii prelungi de zână Viviane, făcută să cutreiere, însoțită de flăcărui fugitive, pădurea Brocéliande[39].

– Aș vrea să-ți spun, Bérengère...

O mai privi o dată înainte de a începe să vorbească. Avea să-i spună, acestei fete pe care o vedea pentru prima oară, ceea ce încă nu spusese niciodată nimănui, dar ea era aceea care trebuia să ghicească prețul acestei confidențe, să înțeleagă că, dacă el va vorbi ceva mai îndelung, nu intra în obiceiurile lui, că apoi va reveni la confortabila lui obișnuință de taciturn.

– Am să-ți spun, Bérengère. Așa cum mă vezi, am două secrete. Iar primul nu-i tocmai un secret. Poate că ne cunoști deviza? Vreau să spun: cea a branșei mele? Dacă înțeleg bine, e împrumutată din Evanghelie și sunt cuvintele lui Iisus către sfântul Petru, căruia i-a spus să ducă barca spre mijlocul lacului... Tiberiadei, presupun. I-a spus: *Duc in altum.*

– Ce vrea să însemne asta? „Gata cu ducii"? Sau „Te fac ducele apostolilor"?

– Vrei să glumești?

– De ce n-aș vrea?

Ea își râdea drăgălaș de el, ceea ce militarului nu-i displăcea.

– *Duc in altum* vrea să zică: „Du-ne unde-i apa mai adâncă." Dar *altum*, în latină, înseamnă și ceea ce este adânc ca și ceea ce este înalt. Altitudine, vreau să spun.

Ea îl privi cu un aer poznaș:

– Ești latinist, locotenente?

– Mi-am făcut studiile la călugări. Secretul acestei devize, înțelegi, nu înseamnă că ar fi cel al familiei, ci că în taină am făcut din el secretul meu. Al meu mai mult decât al altora. Am hotărât să-mi conduc viața după el. „Du-mă unde este mai înalt, du-mă unde este mai adânc, restul nu mă interesează."

Rămaseră tăcuți multă vreme. Luminile Parisului și norul lui de poluare roșietic ascundeau vederii stelele.

Bérengère suspină, se întoarse spre vărul ei, se uită la el îndelung, încă de pe acum cu o formă de tandrețe, sau mai curând de compasiune:

– Trebuie să fie obositor, uneori.

Inima locotenentului tresări de bucurie, fiindcă ea îl înțelesese.

– Da, așa e, mi se întâmplă să... dar cred că m-aș simți mai obosit dacă aș trăi altfel.

---

[39] Codru adânc din Bretagne, locul de baștină al vrăjitorului Merlin din romanele Mesei Rotunde – azi pădurea Paimpont. *(n.tr.)*

Şi din nou tăcură. Multă vreme.

– Care e celălalt secret al dumitale?, întrebă ea. Ştiu că ar fi fost bine să-ţi încredinţez şi eu un secret de-al meu... dar...

Termină cu umilinţă:

– Dar eu, eu n-am secrete. Ăsta ar fi secretul meu, dacă vrei.

El nu se grăbi să înţeleagă şi să creadă. Să creadă şi să înţeleagă. Chelnerii în haine negre şi şorţuri albe zburau greoi, debarasând mesele, ridicând scaunele. 2K făcu un semn pentru a cere nota de plată. Chelnerul îi arătă că i-o şi strecurase sub farfurioară. 2K scoase portofelul.

– Celălalt secret al meu, va trebui să-l ghiceşti. N-am să te plictisesc niciodată cu el. Cel puţin, aşa sper...

Şi-i adăugă prenumele, dar pe un alt ton, cu puţină timiditate:

– ... Bérengère.

5. 2K dragon

Plecarea de la vânătorii de munte pentru a deveni cavalerist nu se petrecu fără scrupule şi angoase. Mai întâi, trebuia să renunţe la frumoasa ţinută albastră pentru a se îmbrăca în „muştar". Din fericire, galoanele rămâseseră albe.

Obsesia nasturilor nu mai este în armata franceză ce era odată, dar nici n-a dispărut cu totul, şi aceste detalii, care par chiţibuşare civililor, pentru un soldat sunt pline de semnificaţii profunde, uneori ezoterice; în orice caz, ele sporesc sensul de „noi", întotdeauna preferabil lui „mie, eu", idol al individualiştilor burghezi.

2K îndrăgise spiritul vânătoresc, plin de antren; întâlnise cavalerişti şi nu-i plăcuse aroganţa lor; şi totuşi, el solicitase numirea sa în regimentul 13 cavalerişti paraşutişti.

La început, mai mult din cauză de „paraşutist" decât din cauză de „cavalerist". Oricât de intensă ar fi fost bucuria pe care o simţea 2K escaladând piscurile munţilor sau coborând pante, oricât de mult îndrăgea aerul rarefiat şi albul virginal al înălţimilor, asceza saltului îi lipsea, iar el voia să servească într-o unitate unde această asceză venea de la sine, căutând salturi mereu tot mai dificile.

Pe de altă parte, întâlnise ofiţeri din 13 RDP[40] şi fusese frapat de o calitate care-i făcea diferiţi de mulţi alţi militari: modestia lor. Şi această modestie îi plăcuse. Soldaţii care săreau dintr-un avion, în plină noapte, de la patru mii de metri altitudine, erau cei mai simpli, cei mai inocenţi dintre oameni: copii cumsecade, asta erau, mereu gata să facă un serviciu, dar să se şi distreze,

[40] Regiment de Dragoni (cavaleri) Paraşutişti. *(n.tr.)*

respectuoşi cu alţii, cum ştiu să fie cei care sunt siguri de ei înşişi şi îşi ascund această siguranţă sub gentilеţe şi bună-dispoziţie. Aroganţa, morga cavaleriştilor, nici urmă. 2K simţise că avea ceva de învăţat de la ei.

Şi învăţă mai întâi că, în viaţa acestor soldaţi, arma nu însemna ceva esenţial. Nu fiindcă le-ar fi repugnat obiectul, sau, în caz de necesitate, însăşi folosirea lui, dar i se părea că era vorba de un rafinament suprem de a-ţi asuma riscurile războiului fără a te ajuta de instinctele agresive. 13 RDP fiind un regiment consacrat recunoaşterilor în spatele liniilor inamicului, misiunile sale implicau o doctrină opusă celei a vânătorilor de munte care suna „Suntem aici şi suntem cei mai buni". Cavaleriştii spuneau: „Poate că suntem cei mai buni dar, dacă suntem aici, trebuie să nu ne vadă nimeni." O altă formă de eleganţă. Care nu excludea nici rigorile, nici pericolele, dimpotrivă.

Erau mai întâi salturile OPS.

Chiar fără a mai pomeni de saltul în gol, care este contra naturii, mai erau şi sacii enormi, ce zdrobeau coapsele, anchilozând picioarele, şi vântul glacial năvălind prin uşa avionului, vântul în care erau nevoiţi să plonjeze pentru a-l încăleca mai bine. Salturile de noapte erau cele mai grele, din cauza fricii de întuneric, pe care omul n-o va depăşi niciodată. Pe pământ sclipeau mici luminiţe paşnice, ale familiilor care cinau, ale solitarilor care se uitau la televizor, ale copiilor care-şi făceau lecţiile, ale amanţilor care preferau să lase lumina aprinsă, ale scriitorilor care scriau, ale cercetătorilor care cercetau, ale muribunzilor care mureau, acolo jos, în vreme ce ei erau aici, gata să se arunce din cer, în cădere liberă.

Dar cel mai dur nu era saltul, care merge de la sine. Greu era după.

Aterizarea se dovedea adesea o încercare aspră, pentru că, neavând repere, cu greu se putea determina direcţia vântului şi momentul atingerii solului. Imediat după, se săpa o groapă şi se ascundea paraşuta, se arunca raniţa în spinare, şi se pornea la drum, într-o aventură pe timp de noapte, unde nici nu se punea problema să se meargă pe şosele sau cărări. Şi nici să se descifreze o hartă, fiindcă nu se putea aprinde lanterna. Harta era în capul oamenilor: fiecare membru al echipei învăţase un tronson de itinerar („urmăreşti cursul râului la dreapta 200 de metri, treci prin vad, o iei din nou spre nord- nord-est în direcţia unui pilon aflat la 100 de metri mai sus..."). Făceau cu schimbul pentru a se orienta. Şeful de echipă învăţa itinerarul în întregime pe de rost, pentru a putea interveni dacă ghidul făcea vreo greşeală, şi 2K nu ştia ce i se părea mai dificil: să orbecăiască prin noapte cu memoria lui ca singur criteriu sau să petreacă ore întregi la căldură asupra fotografiilor şi hărţilor cu conţinutul cărora trebuia să-şi încarce memoria.

Zece kilometri peste garduri, râuri, mlaştini, arături. Uneori, un kilometru pe oră. Cu cei 55 de metri pe secundă ai căderii în gol, era o diferenţă exaltantă. Totul mergea bine, dacă nu ploua. Fiindcă, neavând haine de schimb în raniţa

încărcată cu alte bagaje, nu trebuia în niciun caz să se lase udat nici de intemperii, nici de sudoare. Se odihnea frecvent, chiar îndelung, ca să nu transpire, sau ca să-şi fiarbă o cafea la o spirtelniță, dacă era îngulet. Când avea de trecut o apă mai mare, înota în pielea goală, indiferent de temperatură, cu hainele împăturite într-un sac impermeabil. Dacă ploua, se înfăşura într-o pelerină de camuflaj, având ca unic obiectiv să nu fie văzut şi să nu lase urme.

Trebuie să-ți placă aşa ceva. Lui 2K mai mult i se părea interesant decât îi plăcea.

Ajuns la fața locului, se pregătea ascuzătoarea. Nu indiferent cum: nişte cercetaşi infanteriști care ar fi putut să treacă pe deasupra nu trebuiau să o repereze.

Apoi, începea munca, adică observarea diverselor deplasări. Uneori se mânca pe săturate, alteori se răbda de foame, în funcție de misiuni, dar ostaşul trebuia să rămână lucid dinaintea ferăstruicii deschise spre un colț de lume, chiar dacă nu trecea nimic pe drumul ținut sub observație. În ascunzătoare, unii fumau. 2K nu fuma niciodată, mai mult fiindcă nu-i plăcea decât din cumpătare.

Îşi repartizau turele de cart şi turele de somn. Se hrăneau cu slănină afumată, fructe uscate, biscuiți, orez, piureu cu fierbere rapidă, şi dădeau pe gât cantități enorme de cafea. În ascunzătoare, ardeau lumânări care garantau prezența oxigenului. Pentru nevoile naturale, se ieşea în noapte (englezii aveau la ei saci de plastic: asta era bine pentru englezi – ei complicau întotdeauna lucrurile).

Trăiau astfel mai multe zile lungi, unii sufocându-se de duhorile celorlalți, de prezența celorlalți, şi, bineînțeles, era nevoie de un şef, fără de care s-ar fi ucis între ei, dar era nevoie ca acest şef să se impună ca fiind cel mai bun la toate: nu era apărat în ascunzătoarea puturoasă nici de galoane nici de: atenție, drepți!

Aşa ceva era pe placul lui 2K

Dar, în fine, astea nu erau decât nişte exerciții. După prăbuşirea comunismului, nu mai erau misiuni de îndeplinit dincolo de cortina de fier, şi era ceva iritant şi ridicol să suporți toate aceste servituți ca să numeri TIR-uri în Piémont sau maşini Volga în fundul Bulgariei. 2K poate că şi-ar fi dat seama mai curând de această frustrare care-l submina, dacă nu s-ar fi gândit mai ales la apropiata lui căsătorie.

6. Căsătoria lui 2K

În Bretagne a avut loc o căsătorie superbă, în acelaşi timp provincială, aristocratică, simplă, de bonton, țărănească, militară, internațională, în vechea capelă romană care se dovedea neîncăpătoare din toate părțile.

Pălăriile erau uluitoare. Veri veniseră de pretutindeni: vărul Louis Beaujeux, sosit din Provence cu tânăra lui soție rusoaică, vărul Fred Foncrest, autorul *Teologiei și Psihanalizei heraldicei,* venit din America însoțit de tânăra lui soție japoneză. Comandantul zis Kernavo era și el prezent, trăgând din pipă, și colonelul Montferrand, târându-și proteza. Preotul, instruit anume, nu pomeni de probleme sociale, vânătorii de munte și cavaleriștii paraşutiști făcură o boltă din flori la ieșirea din biserică, pe sub care 2K în uniformă și Bérengère în rochie albă apărură în lumina umedă a unui radios soare breton. Nu-și bătuseră capul să se logodească oficial: făcuseră schimbul de credință așa, tacit, în ultima seară de permisie a lui 2K, fără să-și promită nimic, dar știind că era mai bine decât dacă și-ar fi jurat, iar cât despre inelul de diamant (a fost un smarald de familie) și șevalieră (*însemne heraldice pe o sabie de argint și un inel din aur broșat),* deveniseră mai târziu, tratate neglijent, doar pentru a face plăcere familiilor respective, încântate și una și alta de a pune pe baze mai solide rudenia printr-o căsătorie.

Poate pentru ultima oară, fiindcă se punea din ce în ce mai pregnant problema de a fi vândută pacostea aceea, vechiul Bordei al lui 2K ce se clătina din pricina temnițelor subterane cu trape. Aici avusese loc focul de artificii. Tinerele generații dădură un spectacol de sunet și lumină pentru a povesti istoria familiei celor care erau încă și mai tineri, toate astea pe un ton sarcastic, ce deghiza emoția subînțeleasă căreia acei băieți și fetițe îi rămâneau fideli, fără a face caz. Bătrânii priveau cu ridurile înseninate, bându-și muscadetul și încercând să se înșele că Franța, pe care o iubiseră atât, căreia îi dăruiseră atât (nu Franța regalistă, fără îndoială, ci măcar Franța națională: o îndrăgeau atât pe prințesa lor de legendă, fiind gata s-o cumpere la preț redus), avea șansa de a mai supraviețui până în anul 2000.

Sub pânza de cort dungată a banchetului, care îi înghițise tatălui lui 2K jumătate din economii, deși împărțise cheltuielile cu tatăl lui Bérengère, mirele își lăsă mâna peste cea a miresei, iar mireasa își încolăci mâna pe mâna mirelui, ca un șarpe în jurul altui șarpe. Făcând o singură credință din cele două credințe ale lor, ei nutreau ciudatul sentiment că toate fidelitățile închinate de la facerea lumii își găseau ecoul în ei, că jurământul lor le deschidea o lume ezoterică, cea a jurăților, a loialității și devotamentului, diferit pe cât posibil de cel „burghez", indiferent de ce origine ar fi fost.

Bătrânii priveau cuplul cu înduioșare, iar cei tineri cu invidie, fiindcă erau frumoși și unul și celălalt, de o frumusețe care, în acea zi, avea ceva angelic. Hervé făcea din ochi sarcastic: „N-o cunosc pe fata asta, dar pare să aibă temperament. Cât despre 2K... Da, îmi amintesc de vorbele noastre dintr-o noapte, când împărțeam odaia unde fusese găsită o pisică zidită de vie în Evul Mediu: 2K ținea mult la fidelitatea conjugală pe vremea aceea. Va rezista mai multă vreme ca alții. Îi dau douăsprezece luni, dacă-i băftos."

Căsătoria lui 2K cu Bérengère fusese marcată de un eveniment a cărui însemnătate le scăpa, pe moment, celor de față. Georges, de care nu se mai auzise vorbindu-se de ani de zile, era și el prezent. Se înălțase și devenise vânjos. Băiatul acela gras, cândva neajutorat, dobândise mușchi, un spate lat, dezinvoltură. Purta un costum croit în Anglia și degaja o impresie neașteptată de prosperitate. 2K, mișcat că vărul său se deranjase, fusese frapat de felul nou al acestuia de a păși cu îndrăzneală și de a privi în jur cu prudență. Remarcă de asemenea că Georges, cu obrajii plini și bărbieriți, se tăiase în câteva locuri cu briciul, dar nu trase nicio concluzie.

– Într-adevăr, drăguț din partea ta că ai venit. Nu știam nici măcar unde să-ți trimit invitația. Cu ce te mai ocupi acum?

– Lucrez în domeniul umanitar. Într-o organizație nonguvernamentală.

– Câștigi lovele frumoase pe seama văduvelor și a orfanilor, comentă Hervé, pipăind între degete cașmirul englezesc al reverului.

Georges, pe care întotdeauna îl scoteai ușor din sărite, se mulțumi să zâmbească cu un aer indulgent:

– Orice strădanie merită un salariu, bătrâne.

– Bun, de acord, dar unde locuiești?

– Călătoresc mult.

– În ce regiuni ale globului?

Hervé voia întotdeauna să fie la curent cu toate, fiindcă nu se știa niciodată când se putea dovedi utilă o informație.

– În pricipal, în Orientul Mijlociu.

– Le seduci pe evreice sau pe palestiniene?

2K era cast și Hervé fustangiu, pe când viața amoroasă a lui Georges fusese întotdeauna învăluită în mister.

El zâmbi din nou. Era mai înalt decât verii lui. Sălășluia în el ceva greu de definit, ceva dens și cutezător. De parcă ar fi știut ceva infinit de important de care ceilalți habar n-aveau. Le răspunse leneș:

– Eu nu sunt rasist.

7. 2K intră în SA

După misiunilor din Iugoslavia, una în spatele liniilor croate, alta în spatele liniilor sârbe, simțea că superiorii intenționau să-l orienteze spre o muncă de birou, pe care n-ar fi vrut-o nici în ruptul capului. Și apoi, de un Sfânt Mihail, ca toate sărbătorile de Sfântul Mihail, cu parașutări, slujbe religioase și chiolhanuri, se întâmplă să ia parte (în civil) și un comandant

renumit, sub ordinele căruia avusese plăcerea să servească și care părăsise regimentul pentru o destinație necunoscută.

– Ei, 2K, nu te-ai săturat să tot sapi ascunzători prin baligele de vacă?

2K se uită la fostul său șef:

– Cum se face, domnule comandant, că v-ați lăsat părul lung?

Cavaleristul ajunsese aproape de nerecunoscut cu fularul de mătase în jurul gâtului, acul de cravată, lipsa mănușilor.

– Aduc puțin cu un proxenet, nu-i așa?

– Eu n-aș fi îndrăznit s-o spun.

– Și încă n-ai văzut nimic. Cu ocazia asta, m-am înțolit corect pentru a nu-mi șoca foștii camarazi. Bun, dacă SA te interesează, îmi dai un semn? N-ai să tai prea des frunze la câini, dar cel puțin n-ai să te plictisești. Ai fi exact ce ne trebuie.

– Cum vă recrutați cadrele?

– În special le cooptăm. Pe bază de teste, bineînțeles. Dar ne culegem noi informațiile trebuitoare. Avem loc pentru băieți ca tine.

– Cum adică, ca mine?

Comandantul ridică din umeri.

– Ce pot să-ți spun? Băieți curați, cinstiți, bine echilibrați, care n-au de gând să se considere James Bond, care nu vor profita de ocazie ca să-și rotunjască ego-ul sau contul din bancă și, fiind chemați să transgreseze legile la ordin, să se creadă deasupra lor. Pe urmă, bineînțeles, cei care nu-și vor pierde curajul în cazul unor situații grele, dar asta, asta vine de la sine.

2K stătu pe gânduri doar o clipă:

– Ei bine, de acord. Considerați semnul ca și dat.

Lui Bérengère îi mărturisi:

– Poate că am comis cea mai mare gafă a vieții mele.

– Ai cerut divorțul? Nu? Atunci, nu poate fi vorba de o gafă foarte mare.

2K era mai fericit cu Bérengère decât îți imaginase că ar fi putut fi. O singură părere de rău: nu aveau copii. Nici nu trecuse bine o lună de când 2K obținuse transferul că Bérengère descoperi că era însărcinată: destinul are unele momente în care totul se rezolvă și se transfigurează, de parcă lucrurile ar fi exersat o influență benefică unele asupra altora, odată descoperită calea cea bună. Și 2K, pe care nimic nu-l predispusese unei cariere militare, și nimic nu-l orientase spre serviciile speciale, se simțea în Service Action ca peștele în apă.

Dar nu fusese scutit de dificultăți.

2K îndrăgise uniforma, nu așa cum fusese iubită în secolul al XIX-lea, unde totul era doar cuirasa, penele, pantalonii roșii, sabretașele și brandenburgurile, ci ca marca exterioară a unei comunități grave și loiale din care era mândru că făcea parte. Și acum, când avea să aparțină unei elite și mai exigente, prima exigență consta în a-și ascunde apartenența, care altminteri îl

onora! 2K nu avusese de-a face cu nicio societate secretă, detesta până şi ideea: şi acum, îi era impus secretul din capul locului, şi nu era vorba numai de secret, ci şi de deghizare. Adio, uniformă, bun. Dar nu era numai uniforma. Adio, păr tuns perie, bun. Dar nu era numai părul tuns perie. Trebuia ca, în mod deliberat, şi sub privirea ironică a lui Bérengère, să renunţe la toate ticurile militare, a căror însuşire îi produsese o plăcere aşa de mare mersul precipitat, mâna înfiptă în centiron, vocea tranşantă, privirea deschisă şi fixă, răspunsuri concentrate „afirmativ negativ". „Dezbară-te de aerul tău cazon, pentru numele lui Dumnzeu, îi şuiera instructorul său, şi când încerca să se dezbare, din spirit de disciplină, căpăta un aer de împrumut, de taler cu două feţe, care nu era întru nimic mai apreciat decât aerul său de deşcă bătrână. Dar era tânăr şi se adaptă.

A existat un moment delicat când 2K trebui să-şi aleagă un pseudonim. De ce „Martin" n-avea să ştie niciodată, dar „Martin" nu fusese atribuit, iar el deveni Martin pentru camarazii, pentru superiorii şi, într-o oarecare măsură, pentru el însuşi: 2K era copil, student, vânător de munte, cavalerist, era el cu Bérengère, dar nu mai era „el" cel căruia îi consacra zilnic esenţialul forţelor sale.

Trecu prin stagii dintre care unele fuseseră pentru el mai grele ca altele.

Disponibilitatea sa fizică era de o asemenea natură că nu suferea în probele care-i solicitau rezistenţa. În privinţa paraşutismului făcu progrese. Căderea liberă era practicată de toţi, şi se sărea de la toate altitudinile, până la zece mii de metri. La zece kilometri de pământ, cu masca de oxigen pe figură, cu Sistemul Global de Poziţionare (GPS) pe burtă, paraşutistul militar zbura, nu aşa cum cade un paraşutist de asalt, care-şi păstrează poziţia verticală, ci cu braţele întinse şi pântecele paralel cu pământul, ca o pasăre, ca un crucifix orizontal, inconştient de această precipitare în abis. Şi apoi, aripa se desfăşura, invizibilă în noapte, iar paraşutistul călărea vânturile şi se îndrepta către un punct nebalizat, pe care nu-l văzuse cu ochii lui, dar ale cărui împrejurimi le ştia pe dinafară datorită hărţilor şi fotografiilor luate din satelit, asupra căruia urma să aterizeze cu o precizie ce avea în ea ceva angelic sau demonic, nu era limpede definit. Pentru un băiat ca 2K, căruia îi plăcea să-şi lanseze provocări, nici că se putea mai bine.

Să escaladeze imobile nu i se părea mai abrupt ca escaladarea Alpilor. În esenţă exerciţiile de trecere peste obstacole nu difereau de cele pe care le practicase în timpul stagiului său de comando. Nu reprezenta o problemă să-şi fabrice un colac de salvare, temporar insubmersibil, dintr-o haină de cânepă groasă întoarsă pe dos. Vechile lui stagii de supravieţuire i le facilitaseră pe cele noi. Se adaptă cu uşurinţă la tirul instinctiv în toate condiţiile imaginabile, practica bucuros debarcări clandestine. Unele tehnici îi descoperiră chiar talente pe care nu şi le cunoştea: era dotat, fără s-o ştie, pentru lăcătuşerie şi explozibile.

În schimb, întâmpină dificultăți în cazul exercițiilor urbane, al filaturilor și contrafilaturi în imobile cu ieșire dublă, epuizante în încălțăminte de oraș, mereu cu obsesia: să remarce totul și să nu fie niciodată remarcat, să-și amintească totul și să se topească în peisaj, să fie de parcă n-ar fi existat, pe scurt, dacă nu să-și vândă sufletul, cel puțin să-și pună eul sub cheie.

Transmisiile, fotografile, videoul, informatica și permanenta securitate necesitau și ele eforturi din partea sa, dar cum îi plăcea efortul, fu satisfăcut să aibă de învins aceste dificultăți și să le domine unele după altele, simțind că acede la o intensitate și o diversitate de viață superioare.

– 2K, îi spunea Bérengère, ești pe cale să devii un 2K la pătrat! Câți de K înseamnă asta?

Și nu era greșit! Nu știuse niciodată cum să deschidă o ușă încuiată sau să activeze demarorul unei mașini fără să aibă cheia – la drept vorbind, îi repugna din considerații vag morale – și iată că acum îi era la îndemână.

– Păcat, îi mai spunea Bérengère, că nu avem mai des ocazia în viața curentă să utilizăm un exploziv făcut din ierbicide și ciocolată!

Fiindcă, fără a-i da soției sale rețetele învățate, vorbea liber de exercițiile, uneori ciudate, cu care își petrecea timpul. Simțea ce anume îi putea destăinui și ce anume trebuia să rămână un secret intangibil. Bérengère înțelegea. Nu punea decât întrebări licite sau și le înghițea imediat.

Ucenicia cea mai dificilă pentru Martin se dovedi cea a „pretextelor", mai importantă decât tirul, parașuta, telematica sau Inmarsat-ul. În orice împrejurare – și în timpul exercițiilor se fabricau unele rocambolești –, Martin trebuia să furnizeze oricui l-ar fi întrebat un pretext pentru a justifica prezența într-un anume loc a individului care pretindea că este, activitățile sale, întâlnirile, conținutul buzunarelor, al agendei sale, ultima convorbire telefonică. 2K era un băiat funciar veridic, în vreme ce Martin trebuia să devină un mincinos înveterat, ba mai mult, un mincinos firesc, fără afectare, adică contrariul unui ipocrit, căruia farsa, renghiurile îi procură plăcere. Rezida aici o asceză a minciunii în care 2K trebuia să facă dovada unei sfințenii destul de paradoxale...

De asemenea, Martin era școlit cu toate cunoștințele necesare pentru a fi înarmat cu o acoperire la îndemână: ziarist sportiv, specializat în escalade. Mai multe articole efectiv redactate de el apărură sub pseudonumele de Jean Breton în ziarele în care Serviciu avea acoliți.

Astfel, Martin se pregătea pentru o nouă viață, aproape pentru o nouă încarnare.

8. 2K şi-a descoperit vocaţia

Pe 29 septembrie luă act solemn că noua lui încarnare o înlocuise pe cea veche, dar aşa cum Noul Testament îl înlocuieşte pe cel Vechi: completându-l.

Timpul era furtunos, o lumină gălbuie tivea norii negri, şi, din timp în timp, un fulger străluce în depărtare. Avionul fu zgâlţâit zdravăn, iar coborârea nu tocmai confortabilă, în ciuda paraşutelor moderne care permit atingerea solului în picioare, fără ca executantul să stea în poziţie de ghemuit, şi să continue, simplu, să alerge după ce zburase. Nu era decât un salt demonstrativ, de la două mii de metri. Se ateriza direct pe câmp, iar familiile erau prezente acolo ca să te aştepte, râdeau, aplaudau. Văzute de sus, rochiile puneau pete vesele de culoare pe peluza minuţios irigată şi tunsă. Dar, aşa uşor cum era, acest salt avea o semnificaţie: pentru a sărbători paraşutismul, paraşutiştii sar de plăcere aşa cum sar în vederea unei utilităţi în alte zile. Astfel, îşi repetă zi de zi că ei şi-au ales cu adevărat modul de viaţă, căruia îi sunt destinaţi: ei ştiu toate acestea, chiar şi cei care n-ar şti cum să vă spună că ştiu.

Urmă mesa, dinaintea unei capele mici din lemn, pierdută în verdeaţă, prea mică pentru ca şi alţii să pătrundă în interior, în afara preotului oficiant şi a autorităţilor. Era o fostă cocină de porci, transformată în loc sfânt de şeful cucernic al unui centru. Credincioşi şi necredincioşi asistau la slujbă, cot la cot se bucurau de această apropiere într-un cult care, pentru unii, era creştin şi, pentru alţii, reprezenta o ceremonie a religiei lor, păgâne cert, dar nu mai puţin eroică şi menită sacrificiului. Dincolo de credinţele lor disparate, împărtăşeau aceeaşi veneraţie faţă de sfântul lor patron, doborând balaurul din înălţimea unui vitraliu multicolor, operă a unui fost subofiţer din SA, montat într-un zid construit de un tânăr tăietor în piatră, care îşi făcea serviciul aici. Paraşutiştii nu trec drept îngeri, dar nu au ales cu uşurinţă să se pună sub protecţia arhanghelului cu spada de foc şi, până la simbolismul naiv al fiinţei supranaturale care coboară din ceruri pentru a anihila forţele Răului, rezidă aici intuiţia, conştientă şi inconştientă, a unei structuri mistice a lumii şi a propriului destin escatologic. Martin simţea toate astea.

Din când în când, strecura o privire spre Bérengère, aflată în picioare alături de el, gravă şi credincioasă, cu pântecele începând din nou să se rotunjească: de data asta, Bibiche era pe drum. Îmbrăcând în ziua aceea uniforma: o dată nu înseamnă un obicei, Martin trăgea cu ochiul şi la insigna pe care avea în sfârşit dreptul s-o poarte: o paraşută de argint, o stea jumătate albastră, jumătate roşie, un vultur de aur. Şi apoi, contempla cu o privire circulară oamenii din jurul lui, la care se gândea ca la nişte egali de-ai lui, ca la nişte fraţi întru alegerea făcută, cei mai mulţi mai în vârstă decât el. Ei trecuseră

prin aceleaşi încercări ca şi el, şi ieşiseră învingători ca şi el. Ca şi el, acceptaseră pericolul ca mod de viaţă. Ba mai mult, făcând alegerea cea mai plină de riscuri, ei se străduiau să rămână necunoscută pentru mulţime. Toţi aveau cu ce să se laude, dar optaseră pentru eleganţa supremă a discreţiei, care nu se potrivea tuturor, cum era şi firesc, departe de asta. Indiferent de unde ar fi venit, bogaţi sau nevoiaşi, fini sau necioplţi, ofiţeri sau subofiţeri, bărbaţi sau femei (erau şi câteva femei) erau conştienţi că alcătuiau aristocraţia unei elite.

Martin nu fusese niciodată individualist: solitar ca temperament, da, însă nu egoist, în mod sigur. Preferase dintotdeauna unui *eu* acel *noi,* care subînţelege totuşi excluderi, dar în măsură să permită depăşirea sinelui fără a exista riscul de a se pierde în nemărginirea lumii. *Noi,* pentru el, fusese familia: părinţii mei şi eu; apoi, familia ceva mai extinsă, cu unchi, mătuşi, veri; pe urmă familiile *noastre;* pe urmă catolicii *noştri;* pe urmă *noi* francezii; pe urmă *noi* soldaţii; pe urmă *noi* ofiţerii. Acum, pentru el exista un alt *noi,* care se întreţesea peste tot.

Trebuie spus că, în timpul acestei mese, Martin avu unele distracţii, care nu-l împiedicară să ia împărtăşania din mâna preotului militar, un preot cărunt şi behăitor, căruia episcopul îi impusese o activitate ciudată, poate pentru a-l pedepsi pentru tendinţele lui tradiţionaliste. Prinzându-se pe dată în joc, chiar înaintea oficiului religios, preotul sărise cu paraşuta pentru prima oară în viaţa lui – în tandem natural.

– Ce facem acum? întrebă Bérengère.

– Mergem la menhir.

– La menhir?

Era o piatră voluminoasă cu o placă de aramă şi un nume, la picioarele căreia şeful centrului depuse o jerbă de gladiole albe şi roşii, cu flori hieratice, cu funze heraldice, în vreme ce oamenii încremeneau într-o poziţie de drepţi străbătută de o vibraţie colectivă şi stăpânită, căreia Bérengère îi simţi ricoşeul. Ea şopti:

– Cine zace aici, 2K?

El îi răspunse pe acelaşi ton, fără s-o privească:

– Patrice. Ultimul nostru mort în acţiune.

De pe acum spunea al „nostru".

Bérengère era fiică de soldat, se măritase cu un soldat, ştia că moartea, pentru un soldat, este o tovarăşe zilnică, acceptată, şi într-un fel dragă, fiindcă ea este cea care face noblețea şi redempţiunea unei meserii adesea ingrate, uneori brutale. Dar niciodată această fiică şi soţie nu devenise atât de puternic conştientă că omul pe care-l iubea risca să-i fie răpit într-o bună zi, ca acest Patrice, pe care nu-l cunoştea, şi că ar fi normal să nu se revolte, că n-ar trebui să zică „Nu credeam că poate fi adevărat". Ea ştia că era adevărat. Îi prinse mâna lui 2K şi i-o strânse din toate puterile, cu ochii plini de lacrimi.

– Încă n-am murit, Bérengère.

Înainte de prânz, avut timp să-i arate soției alte puncte de reper: mormântul primului comandant al taberei, ucis în Algeria, vechea fântână ale cărei roată și scripete fuseseră înlocuite printr-un clopot de bronz și unde creșteau flori, monumentul celor căzuți reprezentând capul unui paraşutist cu ochii închiși, partea dreaptă a chipului fiind netedă, partea stângă pe jumătate descompusă, simbol al vieții și al morții, al războaielor fățișe și al luptelor secrete.

– Știi, îi spuse 2K, examinând, ca fascinat, chipul torturat, că sculptorul este un vechi SAS care le datorează viața SS-iștilor?

– SS-iștilor?

– Sărise cu paraşuta la Arnhem. Era rănit. Civilii olandezi voiau să-l linşeze.

SS-iștii au fost cei care l-au luat prizonier, l-au îngrijit, l-au salvat. Pentru ei, un dușman era aproape un camarad. Greu de înțeles, îmi dau seama.

– 2K, tu eşti pe cale s-o cam iei razna. N-am chef de revizioniști în familie.

2K începu să râdă.

– Vrei să glumeşti? Nu, nu sunt „revizionist", prostuțo. Dar există o fraternitate de arme, în fine, știi tu prea bine.

– Vrei să spui că te simți mai apropiat de un ucigaş din KGB decât de un agent de schimb francez?

El nici nu se mai osteni să-i răspundă.

Bérengère înclină capul, își strecură un deget în pumnul pe jumătate închis al soțului ei:

– Da, știu. Am știut dintotdeauna. Asta ar trebui să fie cauza că te detest.

CAPITOLUL II

O idee bună

1. SA întreprinde operația

Președintele Statelor Unite era mulțumit.

Juca un joc pe care nu-l putea pierde. Președintele francez acceptase să trimită o echipă care să-l salte pe Knezevici din Monterosso și, dacă reușea, cauza drepturilor omului, a Islamului internațional și a comerțului american ar mai fi făcut un pas în direcția cea bună. Dacă dădea greș, ar avea și asta latura ei bună; de fapt, cât de obscenă ar fi fost existența regelui munților în plin mileniu al treilea, ea abia dacă deranja strategia mondială a Statelor Unite, în vreme ce Franța, cu același spirit de frondă dintotdeauna, avea nevoie din când în când să fie adusă la cizma americană, fiecare eșec al ei permițând să fie mai bine ținută în mână.

Președintele Republicii Franceze era mulțumit.

Mai întâi, el era întotdeauna mulțumit să-i facă un serviciu amicului său, președintele Statelor Unite, fiindcă nutrea un gen de afecțiune față de acest om cu mult mai tânăr și cu mult mai puternic decât el, făcându-i plăcere să-l plesnească pe burta sonoră cu dosul palmei, și care nu renunța niciodată la o simplitate glumeață, mască americană comică, ale cărei aluzii disprețuitoare francezul nu le descifra. Mai era mulțumit, de asemenea, fiind convins că, din orice serviciu făcut comunității atlantice, ar putea rezulta un beneficiu pentru Hexagon.

Directorul General al DGSE era mulțumit.

Președintele Republicii îl convocase special la Elysée și îl întrebase dacă serviciile sale erau capabile să răpească un criminal de război, pentru a-l deferi în fața Tribunalului drepturilor omului. DG răspunsese „da" fără să mai stea pe gânduri și nu ceruse decât trei luni pentru realizarea operațiunii. La drept vorbind, n-avea nici cea mai vagă idee de timpul necesar, nici dacă operațiunea era realizabilă în mod real: venind din lumea afacerilor, era convins în secret

că totul e cu putință cu condiția stabilirii unui preț, și insinuase imediat că o mică recompensă pecuniară la bugetul său, care depășea miliardul, ar facilita lucrurile. Președintele Republicii lăsase de înțeles că faptul n-ar fi fost de neconceput.

Așa că, DG era mulțumit fiindcă i se prezenta în fine ocazia să demonstreze de ce era capabil, iar pentru serviciile sale își putea repolei o imagine serios pătată de supărătorul *Rainbow Warrior*. Să răpească un om căutat de comunitatea internațională, condamnat de umanitate chiar înainte de a fi fost judecat, prezentat lumii întregi ca o sperietoare de mass-media, un om față de care ar fi fost nelegiuit, lipsit de sens, absurd să-i pună la îndoială culpabilitatea, reprezenta operațiunea ideală: violentă, dar nu sângeroasă; clandestină la început, dar curând făcută publică, astfel încât ar fi beneficiat în același timp de prestigiul secretului și de cel al gloriei; suflându-le pionul americanilor, britanicilor, germanilor, servind în același timp cauza lor comună.

În Safranul gri închis care-l conduse la Centrală, DG abia se mai putea stăpâni să nu zâmbească, întocmind de pe acum lista foarte selectivă a posturilor de televiziune și a organelor de presă cărora le va acorda interviuri: i se părea hazliu să și-i imagineze pe acești intelectuali care urau serviciile speciale și urmau să se vadă totuși constrânși să le facă elogiul, prinși în capcana campaniei de indignare virtuoasă împotriva lui Monterosso, declanșată chiar de ei înșiși.

Directorul operațiunilor, adjunctul tehnic al DG, era mulțumit, fiindcă îi plăcea ca mașinile frumoase să aibă ocazia să funcționeze.

Colonelul Robillard, șeful Service Action, nu se dovedi deloc nemulțumit, după ce se întreținuse îndelung cu DG la Centrală.

Totuși, relațiile dintre cei doi bărbați nu erau dintre cele mai simple.

DG, civil, întreprinzător, om de afaceri, om al banului, nu manifesta decât neîncredere față de militari, ba mai mult, găsea o plăcere ce nu putea fi mărturisită să comande unor generali în ținută, să le înfrângă trufia, să-i vadă pe unii dintre ei tremurând dinaintea lui. Dar Robillard nu tremura, cu el plăcerea era de altă natură: DG, din prima clasă a unui regiment de transmisii, care nu pusese mâna pe o armă decât pe poligonul de tir, și văzuse parașute doar la televiziune, găsea că era stimulator să dispună de aproape trei sute de experți în distrugeri de tot felul. Îl agasa ușor gândul că acest bărbat respectuos, așezat dinaintea lui, de cealaltă parte a biroului de palisandru, trebuie că știa vreo douăsprezece moduri variate de a-l asasina fără zgomot într-o fracțiune de secundă.

În ceea ce-l privea, Robillard, om grav, cumpănit, aproape contemplativ, artilerist de formație, venit în Service Action din exterior, nu izbutea să-l ia tocmai în serios pe acest civil, pe acest politician, acest amator, care înlocuia un amator și avea să fie probabil înlocuit de un amator, în funcție de capriciile

mecanicii ondulatorii ale guvernelor. Robillard – căruia nu-i trecea prin cap să-l asasineze pe DG în niciun fel şi altminteri nici n-ar fi ştiut cum s-o facă – se simţea responsabil faţă de serviciul său, de parcă ar fi fost vorba de o piesă de artilerie eficientă dar delicată: îi plăcea s-o pună să lucreze cât mai mult posibil, dar se temea ca să nu fie utilizată în mod greşit. Zelos dar purist, era, în acelaşi timp, dornic să i se acorde cât mai multe misiuni posibile, dar şi preocupat să nu fie angajat în afara specialităţii sale. Explicase de nenumărate ori: „Vă rog să înţelegeţi, domnule director general, că SA nu este niciun organ de informaţie, nicio forţă de poliţie, nicio unitate de elită de luptă, niciun comando de eliberare a ostaticilor. Există un tip de misiune care trebuie să ne fie rezervat, pentru că noi suntem singurii capabili s-o îndeplinim, dar să nu ni se ceară să facem ceea ce am putea executa mai puţin bine decât specialiştii."

Dar când DG îi pusese direct întrebarea:

– Putem pune mâna pe Knezevici?

Robillard simţise de îndată că operaţiunea cerută era făcută pe măsura Serviciului, aşa cum Serviciul era făcut pe măsura ei. Întrebă doar:

– Mort sau viu?

– Viu.

– Asta ar fi mai dificil, dar e de competenţa noastră. Exceptând erorile, am câteva scenarii gata pregătite.

– Dar nu ştiaţi...

– Munca noastră constă în a prevedea dorinţele solicitanţilor eventuali. De altfel, oamenii trebuie ocupaţi când nu sunt prinşi într-o acţiune. Nu le poţi cere să se antrezeze în permanenţă.

– De cât timp aţi avea nevoie?

– Să zicem şase luni.

– Încercaţi în trei.

– Vom încerca.

– Pregătiţi-mi un buget. Şi nu vă zgârciţi. La Palat, s-ar părea că au dat cu toţii în clocot. E momentul să punem şi noi câte ceva de-o parte.

– Bine, domnule director general. Îmi veţi spune cât trebuie să aloc pentru „diverse".

Lui Robillard nu-i plăcea să pună de-o parte. Îi plăcea să calculeze cât mai strict, ca în balistică. Îşi făcea un titlu de onoare din a prevedea tot şi a cheltui tot, până la ultimul bănuţ.

Totuşi, intră în biroul său din Fort, la fel de mulţumit la nivelul său pe cât erau la nivelurile lor directorul operaţiunilor, directorul general, preşedintele Republicii Franceze şi preşedintele Statelor Unite. Perfecţionistul din Robillard se trezise. Făcu un gest care-i era familiar: îşi lustrui unghiile mâinii drepte pe manşeta stângă şi apoi le privi cu un aer critic. După care, îşi deschise seiful şi

scoase dosarul *Marmota*. De ce *Marmota*? Pentru că marmota te duce cu gândul la Savoia, Savoia la munți și munții la regele lor.

Șapte scenarii prevedeau o acțiune *homo* (răpire sau asasinat) asupra lui Knezevici: trei, eliminarea; patru, o răpire.

Robillard parcurse mai întâi primele trei, în speranța că unul dintre ele ar fi putut fi adaptat unei răpiri, și trase concluzia că era imposibil. Le dădu imediat de-o parte, pentru a-și consacra întreaga atenție celor patru scenarii de răpire, montate plecând de la diverse elemente: rapoarte ale agenților care tratau despre Knezevici în legătură cu alte chestiuni, articole și interviuri apărute în presă, dări de seamă asupra emisiunilor de televiziune, hărți, fotografii luate din aer sau prin satelit, mărturii ale ofițerilor francezi din forțele ONU staționate în regiune, scrisori personale ale căștilor albastre, prieteni ai Serviciului. De notat că unele informații se refereau la schimburi de focuri în apropiere de domiciliul obiectivului: un elicopter ar fi fost doborât. Italienii se plânseseră că fuseseră constrânși să le cedeze cantonamentul din Val americanilor, în cel mai mare secret... Ia te uită, ia te uită! Deci a mai avut loc o tentativă de răpire? Și serviciile franceze moșteneau un eșec? Probabil. Elementele cele mai prețioase proveneau de la un HC al serviciului, pseudonume Mathilde, trimis la fața locului pentru a proceda la o recunoaștere în prealabil.

Trei scenarii de răpire din patru țineau cont de o dificultate majoră: obiectivul nu avea, ca să zicem așa, nicio obișnuință. Locuind în reședința familiei, unde își instalase principalele birouri ale guvernului, el nu ieșea decât la ore imprevizibile. Obișnuise o vreme să meargă și să se roage pe un pinten de stâncă la un kilometru de casă, dar după asasinarea fiului său, n-o mai făcea cu regularitate. Avea metrese, la care se ducea la fel de bine ziua ca și noaptea, pe nepusă masă. Funcțiile lui oficiale îl obligau să apară în public în anumite locuri, în anumite momente, dar întotdeauna însoțit de o escortă. Or, toată lumea, bărbați și femei, era înarmată la Monterosso, publicul însuși, la cel mai neînsemnat incident, transformându-se într-o trupă dezordonată și cu atât mai periculoasă.

Primul scenariu prevedea o acțiune de noapte la reședința persoanei în cauză. Ea presupunea eliminarea santinelelor, mijloace aeropurtate, o intervenție de o spontaneitate și o brutalitate extreme, o exfiltrare la fel de rapidă. Robillard se strâmbă: ar fi mulți morți, Knezevici risca să capete un glonț în învălmășeală, reacția populară ar fi teribilă: trupele ONU staționate în apropiere ar fi atacate sălbatic, ele ar riposta, se mergea drept către o baie de sânge.

– Nu-i stilul Serviciului.

Al doilea scenariu presupunea un complice la reședința președintelui. Acesta ar administra un somnifer obiectivului și gărzii sale apropiate, de preferință cu ocazia unei sărbători: se admitea că lumea fiind antrenată în joc și bând șliboviță, vigilența gărzilor de corp s-ar destinde, și dacă, după

eliminarea silențioasă a santinelelor, complicele ar deschide ușa casei, răpirea s-ar putea face fără zgomot, în vreme ce Wall ar fi scufundat în somn. A doua zi, locuitorii s-ar trezi cu descoperirea că le fusese subtilizat președintele: ar fi puțin prea târziu ca să mai reacționeze, cu atât mai mult cu cât forțele ONU de ocupație ar fi fost avertizate să fie în gardă.

Acest scenariu avea o variantă. Complicele putea fi una dintre metresele regelui munților. Dacă avea să-și petreacă noaptea la ea, aceeași operațiune putea fi executată, cu riscuri și mai mici. Dar ambele variante prezentau un defect major: fidelitatea monterossienilor față de președintele lor fără pată, iar recrutarea a unui sau a unei complice era o fantezie de roman.

Robillard își încruntă sprâncenele.

Al treilea scenariu se sprijinea pe singurul obicei cunoscut al obiectivului. În fiecare duminică și în alte zile de sărbătoare, se ducea cu familia la mănăstirea Sfântul Mihail pentru a asista la liturghie. Fără îndoială, nu mergea niciodată fără escortă, și era mereu urmat sau precedat de camioane sau blindate ușoare ale forțelor ONU de ocupație. Dar trebuia să fie posibil, tocmai cu ajutorul comandamentului, să se substituie elementele SA printre elementele forțelor ONU de ocupație, fără a atrage atenția populației sau a serviciilor de securitate ale președintelui. O mină telecomandată putea exploda sub camionul din escortă, mașina președintelui ar fi atunci imobilizată între două blindate, și un comando, ascuns până atunci, s-ar arunca asupra ei. Prezența familiei președintelui putea fi considerată un element pozitiv, fiindcă gărzile de corp, dacă ar mai fi rămas supraviețuitori, ar fi ezitat, fără îndoială, să deschidă focul, de teamă să nu-l nimerească nu numai pe marele om ci și pe cei apropiați lui.

– Se poate face.

Rămânea riscul mânici populare și al represaliilor care ar fi urmat. Mai rămânea necesitatea de a solicita complicitatea forțelor ONU... și deci, slabe șanse de păstrare a secretului.

Al patrulea scenariu pornea de la alte premise.

Cum subiectul nu avea obiceiuri ușor exploatabile și cum nu puteai fi sigur că-l poți sălta de la el de acasă, trebuia atras în altă parte.

– Logic.

Diverse capcane fuseseră trecute în revistă și descalificate: o întâlnire cu un personaj de talie internațională care s-ar fi dat drept un simpatizant (mai trebuie și să găsești un asemenea personaj); o ONG umanitară montată cum se cuvine (risca să fie costisitor, dacă se voia veridică); un traficant de arme propunând condiții deosebit de avantajoase (obiectivul având furnizorii săi); un diplomat rus care să-l sondeze pe președintele din Monterosso dacă era interesat să creeze o naționalitate comună ruso-monterossiană (cum să antrenezi un diplomat într-o asemenea lovitură și de ce nu s-ar duce el să-i facă o vizită regelui munților chiar în bârlogul lui?).

În aceste condiții, al patrulea scenariu prevedea o capcană de un alt gen.

Era cunoscut atașamentul obiectivului față de fiul său, Milan, și de fiica sa, Milița. Aceștia aveau obiceiuri și, cu toate că gărzile de corp erau prezente pentru a-i proteja, răpirea lor nu ridica decât puține dificultăți. Autorul scenariului înclina înspre răpirea fiului, monteossienii ținând în mod deosebit la descendenții lor masculi, iar obiectivul pierduse de pe acum un băiat. „Dacă vom avea copilul, se nasc diverse posibilități, fie capitularea subiectului se negociază contra eliberării fiului său, fie el decide să-l elibereze prin forță și cade într-o ambuscadă."

– Nu-i rău deloc, dar într-adevăr prea aleatoriu și complicat de pus la cale. Bătrânii ăștia care fierb greu sunt în stare să-și sacrifice progenitura... A se vedea Moscardo în timpul asediului de la Alcazar. În plus, dacă lucrurile sunt date la iveală, nu ar apărea prea simpatic... Și pe urmă, o asemenea acumulare de imponderabili... Știu bine că o eroare maximă nu are niciodată decât 180 de grade, totuși...

Robillard își lăsă vârful nasului pe mâinile împreunate.

Se întreba cărui șef de misiune să-i încredințeze o afacere a cărei importanță nu-i scăpa. Dacă ea ar fi reușit, ce de triumfuri colective și individuale! Ce strâns trebuia să se joace pentru a profita de succese fără a dăuna secretului! Spectrul operațiunii *Rainbow Warrior* – pe care un profet al răului o dotase cu numele de cod *Satanic* (ce provocare!) – ar fi exorcizată, și s-ar râde cu poftă în Franța pe seama americanilor și, de asemenea, în Marea-Britanie și în Germania și la Moscova și la Mossad, fiindcă s-ar putea paria că eșecul lor nu trecuse neobservat în comunitatea serviciilor de informații. Candidaturile la SA s-ar fi multiplicat, și conducerea a fi putut să se dovedească mai selectivă...

Dar nu trebuia să greșească în privința șefului misiunii.

Cineva nu foarte ocupat deocamdată... Pablo ar fi avut cutezanță, dar nu și meticulozitate. Matthieu, meticulozitate, dar nu și cutezanță. Dominique nu era în stare să menajeze viețile oamenilor. Yvon s-ar fi lăsat impresionat de calitatea de șef de stat a celui în cauză. André ar trece prin stări sufletești deplasate, dacă ar fi implicați niște copii... Lui Franz i-ar lipsi discreția... În fond, se punea problema prestigiului SA în cadrul serviciilor, ale seviciilor în cadrul guvernului francez, a Franței în lume.

– Mă duc să-l văd pe bătrânul Samson, rosti cu voce tare Robillard.

2. Samson devine șeful misiunii

Locotenent– colonelul Sangdeboeuf – pseudonim Samson – era unul dintre personajele cele mai pitorești din Fort. Moderația la modă nu era stilul său. Aparținuse unei alte generații, făcuse parte dintre acei ofițeri

care, în Indochina, plecau la asalt în șort, cu torsul gol, cu chipiu și mănuși, fără armă, cu bastonul sub braț. Era poate ultima primadonă a armatei și, fiind astfel, s-ar fi putut crede că nu-și găsea locul într-un serviciu secret, unde nimerise dintr-o neînțelegere. Dar fusese atât de eficient pe teren, încât nu s-ar fi putut, odată cu maturitatea, să nu fie cooptat în statul-major, și aici nu numai că își dovedise talentele, care erau cunoscute – imaginație, îndrăzneală, simplitate în ideile de manevre – dar se revelase și ca un organizator desăvârșit, viclean în manevre, conducător de oameni de la distanță, dârz în conflictele de birou, în măsură să liniștească temeri și conștiințe, tată pentru agenții mai tineri, frate mai mare pentru cei mai vârstnici, îndatoritor, prevenitor față de femeile neliniștite, răspândind în jurul lui o legendă de baraka[41]. O operațiune încredințată lui Samson nu putea să dea greș, asta era reputația sa, meritată în majoritatea cazurilor.

Colonelul Robillard, artilerist chițibușar, nu putea sucomba farmecului exuberant al lui Samson – mai curând ar fi fost reticent –, dar el știa că alții erau sensibili, și că arta militară n-ar însemna nimic fără credință. Mai știa, printre altele, că el poseda calități care le-ar fi compensat pe cele ale lui Samson: ei doi ar fi alcătuit o echipă solidă, putând face față pe mai multe direcții.

După ce bătu la ușă, Robillard intră, fără să mai aștepte un răspuns, în biroul lui Samson, decorat cu ilustrațiile gargantuești ale lui Doré pentru *Contes drolatiques* de Balzac. Robillard prefera să meargă la subordonații săi decât să-i primească la el: aceștia se simțeau mai bine, iar el profita de aplombul lor. Samson se ridică într-o poziție de drepți schițată, pe care o făcea ridicolă costumul albastru în dungi gri mult distanțate, cu revere exagerate, purtat descheiat, deși era croit să se petreacă parte peste parte. Apoi, cu o plecăciune, indică printr-un gest elocvent cu mâna că cedează șefului său fotoliul directorial, în vreme ce el urma să se așeze pe un modest scaun de vizitator.

– Du-te la naiba, Samson, rosti Robillard pe un ton plictisit dar amabil, luând loc pe modestul scaun de vizitator. Regele munților te-ar interesa?

– *In vivo sau in vitro?*

– *Vivo, vivo.*

– Să pregătesc acțiunea?

– S-o realizezi.

Samson scoase o fluierătură și ridică un deget interogativ:

– De unde vine asta...?

Robillard își ridică ochii în plafon:

– De sus.

– De sus?

– Cel mai de sus.

---

[41] Putere benefică atribuită unor persoane în Africa de Nord. *(n.tr.)*

– Există vreo şansă să avem lumină verde?

– Avem de pe acum lumină verde. Detalii de prevăzut, un buget de pregătit, firește... Pentru rest... Palatul are aerul că știe ce vrea.

– Măcar o dată.

Robillard trecu peste.

– Te-ar interesa?

– Mai e vorbă? Vă rog să mă iertați, domnule colonel. Voiam să spun: la ordinele dumneavoastră, domnule colonel.

Acesta era un eşantion a ceea ce se numea în cadrul serviciului „music-hall-ul à la Samson". Lui Robillard nu-i plăcea „music-hall-ul à la Samson", dar ştia că oamenii trebuiau luați așa cum sunt, mai ales cei trecuți de o anumită vârstă, sau trebuia să te descotorosești de ei. Iar el nu avea nici cea mai mică intenție să se descotorosească de Samson.

Samson reflectă câteva clipe. Printre toate misiunile pentru care SA era mai mult sau mai puțin pregătit, răpirea sau eliminarea lui Vladimir Knezevici era una dintre cele mai previzibile. Să vadă că i-o propune un om aşa de exigent ca Robillard era o onoare şi o plăcere; să lucreze pentru o operațiune care nu era, ca multe altele, decomandată în ultimul moment, însemna o zaharicală.

Samson se ridică. Sub pletele buclate, sare şi piper, avea o frunte largă şi ridată deasupra unei feţişoare gălbejite, care trebuie că fusese frumuşică pe vremuri, dar acum aducea mai mult a smochină uscată. Dedesubt, un piept de taur.

Pe un ton interogativ:

– Ne-ar cam trebui şase luni.

– Exact ceea ce i-am spus şi eu DG. Mi-a cerut să încercăm în trei.

Samson aruncă o privire pe calendar. Erau în mai.

– Taman bine. Ne punem pe treabă. La o primă vedere, v-aş spune că ducem lipsa informațiilor şi că fără informații... *Veni, vidi, vici,* era pe vremea cezarilor; asta nu mai ține. Acum, e nevoie de *videre* înainte de *venire.*

– Ei bine, vedeți, rosti Robillard ridicându-se la rândul său.

Nu mai adăugă nimic: nici asupra importanței misiunii, nici asupra modului de a o duce la bun sfârşit, nici asupra necesității secretului.

Samson rămase singur şi respiră adânc. Îi erau pe plac momentele zero, îi plăcea punctul unde se încrucişau axele abcizelor şi ordonatelor, cel în care totul începea şi în raport cu care urmarea concretă avea să se organizeze. Se aşeză din nou, trase spre el un pachet virgin de hârtie milimetrică şi umezi pe limbă un creion numărul 2:

– Ia să vedem...

3. Samson îi dă o misiune Mathildei

Samson era ceea ce, în armată, se numeşte un domn. Îi primea somptuos pe cei cărora le făcea onoarea, dar persoana pe care o primea cel mai somptuos, chiar dacă era nevoit să nu prezinte note de plată, era cea pe care unii o numeau ireverenţios „răsfăţata domnului profesor", tânăra HC, răspunzând la pseudonimul de Mathilde.

În ziua aceea o invitase într-un restaurant luxos dar discret, situat în estul Parisul şi numit *Du vin dans les voiles*[42]. Lui Samson îi plăceau restaurantele bune şi le schimba adesea pentru a nu fi remarcat. Întotdeauna rezerva o masă liniştită pe numele M. Simon.

Cum era şi firesc, sosise înaintea Mathildei şi se ridică în întâmpinarea ei. Ea îi întinse o mână mică, strânsă cu delicateţe în dreapta lui, în vreme ce, printr-o mişcare distinsă a stângii, îi indica un loc pe bancheta aflată la nouăzeci de grade faţă de a lui.

– *Kitty corner*, ţi-ar face plăcere? O cupă de şampanie? Ce şampanie i-aţi servi Doamnei? Laurent Perrier rosé, să fie. Un pur malţ pentru mine. Ce aţi avea ca malţ? Nu, Bowmore e prea comun. Ceva mai... clasic. Un Glenfiddich, da, foarte bine (el pronunţa *glenfidok*). Ei, draga mea, *how are you* [43]?

Mathilde era subţiratică, palidă, nu obişnuia să se machieze, sau aşa de discret că nici nu se vedea. O şemizetă albă, cu un guler mic, o jachetă tricotată bej şi o fustă neagră până la jumătatea pulpei sub genunchi. O medalie cu lănţişor, pe un piept de băieţandru.

– Păi, bine, domnule Serval (ea îl cunoscuse sub acest nume şi continua să-i spună aşa). Femeile din Algeria sunt cele care nu fac bine.

– Te-ai întors de acolo? Eşti mulţumită de călătorie? Ai scris *umpteen*[44] articole?

– Da, am ceva articole. Dar e greu pentru ele, să ştiţi. Nu chiar aşa pentru cele mai tinere, care n-au cunoscut altceva, dar pentru cele care nutriseseră o mare speranţă... În fine, acelea sunt de acum bătrâne. Presupun că ele nu mai contează. Ar trebui să fiu mai atentă cu ce voi spune.

– De ce?

– Ştiţi bine. La noi, nu avem dreptul să criticăm islamul. Sunt fraţii noştri.

Prin „la noi" însemna în ziarele catolice pentru care Mathilde scria reportaje.

– Reţineţi că sunt de acord. Nu vom lua de la capăt cruciadele şi prădarea Ierusalimului. Totuşi, dacă noi pretindem clădirea unei mici capele în Arabia,

---

[42] Cu vinul în pânze (lb. franceză). *(n.tr.)*

[43] Ce mai faci (lb. engl.) *(n.tr.)*

[44] Multe (lb. engl.) *(n.tr.)*

în contrapartidă cu moscheele lor de pe la noi... Dar asta este exact ceea ce nu pot spune deschis.

Avea o voce melodioasă, dar fermă.

Samson nu o privea absolut deloc cu o încântare de îndrăgostit, ci cu ura mai curând paternă, de parcă el o făcuse.

Se mulțumise s-o recruteze cu câțiva ani mai înainte, în Ciad, unde ea era învățătoare într-o mănăstire, iar el se presupunea că vindea mașini. Călugărițele erau mândre de ea fiindcă ținea un jurnal unde consemna tot ce se petrecea zi de zi, cu un simț al pitorescului și cu un simț uman care nu contravenea întru nimic preciziei și exactitudinii. Unele extrase apăruseră în buletinul parohial, și Samson, care mergea la mese, își spusese că s-ar putea obține ceva de la tânăra aceea aproape invizibilă, și totuși o așa de bună observatoare, care mergea într-o mașină cu dublă tracțiune până prin satele cele mai îndepărtate, fără să se teamă de nimic. Îl informase multă vreme fără să-și dea seama, și apoi, cum se întorseseră amândoi în Franța, el își dădu jos masca:

– Vreau să-ți fac o propunere, domnișoară... Ți-ar plăcea să fii ziaristă?... Noi beneficiem de susținere... Vei avea o meserie, ai câștiga lovele frumoase. Și, din timp în timp, ne-ai face câte un mic serviciu. Tatăl lui Foucault[45] furniza informații, așa cum știți. *Ad majorem Dei gloriam,* adăugă el cu aerul lui cel mai iezuit.

Samson nu-și dădea seama cu adevărat pentru ce acceptase ea. Pentru ce acceptă toți HC? Din patriotism, din gustul aventurii, din curiozitate, pentru cele câteva avantaje materiale? În Mathilde sălășluia ceva disperat (o durere în suflet, poate de neșters), dar mai exista și seninătate în disperarea ei. Întotdeauna dăduse satisfacție, în special când fusese trimisă să facă o recunoaștere prealabilă la Val. Articolele publicate de ea în *Familles* și în *L'Ostensoire* avuseseră acea calitate umană, care era specialitatea ei: fără să facă un rechizitoriu, nici să pledeze pentru sau împotriva regelui munților, ea arătase că locuitorii din Monterosso erau, înainte de toate, niște bărbați și niște femei ca toți ceilalți și că duceau lipsă de medicamente pentru copii din cauza blocadei impuse de „comunitatea internațională": și, cu toate că se dovedise momentul cel mai critic al isteriei anti-monterossiene, nimeni nu îndrăznise să critice o mărturie atât de plină de compasiune. Raportul pe care Mathilde îl redactase pentru SA era mai detaliat: punea în evidență venerația pe care monterossienii o purtau președintelui lor, armamentul de care dispuneau, măsurile, încă destul de rudimentare pe atunci, care asigurau securitatea șefului de stat.

– Dacă ești de acord, spuse Samson, să comandăm mai întâi pentru a putea fi apoi liniștiți.

---

[45] Michel Foucault – filozof francez (1926–1984). *(n.tr.)*

Se preocupă de meniu, întrebându-l pe șeful de sală cu ce fel de madera era făcut sosul pentru trufe, de pe ce proprietate venea un astfel de vin, regretă că meseria de chelar nu mai era exercitată nici în casele cu tradiție, în fine, înapoie meniul cu un suspin de ușurare:

– *Finita la commedia.* Și acum, draga mea, trebuie să-ți pun o întrebare. Te-ar interesa să scrii biografia lui Vladimir Knezevici?

Ea își înmuie buzele în cupa de șampanie cu un aer concentrat, dar nu asupra șampaniei:

– De pe acum?

Nu era sigur că o înțelesese. Tânăra precizează:

– Ați și hotărât să-i puneți capăt, biografiei sale?

Samson schițează un gest de tăgăduire.

– Nu era cu adevărat o întrebare. Știu prea bine că nu-mi puteți răspunde. Oricum, faptul n-are importanță. Știu de asemenea că mi-am vândut sufletul diavolului.

Și se uită la Samson într-un fel ciudat, așa că el, cu chipul lui îngust și brăzdat de riduri, cu fruntea largă deasupra căreia părul cârlionțat aducea a coarne demonice, iar corpul robust îmbrăcat țipător, asemeni unui golan de cinema, se și simțea devenind Mefistofeles. Încercă să ia totul în râs:

– *Thanks for the* compliment.

Ea nu zâmbi.

– E nevoie și de diavoli pe lume. Eu nu datorez nimic domnului Knezevici, care poate că nu-i nici monstru și nici vampir, așa cum afirmă confrații mei, dar care are totuși mâinile pline de sânge. Evident, își spune creștin, dar când un creștin nu-i catolic, este un soi de frate îndoielnic. Nu manifest antipatie față de el și-i sunt recunoscătoare că nu s-a dat la mine: poate că a realizat că n-ar fi mers sau că nu sunt genul lui. Dar nu văd nimic imoral să vă fac o recunoaștere la fine de acțiune (RFA), indiferent care ar fi consecințele.

Asta era problema cu HC: au monomanii fiindcă n-au trecut prin râșnița serviciului. Monomania Mathildei era morala. Refuzase niște misiuni pe care le reproba. De exemplu, nu voise să penetreze cercurile diriguitoare ale *Observatore Romano*, pentru că își închipuia că-l ofensează pe Sfântul Părinte. În fine! Fiecare cu fantasmele lui, fiecare cu limitele lui. Tocmai de aceea lui Samson îi plăcea să lucreze cu HC: era mai dificil și totuși mai captivant.

– Mă gândesc că o biografie ți-ar permite să cercetezi mediul înconjurător al clientului mai bine decât un simplu reportaj. Și apoi, ar fi așa de flatat!...

Doi șefi de sală aduceau antreul: vase cu homari și legume pe platouri argintate, ale căror capace le ridicară simultan cu un gest emfatic și prestidigitator.

4. TDH e fondat

Judecătorul Leonard C. Shvartz, căruia puțin îi lipsise să ajungă la Curtea Supremă a Statelor Unite, dar care avea să fie sufletul Tribunalului internațional al drepturilor omului, ceruse, imediat după nominalizarea sa, s-o întâlnească pe adjuncta ce-i fusese impusă: Ms (ea ținea mult la *Ms,* abreviere politic corectă de la *Mistress* ca și de la *Miss)* Loretta B. Coleman, judecător federal, profesor de drept, unica moștenitoare a unui lanț de *funeral parlors* pentru negrii opulenți. Se întâlniră pe un teren neutru, la New York, în saloanele Waldorf Astoria și, tot timpul cât dură întrevederea, judecătorul Leonard C.Shvartz nu se putu împiedica să nu se gândească la fundul lui Ms Coleman.

Nu pentru că ar fi fost deosebit de apetisant, el era cel care, o viață întreagă, se dovedise un pygocol. *Mooning*-ul nu însemnase pentru el o poznă de adolescent, ci semnul unei profunde obsesii de care nimic nu-l putuse vindeca, nici privațiunea, nici pasivitatea: obsesia feței ascunse a Omului. Era ceva, cum s-ar spune, patologic: când își privea confrații cei mai maiestuoși, nu izbutea să-și concentreze atenția asupra chipului lor, ci le vedea în mod constant dosul, și asta nu depindea deloc de sexul lor, fiindcă, la capitolul sex, Shvartz nu manifesta nicio înclinare pronunțată, nici prejudecăți înrădăcinate: ceea ce prefera el era posteriorul, punct. Lumea întreagă, la drept vorbind, îi apărea ca un gigantic popou cosmic, toate fundurile individuale fiind doar microcosmosuri. Nu știa că Templierii fuseseră acuzați de aceeași exaltare a Anti-Feței și că mergeau să-și depună buzele recto pe verso-ul lui Baphomet.

La fel se petrecură lucrurile și cu dosul lui Ms Coleman, și, la început, faptul nu-l stingheri peste măsură, fiindcă era obișnuit cu ideosincrazia sa. Acestei mari juriste îi vorbea de drept internațional, de demnitate umană, de probleme bugetare, de superioritatea instruirii unui proces potrivit procedurii anglo-saxone asupra instruirii franco-germanice; avea ochii fixați pe acel chip foarte negru, foarte fericit proporționat, cu acei foarte frumoși ochi căprui, abia voalați de un nor umed, cu zâmbete magnifice de fericire, descoperind între dinții ca de fildeș o limbă închisă la culoare, groasă, vie, mișcătoare; îi asculta glasul grav, lichid, fără nici cel mai mic accent negru, mai curând cu modulații oxfordiene... și nu-i vedea decât imagini ale posteriorului, în măsură să se întrebe dacă ele nu se vedeau în ochii lui, în aplicarea literală a proverbului american *Beauty is in the eye of the beholder,* frumusețea se află în ochii celui care privește.

Altminteri era satisfăcut să afle că Loretta – „Domnule judecător, spune-mi Loretta! – În acest caz, spune-mi Lenny, Loretta" – accepta cu entuziasm să servească în cadrul TDH, accepta fără să discute temele propuse, accepta chiar

să locuiască la Helsinki, dacă ar fi existat posibilitatea să se întoarcă în week-end-uri să-şi vadă soţul şi copiii:

– Lenny, nu ştiu cum de te-ai gândit la mine! M-ai făcut cea mai fericită dintre femei. Un Tribunal al drepturilor omului! Dar cum de n-a fost creat mai demult? Vezi bine că avem toate motivele să credem în progres.

Radia, şi nu numai pielea ei moartă, dinţii ei umezi, ochii debordând de iubire pentru umanitate, însăşi sufletul ei radia, străbătându-i trupul.

Discutară despre fundamentele juridice ale TDH.

– Dar *Drepturile omului!*, strigă Loretta. Nu sunt suficiente? Oare nu toţi oamenii înţeleg că întregul adevăr al lumii este conţinut în acest text sublim?

– Draga mea colegă, ştii mai bine ca mine că o legislaţie penală trebuie să se bazeze fie pe o echitate, fie pe un drept natural, fie pe o religie, fie pe un drept scris, fie...

– Dar *Drepturile omului* conţin toate astea.

– Fără îndoială. Totuşi, ele nu conţin articolele care să definească infracţiunile şi să prevadă sancţiunile.

Loretta se posomorî.

– Nu şi pedeapsa cu moartea.

– Suntem de acord. Pedeapsa cu moartea nu reprezintă o pedeapsă: este un expedient, aş zice chiar o expediţie, sau, dacă preferi, o returnare către expeditor, nu o sancţiune.

Loretta nu zâmbi şi Lenny bănui imediat că-i lipseşte simţul umorului: aceste puternice naturi exaltate rareori îl au. Ea, încruntându-şi sprâncenele care păreau făcute dintr-o blană de jder:

– Vrei să spui că nu este o sancţiune care poate fi aplicată de o umanitate civilizată şi democratică?

– Perfect. O viaţă întreagă petrecută între patru ziduri, asta da sancţiune care poate fi aplicată de o umanitate civilizată şi democratică.

Loretta continua să nu zâmbească, iar Shvartz gândi că ar fi cazul să nu se mai încreadă în simţul umorului său, care era ireverenţios şi putea, într-o companie virtuoasă, să-i joace nişte renghiuri.

– Bun. Dacă TDH aplică pedeapsa cu moartea, eu nu sunt pentru, adăugă Loretta cu un rest de neîncredere.

El o linişti.

În sinea lui, prea puţin îi păsa lui de pedepse, nu se simţea responsabil decât de verdicte, dar ştia că, la ora actuală, pedeapsa cu moartea nu dădea bine în peisajul internaţional. Poţi bombarda populaţii civile în numele unei justiţii superioare, dar devenea dificil să execuţi un criminal pur şi simplu în numele justiţiei. Nici acesta nu era un raţionament de expus dinaintea Lorettei.

Căzură de acord asupra necesităţii întrunirii unui grup de înţelepţi, care aveau să fie garanţii moralităţii TDH. Loretta, pe care Martin Luther King o

sărutase când era copilă, cum îi plăcea ei să pomenească, suspină la gândul că el nu mai era printre cei vii – ar fi fost înțeleptul înțelepților –, dar găsi imediat mai multe nume pe placul lui Shvartz: oameni ilustri, universal respectați, care nu și-ar fi băgat nasul în funcționarea instituției patronată de ei. De câți ar fi fost nevoie? Shvartz vorbi de șapte sau de doisprezece, Loretta socoti că acele numere aveau o rezonanță iudeo-creștină care ar dăuna autorității mondiale a tribunalului. De altfel, un număr așa de mic ar fi făcut mulți invidioși. Se hotărâră să recruteze șaptesprezece, fiindcă *Declarația drepturilor omului* conține șaptesprezece articole.

Decizia Consiliului de securiate a ONU care să creeze TDH nu avea să întârzie, cu siguranță: trebuia, deci, să se aibă în vedere aspectele practice ale organizării sale.

– Avem nevoie, spuse Lenny, de judecători, de un grefier, de anchetatori, de un personal de sprijin, de un sistem de interpretare și traduceri, de o structură de asistență judiciară. Avem nevoie de un birou de recrutare a acestui personal. Ne trebuie de asemenea clădiri, echipament, săli de audiență, un sector penitenciar, gardieni și finanțarea corespunzătoare. Avem nevoie, în fine, de o agenție pentru relațiile publice, fiindcă, să nu ne facem iluzii în această privință, nu vom fi foarte populari, cel puțin pentru început. Or, degeaba spectacolul de circ e bun dacă nu are loc o paradă cum se cuvine pe dinaintea cortului. (Uite că iar mi-am dat în petec, ea n-are cum să înțeleagă!)

Dezbătură, luară note, hotărâră să se pună pe treabă de a doua zi în biroul Lorettei, care dispunea de un personal mai numeros decât cel al lui Shvartz. Organigrama TDH fu stabilită pe loc: biroul procurorului, divizat în patru secții: documentare și dosare, acuzația, anchetele, serviciile juridice; camera primei instanțe și camera de apel; grefa, cu serviciile administrative, judiciare, juridice, de securitate, de presă și informație.

Numărul funcționarilor TDH fu evaluat la două sute cincizeci. Shvartz își rezervă recrutarea judecătorilor, a personalului de acuzare, de anchete, de securitate, de presă și de informație. Loretta urma să se ocupe de celelalte servicii. Era limpede atât pentru unul cât și pentru celălalt că recrutarea trebuia să fie cât mai variată posibil, în ideea de a oferi umanității impresia că TDH o reprezenta cu adevărat în întregime.

– Negri, albi, galbeni, tuciurii, bărbați, femei, și din aceia și bărbați și femei, propunea Lenny.

Loretta se uită la el sever.

– Cum adică și din aceia și bărbați și femei?

– Voiam pur și simplu să subliniez, Loretta, că avem obligația de a demonstra în ochii lumii că noi nici măcar nu știm ce vor să spună cuvintele exclusiv și discriminare.

– De acord. Lenny, aș vrea să te întreb: în ce cadru juridic vom opera noi?

Shvartz își aplecă înainte fața slabă, plină de cuperoză, măturată de o lungă șuviță de păr negru, cu ochiul valid la fel de fix ca ochiul de sticlă.

– Dar, Loretta, în afara oricărui cadru juridic! În asta constă întreaga frumusețe. Noi va trebui să creem totul: regulamentul de procedură și de dovezi, regulamentul care reglementează detenția în sectorul penitenciar, principiile aflate la baza comisiei consiliilor, schema pentru împărțirea ajutorului victimelor și martorilor în cadrul grefei... Tot! Nu suntem limitați de nicio structură, de nicio jurisprudență, putem adapta toate dispozițiile care ne-ar fi pe plac. Nimeni în istorie nu a beneficiat vreodată de o putere absolută ca a noastră.

– Absolută? Nu-mi place cuvântul ăsta. Dă-mi niște exemple de ceea ce am putea face.

– Ei bine, date fiind dificultățile pe care le vom întâmpina în găsirea martorilor, putem recurge, dacă dorim, la mărturii *din auzite*: dată fiind ignoranța judecătorilor din teritoriile unde vor fi fost comise crimele ce s-ar fi cuvenit să le cunoască, ne putem înconjura de „martori-experți"; și, dacă nu este suficient, putem să ne procurăm toate mărturiile dorite prin *amici curiae* pe care judecătorii noștri vor fi foarte mulțumiți să le audă! Ar fi o zaharicală, Loretta, ar fi floare la ureche.

Loretta își luă un aer îngrijorat.

– Ascultă, Lenny! Ești sigur că... De fapt, și noi suntem oameni. Ești sigur că nu vom ajunge să abuzăm de situație? N-ar trebui să ne limităm la aplicarea jurisdicției deja existente? Și de ce, mă rog, judecători? N-ar fi mai convenabil să ne întoarcem la sistemul democratic al juraților?

Shvartz își dădu seama că mersese prea departe.

– Juriați, Loretta! Dar instituția juraților se întemeiază pe ideea tribunalului semenilor: „Eu, dacă eram el..." Cum ai vrea ca niște juriați indonezieni să judece un eschimos? Ia gândește-te la complexitatea problemelor juridice care se vor pune în cadrul unui tribunal internațional! Și securitatea juraților, care nu sunt plătiți să li se taie gâtul de către complicii condamnaților! Nu, aceste probleme nu pot fi încredințate decât unor profesioniști, pe care experiența tribunalelor democratice i-a învățat să judece în sufletul și conștiința lor, cert, dar după un cod scris și nu sub imperiul propriilor stări sufletești... așa cum juriații o fac mult prea des, o știm la fel de bine și unul, și altul.

Loretta reflectă un moment, săltându-și ușor cu unghia stacojie a degetului arătător buza violet și meditativă:

– De acord.

Principala dificultate a întreprinderii încredințate judecătorului Shvartz consta în aceea că el trebuia să muncească având ca obiectiv major condamnarea lui Vladimir Knezevici, dar că el nu putea să-l destăinuie niciunuia dintre

colaboratorii săi. El trebuia să pozeze în fața tuturor ca un idealist, ca un apărător fără rezerve al drepturilor omului, în care, la drept vorbind, credea prea puțin, nepricepând nici măcar semnificația cuvântului „drept", doar că trebuia să-l rostească.

Se preconiza, bineînțeles, ca el să-și atribuie alegerea judecătorilor și a serviciului de presă și informație: ansamblul făcea parte din opera bufă pe care înțelegea s-o ofere publicului, având grijă să nu se strecoare note false. Judecătorii trebuiau să dea impresia că erau, pe de o parte, individual integri, pe de altă parte, reprezentativi sub aspect colectiv. Era relativ ușor, și, în zilele noastre, nimeni nu s-ar fi mirat să vadă un sudanez, o malaieză și un mexican de origine indiană, prevăzuți, bineînțeles, cu toate doctoratele necesare, să prezideze de pe cele trei tronuri ale justiției speciei umane judecarea unui criminal de război european, arab sau evreu: nu și-ar fi găsit locul aici nicio idee preconcepută, niciun risc de neînțelegere, dimpotrivă, s-ar fi recunoscut un semnal politic corect și s-ar fi aplaudat. În schimb, ceea ce reclama un plus de abilitate, consta în asigurarea că, prin niciun capriciu necuviincios al conștiinței lor, acești judecători n-ar îndrăzni să achite, deși ar fi plătiți să condamne.

Shvartz trebuia de asemenea să țină sub control serviciul de securitate, fiindcă nu se știa niciodată ce se putea întâmpla în sectorul de detenție și, în cazul unor incidente, ar fi fost important să se prezinte lumii versiunea avantajoasă, fără riscul unor contraziceri.

La fel, era important ca Shvartz să păstreze biroul de presă și informație la discreția sa, fiindcă era nevoie ca gloria procurorului general să fie cântată cât mai tare posibil, pentru plăcerea în sine, pe de o parte, și apoi în vederea pregătirii viitorului: un post în cadrul TDH nu era făcut să dureze o veșnicie, putând fi urmat de o pensionare suculentă. De altfel, nu era vorba numai de interesul personal al lui Leonard C. Shvartz: el înțelegea altminteri că nu putea să-și ducă misiunea la bun sfârșit fără sprijinul opiniei publice, adică cel al mass-mediei. Din fericire, existau profesioniști care să se ocupe de aceste chestiuni, profesioniști foarte scumpi, ceea ce ne aduce la problema finanțării, și asupra căreia Lenny dorea să dețină controlul, fiindcă trebuia să fie sigur că fondurile vărsate de diversele state nu ar pune sub niciun aspect TDH sub dependența lor: astfel banul musulman ar fi bine de luat, și banul protestant, dar era cazul să dovedească reticențe față de banul izraelian, să nu accepte decât cu circumspecție banul catolic și să nu se atingă în niciun caz de fondurile grecești.

În fine, mai era și serviciul de anchete, al cărui responsabil fusese numit din capul locului de către Bob Bingley, alias Golden Boy. Colonelul Rod Rodriguez era un haidamac cu cap de pirat și dinți de aur pe o parte. Se pensionase din CIA și era retribuit direct de Casa Albă. Nu refuza nicio misiune și îi pricepea sensul și bătaia dintr-o clipită – una dintre enormele lui clipiri, el clipind fără oprire. În rest, Bingley îl pusese la curent cu fondul.

– Să nu vă faceți sânge rău, domnule judecător, spuse Rod intrând în biroul viitorului procuror general, și eu am doctoratul în drept. L-am trecut uite așa, între două misiuni, ca să-mi ocup timpul. (Clipeală.) Puteți vorbi liniștit, vă înțeleg eu jargonul: cred că așa se explică faptul că am fost pus între labele dumneavoastră. Sper să ne înțelegem bine amândoi, fiindcă, în ce mă privește, vă previn, când nu mă înțeleg cu patronii mei, nu fac eu ulcer, ei se îmbolnăvesc. (Clipeală.)

Se răsturnase într-un fotoliu, în acea poză pe care unii o găsesc confortabilă: dat pe spate, cu picioarele depărtate și posteriorul chiar pe margine. Trebuie că are un fund musculos și osos, gândi Shvartz. Atitudinea individului îl amuza.

– Și eu sper să ne înțelegem bine, îi spuse, aplicându-i tratamentul celor doi ochi ficși. Am să vă pun de îndată câteva chestiuni, ca să văd dacă suntem pe aceeași lungime de undă. Judecătorii.

– De câți aveți nevoie?

– De trei și trei substituți, pentru prima instanță. Tot atât și pentru apel.

– Doisprezece. Multicolori, multisexuali?

– Firește.

– Bun. Tipii se poartă frumos cu mine, știu ei pentru cine lucrez. Am acces la toate fișierele. Plătiți sau vă implicați? Eu v-aș sfătui să alcătuiți o listă. Patru plătiți, și opt doar implicați, v-ar conveni? E mai economic decât să plătiți pe toată lumea și astfel aveți libertatea să nu vă bizuiți numai pe șantaj. Nu, nu iau note. Am totul aici înăuntru, e mai sigur. (Clipeală.) Am să vă fac douăzeci și patru de propuneri până mâine după-amiază. Cu recomandările unui om experimentat: eu. Să aveți de unde să triați. Altceva?

– Securitatea.

– De acord. Înțeleg. Aveți în vedere tentative de evadare și vreți să fiți sigur că gardienii trag bine și își țin gura și mai bine. Bun, de pe acum mă gândesc la un băiat pe care să vi-l recomand: a fost dat pe ușă afară de la FBI, dar politicos, cu pensie: avea niște metode puțin cam... exact tipul de care aveți nevoie. Și el vă poate furniza o echipă dată naibii. Ceilalți, cei curăței, cei care cred în meseria lor, îi recrutați prin mica publicitate. Simplu, ai noștri, când vor veni să dea testele, vor face, de exemplu, un semn în dreptul adresei: așa că, cei care îi vor recruta, vor ști pe cine să nu trântească la examen. Bun. Ce-ar mai fi?

– Rămâne principalul, spuse Shvartz, deplasând ușor un vas cu orhidee de pe biroul său. Care vă privește direct.

– Îmi dau seama. (Clipeală.) Martorii.

– Martorii? Ei bine, da, anchetele. Sunteți șeful serviciului de anchete, singurul funcționar din TDH retribuit de Statele Unite.

Terenul devenea alunecos. În mod manifest, judecătorul Shvartz putea vorbi colonelului Rodriguez mai deschis decât cu Ms. Coleman, dar și față de

el trebuia să ascundă că, pentru moment, nu se punea problema decât a inculpării, judecării şi condamnării unui singur „criminal de război". Cu toate astea, se vedea obligat să vorbească la plural, fie şi dintr-o bună-cuviinţă, chiar între cei de-o teapă. În rest, punea el de la sine, întotdeauna s-ar găsi şi alţi criminali de război pasibili de a fi inculpaţi.

– Martorii... repetă Rod. Martorii sunt de două feluri: ai acuzării şi ai apărării. Cu martorii apărării, e limpede, trebuie împiedicaţi să vorbească. Potrivit celor ce mi s-au dat de înţeles, prima anchetă va fi legată de evenimentele care au avut loc în Monterosso, nu? Ei bine, ştiţi că numeroşi monterossieni sunt de pe acum exilaţi în Australia: e destul să se ofere un mic peculiu martorilor stânjenitori ca să se ducă şi să li se alăture verilor şi amicilor: nu i-am mai vedea niciodată.

– În fine, pe unii.

– Exact: dar totuşi aveţi nevoie de martori ai apărării, altminteri ce faţă aţi mai face? Bun. Aveţi nevoie şi de martori ai acuzării. Din ăştia vă găsim noi câţi vreţi. Mulţi vor fi voluntari dacă li se plăteşte călătoria. Nu eşti inculpat de crime de război fără să-ţi fi făcut şi niscaiva duşmani, altminteri nu în mod obligatoriu politici: încornoraţii, de exemplu, sunt o sămânţă bună pentru martorii acuzării. Vă îngrijorează conţinutul mărturiei lor? Credeţi-mă, într-un război civil, toată lumea comite destule atrocităţi astfel încât capetele de acuzare cele mai veridic atestate de martorii cei mai oculari să abunde. În schimb, trebuie prevăzut că unii martori se dezic în prezenţa acuzatului: scrupule morale sau teamă de represalii, n-ai de unde să ştii. Atunci, pentru a para lovitura, vă sfătuiesc să vă pregătiţi pe îndelete un mic statut în cadrul regulamentului de procedură şi de dovezi, care să vă permită interogarea martorilor în spatele unui paravan, fără a fi divulgată identitatea lor.

– Aşa ceva n-o să meargă! strigă Shvartz, indignat fără voia lui.

– Dacă înfierbântaţi aşa cum trebuie opinia publică, o să meargă. Priviţi ce fac cei din TPI. (Clipeală.) Ca şi cu inculpările. Nu sunt eu în măsură să vă dau sfaturi, dar, în locul dumneavoastră, i-aş ţine la secret. Când inculpaţii călătoresc fără să ştie că sunt inculpaţi, e lesne să pui mâna pe ei. Tipul se duce la opera din Viena sau la un bistrou din Paris sau la un spital din Londra şi trosc, îi pui mâna pe umăr: „Vă rog, să ne urmaţi." Bineînţeles, tot aşa stau lucrurile şi cu martorii: dacă e nevoie să mergeţi şi să-i arestaţi la ei acasă, şi asta se poate face.

– Am impresia că sunteţi un om preţios, colonele.

– Nu-mi place să fiu plătit ca să nu fac nimic. Bun, eu vă pregătesc listele, dumneavoastră îmi faceţi una cu martorii pe care preferaţi să nu-i vedeţi şi alta cu cei pe care v-ar plăcea să-i trageţi de limbă. Mergem aşa şi păstrăm legătura. De îndată ce veţi cunoaşte locaţiile, dau o fugă la faţa locului cu amicul de la

FBI şi vă vom face propuneri pentru sectorul de detenţie. Ce aţi dori? Temniţe subterane cu vipere şi broaşte sau o versiune uşor ameliorată de închisoare?

– Oh! modernă, curată, confortabilă. De fapt, prizonierii trebuie să beneficieze de prezumţia de nevinovăţie şi să fie trataţi ca atare până la condamnarea lor, nu-i aşa?

– Mai încape vorbă, încuviinţă Rod Rodriguez.

Clipeală.

Scutură zdravăn mâna judecătorului şi se îndreptă spre uşă. De sub bluzonul lui scurt şi în blugii colanţi, popoul părea ca un cleşte de zahăr.

Acordul consiliului fiind încheiat pe cale diplomatică, Leonard C. Shvartz plecă la Helsinki: ţinea să găsească în persoană acel buric al justiţiei universale, plecând de la care avea să opereze în lumea mondializată. Mondializată, adică aservită, fără să pară deocamdată, *imperium americanum*. La drept vorbind, nu fiindcă Shvartz ar fi nebun după patriotism, dar îi cădea bine să facă parte dintre stăpânii lumii. Şi, în orice caz, socotea judicios ca aservirea să se realizeze mai întâi prin justiţie, democraţie, morală, drepturile omului, pe care nimeni nu le-ar fi putut contesta, până într-o bună zi când naţiunile se vor trezi denaţionalizate fără să fi băgat de seamă.

O invită pe Loretta să-l însoţească.

Traseră mai întâi la ambasada Statelor Unite, roşie în întregime, tupilată în spatele unui grilaj gros şi negru, cu acoperişul coborât mult, dar ei trebuiau să se internaţionalizeze cât mai curând posibil, astfel că li se găsiră două apartamente suprapuse într-un imobil luxos din cartierul Kaivopuisto. Shvartz era încântat că avea un turnuleţ pe colţ, decorat în exces cu înfloriturі sculptate, ce domina frumos Blatica de plumb turtită la picioarele lui.

Călătorise puţin prin Europa, şi avu nevoie de timp pentru a se obişnui cu simplitatea moravurilor finice. Unele dintre cele mai bune restaurante nu aveau feţe de masă şi, pentru a se duce la reşedinţa preşedintelui, trebuia să traverseze o piaţă unde pescarii veneau în bărci să-şi vândă marfa şi unde femeile aşezate pe sub streşini tricotau pulovere pe care le propuneau cumpărătorilor săptămâna următoare. Cel puţin, toată lumea vorbea englezeşte, ceea ce era liniştitor, şi primirea se dovedise cordială: preşedintele în persoană îşi exprimă în câteva cuvinte satisfacţia că oferea ospitalitate TDH, şi îi ură noroc judecătorului Shvartz în căutarea unui local potrivit unei funcţii atât de nobile. Doamna Aira-Ylla Ala-Konttinen, subsecretar de stat, avea să-i faciliteze lucrurile pe cât se putea.

Doamna Aira-Ylla Ala-Konttinen era o femeie înaltă şi urâtă, cu părul tuns scurt, nu blond, ci blond-albicios, îmbrăcată într-un compleu rustic din lână gri fer care ieşise din mâinile unui designer de talent şi căruia nu i-ar fi lipsit eleganţa, dacă ar fi existat un corp pe dinăuntrul lui; dar Shvartz îşi

desfăşură zadarnic comori de imaginaţie. nu-şi putu imagină nimic mai interesant decât un cuier de haine. În afară de asta, doamna Aira-Ylla Ala-Konttinen nu avea deloc mai mult umor ca Loretta, astfel încât ele se înţelegeau perfect, şi se cuvine să recunoaştem că, una fiind atât de lactescentă pe cât era cealaltă de melanodermă, ele reprezentau de minune comunitatea internaţională reconciliată. Un local potrivit să găzduiască tribunalul, birourile sale şi, pe cât posibil, sectorul de detenţie? Câţi metri pătraţi? Cam vreo cinci sute? Aira-Ylla avea să caute.

Lenny şi Loretta porniră să caute şi ei. Vizitară palatul Finlandia, unde se ţinuseră negocierile americano-sovietice din 1973 şi care, din aceste considerente, le-ar fi convenit foarte mult, dar Aira-Ylla declară că palatul Finlandia nu putea fi pus la dispoziţia unei organizaţii internaţionale. Spumuiră puzderia de insulite care ciuruiau marea în largul capitalei, vizitară fortăreaţa Suomenlinna, fără să găsească ceva convenabil. În cele din urmă, Shvartz descoperi un loc seducător. Chiar în mijlocul oraşului se afla o stâncă, scobită în interior, pe jumătate băgată în pământ, având deasupra un capac de aramă susţinut de blocuri din granit.

– Să intrăm, spuse Shvartz.

Intrară într-o biserică, şi primul lucru întâlnit erau nişte toalete cu plată. Faptul îl încântă pe judecător. Cu mult mai bine decât un confesional.

Interiorul bisericii era circular, cu ziduri grosolan săpate în rocă până la jumătatea înălţimii, apoi alcătuite din pietre neregulate îngrămădite unele peste altele într-un stai aşa- cum-te-am pus foarte studiat, şi un plafon rotund din trestie susţinut de grindeiuri de lemn. Jos, bănci violet. Ceva mai sus, o tribună aurită. Orgi aurite şi roşii pe o parte. Nici o statuie, nicio icoană, nicio cruce pe un altar acolo undeva, în capătul a trei trepte, având mai curând aspectul unei catedre profesorale decât de altar. O atmosferă greu de definit. Mult vid şi niciun locşor pentru bunul Dumnezeu.

– Minunat! Templul Neantului, murmură Shvarz.

– Cum aşa, prostuţule. (Loretta, care începea să devină familiară cu şeful ei, îi strânse puternic braţul.) Templul Drepturilor Omului.

Shvartz inspectă locurile. Erau nişte culise, birouri, săli parohiale. Restrângându-se puţin, ar fi putut găzdui şi o miniînchisoare de lux într-un colţ.

– Vreau să mă instalez aici.

Se duse după Aira-Ylla. Refuzat. Temppeliaukionkirkko nu era disponibil. Toate genurile de manifestaţii aveau loc acolo: concerte, întâlniri, ceremonii religioase organizate de diferite Biserici.

– Dar drepturile omului le cuprind pe toate astea! obiectă Loretta.

Nu. Un astfel de edificiu nu putea fi acaparat pentru o singură cauză. Shvartz, care simţea întreaga putere a Statelor Unite ale Americii în spatele

lui, bătu din picior. Fără niciun efect. Când Finlanda rezistă, ea rezistă până la capăt.

Între timp, deschizându-i-se apetitul pentru biserici, Shvartz îi propuse Lorettei să vadă, în partea de sus a peninsulei Katajanokka, catedrala rusă a Adormirii Maicii Domnului, care părea să-şi ridice umerii de cărămidă pentru a domina mai bine portul lungit la picioarele ei. Se făcuse frig, cristale de zăpadă se învârtejeau în aer şi înţepau obrajii, rafalele de vânt se încrucişau la intersecţii şi numeroase drapele, naţionale, europene sau comerciale se zbăteau, se zbăteau, se zbăteau. Loretta, fermecătoare în mantoul ei de zibelină, care avea aproximativ aceeaşi culoare de un negru-brun ca şi pielea ei, se strânse lângă Lenny, cu o căciulă luxoasă de vizon pe cap.

– Am putea fi luaţi drept ruşi, râdea ea.

Nu era de mirare într-un oraş construit în bună parte de ţarul Alexandru al II-lea, a cărui statuie încă mai trona în piaţa Senatului, în vreme ce un monument care o omagia pe ţarină se înălţa în port.

În primul moment, Shvartz nu dădu atenţie frazei rostite inocent de Loretta, ce avea să-l înjunghie câteva minute mai târziu. Deocamdată, el era sub imperiul obsesiei sale şi se întreba ce puteau să însemne fandoselile provocatoare ale Lorettei. Era o inconştientă, încerca să-l seducă sau ar fi putut într-adevăr să spere din partea ei *a piece of ass?* (Această expresie metaforică, făcând aluzie la partea anatomică preferată de el, îi crea o stare de transă.) La urma urmelor, chiar dacă Loretta ar fi consimţit pe deplin, lucrurile s-ar fi complicat. Toată viaţa, Shvartz fusese tentat să consume *dark meat* [46], pentru a utiliza vocabularul său, şi nu îndrăznise niciodată. Timiditate? Repulsie? Teama de necunoscut? Tot ce auzise vorbindu-se despre temperamentul şi metodele negreselor îl atrăgea, şi totuşi nu făcuse pasul nici cu colegele, nici cu realaţiile lui, nici cu prostituate de un sex sau altul, chiar şi pe vremea când frecventa medii interlope, frecventare care-l costase un ochi. Ca să spunem tot, se temea, în faţa unei mase de *dark meat*, să nu-şi piardă aptitudinile fizice sau intelectuale. Şi totuşi, imaginaţia lui fesieră îi zugrăvea asemenea delicii! Nimic nu-i simplu.

Catedrala Adormirii Maicii Domnului era tipică pentru prostul gust rusesc din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, fără icoane, dar cu picturi religioase, reprezentând personaje isterice sau mieroase, cu ochii ridicaţi spre ceruri. Shvartz nu se pricepea, dar nu decoraţia academică şi sentimentală îl irita, ci cântările monastice, distilate de difuzoare invizibile şi aureolele în formă de potcoavă, de deasupra capului sfinţilor: cum poate o fiinţă umană să fie sfântă, asta-i bună? Şi de fapt, foarte simplu, ce vrea să zică? Nu-i căzuse bine şi fiindcă nu i se permisese să intre în sanctuar: ce mai înseamnă toate sclifoselile astea!

---

[46] Carne neagră – limba engleză. *(n.tr.)*

Loretta fusese în acelaşi timp mişcată şi şocată. Din moment ce erau reprezentate figuri omeneşti, ea nu se putea simţi ca într-un adevărat templu al lui Dumnezeu, dar sălăşluia acolo o sensibilitate, o compasiune, o falsă ingenuitate, care o mişcau:

– Este foarte frumos, spuse ea la plecare.

Ceva mai jos se ridica un mic chioşc din lemn cu un acoperiş ţuguiat, găzduind un panou de afişaj. Shvartz şi Loretta se opriră ca să arunce o privire. Pe geam, cineva trasase, cu o culoare maro, o cruce cu opt braţe şi, în engleză, cuvintele murdare (şi intraductibile literal):

FUCK YOU

Pentru Leonard C. Shvartz fusese o lovitură în inimă, în adâncurile inimii. Îi veni să vomite, dar cu un soi de voluptate. Ah! cum se asocia întreaga lui fiinţă acestei exclamaţii obscene! Înţelese brusc ce făcea acolo, în acel oraş unde amintirile ruseşti erau încă atât de numeroase, înţelese pentru ce fusese numit procuror general al Tribunalului Drepturilor Omului.

Shvartz. Nu Schwartz.

Schwartzii emigraseră din Germania în Rusia – când? nu se mai ştia exact, probabil sub Nicolae I, pe vremea primei căi ferate ruseşti care lega Saint-Petersburgul de Ţarskoe Selo – şi ei îşi ortografiaseră numele în caractere chirilice: Ch.-V-A-R-Ts. La sfârşitul secolului al XIX-lea, părăsiseră Rusia pentru a se stabili în Statele Unite unde îşi transliteraseră numele în Sh-v-a-r-tz.

Plecaseră din raţiuni obscure, cuprinşi de amărăciune şi revoltă. Străbunicul lui Leonard, care organizase tipografii clandestine, conspirase la moartea ţarului, sau pur şi simplu refuzase să facă serviciuul militar? Amintirile se pierduseră, dar, în orice caz, nutrise faţă de Rusia o ură feroce. Prin asta se deosebea de evrei care, plecând din Rusia cam în aceeaşi perioadă, îi păstrau o anume nostalgie transmisă din generaţie în generaţie prin vocabular, reţete, accent, gesturi. Shvartz, nu: simţea aversiune faţă de limbă, de bucătărie, de armată, de teocraţie, de imperialism, de Ceaikovski, de Dostoievski, de tot ce mirosea a nume rusesc. Iar strănepotul său, Leonard, tocmai înţelesese într-o clipă că această repulsie îi fusese transmisă, că el era moştenitorul, recipiendarul, că ea reprezenta oarecum vocaţia sa. Cu excepţia faptului că străbunicul detesta o Rusie pe care o cunoştea, cu mirosurile ei de varză acră şi de tămâie, cu pomeţii şi epoleţii, cu cerşetorii în saboţi de papură şi generalii cu revere roşii, cu femeile manierate şi autoritare, cu băile de aburi, cu ţăranii resemnaţi şi aristocraţii anglofoni, cu nopţile albe şi stepele nesfârşite, cu alfabetul de treizeci şi şase de litere şi aptitudinea de a cânta firesc din armonică, în vreme ce el, Lenny, era dezgustat nu de Rusia personificând o realitate abstractă, ci de valorile cu care ea se identificase de-a lungul veacurilor. A Treia Romă! Poporul

habotnic! Cezaro-papismul! Mesianismul rus! „Frumusețea va salva lumea"! Liturghia cu pretenția de face cerul să coboare pe pământ! Credința în mântuirea universală! În inocența fiecăruia și în culpabilitatea tuturor! În binefacerile mistice ale războiului! Și de nebunia în Hristos! În icoanele făcătoare de minuni! În rolul salvator al suferinței! În crimă și pedeapsă! În iertare, mai ales în iertare! și în sfințenia chipului omenesc! Față de atâtea prostii, expresia obscenă înscrisă pe geam urca pe buzele lui Lenny ca niște bale și o repeta mereu și mereu, șuierând F-ul, scuipând K-ul, fără să-i pese de uimirea Lorettei, al cărei limbaj rămânea tot timpul cizelat.

În cele din urmă, se întoarse spre ea, pe moment golit de ură, cu un aer buimac, ca după o criză de epilepsie. Îi veni în minte o glumă în circulație. E întrebat un locuitor din Monterosso la cât se ridică populația țării sale: „Împreună cu Rusia, răspunde el, suntem două sute de milioane." Shvartz rânji: din aceste două sute de milioane exista cel puțin un individ cu care își va regla în curând conturile. Da, regele munților avea să plătească pentru ceilalți 199999999 de ruși-monterossieni!

– Mă întreb, spuse Loretta, pe gânduri, pentru ce, în toate limbile pe care le cunosc, acest verb seveşte de injurie. Totuși, nu există nimic mai plăcut, nu-i așa Lenny? adăugă ea, agățându-se de brațul lui, zburdalnică.

Iar apoi redevenind gravă:

– Și mai sacru.

El nu răspunse. Nu-și pusese niciodată întrebarea. Nu-l interesa limbajul. Se întreba unde voia să ajungă Loretta. Îi făcea niște propuneri? Nu ajungea ridicol dacă nu profita de ocazie? Dar și mai ridicol luând cu titlu personal ceea ce poate că nu era decât o curiozitate lingvistică? Loretta pomenea adesea de soțul ei în termenii cei mai pasionanți, dar mai sunt și femei care... Și din nou viziuni, viziuni emisferice care-ți tăiau respirația!

– Hai să bem ceva la Kappeli, propuse Shvartz.

Aira-Ylla le telefonă.

– Față de interesul pe care l-ați arătat pentru Temppeliaukionkirkko, care, din păcate, nu era disponibil, am crezut că înțeleg, domnule procuror general, că v-ar conveni un edificiu circular.

– Desigur.

– Aș putea să trec și să vă iau de la reședință ca să-l vizităm pe cel la care mă gândesc?

La nord de Helsinki, nu departe de un parc de atracții, Linnanmaki, se afla un mic Coloseum cu arcade, într-o stare proastă, dar nu lipsit de o anume eleganță saint-petersburgheză. Scări largi duceau solemn spre un amfiteatru care înconjura o arenă. Scaunele fuseseră ridicate, ceea ce conferea treptelor înalte de piatră o înfățișare austeră, aproape modernă. Ferestre rotunde, ochi

de bou, plasate sub plafon, proiectau o lumină cenuşie care împrumuta acestui con răsturnat ceva spectral. Într-un loc, la nivelul arenei, treptele se întrerupeau, încadrând o deschidere largă, dreptunghiulară, care evoca un vomitoriu. Precedaţi de un gardian care agita nişte chei şi apăsa comutatoare, dintre care multe nu comutau nimic, Aira-Ylla, Shvartz şi Loretta pătrunseră în peisaj. Câteva becuri ce atârnau în ghirlandă de un fir luminau zidurile goale. Urcuşuri şi scoborâşuri se deschideau în penumbră, în trepte sau în planuri înclinate; se dădeau în lături uşi, unele joase, altele înalte, câteva barate de grilaje din oţel. Te-ai fi crezut într-un Piranesi[47].

– În orice caz, celulele sunt gata pregătite, ironiză Shvartz.

– Nu-i de râs! replică Loretta. Eu zic că aduce cu un circ.

– Chiar este un circ, spuse Aira-Ylla. Sircus Samanarvoisuus. Ţarul Alexandru al II-ea, care era mare duce de Finlanda, voia să facă din Helsinki o veritabilă capitală. Şi, pentru ruşi, nu există capitală fără un mare circ. Iată de ce a dispus construirea acestuia. Dar finlandezii preferă teatrul sau muzica sau sauna, iar acest circ nu s-a bucurat niciodată de un succes prea răsunător. Din care cauză a fost dezafectat şi oraşul vi l-ar putea împrumuta sau chiar vinde.

Shvartz se uită la Loretta.

– Un circ!?

Ideea de a organiza TDH într-un circ îi gâdila demonul interior, dar ar fi considerat serios în ochii lumii? Altminteri, locaţiile erau comode. În arenă se putea crea un tribunal rotund, cum se făceau pe vremuri teatre rotunde. Ar fi fost original şi chiar potrivit. Sub arcade era destul spaţiu pentru birouri, celule, o bibliotecă...

– Poate că n-ar fi indispensabil să facem prea mult caz de prima destinaţie a acestui edificiu circular... avansă el. Ce înseamnă numele lui?

– *Sircus Samanarvoisuus* înseamnă „Circul Egalitate". Egalitate, fiindcă toate locurile aveau acelaşi preţ. Mereu ideile liberale ale lui Alexandru, presupun.

– Ah! asta e foarte bine. Poate că am putea, pur şi simplu, să ştergem aluzia la circ? Am putea spune...

– I-am putea spune *Linna Samanarvoisuus:* „Palatul Egalitate".

Cuprinsă de entuziasm, Loretta îşi încrucişă braţele şi cele zece unghii de culoarea sângelui se etalară pe zibelină.

– Tribunalul drepturilor omului operând într-un Palat Egalitate! Nimic n-ar putea fi mai bine.

În seara aceea, Loretta şi Shvartz cinară somptuos în legendarul hotel Kamp care, renovat, tocmai îşi deschisese porţile. Îşi petrecură seara decorând tribunalul. Totul trebuia să fie sobru, auster, funcţional, modern şi frumos, demn de umanitate. Shvartz propuse să se decoreze edificiul cu o friză pe care

[47] Giovanni Battista Piranesi – gravor şi arhitect italian *(n..tr.)*

să fie reprezentate emblemele tuturor credințelor omenești: steaua cu șase brațe, steaua cu cinci brațe, dintre care unul în sus, steaua cu cinci brațe dintre care două în sus, semiluna, crucea grecească, crucea latină, crucea în T, secera și ciocanul, cele trei puncte, yin și yang, crucea gamată...

– Nu, interveni Loretta. Nu putem pune crucea gamată.

– Ai dreptate, recunoscu Shvartz, fără să râdă. Secera și ciocanul, da; crucea gamată, nu.

– De altfel, unele embleme... făcu Loretta cu o grimasă. Te duc cu gândul la niște imagini.

Shvartz se înclină.

La întoarcere, se sărutară înainte de despărțire, dar o dată în plus, Shvartz nu îndrăzni să-i facă avansuri, deși ar fi avut chef. Se consolă cu pilota care era albă și enormă.

Când Bob Bingley, Golden Boy, primi prin e-mail propunerile lui Shvartz, se duse la președintele Brookes:

– Cifrele sunt rezonabile, domnule Președinte, dar totuși, un circ...

Bob Brookes rămase perplex și, cum i se întâmpla adesea, amână decizia pentru a doua zi ca să-i ceară părerea lui Sally, pe deasupra mesei cu micul dejun, pe care îl luau, măcar o dată, în tête à tête.

– Un circ, Sally?

– Și ce-i cu asta, un circ?

– Îți imaginezi caricaturile de prin ziare? Hazul de la republicani?

Ea reflectă, trasând niște litere pe fața de masă cu cele trei vârfuri ale furculiței englezești: C...I...R...C...U...S... Dacă o străpungea, n-aveau decât să pună o altă față de masă!

– Bob, simt că este doar o chestiune de manipulare. Shvartz ăsta al tău a spus destul de bine că pentru moment ar putea numi edificiul „Palatul Egalitate". Asta e foarte bine, „Palatul Egalitate". Sub aspect politic e de dorit ca Egalitatea să aibă un palat. Ar fi suficient să forțezi puțin nota pentru a impune din capul locului un anume simbolism. Dacă o persoană iscoditoare ar descoperi cândva care fusese prima destinație a palatului, ca sală de spectacole, lucrurile ar fi gata pornite pe un făgaș. Și ce-i rău în asta? Justiția este un spectacol, trebuie să fie un spectacol. Asta-i una dintre vocațiile justiției, să fie un spectacol.

Bob nu era convins.

– Un spectacol de... circ?

O licărire răutăcioasă trecu prin ochii lui Sally:

– Dacă vrei părerea mea, da, uneori, adesea. Clovni, animale sălbatice... În cazul de față, consider chiar că hazardul a potrivit bine lucrurile, iar noi vom putea să facem haz între noi. Dar, pentru public, Palatul Egalitate de la

Helsinki ar însemna drepturile omului. punct și s-a terminat. Eu votez pentru circ, Bob.

5. Raportul Mathildei

În atenția lui Samson

Veți găsi alăturat raportul meu oficial, cu distanțele în pași de la poartă până la biroul obiectivului, măsurile curții interioare, cele ale terasei (pașii mei, dacă vă mai amintiți, sunt de cam 50 de cm.), fotografii ale împrejurimilor într-o mare cantitate, un jurnal ținut la minut, sau ore (foarte neregulate) când ne-am văzut sau când lumina era stinsă la el, sau se reaprindea. Veți fi mulțumit să aflați că, pentru moment, el pare să doarmă împreună cu soția lui, ceea ce nu fusese întotdeauna cazul. Nu știu dacă acestui fapt trebuie să-i atribui rezerva pe care continuă s-o manifeste față de persoana mea, ceea ce contravine reputației sale priapice. Gândesc că nutrește sentimente părintești față de mine și că i-ar repugna incestul. În orice caz, am privit adesea împreună soarele la apus și luna răsărind – iar o dată chiar și soarele – de pe terasa de deasupra acoperișului său (și căreia îi veți da o bună întrebuințare), fără ca el să schițeze un gest echivoc în ce mă privește. Știți, eu presupun că în curtea interioară se află o rețea de sârmă ghimpată ascuțită ca briciul și că în culoarul de la intrare se află o mitralieră, care-l ține sub tirul ei – crochiul alăturat. Dar nu despre asta este vorba aici. Aș vrea să vă informez, oficios și într-o manieră discontinuă, despre omul Knezevici.

Nu încape nicio îndoială în mintea mea că e o persoană sângeroasă, ca majoritatea muntenilor care, de fapt, nu știu decât să se războiască de vreo mie de ani încoace, genele lor sanguine trebuie că au fost selecționate prin supraviețuirea celui mai apt, dar... cum să vă spun... nu e un om crud din plăcere, e aproape fără voia lui: își închipuie că e mai nimerit să verse sânge – al lui și pe cel al altora – decât să sucombe unei dominații străine sau ideologice.

Nu știu ce părere aveți dumneavoastră, dar eu sunt convinsă că suntem întreținuți de istoria noastră, iar istoria acestei țărișoare este cea a unor numeroase servituți, toate seculare și toate respinse. Monterossienii au impresia că au fost maltratați de când există ei, ceea ce nu este în întregime fals, și încearcă nevoia de a demonstra lumii că merită o soartă mai bună. Dorința asta este încarnată și în persoana obiectivului, care are senzația că își poartă poporul în el, aș zice chiar fizic, aproape ca regii lui Shakespeare care-și atribuiau numele țării lor – vă mai aduceți aminte: „Bună ziua, Franță – Salut, Anglie " –, și grav este că această senzație e împărtășită de toți concetățenii săi (prin

toți, nu înțeleg o majoritate, nicio unanimitate, ci un consens): Monterossienii se recunosc în chipul acestui rege al munților.

Cu titlu personal, obiectivul nu-i suspect, cert, de un complex de inferioritate, dar, cu titlu colectiv, el nutreşte sentimentul unei injustiții permanente, de care acuză islamul, Sfântul-Imperiu, Vaticanul, Europa, America, Franța (care socoteşte el că l-a trădat), NATO, ONU, şi uneori chiar Rusia (care, după părerea sa, nu l-a susținut destul). Poate puțină comprehensiune ar fi valorat mai mult decât atâtea bombe, dar nu sunt eu – nici dumneavoastră, iertați-mă –, cei care determinăm politica față de persoanele incomode. Eu înțeleg bine că obiectivul este o persoană incomodă, între altele şi fiindcă, din punctul lui de vedere, care nu-i şi al nostru, *el are indiscutabil dreptate:* este neînțeles şi persecutat, poporul său este neînțeles şi persecutat, şi aş tinde să cred că, pentru ca acest popor să-şi plece capul sub jugul destinului său şi să regăsească pacea – nu cea la care visează, ci o altă pace, în supunerea față de inevitabil – trebuie ca acest om să dispară.

Faptul major al istoriei recente din Monterosso, subiectul fiind instrumentul, constă într-o întoarcere vădită, răsunătoare, orbitoare, către ortodoxie. Păcat, într-un sens, că şi-au greşit religia; pe de altă parte, a lor e îmbâcsită de atâtea superstiții că s-ar putea să fie mai bine că n-au murdărit-o şi pe singura adevărată. Puteți să vă imaginați că istoria modernă din Monterosso începe de la Crăciunul 1990, când obiectivul şi-a făcut apariția în biserica Sfântul Sava fluturând o ramură de stejar denumită *badniak?* Până atunci, obiceiul, considerat creştin, dar pe care-l bănuiesc de origine păgână, fusese interzis de comuniști, aceştia comițând atrocități în Monterosso, mai cumplite decât oriunde în altă parte pe vremea lui Tito. Destul de curios, comuniştii tolerau obiceiurile musulmane şi catolice (prudență? indiferență față de o minoritate? sentimentul că sufletul slav nu ar putea să înflorească sufocat de bizareriile schismei?), dar străduindu-se sălbatic să dezrădăcineze tot ce ținea de ortodoxie. Prin această ramură de stejar eliberatoare s-a declanşat o adevărată explozie populară. Ar fi greşit, bineînțeles, să susținem că obiectivul a fost cel care a restabilit religia în Monterosso: el doar a eliberat-o, iar muntenii entuziasmați au redeschis bisericile, au hirotonisit preoți, au învățat din nou cântările din vechime, au revigorat superstițiile din moşi-strămoşi (într-o țară slavă ele merg mână în mână). Purtați de acelaşi val, s-ar părea că regele munților şi întregul său popor şi-au regăsit ca prin minune (şi eu cred într-o bună măsură că e vorba de o minune, dacă Dumnezeu şi-ar permite să facă şi pentru schismatici) spiritualitatea specifică. Închipuiți-vă că înşişi copiii cer la şcoală cursuri de catehism; copii care-i inițiază în misterele credinței pe părinții ajunşi ignoranți într-o jumătate de secol de comunism. Nu poate fi decât mişcător.

Obiectivul însuşi este credincios fără putință de tăgadă. Am fost nevoită să-l însoțesc într-un alai absurd ce consta în plimbarea moaştelor unui sfânt

Vasile oarecare – nu teologul Bisericii – din mănăstire în mănăstire, din sat în sat – au fost chiar depuse pe mormântul mamei lui ca să-l salute – după care a fost întors la el acasă, în Montenegro, care „ne"-a împrumutat cu generozitate moaştele sale. Lacrimi, pupături, bucurie populară, nu vă puteţi imagina aşa ceva. Destul de ciudat, până şi animalele păreau să ia parte la pelerinaj: vacile veneau să-şi lase capul pe zaplazuri, iar un cal fără şa şi fără căpăstru ne-a urmărit kilometri întregi, împrumutând ceva cosmic adoraţiei acestui popor ignorant. Când racla a traversat frontiera cu fosta Iugoslavie, toată lumea plângea, iar obiectivul mai dihai decât toţi ceilalţi.

În aceste condiţii, pentru ce nu se supune el poruncilor care interzic crima şi adulterul? Poate datorită unei spiritualităţi deosebite, care pare să pună accentul pe alte laturi ale religiei, decât pe regulile de viaţă.

În privinţa biografiei sale, presupunând că ea vă interesează realmente, vă alătur prezentei notele mele pe o dischetă. Voia să fie medic, şi pe urmă, brusc, a cotit-o spre branşa veterinară, nici el nu ştie prea bine de ce: cred că manifestă o simpatie mai mare pentru inocenţa animală decât pentru corupţia omenească. Spune glumind: „Presupun că îmi plăcea mai mult să îngrijesc un măgar decât un comunist." Mulţumesc lui Dumnezeu, e de un anticomunism pe cât de visceral pe atât de primar şi, fără îndoială, în acest aspect visceral şi primar trebuie căutate bazele vocaţiei sale militare şi politice. S-a descoperit conducător de oameni dintr-o dată şi a considerat că şi-a găsit un destin într-o chemare. Nu orice mare destin înseamnă oare o coincidenţă între o ocazie şi un temperament?

Acest libertin creştin îşi iubeşte cu tandreţe familia. Nu numai soţia, şi ea creştină, medic, orgolioasă, pasionată, şi pe care rolul de soţie a preşedintelui pare s-o agaseze, dar şi pe fiul său Milan, un tânăr, spontan şi fermecător, născut dintr-o altă mamă, şi pe fiica sa Miliţa, o tânără de calitate de care m-am legat şi care s-a apucat să mă înveţe rusa şi sârbo-croata! În ciuda aparenţelor pe care le întreţine, cred că nu s-a consolat niciodată de pierderea lui Ştefan, fiul său mai mare şi legitim, asasinat probabil în locul tatălui său.

Politica regelui munţilor nu este ceea ce se numeşte în zilele noastre o politică: rezolvă problemele pe măsură ce ele apar, în general de acord cu dragii lui popi şi cu sprijinul poporului pe care-l consultă mereu prin ridicarea mâinii, te-ai crede în Elveţia. Totul e de un amatorism consternant. Ministrul afacerilor externe operează de la propriul domiciliu şi nu dispune nici măcar de un fotocopiator!

În acest moment, obiectivul este vizibil preocupat de un proiect pe care n-am putut să-l descifrez, iertaţi-mă, în ciuda eforturilor depuse: primeşte lume în mare taină, face recunoaşteri, urzeşte el ceva. Aveţi grijă. M-a invitat să particip la sărbătoarea „slavei" sale, un soi de celebrare a strămoşilor care nu mi se

pare foarte catolică. Pe 29 august care, cu calendarul lor sucit, cade pe 11 septembrie al nostru. Dacă mă trimiteți, am să merg.

Mathilde

– *Absit!* bombăni Samson. Nu se mai întoarce ea acolo. Ar fi periculos. Ne este prea utilă.

Voia să spună: „Țin prea mult la ea."

6. Saşa are o idee

Telefonul roz *shocking* îl trezi pe „Saşa" dintr-un somn adânc, în care se scufundase între cearşafuri roz *shocking*, acolo sus, în *penthouse*-ul [48] său de pe avenue Montaigne.

Întinse mâna spre prințesa persană, dar prințesa persană se volatilizase, şi, cum se ridică în capul oaselor în cămaşa lui de noapte roz *shocking* (ce-ar putea fi mai dizgrațios, mai ridicol ca o *pydjama?* – Saşa pronunța afectat „pydjama"), aruncă o privire spre cupa de onix unde lăsase să cadă ieri seară butonii bizantini de la manşete – nişte monede enorme de pe vremea lui Iustinian, importabile, bineînțeles, de aia le şi purta – şi descoperi că butonii de la manşete se volatilizaseră şi ei. „De fapt, îşi spuse Saşa căscând, şi prințesele trebuie să trăiască." Nu regreta nimic. Ar fi fost mai stânjenitor dacă ea i-ar fi cerut un cec.

Ridică leneş telefonul:

– Allllllo..?

Glasul de la capătul celălalt al firului era sec, exigent, grăbit:

– Samson. Aş vrea să vorbesc cu Saşa.

Într-o străfulgerare, Saşa se transformă. Întineri, slăbi, se întinse, deveni dur, îşi balansă picioarele în afara patului şi luă poziție de drepți. Dacă continuă să vorbească pe un ton lânced, n-o făcea decât ca să nu-şi piardă demnitatea.

– Aici Şaşa, vreau să zic Saşa.

– Ne putem vedea?

– Trebuia să plec pentru... În fine, o afacere bănească... Dar dumneavoastră mă interesați.

Mereu aceeaşi apatie trucată deghizând o pasiune urgentă. Saşa ar fi renunțat la zece afaceri băneşti pentru a-l vedea pe Samson cinci minute. Samson o ştia:

– Dejunăm azi?

[48] Mansardă – limba engleză. *(n.tr.)*

– Bun, de acord, mă fac liber. Eu sunt cel care vă invit.

– Dacă ții.

Samson știa că-i făcea lui Sașa o plăcere enormă acceptându-i invitația. De ce ar greva inutil bugetul SA? Sașa s-ar fi simțit mai puțin îndatorat lui Samson dacă Samson ar fi fost cel care l-ar fi invitat pe Sașa. Trebuie să știi cum să te porți cu HC ăștia, toți niște monomaniaci.

– La grill-ul[49] lui Crillon, la unu jumate?

– Aș prefera la unu, spuse Samson. Eu mai și muncesc.

– Atunci la unu.

Duș, jacuzzi, musculatură, ascensiuni la nesfârșit în vestiar, la atâtea calorii irosite pe secundă, din nou duș, dinaintea unui perete acoperit alternativ de icoane cretane și de desene erotice hinduse... Sașa își petrecu dimineața visând. Nu avea pe nimeni să decomandeze, dar l-ar fi decomandat până și pe Bill Gates sau pe sultanul din Brunei[50] pentru a dejuna cu Samson, fiindcă Samson îi justifica existența. Dacă Sașa nu l-ar fi avut pe Samson, ai fi putut paria că și-ar fi tras un glonț de aur dintr-un pistolet cu iască, semnat Gessier: câștiga milioane și, cu cât câștiga mai mult, cu atât i se făcea mai tare lehamite.

Lui Samson îi plăcea să ajungă primul la întâlniri, dar Sașa făcu în așa fel să-l devanseze și îl aștepta cu o febrilitate de îndrăgostit. Poate că viața lui avea să-și regăsească un sens, altul decât cel al cursei dezlănțuite dintre veniturile mereu crescânde și cheltuielile care țineau uneori pasul cu ele, astfel încât Sașa nu se bucura nici măcar de consolarea disperată de a-și construi o avere tinzând spre infinit. Vânzând calculatoare americane iranienilor, covoare iraniene japonezilor și motociclete japoneze americanilor, însemna să se miște într-un cerc vicios, în special pentru un om ca el, care nutrea cel mai profund dispreț pentru comerț.

Samson își făcu intrarea cu domul cârlionțat al frunții de deasupra feței lui oacheșe și uscate ca un sâmbure de măslină, și universul se ilumină pentru Sașa, care spera să descopere din nou rațiunea de a trăi.

– *And how is the world treating you today?*[51] întrebă Samson.

Purta o cravată portocalie cu cactuși verzi și porni să miște nervos tacâmurile până în momentul în care i se aduse malțul pur, obișnuit. Nu fiindcă ar fi fost nervos: încerca doar să-i lase această impresie lui Sașa, pentru a găsi apoi mai lesne tonul convenabil pe care să-i vorbească. Pomeniră de filmul *Ultima cină*, de soarta nenorocită a familiei imperiale ruse, de obiceiurile desfrânate ale președintelui Brookes, de calvarul pedofililor din Filipinele redeveniți virtuoși și de restaurantul din Singapore unde indonezienele serveau în genunchi, când, odată adusă cafeaua, Samson, pe care îl delecta nerăbdarea

[49] Restaurant specializat în grătaruri, adesea pregătite în fața consumatorilor. *(n.tr.)*

[50] Stat din nordul insulei Borneo. *(n.tr.)*

[51] Și cum îți mai merge azi ?– limba engleză. *(n.tr.)*

disimulată din răsputeri de Saşa, se aplecă spre el confidențial, pe deasupra mesei, îl bătu pe mână şi îi spuse cu o voce joasă:

– Ah! aveam ceva să-ți cer. Ți-ai putea face timp pentru mine? Aş vrea să te consult în legătură cu un mic proiect. În fine, înțeleg dacă eşti prea ocupat.

– Ştiți bine, domnule Samson, că pentru dumneavoastră mă eliberez întotdeauna.

– Bun, bun, bun. Nu este însă genul de probleme pe care le-am putea discuta aici.

– Eu mă declar întotdeauna voluntar să mă prezint la Fort.

– Nu cred că la Fort a fi cea mai bună soluție.

Samson începu să vorbească foarte repede:

– Poți trece în după-amiaza asta, către sfârşitul ei, să zicem la 17:35, pe strada Legendre 192, cod AB 134, etajul 5 pe stânga, suni de două ori pe negre, de trei ori pe albe, „Algeria franceză", nu? E o sonerie de modă veche.

– Voi fi acolo.

– Ai reținut?

– 17:35, 192, Ab134, 5 stânga, două scurte, trei lungi.

Lui Saşa îi plăcea aşa de mult „music-hall-ul à la Samson" încât făcea tot posibilul să ia parte la el.

„Saşa", pe numele său adevărat Rostislav Şustrenko, era de talie mijlocie, dar fericit proporționat, cu umeri lați, un tors triunghiular, piciorul mic şi capul poate puțin cam prea mare, alungit, cu un nas proeminent şi planuri mari ale obrajilor, amintind de topoarele preistorice sau de un cap de statuie din Ciclade.

Făcea parte din a doua generație a aşa numitei „a doua emigrații" ruse.

(Nu se ştie de ce emigrația care a precedat Revoluția, *Uremigration*, nu a primit un număr. Era mai ales alcătuită din evrei ucrainieni care fugeau de pogromuri, din evrei ruşi revoltați împotriva *numerus clausus,* din intelectuali înăcriți, din membrii diverselor secte ce refuzau să presteze stagiul militar din considerente de conştiință, cum erau *dukhoborii* protejați de Tolstoi, şi din social-democrați, pregătind un viitor ce avea să încânte şi să deziluzioneze.)

Emigrația numită „prima", cea din anii douăzeci, era constituită din duşmanii înveterați ai bolşevicilor, refugiați în străinătate pentru a-şi continua lupta împotriva lor. Către anul 2000, această primă emigrație, care roise pe cele cinci continente, atingea a cincea generație şi rămânea exemplar fidelă limbii, oarecum arhaice, Bisericii divizate, snobismelor ei dintr-o altă epocă şi anticomunismului, în cele din urmă victorios.

Această emigrație nu întreținea relații cu cea de a doua, a „persoanelor deplasate" din anii patruzeci, şi nici cu descendenții acestora, atitudine motivată

de raţiuni mai profunde decât morga aristocratică sau suficienţa intelectuală: idealul unora şi al celorlalţi nu era acelaşi.

De altfel, a doua emigraţie, care se exilase nu pentru a se bate, ci pentru a-şi salva pielea, avea să încerce acelaşi recul faţă de cea de-a treia, cea a anilor optzeci şi nouăzeci, care-şi abandonase aspra patrie pentru a căuta prin alte părţi o viaţă mai confortabilă.

La începutul secolului al XX-lea, bunicii lui Rostislav avuseseră parte la Kiev de beneficiile Vechiului Regim din ce în ce mai liberal şi prosper, apoi de elanul patriotic al Primului Război Mondial, de ororile războiului civil, de teroare, de foamete, de totalitarism, de antropofagie. Se scufundaseră zi după zi într-o lume care nu avea nimic de-a face cu cea în care se născuseră, o lume în care conta un singur lucru – atât cât încă mai conta: supravieţuirea. Nemţii, venind în cizmele lor frumoase şi cu cântecele lor frumoase, li se păruseră, o vreme, nişte eliberatori. Îi întâmpinaseră cu pâine şi sare, în timp ce rarii preoţi supravieţuitori îşi puneau din nou patrafirele pentru celebrarea liturghiilor, iar tinerele fete sarafanele ca să cânte şi să joace horele folclorice. Euforia nu dură mult. Nemţii nu erau nişte eliberatori, ci nişte cuceritori, şi îi tratau pe ruşi ca pe bălegarul destinat să îngraşe rasa germanică. Era însă prea târziu pentru a schimba încă o dată tabăra: Armata Roşie care venea dinspre Stalingrad nu era dispusă să ierte nimic. Avu loc exodul, sub protecţia germanilor, care băteau în retragere.

Părinţii lui Rostislav nu aveau zece ani când se cunoscuseră în lagărul de la Liechtenhorst, unde ai lor trebuie că muriseră de epuizare, de frică şi de disperare. Băieţelul şi fetiţa se iubeau fiindcă nu mai aveau pe nimeni altcineva să iubească şi veniră în Franţa pentru că bunicii lor care, născuţi pe vremea alianţei franco-ruse, îi învăţaseră naiv că Franţa era marea prietenă a Rusiei.

N-au fost prea fericiţi aici.

Franţa, pe atunci prudent xenofobă, n-avea ce face cu acei „emigranţi împuţiţi" care aveau să agraveze şi mai mult şomajul, iar prima emigraţie nu-şi recunoscu fraţii în acei sălbatici care, nu numai că vorbeau o rusă incorectă, dar apăreau ca nişte scăpaţi dintr-un infern, din care nu supravieţuieşti fără să-ţi modifici natura. Nu avea importanţă că tânărul Şustrenko fusese un simplu cazac şi că soţia lui se trăgea dintr-o mare familie ucraineană: ei erau amândoi marcaţi pe viaţă de sigiliul răului absolut, care se citeşte pe victime mai bine decât pe călăi.

Tânărul Rostislav ar fi putut să-şi respingă trecutul, să se întoarcă spre prezentul său istoric şi geografic: Franţa. Era mândru, simţea că nu prezenta interes pentru ea. Recurse la ortodoxie, moştenirea lui inalienabilă.

Studiind la institutul de teologie Saint-Serge din Paris, se dovedea perseverent şi strălucitor, umil şi cast, dizerta inteligent pe teme de filozofie, nu-i dădea câştig de cauză nici lui Lossky, nici lui Bulgakov, nu-l confunda pe

Florenski cu Florovski, avea gestul firesc hieratic şi vocea frumoasă şi corectă. Patruzeci de mătănii nu erau în măsură să-l sperie. Profesorii săi, aplecându-şi doct capul unul spre altul, ca el să nu le audă pronosticurile, îi preziceau un viitor de episcop. I se reproşa doar atitudinea intransigentă faţă de alte confesiuni creştine: protestanţii nu erau pentru el decât nişte eretici moralizatori; când se amintea de defunctul catolicism saint-sulpician, el ridica din umeri; *aggiornamento* îl făcea să clatine din cap şi să vorbească pe latineşte: *Quos vult perdere dementat.*

Sâmbăta seara, îmbrăcând sutana neagră care-i sublinia fineţea taliei, o lua pe drumul colinei artificiale ridicate de prizonierii ruşi din războiul Crimeei cu pământul scos din viitoarele lacuri Buttes-Chaumont. Cu un pas agale, recules, pătrundea în incinta bisericii Saint-Serge, sanctificată de atâtea rugăciuni şi de atâtea posturi, înmiresmată de atâta tămâie, iluminată de atâtea lumânări, această insulă a ortodoxiei din mijlocul Occidentului, când schismatică, când eretică, când descreştinată. Printre arbori, descoperea ieşită în afară faţada de lemn cizelat, ajurat, coloanele răsucite şi colorate după obiceiul rusesc, urca treptele scârţâind ale scării decorate cu picturi, intra în lăcaşul sfânt, care păstrase din trecutul său luteran o dispunere cruciformă, dar a cărui decorare era pe de-a-ntregul bizantină, îşi făcea un semn larg al crucii şi se ducea în colţul din dreapta al transeptului unde se afla corul. Şi, în vreme ce se derulau cele două ore de rugăciuni de dinaintea sărbătorii cu cântări în slavonă, potrivit vechiului rit monastic – care nu schimbase nimic şi n-ar schimba nimic –, el contempla cântând lumina vesperală ce preschimba progresiv culorile vitraliilor, vestigii al unui timp luteran, şi răspândea o pace venită de pe o altă lume...

Era pe punctul de a fi hirotonist diacon când, într-o bună zi, descoperi, în vreme ce traversa strada Crimeei, că teologia nu era decât un morman de baliverne şi de raţionamente eronate, că liturghia îl plictisea, că virtutea îl depăşea, că mila era contrarie naturii sale, că nu exista nemurire, că Biserica pretinsului Hristos – de care nu era convins că trăise cândva, şi, în orice caz, nu era cu siguranţă nici născut dintr-o fecioară, nici resuscitat – alcătuia cea mai sfruntată escrocherie din toate timpurile.

Nu traversă nicio perioadă de angoase, nici de remuşcări, nu se agăţă de niciun pai al speranţei. Dintr-o străfulgerare, neantul îi apăru ca o evidenţă care-l făcu să izbucnească în râs. „Eu nu m-am aflat pe drumul Damascului, ci pe strada Crimeei" povestea el mai târziu. Nu încerca decât mânie la gândul că se lăsase păcălit atâta vreme de nişte basme prost întocmite. În seara aceea nu se duse la Saint-Serge, şi nu se mai duse niciodată, nu mai răspunse la nicio scrisoare, nu-şi mai deschise uşa când venea cineva să-l vadă, şi, de îndată ce putu, se eclipsă definitiv ca să-şi facă serviciul militar: acolo, cel puţin, muncea în lumea reală.

Sângele lui căzăcesc făcu minuni la parașutiști și se lansă într-o viață neînfrânată, ca să arunce în aer, unele după altele, toate tabuurile pe care le respectase până atunci: „Fiindcă El a spus că nu se pot sluji doi stăpâni în același timp, El și Mammon[52], ei bine, trăiască Mammon pe toată linia!" Și chiar: „Dacă ideea de a săruta un bărbat nu mi-ar repugna în așa hal, aș fi devenit pederast, numai pentru a transgresa diferența dintre sexe voită de Dumnezeu!"

Era mânat acum de două tendințe: violența și voluptatea.

În decursul manevrelor la care participa REP 2, a făcut un chef până în zori cu un ofițer de origine armeană, care i-a deschis calea spre comerțul internațional. Gândind la disprețul față de orice negustători al strămoșilor săi atât aristocratici cât și cazaci, Rostislav se lansă în comerț cu jubilare și turbare, frizã ilegalitatea, câștigă rapid o grămadă de bani, și, în loc să-i tezaurizeze, începu să-și petreacă nopțile la *Rasputin*. Pe de altă parte, același ofițer îi deschise anumite uși, îi întredeschise anumite baraje, îi flutură pe dinainte speranța de a intra în SA.

Nu reuși: nu avea profilul. Era prea nestatornic și în trecutul familiei sale existau prea multe răsturnări pentru a i se acorda cu adevărat încredere, dar, culegând informații strategice din Iran, tehnice din Japonia, politice din Statele Unite, reuși să se impună ca HC. Repetase de nenumărate ori că ar fi dorit să lucreze în Rusia: „Totul ar fi ușor în această țară, vorbesc limba, m-aș înțelege cu Mafia: sunt băieți de genul meu." Dar tocmai Samson, care era omul lui de legătură, ezita să-l trimită într-o țară unde ar fi avut prea multe rudenii, unde fidelitatea sa ar fi fost prea ușor zdruncinată. Deși nutrea admirație față de „Saşa" și aproape tandrețe pentru talentele sale naturale, absența scrupulelor, insolența de care dădea dovadă, curajul fizic, abilitatea de a se descurca, cincismul lui absolut, Samson considera că era mai prudent, cel puțin pentru moment, să-l folosească, dacă nu într-un rol ce nu i s-ar potrivi, măcar la limita a ceea ce putea deveni veritabila lui specialitate.

Era unsprezece și jumătate noaptea.

Casa conspirativă de pe strada Legendre se transformase într-un fumoar pestilențial, fiindcă Samson, care n-ar fi aprins măcar țigară de față cu Mathilde, se distra afumându-l pe Saşa cu niște țigarete infecte, aprinse una de la alta. În schimb, nu băuse nimic, în vreme ce Saşa, care nu fuma, își prezenta din când în când omagiile unei sticle de White Horse, găsită într-o cutie de deasupra frigiderului.

---

[52] Cuvânt aramean, care în literatura iudeo-creștină personifică bunurile materiale ce-l țin pe om în stare de sclavie. *(n.tr.)*

Saşa întorcea ultima pagină a mapei voluminoase notate „*Murmel*", cu litere neclare şi o pană de sergent-major, de Samson în persoană, căruia îi plăcea uneori să se dedea deliciilor caligrafiei. „*Murmel*", fiindcă murmel înseamnă blană de marmotă şi acum se punea problema să caute această nouă lână de aur. Mitologic, dat naibii şi Samson ăsta.

– Deci ăsta-i bilanţul resurselor noastre? întrebă Saşa.

Îi plăcea să utilizeze jargonul profesional: îşi crea astfel iluzia că aparţinea pe bune serviciului.

Samson îl observa cu un ochi uşor sangvinolent, tutunul făcându-l să clipească.

– Da. Sub o formă...

– Cenzurată. Eu nu-s decât un HC.

– Să zicem condensată.

– Ce aşteptaţi de la mine?

Samson se ridică, şi, cu mâinile frământând nişte monede din buzunarele pantalonului, făcu câţiva paşi pe covorul tocit.

– O idee.

– O idee?

– Ai citit diverse scenarii. Care-i impresia dumitale?

– Niciodată nu-l vom captura viu în vizuina lui.

– Gândesc că este foarte dificil, aproape imposibil în condiţiile care ni se impun: fără masacru.

– Da, şi eu aş zice chiar: şi în eventualitatea unui masacru. Singura soluţie constă în a-l atrage undeva anume.

– Asta-i convingerea la care am ajuns şi eu. Ceea ce-ţi cer e o idee de momeală sau de a-l trage cumva pe sfoară. *If you really care to know*[53], de fapt nu ştiu de ce mă adresez dumitale. Un soi de fler, fără de care n-aş fi supravieţuit multă vreme în această meserie, îmi zice că tocmai dumneata vei avea ideea cea bună. De ce? Să nu mă întrebi. După câte ştiu eu, n-ai fost niciodată în Monterosso...

– Nici în Iugoslavia, nici în Balcani.

– Războiul s-a terminat, şi nu văd cum l-am putea atrage într-o ambuscadă sau în negocieri secrete. El aplică acordurile de la Chicago mai bine decât Musulmanii, care încă mai păstrează prizonieri, şi, chiar dacă nu le-ar aplica, nu văd în ce măsură faptul ne-ar avantaja? Ai remarcat pasajul în care agentul face aluzie la nişte zvonuri potrivit cărora americanii ar fi încercat să-i bage pe sub piele o hetairă[54]? Afacerea a dat chix, dar poate că nu-i rea ideea. O prinţesă oarecare de pe meleaguri îndepărtate i-ar putea încânta imaginaţia...?

Saşa rânji:

---

[53] Dacă chiar eşti preocupat să afli (lb. engl). *(n.tr.)*

[54] Curtezană din Grecia antică. *(n.tr.)*

– Eu am impresia că regele munților le preferă pe prințesele apropiate, foarte apropiate, iar imaginația nu reprezintă funcția sa erotică cea mai dezvoltată.

Închise mapa. Apoi își ridică ochii spre Samson care, cu părul ca niște coarne pe frunte, îl privea cu un ochi pe jumătate închis, scuturând scrumul țigării într-o scrumieră împodobită cu patru personaje cu coadă de leu, servind cafea.

– Da, am o idee pentru dumneavoastră. Dar nu știu dacă vă va fi pe plac. Vedeți, pentru a o pune în aplicare, e nevoie de un anume tip de agent, și, cu toate că nu vă cunosc personalul, sunt aproape sigur că aveți la îndemână doar un singur și unic exemplar. Deci, veți fi obligat să-l folosiți activ pe teren, și chiar să-i încredințați responabilități precise în cadrul operațiunii, deși întotdeauna v-ați ferit s-o faceți. Știți cine este acest agent, domnule Samson?

Cei doi bărbați se priviră într-o înfruntare care era în același timp o complicitate.

– Ești sigur că e o idee bună, Saşa?

– Da, Samson. E o idee dată naibii de bună.

CAPITOLUL III

Conform

1. 2K trage lozul cel mare

2K simțea o mare plăcere să conducă noua sa mașină Clio. Mirosea încă a nou, iar el se bucura ca un copil să șofeze cu mâinile înmănușate. Când nu era în misiune, nu reușea să renunțe la luxul mănușilor, și prea puțin îi păsa că nu se dezbărase destul de vechile năravuri. De altfel, nu, nu era un lux, mai curând o veche obișnuință cazonă, pe care mulți n-o mai practicau, dar de care el rămânea atașat. Din uniformă nu mai păstrase decât mănușile: „Ar fi cazul să mi le lase."

În seara aceea, încercase să se întoarcă mai devreme din tabără, fiindcă Tugdual făcuse oreion, iar Bérengère avea corala. Pregătea *Requiem-ul* de Fauré, i se părea dificil și nu voia să piardă nicio repetiție. Astfel, 2K ar fi avut ocazia să le pună pe Hermine și Bibiche să-și recite lecțiile. Nu pricepea mare lucru din această educație modernă care avea în vedere determinarea copiilor de a se „exprima" mai curând decât de a le fi împărtășită moștenirea unei civilizații, dar, în fine, trebuia să ții pasul cu vremurile. Tugdual avea oarecum tendința să se smiorcăie, deși era încântat să fie bolnav, fiindcă oreionul îl scutea de școală: ar fi fost o ocazie nimerită să-i explice, ca între bărbați, că niciodată nu-i prea devreme să te oțelești.

La întoarcerea din Tabără, soldatul de gardă, un polițist din clasa a doua, îl recunoscu pe Martin și-l salută cu un amestec de respect și familiaritate.

„Le vom duce dorul, băieților-andrilor ăstora", gândi 2K cu nostalgie.

De acum înainte, în Franța nu avea să mai existe decât o armată de profesioniști, și acestor tineri, cândva obligați să renunțe pentru o vreme la egoismul vieții civile și dornici, în mare parte, să servească în felul lor nobililor aventurieri care-i făceau să viseze, nu le rămânea decât popota și mersul agale pe toată durata vieții. 2K făcu un efort să se stăpânească pentru a nu lăsa să se trezească în el durerea acelei răni ascunse: „Eu nu înțeleg nimic, dar trebuie că-i mai bine așa, fiindcă..."

În ziua aceea, atribuțiile sale constau în a îndruma vreo zece rezerviști mobilizați să-și presteze stagiul pe timp de pace.

– Martin, ai să fii dădaca lor, hotărâse șeful centrului, același care, cu câțiva ani mai înainte, îl recrutase pe 2K și care, ridicat la gradul de colonel, continua să-i ia la per tu pe ofițerii subalterni.

– Domnilor, li se adresă 2K puricilor încredințați, adunați în cerc împrejurul lui, e pentru prima dată când debarcați în Tabără. Ați venit aici pentru ca noi să vă facem viața grea. Nu veți fi dezamăgiți. Dar pot să vă asigur că totul se va desfășura într-un spirit camaraderesc. Dacă aveți întrebări de pus, eu mă numesc Martin. Voi începe prin a vă arăta sfânta sfintelor.

Vorbea cu o gravitate zâmbitoare. Nu se aflau acolo ca să se țină de glume, dar nici ca să se insulte sau să se plictisească. Îi privea pe acei oameni cu o simpatie vigilentă. Erau bancheri, meseriași, funcționari, avocați, chiar și două femei. Ar fi putut să rămână la ei acasă, inextricabil înșurubați în fotoliile lor, și iată că, de azi înainte, erau aici să curgă de pe ei sudori de sânge și apă, să-și disloce carcasa, să sară în gol... Erau la fel ca Martin: ceea ce îndrăgeau în viață consta în a se depăși. Bérengère, care citea uneori poezie, îi citase din Rilke soțului ei: „A-l iubi pe semenul tău, înseamnă să pretinzi ca el să se depășească." E nevoie de toate pentru a alcătui o lume.

Ceva mai la o parte de clădirile moderne, cubice, funcționale – o baracă ruginită părea să fie un vehicul interplanetar uitat pe peluză. Urmându-l pe Martin, rezerviștii se îndreptau spre ea plini de curiozitate.

– Unii au vrut s-o radă de pe fața pământului, spuse Martin. Părea că urâțește peisajul. Dar cei bătrâni n-au permis. Le trezea în minte prea multe amintiri.

Intrară. Surpriză.

Vechea magherniță care, din afară, te ducea cu gândul la cazărmi rău mirositoare, la ateliere de reparații, cine mai știe la ce, la săli de interogatorii, semăna în interior cu un bar englezesc întunecat, în culori închise, uzat atât cât trebuie, cu fotolii din piele și mese joase, din stejar masiv.

– Vechea popotă, articulă Martin cuvios. Toți înaintașii voștri, domnilor, au plecat de aici să-și piardă viața pe undeva, dar cei care s-au întors, aici s-au întors.

Rezerviștii se uitau cu atenție la pereții decorați cu fotografii, unde se vedeau membri ai trupelor aeriene speciale lansându-se deasupra localității Arnhem sau legionari deasupra Diên Biên Phu, arme presitorice, aproape mitice. Îți dădeau coate încercând să recunoască armele Sten, PPSH, Mauser, Dragunov... Într-un capăt se ridica un șemineu înalt din piatră de râu: în celălalt un bar, și el din piatră, care avea deasupra două trofee de vânătoare: un cap de porc cu negi, african, și un mistreț. Pentru a destinde atmosfera:

– Ăsta de aici, bătrânii pretind că ar fi colonelul X, spuse Martin, iar celălalt, generalul Z.

X şi Z erau foşti şefi ai centrului, rămaşi în legenda locurilor. Rezerviştii emiseră râsete înfundate respectuoase.

– Din fericire, nu se vede niciun cap de cerb, şopti ireverenţios una dintre femei.

Brusc:

– În formaţie, drepţi! strigă cu o voce tunătoare unul dintre stagiari, al cărui glas nu o dată zgâlţâise boltele Palatului de Justiţie.

Statura înaltă a comandantului se profila în dreptul uşii. Acest formalism, care-l trăda pe rezervist, îl făcu să zâmbească: un ofiţer din SA ar fi spus simplu „Domnilor, colonelul".

– Pe loc repaus.

Colonelul îi cântări din priviri pe vizitatorii săi, unul câte unul, cu un ochi de vultur, deformat de când purta cinci tije din acelaşi metal.

– O veste proastă pentru dumneavoastră, domnilor. Vreau să spun: doamnelor şi domnilor. Sunt obligat să vi-l împrumut pe Martin. Îl va înlocui Wandrille.

Wandrille, care se clătina ca un urs în spatele colonelului, adresă grupului o înclinare colectivă a capului.

– Îmi pare rău, spuse Martin. Pe curând, presupun.

El nu presupunea nimic. Şeful centrului avea aerul obosit din zilele grele. Se îndepărtară amândoi câţiva paşi, şi colonelul îşi lăsă mâna pe umărul căpitanului, care se gândi cu o ironie binevoitoare: „Cum are să fie când va avea stele pe umăr?"

– Martin, am impresia că ai tras lozul cel mare. Au nevoie de tine la Fort. Cu toată sinceritatea, trebuie să ştii că nu ţi-am pus bețe-n roate, dacă înţelegi ce vreau să spun.

– Mulţumesc, domnule colonel.

– Bun. Şterge-o.

Dar Martin nici nu apucă să facă zece paşi când celălalt îl şi strigă:

– Martin?

– Domnule colonel?

– Îţi mai aduci aminte de acel Sfânt Mihail, când ţi-am vorbit de SA?

– Acum şase ani, da.

– Nu regreţi nimic?

– Nu, *nu regret nimic,* îl asigură încet Martin.

Voia să spună că nu fusese niciodată aşa de fericit ca în cadrul SA, dar, după războiul din Algeria, pentru anumiţi soldaţi, aceste cuvinte au avut de asemenea un sens ezoteric, care scapă auditorilor obişnuiţi ai lui Edith Piaf.

Ele însemnau că poți prefera onoarea supunerii și, în caz de eșec, să nu regreți totuși nimic.

– Șterge-o, repetă tânărul colonel, cu un aer patern.

2. 2K studiază problema

Samson, bineînțeles, își pregătise punerea în scenă. Trona, răsturnat în fundul fotoliului său pivotant, iar între două gravuri de Gustav Doré, harta lui Monterosso era prinsă de perete cu o piuneză, ca să vadă dacă Martin o repera dintr-o primă aruncătură de ochi.

– Respectele mele, domnule colonel.

– *Sit down*[55].

O lungă tăcere. Samson morfolea o țigară care părea să-i iasă de sub frunte, așa cum stătea cu capul aplecat în jos, deasupra hârtiilor.

Martin știa că destinul său era pe cale să se înnoade, dar pentru un parașutist el se înnoadă de fiecare dată când sare – o adevărată funie cu noduri, viața unui parașutist: ajunsese la aproape patru sute de salturi, și se obișnuise. Bineînțeles, reperase harta de pe perete – la stânga, Adriatica, toată albastră; sus, fosta Iugoslavie, roz toată; jos, Țikota musulmană verde toată; și, înfipt pe mijloc, ca un rubin triunghiular, Monterosso stacojiu. Nu prevedea nimic. Meseria lui era să se supună ordinelor. Uitase de pe acum, deliberat, cuvintele „lozul cel mare". Samson îl lăsă să fiarbă la foc mic un minut sau două și, în cele din urmă, ridicându-și spre el ochii de un gri metalic, întrebă:

– Te-ar interesa?

– Ce anume, domnule colonel?

Amândoi erau deghizați în civil, dar printre ei circula de pe acum o exaltare soldățească.

Samson îi arătă cu degetul drept, harta din stânga lui.

– Da, însă despre ce-i vorba?

Samson se scărpină în cap, zburlindu-și părul creț, sare cu piper:

– Martin, n-ai fost niciodată ofițer de legătură, dar, ca agent, ai dat întotdeauna satisfacție: în Ciad, în Guyana, în Liban. În toate e și un început. Aș putea lua un ofițer mai experimentat, dar la nivelul meu de experiență, am ajuns să nu mai am încredere în experiență. Prospețimea, asta contează. Ernest ar fi de acord. Îl citești pe Bernanos[56]? Tipul spunea că trebuie să alegi între forță și luciditate. Eu nu știu cum stau lucrurile pentru un scriitor, dar în meseria noastră avem nevoie de amândouă. Alternăm. Ernest reprezintă calmul reptil-

[55] Stai jos (lb. engl.) *(n.tr.)*

[56] Georges Bernanos (1888-1948) – scriitor francez, sfâșiat între misticism și revoltă. *(n.tr.)*

ian al artileristului; eu, clocotul elanului creator, cum zicea Bergson[57]. Ca să-şi dea aere, pronunţa Berg*son* ca Gas*ton.)* Dacă ne înţelegem amândoi...

Martin îl cunoştea pe Samson şi, cu tot respectul pentru calităţile lui, nu prea avea încredere în felul lui de a fi, prea ostentativ. Era surprins că acest ofiţer, atât de diferit de el, avea de gând să-i încredinţeze comanda unei misiuni.. Dar aşa sunt şefii adevăraţi: te iau prin surprindere întotdeauna, fiindcă văd mai departe decât tine. Martin nu răspunse.

Atunci, Samson bruscă lucrurile:

– Knezevici ţi-ar fi pe plac?

Knezevici: perla şi trandafirul râvnite de toate serviciile speciale din atâtea ţări! Criminal de război recunoscut ca atare de comunitatea internaţională (nu suferise încă o condamnare – dar puteai fi sigur că aceasta nu avea să întârzie). Barbar izolat, sfidând naţiunile civilizate şi democratice. Părând la fel de greu de capturat ca un condor în zbor... În acel moment, nu exista pradă pe lume mai tentantă pentru un vânător.

Dar Martin nu-şi trădă emoţia. Plecând de la un anumit nivel, nu se cuvine să arăţi şefilor că te simţi flatat de atribuirea unei misiuni. De altfel, Martin îşi dădea seama că misiunea nu-i era atribuită: se afla încă angrenat în music-hall-ul lui Samson.

– Eliminare?

– Răpire.

Asta făcea afacerea mai dificilă, dar cu atât mai atrăgătoare. În plus, Martin şi-ar fi putut spune că astfel nu se făcea vinovat de o crimă, dar nu manifesta acest gen de ipocrizie. Ştia din capul locului că, pentru un om cum era Knezevici, privarea de libertate ar fi fost mai grea decât moartea. În rest, nu erau astea aspecte care să ţină de aprecierea sa, a lui Martin, ofiţer subaltern al Republicii Franceze, ale cărui convingeri nu se mai schimbaseră de la citirea *Căpitanului perfect,* carte publicată după doi ani de la premiera *Cid*-ului[58]: *„În decursul lucrurilor morale şi în decursul societăţii umane, perfecţiunea constă în aceea ca fiecare parte să-şi păstreze rangul pe care trebuie să-l respecte şi să îndeplinească funcţiunile pe care trebuie să le facă."*

– Bine, spuse el cât mai calm cu putinţă, răpire.

Samson era încântat că music-hall-ul lui reuşise; avea eleganţa de a aprecia că nu produsese întregul efect pe care scontase.

– *Quae cum ita sint,* cel mai simplu ar fi să citeşti acest dosar şi să-mi spui ce părere ai. Poate chiar un proiect de punere în scenă. Apoi vom vedea cum stau lucrurile împreună cu patronul.. Vi se pregăteşte o cameră.

– Cât timp îmi daţi?

---

[57] Henri Bergson (1859– 1941) – filozof francez. Premiul Nobel pentru literatură din 1927. *(n.tr.)*

[58] Tragi-comedie de Corneille, apărută în 1637. *(n.tr.)*

– Ne vedem mâine pe seară.

Cu atât mai rău pentru corala lui Bérengère! Îi va telefona, e rodată.

– Bine, domnule colonel.

– Altceva. Dacă ai unele reticențe, va trebui să-mi spui. Ca la spovedanie.

Tocmai asta nu-i plăcea lui Martin la Samson: lipsa lui de pudoare. Impudoare de care dau dovadă și preoții. Vorbea de lucruri despre care nu se vorbește. De parcă un ofițer din SA ar avea reticențe, sau ar merge să le mărturisească! Dacă, pentru un motiv oarecare, nu s-ar simți capabil să îndeplinească o misiune anume, ar cere să fie dispensat, asta-i tot.

Martin se așternu mai întâi pe citirea dosarului, cel pe care îl lecturase și Sașa, dar ceva mai complet. Samson îi furnizase în plus o anexă: actul de acuzație formulat de TDH:

„Eu, Leonard C. Shvartz, procuror al Tribunalului Internațional al Drepturilor Omului, în virtutea puterilor încredințate prin carta de creare a Tribunalului Internațional al Drepturilor Omului, articolul 18, îl acuz pe:

VLADIMIR KNEZEVICI

de genocid, crime împotriva umanității și violări ale legilor sau cutumelor războiului, după cum urmează."

Se continua cu un anume număr de incidente din care reieșea că în decursul războiului care i-a opus pe monterossieni Musulmanilor din Țikota, populațiile civile musulmane avuseseră de suferit, iar prizonierii, tocmai fiind Musulmani, fuseseră supuși unor execuții sumare. Fiind în același timp președintele lui Monterosso și comandantul suprem al armatei, Vladimir Knezevici era *„individual responsabil..., responsabilitatea penală individuală a unui individ fiind anume angajată dacă acesta a comis, planificat, incitat să comită, ordonat sau în alt mod a ajutat și a încurajat să se planifice, să se pregătească sau să se execute una din crimele sancționate de statutul Tribunalului Internațional al Drepturilor Omului"*.

„Prin actele și omisiunile sale", Vladimir Knezevici a comis, la capul de acuzație nr. 1, genocid; la capul de acuzație nr. 2, o crimă împotriva umanității; la capetele de acuzație 3 și 4, o crimă împotriva umanității și o violare a legilor sau cutumelor războiului; la capetele de acuzație de la 5 la 18, diverse crime împotriva umanității și violări ale legilor sau cutumelor războiului; la capetele de acuzație de la 19 la 20, o crimă împotriva umanității și o violare a legilor și cutumelor războiului.

Toate astea erau asezonate cu detalii oribile – femei violate, bărbați îngropați de vii, un bunic forțat să mănânce ficatul nepotului său, ceea ce nu este efectiv conform cutumelor războiului. Existau dovezi ale acestor excese? Nu foarte clare. Oricum, un conflict purtat cu înverșunare între membrii aceleiași etnii sfârșește întotdeauna în atrocități reciproce: a se vedea războaiele religioase, războiul Vendéei[59], războiul de Treizeci de Ani, revoluția rusă... Din fericire, nu era treaba lui Martin să-i judece pe acuzați. Foarte simplu, el constata, o dată în plus, că războiul e ceva mult prea atroce ca să fie lăsat pe mâna civililor.

Din când în când, își înălța capul. Era străbătut de un dublu curent: de orgoliu și de modestie. Conștientiza responsabilitățile ce-i reveneau: față de camarazii săi, pe care avea să-i comande, față de șefii săi, față de familie (nu era genul de misiune din care să fii sigur că te mai și întorci), față de omul la libertatea căruia urma să atenteze, fără să știe – nici nu voia să-și bată capul să afle – dacă o făcea pe bună dreptate sau nu.

Către prânz îi telefonă lui Bérengère:

– Regret pentru Fauré. Nu mă întorc diseară.

– Păcat. Te-ai fi regalat cu ce-a mai rămas din berbec. Pentru urmarea evenimentelor, ai vreo idee?

– Poate mâine seară, târziu. Mai probabil...

– Mai probabil?

– Ei bine, nu știu.

– Ca de obicei, 2K?

– Ca de obicei, Bérengère.

Ea suspină veselă:

– Te urăsc.

– Ca de obicei?

– Ca de obicei.

Martin se apucă iar de lucru, încercând să găsească o idee de montaj. Petrecu astfel o parte din noapte și din ziua următoare.

Pentru început, reluă schemele pe care învățase să le lucreze cu vechii lui instructori..

În primul rând, obiectivul trebuie *localizat*. De *localizat* era el localizat, până și rapoartele Mathildei străluceau prin precizia lor, dar cum era evident că nu putea fi capturat la el acasă, nu era întru nimic mai avansat.

În al doilea, se stabilește *mediul înconjurător*: programul zilnic al obiectivului, familia, anturajul, mijloacele de deplasare, locurile frecventate,

[59] În timpul Revoluției Franceze (1789-1793) are loc în Vendée, regiune din sud-vestul Franței, o insurecție regalistă și contrarevoluționară soldată cu cruzimi și masacre de ambele părți. *(n.tr.)*

preferințele deosebite. Și în această privință Mathilde făcuse o treabă bună în cursul primei misiuni și una și mai bună în decursul celei de-a doua. Martin se strădui să grupeze informațiile într-o manieră sistematică.

În al treilea, *obiceiurile*. Ei bine, nu avea niciuna: ceea ce făcea această operațiune deosebit de anevoioasă. Totuși, Martin observă cu uimire că Knezevici mergea la slujbă în fiecare duminică. Nici vorbă ca 2K să-și fi imaginat că criminalii de război erau incompatibili cu practicile religioase, ipocrite sau chiar sincere, dar el atribuise dintotdeauna monterossienilor sentimente comuniste, deci atee. „Va trebui să mă informeze serios asupra acestei țări."

În al patrulea, *soluțiile*.

Martin încercă să și le imagineze, dar semănau mai mult sau mai puțin cu scenariile citite, iar el se poticnea mereu de același obstacol: cum să determine obiectivul să plece de la el de acasă, din Val, din Monterosso? Ce capcană internațională să-i întindă? În cele din urmă, se decise ca pe moment să considere problema în impas și să pregătească operațiunea cu alte elemente necesare: planul de cercetare, programul de lucru, planul de legătură, planul de securiate, devizul material, devizul financiar, toate acestea nu alcătuiau pentru moment decât un schelet de posibilități, de fapt, o grilă ce trebuia completată, fiindcă el nu știa exact care erau intențiile comandamentului. Dar credea că delimitase esențialul care depindea de el și când, a doua zi, Samson îl convocă la orele nouăsprezece, depuse raportul pe biroul șefului său cu sentimentul că lucrase bine.

– Ei?

– Mai întâi, am constatat că nu cunosc absolut deloc această țară. Trebuie să mă instruiesc. Apoi, nu am nici cea mai mică idee de cum l-am putea scoate pe Murmel din bârlogul său. Dar am văzut că relieful se pretează unor escalade. M-am gândit că m-aș putea duce acolo să fac o recunoaștere. Aș fi un ziarist sportiv care ar inspecta țara pentru a o recomanda eventualilor săi cititori.

– N-am pierdut din vedere talentele dumitale de alpinist, Martin. Dacă obții această misiune, vei avea nevoie efectiv de un pretext bun ca să te duci la fața locului și pentru a-i obișnui pe indigeni cu prezența dumitale.

Martin remarcă acel „dacă", care nu-l miră.

– M-am mai gândit la o recunoaștere și la o operațiune care s-o preceadă pe cea principală, pentru reperarea locurilor precise. De către alți alpiniști, poate, ceea ce va face să se diminueze curiozitatea la sosirea noastră, iar noi vom dispune astfel de toate datele topografice.

– Prin „locuri precise", înțelegi...?

– Cele în care îl vom atrage pe Murmel, nu știu cum. N-aș putea să vă dau ideea de montaj atâta vreme cât n-am în cap dispoziția locurilor. Nu știu nici măcar de câți oameni aș avea nevoie... Presupun că, la un moment dat, vom fi

în situația de a-l anestezia pe Murmel. Am prevăzut, așadar, un medic, doi băieți și eu. Dar e un minimum. Va trebui, de asemenea, să ne ocupăm de gărzile de corp.

Samson clătină din cap aprobativ. Întinse mâna spre raport:

– Pot să văd rodul strădaniei dumitale?

Examină hârtiile pe îndelete. Martin credea că șeful judeca programul operațiunii. Samson judeca în special experiența de care dădea dovadă Martin. Fu impresionat favorabil. Martin mergea drept la țintă, fără înfloriturl; cheltuia banii fără risipă, nici zgârcenie; era preocupat de securitate și de legături; intra în jocul pretextelor și al acoperirilor ca și în cel al detaliilor „nonconforme" care antrenează anularea operațiunii.

În timp ce Samson citea, Martin aștepta răbdător. Se întreba dacă munca sa era sau nu pe placul șefului, dar și la cum se simțea Tugdual și dacă, din întâmplare, s-ar fi putut întoarce acasă în seara aceea.

– Bun! rosti în cele din urmă Samson, zdrobindu-și țigara într-o scrumieră cu armele Școlii de informații din Strasbourg.

Se ridică, se îndreptă spre harta lui Monterosso și urmări cu vârful unei rigle, ca un profesor, valea Zetei, care traversa localitatea Suk și despărțea apoi Monterosso de fosta Iugoslavie, mai înainte de a se vărsa în Adriatica.

– Dacă l-am atrage aici, te-ai duce după el?

Martin se ridicase din polițete, dar și ca să vadă mai bine harta. Valea Zetei era cuprinsă între maluri abrupte și era tăiată pe flancuri de mai mulți afluenți.

– De pe ce parte a frontierei?

– Ah! De pe ce parte! Dumneata la care te-ai gândi?

Samson înclină capul, luă rigla între dinți și puse mâinile în șolduri, ceea ce-l făcu să pară și mai mefistofelic ca de obicei.

Martin reflecta.

– Partea Monterosso e mai riscantă, pentru că el ar putea pune la cale orice ambuscadă ar vrea.

– Și în special, dacă momeala e pe teritoriul său, nu s-ar mai deplasa s-o caute. Nu, eu îmi propuneam ca dumneata să-l bagi la limita extremă cu Iugoslavia, la câțiva kilometri de frontieră... Iugoslavii au și așa destule probleme ca să se mai ocupe și de noi.

– De acord.

Samson se așeză din nou:

– Cum se face că nu cunoști bine Monterosso? Vi s-a recomandat totuși să fiți la curent cu actualitatea.

– Întotdeauna am încercat o aversiune... Aveam impresia că ne amestecăm într-o afacere care nu ne privește, și m-am dezinteresat oarecum în mod deliberat.

– Ei bine, va trebui să recuperezi totul urgent.

– Am înțeles, domnule colonel. Pot să vă întreb pentru când prevedeți operațiunea?

– Nu știu încă. Peste trei, patru luni? Capcana nu se poate închide atâta vreme cât nu e pregătită momeala. De îndată ce voi avea un loc precis, voi trimite câțiva băieți din RECS la fața locului. Pentru moment, dumneata te întorci acasă și devii expert în Monterosso. Învață câteva cuvinte în limba asta ezoterică: „Da, nu, bună ziua, mulțumesc, ticălos", cele mai uzuale, nu? Să nu te arăți prea mult prin Tabără. Nu se știe niciodată cu rezerviștii care ar putea călca strâmb în acest moment. Gândește-te și la ce băieți ți-ar plăcea să iei cu dumneata.

– O întrebare, domnule colonel. În legătură cu originea armamentului, a echipamentului... Luăm ceva precauții? Operațiunea se atribuie cuiva anume? Sau va fi semnată Furax?

Samson zâmbi, în vreme ce ochii lui cenușii deveneau foarte duri.

– Asta, băiete, va fi genul de operațiune pe care vom fi mândri să ne-o atribuim nouă înșine. Vei vedea. Dacă reușim, va ploua cu decorații militare și medaliile vor cădea ca grindina. În fine, metaforic. Iar dumneata vei fi obligat să-ți faci operații chirurgicale estetice, dar și soției și copiilor, pentru ca ziariștii, care te vor demasca, să te lase în pace. SA va deveni teribil de popular de pe o zi pe alta. Cred că vom surclasa chiar și echipa de fotbal. Alte întrebări? *Dismissed.*[60]

3. Un călugăr merge către soare apune

Mathilde către Milița, prin e-mail

Dragă Milița, iartă-mă că nu ți-am răspuns mai repede la mesajul tău din 14, dar am avut așa de multă muncă încât n-am avut timp să fac exercițiile de rusă și sârbo-croată pe care ai avut amabilitatea să le pregătești pentru mine și pe care le vei găsi ceva mai departe. Cred că-mi supraestimezi posibilitățile. Însuși alfabetul vostru am sentimentul că încă nu l-am stăpânit pe deplin, cu atât mai mult cu cât Vuk Karadzici[61] a semănat haos în sârbo-croată introducând acel *iot* inexistent în chirilică, pe care l-a împrumutat de la dragii lui austrieci. Într-un sens, s-ar putea spune că alfabetul său este perfect, fiindcă există mereu un semn pentru un sunet și un sunet pentru un semn și fără excepții, dar mi se pare că alfabetul rus este totuși mai omogen. Apropo

[60] Ești liber (lb. engl.) *(n.tr.)*.

[61] Scriitor sârb (1787–1864) – reformator al limbii sârbe. *(n.tr.)*

de alfabetul rus, am nimerit peste un site foarte bizar, din care n-am priceput nimic, bineînțeles, dar desenele mi-au atras atenția. N-ai putea să-mi spui despre ce e vorba? E site-ul „*Marele Prinț Vladimir cel deopotrivă Apostolilor*". S-ar părea de altfel că există un alt alfabet rus, glagoliticul, și închipuie-ți că Evanghelia pe care depuneau jurământ regii Franței, da, ai Franței, este scrisă parțial în glagolitică! Poate că asta este veritabila Europă. În orice caz, voi ăștilalți, cu toate dialectele ekaviene și iekaviene care vă despart, deși n-ați scăpat încă de belele, e de mirare că vă mai bateți pe teme de religie și mod de viață și sunteți gata s-o faceți chiar pentru un *i* în plus sau în minus. Să nu te superi pe mine că te tachinez. Spune-i tatălui tău că am prezentat câteva pagini din viitoarea sa biografie unui editor, fiindcă nu mi-ar conveni să muncesc fără un contract, dar cu reputația pe care și-a făcut-o, sărmanul, nu prea știu dacă voi obține un răspuns favorabil. Bineînțeles, există numeroși editori în Paris, dar ai zice că s-au vorbit: unele cărți, toată lumea le vrea; altele, nimeni. Sper că exercițiile mele nu sunt prea rele. Haioasă idee ai mai avut să mă pui să învăț în același timp două limbi atât de înrudite și atât de diferite, dar, în fond, poate că ai dreptate: e cea mai bună metodă. Cum se spune în rusă și sârbo-croată, „te sărut"?

Mathilde

Transcris de pe site-ul „Marele Prinț Vladimir cel deopotrivă cu Apostolii"

Fiecare din mesajele ce vor urma este precedat în original cu mențiunea „În Numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului-Duh" și se termină prin cuvintele „Slavă Sfintei Treimi. Prea Sfântă Maică a lui Dumnezeu, mântuiește-ne".

Unele mesaje sunt decorate cu desene pe calculator, reprezentând un pește cu gura deschisă, cuvântul Ikhtus în litere slavone, o monogramă a lui Hristos, și, de mai multe ori, o cruce cu opt brațe, cel de jos fiind înclinat nu de la dreapta spre stânga, cum se obișnuiește în Biserica rusă, ci de la stânga spre dreapta. Inversarea înclinării va scăpa ochiului imaginativ al lui Samson ca și celui, altminteri atent, al artileristului Robillard: pentru ei e suficient să știe că o cruce rusească are opt brațe.

Toate mesajele, afară de al doisprezecelea, sunt redactate în slavona bisericească și scrise în caractere chirilice ruseşti.

Mesajul numărul 1

Rele sunt născocirile oamenilor, dar necunoscute căile Domnului Dumnezeului nostru, care știe să folosească răul spre bine. Ai putea crede că numai diavolul este în stare să le dea oamenilor putința de a comunica întru sfidarea spațiului și a timpului, dar oaspetele nostru din acea noapte

de pomină, când am postit şi m-am rugat cum se cuvine, pare să judece altfel, fiindcă mi-a lăsat în dar această maşină şi m-a învăţat să mă folosesc de ea. Mă las în sfânta voie a domnului şi Dumnezeului nostru, cu binecuvântarea părintelui Macarie.

Mesajul numărul 2

Nici nu vreau să mă gândesc ce se petrece cu cuvintele pe care le fac să apară pe ecran. Sfânta Scriptură ne învaţă că, în ziua Înfricoşătoarei Judecăţi, vom răspunde până şi de cea mai mică vorbă pe care am rostit-o, şi iată că eu le trimit pe acestea într-o sferă inaccesibilă nu numai simţurilor, dar şi gândirii omeneşti. Ele sunt adunate în vreun loc anume, dar ce loc şi sub ce înfăţişare? Şi cum se face că potrivit celor ce mi s-au zis, ele ar putea fi citite şi de altcineva în alt punct al lumii, atunci când eu nu le mai văd, din acest schit sfiinţit închinat, în mijlocul stepelor Asiei Centrale, Sfântului Mare Prinţ Vladimir cel deopotrivă Apostolilor, de unde le scriu? Îşi iau zborul pentru a ajunge pe undeva? Dar, dacă le chem înapoi, ele se întorc. Şi dacă cineva e pe cale să le citească la acel ceas, mi s-ar mai putea întoarce sau ar rămâne cu el? Cum de pot să fie aici şi acolo în acelaşi timp? Să fiu, oare, sigur că nu-i vorba de vreo uneltire diavolească?

Mesajul numărul 3

El a spus: vei judeca pomul după roadele sale. Deocamdată, această maşină nu poartă niciun rod, nici bun, nici rău. Să fie blestemată precum smochinul sterp? Nu pot să nu mă gândesc că starea mea o aminteşte pe cea a lui Adam aflat în rai. Din mila Domnului, am fost scutit de prezenţa oricărei Eve, dar îmi spun ca nu cumva şarpele să fie pitit pe undeva în maşina asta pe care îmi apăs necugetat şase dintre degetele mele? Fără îndoială, nu are pretenţia să mă înveţe ce-i bine şi ce-i rău, dar dacă mă duce în vreo ispită şi mai primejdioasă? Binefăcătorul meu mă linişteşte că, dacă îi urmez bine lecţiile, aş putea curând să fac să apară pe această fereastră oraşe şi sate, în întregime creaţia mea şi în care aş face după dorinţă să umble persoane, şi chiar persoane cunoscute, cum ar fi Boris Nikolaievici, care vor adopta după bunul meu plac posturi bizare, dacă aş vrea, şi purtări necuviincioase, dacă le-aş comanda. Nici vorbă că mi le-aş interzice, şi să nu-mi spună nimeni că nu-i aici nicio drăcovenie.
Sfânte Mare Prinţ Vladimir cel deopotrivă Apostolilor plăcut Domnului!

Ți-am dat ascultare: nu mă lăsa să cad în gura şarpelui care caută să mă sfâşie.

Mesajul numărul 4

Oare nu eşti tu, Doamne Dumnezeule, singurul creator? Ne-ai menit să creăm în locul tău? Şi creaturile pe care le creăm cum fusesem şi noi creați vor crea şi ele altele, până la nesfârşit? Maşina aceasta pe care o am la îndemână, sau descendenții acestei maşini vor crede peste o mie de ani că cel care le-a născocit era dumnezeul lor, şi descendenții acestor descendenți, peste un milion de ani, vor crede că dumnezeul lor este această maşină pe care bat cu degetele mele netrebnice?

Mesajul numărul 5

Părintele Makarie se simte din ce în ce mai rău şi, cum eu, netrebnicul sunt singurul călugăr după el, mi-a dat în grijă Lucrul sacru care, de o mie de ani, a fost încredințat, din sfânt călugăr în sfânt călugăr, întru păzirea mănăstirii noastre, care a fost totuşi atât de nomadă. Tremur dinaintea netrebniciei mele, şi gândesc că ar trebui să fie o legătură mistică între acest Lucru şi maşină.
Am văzut Sfântul Lucru şi mi-am depus pe el buzele netrebnice. S-a păstrat perfect şi am crezut că simt o mireasmă de smirnă răzbind de acolo, dar foarte slabă. Sfântul Lucru a rămas în preajma părintelui Makarie, ca o mărturie a Împărăției, ca să-l ajute să trăiască şi să moară, până când Bunul Dumnezeu îl va chema la el.

Mesajul numărul 6

Binecuvântat fii Mare Prinț Sfinte Vladimir cel deopotrivă Apostolilor! Te binecuvântez. Tu eşti cel care ştie pentru ce.

Mesajul numărul 7

Părintele Makarie s-a întors în țărână cum ne vom întoarce cu toții. Nu ştiu dacă se cuvine să mă rog pentru odihna sufletului său sau să-l invoc ca sfânt, aşa cum era, fără putință de tăgadă.

Cum îi privegheam rămăşiţele pământeşti. Tu mi-ai apărut în noapte şi m-am prosternat dinaintea Ta de trei ori. Purtai o sutană neagră, pe deasupra cu un veşmânt de purpură, brodat cu aur, şi încălţări roşii. Pe capul Tău, care răspândea raze din lumina Thabor-ului[62], odihnea un cerc de aur încrustat cu perle, împodobit cu giuvaiere de perle şi deasupra cu o cruce făcută din patru perle. Tu eşti asemeni neguţătorului care a găsit perla sfântă a lui Hristos şi şi-a vândut tot avutul ca s-o poată avea.
Tu ai răsturnat idolii, Tu, care ţi-ai ucis fratele, ţi-ai împrăştiat seraiul de o mie de femei. Tu eşti Saul al sciţilor şi Constantin al sfintei Rusii. Tu m-ai strigat pe nume: am auzit limpede glasul Tău, dar apoi ţi-ai turnat ordinele în sânul meu, fără a avea nevoie să rosteşti un cuvânt, şi Tu mi-ai arătat apusul cu dreapta Ta căreia, din motive temeinice, îi lipseşte arătătorul.
Eu nu sunt un sfânt călugăr, dar îl voi înmormânta pe părinzele Makarie cât voi putea mai bine. Voi rosti pentru el slujba morţilor: fie ca el să odihnească în loc luminos, în loc cu verdeaţă, acolo unde se află drepţii, şi ca Domnul să-l pomenească veşnic! După care, mă voi aşterne la drum către soare-apune. Nu voi lua cu mine decât maşina aceasta şi Sfântul Lucru pentru a-l înmâna celui în drept, oricine ar putea fi el.

Mesajul 8

După trei generaţii, a binevoit Domnul Dumnezeu să se îndure de Rusia sa şi să pună capăt persecuţiilor pe lângă care cele ale lui Nabucodonosor, Nero şi Diocleţian par o nimica toată. Preoţii noştri nu mai sunt crucificaţi pe uşile bazilicilor, iar preşedintele Boris Nikolaievici în pesoană ia parte la sfânta liturghie. Binecuvântat fie Domnul Dumnezeu.
Poporul nostru se înghesuie prin bisericile care se ridică din ruine şi nu ducem lipsă de oameni care doresc să acceadă la sacerdoţiu: este efectul fecund al sângelui Noilor Martiri.

Mesajul 9

Noapte de noapte aştept un semn care să-mi spună dacă am mers destul către apus şi dacă trebuie să mă opresc, dar nu primesc niciun semn şi-mi continui drumul din schit în schit. Uneori, o telegă fără cal mă duce câteva verste, numite acum după denumirea elenă de kilometri. De asemenea,

[62] Munte din Israel – 588 metri - la vest de Iordan şi de lacul Tiberiadei. *(n.tr.)*

am însoțit o caravană în spinarea unei cămile, cu ochii mereu ațintiți pe soarele la apus. Uneori, am mers, și-mi face plăcere să mă gândesc că mă ase-măn pelerinilor de odinioară și că nu sunt singurul care păstrează tradiția.
Cu cât mă apropii de Rusia Europei, cu atât întâlnesc mai mulți slujitori ai Domnului asemeni mie, hrănindu-se din mila locuitorilor de prin sate, care n-au mare lucru de mâncare nici pentru ei înșiși, dar găsesc întotdeauna o coajă de pâine și un cotor de varză să-l împartă cu noi. Mulți dintre aceşti pelerini sunt niște amărâți, unii și-au petrecut viața închiși prin lagăre, dar m-am încrucișat și cu un fost general și un fost bancher, fie ca Domnul să-i aibă în paza sa. Binefăcătorul meu m-a învățat cum să-mi încarc mașina cu electricitate și s-o branșez pe telefoane. Gândesc că acele cuvinte lungi și străine, care mă sperie puțin, nu pot fi rele, fiindcă sunt de origine greacă sau latină.

Mesajul 10

Singurul meu însoțitor în acest marș către occident este această mașină cu care am impresia că stau de vorbă, deși sunt singurul care spune câte ceva.

Nu îndrăznesc să numesc însoțitor Sfântul Lucru, de care, după o mie de ani, eu, netrebnicul, am devenit răspunzător și pe care-l țin ascuns asupra mea. Achiziția mașinii este o adevărată minune, ceea ce nu mă surprinde: lumea e plină de minuni – dacă măcar am ști să le vedem! Am întrevăzut una din aceste mașini într-un vis, fără să fi știut cu precizie în ce consta și la ce servea, iar cel deopotrivă Apostolilor m-a ajutat să înțeleg că trebuia să dobândesc și eu una. Și tocmai atunci, acel fost bandit pocăit – li se zice acum cu o denumire străină *maphioso,* cred –, care avea de gând să se călugărească, a ales să se descotorosească de toate bunurile pământești.
Și-a dat banii unei mănăstiri, armele dătătoare de moarte unui fost președinte de colhoz, niște cămile și mașina asta mie, netrebnicul, care, cu binecuvântarea răposatului Makarie, a învățat să se folosească de ea.

Mesajul 10

M-am oprit în acest loc de unde văd cupolele orașului sfânt cu vârfuri de aur: Moscova, a treia Romă. Poate aici trebuie să depun Sfântul Lucru,

în catedrala Adormirii Maicii Domnului, unde au fost încoronați toți Țarii noștri, sau în cea a Sfântului Arhanghel Mihail, unde se odihnesc ei?

Mesajul 11

Cel deopotrivă Apostolilor mi s-a arătat în noaptea asta, pe care mi-o petreceam într-o chilie din mănăstirea Danilovski, sub aripa tutelară a Sfinției sale Patriarhul, care locuiește pe aceste meleaguri și a cărui augustă față, răspândind forță și sfințenie, am avut fericirea s-o zăresc. Cel deopotrivă Apostolilor nu mi-a spus nimic, dar i-am văzut mâna lipsită de arătător ieșind dintr-un nor și arătând spre un soare care apunea într-un nor de sânge. Trebuie să merg mai departe. Să fie nevoie oare să duc Sfântul Lucru până în Americi? Sau până în Indii?

Mesajul 12
(în rusă, nu în slavonă)

Prea sfinte călugăr, aș putea să vă aflu numele pentru a coresponda cu dumneavoastră? Binevoiți și răspundeți slujitoarei lui Dumnezeu, Milița. Iată adresa mea de e-mail.

4. Se trece la faza următoare

M-ai lăsat mască, îi spuse Samson lui Saşa, cu entuziasm. Mărturisesc că nu prea credeam în afurisita dumitale de idee. Aparent, e în fiare. Trecem la faza următoare?

Samson radia. Era încântat când protejaților lui le reușea o lovitură. Robillard nu-l cunoscuse până atunci pe acest HC și Samson făcu prezentările folosind pseudonimele lor:

– Saşa. Ernest.

Se aflau în casa conspirativă de pe nesuferita stradă Legendre, aplecați toți trei asupra calculatorului portabil al lui Saşa, pe care mesajul Miliței se înscrisese cu câteva ore mai devreme. Saşa era singurul capabil să citească în chirilică și mesajul, scris în acele misterioase caractere, avea ceva deosebit de incitant.

Robillard, cu aceiași ochelari auriți, reflecta:

– În fiare, deocamdată nu este el în fiare. Pentru moment, e fiica sa care...

– Stați puțin, domnule colonel – vreau să spun, stați puțin, Ernest! Știm prin Mathilde în ce măsură este atașată Milița de tatăl ei. E limpede că ea nu

operează fără consimțământul lui. Aș spune chiar mai mult: fără recomandarea sau poate ordinul lui.

– Îmi place prospețimea entuziasmului dumitale, rosti sec Robillard. Aș vrea să cred că fiica lui Murmel a mușcat momeala, deși nu mi se pare sigur. Dimpotrivă, poate că e vorba de o contra-intrigă, dacă s-a trezit cumva neîncrederea obiectivului. De fapt, fără a intenționa să te rănesc, Sașa, Samson și cu mine însumi suntem cu totul necunoscători în materie și nu știm să evaluăm rezultatul real al celor întreprinse de dumneata. Mie, tânărul dumitale călugăr care străbate pe jos o șeptime din uscatul ieșit dintre ape cu un calculator și un arătător uscat, vechi de o mie de ani, mi se pare neverosimil. Dar recunosc că nu sunt nici slav, nici ortodox, mulțumesc lui Dumnezeu. E posibil ca povestea dumitale să meargă, cum e posibil să se și poticnească. Acestea fiind spuse, aș vrea să înțeleg. Să vorbim limpede. Morala noastră, la SA, constă în a ne supune ordinelor. Dar eu sunt primul care recunoaște că există unele ordine cărora nu m-aș supune, și n-aș recruta în viața mea un băiat care mi-ar declara: „Sunt gata să mă supun indiferent cărui ordin." Nu ești de părerea mea, Samson?

– *Habes rectum!* Pe un băiat care mi-ar spune „Sunt gata să strâng de gât niște copii mici" l-aș trimite imediat de unde a venit. *Vade retro, Satanas.* Măturoiul, fiule!

– Bun. Trebuie ca totul să fie clar chiar de la începutul jocului. E vorba să capturăm un individ pentru a-l deferi dinaintea unui tribunal creat anume să-l condamne, să spunem lucrurilor pe nume. Deci, noi vom arunca nada. Eu sunt agnostic, dar dumneata, Sașa, care trebuie că ești ortodox, iar dumneata, Samson, care mergi la mese, nu v-ar deranja ca momeala să fie un obiect pe cât se pare sacru?

Sașa se uită la colonelul Robillard cu ochii lui albi:

– Eu nu sunt ortodox, Ernest. Am fost. Chiar prea mult. Popii m-au tras pe sfoară, dar într-o bună zi mi-am dat seama. Tot ce aș putea găsi ca să mă răzbun pe nătărăii ăștia... Comuniștii au greșit când au făcut din ei niște martiri. Ei trebuie ridiculizați, demitificați, dez... Sunteți agnostic? Eu sunt ateu.

– Nu-i o atitudine prea științifică, rosti cu severitate Robillard.

Sașa izbucni în râs, depărtându-și brațele:

– Nu trebuie să fii mare savant ca să-ți dai seama că Dumnezeu nu există. E destul să deschizi ochii. Dumneavoastră îl vedeți? Eu îl văd pe Ernest și pe Samson, ceea ce dovedește că nu sunt orb: asta-i tot.

Ochii lui căpătaseră o expresie de năuceală, de parcă ar fi fost beat.

– Și dumneata, Samson?

– Eu sunt catolic, ce-i drept, dar un catolic luminat. Religia mea e cea a lui Jésus-Christ (el pronunța *Christe*), care n-a zis niciodată că ar trebui venerate bucăți de cadavru. El, dimpotrivă, considera cadavrele drept ceva murdar.

Dacă într-adevăr Knezevici este destul de fetişist pentru a crede în puterile miraculoase ale unei falange, ale unei falange mijlocii sau ale utimei bucăţi de falangă, sub pretextul că nu este putrezită ci doar uscată, eu, în ce mă priveşte, nu numesc asta religie. Satisfăcut, Ernest?

Ernest nu răspunse direct la întrebare. dar. după ce-şi lustrui unghiile mâinii drepte pe manşeta stângă şi le contemplă cu un aer critic, rosti:

– Situaţia ne-ar autoriza să prevedem un buget pentru achiziţionarea unei relicve, deşi n-am nici cea mai mică idee asupra preţului ce revine unui acest gen de articol. Va trebui să vedem ce ar costa mai ieftin: să confecţionăm una plecând de la un deget prelevat de la o morgă, să procurăm o bucată de mumie sau să cumpărăm o relicvă pretins autentică. S-ar părea că preoţii moderni au dobândit ceva bun simţ şi nu se jenează să vândă la preţ redus racle şi conţinutul lor. Samson, fă-mi o propunere.

5. Knezevici se simte răspunzător

Camera Miliţei dădea spre una dintre terasele ce se ridicau deasupra curţii interioare a casei Knezevicilor. Uşa era deschisă, fiindcă era cald. Nicio lumină, de teama ţânţarilor şi a fluturilor de noapte. Singur, ecranul calculatorului lipea un dreptunghi alb şi stabil în noapte, în vreme ce candela din faţa icoanei venea cu o flăcăruie roşie pe care, uneori, briza nocturnă o făcea să tremure.Tata şi fiica stăteau aplecaţi asupra calculatorului unde se înscria o pagină întreagă în caractere chirilice.

La cei optsprezece ani ai ei, Milița era frumoasă în genul unei icoane în stil bizantin, dar balcanic mai mult decât rus, cu o faţă excesiv de alungită, cu ceva aproape viril în structura trăsăturilor, un păr de un negru violet, un ten de bronz, sprâncene caligrafiate, nări tivite, o gură sculptată cu dalta şi ochi care păreau de aceeaşi culoare cu părul. O legătură mistică o unea de tatăl ei, în care vedea un erou de legendă. Se înţelegea mai puţin cu mama, căreia îi convenea să-i găsească defecte, poate pentru a scuza metehnele paterne.

– Îţi imaginezi, Milița, spunea tatăl, îţi imaginezi acel călugăr rus, fratele nostru, care străbate pustiurile Asiei Centrale, trece Volga, merge pe jos, cu maşina, călare prin nesfârşitele păduri de brad şi de mesteacăn din sfânta Rusie, poate mai merge şi acum, la ora asta, pe sub stele, undeva între Moscova şi graniţa cu Polonia, vnind spre noi fiindcă fusese trimis să ne aducă cel mai frumos dar! Îţi imaginezi?

Milița, înduioşată, clătină din cap:

– Tată, nu te grăbi! A avut o viziune, merge spre vest, e tot ce ştim. Trebuie să fie un soi de nebun după Hristos, cum se întâlnesc la Musorgski şi Dostoievski: nici măcar nu ştie ce face.

– Dimpotrivă, el ştie ce face, prostuţo! Nebunia pentru Hristos depăşeşte orice raţiune. Ceea ce rămâne ascuns înţelepţilor este revelat celor umili. Da, cu siguranţă e un biet iluminat acest călugăr tânăr, într-adevăr un iluminat. Îţi poţi închipui un bogătaş, un savant plecând la drum fiindcă i s-a arătat în vis sfântul Vladimir arătându-i soarele în apus cu o mână căreia îi lipseşte degetul arătător?

Regele munţilor întoarse spatele ecranului şi trecu pe terasă. Munţii lui îl încercuiau precum prietenoasele femele ale unor monştri negri şi păroşi. O paietă de zăpadă lucea în apropierea unui pisc. Jos, reflectoarele taberei fortificate a forţelor ONU – acum spaniolii ocupau pământul monterossian – forau noaptea cu ale lor conuri de lumină artificială, străină, indezirabilă. În pofida acestei răni de pe flancul său, muntele umbros respira fericit prin boturile tuturor vietăţilor sale, prin frunzişul tututor arborilor săi.

– *Ţrna Planina,* murmură regele, dându-i ţării sale numele ei originar.

„Curios, reluă el când i se alătură Milița, poporul nostru are şi el un sfânt pe nume Vladimir, contemporan cu Vladimir al Rusiei, dar el n-a fost niciodată foarte popular. Acest om cumsecade care îi propune soţiei sale să-şi păstreze virginitatea pentru a urma aici pe pământ viaţa îngerilor, care îi întinde sabia duşmanului său spunându-i „Ia-o şi ucide-mă, fiindcă sunt gata să mor precum Isaac şi Abel!"... nu este tocmai un sfânt după inima noastră, nu-i aşa, Milița?

– În orice caz, după a mea nu, răspunse Milița, privind de jos în sus la uriaşul ei de tată, care părea să atingă cu capul puzderia de stele.

– Nu-i deloc simplu. Domnul a spus că nu se cuvine să ţii piept răului. I-a poruncit sfântului Petru să-şi pună sabia în teacă. Dar tot el a cerut discipolilor săi să fie înarmaţi. I-a sfătuit să-şi vândă hainele pentru a cumpăra arme – cam ceea ce facem şi noi cu Golubinski. Azi, s-ar părea, după cum vor unii să credem, secretul lui Hristos rezidă doar în umilinţă, însă... Cu toate astea, titlul de rege stă scris pe crucea sa, chiar şi în derâdere, iar el se va întoarce înconjurat de îngeri şi arhangheli. (Regele munţilor făcu un gest larg cu mâna, de parcă de pe acum Calea Lactee se albise de veşmintele acelor legiuni.) Şi viziunea lui Constantin: *Prin semnul acesta vei învinge...* Deci, problema este să învingi, şi nu numai ispitele. Dacă Constantin nu l-ar fi învins pe Maxenţiu pe podul Milvius[63] crezi tu că am mai fi creştini, tu şi eu?

În mod obişnuit, Vladimir Knezevici era un om scump la vorbă, care nu deschidea gura decât în cunoştinţă de cauză, şi de preferinţă concis, dar, în prezenţa fiicei sale, se lăsa să gândească uneori cu voce tare, ceea ce tinerei îi dădea un sentiment de mândrie.

– De ce părinţii mei m-or fi botezat Vladimir, cum nu se obişnuia pe vremea lor? Am crezut mereu că erau urmăriţi de marele nostru vis rus. Ruşii

[63] Pod peste Tibru la trei kilometri nord de Roma, unde Constantin cel Mare l-a învins pe Maxenţiu în anul 312 d.Hr.

au fost de partea noastră împotriva turcilor, a șvabilor: prințese din sângele nostru s-au căsătorit cu mari duci; până la urmă, dacă Imperiul țarului s-a năruit, a fost din fidelitate față de noi. Dar mai trebuie să fi fost și o altă cauză. De ce am devenit eu voievodul acestui popor? Nu sunt decât un biet veterinar. Trebuie să fie aici o rațiune.

Rămase acolo câteva momente, suspendat ca Prometeu de stânca lui din Caucaz, încercând să facă distincție între credința sa și superstiții. Mâna lui stângă mișca în buzunar ceva care producea un zgomot metalic. Brusc, lovi cu dreapta balustrada de lemn, care dârdâi.

– Vladimir Soarele luminos, cum îi spuneau rușii, dar el a fost mai mare decât Constantin cel Mare! Bastardul ăla debil, știi ce a făcut cu amărâta de populație cimeriană asupra căreia reușise în cele din urmă să domnească? Cu o mână spre est, i-a respins pe khazari și pe polotvsieni și pe bugrii orientali, iar cu cealaltă, spre vest, i-a împins cât mai departe pe polonezi și pe șvabi și pe bulgarii occidentali, și și-a croit un imperiu care, o mie de ani mai târziu, după ce schimbase de cinci ori capitala și teritoriul, poate se clatină pentru moment, dar nu și-a spus încă ultimul cuvânt! Pentru ce șvabii trebuie să fie stăpânii Europei și nu rușii? Dar toate sunt o nimica toată. Știi ce-a făcut cu mult mai admirabil Cel deopotrivă Apostolilor?

Milița își iubea tatăl așa cum era și nu cum ar fi putut să fie, dar își mai amintea ce anume o frapase în special când citise hagiografia sfântului Vladimir. Nu-i putea răspunde decât adevărul. Rosti:

– Le-a alungat pe cele o mie de concubine și a rămas credincios prințesei Anna, cu care a avut doisprezece copii.

Regele munților începu să râdă cu poftă.

– Ah! copilă, nu ești decât o femeie, și Domnul fie lăudat pentru asta. Da, ce-i drept, Vladimir a găsit forța să-și reconcilieze credința cu viața. Prințesa Anna era tânără și frumoasă și porfirogenetă și sora a doi bazilei, iar el, care își pierduse vederea, nu și-a recuperat-o, mulțumită Annei, decât botezându-se în cristelniță. Așa ceva te cutremură totuși, un bărbat în toată firea, nu? Suntem puțini cei care ne-am asumat astfel de riscuri și am fost recompensați asemănător. Nu spun asta pentru a-i diminua meritele. Dar nu acest aspect reprezintă lucrul ce-i mai important. El a răsturnat idolii, Milița! L-a răsturnat pe zeul soarelui, pe zeul vânturilor, pe zeul căminului, pe zeul recoltelor, pe zeița Mokoch, pe misteriosul Khors, pe Perun, zeul tunetului, jurăminte și blesteme, pentru care a sacrificat cu mâna lui, cu mâna lui, Milița, sute de boi și de berbeci. Imaginează-ți ce de sânge! El i-a răsturnat pe toți! Perun cu capul de argint și mustața de aur, la porunca sa, a fost biciuit de oamenii lui și târât de cai din grămadă de bălegar în grămadă de bălegar, în vreme ce poporul, încă neconvertit, își plângea în hohote idolii umiliți! Nu mi-a fost dat și mie să fac, la nivelul meu modest, sub rezerva că poporul nu plângea în hohote, deși

nu se simțise niciodată atât de liber? Eu l-am răsturnat pe zeul Marx, și pe zeul Engels, și pe zeul Lenin, și pe zeul Tito, și eu la fel, în maniera mea, i-am tăvălit din grămadă de bălegar în grămadă de bălegar, și tocmai asta nu-mi iartă omenirea, fiindcă, în cele din urmă, comunismul e fiul democrației, iar democrația rămâne complice a comunismului. Pentru rest, știu că sunt vinovat față de mama ta, și că n-am nicio scuză fiindcă ea mă iubește și eu o iubesc, dar... Cred că nu numai pentru că erau fascinați de ruși părinții mei, contrar oricăror probabilități, m-au botezat Vladimir: au făcut-o inconștient, bineînțeles, pentru a mă pregăti.

Milița îl privea. Cum ar fi putut iubi vreodată un bărbat, ea care-și iubea tatăl într-o asemenea măsură? Ce bărbat nu i s-ar fi părut un pricăjit fără valoare pe lângă acest om care era, ridicat pe stânca lui, ținta întregii lumi? Își freca fruntea de umărul lui:

– Tată, cine sunt eu ca să te judec? Eu te iubesc.

Regele munților își întinse dreapta cu arătătorul îndoit:

– Înțelegi tu că singura șansă pentru Monterosso e șansa creștină? Suntem singura țară care a răsturnat cu adevărat idolii comuniști. Nimeni n-a făcut-o: nici rușii, nici nemții, nici ceilalți. Ei fac un joc dublu. N-ar trebui să ne mire că vom sfârși martiri, și să fiu martir, mă resemnez, deși nu-mi doresc. Nici pentru mine, nici pentru poporul meu. Deci, îți dai seama că arătătorul sfântului Vladimir trebuie să fie la noi, că, dacă odihnește în mănăstirea Sfântului Arhanghel Mihail, vom fi de neînvins, chiar dacă toate bombardierele Americii, ale Franței, ale Marii Britanii s-ar înverșuna împotriva noastră?

Milița nu putea suporta ca această credință să ajungă un joc, o neseriozitate:

– Tată, cum îți închipui că arătătorul sfântului Vladimir ar putea schimba istoria? Chiar dacă i-ar aparține cu adevărat și nu este cumva importat vreun deget tăiat accidental cu o foarfecă de grădină și adunat de pe nu știu ce taluz.

Milița crescuse în mijlocul unui popor pentru care cultul morților reprezenta un mod de viață: văzuse monterossieni expulzați de Musulmanii din Țikota, urcând râpele abrupte ale Komarniței târând după ei saci de plastic în care zornăiau osemintele părinților lor, cucernic dezgropate pentru a nu fi profanate de ocupanți; ea știa că tatăl ei negociase schimburi de prizonieri musulmani vii contra unor cadavre de creștini, pentru ca ei să primească un sepultru creștinesc. Dar, în pofida acestei pietăți, pe care o împărtășea, păstra virtuțile fecunde ale îndoielii.

Regele munților rămase îndelung fără să-i dea un răspuns. În cele din urmă, rosti:

– Probabil că n-ai înțeles în adâncul cărui abis de disperare ne aflăm. Lumea întreagă este împotriva noastră, Milița: națiunile cele mai puternice, cele mai avansate ca și cei care le adulează și le ling cizmele. Iar noi, noi am rămas singuri. Un milion față de cinci miliarde, un chip de bărbat liber împotriva

a cinci mii de cagule. Dar sfântul Vladimir a schimbat de pe acum istoria o dată. Ar fi putut să rămână păgân, ar fi putut să devină evreu sau musulman. Dar a ales, a ales deliberat, şi noi ştim în ce an, din ce considerente, creştinismul din care ne-am născut. Atunci, ori ne considerăm pierduți, ori, prin nu ştiu ce miracol al istoriei, vom fi salvați, iar degetul lui Vladimir n-ar fi aici ca s-o împlinească el, ci pentru a ne arăta că s-a împlinit.

Intrară în cameră şi văzură că un nou text acoperea ecranul ca urmare a cererii formulate de Milița.

Mesajul 13

Umilul călugăr Inochentie către sluga Domnului, Milița.
Nu pun la îndoială că intențiile tale n-ar fi bune, dar n-am răgazul să corespondez cu cineva. N-am primit instrucțiuni în această privință: să vorbesc cu degetele mele la maşină, fiindcă am primit-o printr-o minune, asta e tot. Cel deopotrivă Apostolilor îmi călăuzeşte paşii, unul câte unul.

Acolo unde vrea el, acolo mă duc. Ce va vrea el să fac cu Lucrul Sfânt, am să fac. Nu pot în niciun chip să fiu abătut din drum, nici forțat de probleme omeneşti, de vreme ce eu mă ocup de cele divine. Chiar dacă ar fi voința Celui deopotrivă Apostolilor să urc pe o navă sau într-o maşină zburătoare, i-aş îndeplini-o. Dar fereşte-mă, Doamne, de orice pălăvrăgeli de prisos.

6. Degetul arătător este dobândit

Colonelul Sangdeboef nu manifestase în viața lui nici cel mai mic interes pentru relicve. Ideea însăşi că un corp omenesc era ciopârțit, iar apoi venerat pe bucăți i se părea obscenă şi stranie: nu ştia dacă se cuvenea s-o ia în râs sau să se formalizeze în vreun fel. Dar, în fine, decizia fusese luată. Se resemnă pe deplin. Documentându-se, află din dicționare că acest cult al relicvelor nu-i de adorare, ci de venerare a sfinților, că există relicve de diferite categorii, şi că, în La Fontaine,

Un măgar încărcat de relicve
Îşi închipuia că el este adorat.

În alte cărți, găsi confirmarea celor bănuite deja de el, respectiv că, în Evul Mediu, relicvele, adevărate sau false, au făcut obiectul nu numai unui negoț nerușinat, dar şi al furtişagurilor şi jafurilor, în special a patra cruciadă a devastat Orientul de aproape toate relicvele sale în 1204: astfel, capul sfântului

Ioan-Botezătorul a ajuns la Amiens şi cel al sfântului Andrei la Amalfi, în vreme ce papa moştenea un fragment din Crucea cea Adevărată, care fusese împărţit între cei de-o breaslă.

Samson află astfel că picături din laptele Fecioarei fuseseră scrupulos conservate de anumiţi călugări, pe când alţii se simţeau mândri că intraseră în posesia unui dinte de lapte al Domnului Nostru Iisus Hristos. Diverse instituţii, din Charroux, Hildesheim, Saint-Jean-de-Latran, Anvers, Puy-en-Velay şi Metz îşi făceau iluzii că-i conservau prepuţul, iar Henry al V-lea al Angliei împrumutase unul de la abaţia din Coulombs, din apropiere de Chartres, pentru a o ajuta pe soţia sa, Ecaterina de Franţa, să nască.

Samson ridică din umeri şi-şi drese zgomotos gâtlejul. Lui îi trebuia un index mumificat, Saşa insistase ca să fie dreptul, punct şi s-a terminat, şi n-avea importanţă dacă data din anul o mie: Murmel n-ar fi avut posibilitatea să-l verifice prin metoda carbon 14. Unde să găseşti un index mumificat la cel mai bun preţ şi fără să trezească nicio bănuială?... Siluete de studenţi în medicină şi de egiptologi se perindară într-o sarabandă de carnaval prin imaginaţia lui Samson care, brusc, se plesni peste coapse plin de entuziasm. Domnu' Jérôme Delpalys-Lacourrière: iată o idee bună! Să-şi mai pună picioarele la mişcare, fandositul ăsta!

„Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière", un tânăr deşirat şi palid, căruia i te adresai cu tot numele, cât era el de lung, pentru că astfel se prezenta el însuşi, absolvise Ştiinţele Politice (ceea ce menţiona pe cartea sa de vizită), nu reuşise să intre la ENA[64] (ceea ce nu mai menţiona) şi, din serviciul militar în cadrul DRM la secretariatul IHEND, se infiltrase în DGSE, graţie câtorva relaţii minore ale mamei sale. Conştiincios şi pedant, era atât de convins de propria sa importanţă că ajunse să-i convingă şi pe anumiţi superiori ai săi, fiind astfel numit şeful postului din Mexic. Oficial, ocupa funcţia de secretar II la ambasada Franţei şi-i făceau plăcere mondenităţile solemne comportate de ea. Pretindea că vorbea o castiliană de o mai bună calitate decât indigenii, aprecia o margarita bună, cunoştea până şi cele mai mici colţişoare ale muzeului de Antropologie, învăţase să nu pună sare şi piper între falange ca să bea tequila (un truc de-al turiştilor), şi nu strâmba din nas când descoperea o râmă pe fundul sticlei de mescal. În rest, îşi petrecea cea mai mare parte a timpului clasând articole de presă, ţinând la zi fişele personalităţilor mexicane ca şi pe cele ale corpului diplomatic şi deschidea altele pentru cei nou-veniţi. Nimeni nu ştia nimic legat de viaţa lui amoroasă, nici dacă ar fi avut vreuna, şi toată lumea se dădea în vânt să-i facă farse, fiindcă el nu ştia să râdă de ele.

Telefonul de pe biroul său începu să sune şi el îl ridică fără grabă:

---

[64] Şcoala Naţională de Administraţie. *(n.tr.)*

– Alo. Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière. Vă ascult.

– Domnule Jérôme Delpalys-Lacourriere. tocmai am descifrat un mesaj pentru dumneavoastră. Să vi-l aduc?

– Puneți-l în corespondență.

– Dar pare să fie urgent.

Adjunctul nu voia să se lipsească de mutra șefului său când va citi mesajul.

– De acord. Aduceți-l.

Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière lucra întotdeauna cu mânecile suflecate, după moda americană, iar cămășile sale, în tonuri havan, somon, brebenoc, coajă de ou, cele mai rafinate arborau mâneci lungi și manșete muschetar. O cravată închisă la culoare, în nuanțe asortate și pronunțate, nodul foarte strâns, ea foarte lată, oscilându-i pe stomac.

– Intrați. Dați-mi. Mulțumesc.

Adjunctul rămase în picioare, clătinându-se de la dreapta la stânga, pentru a-și înăbuși dorința de râs.

Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière depusese mesajul pe birou și-și ațintì asupra lui ochelarii de mare calibru. Pe suprafața lustruită a biroului i se reflectau ochelarii, manșetele apretate, cravata poligonală și spatele dreptunghiular al mesajului. Ai fi zis că era un desen cubist. Dar, dintr-o dată, desenul cubist se transformă într-un desen animat, când Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière își ridică ochelarii pe frunte, unde rămaseră cățărați ca o mască de gaze, în vreme ce corpul său se plia în două, iar ochii aproape că se lipeau de hârtie, pentru a discerne mai bine mesajul:

Urgent
Origine: Delta Golf
Destinatar: Post Mexico
Găsiți cât mai urgent arătătorul drept mumificat al unui individ mascul aparținând rasei albe. Condiționați-l într-o cutie metalică impermeabilă la razele X și expediați prin valiza diplomatică. Fondurile necesare vor fi deblocate imediat ce suma va fi indicată. Se impune secret absolut în special față de ambasada Franței.

Timp de câteva secunde, al doilea secretar al numitei ambasade se lăsă ingenuu pradă stuporii. Timp de alte câteva secunde, bănui că-i altă farsă a colegilor săi, toți niște idioți cărora nu le stătea mintea decât să se hlizească, deși n-ar fi avut niciun motiv. Se cuvenea ca el, Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière, să se ridiculizeze căutând un deget mumificat, poate chiar și găsind unul și împingându-și naivitatea până în a-l expedia la DG?... De altfel, ce înseamnă sexul unui deget arătător? Întrebă pe un ton bănuitor:

– Acest mesaj a sosit într-adevăr de la Centrală? Sigur?

– Direct din biroul cifrului din DG, Domnule Jérôme Delpalys-Lacourrière.

Îşi redobândi calmul. Nimeni n-ar fi îndrăznit să asocieze DG unei farse atât de scârboase. Inimaginabil. Cu un gest brusc, îşi coborî ochelarii pe frunte, precum viziera unui coif. De ce i se cerea un deget mumificat lui, şeful postului din Mexic? Era foarte simplu: pentru că era ştiut că Mexicul era plin de mumii.

– Ei bine, perfect. Răspundeţi că vom întreprinde cercetări, că nu prevedem o cheltuială mai mare de... Oh! n-are cum să coste scump, dar e mai bine să prevezi mai mult şi să cheltuieşti mai puţin. Treceţi o mie de franci, plus transportul. Şi comandaţi-mi o maşină pentru mâine dimineaţă. Voi lipsi două zile.

– Bine, Domnule Jérôme Delpalys-Lacourrière. Rezervări la hotel?

– Da. *Posada San Francisco.*

– Ah... Am înţeles. Dar în ce oraş?

Faţă de atâta inocenţă, Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière îş iridică spre adjunctul său ochelarii perplecşi:

– Întotdeauna mă uimiţi, Andreas. La Guanajuato, fireşte.

Ajuns la Guanajuato spre sfârşitul după-amiezii, al doilea secretar al ambasadei Franţei trase la hotelul său preferat, unde te împiedicai la fiece pas de armuri, comandă la cină peşte crud marinat şi pui cu cacao („ciocolată" ziceau turiştii!) şi petrecu o excelentă seară solitară. A doua zi, şoferul îl conduse la *Museo de Las Momias* pe care-l vizită conştiincios o dată în plus. Cele o sută douăzeci şi două de cadavre fosilizate în viteză de un pământ bogat în minerale şi sare îşi dansau dansul macabru în vitrinele luminate cu neon pentru care îşi schimbaseră tenebrele şi tihna sicrielor. Domnul Jérôme Delpalys-Lacourière le cunoştea şi e bine de ştiut că nu-l impresionau peste măsură. Înţelesese perfect că mexicanii căutaseră să expună schelete în atitudinile cele mai înfricoşătoare, sugerând cât mai pregnant arhetipul îngropatului de viu. Astfel, femeia surprinsă de îngheţ în momentul în care reuşise să iasă din coşciug merita atenţia. Fetusul şi înecatul nu erau nici ei lipsiţi de interes, ca şi francezul înjunghiat sau francezul spânzurat, în special din cauza naţionalităţii lor. Cele mai picante erau scheletele care, îngropate cu haine, unele fiind din materiale sintetice, păstrau care un bluzon albastru-răţoi, care un chiloţel ros bătând spre mov. Instrumentele coloniale de tortură îl lăsară pe Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière de marmură. Mergi şi află dacă, la urma urmei, colonizarea nu făcuse mai mult bine decât rău.

Ieşi la aer liber şi fu imediat asaltat de băieţandri care-i propuneau la alegere bomboane în formă de cranii omeneşti sau cu efigia scheletelor expuse, cu sombreros pe cap. Alţii ofereau arahide, sticle de mescal, pălării de paie, îngheţată (periculoasă pentru sănătate), sandviciuri băloase cu salată (încă şi mai periculoase), vase de lut, Doni Quijote, de alde Sancho Panza, piramide în

miniatură şi mici capete surâzătoare din argilă tare ca piatra, pe care vânzătorii le certificau drept precolumbiene, poate că nu chiar neîntemeiat.

Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière zări un băiat de tip indian, căruia îi lipseau doi dinţi şi care se străduia să vândă câte ceva, indiferent ce şi indiferent cui:

– *Oiga, muchacho!*

– *Si, Señor?*

Toate bunurile de pe lume îi fură propuse secretarului doi al ambasadei în câteva secunde, dar el scutură din capul lui greoi, cu un aer atât de competent, atât de serios, atât de hotărât, atât de considerabil că nu puteai decât să-l asculţi cu respect.

– Nu. Eu vreau un deget.

– Un deget, *señor?*

– Un deget de mumie. Spaniolă. Nu indiană. Un deget arătător de bărbat. Nu de femeie. Dreptul. Şi nu vreau să plătesc o avere. E posibil?

– Cum să nu, *señor.*

– Când? Azi?

– Cum să nu. Azi.

– Cât?

Un pic de calcul mental şi un pic de tocmeală pentru a ridica preţul. Legea nu autoriza indiferent pe cine să violeze cimitirele, nici să ciopârţească nişte cadavre. *Senor* era grăbit. Avea pretenţii specifice. Nu indiferent ce deget. Nu un deget de femeie. Nu un deget de indian. Şi, în plus, trebuia să fie arătătorul. Drept! Unde găseşti aşa ceva? Toate astea costă bani.

– Cât? repetă Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière, nu fără a trăda un început de enervare.

Frica să nu piardă o afacere bună cerând prea mult. Frica de a nu se lăsa tras pe sfoară cerând prea puţin. Totul se citea pe faţa tânărului indian, pe care el o credea impasibilă ca cea a unui şef.

– Atunci, cât?

– Două sute de pesos?

– S-a făcut. Două sute de pesos. Tot aici, după siestă, la apusul soarelui.

Două zile mai târziu, ambalat în săculeţe deshidratante prelevate din cutiile cu raţiile militare, degetul scorojit, scofâlcit, zbârcit, nedegajând niciun miros, secţionat cu precizie la nivelul primei falange astfel că abia se zărea un capăt de os îngălbenit, fu închis într-o cutie mică fabricată dintr-o fină placă din plumb şi încredinţată valizei diplomatice.

Domnul Jérôme Delpalys-Lacourrière era fericit. Ce eficacitate! Şi, în plus, din cei o mie de franci prevăzuţi, economisise pentru SA aproape nouă sute! Îşi imagina că vor şti să-i fie recunoscători pentru serviciile prestate. De altfel, uneori se şi adeverea.

7. Saşa, la faţa locului

HC nu erau trataţi ca nişte agenţi: de fapt, ei sunt aproape voluntari şi exista tot interesul să fie păstraţi, ceea ce lor nu le scăpa. Samson n-ar fi ştiut să scoată de la ei tot ce aveau mai bun, dacă n-ar fi fost în stare să-i seducă, şi pentru a-i seduce, trebuia să fie, oricât de puţin acolo, îndrăgostit. Din fericire, intervenea Ernest în cunoştinţă de cauză: el nu era îndrăgostit, nu se baza decât pe „conform" şi „neconform", astfel încât îşi reuşeau destul de bine numărul de duetişti.

Bineînţeles, Saşa şi-ar fi dorit să plece, dacă nu în Asia Centrală, cel puţin la Moscova sau, în ultimă instanţă, la Valaam, la nord de Saint-Petersburg:

– Nu vă cer să refacem toate hoinărelile Pelerinului rus, dar simt nevoia să mă pătrund de atmosferă pentru a fi mai convingător.

Samson se dovedi curtenitor inflexibil. Hoinărelile Pelerinului rus, ar fi fost destul ca Saşa să le recitească şi i s-ar fi prezentat filme cu principalele mănăstiri, printre care Optina şi, bineînţeles, Serguiev Possad, capitala spirituală a Rusiei, dar nu l-ar lăsa să treacă graniţa unei ţări pe care o renega cam cu prea multă energie. Ernest şi Samson erau de acord în această privinţă:

– Ai fost pătruns suficient de atmosferă din timpul studiilor de teologie.

În schimb, postul din Moscova achiziţionă la faţa locului vechea valiză din carton fiert, sutana răpănoasă şi chiar ceva lenjerie aspră şi bătând în cenuşiu pe care fratele Inochentie ar purta-o la sosirea lui în Iugoslavia. Prenumele de Inochentie fusese ales deoarece capela abandonată cea mai apropiată cu graniţa monterossiană era dedicată sfântului Ionchentie de Komel: se lua în consideraţie că similitudinea de prenume ar impresiona favorabil populaţia.

Listele „conform" şi „neconform" se dovediră de o lungime neobişnuită, fiindcă Ernest nu le voia mai suple, atâta vreme cât, în realitate, nu se ştia nimic despre derularea posibilă a acestei faze a operaţiunii. Tot ce s-ar fi putut întâmpla fusese prevăzut: un avion pierdut la Roissy, o verificare neplăcută a paşaportului la Budapesta, dificultăţi la vama din Belgrad. Ce-i drept, controalele de securitate sunt prevăzute să detecteze numai metalele şi nu degete pergamentoase, dar, dacă fratele Inochentie ar fi fost percheziţionat, obiectul importat de el în Iugoslavia s-ar fi „bucurat" de o mai mare publicitate decât ar fi fost de dorit.

Până la Belgrad s-ar fi putut spera ca totul să se deruleze în ordinea prevăzută: mai departe, Saşa s-ar fi descurcat cu frâul lăsat liber, iar faptul se dovedea funciar contrar spiritului procedural al SA, însuşit de Ernest cu toată furia neofitului:

– Nu, nu-l puteţi lăsa aşa, fără niciun control!

– Şi ce altceva am putea face? Nu vă puteţi deghiza în ministrant ca să-l întovărăşiţi! Reţineţi, domnule colonel, că aceasta nu-i decât o fază pregătitoare, care nu riscă să ne compromită întru nimic. Eu cred că, în circumstanţele de faţă, băiatul trebuie să beneficieze pe teren de o oarecare independenţă în decizii.

– Atâta vreme cât raportează punctual.

– Bineînţeles, *habes rectum*. (Samson se dădea în vânt să strecoare insinuări rabelaisiene în latina lui amuzantă.) Atâta vreme cât raportează că situaţiile „neconforme" au fost minuţios prevăzute şi că noi putem trimite, la cea mai mică alertă, un ordin de anulare. În rest, Saşa a învăţat toate soluţiile pe de rost, sistemul de legătură merge perfect, şi nu aveam apriori niciun motiv să nu ne încredem în el. Are defectele lui, de acord, dar *homo est et nihil humani*...

– Da, da, de acord. (Latina lui Ernest nu era prea bine pusă la punct şi nu sesizase corect de ce Samson îi pomenea de-o dată de o operaţiune „homo" – o luase în sensul de „omucidere", bineînţeles, şi nu de „homosexual", dacă nu cumva...) În orice caz, ţineţi-l din scurt.

Râul Strm curgea de la est spre vest. La nord, era dominat mai întâi de o pantă cu o înclinare de aproximativ 45 de grade, împădurită cu arbuşti ciufuliţi de zadă, apoi, la vreo cincizeci de metri mai sus şi la o sută de metri mai departe, de stânci abrupte şi golaşe: era partea iugoslavă. La sud, panta urca uşor, împădurită uniform cu brazi. În spatele acestor versanţi, Strmul se arunca în Zeta, greu de desluşit pe fundul văii ce forma graniţa, iar dincolo de ea, se înălţau piscurile din Monterosso cu povârnişuri roşietice.

Drumul de pământ care mergea de-a lungul Strmului, venind dinspre Suk şi îndreptându-se către Monterosso, păşea peste cursul de apă printr-un singur pod, care trebuie că data de pe vremea regatului Serbiei. Pe dreapta drumului, la vreo douăzeci de metri înainte de pod, se ridica ceea ce mai rămăsese din capela sfântului Inochentie: şaisprezece metri pătraţi de pământ, nişte ziduri în ruine, ciuruite de găuri unde, pe sub spoiala albă, sângerau cărămizile rozalii, o uşă desfundată, o cupolă albăstrie, totul abia văzându-se din mijlocul mărăcinişului.

Un taxi îl lăsă acolo pe fratele Inochentie, care sosise de la Belgrad cu opt zile mai devreme. Paşaportul său glăsuia că venea de la Budapesta, ceea ce era exact, şi, înainte de asta, de la Moscova, ceea ce era inexact. Paşaportul şi vizele fuseseră perfect falsificate în atelierele SA.

Saşa traversase Iugoslavia pe calea ferată, în autocar, făcând autostopul. Dormise prin mănăstiri, şi, profitând de vară, prin şanţuri şi pe sub poduri. Abia la Suk se hotărâse să ia un taxi fiindcă ducea cu el valiza, mai mulţi saci cu de-ale gurii şi câteva unelte.

– Când veţi avea nevoie să veniţi în oraş, daţi-mi un telefon, părinte, spuse şoferul. Pentru dumneavoastră voi fi întotdeauna liber.

Părinte? Nu! Lui Saşa i-ar fi convenit să treacă drept un preot hirotonisit, să se preumble cu crucea atârnând pe piept şi să celebreze liturgii, să îndeplinească euharistii, să ierte oamenii de păcate, să boteze, să cunune, dar Samson văzuse aici riscuri inutile şi se opusese categoric. Deci, nu părinte, ci frate. Acestea fiind spuse, dacă populaţia locală insista să-i spună „părinte", Saşa nu avea obiecţii.

Fratele Inochentie arătă spre ruină:

– Ţi-aş telefona cu dragă inimă, dar nu cred să existe vreun telefon înăuntru.

Taxiul se îndepărtă vâjâind şi liniştea se instală din nou în valea îngustă pe unde şerpuia clocotind Strmul.

Saşa se orientă, în vreme ce păsărelele îşi reluau încet, încet ciripitul printre ramuri şi broaştele orăcăitul prin bălării. Doar ţărâitul insectelor nu încetase. Saşa se întoarse către înălţimile din Monterosso:

– Tu ăl de sus, acum, între noi doi! Personal, n-am nimic împotriva ta, dar patriotismul tău, eroismul, bigoteria, la moarte cu ele!

*

Saşa recunoaşte totul. E în admiraţia preciziei fotografiilor luate prin satelit. De mâine, va pune mâna pe sabie şi va ataca hăţişurile. Îşi promite multe plăceri din această luptă.

Dincolo de curba lină a absidei care formează spatele capelei, se deschide o cărare. Abia dacă se ghiceşte, iar mărăcinişul a crescut prin unele locuri chiar pe mijlocul ei, dar reuşeşti să dai de ea, fiindcă se arcuieşte, se încovoaie, plonjează, se supendă... dar se caţără pe pantă firesc.

Saşa urcă, având o mână liberă, în cealaltă ţinând mânerul valizei vechi. Are de gând să coboare imediat după restul bagajelor. Degetul mexicanului îl poartă atârnat de gât într-un scapular.

Cărarea şerpuieşte mai întâi pe sub bolta arborilor, ca apoi, brusc, să iasă la suprafaţă, în plin soare.

Saşa, transpirând în sutana neagră în care loveşte sănătos cu genunchii, se caţără. Pietrele se rostogolesc de sub picioarele lui. În două locuri, este obligat să meargă în patru labe. Îşi şterge fruntea cu mâna. Şi urcă mereu, orbit de sudoare sau de lumină, nu mai ştie. S-ar părea că maşinăriile pentru întreţinerea musculaturii nu te pregătesc perfect pentru escalade pe cărări de munte.

În cele din urmă, constată că a ajuns deasupra unui soi de balcon, cu un vârf deasupra şi unul dedesubt. Dar unde e grota? Fotografiile arătau o pată neagră.

Saşa dă la o parte crengăriş, tufe, rugi...

Gaura? Prezent!

Saşa aprinde o torţă electrică, şi. în urma fasciculului luminos, se strecoară în interior. Prudent. N-are intenţia să-şi împartă singurătatea cu reptile.

Ceea ce-l miră, este mica înălțime a grotei. N-ar putea sta în picioare. Doar în genunchi. E răcoare. Cavități adânci săpate în stâncă au fost amenajate ca nișe. O stâncă ceva mai netedă servește de pat: e chiar puțin ridicată într-un capăt, aia o fi perna. Se văd urme de vopsea pe pereți: ceva albastru și un soi de pestiț care trebuie să fi fost aur. Nicio prezență animală, s-ar părea. Ce ușurare! Saşa se ridică și stânca îi arde o lovitură zdravănă în cap. Începe să-i sângereze. Plafonul mult prea jos, trebuie să-i intre în obișnuință. Se târăște până la deschidere.

Valea se desfășoară la picioarele lui. Se ghicește Strmul după câteva luciri străbătând frunzișul. Coline înverzite se ridică în față. Iar piscurile austere din Monterosso, pe unele scânteind zăpada, închid peisajul, ca un rând de armuri cu luciri arămii. O fluturare prin aer dă de veste că se lasă înserarea.

În noaptea asta, Saşa urma să doarmă pe tare, fără să se dezbrace, după ce avea să mănânce un cățel de usturoi și un codru de pâine stropite cu apă din Strm. Unde sunt deliciile de la *Lasserre* și de la *Rasputin?* Unde e *Crazy Horse Salon?* Unde sunt cearșafurile mătăsoase, cuverturile de caşmir, pernele din puf de lebădă, unde sunt cearșafurile roz *shocking,* ori prințesele persane care șterpelesc butoni de manșete? Saşa se întinde cu voluptate: viața adevărată, adevărata sa viață, este cea pe care o trăiește în acest moment. Mâine se va duce la Suk – cincisprezece kilometri pe jos, o glumă –, va găsi un telefon și, cu ajutorul calculatorului său, va transmite semnalul:

– „Conform."

CAPITOLUL IV

Neconform

1. Hervé face spirite proaste

Împărțindu-se între casă, Tabără și Fort, 2K muncea la pregătirea acțiunii *Murmel.* Nu-și dădea seama, dar munca sa se asemăna în același timp celei de scriitor și celei a lui Dumnezeu însuși, care trebuie să vegheze asupra tuturor destinelor și să prevadă toate peripețiile.

Plecând de la datele obținute, trebuia să imagineze un scenariu ideal și nu numai să întocmească lista de personal și de material necesar, să cifreze bugetul, dar, în plus, să prevadă originea, modalitățile de cumpărare și de transport ale tuturor accesoriilor unul câte unul. Chiar și numai acest aspect al lucrurilor reprezenta de pe acum o cosmogonie.

Dar nu însemna nimic pe lângă restul care consta în anticiparea evenimentelor care puteau să survină în cadrul scenariului inițial, variantele și perturbațiile, schimbarea vântului, până la schimbarea stării de spirit. Trebuia să prevadă imprevizibilul, să cântărească imponderabilul, să construiască nu un cosmos unic, ci toate cosmosurile care puteau derapa de fiecare dată când un atom ar fi venit să se instaleze pe un loc care nu-i fusese destinat de la bun început. Era ceva care ținea de Turnul Babel, de *De Natura Rerum,* de eterna întoarcere a lui Nietzsche și de principiile nedeterminării ale lui Heisenberg. Avea toate motivele să-și piardă somnul, dacă nu s-ar fi constrâns la un cros zilnic de două ore, în timpul căruia, în ritmul unui corp brutalizat, gândul se elibera și se organiza prin „dacă, atunci, în cazul în care, deci, fiindcă, în consecință...".

– Fii atent, ajungi să fii prea aspru cu Tugdual, îi spunea Bérengère. Aspru, nu e grav, dar nedrept ar fi.

– Foarte bine, voi avea grijă, răspundea 2K, puțin cam distrat.

Tocmai se întreba dacă trebuia să prevadă transportul armelor prin valiza diplomatică sau mai curând, acest mod de transport fiind din ce în ce mai

supravegheat, printr-un canal militar, şi, de asemenea, dacă ar fi mai economic ca agenţii să treacă drept elveţieni sau belgieni, pe scurt, cum ar fi zis Samson, ce etichetă trebuiau să poarte chiloţii.

Cum 2K venea deseori la Paris, Hervé îl invită într-un restaurant frecventat de „aleşi şi alese ale poborului" aşa cum le spunea el:

– Ai să vezi, e scump, dezgustător, iar serviciul prost. Dar, dacă n-aş hali din când în când aici, aş fi acuzat de revizionism: asta-i injuria la modă, mereu e câte una. Aşa că vino să-mi împărtăşeşti durerea.

Hervé plimba o burticică acum, care alcătuia un ansamblu curios cu faţa lui numai grimase, de maimuţă.

– Bătrâne, rosti el atacând omleta cu trufe, nici nu-ţi poţi da seama cât sunt de fericit cu viaţa mea. Fericit cum ar fi un papă căruia i-ar reuşi să-i ardă pe Lefèvre şi pe Gaillot pe acelaşi rug. Fericit cum era bunul Dumnezeu în Franţa şi nu va mai fi nicicând în Europa. Fericit, ce mai calea-valea.

– Chiar sunt trufe în omleta ta?

– Nu, bineînţeles. Cred că nu sunt nici măcar ouă. Dar tu, tu eşti fericit?

– Nu mi-am pus niciodată întrebarea.

– Duci viaţa pe care ai fi vrut s-o duci?

– Da.

– Ai, oare, sentimentul că viaţa ta îţi confirmă în fiecare moment opinia pe care o ai despre ea?

– Viaţa? Nu sunt sigur că aş avea o opinie despre viaţă.

– Bun, ei bine, eu da. Despre viaţă, despre societate, bărbaţi, femei, Republică, bani, Biserică, despre romanul contemporan... Am o părere foarte proastă despre toate şi, ceea ce mă face să jubilez, este că întotdeauna părerea mea e depăşită de realitate. Nu încetez, bătrâne, să mă bucur de surprize frumoase: totul este mai rău decât credeam. Merg în pas cu vremea, cu răutăţile lumii şi opinia pe care o am în legătură cu ele, eu fiind cel care încasează toate loviturile.

– Şi tu numeşti toate astea surprize frumoase?

– Păi, da. Dumnezeu ştie dacă sunt convins că prostia omenească este abisală. Ei bine, nu: ea nu-i abisală, este insondabilă. Dumnezeu ştie dacă eu cred că oamenii sunt ticăloşi, îi judec, de exemplu, după mine: ei bine, ceilalţi sunt şi mai ticăloşi. Pricepi: e ca şi când aş vinde ceva evaluat de mine la o mie de franci, iar cumpărătorul mi-ar propune un milion. Mă adresez unei prostituate fiindcă ar deţine o specialitate şi descopăr că le are pe toate: nu-i asta o surpriză fericită?

2K îşi privea vărul mestecându-şi laborios friptura pe care un mongol cu ochi oblici probabil că o călărise îndelung ca s-o frăgezească, fără să-i reuşească însă.

– Dă-mi nişte exemple, Hervé.

– Exemple despre ce? Despre malversații, corupții, mașinații, escrocii? Dar, bătrâne, cunoaștem istorii de genul ăsta despre toată lumea, și le-am povesti cu plăcere, dacă ceilalți n-ar ști tot atâtea despre noi. S-ar părea că există un filozof pe nume Polin, care demonstrează că soiul ăsta de socialism burghez, în care trăim, ajunge în mod indispensabil, infailibil, inexorabil la manipulare. Vezi tu, tocmai în asta constă frumusețea: în fatalitate. Există hoți în toate regimurile, da Polin pretinde că al nostru îi suscită, îi creează, îi secretă, îi excretează, îi multiplică prin partenogeneză sau sciziparitate. Dată fiind experiența mea, Polin nu se înșală. Dar în fine, furtul rezidă în natura umană, e îmbucurător, dar nu interesant. Aș vrea mai ales să-și vorbesc despre paradoxul democratic. Democrația este regimul majorității, nu-i așa? Nu-i și părerea ta?

– Mai mult sau mai puțin. De altfel, întotdeauna m-a deranjat: majoritatea nu are în mod obligatoriu și dreptate.

– Ei bine, fii convins, bătrâne: democrația nu înseamnă deloc domnia majorității. Majoritatea cetățenilor vrea să ia trenul sau avionul în care și-a rezervat locuri: o minoritate de greviști îi împiedică. Majoritatea parizienilor vrea să circule liber prin Paris: o minoritate de manifestanți îi blochează. Majoritatea provincialilor vrea să utilizeze drumurile construite pe cheltuiala lor: o minoritate de camionagii se opune. Majoritatea francezilor s-a pronunțat de nenumărate ori pentru pedeapsa cu moartea: ea nu mai figurează în legile noastre. Ca să nu mai vorbim de suveranitatea Franței: când Republica a făcut în așa fel ca să se renunțe la această suveranitate, majoritatea, foarte simplu, nici n-a fost consultată. Într-un regim cu pretenția de a guverna pentru popor și prin popor! Nu găsești că e distractiv și hazliu, 2K? Cea de-a III-a Republică acorda prime familiilor numeroase, a V-a rambursează costurile avortului: nu găsești că e caraghios? Sub Vechiul Regim, un braconier care ar fi prins un iepure cu lațul era spânzurat; la ora actuală, sunt eliberați pe motiv de bună conduită recidiviști acuzați de viol, iar ei o iau de la capăt, de îndată ce ies de la zdup (frumos cuvânt), bătându-și joc de fetițe sau băieței, la alegere, fiindcă toate gusturile există în natură, și trebuie respectate în numele drepturilor omului: nu crezi că-i ridicol? În fine, cum zicea unul, trăim vremuri surprinzătoare! Nu?

2K bău un gât dintr-un execrabil vin roșu efervescent, servit rece, de 236 de franci sticla.

– Hervé, eu, dacă m-aș gândi la toate astea, cred că...

– Ți-ai trage un glonț în cap?

– M-aș călugări.

– Să știi că mă gândesc adesea la tine și mă întreb cum poate un băiat atât de curat cum ești tu să fie în serviciul unor pirați?

– Nu sunt în serviciul unor pirați. Eu servesc Franța.

– Nu ştiai că Franţa nu mai există, şi că nici nu va mai exista veodată, după anumite tratate semnate, fără acordul poporului, în capitala europeană a avortului?

– Nu ştiu nimic, Hervé, spuse 2K înfrângându-şi dorinţa de a face aluzie la durerea lui secretă. Eu nu mă ocup de aşa ceva. Îmi bag nasul doar în meseria mea. În fine, încerc.

2. Echipa se sudează

Echipa RECS se prezentă la faţa locului, făcu unele drumuri prin munţi, pe partea Iugoslaviei, luă nenumărate fotografii, măsură altitudinile, pantele şi distanţele, se informă asupra laturii logistice a problemelor, făcu un raport detaliat. 2K nu avea să ştie niciodată cine lucra pentru el, dar avu acces la documentele reunite. Harta de pe CD-ROM cuprinzând informaţiile corespunzătoare, încercă să realizeze una în relief, dar nu era un informatician destul de bun pentru aşa ceva. Cum avea nevoie să se pătrundă de peisajul unde avea să opereze, începu să deseneze frânturi de teren pe o hârtie milimetrică şi reportă rezultatele într-o ladă cu nisip, din sala alăturată biroului lui Samson, care venea să-l vadă muncind şi scotea pufăieli de aprobare sau de denigrare, după caz. Regiunea frontalieră Iugoslavia-Monterosso se transporta astfel, hectar după hectar, în Franţa, la o scară de 1/ 1000, adică, un kilometru era reprezentat de un metru sau, dacă preferaţi, un milimetru din lada cu nisip însemna un metru pe teren.

Vegetaţia fusese scrupulos reprodusă cu scobitori încoronate de plastelină verde, astfel că se puteau distinge dintr-o aruncătură de ochi condiţiile de vizibiliate. Un fermecător plutonier-major, pe nume Céline Mortier, lucra împreună cu 2K, fără să ştie unde se afla peisajul pe care ea îl răsădea, îl pieptăna, îl remodela, pe scurt, îl copia după bunul Dumnezeu. Subtil ca întotdeauna, Samson lăsase să cadă o singură dată şi ca din nebăgare de seamă, numele de Cecenia, nu fiindcă n-ar fi avut încredere în Céline, dar i se părea că nu i-ar fi stricat să-i hrănească imaginaţia şi să-i alimenteze vanitatea: ea credea că surprinsese secretul zeilor şi-l păstra cu gelozie.

Operaţiunea cu care fusese însărcinat locotenetul-colonel presupunea, în afara ofiţerilor de securitate şi de legătură, trei elemente operaţionale denumite Aleph, Daleth şi Tau, în ebraică (şi asta, tot „în ideea de a induce duşmanul în eroare"). Elementul Tau era Saşa, care lucra de unul singur. Membrii din Aleph şi din Daleth fuseseră aleşi de Martin, cu acordul lui Samson: de calitatea, de

coeziunea, de chimia lor comună depindea nu numai succesul operațiunii, dar poate și propria lor supraviețuire.

Într-o zi, Samson comandă: „Mâine dimineață, la ora opt, adunarea la mine." Matinal, taica Samson, nimic altceva decât ca să te țină din scurt, și, când te prezentai, îți strângea mâna: „Sper că v-ați făcut crosul înainte de a veni aici?" Răspunsul era „Mmmda".

A doua zi, se adunară toți cei din operațiunea Murmel, mai puțin elementul Tau, într-o sală de întruniri, banală, din Fort. Dacă o judecai după scaunele din plastic negru, masa dintr-un material acoperit cu rășini sintetice strălucitoare, ecranul calculatorului, pereții din imitație de lemn, de care atârnau câteva hărți protejate cu rhodoid și un șevalet pus într-un colț, cu un bloc voluminos deasupra, te-ai fi putut crede la o reuniune a reprezentanților comerțului second-hand încercând să plaseze marfă de furat, și plătind mai mult pe polițele de asigurări, sau la un seminar de pedagogi preocupați cum să deformeze mai bine inteligența naturală a mieluseilor încredințați lor. Dar nu era vorba nici de escrocherii, nici de pedagogi ridicoli: se punea problema destinului unui bărbat ilustru, al cărui chip mustăcios aștepta răbdător pe ecran ca cineva să binevoiască a se ocupa de el.

– Repaus. Puteți fuma, rosti cu un aer șugubăț Samson, trăgându-și scaunul sub el, scaun care, din capul mesei, era orientat cu fața spre ecran.

Efectiv, se afla câte o scrumieră dinaintea fiecărui loc, alături de bloc-notes și de creion, iar Samson în persoană, după o mișcare de politețe interogativă spre Gisèle pe care, cu un gest princiar, o plasase la dreapta sa, își băgă în colțul gurii prima țigară din ziua aceea și o aprinse. De fapt, era singurul care profita de permisiunea acordată.

În fața Gisèlei îl instalase pe Martin. Alături de Gisèle stătea Médard; alături de Martin, Colas. Ceva mai încolo, de-o parte și de alta a ecranului, Saturnin și Séverin.

– Cei Șapte împotriva Tebei, anunță Samson cuprinzându-și publicul într-un zâmbet destul de feroce.

Avea la îndemână o claviatură pe care își plimba neglijent degetele. Chipul mustăciosului fu înlocuit succesiv de o duzină de alte fotografii ale aceluiași personaj, văzut de aproape, de departe, din dreapta, din stânga, de sus, din față, din spate, din trei sferturi, din profil pierdut.

– ... Zis regele munților. Zis *cicea*, adică „bătrânul". Nume de familie Knezevici. Așa se și pronunță. Prenume Vladimir. Vlado pentru intime... și ele sunt legiuni întregi, s-ar părea. Președinte al Republicii autoproclamate din Monterosso. Inculpat de crime de război de ramolitul TPI și de nou-născutul TDH. Pe scurt, dușmanul numărul 1 al comunității internaționale. Recunoașteți

că Ernest nu şi-a bătut joc de mutra noastră încredinţându-l binevoitoarei noastre atenţii.

Martin văzu chipurile viitorilor săi coechipieri încremenind în absenţa oricărei expresii, aşa cum fuseseră învăţaţi, dar în spatele frunţilor deliberat obtuze, femeia aceea şi cei patru bărbaţi deveneau conştienţi că fuseseră aleşi pentru ceea ce mass-media ar fi numit cu siguranţă „misiunea secolului".

Samson reluă:

– Se pune problema să fie capturat viu şi deferit *idem* dinaintea TDH. De asemenea, în treacăt fie spus, să le dăm peste nas americanilor care, pot să vă zic, fiind între noi, şi-au fript aşa de bine degeţelele că ne-au pasat nouă pisica moartă.

Aluzia la americani era bună pentru moral. Să le înfrângă trufia! Ce vis!

– De acum înainte şi pe viitor, sunteţi ambarcaţi în operaţiunea *Murmel,* după numele de cod al principalului ei beneficiar. Poate că aţi fi îndemnaţi să ştiţi de ce anume voi aţi fost cei desemnaţi? Eu l-am ales pe Martin, fiindcă e cazul ca într-o bună zi să devii OT când reuşeşti toate misiunile ca simplu agent. Şi gândesc că n-ar avea niciun interes să-şi irosească talentele în misiuni meschine. Îl cred pe Martin capabil să câştige *jack-pot*-ul din prima încercare. În orice caz, am încredere în el.

– I-am impus-o oarecum pe Gisèle. Nu-i vorbă că ar fi avut ceva împotriva alegerii mele – Samson bătu uşor mâna grăsuţă a vecinei lui din dreapta –, dar aveam nevoie de un medic – pentru acest gen de misiune, ăsta-i regulamentul – iar eu consideram că, până la noi ordine, un cuplu hetero ar trece mai uşor neobsevat.

Gisèle înţelese: „Martin ar fi preferat un camarad masculin, deci presupus viril." Îi aruncă o privire piezişă. „Nici nu mă mir㠄 Vedem noi la faţa locului."

– Ceilalţi patru, vă informez cu regret că Martin în persoană a fost cel care v-a ales. I-am aprobat alegerea cu plăcere. *Quod Martino placuit placet Samsoni...* E rândul tău, Martin.

Martin se aplecă înainte, către acele cinci fiinţe omeneşti a căror viaţă şi-o asuma.

Îi cunoştea pe Médard şi pe Colas mai bine decât pe Séverin şi Saturnin, care lucrau separat, şi mai puţin pe Gisèle, dar n-avea importanţă: se impunea ca toţi să alcătuiască o echipă sudată, în special elementul Aleph: Médard, Colas, Gisèl şi el. Séverin şi Saturnin, elementul Daleth, erau altceva, dar cu atât mai mult trebuiau ţinuţi din scurt cu toţii de la bun început, ca să nu existe derapaje în executarea ordinelor mai târziu. Deci, începu cu ei, care îşi întoarseră spre el privirile fixe, uşor neliniştitoare, de trăgători de elită. Aveau tenul închis la culoare şi ochii limpezi, maniere silenţioase şi ascunse, de parcă ar fi fost nişte spiriduşi timizi, împiedicaţi în costumele lor în acelaşi timp bătătoare la

ochi şi mirosind a dugheană de haine vechi, dar pe care ţi-i imaginai simţindu-se în largul lor în combinezoanele de zbor.

– Séverin, Saturnin, rosti Martin cu o voce uşor aspră de OT, care comandă pentru prima oară în această calitate, i-am cerut lui Samson să vă desemneze pentru că sunteţi trăgători de elită şi paraşutişti OPS. Am nevoie de ambele specialităţi şi voi sunteţi buni în amândouă.

Era gata să spună „cei mai buni" mai curând decât „buni" şi să adauge înfloriturі de genul „sunteţi profesionişti" sau „noi n-am lucrat niciodată împreună, dar sunt sigur că treaba va merge bine", şi pe urmă simţise că toate astea erau inutile şi demne de dispreţ.

Esenţialul fusese spus, iar Martin gândea cu mândrie că în SA esenţialul era suficient. Séverin şi Saturnin nu reacţionară: normal.

– Médard şi Colas, noi am mai lucrat împreună. De fiecare dată lucrurile au mers bine. În plus, misiunea prevede puţin alpinism. M-am gândit că nu vă veţi simţi depeizaţi.

Médar era îndesat şi blond, Colas, longilin şi brunet. Colas avea o înfăţişare corectă, respectabilă şi respectuoasă de ajutor – contabil cu ceafa bine rasă; Médard, cu ochi albaştri, puţin înceţoşaţi, şi părul zburlit, părea o persoană care ştie să pună pe fugă scandalagii de prin localuri, căutând din ochi pe cine să înhaţe.

– Iată cum concep eu operaţiunea, reluă Martin. Puteţi să mă întrerupeţi în orice moment dacă nu înţelegeţi ceva sau dacă nu sunteţi de acord. Va trebui să prezentăm un proiect unitar şi fără fisuri la COMOPS. N-am să vă explic prin ce mijloace Murmel va fi atras în capcană: nici eu nu le ştiu. E în afara competenţelor voastre şi alor mele.

Îşi etală cărţile, îşi expuse ideea de manevră, îşi făcu el însuşi unele obiecţii, şi, timp de două ore, nimeni nu-l întrerupse. Samson îşi fuma ţigările. Gisèle lua note întruna cu un creion bine ascuţit pe care îl mai ascuţea din când în când cu o ascuţitoare pe care o luase cu ea, ca o perfecţionistă ce era. O dată sau de două ori, Médard luă şi el o notă pe care i-o arătă lui Colas, iar Colas îi arătă altele de două sau trei ori lui Médard, ferindu-le indiscreţiilor cu mâna. Séverin şi Saturnin nu notau nimic. Îţi ţineau mâinile pe masă. Ai fi crezut că nu ştiau să scrie. Ecranul era ocupat în întregime cu capul puternic şi păros al regelui munţilor, care părea să iasă din cadru.

Când, în fine, Martin îşi termină expozeul, Gisèle îşi trecu limba peste buze. Médard şi Colas schimbară o privire. Séverin şi Saturnin nu clintiră. Ei îşi luaseră de pe acum zborul în cerul care le aparţinea.

Două zile mai târziu, elementul Aleph se regăsi într-un mic hotel din cheile Verdon-ului. Trebuiau să se antreneze făcând escalade, să-şi sondeze unii altora

calitățile, să se familiarizeze cu traiul în simbioză. Mai ales cu Gisèle, care îți intimida camarazii.

Era o femeie tânără și frumoasă, brunetă, zâmbitoare și robustă, în largul ei în viața pe care o ducea, așa cum ar fi fost, se părea, și în orice altă viață. Căderea liberă, lupta apropiată, tirul, crosul din fiecare dimineață, practica toate astea cu vioiciune și simplitate, așa cum ar fi adus copii pe lume, ar fi inspirat poeți sau ar fi curățat cartofi. Nimeni nu știa dacă avea un soț, un amant, vreo altă legătură senzuală sau sentimentală, și părea perfect împlinită. Această femeie, care făcuse dovada unei elite de bărbați că era egala lor, nu avea nicio pretenție feministă și accepta bucuros gesturile de curtoazie pe care nu le pretindea. Ghiceai după franceza vorbită de ea, după firescul și modestia manierelor sale, că crescuse într-un mediu cultivat și probabil cam sever, dar n-o făcea nici pe mironosița, și nu era nici vulgară. Pe scurt, impunea atât prin felul în care știa să fie femeie, dar și bărbat.

Impunea, de asemenea, prin calitatea ei de medic, una dintre ultimele profesiuni care, ținând în același timp de știință ca și de vrăjitorie, încă se mai bucura de un prestigiu oarecum inițiatic. Femeia asta frumoasă era înconjurată de bărbați chipeși și robuști, tineri sau doar ceva mai maturi, dintre care niciunul nu încercase față de ea nici cea mai mică intimitate, în vreme ce ea le făcuse vizitele medicale, îi îngrijise, îi văzuse în pielea goală, se ocupase de soțiile și copiii lor, le cunoștea destule secrete, exersa asupra lor o putere în același timp oficială și oficioasă, amicală și detașată, întemeiată pe rațiune ca și pe magie.

– Să plecăm în operațiune cu o doctoriță, mi se pare cam... îți dai seama ce vreau să spun, îi atrase atenția Colas lui Médard.

– Da, sau atunci mai curând... îi răspunsese Médard lui Colas.

Aceștia doi se înțelegeau prin sferturi de cuvinte.

Originalitatea Gisèlei consta în faptul că nu avea nicio originalitate. Nicio durere de inimă, nicio decepție profesională, niciun orgoliu nemăsurat, niciun complex de inferioritate nu o adusese în cadrul SA. Fiică de doctor, dorise și ea să facă aceeași meserie; fizic – curajoasă și chiar puțin imprudentă, căutase provocări pe măsura ei. Latura aventuroasă a temperamentului ei și latura conservatoare a opiniilor nu puteau să-și găsească o mai fericită sinteză decât într-un serviciu care aparținea unei instituții militare. Nu avea niciun fel de prejudecăți: se imagina mai degrabă mamă peste trei ani decât să cadă în seara următoare în brațele unui bărbat, care i-ar fi plăcut destul. Era realmente – în măsura în care lucrul ar fi fost posibil – o femeie liberă, dar contrariul unei femei ușoare. Foarte dificil, dimpotrivă. Dar... să joace în cadrul misiunii rolul de soție a lui Martin (pe care o cunoștea puțin și o admira mult) nu-i repugna.

În micul hotel, Médard și Colas împărțeau aceeași cameră – SA făcea economii cu banii ei – dar Martin avea una pentru sine ca OT ce era, și Gisèle

de asemenea, ca femeie şi ca medic. Se adunau în zori şi plecau pentru ascensiunile prevăzute: muntele nu aşteaptă.

Cum nu cunoştea calităţile de alpinist ale Gisèlei, Martin dori să se asigure din capul locului că materialul ei era în ordine şi ea îl lăsă să-şi vadă de treabă cu indulgenţă. Avea ghete de escaladă cu tălpi suple şi aderente, şosete din lână bună („Eu mai îmbrac în plus şi unele de mătase, spuse Martin – Sibarit! " îi replică Gisèle), o cască cu carcasa din plastic şi nu din fibră de sticlă, scufa din piele. Chinga ei era completă: „Nu accept cele două piese", o prevenise Martin.

– Ştiţi să vă pregătiţi sacul?

Doctoriţa nu se simţi ofensată că-i punea astfel de întrebări: el răspundea de tot, şi-i era recunoscătoare că-şi lua responsabilitatea în serios.

– Ştiu.

– Aveţi o cuvertură de supravieţuire?

– Da.

Martin se miră că nu avea pe ea decât o jachetă simplă.

– Am una din puf fin. Dar mi-am zis că pentru Verdon, ar fi...

– În orice caz, pentru operaţiune, vi se va furniza tot materialul necesar.

Luase cu ea funii.

– Roşii, asta e bine. Mai puţin sensibile la lumină. Le schimbaţi des?

– Astea trebuie că au patru ani.

– Veţi primi unele noi, dar, pentru aici, merg şi astea.

El îngenunche să le pipăie centimetru cu centimetru.

– Sunt puţin scămoşate, dar nu e grav. Atâta vreme cât mijlocul are aceeaşi grosime de la un capăt la altul.

Ea îl privea, absorbit de îndatoririle lui, fără să-i dea nicio atenţie, de parcă ar fi fost un băiat. Martin se declară satisfăcut şi în seara aceea nu-şi mai vorbiră. A doua zi dimineaţă, au format două funii: Martin şi Gisèle, Médard şi Colas şi se ridicară pe verticală cu încetineala şi concentrarea unor alpinişti experimentaţi, care nu aveau intenţia ca un accident să le pună în pericol misiunea.

Pentru acea primă dată, Martin alesese o cursă uşoară; din zi în zi el avea să sporească dificultăţile până la gradul al IV-lea, totul cu răbdare şi bună dispoziţie. Gisèle dovedindu-se cu un curaj şi sânge rece perfecte. Se căţăra din „priză" în „regletă", îşi înfigea pitonii şi îşi fixa crampoanele, escalada pasaje verticale încordându-se din genunchi şi şale, fără să dispreţuiască pericolul, ci, dimpotrivă, estimându-l la justa lui valoare şi privindu-l în ochi. Era la fel de expertă şi în parapantă, astfel că, la sfârşitul zilei, nu coborau în rapel din platformă în platformă aşa cum procedau căţărătorii, ajunşi în vârf, ci îşi desfăşurau aripile roşii, galbene, violet, verzi, de culoarea smaraldului, se lăsau purtaţi de vântul înserării şi planau senin până la vreo mică pajişte semănată cu floricele albe, în preajma căreia îşi lăsaseră Renault-ul mare de serviciu.

Jocul consta să aterizeze cât mai aproape posibil unul de celălalt şi, manevrând suspensiile cât mai strâns, reuşeau să se regrupeze perfect. Premiul îi reveni Gisèlei, care izbuti într-o seară să se lase graţios chiar pe acoperişul Renault-ului.

Cinau devreme, ştiind că a doua zi dimineaţă o vor porni din nou, înainte de răsăritul soarelui, şi nimic, în privirile calme şi binevoitoare ca şi în glumele inocente, pe care le schimbau pe deasupra vinului roze şi a tartelor cu ceapă, măsline şi anşoa, nu lăsa de bănuit singularitatea meseriei lor.

În ultima seară, îşi stabiliră bivuacul pe un vârf de munte, ca să capete experienţa dormitului împreună toţi patru. În noaptea aceea era friguleţ, iar ei îşi ţineau de cald unii altora, ştiind bine (fără s-o spună) că alcătuiau de acum înainte o celulă vie – efemeră, fără îndoială, fiindcă dura doar pe timpul unei misiuni, dar organic indestructibilă atâta timp cât ar fi fost necesar. Şi totuşi, nu avusese loc nici măcar un singur incident dramatic în care să fi existat ocazia de a-şi salva reciproc viaţa; dimpotrivă, totul se derulase în modul cel mai liniştit, cel mai fericit, ai fi putut crede că erau pe cale de a-şi petrece o vacanţă sportivă deosebit de reuşită; dar se născuse stima, se născuse încrederea.

Nu, nu se petrecuse nimic ieşit din comun, cu excepţia faptului că Gisèle descoperise un alt Martin.

Legată în funii de el, fără să-l scape din ochi, conştientă că securitatea ei depindea de securitatea lui, observându-i felul în care degetele apucau prizele şi degetele mari zdrobeau ieşiturile, smulgând pitonii şi crampoanele pe care le pusese, Gisèle simţise, pe măsură ce se îndepărătu de platoul de plecare, că el era stăpânit de o beţie sobră: nu se explica numai prin aerul rarifiat sau prudenţa sporită, era ca un fel de uşurare a sufletului, ca o întoarcere la origini sau ca o încununare fericită şi definitivă: Martin respira mai bine, ordinele date deveneau mai blânde şi mai uşor de îndeplinit, aveai impresia că acceda către un alt gen de fericire. Acea fericire părea să devină tot mai puternică în clipa în care îşi punea piciorul pe vârful râvnit, şi nu era aici urmă de orgoliu: ascensiuni făcuse el cu mult mai dificile. Era mai curând ca o eliberare, dobândirea unui cămin edenic. Rămânea acolo cu mâinile pe şolduri şi privea pe rând cerul care părea să fie patria lui şi câmpia din care se smulsese cu plăcere. Atunci, un zâmbet, pe care Gisèle nu i-l cunoştea, i se răspândea pe faţă şi rostea o banalitate oarecare cum ar fi „Copii, e timpul să coborâm" sau „Norul de acolo nu prevesteşte nimic bun". Zâmbetul acela, nimeni nu i-l putea cunoaşte dacă nu făcuse ascensiuni cu el, nici măcar Bérengère şi, fără să aibă nimic împotriva ei, Gisèle extrăgea din el o plăcere aproape avară, aproape geloasă. Când, în fine, cu parapanta desfăşurată, Martin se lăsa furat, absorbit spre înălţimi de o pală de vânt, totul părea, gândea Gisèle, o apoteoză şi, parodiindu-l pe Samson, ea persifla: „Este vulturul

lui Jupiter care-l ridică pe Ganymede[65] sau o floare a reginei care devine fluture? " Şi se lansa în gol în urma lui.

În seara bivuacului îi trebui multă vreme ca să adoarmă, pe când cei trei bărbaţi se cufundaseră aproape simultan, ca la comanda „go", în prăpastia somnului. Contemplând piscurile, mai întâi aurite precum cupola Invalizilor sau obeliscul din piaţa Concorde, cum se topeau rapid în noapte, ea îşi spuse că totuşi era cu totul altceva să fii femeie.

3. 2K în recunoaştere

Terenul e la fel ca o persoană: nicio fotografie, nicio machetă nu-l poate înlocui cu lumina lui, configuraţia reală, mirosurile, imprevizibilul. Se punea acum problema ca OT să opereze o recunoaştere pe teren.

Ceea ce întâmpina unele rezerve.

Pe de o parte, Samson se temea de o întâlnire involuntară dintre Martin şi Saşa, ceea ce ar fi fost contrar cu *modus operandi* al SA, cum zicea el. Pe de altă parte, Martin manifesta o reticenţă pe care nu şi-o putea explica deloc: ceva în el dorea să înfrunte ţara aceea, peisajul, obiectivul şi misiunea în acelaşi timp, să defloreze totul dintr-un foc, pentru un plus de solemnitate, dar simţea că era vorba de un sentiment neprofesional, deci condamnabil.

Şi o altă problemă se cerea rezolvată: cine avea să-l însoţească pe Martin? Gisèle era indicată, bineînţeles, dar şi în acest caz ceva îl deranja pe 2K: nu era deloc grăbit să se trezească însurat, oricât de fictiv ar fi fost, cu o altă femeie decât a lui, şi lăsă la latitudinea lui Samson să cântărească dacă acoperirea lui nu s-ar dovedi mai solidă, în cazul în care, într-un prim timp, ar pleca de unul singur:

– Scenariul este următorul. Eu sunt un ziarist sportiv, Jean Breton, autorul mai multor articole legate de escalade, apărute în revista *Ascendam.* Plec în Iugoslavia şi în Monterosso ca să vizitez locuri potrivite ascensiunii, rămase necunoscute. Munţii se dovedesc pe placul meu, mă întorc la faţa locului pentru a pregăti un articol, sunt însoţit de soţia mea şi fac cunoştinţă cu alţi doi alpinişti, care-şi petrec vacanţa la Suk: ne hotărâm să facem câteva ascensiuni împreună. Totul stă în picioare. Dar dacă sosesc de prima dată cu soţia şi mă întorc tot cu ea şi a doua oară, înlănţuirea mi se pare mai puţin logică.

Samson îl privi pe Martin cu un aer sceptic.

Ceva îi spunea că acest raţionament, oricât de corect ar fi fost, nu figura decât de formă. Mintea Martin? Nu, dacă nu cumva se mintea pe el însuşi. Ar fi fost cazul să dea un ordin căruia i s-ar fi supus din oficiu? Sau era mai bine

[65] Prinţ legendar al Troiei. Zeus, luându-şi înfăţişare de vultur, îl răpise şi făcuse din el paharnicul zeilor.*(n.tr.)*

să-l lase să-şi urmeze intuiţia, să-i acorde acel surplus de iniţiativă, care i-ar da mai multă siguranţă în stăpânirea misiunii?

– Fă precum ţi-e voia, bătrâne. Mie mi-e totuna, iar Ernest va fi mulţumit: ar însemna un bilet de avion în minus.

Martin, fără să se încurce cu materiale de alpinism, dar introducându-şi în valiză câteva numere vechi din *Ascendum* conţinând articole de-ale lui, plecă la Belgrad, unde închirie un Opel diesel turbo. Printre hârtoape, drumuri înclinate în ambele părţi, pâlnii săpate de obuze şi avalanşe de pietre, ajunse la Suk, nu fără să fi evitat vreo zece accidente, datorate stilului de conducere al iugoslavilor. „Ştiu eu ce le poate pielea italienilor, cretanilor, mexicanilor: dar ei sunt copii mici pe lângă ăştia." Trase la hotelului *Moskva,* dar nu rămase acolo, fiindcă descoperi ceea ce nu-i spusese nimeni până atunci: că sportivii indigeni preferau un hotel căţărat pe un vârf de munte şi servind iarna de staţiune de schi, hotelul *Vrhunaţ.* Prin urmare, se duse acolo.

Era o îngrămădire geometrică de cabane îndesate unele peste altele în cel mai pur stil arhitectural marxist-leninist, o piramidă de ziduri şi de acoperişuri din şindrilă străpunsă de hublouri minuscule, la parter cu un restaurant imens cât un teren de fotbal, putând fi divizat în separeuri ceva mai reduse cu ajutorul unor pereţi culisanţi, care nu culisau, cu ascensoare din care jumătate nu funcţionau, cu covoare zdrenţuite, ziduri murdare, lumini insuficiente, robinete care picurau, aproape deloc apă caldă şi nici urmă de zăvor la sala de baie, pe scurt, însăşi tipul de hotel rustic pe care regimul lui Tito îl punea nu de mult la dispoziţia stahanovistului în vacanţă. Prin hubloul camerei sale, Martin nu vedea altceva decât hubloul camerei aflate vizavi, dar de la parter, unde se afla o terasă cimentuită, pe care se aliniau nişte şezlonguri şchioape, şi peste parapetul din beton armat, Martin, care cunoştea pe dinafară configuraţia locurilor, zări, la vreo zece kilometri de el, etajându-se ruginii, munţii acoperiţi de zăpadă din Monterosso.

O senzaţie stranie urcă în el. Asemeni lacrimilor şi dezgustului şi gâfâielii şi tahicardiei. Gâtlejul contractat, inima apăsată, stomacul ghem, muşchii duri. Nu era anticiparea nervoasă a unei operaţiuni periculoase şi complicate care-l tulbura astfel pe OT-ul Martin; era mai degrabă un presentiment, o prevestire misterioasă, care-l frământa pe creştinul 2K dinaintea locurilor unde avea să se opereze salvarea sa.

Martin nu vorbea sârbo-croata, dar franceza şi engleza îi erau suficiente pentru a face cunoscut în jurul său motivele prezenţei sale. Nişte alpinişti germani îi propuseră să facă o ascensiune împreună. Un organizator olandez, venit să prospecteze posibilităţile turistice care urmau să se deschidă în regiune, acum că pacea fusese semnată la Chicago, îl întrebă dacă *Ascendum* ar accepta să facă publicitate pentru satele lui de vacanţă. Martin lăudă peisajul, nu făcu

nicio remarcă asupra stării în care se afla hotelul şi declară că se va întoarce probabil însoţit de soţia sa.

A doua zi de la sosire, luă Opelul şi rulă mai întâi fără un scop precis, doar ca să se asigure că nu era urmărit. Apoi se îndreptă spre locurile unde avea să se deruleze operaţiunea *Murmel.* Reperă valea, Strmul, podul de peste Strm, capela sfântului Inochentie, recent eliberată din jungla mărăcinişului şi zugrăvită din nou, ziduri văruite, cupola albastră. Se gară la câţiva kilometri mai departe. Apoi o luă pe jos, făcând ocolişuri largi în munte, fără să se apropie decât puţin câte puţin, şi ca din întâmplare de locurile pe care voia să le viziteze. Respira aerul cu plăcere şi ghetele lui de marş striveau confortabil humusul şi tuful. Recunoştea stâncile, cărările, chiar anumiţi arbori, de parcă ar mai fi trecut pe acolo. Orice emoţie îi dispăruse. Nu mai era decât profesionistul care se pregăteşte să intre în acţiune.

Se căţără până în locul identificat de echipa RECS pe malul stâng al Strmului şi privi peisajul.

Din fundul văii, urcă printr-un hăţiş de vegetaţie prin care se ghicea capela. Pe versantul opus, o pantă stâncoasă străpunsă de o gaură neagră; recunoscu în ea grota unde se ghemuia un alt agent, necunoscut lui şi pe care nu avea să-l cunoască, fără îndoială, niciodată. Se uită în jur, ca niciun arbust să nu împiedice tirul, şi se abţinu să taie una sau două ramuri, deşi ar fi putut: Saturnin şi Séverin erau băieţi mari, ştiau ei ce aveau de făcut.

Coborî în vale urmând drumul pe care într-o zi avea să-l străbată Murmel, urcă pe pod, trecu pe dinaintea capelei, se căţără spre grotă. Dispunerea locurilor, atmosfera, cele mai mici detalii erau cu precizie cele pe care Martin şi le imaginase. Ştia că l-ar putea vedea pe agentul însărcinat să momească obiectivul, dar mai ştia că nu trebuia să-l abordeze şi îşi promitea să se uite la el cât mai puţin posibil. Urcă până la grotă şi nu văzu pe nimeni: poate că agentul îşi psalmodia rugăciunile în capelă sau îşi făcea siesta, n-avea nicio importanţă. Totul era în ordine. Totul era „conform".

După câteva zile, din preocuparea păstrării aparenţelor, după ce mai făcu încă două ascensiuni, şi scrise un articol care avea să apară poate luna viitoare în *Ascendam,* Martin plecă la Belgrad. Şi de acolo la Paris.

Când Saşa luă legătura cu Centrala, primi un mesaj codificat însemnând: „Amorsează faza următoare."

4. Saşa lasă să se înţeleagă unde se află

Mesajul 14

transcris de pe site-ul „Marele Prinţ Vladimir cel deopotrivă Apostolilor"

Cel deopotrivă Apostolilor mi s-a arătat noaptea trecută, după două săptămâni de post aproape complet. Chipul îi radia, după cum mi s-a părut, de o mulţumire suprapământeană, iar mâna sa, căreia degetul mare îi slujea de arătător, nu mai era îndreptată spre apus ci spre pământ, de parcă ar fi spus „Aici". Am urmărit cu ochii direcţia indicată şi am văzut jos de tot, ca pe o icoană, valea unde mă oprisem, capela ce poartă acelaşi nume ca mine, pe care am curăţit-o, reparat-o şi zugrăvit-o, iar într-o scorbură din stâncă, asemănătoare celor din deşertul Iudeei, intrarea în grota, unde mi-am găsit refugiu. Recunoscând toate astea, am vărsat lacrimi de recunoştinţă, fiindcă am înţeles că sosisem în locul unde trebuia să rămân. În acelaşi timp, cu glasul său, care nu-i un glas, care trebuie să fie ca cele din rai, Cel deopotrivă Apostolilor mi-a dat de ştire că trebuie să predau Lucrul Sacru Bazileului acestor locuri. Ochii mei s-au ridicat din nou spre chipul sfântului, dar el dispăruse.

Acesta trebuie să fie ultimul mesaj pe care-l voi încredinţa spaţiilor interstelare.

Fie ca cel care trebuie să-l citească, să-l citească. Fie ca Bazileul, căruia trebuie să-i înmânez Lucrul Sacru, să vină şi să-l ia. Fie ca sfânta voie a lui Dumnezeu să se împlinească întru toate şi pentru toate.

Milița dădu fuga la tatăl său: intra când voia în biroul preşedintelui din Monterosso, şi, chiar ocupat fiind, el o întâmpina fericit. Îl iubise pe fiul său, Ştefan – rana dispariţiei lui nu s-ar fi închis, poate, decât după ce avea să fie răzbunat –, îl iubea pe fiul său Milan, dar avea un loc aparte în inimă pentru Milița, singura femeie din lume care îi era pe veci interzisă. „Perla mea, îi spunea, frumoasa mea!" Fără o concupiscenţă incestuoasă. Dimpotrivă, cu recunoştinţă: în sfârşit putea contempla o femeie fără s-o dorească.

Chipul de icoană balcanică al Miliţei nu surâdea, şi pieptul ei frumos se zbuciuma sub mâna stângă ce apăsa bluza numai volane, pe care îi plăcea s-o poarte, bizar, cu nişte blugi. În dreapta ţinea o foaie de hârtie ieşită din imprimantă:

– Tată, sfântul frate rus nu-i prea departe.

– Arată-mi imediat asta. Iartă-mă, Boşko, tu ştii cum sunt fetele: nerăbdătoare.

Fostul factor devenit ministru al Poştelor acceptă cât se poate de firesc să aştepte, iar Vladimir Knezevici se opri în dreptul ferestrei împreună cu Milița, cuprinzând dintr-o privire pagina imprimată.

– De data asta, tu eşti cea care te grăbeşti, fata mea. El s-a oprit din mers, dar ce te face să crezi că nu-i prea departe?

– Mergea spre apus, şi ce popor ortodox trăieşte mai la vest de noi? Nu mai e altul. Iar tu, nu eşti un gen de bazileus?

Regele trase aer în piept cu toți plămânii. Prin fereastră, privi munții asupra cărora domnea, marmorați cu alb deasupra obrajilor lor ruginii. Acel semn, dacă era chiar un semn, sosea la fix. Knezevici îşi ținea mâna stângă în buzunarul pantalonului şi zornăia ceva acolo.

Agentul francez, Mathilde, nu se înşelase bănuind că Vladimir Knezevici pregătea o acțiune periculoasă şi gravă. O acțiune comandată de glasurile lui interioare, pe care le considera cele mai ereditare şi cele mai sacre, o acțiune care nu se putea derula fără ca nişte oamnei devotați lui să nu-şi piardă viața. Şi era cu atât mai atent la clipirile destinului. I s-ar fi părut nelegiuit să nu țină seamă de toate indicațiile naturale şi supranaturale pe care le-ar fi putut primi. În acest caz precis, sfântul lui patron, sora mai mare, Rusia, degetul care arată, un nevinovat care parcursese mii de kilometri, nu puteau să fie asociate din întâmplare fără să aibă vreo semnificație.

5. COMPOS-ul

Înainte de COMPOS avu loc o reuniune în Fort, unde fură prezenți doar Ernest, Samson şi Martin: nu voiau nimic neprevăzut, nu voiau să-l pună pe Martin într-o situație neplăcută față de subordonații săi: era doar prima misiune a OT, şi nu aveau de gând să-i lezeze autoritatea nici măcar cu o uncie.

– Şi dacă pierdeți avionul? Şi dacă Gisèle îşi scrânteşte glezna? Şi dacă Murmel, în loc să vină în persoană, trimite un comando? Şi dacă elementul Daleth ratează întâlnirea din motive meteorologice? întreba Ernest.

– Şi dacă dă peste voi o pântecăraie? adăugă Samson, ca să destindă atmosfera.

Martin avea toate răspunsurile pregătite în scris. În cazurile nonconforme, trebuia să raporteze; în multe era *„CR către Centrală retur anulare"*. Ernest se declară mulțumit de numărul anulărilor prevăzute; se temea întruna ca debutanții să nu intenționeze să meargă până la capăt orice ar fi intervenit:

– Totul e în ordine, mai puțin un lucru. N-am putea să nu le luăm viața celor trei băieți?

– Nu văd cum am putea face altfel, domnule colonel. Potrivit informațiilor Mathildei, chiar când se deplasează cu un maximum de discreție, Murmel îi are întotdeauna cu el pe cei trei frați Kravar. La o adică, l-am putea scuti pe șofer, dar el este înarmat. Riscă să stârnească un adevărat tărăboi. Și apoi, va da deșteptarea. Îi vedeți imediat pe monterossieni aruncându-se asupra forțelor ONU de ocupație! Se va lăsa cu vărsare de sânge. E mai convenabil să afle de la televizor că șeful lor a ieșit din joc. Așa vom câștiga timp să ne consolidăm dispozitivele de securitate, fără să existe scurgeri de informații. Cât despre gărzile de corp, dacă le cruțați viața, cum mai puneți mâna pe Murmel? Înalt și lat în spate cum e, s-ar dovedi destul de dificil.

– Nu i-am putea anihila printr-un alt mijloc? Să-i drogăm?

– Să-i drogăm, când? Dacă o facem mai înainte, îi va înlocui cu alții. Ce ne-ar trebui? Droguri cu acțiune întârziată? Cum să le administrezi? Nu-i deloc realist, nu?

Ernest nu era mulțumit.

– Nu-mi place nimic ce poate fi considerat ca o acțiune regretabilă. Ar fi cu mult mai elegant să-l culegem pe Murmel ca pe o floare, fără să lăsăm urme.

Martin, respectuos, nu răspunse nimic. Samson se foia pe scaun. Era el Ernest șef, dar nu și de meserie.

– Fiți atent, Ernest, *who wants the end wants the means*[66]. Eliminăm trei ticăloși care au ucis, au jefuit, au violat cât i-au ținut curelele, niște călăi, niște asasini, niște torționari, trei blestemați care ascultă orbește de acest criminal de război al secolului, trei dintre cei mai ticăloși care au poluat vreodată aerul bunului Dumnezeu. N-o să începeți acum să lăcrimați pentru ei!

– Ești sigur, Samson, că ei sunt trei dintre cei mai răi ticăloși care au poluat vreodată aerul bunului Dumnezeu?

Ernest avea o conștiință, poate cu atât mai fremătândă pe cât era de agnostică.

– Ah... Opinia publică, în orice caz, n-are nicio îndoială în această privință. De altfel, există șanse serioase ca băieții cu pricina să fie efectiv niște ticăloși, așa cum sunt considerați, fiindcă au făcut un război civil și e dificil să faci un război civil rămânând un prunc nevinovat. Dar dacă, din întâmplare, n-ar fi... Vorbiți de acțiuni regretabile! Dar acțiunile regretabile, Ernest, nu sunt niciodată comise de forțele de ordine împotriva minorităților. Monterosso nu e socotit o minoritate, nicio forță de ordine. În cel mai rău caz, vom provoca pagube

[66] În traducere liberă: Nu faci omletă fără să spargi ouă (lb. engl.) *(n.tr.)*

colaterale, pentru cea mai demnă dintre cauze! Nu cred că sunteți îngrijorat în această privință.

– Ce vreți, mie aceşti trei morți îmi dau dureri de cap.

Samson răspunse calm:

– Vă dau dureri de cap pentru că nu sunt decât trei. Trei chipuri, trei prenume, o familie. Voi artileriştii nu acționați decât asupra unei mase de oameni. Spuneți-vă că nu sunt trei, ci trei mii şi vă veți simți mai bine imediat.

Martin tăcea. Ernest, ponderat ca întotdeauna, rosti:

– Poate că aveți dreptate. Totuşi...

Se întoarse spre Martin:

– Pe dumneata băieții ăştia nu te deranjează?

Nu, pe Martin nu-l deranjeau. Dacă ar fi crezut că orice viață e sacrosantă, nu şi-ar fi ales meseria armelor.

– Trebuie îndeplinit ce trebuie, rosti el sobru.

COMPOS-ul avu loc după o săptămână.

Directorul operațiunilor, Ernest, Samson, responsabilul cu securitatea, responsabilul cu transmisiunile, Gisèle, Colas, Médard, Séverin, Saturnin erau prezenți în jurul mesei. Martin detalia scenariul în fața unui ecran de calculator.

Întrebările porneau ca din puşcă: „Şi dacă iugoslavii vă lasă să treceți cu paşapoartele voastre false şi pe urmă pun mâna pe voi?" – „Şi dacă calculatorul se defectează?"– Şi dacă, în ultimul moment, vi se retrage lumina verde?"– Şi dacă obiectivul are mai multe gărzi de corp decât ați prevăzut?" – „Şi dacă sunt alte gărzi de corp, băieți a căror eliminare n-a decis-o nimeni?" – „Şi dacă apar martori?"... Martin răspundea cu seninătate. Simțea plutind în jurul său aprobarea superiorilor, admirația subalternilor. Patru ore epuizante se desfăşurară fără impedimente. Misiunea fusese confirmată – pentru ziua care rămânea să fie stabilită – iar agenții primiră ordin să învețe pe de rost tot ce aveau de făcut în orice situație, până la detaliile cele mai minuțioase.

Când subalternii ieşiră, iar Martin rămase de față cu autoritățile, Samson îi întinse un teanc de hârtii: erau fatidicele IPS, instrucțiuni personale şi secrete, pe care şi el trebuia să le învețe pe dinafară şi care rămâneau în Fort, la dosar, până la încheierea misiunii.

– Tu semnezi, îi spuse Samson, tutuindu-l pentru prima dată în viața lui, pentru a acorda un plus de religiozitate acțiunii. *Firma! Unterschreibe!! Sign!!! Podpişi!*

Martin scoase din buzunar un creion gros şi semnă.

6. *Ambrozie întreprinde o anchetă pe cont propriu*

Vlădica, adică „Monseniorul", Ambrosie era un episcop după inima enoriaşilor săi.

Poporul monterossian nu întreţine relaţii simple cu preoţii, pe care-i numeşte foarte simplu „popi". Pe de o parte, îi venerează pe preoţii poeţi şi pe preoţii războinici, pe de alta, îi bănuieşte pe toţi eclaziaştii de câte şi mai câte, de lăcomie, ipocrizie, vrăjitorie, ori că au ochiul rău, ori că ar atrage prea mult atenţia diavolului printr-un exces de virtute. Dar unii scapă criticilor, iar Vlădica Ambrozie era unul dintre aceştia. Îşi repara singur maşina Zastava, nu se sfia să-şi bage mâinile sacerdotale prin unsori şi uleiuri uzate, lumea povestind cu încântare că, pe vremuri, ciuruise cu alice de vânătoare dosul unui albanez care venise să-şi aşeze şalvarii în piaţa unei mănăstiri. Acum, Ambrosie administra dioceza din Monterosso şi întreţinea legături prieteneşti cu Vladimir Knezevici.

– Tu, îi zicea el, iubeşti vacile, eu, motoarele. Cu iubirea ta prezidezi, cu a mea slujesc episcopatul. Aceeaşi Mărie cu altă pălărie.

Vladimir lui Ambrosie i se confesa, pe el îl chema în ajutor când se simţea asaltat de prea mulţi demoni, în el se încredea ca să-i pună pe fugă pe cei mai de temut, pe cei ai orgoliului, ai furiei, ai cruzimii, fiindcă episcopul, pătrunzător dacă nu înţelegător, reproba dar tolera drăcuşorii mai mici ai desfrâului şi superstiţiilor. I se întâmpla să-şi consoleze penitentul disperat că nu se putea dezbăra de păcate:

– Ascultă, Vlado: omul e astfel întocmit că trebuie să i se adauge un strop de rău în motor ca să funcţioneze. Altminteri, adio explozie, vilbrochenul nu se mai roteşte: se calează. Totul constă în a alege *răul bun*. Altfel stau lucrurile cu sfinţii, care au motor cu reacţie, un carburant de alt soi, şi îşi iau zborul ca îngerii. Noi ăştilalţi ar trebui să ne dorim cu toţii să fim sfinţi, bineînţeles, dar însuşi bunul Dumnezeu a zis că nu trebuie să te apuci de clădirea unui turn dacă n-ai mijloacele necesare.

Knezevici şovăi îndelung să-i pomenească prietenului său de relicva sfântului Vladimir: i se părea că rezida acolo un secret şi poate că el nu era liber să-l împărtăşească cuiva. Dar după ultimul mesaj, şi faţă de eminenţa acţiunii tragice, cu care Ambrosie era, firește, la curent, laicitatea unuia resimţi puternic nevoia de a se sprijini pe clericalismul celuilalt. Fără a îndrăzni să i se deschidă pe de-a-ntregul, începu prin a-l întreba pe episcop în legătură cu venerarea relicvelor.

– Sper că n-ai să mă acuzi, Vlădico, de superstiție fiindcă eu cred în ele?

Ambrosie scuturâ capul și bău un gât de șliboviță. El nu credea în basmele femeilor, dar era convins de unitatea lumii: există vii pe pământ, există vii în Împărăția cerurilor; moartea nu reprezintă decât una dintre căile care-i duc pe cei de aici către cei de dincolo; mai există și alte căi, dar care o pornesc în direcție inversă.

Stăteau la masă, acasă la președinte, pe terasa de pe acoperiș, iar episcopul își pierduse privirea spre munții ce alcătuiau un hemiciclu deasupra căruia cerul se înclina pentru a lăsa să se rostogolească peste ei, ca o monedă de un dinar, discul soarelui la apus. Potcapul negru, înalt, de care Monseniorul se descotorosise, așa era de cald, lăsase o dungă adâncă pe fruntea lui lucind de sudoare.

– Trebuie să facem o distincție, Vlado. S-ar putea să nu fii lipsit de superstiții, dar venerarea relicvelor nu-i așa ceva. Din superstiție în religie, ar trebui să fii în stare să progresezi. Ce înseamnă o relicvă pentru tine?

– O părticică din trupul unui sfânt.

– Și după tine, ce este un sfânt?

– Un martir sau un om care duce o viață exemplară?

Luat astfel la întrebări, Vladimir Knezevici nu prea se simțea în largul lui. Era mai mult mistic decât religios și orice analizare a credinței sale, chiar și venind din partea unei fețe bisericești, i se părea o indiscreție, o indecență, poate chiar o șansă acordată îndoielii...

– Depinde, făcu episcopul. Foarte adevărat că o viață de privațiuni conferă un plus de stabilitate cărnii, astfel încât cea a unui ascet putrezește mai încet decât cea a unui petrecăreț. Dar este un efect natural și nu unul supranatural, iar tu înțelegi bine că nu este vorba de așa ceva. Există sfinți putrescibili și sfinți imputrescibili: ceea ce nu dovedește nimic. Incoruptibilitatea nu reprezintă un test pe care ei trebuie să-l treacă. Trebuie că ai văzut toate astea în Dostoievski. De altfel, nu știu dacă sfântul tău patron Vladimir s-a privat de prea multe în viața lui, chiar și atunci când a devenit soțul exemplar al prințesei Anna. Tare mă tem să nu gândești că o relicvă este o bucată de cadavru miraculos scăpată de corupție și, în acest caz, trebuie că-ți închipui că două degete reprezintă o relicvă mai acătării decât unul singur, iar cu trei ești și mai bine înzestrat. Cam așa ar fi, nu?

– Eu n-am nevoie decât de un deget. Ca să-mi arate drumul.

– Da, dar tu îți imaginezi totuși că și cantitatea contează. De fapt, cum să-ți spun?... Dacă posezi corpul unui sfânt în întregime, așa cum îl au cei din Muntenegru pe sfântul Vasile sau pe sfântul Sergiu la mănăstirea Sfântul-Sergiu, sau dacă posezi un fragment din degetul mic al unui sfânt sau al altuia, ajungi la același lucru. În ambele cazuri, te afli în fața plenitudinii corpului trasfigurat. Când te împărtășești duminica, tu nu iei în gură o bucățică din Trupul și o

picătură din Sângele Mântuitorului nostru. Altminteri, de multă vreme n-ar mai fi rămas nimic din el! Tu te împărtășești cu Trupul și cu Sângele, dar cu nicio fărâmă din corp și cu niciun strop de sânge, ce Dumnezeu!

– Nu sunt sigur că te înțeleg prea bine.

– Pentru că uiți că Dumnezeu s-a făcut om pentru ca oamenii să poată deveni dumnezei. Corpul spiritual, bătrâne, a spus sfântul Pavel, nu-i o vechitură cum este bietul nostru corp din carne și suflet. Relicvele nu înseamnă niște morți, ci vii în care acești morți s-au preschimbat. Dacă erai ceva mai filozof decât ești, ți-aș spune că relicva vizibilă, palpabilă, sărutabilă, este fenomenul adevăratei relicve, care-i este numenul. Bucata de piele și de os pe care noi o venerăm nu reprezintă adevărata relicvă: nu e decât locul, conținutul, învelișul, sau, ca să mă exprim mai bine, vălul. El o arată și el o ascunde. Relicva este tabernaculul corpului spiritual, dar nu corpul spiritual însuși. Asta intră în capul tău, Vlado?

Ambrosie îl supunea la cazne pe Vladimir Knezevici printr-o privire intensă și aproape iritată. Nu făcea parte dintre acei preoți, adepți ai unei credințe oarbe. El dorea ca orice ființă umană să participe la adorarea lui Dumnezeu. Obișnuia să spună: „Adevărata umilință a inteligenței nu constă în a accepta fără să înțeleagă, ci în a accepta să înțeleagă." Îi plăcea să-și încheie predicile proclamând: „Fie ca inima să iubească, fie ca trupul să îngenuncheze, fie ca inteligența să înțeleagă."

Vlado privea cerul unde, ca de obicei, plana una din rarele acvile ce mai dăinuiau în Europa.

– Așa ceva intră, cu condiția să poată intra. Nu se zice undeva în Evanghelie: „Cine poate cuprinde, să cuprindă?" Eu încerc să cuprind, dar nu sunt dotat, nici educat în aceste domenii. Spune-mi un lucru. Să presupunem o relicvă falsă. Poate să existe așa ceva?

Knezevici coborâse glasul: se temea să rostească o blasfemie. Ambrosie izbucni în râs.

– Berechet, mai mult decât cele adevărate, Vlado.

– Ei bine, exceptând autenticitatea suportului, această bucată de piele și de os, cum spui tu, ce o deosebește pe cea adevărată de cea falsă? Cine mă poate asigura că bucata asta de lemn reprezintă un fragment din Adevărata Cruce, că această mână dreaptă a sfântului Ioan Botezătorul, pe care o venerez în mănăstirea Ostrog, este cea care l-a botezat pe Hristos?

– De ce mă întrebi azi toate astea?

Knezevici oftă din rărunchi ca să-și adune curajul:

– Am să-ți spun, Vlădico.

Îi povesti de corespondența electronică a Miliției. Vlădica Ambrosie dădu din cap în semn de înțelegere, dacă nu cumva de asentiment. Ceru să vadă mesajele, verifică slavona pe care o găsi excelentă, termină șlibovița, își puse

potcapul, se ridică şi merse să se sprijine de balustrada de lemn, din faţa munţilor. Vladimir Knezevici i se alătură. Rămaseră unul lângă altul, cu spatele spre lume şi ochii îndreptaţi spre natură şi cer.

– L-ai citit pe Shakespeare? îl întrebă episcopul, care, cât de mecanic era, avea de asemenea şi un orizont literar.

Sunt mai multe lucruri pe pământ şi în cer
La care nici nu visează filozofia ta...

Vrei să ştii, nu-i aşa, ce s-ar întâmpla dacă ţi-ai procura această relicvă, faţă de care manifeşti o dorinţă atât de pasionată, dacă ai prezenta-o veneraţiei poporului şi dacă, în realitate, călugăraşul tău nu-i decât un nebun sau un impostor care o fi tăiat acel deget de pe cadravul bunicului, mortificat din vreo stupidă cauză fizică? Ei bine, creaţia fiind ceea ce este, teologic nu-i exclus ca un sfânt, mişcat de pioşenia unui popor, să nu-şi însuşească o relicvă falsă ca să facă din ea una adevărată, să nu vină să pună deasupra, în interior, trupul său spiritual, să se înveşmânteze în el oarecum. Acolo unde se reunesc doi sau trei în numele lui Hristos, Hristos e şi el prezent. Nu văd nimic imposibil ca sfântul Vladimir al tău să sălăşluiască într-adevăr într-o falsă relicvă. Nu ţi-o garantez, reţine, dar îţi amintesc deviza monterossiană: „Pentru onoarea crucii şi libertatea aurită." Îţi imaginezi libertatea aurită de care se bucură acum el, Cel deopotrivă Apostolilor, care a depus atâta strădanie pentru a cinsti crucea?

Drept pentru care, niciuna, nici două, surprinzătorul episcop trecu la fapte. Urcă în Zastava lui şi-i ordonă diaconului, care-i servea de şofer, să meargă la capela sfântului Inochentie unde, potrivit unui zvon, care nu scăpase Vlădicăi Ambrozie, un sfânt om rus, poposise nu de mult. Curios era că şi el se numea tot Inochentie.

Episcopul îl găsi pe călugărul Inochentie nu cufundat în rugăciuni, ci ghemuit în grădina de zarzavat, plivind morcovii pe care îi semănase.

Saşa era încântat de acoperirea lui. Încerca să fie pătruns de personajul său, să trăiască, să simtă, să meargă, să gândească la fel ca el, să-şi contracte şi să-şi destindă muşchii ca el, potrivit metodei teatrale a lui Stanislavski[67]. Îşi ducea viaţa în privaţiuni şi mătănii, îmbrăcându-le într-o ironie răutăcioasă care, credea el, l-ar despăgubi de timpul când îşi impusese aceste mătănii şi aceste privaţiuni, convins fiind de utilitatea lor. Se ruga ore de-a rândul şi-şi bătea apoi joc de toată acea acumulare de cuvinte şi de gesturi în care nu vedea decât magie: „Probabil că oamenii sunt stupizi!" Visa multă vreme şi la altceva, la acel *penthouse* roz, de pe bulevardul Montaigne, cu frumoasele lui vizitatoare

[67] Konstantin Sergheevici Stanislavski (1863-1938), actor şi regizor al teatrului rus din Moscova. *(n.tr.)*

şi cu jacuzzi-ul său, dar, pentru moment, intrase în joc prea fericit la gândul că participă la înfrângerea regelui munţilor, care întruchipa pentru el ceea ce iubise atât de mult cândva şi ura acum: „Pe acest credincios, pe acest creştin, pe acest feudal, prieten al ruşilor îl voi zdrobi eu, şi-l voi trimite mai jos decât pământul!" Expresia „mai jos decât pământul" îi plăcea, în timp ce stând pe vine, cu nasul în pământ, scormonea cu săpăliga şi prăşea. Se prefăcu că nu auzise maşina şi nu se clinti din loc decât atunci când umbra lui Ambrozie se opri între el şi soare.

Atunci se ridică dintr-un salt, măsură dintr-o aruncătură de ochi statura episcopului a cărui sutană neagră era iluminată de o icoană emailată a Maicii Domnului, chiar pe mijlocul pieptului, şi se aplecă în două, cu dreapta atingând pământul.

– Ce cinste, Vlădica! Ce cinste! îngână el, întinzându-şi mâinile împreunate în formă de ceaşcă, după moda rusească, pentru binecuvântare, dar retrăgându-le urgent pentru ca mâna episcopală să nu rişte să se murdărească.

Celălalt, transpirând din toţi porii de căldură, cu barba picurându-i pe sub potcapul negru, cu ochii strânşi, filtrând o privire ascuţită, rosti în rusă:

– Vii din Rusia, fiule?

– Din Rusia.

– Ca să trăieşti printre noi?

– Ca să trăiesc şi să mă rog împreună cu Biserica ce suferă cel mai mult. Binecuvântează-mă, Vlădico.

Episcopul îl binecuvântă cu o mână-hieroglifă: arătătorul ridicat în formă de iota şi mijlociul îndoit în formă de sigma însemnând Iisus *(Iesus)*, în vreme ce degetul mare şi inelarul formau un khi şi degetul mic o altă sigma, pentru a semnifica Hristos *(Xristos)*.

– Cum te numeşti?

– Inochentie, în cinstea lui Inochentie din Irkuţk.

– Ştii că această capelă e închinată lui Inochentie din Komel?

– Am aflat, Vlădico.

– De ce ai avea nevoie în singurătatea ta?

– De rugăciunile fraţilor mei şi de iertarea Domnului.

– Cum te hrăneşti?

– Pentru mâine, scormonesc pământul. Pentru azi, ciobanii îmi aduc lapte. Femeile îmi dau fructe, legume, ouă. Mi-au mai rămas şi ceva bani şi uneori merg în Suk. N-am nevoie de mare lucru.

– Te lipseşti de împărtăşanie?

– Aşa mi-a poruncit starețul meu, până într-o anume zi.

– Ce zi?

Călugărul se mulţumi să-şi ridice ochii spre cer.

– Ai vedenii?

Călugărul făcu un gest vag care putea să însemne: „Nu sunt demn să am, dar Duhul suflă unde vrea."

Ambrozie schimbă tirul.

– Arată-mi capela.

Intrară. Zidurile fuseseră proaspăt văruite, atât că sihastrul nu îndrăznise să se atingă de ce mai rămăsese din frescele care le împodobeau: pe alocuri se ghicea un nimb, o mână, o barbă, o spadă. Muştele bâzâiau în faţa ferestrelor cu geamurile ciobite, prin care se strecura oblic lumina serii.

Episcopul rosti o rugăciune, binecuvântă cele patru ziduri.

– Arată-mi unde locuieşti.

Urcară. Mai întâi înconjurate de vegetaţie, apoi expuse pe loc sterp, cele două siluete negre, una suplă, alta masivă, parcurseră cele câteva sute de metri – cincizeci ca denivelare – care le despărţeau de grotă. Ambrosie îşi tampona fruntea. Inochentie trecu primul şi, ghemuit, aprinse o lanternă pe care o plimbă pe pereţi. Episcopul se strecură în patru labe în urma lui, cu Panaghia din email şi bătută în diamante legănându-se pe piept, atârnând de lanţul de aur masiv.

Nici un obiect în grotă, doar o iconiţă înfăţişându-l pe Mântuitorul, dinaintea căreia se afla o candelă, în celălalt capăt un ulcior, o strachină, o valiză veche din carton, ceva lenjerie împăturită, aşezată pe o ieşitură a stâncii. Fără lanternă, te-ai fi putut crede cu două mii de ani în urmă, exceptând faptul că pe o altă ieşitură odihnea, într-o deplină impudoare, un calculator portabil.

Ambrosie nu păru să-l fi remacat, iar Inochentie nu făcu nicio aluzie la el. Ieşiră afară şi se aşezară direct pe stâncă, cu picioarele atârnând în gol, cupola albastră a capelei sclipind mai jos, prin verdeaţă.

Episcopul lansă tam-nisam:

– Deci, aşa stau lucrurile, tu eşti călugăr rus şi desenezi crucile pe dos.

Şi continuă:

– Nu ştii că braţul inferior înseamnă că cei aşezaţi la dreapta Domnului în ziua Judecăţii de Apoi vor urca la ceruri, iar ceilalţi vor coborî în beznă?

Ceea ce le scăpase lui Samson şi lui Ernest nu putea să nu sară în ochii ecleziastului.

O clipă, Saşa era gata să-şi regrete pozna. El ar fi vrut să împingă sacrilegiul până la răsturnarea crucii, care, aşa cum arăta acum, părea să însemne că cei răi se vor ridica la ceruri, iar cei buni vor coborî în infern. Operaţiunea ar fi putut da greş, din vina lui! Era deci adevărat că nu merita să servească în SA? Totuşi, el prevăzuse riscul. Căzu în genunchi.

– Ştiu, Vlădică, ştiu, fac douăsprezece mătănii în plus în fiecare zi, sperând ca Domnul să-mi ierte stângăcia: nu reuşesc să trasez o linie oblică în sensul corect pe maşina asta.

– Şi pe urmă, la ce-ţi trebuie o asemenea maşină? La ce-ţi seveşte? Nouă, celorlaţi călugări, rugăciunea ne ajungea pentru a vorbi cu Dumnezeu. N-avem nevoie să comunicăm cu nimeni altcineva, în afara aproapelui, iar aproapele tău, în pustietatea asta, n-are un calculator. Nu-i aşa?

Rusul se închise într-o tăcere prelungită. În cele din urmă spuse:

– Iartă-mă, părinte. Misterul acesta nu-mi aparţine. Am venit aici la poruncă şi folosesc calculatorul tot la poruncă.

Ambrosie schimbă tirul pentru a doua oară:

– Ţine aici, spus el, băgându-şi mâna în buzunarul insondabil al sutanei, ţi-am adus ceva cu care să te lecuieşti dacă cumva cazi bolnav.

Zâmbea cu un aer viclean, întinzându-i o sticlă de şliboviţă.

– E distilată de călugării din Studenița. Un strop din sfinţenia lor trebuie că a trecut şi în această licoare.

Rusul acceptă darul fără să zâmbească. Avea o expresie uşor reprobatoare. Ochii lui păstrară o căutătură fermă.

Ambrozie şovăi.

Posibilităţile şi finețurile informaticii îi scăpau, iar acest străin cu ochi incolori, cu bărbuţa rară, nu-i inspira o încredere peste măsură, dar nu excludea posibilitatea ca vocaţia lui să fie veridică şi nici că fusese direct inspirat de Cel deopotrivă Apostolilor. Cum să ştie? Biserica n-ar însemna nimic dacă refuza să creadă în supranatural.

Bineînţeles, episcopul putea imediat să-i aducă la cunoştinţă că era la curent, să pretindă să-i arate relicva, fie ea adevărată sau falsă, s-o confisce, chiar numai pentru a i-o înmâna lui Vlado, care avea în acel moment o nevoie aşa de mare: acţiunea militară de datoria lui s-o întreprindă, aşa cum credea, fiind probabil peste puterile lui. Dar era, oare, acesta cel mai bun mijloc de a atinge scopul dorit? Inochentie putea să fi ascuns relicva, putea nega că o are, putea refuza să-i descopere ascunzătoarea, nu era el de ieri, de azi. Presupunând că relicva şi misiunea lui Inochentie erau autentice, putea brutaliza episcopul un trimis al sfântului?

Ambrosie mai tentă o singură întrebare:

– Biserica rusă, sora noastră mai mare, nu ţi-a încredinţat nimic pentru sora ei mai mică, biserica monterossiană?

– Biserica rusă nu mi-a încredinţat nimic pentru Biserica din Monterosso.

Şi, după o ezitare:

– Părinte, n-aş vrea pentru nimic în lume să vă mint, chiar dintr-o scăpare, dar, presupunând că mi s-a încredinţat ceva, acel ceva nu-l pot preda şi nici nu pot vorbi despre el decât celui căruia îi este destinat.

Tânărul călugăr îşi puse trei degete peste buze, ca o pecete tardivă: credea şi aşa că spusese prea mult.

– Şi cum ai să-l recunoşti pe acel cineva?

– Am să-l recunosc.

– Şi, în ziua aceea, te-ai putea împărtăşi?

– Şi, în ziua aceea, m-aş putea împărtăşi.

Episcopul se ridică.

În ortodoxie, autoritatea absolută nu se exercită, în afara structurile Bisericii, decât numai dacă este solicitată formal de către recipiendar. Ambrozie era episcop, dar nu era starețul lui Inochentie. Împlinirea grației divine nu urma întotdeauna calea ierarhică. Fără a mai vorbi de respectul datorat oaspetelui, nu ținea de exigențele diplomației şi nici de cele ale religiei, să se expună unui refuz de supunere perfect justificat.

– Am să mai trec pe aici, dar nu curând. Dacă ai nevoie de un ajutor spiritual sau de unul material, vino să mă vezi la Val. E oraşul de reşedință al diocezei. Vreo cincisprezece kilometri. N-ai de trecut decât o frontieră. Aici, aşa ceva se face cum nu se poate mai simplu.

Îşi întinse mâna dreaptă înaintea lui, în direcția sudului:

– Pe acolo.

Se ridică şi, vioi, în ciuda corpolenței sale, coborî uşor cărarea bătătorită de capre. Inochentie îl urmă şi îngenunche în fața Zastavei pentru a fi binecuvântat încă o dată. Diaconul pusese motorul în funcțiune, iar binecuvântarea fu administrată printre petardele acelei rable hodorogite pe care episcopul nu izbutea s-o întrețină aşa de bine cum ar fi vrut.

A doua zi, Saşa se întoarse la Suk – un camionagiu îi făcu oleacă de morală – şi raportă: „Conform."

7. 2K într-o situație grea

La primirea semnalului, şi neputând să prevadă cu precizie momentul în care momeala ar funcționa, Samson hotărî să facă operațional elementul Aleph. În avion:

– Preferați să stați în dreptul hublului sau spre culoar? întrebă dl. Breton.

– Mi-e totuna, dar cred că ar fi cazul să ne tutuim, răspunse d-na. Breton.

– Da, bineînțeles, o aprobă dl. Breton.

– Aşa se procedează, spuse d-na. Breton. Cel puțin în anumite familii. Majoritare, din păcate.

Ea zâmbea, cu coada ochiului. Îşi dădu seama că râdea de el plină de bunăvoință. Şi pe bună dreptate, altminteri. El o tutuia pe Bérengère şi Gisèle ştia.

Se transbordară la Belgrad, luară un alt avion, un Opel de închiriat îi aştepta la Kotor. Făcură cu schimbul la volan, nu fiindcă Martin ar fi fost obosit, dar voia să-i demonstreze Gisèlei că îi acorda toată încrederea ca să

conducă printre dărâmături şi grohotişuri. Ajunseră la Suk pe la apusul soarelui şi porniră spre *Vrhunaţ*, unde sosiră să vadă Monterosso chiar la vremea cinei.

Era prima masă din viaţa lor pe care o luau doar ei doi, serviţi cu demnitate de un şef de sală foarte stilat, într-o veselă ciobită şi cu furculiţe îndoite. Mâinile lor se atinseră în două rânduri, din nebăgare de seamă. Băură o sticlă de vin bun, monterossian, şi urcară în camera lor. Oricât de mare ar fi fost obişnuinţa ofiţerilor din SA să ducă o viaţă familiară între ei, chiar şi cu camarade femei, Martin nu-şi putu reţine o jenă la vederea unicului pat matrimonial.

– Mergi tu întâi la baie, sau mă duc eu?

– Aş merge eu, dacă eşti de acord, răspunse Gisèle.

Tutuiala era încă într-un stadiu anevoios. În vreme ce ea se spăla, el îşi scoase calculatorul portabil din valiză şi, branşându-l la telefon, lansă semnalul cu semnificaţia „Aleph conform". Totul, deocamdată, mergea ca pe roate.

Gisèle intră îmbrăcată nu într-o pijama, ci într-o cămaşă de noapte. Se duse să-şi lase capul pe hublou în vreme ce el intra, la rândul său, în stăpânirea sălii de baie. Când se întoarse în pijama, Gisèle se şi întinsese cu ochii larg deschişi. Se lungi alături de ea. Ar fi putut să nu-i spună nimic, sau, poate, un „Noapte bună", dar făcu o concesie galanteriei:

– Gisèle!

Ea, distrată:

– Da?

– Nu te sfii să-mi tragi un pumn dacă încep să sforăi.

Ar fi putut să se oprească aici, dar Gisèle, perfecţionistă ca întotdeauna, precum un om de ştiinţă, simţi nevoia să precizeze lucrurile. După câteva minute:

– Ascultă, n-am intenţia să te bat la cap, dar aş putea să-ţi zic ceva. Nu va fi în mod obligatoriu simplu nici pentru tine, nici pentru mine, dar va fi aşa cum vei dori tu. Înţelegi?

El îşi terminase rugăciunea şi plecase cu gândul la Bérengère. Se ridică într-un cot. Bun, dacă lucrurile trebuie să fie limpezi, pentru că Gisèle aşa dorea ca ele să fie, îi şopti la ureche:

– Gisèle, eşti frumoasă, dar în viaţa mea nu va fi niciodată decât o singură femeie. Celelalte nu există. Eşti în stare să înţelegi aşa ceva?

– Daa, rosti ea grav în noapte. Cred că înţeleg.

Şi râse uşor:

– Ai fi meritat să fii o femeie, Martin. Oh! scuze: Jean.

El nu pricepu prea bine ce voia să spună, dar preferă să nu-i mai pună întrebări. Trupul acela de femeie de lângă el mirosea frumos.

A doua zi, făcură turism prin regiune, lăsând escaladele pentru mai târziu, atenţi să nu se apropie de Monterosso. La cină, „făcură cunoştinţă" cu alţi doi alpinişti francezi care nu se numeau, natural, nici Colas, nici Médard, şi îşi

băură cafeaua împreună. După care, Martin transmise din nou semnalul „Conform".

În ziua următoare, coborâră în Suk, rătăciră prin orașul european, se aventurară pe celălalt mal al Zetei, în orașul musulman, hoinăriră între moschei și cafenele, se distrară numărându-le pe cele unde se servea alcool și unde nu se servea alcool. Se înstăpânea între ei o simpatie nouă, plăcerea de a fi împreună, stare de spirit care, din acel moment, îl puse în gardă pe 2K. Da, nu avea decât o singură femeie a lui, dar asta era totuși prezentă și nimeni n-ar fi luat-o drept un bărbat.

Odată, trecând prin fața unei terase, Martin simți ceva cu totul neprevăzut: un semnal emis de el, de-al șaselea simț al oamenilor care duc o viață primejdioasă. Se uită în jurul lui, nu văzu decât platani, case zugrăvite în culori pastelate, console după tipicul turcesc, balcoane închise cu grilaje, chelneri imberbi și grăbiți, consumatori bărboși sau nu, trei minarete dintre care unul de piatră și două din tinichea, mulaje de stuc, balustrade din fier forjat, obloane din șipci, închizând bine interioare despre care nu puteai ghici nimic. Un miros greu: de grăsime dulceagă de oaie. Îi spuse Gisèlei:

– Să mergem în altă parte.

Se instalară pe o terasă, amuzați de varietatea cămășilor, a bărbilor, a pletelor, a expresiilor, de faptul că nu cunoșteau limba, de oamenii care mergeau braț la braț ca în secolul al XIX-lea, de gesticulările lor meridionale, fără a aduce totuși cu cele franceze, nici cu cele italiene sau spaniole. Gisèle pomeni de Nerval și de Flaubert în timpul călătoriilor lor în Orient. După ce băură un ceai aromat, ea îi spuse:

– Mă duc să mă spăl pe mâini.

– Succes, răspunse Martin, fără să-și facă iluzii nici asupra igienei, nici a discreției locurilor, care trebuie că erau fără îndoială, și ca de cele mai multe ori, lipsite de un foraibăr.

Închise ochii o clipă, știind că, deschizându-i, va vedea, între un anume balcon și o anume antenă, înălțimile îndepărtate și rubiconde din Monterosso.

Cineva îl atinse pe umăr. Era înconjurat de niște bărbați. Se simți ridicat de coate, în vreme ce un fes de munte duhnind a cloroform i se zdrobea pe cap, orbindu-l, sufocându-l... Dădu din brațe, încercând o mișcare de karate, dar își pierdea de pe acum cunoștința. Dăinuia în el doar o imensă decepție: îl ratase pe *Murmel,* trădase încrederea șefilor săi, o dezamăgise pe Bérengère, nu-și merita copiii. Unde, când, cum dăduse greș, nu-și dădea seama, dar era conștient de un lucru: putea considera de acum înainte frumoasa lui misiune ca anulată.

CAPITOLUL V

Cealaltă cale

1. Georges la Belleville

Cu vreo zece ani mai înainte.

Georges nu se mai putea suporta. Ceea ce aflase în legătură cu naşterea sa, din indiscreţia unui preot la care se dusese să i se spovedească şi care crezuse că-i face un bine informându-l, îl cufundase într-o stare de confuzie mai gravă decât atunci când alerga dintr-un partid în altul şi dintr-o sectă în alta. Acum, gândea că otrava era în el, nu în lume şi, poate că s-ar fi sinucis dacă, la fel ca Hamlet, nu s-ar fi temut că sufletul era nemuritor şi nu ar fi respins ideea de a se regăsi, identic cu sine însuşi, de cealaltă parte a marelui peisaj. Văzu un bolnav suferind de colici renale, zbătându-se dintr-un colţ al camerei în altul, târându-şi durerea după el, şi se recunoscu. Nu se putea descotorosi de tunica lui Nessus[68] care-l calcina, şi lua fără încetare metroul, de la un capăt la celălalt, sau îl schimba la toate întretăierile, uneori ieşind la suprafaţă într-o staţie sau alta, din simplul motiv că nu coborâse acolo niciodată şi credea obscur să găsească o uşurare în acele mici divertismente. Astfel că, într-o bună zi, ieşi din măruntaiele hidrei subterane în Belleville, un cartier de care nu ştia nimic şi unde, la doi paşi de Republică, numele străzilor evocau foarte frumos regalitatea: strada Coroanelor, strada celor Trei Coroane, strada Vaucouleurs[69], strada Fântâna Regelui. Se uită în jurul său, cu un aer năuc şi, ceea ce-l frapă mai întâi, se dovediră a fi nişte rochii atârnate chiar la intrarea în metrou, fâlfâind în vânt, zece franci bucata. Aruncă o privire circulară. Prăvăliile îl surprinseră prin ceva exotic şi familiar în acelaşi timp. Bijuterii de doi bani se

[68] Centaur ucis de Hercule. Fiind pe moarte, acesta îi dădu soţiei eroului tunica lui muiată în sânge ca talisman care să-i asigure Deianirei fidelitatea soţului ei. Când o îmbrăcă, Hercule fu cuprins de dureri atât de cumplite încât îşi curmă zilele. *(n.tr.)*

[69] De la căpitanul Vaucouleurs obţinuse Jeanne d'Arc o escortă pentru a-l întâmpina pe regele Charles al VII-lea la Chinon (1429). *(n.tr.)*

învecinau cu măcelării *hallal*. Inscripții caligrafiate în arabă alternau cu firme într-o franceză care lăsa de dorit. Mulțimea era pestriță. Europence cu fuste scurte se încrucișau cu femei berbere în rochii lungi portocalii sau turcoaz și cu arăboaice cu vălul strâns înnodat sub bărbie. Bărboși cu un aspect cumsecade hoinăreau fără țintă; alții, cu un aer bănuitor, stăteau în pragul ușilor, iar Georges remarcă mașinal că aceia nu-și tăiau barba ca ceilalți: unii o purtau așa cum creștea, alții o cizelau fir cu fir și își rădeau mustața.

Porni să hoinărească.

Librăriile abundau. Pe tarabele dispuse în stradă, se vedeau broșuri de inițiere, și, prin vitrine se ghiceau cărți legate în roșu și verde, decorate cu arabescuri aurii. Distrat, Georges luă o broșură intitulată *Stâlpii Islamului* și o frunzări. Mai întâi, fu frapat de imaginile naive care ilustrau primele pagini: un băiețandru procedând la purificările de rigoare sub un robinet. Își spăla de trei ori fața de la frunte până la bărbie „fără să atingă urechile". Apoi, își spăla de trei ori brațele până la coate „începând întotdeauna cu brațul drept". Apoi își ștergea părul dus-întors. Apoi își curățea urechile. După aceea își ridica un picior în chiuvetă „începând întotdeauna cu piciorul drept" și ținându-se în echilibru pe stângul. Aceste imagini îl mirară, fiindcă își închipuia că musulmanii nu aveau dreptul să reprezinte figura umană. Trecu la text și descoperi și mai surprinzătoare riturile de purificare a hainelor: „Trebuie, citi el, să fie înlăturate toate murdăriile, cum ar fi sângele, urina, materiile fecale." Stupefacția lui ajunse la culme când află condițiile de anulare a validității rugăciunilor: „Mâncând sau bând, vorbind sau râzând, dezgolindu-ți părțile intime, dând drumul la gaze, distrându-te cu mâna, întorcându-te." Ideea că cineva ar fi putut să-și dezgolească părțile intime și să se distreze cu mâna, rugându-se în același timp, i se păru de un caraghioslâc fără precedent. Se hotărî să cumpere acea lucrare moralizatoare.

Intră. Cărți în arabă și franceză se aliniau, se supraetajau, se îngrămădeau. În aer plutea un vag parfum de nard. Din toate inscripțiile care, pentru Georges, nu erau decât niște admirabile motive decorative, se degaja un mister, dar cărora unii, librarul de pildă, le înțelegeau sensul secret. Lui Georges i se păru că exista acolo un simbol al lumii: munții și mările, arborii și florile, stelele și înseși făpturile vii sunt poate literele unui alfabet divin. Întinse broșura librarului, dar de pe acum cu o oarecare jenă, fiindcă n-o cumpăra decât ca să se amuze pe seama ei. Librarul era un bărbat de tip meridional, slab, cu ochi negri adânciți într-o barbă stufoasă și căruntă, care-i înghițea fața. El nu acordă nicio atenție broșurii prezentate de Georges. Îi sfredeli îndelung ochii cu ai săi, și apoi, hotărându-se, îi spuse simplu:

– Tu vii cu mine.

Ridică un covor care ascundea cadrul unei uși, și Georges, intrigat, îl urmă într-un culoar întunecat care dădea într-o odaie fără ferestre, cubică, goală, luminată de o verieră. Într-un colț se aliniau niște perne. Pe una din ele ședea

un bărbat. Gras, adipos. La o vârstă matură. Îmbrăcat în veşminte fluturânde. Capul ras, ovoid, amintea de un munte pleşuv deasupra unor sprâncenelor tigrate în negru şi alb. Trăsăturile, mari şi puternice, respirau seninătate. Ochii îi erau calmi, pacifici sau mai curând pacificaţi, fiindcă simţeai că puteau să se şi aprindă. În lumina verticală, obrajii păreau lipsiţi de barbă la o primă aruncătură de ochi, dar vedeai apoi că forma lor ovală era subliniată de un colier subţire de barbă albă. Buza superioară era rasă şi puţin umflată ca prin efectul unui suflu pornit din adâncurile omului. Librarul se retrăsese fără zgomot, după ce, într-un murmur, îl numise „Si Yussef". Georges stătea în picioare dinaintea bărbatului gras, care-l privea cum priveşte un muzician o partitură dificilă înainte de a începe s-o cânte.

În cele din urmă, pronunţă cu o voce slabă şi înaltă – ai fi zis că era şuşoteala unui castrat:

– Dumnezeu este unul. El este veşnic. El nu naşte pe nimeni. El n-a fost născut. Nimeni nu este egalul lui.

Şi această simplă declaraţie i se păru lui Georges infinit mai convingătoare decât toate dogmele religiei catolice şi toate dovezile filozofice legate de existenţa lui Dumnezeu, fără a mai vorbi de gnoza masonică şi de panteismul budist.

Fără a-şi desprinde ochii de ochii maestrului, el repetă ca hipnotizat:

– Dumnezeu este unul? El nu naşte pe nimeni? El n-a fost născut? Nimeni... nimeni...

– Nimeni nu este egalul lui, termină vocea imaterială. Aşază-te.

Stătură de vorbă şase ore, în timpul cărora Georges nu resimţi nici foame, nici sete, nici oricare altă nevoie naturală.

Mai întâi, Si Yussef enunţă crearea lumii şi supunerea faţă de creator. Totul decurgea de aici, totul se înlănţuia, totul se lumina, totul era nu logic, ci metalogic. Nu se pomenea de nicio cădere din rai, doar de supunere. Nu exista morală, ci supunere. Nu exista frica de moarte, doar supunerea. Păcatul nu exista, doar nesupunerea.

Apoi Georges începu să pună întrebări. Voia să ştie care erau dogmele islamului? Nici o dogmă. Cine era clerul? Nici un cler: omul e singur în faţa lui Dumnezeu, călăuzit de Coran. Care erau sfintele taine? Fără sfinte taine. Cu fiecare negare, Georges se simţea mai bine: de parcă nişte văluri inutile, care ascundeau adevărul, erau smulse unul câte unul dinaintea lui, descoperindu-l tot mai nud şi mai frumos şi mai evident.

– Nu există decât Dumnezeu. El este veşnic. El nu naşte pe nimeni. El n-a fost născut. Nimeni nu este egalul lui.

Fraza revenea ca un refren.

– Şi atunci, Iisus Hristos nu este fiul lui Dumnezeu?

– Nu huli. Cum ar putea Dumnezeu să aibă un fiu? Are el organe genitale? Iisus este un mare profet, ultimul înainte de Mohomed.

– Şi nu există nici Duhul-Sfânt?

– E un păcat împotriva Spritului să crezi că există un Duh-Sfânt. Dumnezeu este Duhul-Sfânt. Dumnezeu e unul. Nimeni nu-i egalul lui.

Şi Si Yussef, stând turceşte, şi depărtându-şi uşor braţele pe coapse, cu ochii abia întredeschişi, într-un surâs interior, fără să-şi mişte buzele, avea aerul de a spune, într-o dulce minunare: „Nu-i aşa că-i frumos? Nu-i aşa că e bine? Nu-i aşa că-i evident? Nu e frumos şi bine să fie evident? Ce ţi-ai putea dori mai mult?"

– Vorbeşte-mi de oameni, spuse Georges.

– Sunt două soiuri de oameni: credincioşii şi necredincioşii. Necredinţa e mai rea ca asasinatul, furtul şi adulterul.

– Prin „credincioşi" vreţi să spuneţi „musulmani"?

– În afară de musulmani, mai sunt creştinii şi evreii: ei nu vor fi în mod obligatoriu arşi în Ziua de Apoi, dacă au fost drepţi, dar ei nu beneficiază de plenitudinea revelaţiei existente în Coran. Toţi musulmanii sunt fraţi. Nu există arabi musulmani, francezi musulmani, englezi musulmani: doar musulmani care locuiesc în Arabia, Marea Britanie sau Franţa. Toţi fraţi.

Georges tăcu. Auzise vorbindu-se unele şi altele despre condiţia femeii în islam, dar nu îndrăznea să abordeze subiectul.

– Vrei acum să-ţi vorbesc despre surorile noastre, femeile? rosti Si Yussef, zâmbind cu zâmbetul său interior, plin de indulgenţă. Ce ţi-aş putea spune despre femei? Ele sunt făcute pentru bărbaţi, şi asta e o evidenţă: creştinii se străduiesc din răsputeri să nege faptul, dar la ce bun? Vrei să ştii dacă este permisă copularea sau condamnată mai mult sau mai puţin, aşa ca la voi? Este încurajată. „De fiecare dată când faci dragoste, faci o milostenie" a spus Profetul. Dorinţa este frumoasă ca un munte. Când un bărbat se apropie de femeie sa, îngerii din ceruri îi înconjoară. Lectura Coranului e un afrodisiac. Şi, în paradis, erecţia celor drepţi e veşnică. Te scandalizez vorbindu-ţi astfel? Dar de ce ne-am înverşuna să negăm evidenţele creaţiei? Noi, dimpotrivă, gândim că trebuie să ne supunem lor, fiindcă ele reprezintă voinţa lui Dumnezeu. Doar adulterul este interzis la noi, fiind un furt. Cât despre poligamism, nu suntem noi mai mult decât voi ceilalţi. Foarte simplu, noi recunoaştem necesităţile vieţii şi nu căutăm să ne facem iluzii prefăcându-ne a crede că bărbaţii sunt alcătuiţi la fel ca femeile. Credem în căsătorie, pe care o numim în arabă *nikah,* de unde, bineînţeles, verbul *niquer* (a-ţi bat joc), din franceză. Vezi tu, noi le spunem lucrurilor pe nume. Noi vedem doar noblețe acolo unde voi vedeţi o jalnică necuviinţă.

Georges uitase de mult incongruităţile micului său manual. Acum i se părea că stătea în faţa Adevărului, imposibil de negat, orbitor, simplu, şi totul

se simplifica în inima lui, în creierul lui și în măruntaiele lui, ca într-o operație aritmetică care sfârșește prin a se rezolva.

– Care sunt poruncile Bisericii? Cred că îmi amintesc că era vorba de cinci.

– Nu există Biserică. Există doar supunere.

– Dar cei cinci stâlpi? Nu aveți cinci stâlpi?

– *Chahada.* Ramadamul. Cele cinci rugăciuni zilnice. Milostenia, pelerinajul.

– Asta-i tot?

– Tot.

Încă o dată, Si Yussef ghici întrebarea pe care Georges nu îndrăznea s-o pună.

– Vrei să știi dacă noi trebuie să ne tăiem împrejur?

Georges se uită la Si Yussef cu un aer ciudat:

– Da.

– Nu-i obligatoriu.

– Și atunci, cum te convertești?

– Rostești *chahada,* cu intenția de convertire. De față cu martori.

– Ce este *chahada?*

– „Nu există alt Dumnezeu decât Dumnezeu și Mahomed este profetul său."

– Și este suficient?

– Este suficient.

– Chiar și în franceză?

– Indiferent în ce limbă.

– Sunt sigur că nu există alt Dumnezeu decât Dumnezeu, dar cum aș putea să știu dacă Mohamed este profetul său?

– Nu-i nevoie să știi. Trebuie să crezi. Ca să crezi, trebuie să citești Coranul. Poți încerca și în traducere. Orice ar spune neștiutorii, este permis. Dar ar fi mai bine să înveți araba, pentru că în arabă i l-a dictat îngerul Gabriel.

– Îngerul Gabriel?

– Al cărui nume vrea să zică „Puterea lui Dumnezeu".

– Voi credeți în îngeri?

– E o înfumurare să-ți imaginezi că omul reprezintă încoronarea creației. Așa ceva e demn doar de un necredincios.

Georges rămase îndelung fără să scoată o vorbă. Voia să pronunțe *chahada* acum, dintr-un soi de strengărie, să vadă cum e. În același timp, nu voia să abordeze ceea ce putea să reveleze un nou versant al vieții sale decât cu toată gravitatea de care era în stare.

– Voi nu beți vin?

– Nu.

– Nici nu mâncați carne de porc?

– Nu.

Aprobă printr-o mişcare a capului. Găsea că era bine să te privezi indiferent de ce pentru a accede la adevăr. Dar aici mai era ceva, despre care auzise vorbindu-se, şi nu ştia cum să abordeze subiectul. Îl suci şi-l învârti în capul lui. Simţea că era secret şi sacru deopotrivă. În cele din urmă, nu îndrăzni. Se ridică şi spuse stângaci:

– Ei bine, mulţumesc, domnule.

Si Yussef îl privea; încurcat, şi, printr-un efort de voinţă declanşă întrebarea care, brusc ţâşni ca din puşcă, firesc.

– Nu mai aveţi voi şi ceva care se numeşte „războiul sfânt"? Nu e cumva un al şaselea stâlp?

– Revino mâine, îi spuse maestrul.

2. Georges face pasul

Georges se întoarse a doua zi. Librarul îl recunoscu dintr-o privire şi ridică pentru el covorul.

– Spune-mi cine eşti tu? întrebă maestrul.

Georges îşi dădu numele şi referinţele. Maestrul îl întrebă despre familie, studii, serviciul militar, cunoştiinţele de medicină, vagabondarea de la o religie la alta.

Şedeau alături, Si Yussef ceva mai sus, perna lui fiind mai voluminoasă. În sfârşit:

– Ieri mi-ai pus o întrebare. Djihadul. Noi nu prea vorbim de el, fiindcă azi e mai la modă să fii victimă decât erou şi că n-are rost să înspăimânţi oamenii. Dar islamul nu-i o religie a victimelor. Coranul spune: „Ucide-i pe necredincioşi oriunde îi găseşti." Islamul nu-i în niciun caz o religie intolerantă. I-am tolerat întotdeauna pe *dhimmi:* evreii şi creştinii care locuiesc pe pământurile noastre. Nu i-am împiedicat să-şi practice ereziile, dar n-am făcut din ei egalii noştri: ne plăteau impozite, casele lor erau mai scunde decât ale noastre, şi nu aveau drept să meargă călare. Cu necredincioşii altfel stau lucrurile. Coranul spune: „Când întâlneşti un necredincios ia-i gâtul. Când domini, strânge garoul. "

– Mie îmi puteţi vorbi de războiul sfânt. Eu nu ţin pasul cu moda.

– Coranul spune: „Vi se cere să luptaţi." Şi Al Bokari: „Paradisul se află la umbra săbiilor." Şi Al Muttaki: „O zi şi o noapte de luptă valorează cât o lună de post şi rugăciune." Şi acelaşi: „Săbiile sunt cheile paradisului."

Sângele se înfierbânta în venele lui Georges. Trecuseră treizeci de ani de când tot aştepta să i se vorbească pe acest ton.

– Şi pentru cine luptăm?

– Pentru Dumnezeu. În Univers există trei case. *Dar alislam, daral harb, dar al salam.* (Si Yussef articula magnific frumoasele sunete guturale: în arabă, el vorbea cu o cvintă mai jos decât în franceză.) Casa supunerii, casa războiului, casa păcii. Noi suntem cei supuşi. Cu nesupuşii ne luptăm pentru a-i converti sau a-i distruge: ei trebuie să aleagă. Cu ceilalţi oamenii ai Cărţii, încheiem tratate. Temporare. Un expedient. Adevăratul musulman este războinicul, Cavalerul lui Allah.

– Dar dumneavoastră sunteţi un om cultivat, un savant, un mufti sau un iman, nu ştiu care-i diferenţa: vă consideraţi, oare, ca un Cavaler al lui Allah?

Si Yussef nu răspunse direct. Se ridică şi începu să recite fragmente din Coran cu glasul contralto, pe care-l avea în franceză:

– „Luptaţi pe calea Domnului... Luptaţi până ce nu mai există răzvrătire... Vi se cere să luptaţi... Socotiţi că aţi putea intra în paradis mai înainte ca Dumnezeu să-i recunoască pe aceia dintre voi care au luptat?... Luptătorii care se abţin de la luptă şi cei care luptă pe calea Domnului nu sunt egali... Oricine ar întoarce spatele în ziua luptei va îndura mânia lui Dumnezeu...Dumnezeu îi preferă pe combatanţi necombatanţilor şi le rezervă o recompensă fără margini... Dumnezeu a pregătit pentru ei grădini pe unde curg pâraie: ei rămân nemuritori..." Trebuie ca într-o zi toţi fraţii să trăiască laolaltă şi să nu mai fie persecutaţi. Necredincioşii, creştinii şi eveii ne interzic bomba atomică, dar noi dispunem de alte mijloace şi lumea nu va sfârşi până ce nu vor muri toţi oamenii sau se vor alătura islamului. Şi tu mă întrebi dacă sunt un Cavaler al lui Allah?

Georges se ridicase. Tremura. Căutările lui din adolescenţă se terminaseră. Ştia acum de ce nu se născuse şi el la fel ca ceilalţi. Îşi recăpătă destul de greu suflul pentru a rosti:

– Şi eu vreau să fiu un Cavaler al lui Allah.

Si Yussef clătină din cap:

– Tu nu poţi.

– De ce?

– Nu eşti musulman.

Georges se apropie de maestru, se aplecă, îşi adună ciudat mâinile în chip de porta-voce şi îi şopti la ureche, având grijă ca întreaga lui fiinţă să participe la intenţia sa:

– Nu există alt Dumnezeu decât Dumnezeu şi Mahomed este profetul său.

Avu impresia că ochii i se deschiseseră, că plămânii respirau un alt aer, că întreaga casă tremura în jurul său, că se născuse pentru a doua oară, că ceva se schimbase în univers.

3. Georges își începe pregătirea

Născut în Liban – de unde și franceza sa ireproșabilă –, Si Yussef fusese crescut în Arabia Saudită, în medii puțin favorabile regelui. Era prietenul credincios al unui petro-miliardar, Ben Lachemi, căruia – spiritualitatea sa infailibilă abilitându-l – îi servea de sergent de recrutare. Folosea oameni dotați cu un anume ochi – precum librarul – care îi aduceau numai recruți posibili: lui revenindu-i misiunea de a discerne cine trebuia respins cu vorbe bune, cine putea deveni un credincios adevărat și cine, puțini la număr, să fie angajat într-o bună zi printre Cavalerii lui Allah, expresia referindu-se la toți cei care, de la hegira încoace, se bătuseră în numele Profetului, dar definind de asemenea mai precis un corp de elită, introdus în secret, și a cărui misiune consta în schimbarea istoriei lumii. Spiritualitatea este un domeniu în care puțini oameni dovedesc experiență, mulți n-au nici măcar idee de ea, dar este un teren unde comunicările nu au complexitatea celor care trec prin inteligență sau chiar prin senzualitate: având experiența rugăciunii, adică a comunicării cu incomunicabilul, Si Yussef recunoscuse imediat în vizitatorul său un suflet în căutarea unui cumpărător.

În ceea ce-l privea, Georges deborda de recunoștință, fiindcă, pentru prima dată, concepția sa despre lume se simplifica și pentru că în toată viața nu-și dorise decât simplitate. De existența lui Dumnezeu nu se îndoise niciodată, dar de ce trei persoane într-o singură divinitate? De ce două naturi într-o singură persoană? De ce o naștere virginală, apă transformată în vin, o transfigurare, o resurecție, de ce pâine și vin care nu sunt pâine și vin? De ce trebuia ca adevărul să fie, prin definiție, neverosimil? În islam nu există nimic neverosimil, și inteligența lui Georges era dintre acelea care nu apreciau decât verosimilul. A crede în Dumnezeu, debarasat fiind de tot neverosimilul generat de Hristos, ce ușurare!

După opt zile, Si Yussef îi dădu de înțeles lui Georges că era atât de dotat intelectual încât se impunea să facă studii de teologie într-o medersa[70].

– De teologie?

Georges învățase de pe acum să-și rostească cele cinci rugăciuni zilnice, și îi făcea plăcere să se izoleze pe covorașul cumpărat dintr-un magazin Prisunic, ferit de lume, prosternându-se cu voluptate, încercând să pronunțe în arabă *„Bisimilah – Abdullah"* și simțindu-se cu atât mai sfânt cu cât se deosebea mai mult de materialiștii francezi de vârsta și din mediul său, creștini sau marxiști sau de amândouă. Dar de aici până la a face studii de teologie musulmană... Ar

[70] Școală religioasă musulmană. *(n.tr.)*

fi vrut să obiecteze că nu era acela leacul potrivit lui, dar se abținu. Si Yussef îl fixa cu o privire fără drept de apel:

– Da. De teologie.

Apoi, adăugă apăsat:

– Pentru început.

– Înțeleg, spuse George.

Dar nu înțelegea cu adevărat, doar întrezărea ceva. Rezida în natura lui nu tocmai un fatalism, ci o resemnare care-l predispunea islamului: fie cum o vrea Dumnezeu. Exista o înțelepciune în *Mektub* și în *Inch'Allah,* dar nu era o înțelepciune pasivă, dimpotrivă: era destul să ai un temperament arzător, ca înțelepciunea să multiplice acest temperament prin ea însăși, încât puține lucruri să ți se pară de neînvins.

Georges nu avea să-l mai vadă vreodată pe Si Yussef. Librarul de pe strada Belleville îi spuse că maestrul plecase, cum, nu se știa, unde, nu se știa, până când, nu se știa, nu era cazul să mai insiste.

– Dar rămâi în pacea lui Allah, maestrul nu te uită.

Într-adevăr, nici nu trecu bine o săptămână că un glas de bărbat, necunoscut, foarte accentuat, îi și telefonase lui Georges pentru a-i stabili o întâlnire, într-o seară, la Clichy. Georges simțea că nu era cazul să pună întrebări, că odată intrat în islam, în supunere, el trebuia să lase viața să acționeze cum o vrea ea, până în clipa în care va fi învățat să facă din viață ceea ce voia Allah.

O furgonetă 2CV veni să-l ia de la colțul străzii cu bulevardul Clichy și-l transportă într-o direcție necunoscută lui: ferestrele erau oarbe din interior, nu existau banchete, iar Georges făcu o partidă pe cinste de popou zdrobit, dar natura sa era atât de entuziastă, încât găsea chiar o anume plăcere mistică simțindu-și posteriorul îndurerat.

Un garaj subteran dădea într-o pivniță-moschee. Lui Georges îi fu pe plac faptul că se putea instala o moschee indiferent unde, fără rituri, fără liturghie, fără nicio arhitectură impusă: considera că toate astea îl aduceau pe Dumnezeu mai aproape. Un imam dirija rugăciunea și, între Coranul psalmodiat în arabă și învățătura rostită în franceză, pentru a sublinia că viața și credința nu se deosebesc una de alta, că pământul și cerul nu se deosebesc unul de altul, că politica și religia nu se deosebesc una de alta, că viața și moartea unui brav nu se deosebesc una de cealaltă (și cu atât mai rău pentru lași și netrebnici), Georges se simțea străbătut de un curent electric, pe care îl numi Adevăr. Cum de puteau oamenii să trăiască în afara islamului?

După rugăciune, în mirosuri de ulei și benzină, la lumina unor becuri electrice, care se bălăbăneau la capătul firelor, ceilalți credincioși se grupară în jurul lui Georges. Unii bărboși sau imberbi, mustăcioși sau prost bărbieriți, dar toți impecabil de curați și îți dădeai seama că simțeau o mândrie naivă

datorită acestei curățenii exagerate, fără îndoială, greu de păstrat în condițiile vieții clandestine pe care o duceau mulți dintre ei. Fiindcă, fără să vină cu precizări asupra activității lor, nu făceau un secret în fața lui Georges din faptul că erau clandestini, astfel că acesta, încă din prima seară, avu o nouă viziune, cea a cruciadei în sens invers, grație căreia islamul avea să cucerească lumea. Fiindcă acei Cavaleri ai lui Allah nu muriseră în Evul Mediu așa cum se crezuse, Cavalerii lui Allah galopau mereu și în curând el însuși va face parte dintre ei.

Dar al islam-ul era prezent, fără putință de tăgadă, cu tinerii lui slabi, cu ochi arzători, cu mușchi lungi, stând turcește la baza zidurilor de beton: algerieni guralivi, libanezi cu privirea rezervată, afgani cu înfățișare seniorală.. Dar se resimțea mai ales prezența *Dar al Harb,* și nu din cauza prezenței a doi sau trei europeni întorși din Bosnia, unde se duseseră să li se dea mâna în luptele cu sârbii, ci pentru că marea speranță a tuturor celor prezenți nu consta atât în unificarea țărilor islamice – care dăduse greș întotdeauna în trecut – cât în cucerirea și, într-o a doua etapă, în convertirea țărilor creștine.

Niciun pahar de bere, nicio țigară, nicio glumă jovială: oamenii aceștia erau războinici fără teamă și ireproșabili, frați de electie, Cavaleri ai lui Allah, și Georges se simțea onorat că se afla printre ei, numitorul lor comun constând în respectul nutrit unii față de alții: toți, era limpede, trecuseră prin botezul focului; mulți fuseseră uciși: exista printre ei o exaltare care nu-l lăsa nesimțitor pe Georges.

Începu să frecventeze, convocat fiind, aceste reuniuni secrete.

Dacă era să dea crezare unora care vorbeau de Ahmed Martens la Bruxelles și de Omar Langström la Stockholm, toate speranțele erau permise în bătrâna Europă viermănoasă, care nu mai știa cărui spirit binefăcător sau demon să i se închine. În privința Americii, era o chestiune de viitor. Elita engleză, în orice caz, se dovedea la fel de receptivă față de subversiunea islamică, cum fusese și față de cea comunistă. De altfel, existau acolo elemente de tradiție, fiindcă tatăl lui Kim Philby se făcuse musulman, iar Kim comunist. Parlamentul musulman britanic declarase, fără a suporta urmări neplăcute, că va transgresa legile Regatului Unit care nu se vor dovedi în acord cu Coranul. Germania devenise specialistă în aprovizionarea cu arme, în special provenind din est, și în traficul cu documente false. Actele false proveneau și din Italia, ce servea ca loc de trecere al clandestinilor, care se alăturau filierelor bosniace, și, la Napole sau Caserta, legăturile cu mediile de drept comun aduceau servicii deloc neglijabile. Marea moschee din Milano permitea toate speranțele. Spania se transformase într-o zonă de infiltrare a fraților algerieni și marocani. Belgia și Țările de Jos propuneau o presă oficioasă, susținere logistică, ascunzători pentru arme. Elveția adăpostea Consiliul mondial de apel islamic, în vreme ce nepoții lui Hassan al Banna, fondatorul Fraților musulmani, făceau afaceri dubioase la Geneva cu refugiații politici și cu băncile islamice, din ce în ce mai puternice.

Austria oferea refugiu Ligii islamice mondiale. Norvegia publica revista revoluționară *Muslim Magazine*. Suedia și Danemarca furnizau cutii poștale. Franța era de pe acum parțial colonizată. Bosnia, pământul binecuvântat al Profetului, propunea un banc de probe voluntarilor din Djihad: afgani, pakistanezi, sudanezi, kuweitieni, iordanieni, algerieni, tunisieni, turci, magrebini și occidentali de viță veche, convertiți la singura credință adevărată, dornici să vadă cum ar reacționa la botezul focului sau ar trece proba asasinatului cu sânge rece.

Diverși imami îl marcară pe Georges fără a se deosebi mult unii de alții: toți erau Cavaleri ai lui Allah, slujitori ai adevărului. Georges li se supunea și unora ca și altora, convins că serveau aceeași cauză și încercând o puternică voluptate oferindu-se astfel. Nu își dădea seama, dar li se oferea așa cum, secole de-a rândul, strămoșii mamei sale se oferiseră regelui Franței și cum, de două sute de ani, nu mai găseau pe nimeni căruia să i se ofere. Existase printre ei un zuav pontifical și un suflet nobil în Albert de Mun[71], anarhiști și militanți ai Acțiunii franceze, partizani devotați ai generalului de Gaule sau ai mareșalului Pétain, chiar și un comunist, în anturajul lui Astier de la Vigerie, dar nu avuseseră parte decât de decepții în serviciul cauzei și stăpâni care nu-i depășeau destul în înălțime.

Georges însă își găsise încălțămintea potrivită.

Începură prin a-i cere servicii inocente: să ducă un plic, să livreze o valiză, să transmită un mesaj telefonic, să se asigure că un anume personaj nu era urmărit pe stradă, să verifice că nici el nu era. Nu-și punea întrebarea dacă aceste servicii erau utile, dacă se încadra în instruirea primită sau era vorba de niște curse ce i se întindeau: el se supunea, bucuros de a se supune, fără să pună la îndoială o utilitate finală, indiferent care ar fi fost ea. Nu avea să afle niciodată dacă doi oameni care încercaseră să-i smulgă din mână un colet, nu departe de strada Pigalle și pe care-i pusese pe fugă fără prea mare greutate, fuseseră niște vagabonzi autentici sau niște frați însărcinați să-și dea seama cât de bine stăpânea karatele coreene. Nimeni nu-i mai pomenise de studiile pe care ar fi trebuit să le facă într-o medersa. El aștepta cu răbdare.

Într-o noapte, după terminarea unei ședințe de rugăciuni, în decursul căreia Georges se simțise deosebit de liber, de disponibil, deschis spre Dumnezeu, imamul îl luă de-o parte. Cele două bărbi ale lor, tunse după același model islamic, se apropiară.

– Mâine, la ora 18.35, la cabina telefonică aflată pe avenue de Versailles, vizavi de Galerii. O să sune telefonul. Ridici și spui: „Aștept un apel din Canada". Cel de la capătul firului îți va răspunde: „Iertați-mă. Și eu aștept unul." Atunci ai să faci ce ți se va spune.

[71] Albert conte de Mun (1841-1918) – om politic francez, apărător al unei legislații sociale avansate. *(n.tr.)*

– Şi dacă e cineva în cabină?

– Tu ai să ajungi înainte de ora stabilită şi ai să încerci să rămâi în cabină cât mai mult timp posibil. Altminteri, întâlnirea se amână pentru ora 19.34, dar...

Georges înţelese: era un punct în minus.

– Şi dacă nu mi se dă parola?

– Dispari, verificând dacă nu cumva eşti urmărit. Ai citit cu siguranţă destule romane poliţiste ca să ştii ce trebuie să faci. Nu-i cine ştie ce greu. În orice caz, supraveghează-ţi spatele. Mergi în pace. Fie ca Milostivul să te călăuzească.

Întâlnirea avu loc şi o voce îi porunci lui Georges să se ducă la gara Austerlitz şi să aştepte acolo un alt telefon la ora 20.15, într-o cabină al cărei număr îl primi. Cuvântul de ordine era: „Aştept un apel din Mexic – Din Noul-Mexic, vreţi să spuneţi." În caz de eşec, acelaşi rendez-vous, o oră mai târziu, *dar*...

Georges acapară cabina cu zece minute mai devreme, şi, în ciuda a doi clienţi care nu încetară să-i bată în geam cu monedele de doi franci, rezistă asediului până ce primi mesajul. Interlocutorul său – i se păru că avea aceeaşi voce – îi dădu întâlnire dinaintea unicului telefon public din braseria Berkeley la 21.30. De data asta, un domn corpolent şi roşcovan, cu un aer irascibil, îmbrăcat într-un costum închis la culoare, ocupa aparatul în care emitea nişte mormăieli. Zadarnic îl bătuse Georges pe umăr şi-i băgase ceasul sub nas, domnul continuă să grohăie timp de un sfert de oră, şi, când în fine puse receptorul în furcă, îl fulgeră pe inoportun cu un „Unde ai fost crescut, băiete?" care-l răni pe Georges mai profund decât ar fi vrut. Întâlnirea era ratată. Fu nevoit să aştepte o oră, pe care o petrecu plimbându-se pe Champs-Elysées, ca să nu se facă remarcat în braserie.

La 22.30, rendez-vous-ul nu mai întâmpină nicio dificultate. Sonerie. „Scuzaţi-mă, dar aştept un apel de la Atena. – De la Atena din Grecia sau din Georgia? Coboară în bar. Un bărbat cu ochelari rabatabili, cu cravată grena, citeşte *L'Equipe*. Tu îi vei spune: „Scuzaţi, domnule, nu cumva ăsta e un ziar fascist?" Vei face ce-ţi va spune. Fie ca Îndurătorul să te aibă în paza sa."

Georges coboară în bar. Nimeni nu corespunde semnalmentelor. Un bărbat atletic într-un veston sport şi cotiere din piele, o cămaşă cu colţurile gulerului butonate, spre patruzeci de ani, îşi face apariţia. Ţine sub braţ *L'Equipe*. Se îndreaptă către o masă izolată. Nu se prezentase la ora fixată şi soseşte cu o secundă întârziere. Georges deduce că toate astea nu reprezintă decât un joc de aparenţe înşelătoare pentru a-l pune la încercare. Se dovedeşte autoritar. Se apropie. Bărbatul e cufundat în lectura ziarului larg desfăcut.

– Iertaţi-mă, domnule, nu cumva ăsta e un ziar fascist?

Bărbatul își ridică ochii. Izbucnește în râs. Are o privire sinceră și dinți strălucitori în ordine de bătaie. Francez? Neamț? Englez? Scandinav? Greu de știut. În orice caz, blond, foarte blond. Feroce de simpatic.

– Georges? Salut. la loc. Se saltă pe jumătate pentru o strângere puternică de mână.

– Bun. Ce vrei să iei, frate?

– Un Perrier.

– Da, ei bine, eu, dacă-mi prmiți, voi comanda un whisky făcut din Perrier-ul tău. Te simți șocat? Depășind un anumit nivel, beneficiem de dispense. Tu știi că Profetul n-a spus cu adevărat că nu trebuie să se bea alcool. Mai întâi, el n-a vorbit decât de vin și nu de scotch, și pe urmă a menționat, surata[72] 4, versetul 43: „Nu vă apropiați de rugăciune când sunteți beți în măsură să nu știți ce spuneți." Noi ăștilalți, Cavaleri ai lui Allah, trăind în umbra săbiilor, noi înțelegem ce vrea să zică. Și pe urmă, cum crezi că putem trece neobservați prin lumea modernă dacă practicăm o abstinență totală? Totul e permis când este vorba de un șiretlic de război. Dar tu ești îndreptățit să fii abstinent. Pur și simplu, vei învăța într-o zi, frate, să te abții de la abstinența însăși. Șefule, ce-mi propui ca bourbon?

Comanda fiind dată, necunoscutul se aplecă familiar spre Georges, care îl privea incredul.

– Te întrebi dacă sunt autentic, este? Te întrebi dacă nu cumva sunt o mască în plus? Ei bine, e o atitudine corespunzătoare. Dar nu sunt o mască, sau mai curând sunt doar pentru creștini, acești blasfemiatori care își imaginază că un om poate să fie fiul lui Dumnezeu.

Pentru o clipă, glasul și ochii săi se umplură de furie. Dar imediat începu iar să zâmbească.

– Te observăm de o bună bucată de vreme. Ești asiduu în rugăciune, știi să te descurci în viață, te tragi dintr-o familie care inspiră încredere, ai reușit la toate examenele fără să știi că le treceai. Acum, trebuie să-ți propun ceva. Despre ceea ce ți-a vorbit Si Yussef. Un stagiu de formare în străinătate. Să nu-mi răspunzi imediat. Acesta va fi un stagiu de teologie și, în consecință, de război sfânt. La nivelul tău și al meu, credinciosul este un luptător. A separa religia de război se dovedește a fi la fel de absurd ca și separarea politicii de religie. De parcă n-ai fi tributar adevărului! În cazul tău, nu va fi un simplu stagiu de studiere a Coranului și a armamentului Kalașnikov sau a efectelor semtex-ului. Ești chemat să fii un autentic Cavaler al lui Allah, un combatant clandestin, nu terorist, un vulgar. Nu mă întrerupe. Aceste stagii sunt atât de secrete că... tu mă înțelegi. Rareori ne putem permite să-i lăsăm în viață pe ratații noștri. Dar se mai întâmplă.

---

[72] Capitol din Coran. *(n.tr.)*

Zâmbea.

– De cât timp ai nevoie ca să reflectezi?

Georges ridică din umeri.

– Într-o vreme, voiam să fiu iezuit pentru că Ignațiu de Loyola[73] spune: „Călugărul-soldat trebuie să fie pentru șeful său ca bastonul în mâna unui bătrân."

Își ridică la buze paharul de apă Perrier murmurând, așa cum se cuvine, *„Bisimillah"*.

Bărbatul îl privea ușor amuzat, ușor înduioșat.

– Este un răspuns. Și ție nici măcar nu ți s-a cerut să fii călugăr. Bun. Plătește-ți apartamentul și toate angaralele până la sfârșitul lunii. Ia-ți o cutie poștală pentru corespondență, dar nu-ți încuraja cunoștințele să-ți scrie. Explică-le că ai fost recrutat de o organizație nonguvernamentală și că pleci în Somalia: Somalia e o acoperire bună. Fii gata de plecare peste douăzeci de zile. Ia cu tine Coranul în traducere, dacă ții, dar în curând îl vei citi în original, obiecte de toaletă, chiloți de schimb, dar nu mai mult de zece kilograme. N-are rost să iei cu tine fotografia iubitei. Parola va fi „Cunoașteți povestea lui Io?", iar tu vei răspunde: „O cunosc pe cea a vacii nebune " (din cauza suratei, bineînțeles).

– Poate ne vom revedea, *inch'Allah*. Acum, valea. Ah! nu, așteaptă, două chestiuni. Mai întâi, ai nevoie de un prenume. Ai vreo idee?

– Mahomed?

– Prea avem mulți. O să te cheme fratele Lakhdar. Și rade-ți barba, bătrâne. Nu-ți lipsește mult să fii luat drept un islamist.

4. Georges devine un altul

Georges demisionase din postul său de infirmier. Își achitase facturile de electicitate, de gaze. Ordinul de misiune sosi prin telefon. Georges trebuia să-și depună bagajul într-un anume compartiment de păstrare din Gara de Est și să ia de acolo ceea ce se afla înăuntru. Era un plic conținând un bilet și o rezervare pentru Bruxelles, plus un cuvânt de ordine. Luă trenul din Gara de Nord și își găsi bagajul în plasa de deasupra locului său din clasa a doua. Mereu același joc al aparențelor. Sacul fusese scotocit, dar nu dispăruse nimic, și nimic nu se adăugase. La Gara de Sud, un tânăr belgian, gras, mirosind a varză acră, îl întâmpină pe Georges, venind din spatele lui:

– E trenul de Anvers care tocmai a sosit?

– Nu, trenul de Köln.

[73] Ignațiu de Loyola (1491-1556) – călugăr spaniol, întemeiază Ordinul Compania lui Iisus. Îl pune în serviciul Papei Paul al III-lea care-l transformă în ordinul iezuiților (1540). A lăsat un îndreptar de meditație sistematică: Exerciții spirituale. *(n.tr.)*

– Perfect, frate, vii cu mine.

Cartierul belgo-magrebin din Molenbeek. Pe stradă rătăceau cupluri de bătrâni belgieni ajunşi la sapă de lemn, în vreme ce bande de tineri *dealers* magrebini se bălăbăneau pe sub arcadele porţilor, aşteptând să le cadă în plasă o clientelă sinucigaşă.

O garsonieră.

– Rămâi aici. Să nu ieşi afară. Să nu deschizi la nimeni. Frigiderul e plin, şi în dulap găseşti cărţi despre islam.

Georges găsi patul şi baia meticulos de curate. Îl fură somnul imediat. Renunţase la liberul său arbitru şi nu se simţise atât de liber în toată viaţa lui. Dimineaţă, găsi în fundul frigiderului, îndesat cu de-ale gurii potrivit noii religii, două felii de jambon! O capcană în plus, fără îndoială, dar el simţi dezgust pentru carnea aceea de porc, fără să-şi dea seama dacă era de-adevăratelea sau din complezenţă religioasă.

După trei zile auzii telefonul.

– Lakhdar?

– Eu.

O voce necunoscută.

– În după-amiaza asta, la orele 15, va suna telefonul şi se va opri imediat. Acelaşi lucru după cinci minute. La 15.15, cineva îţi va bate de două ori în uşă. Ai să deschizi. Fără apelurile telefonice nu deschizi la nimeni, chiar dacă arde casa.

La ora 11, sună telefonul şi, apoi, un singur apel respins pe la 13, urmat de bubuituri frenetice în uşă: „Poliţia belgiană, deschideţi!", dar Georges se comportă de parcă nici n-ar fi fost acolo: nimeni n-a mai insistat. După ceremonialul prevăzut, deschise uşa la 15.15 precis. Un bărbat voluminos, dulce ca un rahat-lukum, cu ochii rostogolindu-se ca nişte măsline în ulei, cu degete groase, care păreau lipicioase de parcă ar fi mâncat o prăjitură siropoasă, intră fără să mai aştepte să fie invitat şi se prăbuşi pe unicul fotoliu, ale cărui arcuri se comprimară sub greutatea lui. Era îmbrăcat europeneşte, dar părea să-şi fi lăsat anteriul şi fesul în vestiar.

– Tu eşti Gilles Laglace, născut la Bruxelles în 1970?

– Nu, domnule.

– Ba da. Priveşte.

Levantinul scoase acte deteriorate de prin toate buzunarele, aşa cum ar fi scos de urechi nişte iepuraşi roz un prestidigitator.

– Uite aici, cartea ta de identiate: Gilles Laglace. Uite şi paşaportul: Gilles Laglace. E fotografia ta, nu? Permis de conducere: Gilles Laglace. Cartea albastră: Gilles Laglace. Carnet de cecuri – a rămas virgin: Gilles Laglace.

Georges, aşezat în faţa Levantinului, lua actele unul câte unul. Ardea să pună o întrebare. Dar nu îndrăznea. Dar ei, fraţii lui, cunoşteau întrebările şi dădeau răspunsuri fără să li se ceară.

– Vrei să ştii unde este Gilles Laglace? E mort. Noi i-am furnizat ce trebuia, pricepi? O supradoză. Corpul, am avut noi grijă de el. Dar Gilles Laglace e în viaţă: tu eşti ăla, pricepi? Contul din bancă, are ceva biştari acolo. Codul este 3345, până la urmă ni l-a dat în schimbul ultimei raţii. Bun. Altceva. Aici, ai biografia lui, buletinele şcolare, gradele din serviciul armatei belgiene, fotografia şi scrisorile fostei lui iubite: i-a dat papucii până la urmă, aşa cum fac toate muierile. Le înveţi pe de rost. Mă întorc după patruzeci şi opt de ore să te verific. Nu uita să înveţi cum să-i imiţi semnătura. Acelaşi scenariu la telefon.

Lui Georges îi trebuiră două zile ca să devină Gilles Laglace, nu fără repulsie, fiindcă drogul i se păruse dintotdeauna ca fiind ultimul dintre compromisuri, iar viaţa acelui tânăr, provenit dintr-o familie bruxeleză, mergea din decrepitudine în decrepitudine, şi-i dădea frisoane pe şira spinării. Când Levantinul se întoarse, Georges nu se putu împiedica să nu-l întrebe la ce servea toată acea mascaradă. Celălalt se puse pe râs, arătându-şi toţi dinţii, unii stricaţi, alţii îmbrăcaţi în aur:

– Dacă te compromiţi într-o bună zi, băiete, nu vei fi tu cel compromis. Gilles Laglace, pricepi? Tu poţi redeveni tu însuţi sau un oarecare altul, pricepi? Pe de altă parte, dacă nu mergi pe linia dreaptă, poţi fi judecat pentru fals şi uz de fals, iar justiţia belgiană te va întreba ce s-a întâmplat cu adevăratul Gilles Laglace. De aici pot ajunge la noi, dacă nu-ţi ţii gura... Astfel, fârtaţii te au la mână, pricepi?

– Pricep. Dar aţi remacat că amprentele digitale nu corespund?

– Bineînţeles. N-ai ajuns încă la un astfel de nivel, încât să ţi se fabrice unele care să corespundă. Costă scump aşa ceva, şi tipii nu ştiu dacă meriţi cheltuiala.

Levantinul râdea, degajând un puternic miros de susan:

– Bun. Acum povesteşte-mi viaţa ta, domnule.

Şi după ce Georges povesti tot ce conţineau documentele:

– Asta-i floare la ureche. Povesteşte-mi restul.

Georges îl surprinse: el completase spaţiile albe, prelungind linii de forţă pe care le cunoştea, bănuind aspectele verosimile, inventând posibilul, ca un romancier naturalist, şi scrisese toate astea şi le învăţase, de asemenea, pe de rost. Levantinul zadarnic îi tot punea întrebări, nu reuşi să-i smulgă decât vreo două, trei contradicţii, şi în plus puţin flagrante. Seara, Georges se prăbuşi: nu fusese niciodată aşa de obosit.

A doua zi, intră în posesia apartamentului ce aparţinuse lui Gilles Laglace, în cartierul Sablon. Imobilul arăta respectabil, în apartament, însă, domnea o murdărie dintre cele mai infame, iar Georges îşi petrecu ziua curăţind sala de baie a drogatului: căpătase permisiunea de a-i utiliza cartea de credit şi cheltui mult pe produsele de întreţinere. Seara, aşternu cearşafuri curate peste salteaua

murdară, mai înainte de a trece în revistă sărmanele cărți de science-fiction, jerpelite, pateticele batoane de ciocolată de doi bani, pe care nu le mai mănca nimeni, bluzoanele și blugii dezonorați de duhoarea lor. O viață de om?... O viață a unui tânăr burghez din secolul al XX-lea.

Georges găsi scrisoarea prin care senatorul Laglace, o importantă figură a democrației creștine din Belgia, îi interzicea pe viitor fiului său să i se mai arate. „Ar fi făcut mai bine, gândi Georges, să-l bată la fund când încă nu era prea târziu." Nenorocire Occidentului unde senatorii nu mai îndrăznesc să-și bată fii și preferă să-i lase s-o ia razna în deplină libertate, ajungând până la supradoză.

După trei zile, noul Gilles Laglace plecă la Londra: trebuia să-și perfecționeze engleza, pentru a continua să facă afaceri cu sponsori canadieni. În cincisprezece zile de stagiu, el se obișnui cu personajul său și nu-și mai făcea griji din pricina amprentelor digitale lipsite de autenticitate. Un contact telefonic îi furniză detaliile legate de plecarea sa în Pakistan.

5. Georges este inițiat

La Islamabad, Georges fu întâmpinat de un comandant al serviciilor speciale pakistaneze, care purta turbanul de hagiu. Lui Georges îi dădură lacrimile la gândul că, pentru prima dată în viața lui, se afla într-o țară pe de-a-ntregul musulmană, în inima *dar al islam*-ului, țară pură în credința sa, gata să-i sfideze pe toți necredincioșii lumii: „Mă aflu printre frații mei."

Se trezi luat de o mașină, care nu-l mai lăsă. Fotografii, măsurători antropometrice, radiografii, probe de sânge, vizite medicale, amprente ale dinților. Interogatorii contradictorii asupra vieții lui Georges și a lui Gilles, asupra lui Gilles și a lui Georges, până la detaliile cele mai intime. Interogatorii legate de Coran și de Biblie. Impresia de a fi o haină întoarsă pe dos care nu mai are nimic de ascuns.

Stagiu la universitatea islamică din Pshawar. Vreo douăzeci de studenți munceau împreună șaisprezece ore pe zi: câțiva europeni, o majoritate de resortisanți din diferite țări musulmane. Limba: engleza, considerată de pe acum ca limbă musulmană. Nicio familiaritate între studenți. Fiecare pentru sine, sub ochiul exigent al instructorilor. Rugăciuni, învățarea Coranului, antrenamente fizice, instrucție militară sumară. Rugăciuni, instrucție militară, antrenamente fizice, învățarea Coranului, rugăciuni. Câteva salturi cu parașuta, mai mult o provocare decât o instrucție. Demontarea și remontarea armelor pe timpul nopții: Kalașnikov, Uzi, Skorpion, CZ, HK, Ingram. Tir instinctiv.

Sporturi de luptă, rezistență, agresivitate. Sentimentul că o voință străină punea stăpânire pe voința ta, beneficiind de acordul tău, intuiția de a nu mai fi tu însuți, ci mai bun decât tine însuți. Într-o lună, Georges pierdu nouă kilograme.

După stagiari veneau camioane care îi conduceau în zona tribală ce separă Pakistanul de Afganistan. Erau deghizați în mudjahidini afgani, cu pantaloni largi, cămăși până la genunchi și turban ce putea servi de învelitoare împotriva frigului sau de coardă pentru cățărări. Campau prin grote. Instrucția reîncepu cu mitraliere de 50, carabine de 12, 7, cu mortiere rusești, Dragunov, SAM 7, SAM 14 și alte instrumente de luptă, Red Eyes sau Stingers. Georges îndrăgea armele cu senzualitate și misticism. I se întâmpla să-și aducă aminte cu groază de viața plată, deși dezordonată, pe care o dusese în Franța, și nutrea sentimentul limpede, revigorant, de a se regăsi, acceptând să se piardă.

Apoi, stagiarii fură încorporați într-un detașament afgan care se războia cu alți afgani, și ei musulmani, dar musulmani răi, cărora trebuia să li se bage mințile în cap. Mai ales, se punea problema ca recruții să capete experiența morții acceptată pentru sine, impusă altuia, acea moarte despre care musulmanii afirmă că o iubesc „cum alții iubesc vinul". Georges verifică dacă era vorba de vreo exagerare la mijloc. Suportând consecințele focului, văzându-ți camarazii căzând în preajma ta, ripostând sălbatic, i se păru ca un soi de beție de un fel nou, foarte bine venită, fiindcă permitea în fiecare clipă să fie angajat totul pentru tot și conferea vieții culoare de o intensitate pe care cei pașnici nu aveau s-o cunoască niciodată. Cei rodați, printre care se bătea, îl priveau de sus și cu neîncredere. Complimente, nici vorbă. După două luni, încă nu știa dacă trecuse prin toate probele. Dar într-o seară, când cineva capturase un prizonier, șeful detașamentului îl chemă pe Georges și îi întinse Coltul 11,43, găsit asupra acelui om:

– Îți aparțin. Asta-i recompensa ta.

Nu numai o recompensă, ci de asemenea o încercare. În luptă, Georges trăsese împreună cu ceilalți, zărise de departe oameni rostogolindu-se printre alții. Dar nu știa dintr-o sursă sigură dacă erau unii care îi datorau lui moartea. Acea căpetenie a unui sat, cu turban gălbui, ochii cumplit de învinețiți, cu mărul lui Adam descărnat, pomeții plini de sânge în urma interogatoriilor pe care le suportase, cu barba pe jumătate smulsă, și expresia totuși atât de nobilă și aproape amenințătoare, respira repezit, de parcă ar fi vrut să profite de tot aerul pe care mai putea să-l inhaleze în plămâni: în câteva clipe, nu va mai respira din voia lui, a lui Georges.

Privirile lor se întâlniră. În cea a bătrânului, Georges nu citi nici frică, nici ranchiună: doar resemnare, foarte simplu.

Soarele asfințea printre munți. Afganii și stagiarii nu-l scăpau din ochi pe Georges, prefăcându-se totuși că se uită în altă parte. Aparent impasibili.

Întrebându-se cum avea s-o scoată la capăt. Stagiarii se întrebau în plus cum ar scoate-o ei la capăt, când avea să li se ofere aceeaşi ocazie.

Lui Georges i se părea că ar fi trebuit să rostească o frază memorabilă în clipa executării primului său om. Dar nu ştia ce să zică.

Armă coltul cu acea mişcare violentă pe care o prefera, şi care părea să smulgă chiulasa din corpul pistolului. Îl întrebă:

– Asta-i arma ta?

Bătrânul îşi trecu o limbă vânătă peste buzele subţiri, lipsite de sânge, cu o crustă la comisura dreaptă.

– A mea.

Şi adăugă, pronunţând acele cuvinte pentru ultima oară cu tandreţe:

– *Allahu akbar*. Dumnezeu e mare.

Craniul lui se sfărâmă.

6. Ultima probă

Noua misiune a stagiarilor constă într-o operaţiune poliţienească la Kabul – Kabul târfa, care îi primise pe sovietici cu braţele deschise, care se pervertise în contact cu ei, unde mai dăinuiau încă complici ai occidentalilor, unde credinţa lâncezea, putrezea... Toate astea trebuiau purificate.

Zi de zi, după rugăciunea de dimineaţă, făcută în comun, pe locul campamentului, stagiarii patrulau deghizaţi în vânzători ambulanţi, în şoferi de taxi, în femei voalate. Stăteau cu ochii pe pungaşi, pe femeile lipsite de decenţă, pe bărbaţii care se rugau fără să se spele pe mâini, pe cei prost crescuţi, pe stăpânii cruzi cu animalele. Seara, la şedinţa care servea în acelaşi timp şi pentru rugăciune, în cadrul dezbaterilor religioase şi a îndoctrinării politice, observatorii dădeau raportul. Deciziile erau luate în comun: a doua zi, nelegiuiţii erau luaţi la bătaie, cochetele stropite cu vopsea, se tăia mâna hoţilor. Mai întâi surprins, Georges cedă în faţa evidenţei: societatea are datoria să se protejeze, să-i ocrotească pe cei buni împotriva celor răi. Încerca o mare mândrie la gândul că cea căreia îi aparţinea nu se temea să meargă până la capătul logicii sale. Ştia bine că dorinţa lui de putere îşi găsea putinţa împlinirii: biciuind vicios un delincvent, încerca plăceri aproape erotice, şi mă rog, de ce nu? E foarte corect ca ocrotitorii societăţii să se aleagă cu satisfacţii de pe urma meseriei exercitate, iar condamnarea dorinţei de putere nu-i decât o iluzie creştină în plus.

Grupul de origine alcătuit din douăzeci de stagiari îşi pierduse coeziunea. Chiar de la început, unii nu dovediseră forţa fizică sau morală de a continua antrenamentul şi dispăruseră fără ca cineva să întrebe ce se întâmplase cu ei:

cei slabi meritau ce era mai rău. Unii fuseseră de pe acum trimiși în misiune. Alții fuseseră uciși sau se aflau printre ei ucigași care nu erau buni de nimic altceva... Într-o bună zi, câțiva scăpați teferi aflară că instrucția lor la Kabul luase sfârșit: plecau cu destinația Peshawar. Georges nu se miră. Nu se mai mira de nimic. Trăia de pe o zi pe alta, satisfăcut de a nu fi, din zi în zi, decât un instrument tot mai perfecționat.

La Peshawar, primi, la fel ca și camarazii lui, haine europene pe care le îmbrăcă amuzat. Cum adică, gata cu turbanul, cu anteriul? Blugi și o cămașă? Ei bine, de ce nu, dacă asta era voința lui Allah și, în drum spre Islamabad, traseră la un hotel, dându-se drept turiști.

Dar turiștii nu aveau să-și irosească timpul vizitând țara: simțeau cu toții că intraseră pe mâna cuiva aflat la un nivel superior, că se aștepta de la ei altceva, acum, decât curaj, rezistență și neîndurare. Bănuiră că fuseseră aleși să facă parte dintre Cavalerii lui Allah.

În fiecare zi, luau autobuzul (al cărui șofer, șezând ceva mai la o parte, ceda jumătate din loc lui Dumnezeu pentru a fi mai bine apărat împotriva accidentelor). Se duceau într-un palat vechi unde instructori palestinieni, foști membri din Fatah sau din Septembrie negru, predau cursuri de război revoluționar și de organizare a rețelelor clandestine, citând exemple din propria lor experiență, dar și analizând activitățile Brigăzilor roșii, ale Acțiunii directe, ale Căii luminoase, ale Mișcării M 14 și chiar a grupărilor de amatori, cum ar fi Nemulțumiții lui Dumnezeu, care, în Algeria, își rădeau genele și sprâncenele, își tăiau un deget de la mâna dreaptă și nu ucideau decât marțea și joia. Aceste cursuri alternau cu exerciții practice, filaje, percheziții, despre care studenții nu știau niciodată dacă erau manevre de antrenament sau dacă șefii lor îi foloseau pentru misiuni cu adevărat utile.

În aceste medii islamice unde se aflau umăr la umăr suniți și șiiți, unde moderații erau considerați trădători, unde societățile secrete proliferau și se interferau, era dificil să afli pentru cine anume lucrai. Ambiția lui Georges era să-i rămână credincios lui Si Yussef, care nu-și recunoștea decât un singur stăpân: miliardarul saudit Ben Lachemi. Dar, în realitate, această condiție de vasal era incertă, și ceea ce făcea distincția, în mintea lui Georges, dintre buni și răi, nu reprezenta calitățile lor intrinsece, ci diferența mult mai fundamentală dintre „noi" și „ei", definindu-se, la drept vorbind, printr-o tautologie „noi suntem noi". Tot așa interpretau și instructorii sau imamii, vânând mereu mișei, suflete blestemate, simulatori, șovăituri, molâi, apostați, agenți dubli, contravenind purității integrale a salafiștilor.[74]

Nu era simplu nici să înțeleagă care dintre imami era căpetenia celorlalți și dirija stagiul. Totuși, cel mai bătrân părea să aibă un plus de autoritate. Într-o zi:

[74] Salafiyya – curent reformist al islamului care propovăduia din seclul al XIX-lea întoarcerea la religia pură: salafi. *(n.tr.)*

– Îl cunoşti pe Si Driss Mansur? îl întrebă el pe Georges, pe un ton indiferent.

Se plimabau prin ceea ce fusese seraiul palatului, în jurul unei fântâni secate.

– Îi cunosc numele.

– Cu ce se ocupă?

– Oficial, este medic, dar are legături cu Ben Lachemi, pe lângă serviciile speciale pakistaneze. Cel puțin, aşa se aude pe la noi.

Imamul îşi molfăi limba peste gingiile lipsite de dinți.

– E un trădător. Lucrează pentru marele Satan american, iar tu, Lakhdar, ai fost desemnat să-l execuți, *inch'Allah*. Cherif şi Tahar sunt la ordinele tale. Montezi acțiunea, şi mi-o prezinți. Ai două săptămâni. Eşti scutit de cursuri.

Cherif era originar din nordul Franței, Tahar din Kabil. Georges le vorbea cu plăcere în franceză. Le stima calitățile profesionale. Nici o familiaritate nu-i lega pe cei trei. Ar fi putut accepta tot aşa de bine şi alți coechipieri.

Pentru prima dată, Georges exercita o acțiune de comandă. Îşi intră în rol, lucrând la fel ca şi ceilalți, dar nu le lăsa nicio îndoială asupra autorității cu care era învestit. În zece zile, domiciliul lui Driss Mansur fusese reperat, obişnuințele lui înregistrate şi verificate, arma aleasă, toate detaliile operațiunii puse la punct. Georges îşi prezentă proiectul imamului care, ghemuit la poala unui zid îmbrăcat în faianță emailată de culoare verde, molfăia ceva: îi plăcea să-şi dea aere de bătrân înțelept.

– De acord. Ai nevoie de un om în plus care să-ți furnizeze arma, fiindcă nu vreau să iei o armă din serviciu. La intrarea pe ulicioara unde locuieşte Mansur, ai să vezi un vânzător de ardei. Tu ai să fii o biată văduvă, lipsită de un soț care să-i facă piața. Makarovul se va afla pe fundul sacului, cu un amortizor gata montat. Pe urmă, ai să te descotoroseşti de el în cabina unui camion care va trece în acel moment. Deci, ne mai trebuie şi un şofer. Mă ocup eu de asta.

După o clipă de gândire, bătrânul imam râse pe înfundate, deşănțat:

– Lakhdar, tu ştii să mergi ca o femeie?

– Ştiu. Am învățat la Kabul.

În ziua execuției, cei trei principali protagonişti se reunire pentru ultima dată într-o încăpere pe care o închiriaseră în *Holiday Inn*. Verificară unul câte unul toate amănuntele operațiunii, care, altminteri, avea o concepție dintre cele mai simple. Cherif, fiind blond, trebuia s-o facă pe turistul din cartierul Rawalpindi, cu pitoreştii lui localnici care suceau capul găinilor şi vânzătorii de bărbi false, cu vacile şi caprele circulând pe ulițe, cu pârâiaşele servind de canale de scurgere, cu ligheane şi adăpători. Apoi, de îndată ce se vor auzi cele două detunături, înăbuşite de amortizor, o va rupe la fugă cât l-ar fi ținut picioarele strigând „hoțul": astfel, într-un prim timp, va fi deturnată atenția de

la femeia voalată care s-ar putea îndepărta mai discret, şi, într-un al doilea timp, camuflându-se originea loviturii.

Tahar, care se confunda mai uşor cu mulţimea, ar supraveghea casa lui Driss Mansur, pentru a se asigura că era singur la ora stabilită, apoi urmând să-i servească lui Lakhdar de gardă de corp, pentru cazul improbabil în care ar fi urmărit.

Cherif şi Tahar plecară unul după altul şi Georges rămase singur. Pulsul lui era liniştit. Să ia o viaţă nu-l afecta deloc. Buna reputaţie a lui Driss Mansur, care trecea drept cel mai caritabil dintre musulmani – chiar dacă proceda la amputarea mâinii unui pungaş, o făcea cu toată consideraţia –, nu-i inspira niciun scrupul. Imamul îi spusese: „Eşti eliberat de toate. Nu mai eşti tu însuţi. Eşti o armă." Şi el îi dădea crezare.

Făcu o mică rugăciune, rostind surata *El-Qadar*, „Destinul", preferata lui:

– În numele lui Allah, Îndurătorul, Milostivul.
„Noi am făcut să cadă noaptea destinului.
„Ştii tu măcar ce este noaptea destinului?
„Valorează mai mult decât o mie de aştri.
„În timpul acestei nopţi, îngerii coboară, precum
Spiritul, cu învoirea
Domnului lor, pentru a pune pe pământ ordine în toate.
„Noaptea destinului înseamnă pace şi mântuire, până în zori de zi."

Părăsi hotelul, ducând cu el un sac din plastic, şi ajunse în dreptul unei clădiri vechi cu două ieşiri şi un labirint de coridoare, pe unde nu întâlneai niciodată picior de om. Într-un colţ întunecos, îşi scoase cămaşa şi pantalonii, le puse în sac, de unde scoase o rochie de femeie pakistaneză, cumpărată de la un negustor de haine vechi şi mirosind încă amestecat a rufă spălată şi mirodenii, cu un iz de flori pe jumătate putrezite. O trase pe el şi ieşi într-o altă stradă. Mergea fără să exagereze cu legănarea şoldurilor: nu era cazul să-i şocheze pe apărătorii virtuţii islamice, care, la cea mai mică provocare, l-ar fi împroşcat cu vopsea verde. Zâmbi la gândul că i-ar fi fost mult mai greu să se deghizeze în femeie în Occidentul corupt. Aruncă sacul într-o pubelă.

Se înserase. Numai minaretele albe străluceau încă pe cer, în vreme ce acoperişurile caselor se cufundau în penumbră. Chemările la rugăciune se auziră brusc din toate părţile, uşor decalate din secundă în secundă şi din moschee în moschee, transmise maiestuos de difuzoare sau anevoios de glasul tremurat al unui muezin întârziat. Georges îşi simţea ochii umezi la gândul acestui pământ care implora cerul, în pace şi adevăr.

Se opri să-şi consulte ceasul. Nouăsprezece fără douăzeci şi trei. El cronometrase itinerarul la minut. Avea un avans de două minute. Încetini viteza şi ajunse în colţul ulicioarei la nouăsprezece fără optsprezece. Vânzătorul de ardei roşii, verzi şi galbeni era prezent cu taraba lui. Un camarad de stagiu. Georges cumpără două livre de ardei. Vânzătorul scotoci sub tarabă şi scoase un sac din material plastic în care îi puse. Georges plăti în bani mărunţi. Sacul cântărea pe puţin trei livre. Georges îl ascunse sub văl şi-l pipăi. Arma era acolo. Se uită în jurul lui. Tahar se apropia scărpinându-se în cap: Si Driss Mansur era singur. Georges pătrunse pe ulicioară. Trecătorii erau rari. Îşi scoase Malakovul din sacul cu ardei pe care-l scăpă ca din nebăgare de seamă şi nimeni nu i-l aduse înapoi. Merse până la portiţa cu numărul 9, pe care o fotografiase cu zece zile mai înainte. Un singur canat, deschizându-se spre dreapta. Cu nasul pe sus, cu camera în bandulieră, Cherif examina cu o curiozitate susţinută balcoanele cizelate care se ridicau deasupra ulicioarei. Purta nişte bascheţi comozi, ca să-şi poată lua picioarele la spinare. Georges bătu în poartă. Pe dreapta lui, remarcă o ladă de gunoi prost închisă, de unde dădeau pe dinafară ziare şi frunze de legume, străbătute de un tremur uşor, de parcă în interior s-ar fi agitat un şobolan. Georges mai bătu o dată. Poarta se deschise. Verificaseră de mai multe ori că, seara, după ce bona pleca, bunul doctor Mansur deschidea în persoană. Şi, efectiv, el îşi făcu apariţia în cadrul porţii:

– *Salamu alaykum.*

Era într-adevăr bărbatul cu ochelari, cu buze groase, barba despicată în două, un turban pus strâmb şi pântecele ovoid, al cărui portret fusese examinat de Georges de atâtea ori. Georges îşi dădu la o parte vălurile. Ştia că avea un cartuş în magazie şi siguranţa ridicată. Apăsă pe coada trăgaciului, ochind vag inima: de la distanţa aceea, arma de 9 milimetri, deşi încărcătura fusese redusă pentru diminuarea zgomotului şi a razei de acţiune, nu putea să nu-l ucidă. Pfft! Şi încă o dată pfft, ca să fie mai sigur! Trădătorul se curbă în două, apăsându-şi mâinile pe piept. Sângele ţâşni. Omul se rostogoli pe jos. Georges auzi o maşină care se apropia: trebuia să fie camionul, în cabina căruia... Se întoarse. Nu era camionul, ci o maşină a poliţiei din care săriseră rapid trei poliţişti.

Georges nu ştia nimic despre relaţiile stăpânilor săi cu guvenul pakistanez. Fără îndoială, organizaţia lui Ben Lachemi era tolerată, dar rămânea secretă. În orice caz, nici nu se punea problema să se lase prins de nişte imbecili de poliţişti. Instinctiv, trase spre primul. Percutorul clănţăni în gol: în Makarov nu se aflau decât cele două cartuşe necesare executării trădătorului.

Să fugă?

Georges era încercuit. Schiţă o postură de karate, la care cel mai înalt dintre poliţişti îi aplică bastonul lung în cap şi, profitând de năuceala lui, ceilalţi

doi îi răsuciră braţele la spate, îi puseră cătuşeşe la mâini, îl aruncară în maşină şi se aşezară peste el. Cherif plecase în galop. Tahar nu avusese timp să intervină. Georges rămăsese singur. Pentru prima dată de la convertirea sa, i se făcu frică de acest islam seducător şi necruţător al cărui capac se închidea asupra sa.

Închisoarea se dovedi pe potriva aşteptărilor lui Georges: celulă strâmtă puţind în acelaşi timp a detergent şi a excremente, pereţi din piatră masivă de lăţimea zidului, o scândură groasă fixată în zid, servind de pat, o ferestruică cu grilaj sus de tot, o căldare zis igienică. Căldură.

Îşi îngropă capul în mâni, încercând să-şi ogoiască durerea care-l sfredelea. Cultura sa occidentală îl incita să pregătească interogatoriul la care, mai curând sau mai târziu, va fi supus, dar ştia că recitarea Coranului i-ar aduce o mai mare linişte şi, prin urmare, îl va ajuta să răspundă mai inteligent. Din timp în timp, versetele pline de seninătate pe care şi le rememora erau străbătute de fulgere: teama da tortură. Dar acestor temeri li se adăuga o curiozitate: „Voi fi în stare să rezist?" Auzise vorbindu-se că bătrâni musulmani îndurară chinuri atroce în Algeria fără să cedeze, fiindcă recitaseră neîntrerupt Chahada, dar el era încă departe de acea sfinţenie.

Îi luaseră ceasul şi pierdu rapid noţiunea timpului. Război în toată regula. Nu ştia dacă stătuse o oră sau două sau o noapte întreagă în celulă, când veniră după el. Lumina cenuşie răspândită de ferestruică nu-i furniza nicio informaţie.

Sala interogatoriului nu-l surprinse mai mult decât celula. O masă, un scaun pentru cel care conducea interogatoriul, doi poliţişti gata să intervină şi el, Georges, în picioare, în veşmintele femeieşti, de faţă cu un colonel din armata pakistaneză, o mustăcioară cam prea lungă pe o faţă cam prea adipoasă ca să pară britanică, dar atitudinea imperială nu lipsea. În engleză:

– Cine eşti? Nume? Prenume? Naţionalitate?

Şi brusc Coranul, care sălăşluia în Georges, glăsui în locul lui:

– Nu răspund.

Fără ocolişuri.

Colonelul îşi ridică elegant sprânceana stângă, cum se procedează în romanele victoriene:

– Cred că n-am auzit bine. Numele? Prenumele? Naţionalitatea?

Dar Georges clătină din cap negativ:

– Nu răspund.

– Ascultă, amice. Ai fost prins în flagrant delict de asasinat. Driss Mansur este un personaj cunoscut, iar mass-media se va dezlănţui pe tema lui. Putem, bineînţeles, să lăsăm justiţia să-şi urmeze cursul. Poate ştii că la noi, un adulter se pedepseşte cu o sută de lovituri de bici, cărora arareori îi supravieţuieşti, darămite un asasin... Dacă asta vrei, treaba dumitale, şi să nu-ţi treacă prin

minte că în calitatea dumitale de străin... Dimpotrivă. În schimb, cu noi ăştilalţi, există o marjă de negocieri. Nu ţinem să ne stricăm relaţiile cu prietenii noştri occidentali şi suntem gata să le expediem fără prejudicii pe aceia dintre resortisanţii lor care au devenit indezirabili. Trebuie doar ca noi să ştim cine eşti, din ce motiv l-ai asasinat pe Si Driss Mansur. Deci... nume, prenume, naţionalitate? termină el înr-un surâs indulgent, pe un ton mieros, cu care unii îi prostesc pe copii.

– Nu răspund, făcu Georges, mintea lui fiind obsedată de surata *El-Asr:* „Da, omul e supus păcatului, dar nu şi cei care au credinţă, care împlinesc fapte mântuitoare, îşi recomandă mutual adevărul şi se îndeamnă unii pe alţii la răbdare."

Colonelul se înfurie:

– Câine de *kafir!* Nu înţelegi că-ţi propun ultima şansă de salvare? Altminteri, vei fi judecat ca unul de-al nostru sau ca un apatrid care a violat frontierele Pakistanului! Nume, prenume, naţionalitate!

Două glasuri se făceau auzite în inima lui Georges: unul psalmodia resemnat Coranul, celălalt se îngrijora în franceză: ce tortură îmi vor aplica?

– Nu răspund.

Pakistanezul îşi aranja hârtiile şi creioanele. Poliţiştii îl conduseră pe Georges în celulă. I se păru liniştitor că era aceeaşi, cu acelaşi graffiti pe zid, scris într-un alfabet –georgian? armean? – pe care nu-l cunoştea, dar care, erotic sau politic, îi dădea iluzia că se afla acasă.

Avură loc şi alte interogatorii, la intervale neregulate, şi prima întrebare era mereu aceeaşi: „Cine eşti?"

Georges se convinsese că, dacă respingea această întrebare cu dispreţ, dacă refuza să-şi declare identitatea, dacă se închidea într-un cocon impenetrabil de tăcere şi virtute, anchetatorii puteau să-l sfărâme, dar nu l-ar fi putut deşira:

– Nu răspund.

Şi nicio tortură. Pur şi simplu, colonelul devenea tot mai pesimist: „Nu vreau decât să te ajut, dar există nişte limite... " Faţa lui lunară devenea tot mai palidă, iar mustaţa, din ce în ce mai puţin britanică, începea să atârne periculos de ridicolă. Dintr-o clipă în alta, gentlemanul avea să cedeze locul islamistului.

Brusc, se schimbă macazul.

Georges fu condus într-o încăpere cu lambriuri dintr-un lemn închis la culoare, cu abajururi verzi. Climatizoare vâjâiau la ferestre. Un englez de viţă veche, aproape caricatural, sfrijit, cămaşă şi şort de culoarea rezedei, şosete albe până la genunchi, o mustăcioară ca o periuţă de dinţi, asta măcar reuşită, o înfăţişare care sugera soldatul sub aspectul civil şi civilul sub aspectul militar, îl privea cu un aer vag amuzat, să-l vadă aşa de murdar, într-o rochie cu voal, o echimoză pe frunte şi cătuşe la mâinile aduse în faţă, pentru un spor de confort:

– Ia loc, bătrâne. Nu prea pari în cea mai bună formă a dumitale. Păcat, păcat. În sfârşit. Permite-mi să mă prezint: colonel Collins, din SIS. Te-ai băgat într-o belea ciudată, permite-mi să ţi-o spun, au fost exercitate unele presiuni. Driss Mansur a murit şi presa nu conteneşte să vorbească despre asta. Totuşi, arestarea dumitale n-a fost dată publicităţii. Prietenii noştri pakistanezi vor să afle adevărul, asta-i tot. Nu se consideră nişte îngeri ai răzbunării, dar, când lucrezi în domeniul informaţiei, deţii supărătoarea manie de a te încăpăţâna. Aşadar, bătrâne, eu sunt autorizat să-ţi propun următoarele: dumneata le dai numele, prenumele, naţionalitatea, iar eu te conduc la aeroport cu garanţia de a ajunge în ce ţară vei dori. Asta le va permite, înţelegi, să închidă dosarul. Între noi fie vorba, le-ar conveni mai mult: dumneata reprezinţi un culpabil incomod. Ei ar prefera altul, de o origine după preferinţa lor, şi-l vor găsi, să nu-ţi faci probleme – cine ştie? poate că ocupă de pe acum celula vecină cu cea a dumitale, bătrâne –, dar trebuie totuşi să se descotorosească mai întâi de dumneata. Deci: nume, prenume, naţionalitate, şi ai şi luat avionul. Biletul gata plătit. *Business class.* Regret: Si Driss Mansur nu merita o premieră. Aşadar?

Colonelul Collins îşi ţinea creionul fin de argint, cu mină, suspendat deasupra unui bloc legat în piele.

Georges clătină din cap.

Mai întâi, nu vedea de ce ar da crezare promisiunilor unui englez care putea foarte bine să lucreze pentru Pakistan. Dar, chiar dacă l-ar fi crezut, i s-ar fi părut că-şi reneagă credinţa islamică acceptând să părăsească jocul datorită complicităţii unui occidental. Merita mai degrabă să moară.

– Nu răspund.

Chipul şi aşa slab al colonelului Collins se lungi şi mai mult, într-o expresie nemăsurată de sincere condoleanţe, frizând clovneria:

– În acest caz, bătrâne, îmi pare nespus de rău, va trebui să nu ne porţi pică, dar...

Îşi scutură capul de sus în jos, pentru a preciza mai bine.

După ce marcă o mică pauză, făcu un gest descurajat în direcţia gardianului.

Se mai scurseră câteva ore. Georges, în celula sa, recita din Coran. Din păcate, învăţase prea puţin pe dinafară şi se vedea obligat să rostească mereu aceleaşi fragmente din surate:

– „Noi am făcut să cadă noaptea destinului... Valorează mai mult decât toţi aştrii...

„Da, omul este sortit pieirii, mai puţin cei care au credinţa... Pacea şi mântuirea, până la revărsatul zorilor..."

Gardienii veniră după el. Simţea că sfârşitul era aproape. Pe coridor, îl revăzu pe ofiţerul pakistanez care, cu mustaţa uleioasă, îşi îndepărtă escorta:

– Mai ai încă o şansă, dacă vorbeşti. Ultima.

Georges zâmbi. Începuse să creadă că renunțaseră să-l mai tortureze. Se simțea în același timp ușurat și decepționat: nu va mai afla niciodată dacă ar fi putut rezista.

– Nu răspund.

Legătura pe ochi. Camioneta. Maidanul. După noaptea umedă a închisorii, razele sarelui alunecându-i pe frunte, pe obraji, pe brațe, îl bucurau, îi curățeau trupul. Încercă senzația că se simțea mai puțin rău. Sfârșitul care se apropia nu-l neliniștea deloc. Dar îl sâcâia faptul că trebuia să moară în veșminte de femeie. Era în continuare legat la ochi. Îl sprijiniră de un stâlp și-i legară brațele în spatele lemnului scorojit.

Glasul ofițerului pakistanez:

– O țigară?

Georges clătină din cap: nu fumase niciodată.

– Bea un gât.

Mirosul de paie fermentate al whisky-ului îi gâdilă nările. Îi plăcuse această licoare produsă de un popor simpatic și rebel, pe cale să-și recucerească libertatea. Ar fi băut cu dragă inimă o înghițitură pentru a se ajuta să facă saltul cel mare, dar simțea o altă dorință, mai nobilă, mai restrictivă, aceea de a îndeplini până la capăt voința lui Allah. Glumi:

– Ce părere aveți, n-am intenția să merit pe deasupra și optzeci de lovituri de bici!

Aceasta era pedeapsa pakistaneză pentru un musulman surprins consumând alcool.

O lungă tăcere, în timpul căreia Georges își încorda și destindea mușchii pe rând, fără să-și dea seama cum ar fi fost mai bine să primească gloanțele. Avu un gând pentru mama sa și crezu că detectează o fatalitate în destinele lor conjugate. Tăcerea se eterniza.

– Dezlegați-l, se auzi glasul ofițerului pakistanez.

Cu legătura de pe ochi ridicată și mâinile eliberate, Georges se uită în jurul lui și nu văzu niciun pluton de execuție, ci chipurile fraților ridate de zâmbete: imamul care ordonase acțiunea era prezent, molfăind întruna, și Cherif amuzat, și Tahar respectuos, și ofițerul englez cu mustăcioara lui reușită, toți în rolurile lor, și vânzătorul de ardei grași, și cei trei polițiști, și Si Driss Mansur cu barba lui bifurcată și pântecele oval, surâzător pe sub ochelarii medicinali. O bucurie nepământeană, bucuria islamului veritabil, izvora din toate fețele. Toate aceste trupuri se îngrămădeau unele în altele, în îmbrățișări, râsete, frisoane, lacrimi, o încredere reciprocă, certitudinea de a nu mai fi unul singur, ci mai mulți într-unul singur, de a fi împreună cu Dumnezeu.

– Nu înțeleg, i se adresă Georges doctorului Mansur. Deci nu te-am ucis?

Mansur râdea cu bunătate:

– Sigur că nu, sigur că nu, crede-mă, sunt teafăr și sănătos. Aveam o pungă de vopsea roșie pe stânga mea. Și, mulțumită lui Dumnezeu, nu sunt un trădător, ci un frate.

– Şi Makarovul?

– Încărcat cu gloanţe oarbe.

– Atunci, cum de a mai plecat şi a doua împuşcătură?

Imamul, ofiţerul „pakistanez" şi ofiţerul „britanic" schimbară o privire admirativă. Lakhdar pusese o întrebare corectă. Dacă prima încărcătură era cu glonţ orb, chiulasa n-ar fi putut relua poziţia de tragere pentru o a doua împuşcătură.

Ofiţerul „britanic" ridică din umeri şi recunoscu:

– Ţeava fusese obturată.

– Bine, bine, de acord, spuse Georges nerăbdător (ar fi trebuit să bănuiască). Dar...

Voia să înţeleagă esenţialul:

– De ce nu m-aţi torturat?

Cei prezenţi se uitară unii la alţii.

Doctorul Driss Mansur fu cel care luă cuvântul:

– Da, bineînţeles, am fi putut să te torturăm ca să vedem cum reacţionezi. Dar tortura, frate, e ceva delicat. Ai fi putut să ne porţi pică mai târziu, şi n-am vrea să ne lipsim de serviciile tale. Dacă nu vorbeai, până unde am fi putut merge? Şi dacă vorbeai, ce aveam să facem cu tine, care ne-ai costat de pe acum destul...? (făcu gestul de a pipăi bani.) Sunt medic şi pot să-ţi spun că, până la urmă, toată lumea vorbeşte: când? la ce nivel al durerii? Clinic, e interesant, dar este atât de aleatoriu, totul depinde într-o mare măsură de ce a mâncat respectivul, de ce a băut sau de veştile primite în acea zi, de starea sănătăţii, de prejudecăţi, de imaginea făcută despre sine însuşi... Nu, tortura nu se justifică decât în cazuri precise, limitate, când nu trebuie să şovăi s-o foloseşti. Dar tocmai aici se complică lucrurile, fiindcă e nevoie de profesionişti care nu pot fi formaţi decât pe cazuri concrete, şi de astea ducem lipsă... Nu te-am torturat pentru că nu am fi ajuns nicăieri. Ai trecut de toate încercările, Lakhdar, şi acum ştim că în orice împrejurare vei fi în slujba Îndurătorului, a Milostivului. Slavă lui. El are putere asupra tuturor lucrurilor.

Formule atât de orientale – atât de emoţionante să le auzi într-o limbă aşa de pragmatică cum este engleza. Frunţile radiau, mai mult decât gurile sau ochii. Lakhdar se uita în jurul lui. Simţi că Georges, fiul mamei sale, nu mai exista: „Mamă, adio!"

Şi rosti foarte încet:

– *Allahu akbar.*

Se consideră înrolat pentru eternitate.

CAPITOLUL VI

Allahu Akbar

1. Georges şi 2K

Martin îşi recăpătă cunoştinţa într-un loc care mirosea a ulei şi a benzină. Stătea culcat, nu era legat, nu suferise nicio contuzie, nu i se ridicase nici portofelul, nici actele de identitate pe numele de Jean Breton, nici cuţitul elveţian. Se gândea în acelaşi timp la misiune şi la Gisèle, apoi la persoana sa: unde se afla? de cât timp era acolo? Lăsă să treacă un minut mai înainte de a-şi smulge cagula îmbibată în cloroform care-i acoperea faţa. N-ar fi fost mai bine să le ascundă răpitorilor că-şi recăpătase cunoştinţa? Erau lecţii învăţate la Hereford, şi acum îi veneau în minte. Dar cum nu se auzea niciun zgomot, până la urmă îşi scoase masca: dar nu văzu mai mult, fiindcă locul unde se afla era complet cufundat în beznă.

Începu atunci să se târâie, să pipăie, şi constată că se afla într-un spaţiu din beton, cu un capac de lemn, de aproximativ doi metri lungime, pe un metru cincizeci lăţime şi un metru cincizeci înălţime. Mirosul de bezină te trăsnea la cap şi, pe mâinile care pipăiseră, Martin simţea din ce în ce mai mult prezenţa unui corp străin şi gras. Nu încerca, la drept vorbind, spaimă. Se întreba dacă va fi nevoit să aplice curând catehismul prizonierului, predat de SA. Se mai întreba, curios, aproape detaşat, în mâinile cui căzuse: iugoslavi, monterossieni? Dar puteau fi şi musulmani, iar misiunea cu care era însărcinat 2K, presupunând că o cunoşteau, nu putea să le displacă sub niciun aspect. Principala grijă a lui Martin era pentru Gisèle: agent puţin experimentat, reacţionase oare aşa cum prevedeau instrucţiunile? Se întorsese la *Vrhunaţ,* dăduse raportul la Centrală? Dacă nu cumva fusese şi ea răpită...? În orice caz, nu-şi mai făcea nicio iluzie: misiunea *Murmel* era moartă şi îngropată.

O rază de lumină pe plafon. Plafonul se ridică. Se întinde o mână. Martin se ridică. Urmează interogatoriul. Dacă a fost răpit, să însemne că nimeni nu se lăsase înşelat de „ziaristul" Jean Breton? Deloc sigur: toată lumea răpeşte

pe toată lumea în țara asta. Va încerca s-o țină una și bună că e Jean Breton. Dacă nu merge, atunci, nume, prenume, matricolă și gata. Oamenii din SA nu vorbesc. Dacă îl torturează, o să mai vadă el. Găsești întotdeauna cu ce să te sinucizi, iar creștinismul permite suicidul când are ca scop să nu-ți trădezi aproapele. 2K își dă curaj cu deviza sa: *Duc in altum.* Avea să fie pusă la încercare.

Mâna musculoasă îl ajută pe Martin să se cațere. Se află într-un garaj, iar el zăcuse în fosa mecanicului. La lumina becurilor care atârnă din plafon se pot distinge bârnele de oțel. Se aude vâjâitul unui grup electrogen. Mâinile lui 2K sunt pline de unsori. E înconjurat de trei bărbați cu mutre suspecte, cu părul zburlit dar bărbia rasă: nu sunt cetnici. Toți trei sunt înarmați cu puști Kalașnikov, unul o poartă pe burtă, altuia îi bate fesele, iar al treilea o ține în mână. Nu sunt amenințători, mai curând în gardă. Se țin la distanță de prizonierul lor. Pardoseala de beton e plină cu pete de ulei.

Cei trei îl încadrează și se pun în mișcare. El își dă seama ce vor de la el și se lasă condus unde intenționează ei. Ies afară, nu prin ușa mare închisă cu un oblon de fier, ci printr-o ușiță laterală. O scară metalică, fără contratrepte, se zărește în noapte. Unul dintre cei trei oameni i-o arată lui Martin, care începe să urce. Metalul răsună sub pașii lui, rampa se clatină sub mâna stângă. E întuneric, dar niște reflectoare cățărate în vârful unor stâlpi, conectate prin cabluri electrice, luminează un teren triunghiular, garajul constituind unul dintre unchiuri; o biserică în stil bizantin, flancată de prezbiteriu, al doilea; și un punct de observație, ultimul. Aceste trei edificii sunt reunite prin mai multe rânduri de sârmă ghimpată. Un lagăr. Străbătută pe mijloc de un pârâiaș care lucește în noapte și pute. Trebuie că servește de latrină de campanie.

În vârful scării, un palier și o ușă de fier. Unul dintre bărbați ciocăne și o voce îi răspunde „intră", într-o limbă pe care Martin n-o cunoaște. Omul care a bătut în ușă, se trage într-o parte pentru a-l lăsa pe Martin să intre. Martin intră. Ușa se închide în urma lui.

Martin se află într-o logie care dă spre garajul unde fusese închis. Această logie, de unde patronul probabil că-și supraveghea muncitorii, este mobilată sumar. Un mic birou de lemn. Trei scaune. Un pat de campanie. Un frigider vechi, hodorogit, care aduce cu un ou mare. Un cuier de care sunt atârnate haine civile. Pe zid, hărți ale Balcanilor. O chiuvetă. O ferestruică pătrată dă în noapte.

Se apropie de el un bărbat cu zâmbetul pe buze și cu mâna întinsă:

– Ce plăcere să te văd, 2K.

Dar e Georges, vărul Georges.

Dacă e să fie neconform, e neconform.

Vărul Georges, aproape de nerecunoscut: ce dezinvoltură, ce autoritate...

Mâinile lor se cuprind, se scutură una pe alta. Nu se mai văzuseră de la nunta lui 2K. Coincidența e incredibilă, dar incredibilul nu este niciodată exclus.

– Ia loc, bătrâne. Ia loc.

Georges ridică în grabă dosarul aflat pe unul din scaune.

– Ce pot să-ți ofer? Trebuie că te-ai săturat până peste cap de șlibovița lor afurisită. Am o sticlă faină de Black Label. Nu-mi mai aduc aminte dacă preferi și cuburi de gheață.

Georges trebăluiește aferat. Se duce să ia cuburile de gheață din frigider, pahare și o sticlă începută din sertarul inferior al biroului. E calm, dar vorbește întors cu spatele.

– Regret că te-am invitat puțin cam violent să mă vizitezi, dar n-aveam nici cea mai vagă idee ce învârteai prin zonă. Când te-am recunoscut, m-am gândit că nu era cazul să-mi asum niște riscuri. Băieții mei te-au urmărit din bistrou în bistrou și în fine, când frumoasa ta brunetă s-a dus să-și pudreze nasul, și-au zis că era momentul să pună mâna pe tine. Nu cumva au fost prea brutali?

– Doar atât cât trebuia.

– Nu m-ai văzut pe stradă?

– Nu.

– Ah! dacă aș fi știut, poate că m-aș fi lipsit de plăcerea de a te invita la mine, dar cum nu eram sigur, am preferat să-mi iau niște precuțiuni.

– Ce te-a împiedicat să vii și să-mi strângi mâna?

– Faptul că în Franța nimeni nu știe unde mă aflu.

– Nu eram la curent că ONG-urile întreprind misiuni secrete. În orice caz, eu n-am nimic să-ți ascund. Nu știu dacă ești la curent, dar scriu articole legate de escalade pentru un ziar sportiv, *Ascendam*. Pseudonim Jean Breton. Și am venit să cercetez posibilitățile de ascensiuni din Iugoslavia, unde viața nu-i scumpă și sunt destule descoperiri de făcut.

Și, pentru a răspunde la o privire interogativă a lui Georges:

– Un cub de gheață, dacă vrei.

– Servește-te.

– Am mâinile pline de unsoare.

– Iartă-mă, te rog. Vino să te speli. E rudimentar, nu există apă caldă, dar dispun de o piatră ponce.

2K își freacă îndelung mâinile.

– Ascultă, Georges, aproape că am izbutit să înțeleg de ce ai pus să fiu răpit, fiindcă ești instalat aici clandestin, dar de ce m-ai înghesuit în gaura aia de șobolani, în loc să mă întâmpini frumos, așa cum o faci acum?

– Nu sunt eu șeful lagărului. Tehnic, tu nu ești prizonierul meu, ești al lui, iar el e o brută căreia îi place să intimideze lumea. Mi-a făcut o favoare

împrumutându-mi băieții lui ca să te răpesc, și pe urmă am întâmpinat greutăți ca să te scot mai repede.

„Bun, își spune 2K, basmul cu polițistul cumsecade și cu polițistul dat naibii. Am fost închis în gaura aia ca să mă condiționeze, iar acum, Georges, care nu mai e cu adevărat același om, se străduie să mă trateze bine pentru a-mi inspira încredere, dar dacă n-am să mă bag în aranjamentele lui, mă va amenința că mă dă pe mâna celuilalt. Stau și mă întreb, ce a ajuns vărul meu pentru a dispune de asemenea mijloace?"

– Ascultă, reia el, întorcându-se la locul său după ce s-a șters cu prosopul lui Georges, eu nu mai înțeleg nimic. Mă uit la ceas și văd că au trecut șase ore de când m-ați cloroformizat, dar n-am nici cea mai vagă idee unde ne aflăm în acest moment.

Georges turna scotch-ul peste cuburile de gheață.

– Suntem la vreo douăzeci de kilometri de Suk, în Țikota, și anume în satul Zlatița, demilitarizat conform acordurilor de la Chicago – cel puțin în principiu. În realitate, nu-i la fel de simplu. Musulmanii folosesc zonele demilitarizate pentru a se regrupa, aici primesc arme paraşutate și se repliază după operațiunile militare fulger, întreprinse încă prin regiune. Mai păstrează aici câțiva prizonieri din Monterosso, din plăcere, pe de-o parte – urile din țara asta incită la sadism, o nebunie curată –, dar și ca să-i folosească eventual ca monedă de schimb, în cazul în care monterossienii ar lua și ei prizonieri. Cred că nu-ți spun o noutate, afirmând că războiul de aici, deși pare stins, mocnește sub cenușă. Toate astea pentru a te determina să înțelegi că ai nimerit în mâinile unor băieți periculoși, pe care nu-i indicat să-i nemulțumești.

– Dar ce rol joci tu în toate astea? Nu ești musulman după câte știu!

Georges își ridică paharul de ambră întunecată spre buze:

– Ba da.

– Glumești.

– Nu.

– Asta-i bună... asta-i bună... dar te văd bând whisky.

– Da, face parte din personajul meu de occidental. Când mă întorc de unde vin, îmi las barba să crească și devin iar abstinent.

În acel moment, un țipăt răsună în tabără. Georges se strâmbă.

– Uite că au și început să ciomăgească un prizonier. E incredibil ce poți vedea aici, ca suferință omenească.

– Și tu nu intervii?

– Dacă asta îi amuză... Au avut de tras și acum se descarcă și ei. În orice caz, am învățat un lucru: omul e capabil de orice, 2K, de orice! Să îndure orice și să-i facă pe alții să îndure orice.

2K nu era sigur că țipătul nu făcea parte din toată acea punere în scenă.

– Încă nu mi-ai răspuns la întrebare.

– Nici tu la întrebarea mea.

– Ba da. Ce vrei să mai ştii?

– Vreau să aflu ce faci tu aici, aşa cum şi tu vrei să afli ce fac eu aici.

– Gazetărie sportivă, ţi-am mai spus.

Georges râse cu indulgenţă:

– Ochiu'! E bine ştiut în familie că eşti în continuare militar şi că aparţii de un butic cam bizar. Zilele trecute am luat cina cu Hervé şi el n-a făcut un secret din asta.

– Ai cinat cu Hervé? La Paris?

– Am să-ţi zic ce bănuiesc eu. Eşti aici în misiune, probabil pentru a te informa asupra şanselor unora şi altora în cazul în care războiul va izbucni din nou, dar va trebui să explici ceva mai precis, pentru că nici nu se pune problema să dau drumul unui spion francez fără să aflu tot ce are în guşă. Eu ţin mult la tine, întotdeauna te-am iubit şi n-am chef să-ţi produc stricăciuni. Aşa că, goleşte-ţi sacul fără să te mai laşi rugat.

– E adevărat că eşti musulman? întrebă 2K, nevenindu-i a crede.

– Aş putea chiar să-ţi arăt, dar faptul n-ar dovedi nimic, pentru că aşa m-am născut. N-ai băgat de seamă nimic, când făceam duş împreună? Nu, ce-i drept, întotdeauna ai fost pudoarea întruchipată, probabil că nici nu te-ai uitat la mine. Închipuie-ţi că fac parte dintr-o mică elită, a celor numiţi de noi „circumcişi de îngeri". Predestinaţia, presupun. Dar n-am început să înţeleg că eram născut pentru un destin de excepţie decât în ziua în care un preot mi-a spus al cui fiu eram.

– Ce vorbeşti! Şi acum ştii? Familia a făcut mereu un mare secret din povestea asta.

– Da, nejustificat, probabil. Ştiu că mama era călugăriţă. Mergea din mănăstire în mănăstire să îngrijească bolnavi. Într-o zi, unul dintre ei a violat-o. S-a lăsat cu tărăboi. Călugăriţele, chiar violate, nu avortează şi nici nu se cuvine să îngrijească de un prunc în mănăstire: ar exista riscul unui exemplu prost, presupun. Pentru a pune capăt scandalului, am fost luat de familie, iar mama s-a închis la mănăstire. Nu am văzut-o niciodată. Şi, cum mă simţeam îndreptăţit să fiu supărat pe ea, preotul mi-a povestit totul.

– Şi... tatăl tău?

– Ea a refuzat mereu să mărturisească cine era.

Tăcerea apăsa pe cei doi veri atât de ciudat reuniţi în acea noapte balcanică, mai puţin ciudat totuşi decât s-ar fi părut la prima vedere, fiindcă meseriile lor, paralele şi contradictorii, îi aduseseră în acel punct al lumii.

– Bun, rosti într-un târziu 2K, văd bine că prezenţa ta aici nu-i deloc inocentă. Şi atunci, care-i problema? Cruciada în sens invers? Vrei ca arabii să

domnească asupra lumii? Să distrugă arborii aşa cum au făcut pretutindeni pe unde au trecut?

– Nu.

Georges se ridică, îşi băgă mâinile în buzunarele pantalonului şi începu să meargă în lung şi în lat, apropiindu-se când de peretele din sticlă care mărginea logia dinspre partea garajului, când de fereastra din capătul opus, de parcă ar fi putut desluşi ceva în noapte.

– Ştii câţi musulmani există în total?

– Aproximativ un miliard.

– Şi arabi?

– N-am nici cea mai vagă idee.

– Am să-ţi zic eu. Arabi nu sunt prea mulţi. Abia vreo douăzeci de milioane în Arabia Saudită, şi pe urmă diferite amestecuri în Africa de Nord, în Iordania, în Irak, şi cam asta ar fi tot, bătrâne, tot. In extremis, ţi-aş spune că arabii, cu naţionalismul lor, nu sunt buni musulmani, şi-au trăit traiul. Islamul înseamnă *umma,* colectivitatea tuturor credincioşilor, în mod ideal, a tuturor oamenilor. Asta n-are nimic de a face cu un popor înapoiat, care n-a realizat nimic măreţ de o mie de ani. Islamul înseamnă viitorul lumii şi în special al Europei care, dacă nu se converteşte, va sucomba genocidului practicat de americani. Nu vezi ce se întâmplă în jurul tău? Drog, alcoolism, lipsă de respect faţă de vârstă, terorism, părinţi prieteni la cataramă cu copiii, criminalitate, puşcării ajunse neîncăpătoare, servind de universităţi ale Răului, pornografie, pederastje, pedofilie, îţi place aşa ceva? E tot ceea ce civilizaţia europeană e capabilă să producă în prezent, şi cum se numeşte produsul? Se numeşte materialism. Exista materialismul agresiv al comuniştilor care s-au dus de râpă, dar nici materialismul sedativ al yankeilor nu-i de preferat. Cum ar fi de preferat, să mori strâns de gât sau sufocat? Din punctul meu de vedere, e acelaşi lucru. Nu văd, efectiv, decât o unică şansă pentru Europa: recunoaşterea singurei religii adevărate, şi astfel, redobândirea independenţei, a funcţiei, a destinului său. Hai, recunoaşte, 2K, tu nu eşti dezgustat de lume aşa cum este ea acum?

2K se îngrozi. Niciodată nimeni, nici măcar Bérengère, nu trecuse aşa de aproape de povara ocultă pe care o purta, de falia existentă în el. Încercă să devieze discuţia:

– Şi atunci, cum vezi tu rezolvându-se problema dacă te abţii să bei vin, dar practici poligamia?

– Ah! nu, nu şi tu, 2K! Te credeam totuşi deasupra acestor atacuri sub centură. Mai întâi, bagi de seamă că eu beau whisky, iar în ce priveşte poligamia, cine n-o practică? E un aspect fundamental, aproape ineluctabil, al naturii umane. Musulmanii n-o practică mai mult decât creştinii, care schimbă femeile precum cămăşile. De acord, de acord, poate cu excepţia ta: tu eşti un sfinţişor şi presupun că Bérengère e în măsură să te ţină legat de ea, are stil. Dar arată-mi şi mie

musulmani care participă la partide de amor în patru sau care au recurs la rețelele de call-girls, și am să-ți spun că nu sunt musulmani cu adevărat. În fine, pune mâna și recitește Biblia! Tu știi bine că poligamia a fost cea care a salvat monoteismul.

– Și atunci, tu ești un gen de misionar? Lucrezi în vederea convertirii lumii la religia ta?

Georges se opri din învârtitul prin încăpere.

– Ce viziune mărginită a lucrurilor! Vezi tu, noi, noi ăștilalți deținem o superioritate: noi știm că religia este singurul lucru serios pe lume. Știm că totul este religie. Știm că există *un* adevăr, iar voi vă imaginați că ar exista *mai multe* adevăruri. (Georges ricană) Nu, ce părere ai! *Mai multe* adevăruri! Eu muncesc, și am să-ți spun...

Să fi fost efectul băuturii – el turna și își turna – care-i afecta discreția sau se prefăcea că era ușor amețit pentru a lăsa să treacă mai ușor ceea ce avea de trecut?

– Eu muncesc, la nivelul meu modest, să refac harta Europei, dar mai hazliu e că Goliatul, Marele Satan american, se spetește dându-ne nouă ajutor.

– Cui adică?

– Nouă, islamului. Noi am înhămat America la carul nostru și dă-i bice, birjar! Americanii își închipuie că noi suntem cei care lucrăm pentru ei, încercuind Rusia cu un brâu verde, dar în realitate ei sunt cei care lucrează pentru noi în vederea convertirii Europei, și după ce o vom converti, o să vadă ei ce-i așteaptă. Poate nu înțelegi importanța de a avea în Europa state islamice? Și asta pentru că într-un stat islamic nu mai există diferență între politică și religie. Avem de pe acum Turcia, Albania, Bosnia, în curând se va număra și Kosovo, Macedonia... În Franța sunt cinci milioane de musulmani: ar fi suficient să li se circumscrie un teritoriu care s-ar declara independent în virtutea dreptului asupra pământului... Și acum, bătrâne, am să te surprind: am să-ți fac... nu tocmai o propunere, dar am să-ți prezint câteva realități din care vei deduce tu însuți consecințele...

Georges se întreba cum să spună ce avea de spus.

– Știi că islamul a acceptat dintotdeauna prezența pe teritoriul său a acelor așa numiți *dhimmi.* Există o casă a credinței, o casă a războiului, dar și o casă a compromisului. N-am să-ți cer să pronunți *chahada,* așa, dintr-o dată, dinaintea mea, dar aș vrea ca tu să înțelegi că noi respectăm de asemenea și alte religii ale Cărții, că avem Biblia în comun și că, în cele din urmă, „valorile" noastre, cum zic cretinii, sunt aceleași. Aș vrea, pur și simplu, să îmi dai crezare când îți spun că 732 reprezintă data cea mai neagră din istoria Franței, că, dacă Charles Martel[75] n-ar fi câștigat bătălia de la Poitiers, Franța ar fi fost probabil

[75] Victoria câștigată de Charles Martel împotriva arabilor la Poitiers – a zdrobit ofensiva și a oprit înaintarea musulmanilor în Occident – n.r.

stăpâna Europei la ora actuală, că s-ar fi construit pe teritoriul ei mii de moschee mai frumoase decât cea de la Cordoba, că ea, mai curând decât Italia, ar fi inventat Renașterea, iar azi, mulțumită prezenței imigrației magrebine, Franța este, în fine, pe cale să recupereze o întârziere de treisprezece secole. Toți musulmanii din Franța se declară împotiva dezordinei și împotriva PACS[76]! Creând în Franța un stat musulman, criminalitatea ar dispărea în câteva săptămâni. Înțelege, 2K, azi, în Franța, musulmanii sunt cei care *îți* apără „valorile". Am fost frapat de ceea ce-mi spunea un medic francez cumsecade, probabil puțin reacționar. Îmi zicea: „m-am săturat să le tot fac avorturi franțuzoaicelor și să asist nașterile magrebinelor." Să nu te hrănești cu iluzii, 2K, noi am și câștigat singura bătălie care contează, cea demografică.

– Și atunci? N-ai să-mi ceri acum să schimb tabăra.

– Nu, dar să vezi de ce parte se află tabăra *ta*. Ești sigur că se află de partea statului francez care și-a schimbat constituția de șaisprezece ori în două sute de ani? Care s-a decreștinizat, despiritualizat? Care rambursează costurile avortului, adică favorizează suicidul colectiv? Cine a făcut sluș dinaintea lui Hitler? Cine a făcut sluș cu voluptate dinaintea comuniștilor? Cine a lansat ofensiva împotriva vietnamezilor și i-a trădat pe harkișI [77]? Cine, azi, a renunțat la orice independență și execută punctual ordinele unchiului Sam? Maastrichtul te reprezintă, Schoengenul te reprezintă, Amsterdamul te reprezintă, 2K? Și porumbeii pe care locuitorii Landelor nu-i vor mai putea vâna potrivi metodelor lor ancestrale, te reprezintă? Îți garantez că, dacă vine islamul la putere...

– Eu, dragul meu Georges, n-am fost circumcis de îngeri și eu...

– Îngeri sau ba, nu-i obligatoiu. Mahomed nici măcar nu amintește de circumcizie în Coran. Nu aici rezidă problema.

– Dar unde?

– Vei continua să aperi din toate forțele tale spirituale o lume materialistă, menită pierzaniei, sau vei...

– Ce?

– Să-ți pui forțele spirituale în serviciul unei lumi spiritualiste în mod deschis, logic, implacabil?

Umbra lui Georges era într-un continuu du-te-vino prin micul birou, iar unicul bec o proiecta pe carcasa pustie a garajului unde oscila, imensă și de nerecunoscut, când făcând să strălucească uneltele și ornamentele de caroserie de pe pereți, când înecându-le în tenebre.

George își pierduse obișnuința de a bea alcool, și poate că Black Label avea o contribuție în starea de surescitare care pusese stăpânire pe el, dar

---

[76] Pact civil de solidaritate – contract, instituit prin legea din 1998, între două persoane de același sex sau de sexe diferite pentru a-și organiza viața în comun. *(n.tr.)*

[77] Persoane de origine algeriană care au completat armata regulată franceză în războiul din Algeria (1954), până în 1962. *(n.tr.)*

esențialul venea din altă parte. Orice religie intră în legătură cu ariile misterioase ale ființei, iar islamul mai mult decât altele: există o beție proprie islamului, iar convertiții se dovedesc deosebit de sensibili în acest sens. Georges, care nu trăia decât pentru și prin religia sa, renunțase deliberat la sita inteligenței discursive, la scepticismului filozofic. Se îmbăta cu vinul religiei sale și, cu cât renunța la alți excitanți, cu atât mai mult acest drog punea stăpânire pe el.

– Nu știu, reluă el, dacă poți să înțelegi, corupt cum ești de două mii de ani de gândire iudeo-elenă, adică în mod necesar sfâșiat între credință și îndoială. În Occident, poți alege să fii credincios sau necredincios, practicant sau nu, catolic sau protestant... Pentru noi, nu există alegere pentru că noi suntem în Dumnezeu. Noi nu știm ce înseamnă îndoiala. Nu ne îndoim mai mult de Dumnezeu ca de propria noastră existență și a te îndoi de propria ta existență este totuși, recunoaște, ultima dintre inepțiile pseudo-filozofice.

Da, sălășluia în Georges beția fără seamăn a certitudinii religioase, dar nu era singurul halucinogen căruia îi căzuse pradă. Nu poți practica nepedepsit profesiuni legate de informații, și în special de contrainformația ofensivă, care incumbă o filozofie, o metodă, o morală, o psihologie, o metafizică prin ea însăși. Or, contraspionajul se învârte în jurul unei operațiuni care reprezintă în același timp cheia, coroana, perla *revirimentului.* Și într-adevăr, de reviriment era vorba aici. Sau Georges, cât ai clipi din ochi, făcea din 2K un agent de-al lui, infiltrat în serviciile speciale franceze: în acest caz, îi reușea operațiunea ideală, la care visează toți experții în contraspionaj, trăia bucuria de a împărtăși splendorile insondabile ale islamului cu vărul său preferat și, în plus, ar fi aflat ce misiune anume îl adusese aici. Sau... Dacă ar fi fost vorba de un altul, Georges l-ar fi supus unui interogatoriu cu constrângerile de rigoare, dar, fără să se dovedească nici inuman, nici fanatic, chiar cu riscul de a pierde o informație prețioasă, nu l-ar fi torturat pe prietenul lui din copilărie: va încerca să-l convingă. Dacă nu va reuși, un glonț în ceafă, fără prea multă bătaie de cap.

– Chiar îți închipui serios că ai să mă determini să-mi schimb religia, așa, dintr-un foc? vru să afle 2K, căruia nu-i venea să-și creadă urechilor: pentru el, jurământul de credință față de Hristos nu se putea pune în discuție sub nicio formă.

– 2K, dacă destinul a vrut ca, împotriva oricăror probabilități, noi, care nu ne-am mai văzut de ani de zile, să ne întâlnim în același moment, în același loc unde nici tu, nici eu nu ne petrecem timpul, și dacă în plus eu te-am văzut, deși aș fi putut să nu te văd, cum afirmi tu că nu mă văzuseși, dacă soarta a vrut așa, deși nu exista decât o șansă la un miliard să se producă întâlnirea noastră, înseamnă că trebuie să fie o cauză.

– Nu e genul de raționament la care să fiu sensibil, Georges. Din punctul meu de vedere, e o formă de superstiție. Adu-ți aminte că te-am cunoscut budist,

trappist[78], zoroastrian, ateu militant... Acum eşti musulman, de acord. Dar te rog să mă ierţi dacă nu-ţi iau prea în serios convertirea.

Un val de furie urcă în Georges: soiul ăsta de necredincios, aflat în mâinile lui, îşi permitea să-l sfideze! Dar nu-l ţinu mult, Georges fiind încrezător în superioritatea absolută a noii sale credinţe. Se întoarse, se aşeză, mai turnă whisky în cele două pahare, care totuşi nu se goliseră, verifică dacă mai rămăsese ceva pe fundul sticlei şi zâmbi:

– Fii liniştit, mai am una. Nu, nu-mi imaginez că am să-ţi pot schimba religia „aşa, dintr-un foc", dar poate am să te fac puţin invidios pe fericirea mea, ce zici?... Noaptea e lungă. Aşteptăm să sosească aprovizionarea. Au telefonat că au făcut o pană. N-am de gând să mă culc până ce nu-i văd aici. Intră în atribuţiile mele.

– Ai zis: fericirea ta, Georges?

– Fericirea mea în cadrul islamului.

– Ce ţi-a oferit ţie islamul?

– Perfect, nici că se putea să-mi pui o întrebare mai bună. M-a... eliberat.

– Eliberat, de ce anume?

– Mai întâi, de mine însumi. Tu ştii ce băieţel dolofan eram, care se lua teribil de în serios, dar nu ştia cu adevărat de ce să se agaţe, ei bine, băieţelul acela a dispărut cu desăvârşire din circulaţie.

– Ce-i drept, pari să te simţi mai bine în pielea ta. Am remarcat la nunta mea. De pe atunci erai...?

2K nu îndrăzni să pronunţe nici „musulman", nici „convertit". De fapt, propriul său văr, de acelaşi sânge, în stare să-l renege pe Hristos, îi provoca greaţă.

– Da, eram de pe atunci. Dar nu asta-i important. Islamul m-a eliberat de atâtea şi atâtea...

Georges bău gânditor un gât zdravăn de whisky.

– E adevărat totuşi că-i bun, remarcă el distrat. Nu beau decât în exerciţiul funcţiunii. Islamul m-a eliberat... ziceam... de toate. Eliberat, ce mai.

– Dă-mi nişte exemple.

– Mi-a demitizat lumea. Să zicem patria, pentru care dintotdeauna s-au sacrificat vieţi, iar acum e luată peste picior: însuşi cuvântul îi face pe imbecili să se distreze. Dar patria, 2K, este foarte simplu o idee falsă! E un cuier unde ne agăţăm tot ce, în realitate, nu se datorează decât religiei, adevărului. Se zice: „patria e acolo unde ţi-e bine"; „patria este limba pe care o vorbeşti"; şi apoi se mai spune că nu-ţi porţi patria pe tălpile pantofilor. Dar ce confuzie! Bineînţeles că naţionalismele sunt condamnabile! Bineînţeles că patriotismele sunt stupide! Dar de ce? Pentru că ţin locul religiei. Noi nu aveam decât o

[78] Călugăr din ordinul Cistercinilor, care nu mai respectă regulile religioase stricte ale abaţiei Trappe, fondate în anul 1140. *(n.tr.)*

singură patrie: credința, și e o blasfemie să gândești că am mai putea avea și alta. S-a flecărit mult asupra patriei în familia noastră: când am înțeles în ce măsură patria înseamnă o neînțelegere, în ce măsură ea aparține lumii fidelităților artificiale – regelui! Bisericii! unui partid politic! unui drapel! ce de prostii! – când am înțeles că nu există decât o singură fidelitate adevărată, cuvenită lui Dumnezeu, atunci, da, m-am simțit eliberat, cum nici nu-ți poți închipui.

– „Dar nu numai patria este un mit. Privește mitul femeii. În Occident, există două maniere filozofice de a trata femeia: sau, cavalerește, *das Ewigweibliche zieht uns hinan,* Beatrice și Dante, Petrarca și Laura, Tristan și Izolda, toată acea mascaradă romantică, sau din punctul de vedere al feminismului. Într-un caz, femeia este superioară bărbatului, în celălalt ea pretinde că-i este egală. Dar ce neînțelegere scandaloasă a evidenței! Femeia este în mod manifest inferioară bărbatului, ba mai mult, ea știe asta. Hawawa este inferioară lui Adam, pentru că e mai puțin înaltă și mai puțin puternică, ce poate fi mai idiot. Cunoști măcar un singur băiețel care să nu încerce și să-și trâmbițeze marele dispreț nutrit pentru fetițe, doar pentru că sunt fetițe? Și cunoști vreo fetiță care să-i disprețuiască pe băieți, nu pentru că ar fi murdari, împiedicați, ignoranți, ceea ce adesea e justificat, ci din simplul motiv că sunt băieți? Știu eu bine ce spun femeile, că, dacă nu există niciun mare pictor femeie, niciun mare filozof femeie, niciun singur muzician femeie, niciun singur mare savant femeie, cu excepția eternei Curie cu care ni se împuie urechile și care, de fapt, lucra împreună cu omul ei, că, dacă nu găsești niciuna, e din cauza bărbaților, care le-au împiedicat să se instruiască! Să admitem, să admitem, deși eu nu cred prea mult în aservirea celor mai buni; dacă ești aservit, într-un fel sau altul, înseamnă că așa meriți. Dar, în fine, a trecut mai bine de un secol de când femeile pot accede la un învățământ superior, o jumătate de secol de când toate ocupațiile, chiar și cele pentru care nu sunt absolut deloc făcute, le sunt accesibile, iar eu caut mereu o Frau Mozart sau o Senora Velasquez sau o Kiria Arhimede! Ai să-mi spui că asta nu dovedește nimic? Poate, dar te aștept cu rujul de buze. (Georges își adună buzele ca un cur de găină și imită gestul intim cu care femeile își badijonează zona labială.) Cele mai tinere, cele mai bătrâne, cele mai frumoase, cele mai urâte, toate fac chestia asta ridicolă și obscenă. Nu vezi, e limpede ca bună ziua că o ființă care simte nevoia să placă sexului opus, ajungând să-și sulemenească chipul dat ei de Dumnezeu, aparține prin definiție unui sex inferior? Am eu nevoie să-mi epilez picioarele, să mă rad la subraț, să-mi vopsesc unghiile, să-mi schimb culoarea părului? Și mie îmi place să plac, dar așa cum sunt, nu așa cum mă aranjez.

Nici măcar nu-ți imaginezi în ce măsură te simți mai bine când renunți la mitul de adorare a femeilor, și când suporți consecințele care se impun. Bineînțeles că femeile trebuie să fie încredințate unor roluri secundare pentru

care sunt născute, bineînțeles că nu se cuvine să ne plimbe pe sub nas sânii și fesele ca să ne distragă de la îndatoririle grave ce le avem de îndeplinit, bineînțeles că trebuie să aibă destinul lor și să nu ne incomodeze în exercitarea destinului nostru. De altfel, constat că femeile noastre sunt mai senine decât cele occidentale, care aleargă în toate părțile cu sânii și posteriorul în vânt. Ale noastre sunt mai maiestuoase, mai sigure de pacea ce o poartă în ele, mai la adăpost în supunerea lor. Știai că *islam* înseamnă supunere? Suntem supuși lui Dumnezeu, la fel și femeile, prin intermediul nostru. Dacă ai ști ce bună e supunerea, cum te eliberează. Profetul a spus că femeia trebuie să i se supună bărbatului chiar și pe șaua cămilei. Nu cred că-i foarte confortabil, dar pot paria că musulmana posedată pe șaua cămilei e mai liberă decât o *carrier woman* în al său *board meeting* sau în al său *health club*. Mă duc să caut o altă sticlă.

O descoperi în fundul unui dulap, fără să se oprească din vorbit.

– Vezi tu, 2K, am fost învățați să dăm crezare balivernelor, și unii dintre noi, deși au renunțat la practicile religioase, se simt mereu culpabilizați și continuă să creadă, vag, în lucruri imposibile. Nu-ți vorbesc de nașterea virginală a lui Hristos, și noi credem în ea, și nu văd cu adevărat ce anume ar fi putut împiedica Creatorul lumii să fecundeze un uter printr-un alt mijloc decât cel al spermei. Dar ia ca exemplu dragostea față de un dușman sau obrazul stâng care trebuie întins după ce ai primit o scatoalcă pe dreptul sau porunca: „Iubește-ți aproapele." Vezi prea bine că toate astea nu stau în picioare. Ție, ca soldat, ți-a trecut vreodată prin cap, după ce ți-a ars cineva o labă, s-o mai ceri și pe a doua? Și cum ți-ai putea iubi dușmanii? Dușmanii mei, prin definiție, sunt cei pe care îi urăsc. Se împinge paradoxul cam prea departe, dacă mi se cere să-i iubesc. Mi se poate cere, și aș fi de acord, să nu le fac prea mult rău, dar asta se cheamă clemență și nu iubire.

Destupă sticla, turnă.

– Și toleranța? Dar de ce, Doamne iartă-mă, ar trebui să tolerez ceea ce nu pot respecta? În numele a ce? În numele dreptului erorii care vrea să fie considerată adevăr? Da, în țara în care ne aflăm, de exemplu, noi tolerăm de secole ca creștinii să-și poată practica religia absurdă în care există trei dumnezei în loc de unul, iar unul dintre ei e bun de mâncat. Dar orice propovăduire le este interzisă. Sunt tratați așa cum sunt, niște ființe inferioare. Și cu asta am pus punct. Ce să mai zicem de drepturile omului, 2K, erezia asta post-creștină? Poți să mă lămurești ce înseamnă această expresie ineptă? Mai întâi de toate, ce om? Nu există om în general, nu există decât oameni, tu și eu și câteva miliarde de alții. Și nu e absurd ca toți să aibă aceleași drepturi? Și pe urmă, ce vrea să zică cuvântul „drept"? Ce este un drept negarantat? Se vorbește de dreptul la fericire: se garantează fericirea? Se vorbește de dreptul la sănătate: se garantează sănătatea? Cine, în marile epoci de credință ale umanității, s-a

preocupat vreodată de „drepturile omului "? Te ocupi de drepturile lui Dumnezeu şi de îndatoririle Omului, asta ar mai avea un sens!

„Şi ca să revin la educaţia noastră, a ta şi a mea, ce mai însemna acea condamnare sau mai degrabă reprobare sau mai degrabă repulsie, acea ipocrizie mizerabilă faţă de sex? Dumnezeu este cel care ne-a creat, da sau ba? Atunci, când preotul a bolborosit nişte cuvinte e bine, dar când preotul nu le-a bolborosit e rău? Ce mai înseamnă şi vrăjitoria asta? Şi ce e bine pentru unii e rău pentru alţii? Şi, dacă ai în vedere procreerea e bine, dar dacă n-o ai „în vedere" e rău? Dar ce vrea să spună toată această limbă de neînţeles? Ah! nici nu-ţi poţi imagina cât de liber te simţi când ai înţeles că nu există o morală sexuală, şi mai ales când ai învăţat-o nu de la un psihanalist, ci de la Dumnezeu însuşi, de exemplu de la natură şi prin certitudinea propriilor tale glande în sfârşit liniştite! A provocat multe belele, de la taica sfântul Augustin încoace, mitul transmiterii păcatului originar prin copulare!

Nu, totul, vezi tu, toate servituţile sub care ne sufocăm, şi sunt convins că şi tu te sufoci la fel ca mine, cocacolizarea, rockul, cultul curului (n-ai decât să te uiţi la publicitatea din farmacii), defilările homosexualilor şi ale lesbienelor cu complicitatea oamenilor politici, aspectul economic înainte de toate, tirania mass-mediei şi despotismul anunţurilor de prin ziare, această reducere a lumii la o republică a clonelor închise în lagărul de concentrare al jocurilor televizate sau video... toate astea, înţelege bine, că ar fi destul să aplici chibritul islamului şi ar lua foc în câteva secunde!

„Eu nu vorbesc în necunoştinţă de cauză, 2K. Nimic din toate astea nu există în cadrul islamului, fiindcă islamul este... pur. Islamul este arbustul care arde şi nu se consumă.

2K îl asculta pe Georges, şi ar fi vrut să nu-l audă pe Georges, fiindcă, ei bine da, asupra unei multitudini de puncte era de acord cu el, dar nu şi asupra concluziilor sale, nici asupra inferiorităţii femeii: nutrea prea mult respect faţă de Bérengère şi chiar faţă de Gisèle.

– Ştii, rosti el blând, uitând pentru o clipă că era prizonierul lui Georges, că, ceva mai devreme, un urlet de durere sfâşiase noaptea şi că acel dialog filozofic între doi veri într-un birou de garaj, suspendat undeva în Balcani, nu putea fi decât un intermezzo al unui război nemilos, tu poţi avea dreptate cât ai pofti, dar n-ai cum să te pui contra ca Iisus din Nazaret să nu fie Fiul lui Dumnezeu.

Georges rămase tăcut o clipă, apoi rânji, deveni iar serios şi rosti grav:

– „Dumnezeu este unul. El este veşnic. El nu generează. Şi nu a fost generat. Nimeni nu-i egalul lui." Cea mai mare eliberare, 2K, care mi-a adus-o islamul a constat în a mă elibera de Iisus Hristos. Nu vreau să-ţi spun pe tema lui, lucruri care ar risca să te rănească. Şi noi îl considerăm un profet, dar nu atât de mare ca succesorul său! În sfârşit, Evanghelia, alături de Coran, e ca o

bandă desenată pentru primii comunianți! În Coran găsești totul, 2K, chiar și ce trebuie să gândești despre Iisus, ai cărui urmași au dat naștere printre credincioși unei brambureli înspăimântătoare, în încercarea de a-l da drept Dumnezeu. Ce să mai vorbim, Dumnezeu e Dumnezeu! Nu-i un om, cât de sfânt ar putea fi el. Nu poți să știi în ce măsură te simți – nu liber – ci eliberat când renunți să mai crezi în toate aceste inepții.

Stăteau față în față, erau de același sânge, beau același whisky, practicau, fără să știe cu precizie, meserii asemănătoare, dar un singur lucru îi despărțea, dar absolut: unul credea în Dumnezeu și celălalt în Dumnezeul-Om.

Georges dăduse curs liber fantasmelor sale, în speranța că ele ar produce un efect asupra lui 2K, fiindcă el însuși era posedat de ele și avea impresia că era destul să le expună pentru a convinge sau cel puțin a seduce, dar tocmai sub acest aspect credința lui friza nebunia. 2K nu se dovedea deloc convins, dar era neliniștit să constate că cineva, chiar fără să vrea, se putea apropia așa de mult de ceea ce el disimula cu atâta grijă. Georges lăsă tăcerea să ajungă la maturitate. Simțea că nici măcar nu se atinsese de credința creștină a lui 2K, și faptul îl agasa, fiindcă a lui i se părea cu mult mai simplă. Rosti brusc, pe un ton binevoitor:

– Ei, 2K, ce-ai venit să faci în acest colț de lume, ia zi?

Dar vocea lui era de pe acum ostilă, și, în adâncul lui, își spunea: „Nu, nu, bineînțeles, n-am să-l torturez, dacă se dovedește puțin rezonabil, dar să nu care cumva să-și bată joc de mine."

– Articole pentru *Ascendam.*

– Bine. Hai să-ți arăt ceva.

Georges duse la gură un fluier. Drrr. Ușa metalică se deschise. Georges articulă câteva cuvinte. Omul, care se prezentase, fluieră la rândul său, cu două degete. Se declanșă o mare agitație: răsunau fluiere din toate părțile și, afară, se aprinseră lămpi albe.

– Vino, spuse Georges, lăsându-și brațul prietenește pe umerii vărului său.

2. Prizonierii din Zlatița

Ieșiră afară.

Aerul era răcoros și proaspăt. Spațiul triunghiular, mărginit de garajul inform, de biserica numai rotunjimi și de postul de observații în linii frânte, era acum luminat *a giorno* de reflectoare. Pârâiașul, care-l străbătea, șerpuia între maluri rămase sterpe, iarba fusese în așa hal călcată în picioare, că nu mai rămăseseră decât câteva biete firicele ivite printre bolovănișul acoperit de mizerie. Ochiul de profesionist al lui 2K desluși cazemate de beton, pe jumătate

îngropate, pe mijlocul celor trei laturi ale triunghiului, evidențiindu-se dincolo de triplul rând de sârmă ghimpată, mortiere laterale facilitând un foc în anfiladă. Mai mulți oameni înarmați, prevăzuți și cu toroipane, alergau dintr-o parte în alta vociferând. Răzbeau țipete din interiorul bisericii a cărei ușă deschisă proiecta un trapez de lumină gălbuie. Deasupra acestui decor neliniștitor, iluminat ca la teatru, se rotunjea bolta oarbă a nopții.

2K și Georges observau scena din capul scării ce ducea spre logie.

Făpturi omenești jerpelite, descărnate, șui, șchioape, pline de sânge, negre de murdărie, cu zdrențele rigide precum cartonul, cu chipurile tumefiate, frunțile sângerând, ochii umflați, brațe în eșarfe, cu capul băgat între umeri pentru a evita loviturile, ieșiră din biserică abia putând să păşească în şosete – niciuna nu avea încălțări: fără îndoială o precauție împotriva tentativei de evadare. Se îmbrânceau ca să ajungă pe mijlocul grupului, să nu rămână pe laterale. Gardieni cu bâtele ridicate alergau în urma lor, urlau injurii și distribuiau lovituri la întâmplare. Un bărbat înalt, cu barba neagră, cu mâinile înmănușate proptite în șolduri și trei revolvere înfipte în centiron, stătea în mijlocul curții și aștepta, bătând din picior pentru a mima nerăbdarea, ca prizonierii să i se alinieze dinainte.

– Comandantul taberii, Zulfikar. Cel de care ți-am pomenit, spuse Georges. I-am cerut să numere prizonierii. Oricum, o face de mai multe ori pe noapte. Asta-i obsesia lui, mai ales când este beat.

– Și e musulman?

Georges suspină:

– Nimeni nu-i perfect.

2K numără douăzeci și șapte de masculi aliniați pe trei rânduri. Zulfikar se apropie de grup, legănându-și pumnii, iar prizonierii încercară să se facă mici de tot. Zări unul din primul rând și îi puse o întrebare. Celălalt îngăimă un răspuns, care, se vede treaba, nu-i fu pe plac, fiindcă Zulfikar îl doborî cu o lovitură de pumn drept în față. Prizonierul căzu pe spate, se răsuci pe patru labe ca să se ridice, iar Zulfikar îi aplică, făcând haz, o lovitură de picior în fund. Oamenii de gardă începură să se arate în ușile cazematelor, trăgând din chiștoace. 2K îl privi pe Georges, care nici nu clintea. Zulfikar trecu în spatele grupului și simțeai cum oamenii din ultimul rând se chirceau, întrebându-se asupra cui avea să se abată mânia stăpânului. Zulfikar alese un prizonier aproape la fel de înalt ca el, îl făcu să pivoteze înșfăcându-l de umăr și-l pălmui cu dosul mâinii, apoi îl scuipă gras în față, proferând o insultă.

– Ce i-a spus?

– Nimic. „Câine de creştin." Are dreptate că poartă mănuși, dacă te gândești în ce mediu se învârtește.

Coborâră scara și, când Georges puse piciorul jos, oamenii lui Zulfikar își corectară poziția, în vreme ce Zulfikar în persoană schiță un salut milităresc, la care Georges răspunse printr-o mișcare a capului.

Înconjurară grupul de prizonieri, care nu îndrăzneau să ridice ochii spre ei. 2K murea de ruşine: trebuie că era socotit ca fiind complicele călăilor lor.

Georges intră în biserică primul. Duhoarea era insuportabilă, 2K simţi cum i se urca voma în gât. Georges nu părea deloc incomodat, dimpotrivă.

– Pute, ce zici? rosti el cu satisfacţie.

Părea să-şi mişte nasul ca un câine de vânătoare.

Nu mai existau în biserică icoane pictate pe lemn, ci doar fresce sfinte acoperind zidurile, la baza cărora haine, jachete, pardesie, se îngrămădeau pe jos, marcând patul fiecăruia. Absida era mai înaltă cu o treaptă decât restul bisericii, şi, pe peretele ei rotunjit, un Christ atletic, înveşmântatat în roşu şi verde, îl smulgea cu o mână pe Adam şi cu cealaltă pe Eva din hăul căscat şi negru al iadului. Acolo se adunaseră mormane de excremente omeneşti, unele uscate, altele de dată mai recentă.

2K strânse din dinţi şi se închină într-o mişcare largă. Georges îl privea cu un aer amuzat.

– Excremente de creştini, bătrâne. Nu ţi se pare o blasfemie?

– Nu înţeleg. S-ar fi putut duce afară.

– Pe timpul zilei, da, se duc la pârâu, după care, când Zulfikar vrea să-şi râdă de ei, îi forţează să bea de acolo. Dar noaptea, sunt închişi în biserică. Atunci, ne purtăm bine cu ei, nu-i împiedicăm să se uşureze pe loc, dar le este interzis să facă în altă parte în afară de altar. Hai, să ieşim de aici, sau ai să ajungi să-ţi verşi maţele peste tot: aşa ceva nu se face într-o biserică, fie ea şi schismatică.

Afară nu se auzea nimic, doar zgomotul surd şi continuu al grupului electrogen. Cei douăzeci şi şapte stăteau tot acolo, abia ţinându-se pe picioare. Georges le aruncă o privire disprețuitoare, şi cei doi veri urcară din nou scara de fier.

– Şi încă n-ai văzut nimic, 2K.

Îşi propti coatele de balustradă.

– Zulfikar?

– Si Lakhdar?

Georges îi aruncă câteva cuvinte.

– *Da,* Si Lakhdar.

– Ce i-ai spus?

– Să ne prezinte spectacolul lui de circ.

Zulfikar dădu un ordin. Gardienii scoaseră din rând doi bărbaţi bărboşi şi pletoşi, care trebuie că fuseseră nişte cetnici falnici cu umerii largi şi un piept de animale de povară: acum erau sfrijiţi şi îşi ţineau capul în jos, fără să se privească. Ciudat: semănau ca două picături de apă.

– Gemeni, îl informă Georges. Slavko şi Branko. Ai să vezi, sunt nişte comici. Hai, Zulfikar! Fă onorurile invitatului nostru!

Zulfikar, încântat să aibă un spectator încă neiniţiat, zâmbea larg. Pronunţă un discurs ameninţător, agitând o scândură plină de cuie, împrumutată de la unul dintre gardieni. Termină strigând:

– *Salamu alaykum*!

Docili, cei douăzeci şi şapte de prizonieri răspunseră:

– *Alaykum es-salam!*

– Mai tare, strigă Georges cu o voce de comandant.

Şi, de parcă ar fi înţeles franceza, cei douăzeci şi şapte se grăbiră să răcnească din toate puterile cu glasurile lor stinse:

– *ALAYKUM ES-SALAM!*

Zulfikar, înfipt, cu barba în vânt, în faţa prizonierilor, se cambră ca dirijorul unui cor bisericesc, ridică scândura ca pe o baghetă şi strigă:

– *Allahu...*

Lăsă scândura în jos, după ce o ţinuse ridicată câteva secunde. Corul răspunse în dezordine şi fără nici cea mai mică tragere de inimă:

– *Akbar.*

– Zulifkar deveni ameninţător:

– *Allahu...*

Corul se mai organiză un pic:

– *Akbar.*

Zulfikar strigă şi mai tare:

– *ALLAHU...*

– *AKBAR.*

De data aceasta, se mulţumi să-şi ridice scândura, iar corul reluă în acelaşi ritm:

– *Allahu...akbar. Allahu... akbar. Allahu...*

Când Zulfikar se dovedi satisfăcut de volum şi de tempo, aruncă scândura pe jos şi se trase într-o parte, cum procedează la sfârşit de concert şefii unei orchestre de balalaică, lăsându-i pe muzicieni să cânte singuri. Apoi, cu un gest imperativ, arătă spre cei doi gemeni, şi, cum ei întârziau să se execute, îşi duse mâna la unul din cele trei revolvere.

Atunci, Slavko şi Branko îşi scoaseră stângaci pantalonii, sărind de pe un picior pe altul, apoi îşi dădură jos izmana şi rămaseră în cămăşile atârnânde şi în şosete. Gardienii râdeau. Prizonierii psalmodiau renegarea credinţei lor creştine: *Allahu akbar, Allahu akbar.*

Zulfikar îşi ridică ochii spre platforma pe care se aflau Georges şi 2K. Le pândea aprobarea. Îl întrebă pe Si Lakhdar dacă era cazul să continue în prezenţa străinului.

– E aici ca să vadă tot, răspunse Si Lakhdar în franceză.

Zulfikar dădu un ordin.

Slavko se întinse pe jos, pe spate.

Zulfikar dădu un ordin.

Slavko își depărtă picioarele.

Zulfikar dădu un ordin.

Branko se culcă pe joc, alături de Slavko. Pe burtă. Cu capul spre picioarele celuilalt.

Zulfikar dădu un ordin, și cum Branko întârzia să-l execute, îi trase un picior în coaste.

Branko se deplasă. Se afla acum culcat peste trupul fratelui său, cu capul între coapsele lui, el însuși cu picioarele depărtate de o parte și de alta a capului fratelui său.

Zulfikar dădu un ordin...

Gardienii și oamenii de pază se strâmbau de râs, scoteau strigăte de încurajare, se plesnau pe spate. Prizonierii urlau în gura mare *Allahu akbar*. Zulfikar se întoarnă către balcon și, cu un gest de îmblânzitor de lei căruia tocmai îi reușise un număr, întinse brațul spre tablou.

Georges aplaudă.

– Îți dai seama ce fac?

– Bănuiesc.

Dacă Georges ar fi avut o armă asupra lui, 2K ar fi încercat să i-o smulgă și să-l ia ostatic, dar Georges, aparent, nu era înarmat. Așa că, 2K îl întrebă, străduindu-se să pară calm:

– Nu înțeleg. Le e frică să moară?

Georges izbucni în râs:

– Bătrâne, bătrâne. Tocmai aici e poanta! Ar da orice ca să moară, dar Zulfikar și oamenii lui se distrează de minune cu ei pentru a risca să-i piardă.

– Totuși, pentru a fi aduși în starea asta...

– Exact. Ai spus foarte bine, ei au fost aduși în starea asta. E un dresaj. În prima zi, i-au atacat pe gardieni cu dinții pentru a se elibera. După trei zile, ajunseseră să-i insulte ca să fie uciși de ei, dar, cu toate câte au pățit de atunci, s-au potolit.

– Ce-au pățit?

– Ei bine, mai întâi de toate primesc un kil de pâine pe care și-l împart în douăzeci și șapte de porții. Spun bine și-l împart: îți închipui ce învălmășeală se produce pentru o firimitură în plus. De sărbătorile ortodoxe, postesc ritos trei zile. Beau apa din pârâu, sau Zulfikar îi obligă să-și spele șosetele într-un lighean și să-i dea pe gât conținutul. Pe urmă, sunt bătuți în permanență. Sunt loviți cu ciomege, cu bâte de baseball, cu bice, cu cabluri, cu scânduri, cu bare de fier. Am văzut un gardian rupând o coadă de lopată pe spinarea prizonierului al treilea din dreapta, din rândul doi și de atunci merge cocoșat. Altuia i s-au spart douăzeci și șapte de sticle de bere în cap. Să nu crezi că Zulfikar, căruia îi place să bea, este cel mai dur cu ei. Cei mai sadici sunt și cei mai abstinenți:

am văzut cum se încingea un fir de fier la alb şi era dat apoi prizonierilor să-l apuce, am văzut trasându-li-se cruci pe braţe cu o pensetă de epilat, şi ea încinsă până la alb, am văzut cum erau stropiţi cu puţină benzină şi li se dădea foc, am văzut cum li se băteau cuie sub unghiile de la picioare. Unii le pun măşti de gaze pe figură şi astupă orificiile sau se distrează trăgând în ei cu cartuşe din care au scos glonţul: intensitatea plăcerii pe care şi-o procură e dublă, fiindcă mai întâi prizonierul crede că va fi ucis şi e împărţit între speranţă şi teamă, şi pe urmă este în acelaşi timp decepţionat şi uşurat, dar nu e scutit de suferinţa de pe urma arsurilor. Un prizonier făcuse, la fel ca tine mai adineaori, semnul crucii. Ştii ce-au inventat pentru a-l pedepsi? Au demontat câteva cartuşe, au scos praful de puşcă şi i l-au turnat în anus după care i-au dat foc. Ei bine, omul încă mai trăieşte! Cel din spate care strigă *Allahu akbar* mai tare ca toţi. Evident, nu toate tratamentele sunt la fel de radicale. Unele se dovedesc a fi chiar destul de inocente, li se atârnă de gât tălăngi de oi şi sunt puşi să alerge ca ele să sune, sau să pască iarbă sau să-şi mănânce excrementele. Cel mai imaginativ rămâne totuşi Zulfikar. Într-o zi, l-a forţat pe unul dintre prizonieri să bea o sticlă de coniac şi apoi să alerge în toate direcţiile mimând că ar conduce o maşină: „Viteza întâi! Bagă în a patra! În marşarier! Nu te-am auzit schimbând vitezele. Mai repede! Mai încet! Ei, ce-i cu motorul tău, nu face zgomot?“ Şi nefericitul se clătina pe picioare la fiecare pas, se prăbuşea în mocirlă, se ridica, şi iar pornea[79]... Poate n-ai să mă crezi, dar a fost o distracţie pe cinste!

2K se uita la gardienii care păreau oameni ca toţi alţii, ceva mai dezaxaţi, ceva mai sinistri, dar nu cine ştie ce în comparaţie cu multe personaje pe care le întâlneşti pe stradă sau în metrou. Îşi spuse că beneficiau de o circumstanţă atenuantă: erau urmaşii renegaţilor şi suportau cu greu să trăiască apăsaţi de această obsesie.

– Explică-mi un lucru, Georges. De ce n-ai intervenit niciodată? N-ai să-mi spui acum că aprobi toate astea... Şi pe urmă, caritatea musulmană, ce-ai făcut cu ea?

– Nu, nu le aprob. Mi se pare o risipă inutilă de energie. In extremis, dacă vrei, e mai curând pueril. Dar, în primul rând, să nu uităm că nu eu sunt comandantul lagărului şi socot de cuviinţă că trebuie lăsată subalternilor o cât mai mare iniţiativă posibil, atâta vreme cât ea nu dăunează serviciului. În al doila rând, bănuiesc că unii dintre aceşti monterossieni n-au fost tocmai tandri când îi aveau pe musulmani în labele lor. Şi în al treilea, dacă există şi nevinovaţi printre ei, sunt totuşi creştini, resortisanţi din *dar al harb*, casa războiului,

[79] Toate torturile relatate aici au fost cele practicate de gardienii lagărului croato-musulman de la Celebici asupra prizonierilor sârbi. Procesul gardienilor a fost deschis dinaintea TPI pe 21 martie 1996. *(n.a.)*

deci, nu capătă oricum decât ceea ce merită, dacă nu prin ceea ce fac, cel puțin prin ceea ce sunt.

Georges se întrerupse pentru a-i da un ordin lui Zulfikar care răspunse *„Da, Si Lakhdar"*, și indică printr-un gest imperios că spectacolul se terminase. Prizonierii încetară să mai proslăvească măreția lui Allah. Slavko și Branko dădură să se îmbrace, dar gardienii îi obligară să intre în rânduri cu lovituri de picioare, fără să le permită să tragă pe ei nici măcar izmenele. Își îmbrăcară hainele abia după ce ajunseră pe locurile lor. Nici un prizonier nu se uita la ei. Oamenii de gardă intrau prin cazemate: se distraseră pe cinste.

– Bun. La ce concluzie ai ajuns?

– În legătură cu ce?

– Ai de gând să-mi spui ce învârteai la Suk mai adineaori?

Simțea că tentativa lui de reviriment brusc, pentru moment, eșuase, și nu avea de gând să insiste, de teamă să nu-și irosască șansele următoare.

Într-un fel, Georges, care exercita funcții misterioase în lagărul musulman, și Martin, care trebuia să-l răpească pe președintele statului Monterosso, pentru a-l deferi TDH, se aflau pe aceeași parte a baricadei, dar faptul nu-l autoriza pe ofițerul francez să-și dezvăluie misiunea.

– Regret, Georges, făcu 2K, străduindu-se să păstreze și el un ton amical, în ciuda ororii pe care i-o inspira acum vărul său. N-am nimic altceva să-ți spun.

– Ei bine, în acest caz, cobori?

– Să cobor?

– Mergi și te alătură prizonierilor.

– Glumești?

Ochii lui Si Lakhdar nu glumeau absolut deloc.

– Cum nu vrei să fii alături de mine, înseamnă că ești împotriva mea. Când ai să te saturi de hotelul nostru de cinci stele, o să ceri să-mi vorbești. Ei bine, ce mai aștepți? Mișcă, bătrâne. Vrei să te determin să cobori scările cu ajutorul băieților lui Zulfikar?

2K și Georges erau singuri pe platformă. 2K putea probabil să-l ucidă pe Georges cu mâinile goale, cu toate că și Georges practicase artele marțiale. Și pe urmă. Încă ar fi fost bine dacă, luat prin suprindere, Zulfikar și oamenii lui l-ar fi lichidat pe loc, dar, mai probabil, ar fi pus mâna pe el pentru a-l supune interogatoriilor... Când nu știi ce să faci, întotdeauna e mai simplu să te supui unui ordin, fie el și intolerabil. 2K puse spontan piciorul pe treapta superioară a scării de fier, și știa că era condamnat să-l pună pe celălalt pe treapta următoare și astfel ar fi coborât în curte și li s-ar fi alăturat prizonierilor și că infernul suferit de ei avea să devină infernul său. O singură speranță, să sară la gâtul unui gardian mai înainte de a începe „dresajul" și să procedeze în așa fel ca un alt gardian să fie obligat să-l omoare mai înainte de a-l omorî el pe primul. Să-l omoare, nu să-l rănească? Prea puține speranțe să-i reușească.

Din capul scărilor, Georges dădea niște ordine în monterossiană, și Zulfikar răspundea respectuos *„Da, Si Lakhdar"* la sfârșitul fiecărei fraze. 2K încercă să ghicească ce comanda vărul său. Tonul era măsurat. Poate spunea: „Evită să-l marchezi" sau „Evită să-l snopești în bătăi " sau poate chiar „Evită să-i faci rău azi: o noapte în biserica blestemată i-ar putea băga mințile în cap"... și 2K era de pe acum mulțumit să-și spună că torturile fizice nu vor începe poate imediat, dar faptul nu schimba nimic din esențialul problemei. Se gândi pentru o clipă la Bérengère și la copii. Prefera să nu-i mai revadă, decât să-i revadă după ce ar fi fost redus la starea acelor oameni, noii lui camarazi... Îi trecu prin minte o idee: putea să inventeze o misiune și n-ar fi fost exclus să-l înșele pe Georges, dar odată degetul prins în angrenaj, cine știe ce procedee ar întrebuința Georges pentru a-l compromite și mai mult? Lui Georges islamul i se urcase la cap, și ar fi pretins poate ca 2K să se convertească de îndată ce ar fi dat un semn de slăbiciune. Mai curând martir.

2K atinse solul pietros. Se îndreptă spre grupul de prizonieri care păreau să nu fi realizat că acel kilogam de pâine avea să fie de acum înainte împărțit în douăzeci și opt de rații. Gardienii șovăiau între perplexitate și batjocură. Încă nu avuseseră prilejul să-și pună reteveile în funcțiune pe spinarea unui străin. Se simțeau intimidați.

2K trecu dintr-un salt pârâiașul abject și se apropie de grupul care exhala o duhoare înspăimântătoare. Unde trebuia să se așeze? Consideră că ultimul venit trebuia să stea în urma celorlalți. Procedă în consecință.

Zulfikar strigă ceva care trebuie că însemna „Rupeți rândurile", fiindcă prizonierii, cât de repede le era în putință, se îndreptară spre biserică, lovindu-se unii de alții, îmbrâncindu-se, grăbiți să ajungă la acel refugiu temporar al lor. Luat prin surprindere, 2K rămase ultimul, și o bâtă se abătu pe umerii lui.

Durerea nu însemna nimic, deși fu surprins: umilința era cea care conta. Niciodată 2K nu fusese bătut. Ar fi putut să se întoarcă, să smulgă bâta din mâinile gardianului și probabil să-l omoare dintr-o lovitură sub stern, dar simțea că nu era încă momentul. Altminteri, dacă nu ești slav și nici fatalist poate că ar fi fost posibil să evadezi din acel loc? Scăpaseră din vedere să-i ia încălțămintea. Uitare? Favoare? Va încerca să profite de acea împrejurare. Intră în biserica unde prizonierii monterossieni se grăbiseră să ajungă fiecare la locul său și să se răsucească în zdrențe. Unii nu-l scăpau din ochii lor stinși pe noul camarad, dar nu-i vorbeau: el fusese martorul înjosirii lor, a renegării credinței lor. „N-are importanță, trebuie că gândeau: ajunge și el curând în starea noastră." Alții căutau să doarmă. Slavko și Branko ședeau alături, cu ochii închiși. Se urau? Se iubeau? 2K se instală și el cu spatele de zid, rușinat că mai era încă musculos și curat și bine hrănit. Luminile se stinseră dintr-o dată și naosul-închisoare se cufundă într-o noapte absolută, pe zidul rotunjit al absidei cu acel Christ musculos, roșu și verde, trăgându-i din infern pe Adam și Eva.

CAPITOLUL VII

Veghea din ajun

Întoarcerea lui Golubinski fusese interpretată de regele munților ca fiind un alt semn al destinului.

De data asta, Dmitri Aleksandrâci nu sosise cu avionul, ci într-o Volgă climatizată. Însoțise un transport de arme pe mare; debarcase sub adăpostul nopții la gurile Zetei; și, luând legătura radio cu Bojidar Mkraici, zis Dragonul, reușise să treacă pe sub nasul ONUFR cincisprezece lăzi, a douăzeci de obuze de mortier de 82 și zece lăzi mai mici, a o sută de cartușe de 12, 7 până în împrejurimile localității Val.

Când se prezentă, mereu cu cravată, mereu proaspăt, mereu disponibil, la reședința președintelui Republicii Monterosso, uriașul ieșise în prag cu brațele deschise. Îl strânse așa de tare pe Golubinski la piept, încât fostul combatant KGB, prudent ca întotdeauna, se întrebă, pe jumătate serios, dacă nu cumva avea de gând să-l sufoce.

– Frate! rosti cicea, îngropându-l în toate blănurile de pe el, cele proprii și cea de oaie, sărutându-l zgomotos. Frate! Încă mai aveam îndoieli, dar acum, voi putea să trec la acțiune.

Spaniolii, care-i înlocuiseră pe americani în tabăra forțelor ONU de ocupație, se dovediseră mai culanți. La drept vorbind, statul-major american se străduia să-i umilească pe valeții de arme europeni și, de fiecare dată când spaniolii nu-i dădeau ascultare, fie chiar și asupra unui amănunt, aveau impresia că își afirmau demnitatea. Astfel, nu-și mai bătea capul să-l însoțească pe președinte în timpul deplasărilor sale; nu-l supravegheau decât de la distanță și cu o curtoazie semeață, simțind că aveau mai multe în comun cu el decât cu demoplutocrații de dincolo de Atlantic, care-i desconsiderau.

Duminică seară, avu loc un serviciu de mulțumire adusă Domnului pentru muniția primită, celebrat la mănăstirea Sfântului Arhanghel Mihail de Vlădica

Ambrozie în persoană. Golubinski asistă şi el. Biserica cufundată într-o noapte abia întretăiată de cele câteva lumânări tremurânde, ritul atât de apropiat celui rus, dar mai auster, vechea limbă slavonă care, în afara câtorva nuanţe, aparţinea în comun întregii ortodoxii slave, treziră în inima kaghebistului mafiot amintiri din adâncurile copilăriei sale: aparţinea unei generaţii care nu mai avea nevoie să fie botezată „de o bunică, ştiţi, e analfabetă" – părinţii se preocupau ei înşişi de această îndatorire creştinească, într-un minimum de clandestinitate. Dar nu erau numai amintirile: Dostoievski, Mussorgski, Ceaikovski nu puteau fi înţeleşi decât prin acea intuiţie, potrivit căreia, mulţumită Fiului lui Dumnezeu, umanitatea este potenţial divină, iar Dmitri, mereu la fel de sceptic şi în privinţa credinţei ca şi a necredinţei, nu putea să nu se lase mişcat în acelaşi timp de similitudinile religioase, ca şi de diferenţele coloritului naţional.

Trecură apoi în refectoriu, ale cărui bolţi fuseseră clădite să primească două sute douăzeci de călugări, şi unde, vreo douăsprezece persoane, dintre care o singură femeie, aveau să ia cina în seara aceea.

Cicea ţinuse ca Antonia să fie prezentă, fiind vorba de viaţă şi de moarte; în astfel de împrejurări, femeile aveau un cuvânt de auzit şi uneori unul de rostit. Şi Milan, fiul Gordonei, era de faţă, în pofida vârstei sale fragede, pe umerii căruia apăsa perenitatea slavei Knezevicilor, dacă i se întâmpla vreo nenorocire tatălui său. Ceilalţi erau Srdjian Kravar, şeful gărzii, Bojidar Mkraici, zis Dragonul, responsabil cu serviciul de informaţii, Dmitri Golubinski, şi şase ofiţeri, cetnici dintre care doi imberbi şi patru hirsuţi, toţi onoraţi cu gradul de colonel, salutându-se între ei, pe jumătate solemni, pe jumătate hâtri, cu vechea formulă monteossiană:

– Cinste rănilor tale!

Masa, luminată de un hăţiş de lumânări a căror ceară picurândă se solidifica în cascade încremenite, părea să plutească în noapte ca o navă pe mare: ţărmurile erau fresce pe jumătate şterse, ce împodobeau zidurile şi pe care se mai desluşeau pe ici colo săbii şi nimburi.

Nu se bău decât un păhărel de şliboviţă, din respect pentru acele locuri; oaspeţii mâncau plăcintă cu brânză, salată, măsline, fasole – niciun pic de carne întru cinstirea mănăstirii. Când cina luă sfârşit, cicea îşi puse coatele pe masă şi porni să glăsuiască. Nu aprecia stilul înflorit şi sforăitor pe care oratorii monterosieni îi datorează grecilor şi turcilor. Prefera ceea ce numea el stilul veterinar: diagnostic şi reţetă.

– Vlădico, fraţi şi surori, ne-am adunat aici din voia Domnului, iar eu vă sunt dator cu o lămurire. Avem un străin printre noi. Lui în datorez mai mult decât viaţa: libertatea mea scumpă. Doresc, aşadar, să socotiţi că e bine ca el să ne împărtăşească secretele şi ne dea sfaturi în legătură cu acţiunea ce o vom întreprinde pentru eliberarea fraţilor noştri şi pentru propria noastră onoare pe care am lăsat-o de prea mult vreme să fie tăvălită în noroi.

Îi măsură din priviri pe cei şase colonei care se aflau în capătul opus al mesei şi dintre care patru, zdraveni şi pletoşi, îl aprobau dând din cap, pe când cei doi slabi şi imperbi rămâneau în expectativă. Cicea era el cicea, dar putea foarte bine să se şi înşele.

– Fraţii noştri prizonieri zac la Zlatiţa de luni de zile. Unii dintre ei au murit, asasinaţi sau ca urmare a relelor tratamente. Ceilalţi se roagă zilnic lui Dumnezeu să le ia viaţa, ca să scape din robie. Sunt bătuţi, sunt umiliţi, sunt torturaţi. Multă vreme am sperat să obţin eliberarea lor negociind cu forţele ONU de ocupaţie. Dar Forţele ONU n-au vrut să audă nimic. Aşa cum unii dintre voi o ştiu, am înţeles de câtva timp că trebuie să procedăm altfel: punând mâna pe arme. Dar mi-am spus următoarele: treaba nu-i uşoară. Forţele ONU de ocupaţie ne spionează prin mijloacele ştiinţifice şi tehnice cele mai rafinate: ascultări, sateliţi, avioane teleghidate. Ca să atacăm Zlatiţa, încălcând acordurile de la Chicago, trebuie să aducem oameni la faţa locului şi arme, în special arme grele, şi muniţii, fără ca un singur spion al ONUFR, om sau robot, să bage de seamă. Mai înainte de a amplasa personalul şi materialele necesare, aveam nevoie de informaţii. Dar în timpul ăsta, fraţii noştri îndură martiriul în captivitate, iar familiile lor îndură martiriul în libertate şi îmi reproşează poate că nu întreprind nimic. Dar eu nu-mi pot trimite să atac Zlatiţa ca să văd cum forţele ONU de ocupaţie se aruncă asupra lor, sub pretextul că acţionează în vederea respectării acordurilor de la Chicago. (Oftă.)

E mai uşor să fii paladin decât preşedinte.

Lăsă să treacă o lungă tăcere. Maicile serveau la masă, trecând pe sub bolţile abia luminate, pierzându-se printre frescele medievale ce păleau pe ziduri. Vlădica Ambrozie, care părea şi el o frescă zugrăvită, îşi pusese coatele printre farfurii, iar bărbia în pumni, ceea ce-i zburlea barba în sus. Antonia îşi ţinea mâna foarte aproape de cea a soţului ei, fără s-o atingă. Milan, micul prinţ, stăpânit doar de o dorinţă, să fie demn de strămoşii lui, îşi căsca ochii mari, fiindcă lupta cu somnul, căruia nu voia să i se lase pradă.

Regele munţilor reluă:

– Poate că aş fi continuat să tergiversez, dacă nu mi-ar fi trimis cerul un semn. Vlădica Ambrozie e la curent cu cele întâmplate. Este vorba de o relicvă a unui mare sfânt rus care a ajuns, printr-o minune, la hotarele lui Monterosso. Însuşi faptul că această relicvă a fost adusă din îndepărtata Rusie până la graniţele noastre ne dovedeşte că există un destin pentru noi, fraţilor, că mâna lui Dumnezeu este asupra noastră. Aşa că, am luat hotărârea să trec la acţiune.

Coloneii îşi înclinară capul. O relicvă, e ceva important, la fel de bine pe câmpul bătăliilor veşnice ce se dau în ceruri între Mihail şi Lucifer, ca şi pe pământ. Relicva înseamnă o promisiune a învierii, o garanţie fizică a lui Dumnezeu, cum este şi Euharistia, îndemându-i pe soldaţi să se arunce în foc. Păcat că nu era cu putinţă să le fie arătată mai înainte, dar li se va promite că o

vor vedea după luptă, uneori funcționează la fel de bine și așa, dacă nu cumva mai bine: coloneii se gândeau la toate astea fără urmă de necuviință. Se întrebau ce sfânt rus putea să fie preocupat de destinele Iugoslaviei. Nici sfântul Dumitru, nici sfântul Sergiu nici sfântul Serafim nu păreau să fie prea îngrijorați... Schimbară câteva șoapte. Unul dintre ei era de părere că Ivan cel Cumplit era sfânt: ceilalți îl treziră la realitate.

Regele munților începu iar să vorbească, dar pe un ton diferit.

– Zlatița este un sat monterossian, și eu încă îmi mai amintesc de sărbătorile religioase din copilăria mea. Coboram din munții noștri de ziua sfintei Maria Magdalena, în plin post, în cele mai frumoase straie ale noastre, și eram întâmpinați cu cântece și *kolo,* pe ascuns față de comuniști. Dar nu mă lăsați să mă pierd în nostalgii. Acum, Zlatița este o zonă „demilitarizată", care cuprinde pe de o parte lagărul unde zac douăzeci și șapte dintre frații noștri, iar pe de altă parte un centru de antrenamente pentru o sută de „mudjahidini", cum își zic ei, adică de ucigași veniți din toate țările lumii ca să se antreneze aici pe cheltuiala noastră. Să nu ne facem iluzii: reprezintă o forță de elită, a cărei primă misiune nu constă în păzirea lagărului de prizonieri, dar care n-ar sta pe gânduri să le sară în ajutor imediat. Nu vreau să vă ascund nimic: tot din Zlatița, suntem siguri, a plecat și butelia de gaz destinată mie, dar care l-a ucis pe fiul meu Ștefan.

O umbră gravă trecu peste chipurile celor prezenți: era firesc ca voievodul să-și dorească răzbunarea fiului, și îi erau recunoscători că nu abuzase de poziția sa pentru a o face, indiferent cum.

– Avem de înfruntat, prin urmare, diferite dificultăți, continuă Vlado Knezevici.

Să vorbim, mai întâi, despre serviciul de informații. Rețeaua lui Bojidar ne-a pus la dispoziție, puțin câte puțin, toate datele de care aveam nevoie: îi cunoștem acum pe călăi după nume, iar sistemul de apărare a lagărului de prizonieri nu mai are secrete pentru noi: numărul de oameni, orele de schimbare a gărzii, calibrul armelor, cantitatea de muniție, știm toate astea datorită celor câțiva locuitori creștini rămași în Zlatnița, a văduvelor și a bătrânilor, care nu și-au putut părăsi căminul și sunt oprimați zi de zi, dar care observă...

Trebuie să ținem cont de supravegherea forțelor ONU de ocupație. Antrenamentul oamenilor noștri a durat săptămâni întregi, așa cum știți, dar e nevoie ca forțele ONU să nu bănuiască în ce scop. Va trebui apoi să ne transportăm la locul de acțiune, să campăm acolo o parte a trupelor și a armelor noastre, iar toate aceste elemente să treacă neobservate zile de-a rândul, iar absența lor din Monterosso să nu fie remarcată de ONUFR.

O ultimă problemă: în privința armelor colective, riscam să ne lipsească muniția, dar mulțumită fratelui nostru Dmitri, această chestiune a fost rezolvată:

nu ne rămâne decât să le transportăm la fața locului, și o vom face pe spinarea catârilor și a oamenilor, iar forțele ONU nu vor băga de seamă nimic, colonelul Abramovici se va ocupa de toate astea.

Colonelul Abramovici făcu un semn afirmativ din cap.

– Bineînțeles, noi am vrea să recucerim definitiv satul Zlatnița, care ne aparține, dar suntem nevoiți să ne luăm gândul. Acordurile de la Chicago l-au făcut cadou musulmanilor. Obiectivul nostru nu poate fi decât eliberarea celor douăzeci și șapte de frați ai noștri deținuți acolo. Trebuie să ajungem până la ei fără ca un fir de păr din capul lor să fie atins, dar mai trebuie să avem în vedere: pe de o parte, că mulți dintre ei nu vor fi în stare să meargă și v-a trebui să-i transportăm; pe de altă parte, că mudjahidinii din tabăra de antrenament, situată în celălalt capăt al satului, nu vor întârzia să ne contraatace în forță. Și pot să vă asigur că dispun de armamentul necesar, inclusiv rachete americane. Se impune, așadar, să concepem două manevre:

1) asedierea lagărului, lichidarea gărzilor, eliberarea și repatrierea fraților noștri;

2) ocuparea temporară și parțială a satului, pentru a împiedica orice intervenție sau urmărire din partea mudjahidinilor.

În acest scop, am prevăzut trei elemente.

Elementul (a) va cuceri lagărul de prizonieri, îi va elibera și se va ocupa de dirijarea lor spre libertate.

Elementul (b), prin tiruri reglate de mortiere, va izola lagărul de prizonieri și va condamna la inacțiune centrul de mudjahidini. Va fi alcătuit din două secțiuni, una înarmată cu mortiere, cealaltă mai mobilă, înarmată cu rachete și mitraliere, care va acoperi retragerea primei.

„Elementul (c) va da asaltul asupra satului, va elimina orice rezistență locală și va acoperi retragerea elementului (a), apoi, în linie de trăgători, propria retragere.

Președintele lovi în masă cu palma:

– Ascultați-mă bine, voi, cetnicilor. Nu vom ataca orbește, așa cum am avut tendința s-o facem de prea multe ori: obiectivele sunt marcate pe hartă, fiecare își cunoaște locul și misiunea: domnii colonei vor veghea ca, măcar de data asta, ordinea să fie strict respectată.

Vladimir Knezevici era veterinar, și nu soldat. Dar există unele arte, puțin tehnice, care se oferă bucuros, după ceva studii și ceva experiență, amatorilor. Generali puțin experimentați și absolut deloc instruiți ai lui Napoleon au făcut minuni la douăzeci sau treizeci de ani, iar radioul, care a transformat distribuirea ordinelor, permite cu atât mai mult intuiției unui șef să aleagă soluția optimă. În timpul războiului pentru Monterosso, Knezevici a avut noroc de mai multe ori la rând, și armata credea în el, ceea ce înseamnă jumătate de victorie câștigată. În plus, el deținea acea cunoaștere intuitivă a organismelor, acea

vigilență față de cauzele secundare, acea înțelegere în același timp empirică și vizionară a felului în care se prezintă lucrurile, ce permite tămăduitorul să vindece și soldatului să învingă prin mijloace simple. Coloneii, fără de care n-ar fi putut face nimic, i se supuneau cu dragă inimă, și, în război, această tragere de inimă înseamnă mult. Se resemnară, prin urmare, de bună voie, să mai atace indiferent unde și indiferent cum, deși nutreau sentimentul de a fi lipsiți puțin de virilitate, adoptând o tactică de care erau nevoiți să țină seamă.

– Un lucru trebuie să fie clar. Operațiunea ne va lua timp și va face zgomot. Va trebui să ne retragem mai înainte ca forțele ONU de ocupație, care nu vor pricepe ce se întâmplă, să poată interveni.

– Cât timp vom avea noi la dispoziție, potrivit previziunilor dumneavoastră? întrebă Golubinski.

El își scosese un carnet și lua notițe.

Lui Knezevici nu-i scăpă acel „noi".

– Două sau trei ore după primul foc de armă.

– Ideea de manevră e sănătoasă, observă Golubinski. Totul depinde de distanțe, de sincronizare, de precizia tirurilor, și, bineînțeles, de competența și brutalitatea primei acțiuni.

– Vom izbândi, făcu unul dintre colonei, fiindcă luptăm pentru o cauză dreaptă.

– Vom izbândi, se auzi și altul, fiindcă monterossienii sunt oameni războinici.

Golubinski nu replică. Toată lumea știa că esențialul fusese anunțat, mai puțin data zilei J. În așteptare, atmosfera se destinse.

– Ei! vremurile s-au schimbat, spuse un al treilea colonel (o spunea fiindcă nu credea cu adevărat în spusele lui). Copiii noștri nu mai sunt ce eram noi odată, iar noi nu mai suntem ce erau părinții noștri. Ascultă aici, rusule. Aveam un străinoș, era pe timpul războiului din 914, era prea bătrân ca să se bată, dar, după victorie, n-a mai vrut să vadă pe nimeni, și, cum era un moșneag dat naibii, în cele din urmă, un megieș de-al lui și-a luat inima-n dinți și s-a dus să-l caute: „De ce nu te mai arăți pe la cafenea? Ce ți-am făcut noi? " Iar străbunul i-a răspuns: „Voi nu mai puteți schimba nimic, și nici eu nu mai pot schimba nimic. Șase membri din familia mea au mers la război și s-au întors cu toții fără nicio zgârietură: vai, ce rușine!"

– Îmi aduci aminte de străbunicul meu, îi luă vorba din gură un al patrulea colonel. Îl rugase pe un căpitan să-i recruteze pe cei trei fii ai lui ca să meargă la război cu regele Petru. Niciunul nu avea vârsta. „Pentru ce insiști atât ca să obții această favoare?" îl întrebă căpitanul. El își închipuia că o făcea din motive patriotice sau din dragoste pentru rege. „Ascultă, domnule căpitan, i-a zis străbunicul meu, noi ăștia suntem oameni de la munte și pe la noi iarna e lungă

şi aspră, şase, şapte luni. Aşa că oamenii se adună la gura focului şi stau la taclale. Ce ai vrea să povestească fii mei dacă n-au făcut războiul?"

Se auziră murmure de aprobare. Antonia, care cunoştea poveştile astea pe de rost, le traducea la urechea lui Dmitri. El asculta cu atenţie şi respect, înclinând capul din când în când.

– Părinţii noştri nu erau nişte degeneraţi, spuse primul colonel. Aveam un unchi, a făcut războiul sub Mihailovici şi avea un braţ amputat. Spre sfârşitul războiului, e capturat de partizanii lui Tito şi tradus dinaintea unui tribunal comunist. Atunci, judecătorul îi zice: „Recunoaşte măcar că ai ales greşit de partea cui să lupţi şi te eliberez." Iar unchiul meu – avea pe atunci treizeci de ani – îi răspunde: „Nu mai am decât un singur braţ, dar, dacă îmi daţi o puşcă, cu ăsta singur, care mi-a rămas, v-aş ucide pe toţi, porci ce sunteţi." Ai auzit una ca asta, rusule?

Nimeni nu puse întrebări despre ce se alesese de unchiul colonelului. Cicea începu să vorbească şi toţi făcură linişte.

– Voi vă mai amintiţi de povestea asta, de pe vremea strămoşilor noştri, când regele ne-a convocat, pe noi monterossienii, ca fiind cei mai buni luptători din regatul său, şi noi ne-am dus, dar ne-am bătut aşa şi aşa, fără să ne dezonorăm, dar fără să ne comportăm mai bine ca alţii? Atunci regele ne-a chemat dinaintea sa şi ne-a spus: „Ce s-a întâmplat, prieteni monterossieni? Credeam că sunteţi cei mai buni dintre combatanţii noştri, şi aproape că nu sunt morţi printre rândurile voastre?" Ei se uitară unii la alţii, ruşinaţi nevoie mare, şi în cele din urmă recunoscură: „Maiestate, o să-ţi zicem cum stau lucrurile. E adevărat nu ne-am bătut cum ar fi trebuit şi asta pentru că nu ne-am adus femeile cu noi. Noi vrem ca femeile noastre să ne cânte vitejiile, şi din cauza asta nu ne batem bine decât atunci când ele sunt prezente. Permite-ne să le aducem şi vei vedea." Regele le acordă permisiunea; data următoare, turcii fură bătuţi.

Mâna Antoniei se mai apropie puţin de cea a soţului ei, dar tot n-o atinse.

– Aşa e, rosti Srdjian Kravar, străbunii noştri erau bărbaţi, nu glumă. Nu mai ştiu ce război era – de o mie de ani ne tot războim –, dar unul dintre strămoşii mei, care era voievod, pleca la luptă şi fiul său alerga în urma lui, fiindcă voia să-i omoare pe turci împreună cu tăticu'. Trebuie că avea trei sau patru ani. Atunci, unul dintre cetnici îl aşteaptă la o cotitură: „încotro ai pornit tu, fiu de voievod? – Vreau să omor turci. – N-a venit încă timpul, copile, şi, dacă tatăl tău pune mâna pe tine, o să-ţi tragă o mamă de bătaie. Stai cuminte acasă şi, dacă Dumnezeu se îndură de mine şi am să mă întorc, îţi aduc nişte nasuri de turci să te joci cu ele."

Se auziră râsete sobre de bărbaţi care ştiu ce înseamnă războiul.

– Eu, spuse cicea (şi din nou se făcu linişte de cum deschise gura), n-am nicio istorioară să vă povestesc. Nu sunt militar, n-am trăit nicio experienţă;

dacă m-ați ales să vă comand, asta a fost voința voastră, nu a mea. Acum trei ani, ocupam Zlatița, și unul dintre oamenii noștri furase o gâscă de la un musulman. Nu era cine știe ce problemă, dar eu gândesc că, în acest domeniu, nu se cuvine să facem compromisuri. Musulmanul venise să mi se plângă mie, i-am verificat spusele și hoțul însuși a recunoscut. Atunci, unii dintre voi poate că-și mai aduc aminte, a doua zi dimineață, i-am adunat pe oameni – musulmanul fusese despăgubit –, mă apropii în fața frontului în poziție de drepți și rostesc: „Armatele din Monterosso sunt armate de creștini, nu armate de hoți. Petko, ieși din rânduri." Petko se prezintă dinaintea mea. Mă apropii de el și ridic mâna să-l pălmuiesc din toate puterile, de față cu toți camarazii lui. Imediat el își aruncă puşca pe jos. Îl întreb: „De ce ți-ai aruncat puşca?" Și el mă lămurește: „Voievodule, pentru că i-am jurat tatălui meu să nu fiu niciodată pălmuit atâta vreme cât voi avea o armă în mână."

Golubinski îi urmărise spusele. Și se aplecă spre el:

– Și atunci?

– Ei bine, l-am pălmuit. Dar mai puțin dur decât ne-am fi așteptat, și el, și eu.

Coloneii se strâmbau de râs.

– Domnilor, reluă cicea, îmi rămâne să vă spun ziua în care veți avea ocazia să le dovediți urmașilor că nu ați pierdut stima străbunilor voștri.

Cei prezenți schimbară priviri de ușurare: în sfârșit, aveau să se bată, în sfârșit aveau să-și spele onoarea terfelită.

– Peste trei zile, miercuri are loc ajunul slavei mele. Nu din orgoliu am ales această zi, sau nu numai din orgoliu și nici pentru că în ziua aceea sfântul Ioan Botezătorul va lupta alături de noi. Dar și pentru că îi voi invita pe șefii forțelor ONU la un dejun, și, beți și ghiftuți, se vor duce să doarmă, și nimeni nu se va mai mira că Monterosso s-a pus în mișcare. Ați văzut bine ce s-a întâmplat anul trecut: întregul Monterosso se deplasează pentru a cinsti împreună cu mine tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul. Val va fi plin de lume: și nici măcar sateliții nu vor izbuti să numere câți suntem, nici să vadă dacă suntem sau nu înarmați. Iar musulmanii din Zlatnița vor gândi: „Câinii de creștini din Monterosso o să se pună pe chefuri ca să serbeze slava președintelui, așa că în noaptea asta nu riscăm nimic." Ei bine, tocmai în noaptea aceea vom da atacul. Ceea ce înseamnă că toți cetnicii care vor participa la operațiune trebuie să facă dovadă de măsură în toate. E de datoria mea să vă previn, furia forțelor ONU de ocupație va fi teribilă. Se va spune că am violat acordurile semnate de Iugoslavia în numele nostru, și aceste declarații vor fi, ca întotdeauna în politică, adevărate și false în același timp: da, noi le vom viola mâine, dar musulmanii din Zlatnița le violează de luni de zile. Îi vom readuce pe frații noștri martirizați printre noi, dar opinia publică va fi împotriva noastră, ca de obicei, și vom fi considerați niște ipocriți în ochii lumii întregi,

iar ONUFR se va abate asupra noastră cu toate forțele de care dispun. Oricine participă la operațiunea pe care v-o propun va trece drept criminal de război, culpabil de crime împotriva păcii sau a umanității, va fi căutat de ceea ce numesc ei comunitatea internațională, adică de NATO, pentru a fi deferiți TDH. Bineînțeles, veți putea evita responsabilitatea individuală purtând cagule, dar nu asta-i metoda noastră: monterossienii nu sunt teroriști. Pur și simplu, țineți minte că, de data asta nu va fi destul să fiți eroi sau martiri, va trebui să fiți și condamnați...

– Asta-i bună, spuse Kravar, iartă-mă, voievodule, tu ești șeful meu, dar, condamnați ori ba... ne sinchisim noi de ei ca de primele noastre scutece murdare.

Un freamăt de râsete parcurse asistența și câțiva colonei bătrâni proferară zgomote obscene, înveseliți. Se simțeau bine ei între ei, și restul lumii nu mai conta.

Vlădica Ambrozie, cu brațele încrucișate pe piept, îi privea pe acești oameni convins că unii dintre ei nu aveau să se mai întoarcă în viață din operațiunea pe care erau atât de dornici s-o ducă la bun sfârșit. Simți că așteptau câteva cuvinte din partea lui:

– Fraților, Domnul nostru Iisus Hristos le-a spus discipolilor săi că ei erau sarea lumii. Ne facem un titlu de onoare din a fi discipolii discipolilor discipolilor lui și, prin urmare, de a fi și noi sarea lumii. E bine. Dar aș vrea să fim mai mult decât un condiment. Nu numai Vlădica e cel care vă vorbește, ci și mecanicul: aș vrea să fim motorul lumii. Tradițional, la noi, când armata monterossiană pleca să le vină de hac necredincișilor, episcopul binecuvânta fiecare om în parte, care se spovedise și se împărtășise, și le adresa câteva cuvinte înaripate tuturor acelor oameni purificați care plecau să învingă sau să moară în numele lui Hristos. Am să vă atrag atenția, în treacăt, că întotdeauna o făceau pentru a apăra popoarele creștine împotriva necredincioșilor și niciodată pentru a impune cuiva credința lor. Necesitatea de a păstra secretul ne împiedică astăzi să practicăm vechea noastră tradiție. Și nici voi nu veți avea, poate, ocazia de a transmite fiecăruia dintre oamenii voștri binecuvântarea pe care Noi, episcopul din Monterosso, le-o acordăm individual, cu toate că pleacă să moară pentru o cauză dreaptă. Folosiți ierarhia voastră profană, sanctificați-o, transmiteți-le această binecuvântare prin intermediul căpitanilor voștri, a locotenenților voștri, a subofițerilor voștri, a caporalilor, vegheați ca acest rău de har să se reverse peste toți, nu-l păstrați numai pentru voi. Știți ce facem în miercurea sfântă, după serviciul divin. Credincioșii se adună noaptea în jurul preotului, și-i ating patrafirul, iar cei care sunt prea departe pentru a-l atinge, ating umerii, brațele, hainele celor care l-au atins, astfel ca toți ajung unul singur și cer iertarea păcatelor, iar preotul le-o acordă, oricare ar fi păcatele lor, iar harul divin curge șiroaie din trup omnesc, în trup omenesc de la un capăt la altul al bisericii. O armată care pleacă la luptă reprezintă o adunare din

miercurea sfântă. Nu am aici decât câțiva colonei pe care să-i binecuvântez, dar fie ca binecuvântarea mea să ajungă până la ultimul dintre soldații voștri, și, dacă vor trebui să moară fără să fi comis noi crime, să afle că îi iert de toate cele pe care le-ar fi putut comite până în această clipă.

Coloneii se ridicară cu toții în picioare și se apropiară fiecare la rândul său, patru graşi ca niște poloboace, doi noduroşi ca niște curmeie de viță, milităroşi, în pofida ținutei lor civile jerpelite, jiletci de piele, haine largi, cămăşi descheiate pe pieptul păros, asemănători frescelor care se scorojeau pe ziduri. Singurul conviv căruia i-ar fi venit greu să se integreze în peisaj ar fi fost Golubinski, cu costumul său bleumarin bine croit și cravata în același ton, contrastând cu cămaşa de un roz pastel, dar merse și el să primească binecuvântarea. Asupra capului înclinat al fiecărui colonel, episcopul făcu semnul crucii, rostind:

– Fie ca Dumnezeu să-ți ierte toate păcatele de când te-ai născut, și asemenea celor care servesc sub ordinele tale.

Pentru a termina, regele munților distribui coloneilor niște plicuri sigilate. Conțineau ordinele lor.

– Le veți deschide în ajunul slavei, la amiază. Nici o secundă mai devreme. Și răspundeți de secret cu capul.

Coloneii se dovediră puțin surprinși, puțin decepționați că operațiunea fusese pregătită atât de minuțios – li se părea o lipsă de încredere și de inimă. Cu toate astea, aveau intenția să asculte de şeful lor, căruia i se supuseseră. Priveau plicurile și le frecau între degetele lor groase, tentați fiind să le deschidă, dar fără a ceda tentației. Își strânseră mâinile cu o veselie austeră, știind că, după toate probabilitățile, nu se vor mai revedea niciodată toți împreună. Cine avea să fie lipsă, el, tu, eu? Se gândiră la familiile lor, dar mai curând cu orgoliu decât cu spaimă: „Fiul meu va fi mândru de mine." Se simțeau ca paladinii prințului Lazăr, cu şase sute de ani în urmă, în ajunul bătăliei de pe Câmpia Mierlei: numai să nu existe niciun trădător! Nu, nu va exista. Știau că vor da o bătălie a aceluiași război, și se simțeau în același timp avizi de victorie, oricât de limitată ar fi fost ea, și resemnați în fața unei înfrângeri, văzând în ea, din capul locului, nu diminuarea importanței insuccesului, ci gloria sacrificiului. Dragonul anunță că mâncase o spată de berbec la prânz, că o cercetase cu grijă și că prevestirile pentru operațiune i se păruseră favorabile.

Unul câte unul, cetnicii se retraseră, după ce-și salutară şeful, pe soția şefului și fiul şefului lor: de fapt, totul nu era decât o afacere de familie. Knezevicii rămaseră cu episcopul și cu Golubinski. Se aşezară din nou în jurul mesei ca să mai bea o ultimă cafea, o ultimă șliboviță. Golubinski luă cuvântul:

– Vreau să vă cer o favoare, domnule Președinte, un mare privilegiu și aș înțelege dacă ați ezita să-l faceți beneficiar pe un străin. Aș vrea să particip la operațiune. Împreună cu elementul (a).

Nu vă cer să preiau comanda, deşi am, fără să mă laud, mai multă experienţă decât majoritatea oamenilor dumneavoastră. Aş vrea să filmez tot ce se va petrece, şi aş vrea de asemenea ca în cadrul elementului (a) să fie repartizat un medic, care, de îndată ce prizonierii vor fi eliberaţi, să-i poată examina şi să poată diagnostica consecinţele torturilor suferite de ei.

– Aţi vorbit mai adineaori de reprobarea lumii, iar reacţia provocată oamenilor dumneavoastră s-a mărginit la nişte rânjete. Aceşti ofiţeri greşesc. Ei cred că războiul se duce pe teren, dar, în timpurile noastre, se mai dă şi în minţile oamenilor. Întreaga lume este împotriva voastră, Vlado (era pentru prima oară când îşi permitea această familiaritate), şi vă bănuiesc că sunteţi puţin cam himeric, în pofida răului ce-l face o asemenea atitudine poporului vostru. Dar v-aţi întrebat vreodată pentru ce vi s-a ridicat toată lumea în cap? E din cauză că nu vreţi să înţelegeţi că în zilele noastre un război nu mai poate fi posibil fără asentimentul opiniei publice, şi că, în consecinţă, războinicii moderni se preocupă înainte de toate de cucerirea acestei opinii publice, şi pe urmă de ţărmul acela, defileul acela, satul acela. Pentru moment, lumea şi-a făcut de pe acum o opinie: toţi monterossienii sunt nişte călăi.

– Ceea ce nu-i nici pe departe adevărat, rosti cu greutate preşedintele.

– Ştiu, Vlado, dar trebuie să faci public faptul că nu toate învinuirile vă aparţin vouă.

– Cum anume? Mass-media e împotriva noastră. Vede una şi relatează alta.

– Aşa ea, Vlado, dar ce eforturi aţi consacrat pentru a o informa? Aţi pus-o cumva la curent cu toate atrocităţile comise de musulmani? Le-aţi denunţat încălcările acordurilor de la Chicago? Aveţi măcar un buget alocat relaţiilor publice?

Antonia, frapată de atâta bun simţ, vorbi pentru prima oară:

– Dmitri are dreptate: noi n-am făcut nimic pentru a lămuri lumea.

– Acţiunile noastre se cuvin s-o lămurească, bombăni regele munţilor. Sunt destul de glorioase pentru asta.

Dar dincolo de naivitatea lui de paradă, ştia de pe acum că nu are dreptate.

– Este evident, reluă Dmitri, că nici publicului, nici mass-mediei nu-i convine să-şi schimbe opinia. E atât de liniştitor când toate mărturiile coroborează ideea pe care şi-au făcut-o din capul locului! Dar un lucru e sigur: reuşit sau nu, atacul vostru asupra lagărului de la Zlatiţa se va afla pe prima pagină a tuturor ziarelor. Toate agenţiile de presă, toate posturile de televiziune nu vor vorbi decât de voi timp de trei zile. „Criminalul de război recidivează! " „Knezevici – Hitler!" „Knezevici la Helsinki!" Ei bine, acum veţi avea totuşi ocazia să vă apăraţi. Mai există încă o presă relativ liberă, care ar vrea să publice şi versiunea voastră asupra stărilor de fapt, chiar dacă s-ar zice că este vorba de propagandă. Există ziarişti aventuroşi care vor veni să vă intervieveze şi care nu vor relata decât minciuni. Dacă vă reuşeşte operaţiunea militară, prizonierii pe care i-aţi

eliberat vor fi interogați de către unii, pentru a le fura poanta confraților. Atunci, bineînțeles, dacă vă veți cantona cu toții într-o tăcere disprețuitoare, va fi un prilej în plus să fiți discreditați. Dar dacă veți spune ce aveți de spus și veți veni cu dovezi, dovezi ușor de reprodus, și în special imagini, imagini, imagini... veți avea poate posibilitatea să inversați sau cel puțin să suspendați fluxul dezinformărilor.

– La fel ca Iosua, interveni episcopul, vei opri soarele minciunii.

– Chiar și numai pe moment, spuse Antonia, ar fi bine să nu ne mai simțim sub oprobiul lumii.

Golubinski, care învățase cum trebuie să le vorbești monterossienilor, adăugă:

– Fiul dumneavoastră, Milan, va fi mândru de tatăl său, Vlado, sălășluiește în voi toți prea mult orgoliu, dar și prea multă modestie. Încă n-ați înțeles că reprezentați un personaj istoric și că datorați Istoriei tot adevărul. Cine în Europa sau în lume s-a mai ridicat până acum împotriva hegemoniei americane? Sunteți singurul și, fără a avea intenția să vă port ghinion, probabil ultimul. Așadar, aveți datoria să explicați toate motivele posterității.

Această publicitate nu era pe placul regelui munților. Posteritatea, n-au decât să se ocupe de ea poeții epici cu guzlele lor. Războiul este o meserie de paladini, nu de baladini.

– Și atunci, spuse el, tu vrei să filmezi rușinea fraților noștri?

Tutuirea îi scăpase din nebăgare de seamă. Vine ușor în ruseşte.

– Rușinea și iar rușinea lor, Vlado. Eu vrea să demonstrez lumii ce înseamnă islamul islamist. Și eu mă războiesc, în felul meu, împotriva americanilor.

Vlădica Ambrozie dădea din cap în semn de aprobare:

-Are dreptate, Vlado. Adevărul nu trebuie ascuns sub obroc.

Iar Antonia:

– Vlado, gândește-te la copiii din școlile noastre. Când își vor vedea părinții luptând pe ecranele lor, îi vor iubi cu atât mai mult! Și nevestele pe bărbații lor...

Regele munților se încruntă: războiul este un lucru lipsit de pudoare, care nu trebuie să fie văzut de oricine. Aruncă o privire fiului său.

– Tu ce părere ai, Milan?

– Eu, tăticule, aș vrea să mă lași să merg cu tine. Sau măcar cu unchiul Dmitri. Am să-i duc camera.

– Și aici e o problemă, spuse președintele. Avem noi camere... și mai știu eu ce altceva, toate cele de trebuință?

– Am eu totul, îl asigură Dmitri. Îmi trebuie doar permisiunea ta.

Tutuirea fusese ratificată.

Președintele se uită la Dmitri și, dintr-o dată, urcă în el o recunoștință răscolitoare față de acel străin care cerea să se expună acelorași pericole ca și monterossienii.

– Dmitri, vrei să fii *pobratim* cu mine, fratele meu fără de greşeală, fratele meu aşa cum zice sfântul Ioan?

Chipul lui Golubinski, mereu surâzător şi mereu impasibil, se înăspri brusc, ca electrocutat. Ştia ce onoare unică îi făcea Vlado, ce încredere în el se exprima astfel.

– Vreau.

Vlado îl consultă pe episcop care făcu „da" din ochi.

– Să mergem.

Ieşiră, lăsând-o pe Antonia şi pe Milița la masă, dar Vlado îi făcu semn fiului său să-l urmeze. Străbătură o sală întunecată şi intrară în biserică, unde o lumânare solitară încă mai ardea dinaintea frescei albastre ce-l reprezenta pe Hristos cu o spadă în mâini.

Ambrozie mai aprinse o lumânare, se duse în altar să caute o carte, se întoarse, ridică ochii spre icoană şi rosti Tatăl Nostru în slavonă. Vlado îl rosti şi el, iar Dmitri adăuga pe ici-colo câte un cuvânt pe care şi-l mai amintea.

Episcopul deschise catea. Era Vechiul Testament. Spuse cu glas scăzut:

– Psalmul 132.

Şi adăugă zâmbind:

– E foarte scurt.

Îl citi fără să-l psalmodieze:

„Iată cum este bun şi ce este frumos, decât numai a locui fraţii împreună!

„Ca mirul pe cap, care se pogoară pe barbă, pe barba lui Aaron, care se pogoară pe marginea veşmintelor lui.

„Ca roua Ermonului, ce se pogoară pe munţii Sionului, că acolo a poruncit Domnul binecuvântarea şi viaţa, până în veac."

Făcu semnul crucii şi îşi lăsă mâinile pe capul lui Vlado şi al lui Dmitri, le ţinu o clipă, apoi le ridică.

Vlado scoase un cuţit din buzunar, îl desfăcu, şi, dintr-o mişcare, îşi crestă o venă de la mână. Îi întinse cuţitul lui Dmitri, care, reţinându-şi o grimasă, îşi tăie şi el pielea. Îşi frecară mâinile una de alta ca sângele să li se amestece.

– Fratele meu fără de păcat Dmitri, fratele meu Dmitri, prin voia Celui de Sus şi a sfântului Ioan... murmura Vlado cu lacrimi în ochi, crezând din toată fiinţa sa în această nouă frăţie, electivă, de sânge, nu de spermă.

Iar Dmitri, căruia eroismul epic şi pitoresc al scenei nu-i disimula aspectul extravagant, îngâna conştiincios după el:

– Fratele meu Vladimir... fratele meu fără de păcat... fratele meu din voia Celui de Sus... fratele meu prin sfântul Ioan...

Prin uşa întredeschisă, băieţelul Milan, căruia îi fugise somnul, privea miracolul cu ochii mari.

CAPITOLUL VIII

Foc

1. Viclejug de război

Plicul lui Srdjian Kravar era gol. Şi el ştia. Ordinele ce-i reveneau erau atât de secrete încât îi fuseseră transmise de preşedinte de la gură la ureche.

Aceste ordine îi plăceau şi-i displăceau în acelaşi timp. Pe de o parte, întreaga operaţiune se sprijinea pe el şi era mândru de această responsabilitate. Pe de altă parte, socotise de când se ştia că serviciul său consta în protejarea imediată a lui cicea, şi iată că acum cicea avea să expună singur, fără gărzi de corp personale, în vreme ce el primea o altă însărcinare. Ba mai mult, i se repartiza acum rusul ăsta, plus un medic, ca să facă ce, mă rog? Filme, fotografii, diagnostice... Nu prea respectau toate astea tradiţia monterossiană. În sfârşit, ordinele sunt ordine, iar Kravar se simţea totuşi satisfăcut că fusese numit, pentru că el era cel mai bun.

Îi alesese în persoană şi de mult timp pe cei şase cetnici care aveau să-l însoţească. Erau, tineri sau bătrâni, camarazi de încredere cu care făcuse războiul. Anume nu-i luase cu el pe cei doi fraţi, ca în cazul unei nenorociri, să mai rămână Kravari să-l păzească pe cicea.

Îi adună pe camarazii lui în după-amiaza zilei următoare, luni şi, de cum se lăsă noaptea, o porniră la drum, la mare distanţă unul de altul. Ploua uşor, ceea ce nu era rău deloc, fiindcă tamburinarea picăturilor de ploaie pe frunzele ude înăbuşea zgomotul paşilor. Bineînţeles, forţele ONU de ocupaţie întinseseră ambuscade într-o zadarnică tentativă de a impune restricţii de circulaţie. Dar, de cum apunea soarele, muntele aparţinea celor care crescuseră aici, campaseră, vânaseră, pescuiseră, se războiseră: cunoşteau ei pe dinafară amplasamentele ambuscadelor forţelor ONU şi nu le rămânea decât să le ocolească. Câţiva kilometri în plus nu-i speriau pe munteni.

Trecură în toiul nopți Komarnița clocotitoare, sărind din stâncă în stâncă, peste trunchiuri de copaci.. Cunoșteau fiecare loc de care se puteau ține, fiecare crestătură. Golubinski îi urma cum putea.

De acum înainte se aflau într-o zonă mai puțin râpoasă, care făcuse parte cândva din Monterosso, dar pe care acordurile de la Chicago le dăduseră musulmanilor și de unde fugiseră cei mai mulți creștini. Țară vrăjmașă, deci: neîncredere, dar patrulată de ONUFR: dublă neîncredere. Și aici cunoșteau locurile de ambuscadă posibile și le evitau. În zori, ajunseră într-o vale departe de orice așezare și ascunsă vederii de o pădure deasă de zadă. Kravar lăsă un om de strajă pe singura cărare de acces. Ceilalți cetnici se întinseră pe jos în preajma unui izvor, își împărțiră între ei merindele, pâinea, friptura de berbec rece, brânza, șlibovița și apa.

– Domnul comandant nu-i prea obosit? întrebă Kravar cu o solicitudine prefăcută.

Golubinski îi zâmbi politicos fără să-i răspundă: trecuse el și prin altele mai grele în cadrul spețnaz[80], dar îi lipsea antrenamentul și se simțea mulțumit că se putea odihni.

Medicul sforăia de pe acum, învelit în pânza lui de cort: era un tânăr care-și făcuse serviciul militar la paraşutiştii iugoslavi și avea de gând să nu se lase mai prejos decât acei ciobani coborâți din munte.

Straja era schimbată din două în două ore. Ceilalți oameni dormeau, știind că a doua zi vor avea nevoie de forțe și de luciditate.

Golubinski dormi o parte a zilei, și o petrecu pe cealaltă întrebându-se ce căuta el acolo, și, într-un mod mai general, potrivit eredității sale ruse, la ce servea viața. Ajunse la concluzia că viața servea, în principal, să fie trăită. Nici o altă ipoteză nu trebuia exclusă: poate servea și la împlinirea voinței unui Dumnezeu sau a altuia, sau la perpetuarea speciei sau la progresul drepturilor omului. Dar astea erau perspective prea vaste, își zise Dmitri, ca pentru inteligența sa pe deplin empirică ca om de acțiune ce era. De ce devenise el ofițer al Armatei Roșii? Cu siguranță nu din cauza adeziunii față de marxism-leninism. Din patriotism? Puțin. Dar și datorită eredității, fiindcă strămoșii lui serviseră țarului. Dar mai ales pentru că viața nu merita strădania de a fi trăită decât cu condiția de a fi riscată la tot pasul. Tocmai de aceea dăduse el din mâini și din picioare pentru a intra în spețnaz, unde reușise. Dar pe urmă, demisionase din armată, deși i se rezerva o carieră frumoasă: de ce? Fiindcă, neîndoios, simțise că aerul vieții se rarefiase acolo, că existau activități mai intense și mai periculoase în alte părți. Tot așa de bine reușise și în cadrul KGB-ului, dar și de acolo demisionase, urmărind o accelerare perpetuă. Zâmbi

[80] Spețnaz – forțe speciale ale serviciului de informații și acțiuni militare ale fostei URSS și ale actualei Rusii, având misiuni de sabotare și de comando. *(n.tr.)*

la gândul că unii îl tratau ca pe un mafiot, şi era adevărat că îşi agonisise doar în câţiva ani o avere confortabilă, şi că destui dintre concurenţii săi îşi lăsaseră pielea în unele acţiuni riscante. Faptul nu-l incomoda: erau bancheri, alţii aveau să le ia locul. Dar pornise, oare, pe calea aceea atras fiind de bani? Nu, el căutase mediile unde viaţa clocotea mai intens. Şi acum, rămânea fidel vocaţiei sale. Fratele său Vlado era un anacronic rămas în viaţă, fiind menit să dispară, dar această dispariţie nu putea avea loc fără zbucium, iar Dmitri considera că, împotriva oricărei logici, locul lui era acolo unde se afla Vlado.

Nu fiindcă ar fi fost cătuşi de puţin înclinat către cauzele pierdute ca atare, el crezând în victoria probabilă a unei alianţe a puritanilor şi mercantililor împotriva celor numiţi de el *bogatâr*[81]. Există un astfel de cânt epic care povesteşte *Cum s-au stins bogatârii de pe pământul rus,* şi Dmitri avea impresia că aceeaşi soartă îi aştepta pe toţi *bogatârii* din lumea întreagă. Dar nu era un motiv să nu mai aplice o lovitură zdravănă în coastele lor, dacă bătălia merita osteneala – bătălia nu victoria. Viaţa e făcută să fie trăită. Dmitri adormi din nou, remarcând că toamna începuse să badijoneze cu portocaliu foioasele; în regiunea aceea luaseră locul zadei, care, ca atâtea lumânări intangibil de negre, stăteau de strajă pe pantele din Monterosso.

După cină, porniră la drum în noapte.

Era vorba acum să pătrundă în aşa-zisa zonă demilitarizată din Zlatiţa, să ocolească de departe satul şi să se posteze între Zlatiţa şi Suk, într-un loc care fusese stabilit dinainte, prin două misiuni de recunoaştere.

Ajunseră acolo în zorii zilei de miercuri, fără dificultăţi, spre uşurarea vădită a unora dintre cetnici, fiindcă marţea poartă ghinion. Kravar raportă prin radio că se aflau la faţa locului: un fluierat repetat de trei ori, la care punctul de comandă al regelui munţilor răspunse în acelaşi fel. Apoi oamenii se culcară din nou, unul dintre ei făcând de pază. La amiază, prânziră. Angoasa acţiunii care se apropia făcea gesturile bruşte, sacadate, unele stângace. Se vorbea puţin.

Dezgropară cele două uniforme de miliţieni musulmani, obţinute cu câtva timp în urmă şi îngropate la faţa locului, într-o ladă de aluminiu. Unul dintre oameni se căţără pe un vârf şi dispăru în frunzişul unui fag. Avea misiunea să observe cu binoclul drumul care venea dinspre Suk. Doi cetnici, care fuseseră obligaţi să se bărbierească cu această ocazie şi aveau obrajii plini de tăieturi, îmbrăcară uniformele, scuipând şi blestemând. Coborâră în drum şi se plasară pe un teren ceva mai ridicat, de pe dreapta şoselei Suk-Zlatiţa, după o curbă. Kravar şi ceilalţi şase se tupilară în tufişul aflat la doi metri de ei, ţinându-şi pregătite carabinele cu lunetă 22 şi ţeavă lungă ghintuită Sako, care, împreună

[81] Menestrel al cânturilor epice ruseşti. *(n.a.)*

cu amortizoarele, alcătuiau o singură piesă, cu siguranța pusă. Golubinski constată cu satisfacție că acești amatori nu le manevrau deloc rău.

Începu așteptarea. De obicei, camionul cu aprovizionarea, care venea din Suk, trecea între orele 17 și 18. Verificaseră de nenumărate ori, dar în ziua aceea putea veni mai repede sau cu o oarecare întârziere.

La ora 17.06, un zgomot de motor imitat de o voce bărbătească răsună în radioul pe care Kravar îl ținea acum lipit de ureche: agentul din Suk alertase un om de legătură care raporta că mașina plecase. Acest agent și omul de legătură procedau astfel în fiecare săptămână, dar nu știau cum avea să fie folosită azi informația lor. Omul cu binoclul auzise același zgmot ca de motor și știa că în aproximativ patruzeci de minute, camionul avea să treacă prin dreptul său. Circulația era rară prin locul acela, locuitorii din Zlatița nu se dădeau în vânt după turism, dar fusese prevăzut cazul ca un alt vehicul să se prezinte în același timp. Cu atât mai rău pentru ocupanții lui, care ar fi fost cu siguranță musulmani.

La 17.51, camionul își făcu apariția.

Era un Mercedes vechi, de culoare galbenă, descoperit, hodorogit, încărcat cu lăzi, cuști, bomboane, doi milițieni înarmați cu puști Kalașnikov fiind cocoțați deasupra încărcăturii. Omul cu binoclul verifică numărul de înmatriculare – era cel bun – mormăi și el în microfon. Kravar scoase un fluierat. Cei doi falși milițieni, legănându-și puștile Kalașnikov atârnate de umăr, coborâră în drum, cu un aer degajat. Lui Kravar i-ar fi plăcut să fie unul dintre ei, dar era prea cunoscut în regiune.

Camionul apăru după cotitură.

Milițienii se plasară pe mijlocul drumului și unul dintre ei își duse fluierul la gură și suflă în el.

Camionul trase pe dreapta, corect, într-un scrâșnet de frâne și de pneuri și o ploaie de pietriș. Un berbec din spate începu să behăie. Băieții de pe coșurile cu legume și fructe erau gata-gata să cadă. Se cramponară de marginea camionului, râzând și înjurând. Unul dintre milițieni se apropie fără grabă de portiera din dreapta, celălalt înconjură rapid capota și-l apostrofă pe șofer:

– Actele mașinii. Permisul de conducere. Ordinul de misiune.

Kravar și un cetnic deschiseră focul; doi dintre camarazii lor grăbiră pasul. În același timp, unul dintre falșii milițieni îl lichidă pe șeful vehiculului cu un foc de Makarov, având grijă să tragă pe deasupra ca să nu-l atingă pe șofer: exersase acest tir de mai multe ori la el acasă, pe un manechin. Șeful vehiculului primi glonțul în partea de sus a gâtului și îi ieși prin creștet.

Omul cu binoclul sărise din copac și cobora în fuga mare. Golubinski și medicul veneau și ei. Golubinski filma. Unul dintre morți se rostogolise pe pământ. Celălat pierdea sânge acolo sus, peste gămada de varză și cuștile cu găini. Șeful camionului căzuse peste șoferul care se chircise în colțul lui, fără

a avea de gând să se apere. Îl cunoşteau, era bătrânul Mustafa, un beţiv inofensiv şi timid. Motorul mergea. Traseră trupurile neînsufleţite în tufişuri şi le ascunseră la vreo douăzeci de metri mai jos. Locul fusese reperat: nu se vedea dinspre drum. Cei trei oameni însărcinaţi cu sumara îngropăciune se căţărară în camion, unde Golubinski şi medicul se şi instalaseră. Falşii miliţieni urcară ultimii.

Kravar avea un pistol în mână şi Kalaşnikovul în bandulieră. Luă locul şefului maşinii.

– Porneşte, îi spuse şoferului, lipindu-i ţeava revolverului de tâmplă.

Camionul porni.

La vrei cinci sute de metri pe dreapta, era un drum desfundat, de ţară.

– Întoarce.

Camionul întoarse.

– Halt.

Camionul se opri.

Aranjară altfel încărcătura, cu preţul celor doi berbeci eliberaţi în natură şi a câtorva saci cu orez abandonaţi, încât cetnicii să se poată ascunde printre lăzi, cuşti şi saci, având la dispoziţie creneluri şi mortiere. Falşii miliţieni verificară dacă toţi camarazii lor erau bine ascunşi: ei rămaseră la vedere, înlocuindu-i pe cei doi soldaţi răpuşi. Dinţii şoferului clănţăneau, iar el mirosea urât. Kravar îl privea cu dispreţ. Îi ordonă să oprească în faţa unei staţii-service echipată cu telefon.

Unul dintre falşii miliţieni merse să telefoneze ofiţerului de serviciu din lagărul de prizonieri:

– Ne pare rău, dar camionul care aduce aprovizionarea a făcut pană.

– Asta-i bună! Iar! A naibii rabla asta a şvabilor!

– Mustafa crede că o poate repara. Nu ne aşteptaţi decât peste câteva ore. Am anunţat la cartierul general.

– Ce bunătăţi ne aduceţi? întrebă adjunctul lui Zulfikar, care răspunsese la telefon. Sper că aveţi berbecuţi? Ne-am săturat să tot mâncăm fasole în fiecare zi.

Cetnicul nu rezistă plăcerii să nu-l tachineze pe musulman:

– N-avem berbeci, n-am adus decât porci.

Şi apoi păli, dându-şi seama ce boacănă făcuse! Operaţiunea putea fi ratată din cauza lui.

Dar celălat râse bine-dispus:

– Tu eşti porc!

Şi închise.

Cetnicul se întoarse la camion şi nu-şi mărturisi greşeala: Kravar probabil l-ar fi ucis.

Camionul se ascunse pe alt drum desfundat.

Aveau să intervină în zori, la ceasul când somnul este cel mai dulce, când temperatura corpului e cea mai scăzută, când atenția se relaxează cel mai mult. Și când este suficientă lumină pentru o bună cameră video.

Unii dintre cetnici moțăiau. Alții se agitau. Gardienii trebuiau exterminați mai înainte de a avea timpul să se răzbune pe un singur prizonier: or, gardieni erau vreo douăzeci, iar cetnicii doar șapte. Din fericire, cunoșteau perfect Zlatița (unde mergeau adesea înainte de război), iar cicea îi pusese să se antreneze într-o tabără reconstituită la dimensiunile celei adevărate, cu grămezi de paie pentru a marca biserica, presbiteriul alăturat, garajul, postul de observație, cele trei cazemate, poarta. Calmi sau nervoși, potrivit temperamentului, cetnicii aveau încredere în valoarea, în armele și în cauza lor. Nu mai puseseră picătură de alcool în gură de la căderea nopții.

Kravar se gândea cu satisfacție că avea să ucidă.

Golubinski se întreba în ce măsură acest război era al lui. Între cruce și semilună, alesese crucea, din considerente culturale, dacă nu religioase. În plus, avea senzația că pregătea o lovitură împotriva americanilor, a căror insolență îl călca pe nervi. Dacă operațiunea reușea, aveau să cadă capete în eșaloanele superioare ale forțelor ONU de ocupație, ale CIA, ale NATO, poate chiar în guvernul yankeu. Să-l ofenseze pentru a doua oară pe omul cel mai putenic din lume nu era o satisfacție neglijabilă, și, dacă prizonierii erau eliberați, dacă fuseseră așa de rău tratați cum se afirma, s-ar stârni un admirabil vacarm în opinia publică. Și toate astea datorită cui? Unui negustor de arme, fost ofițer KGB, comandant în cadrul spețnaz, să te strici de râs, nu alta! Propria siguranță nu-l preocupa prea mult pe Dmitri: da, exista riscul să capete un glonț rătăcit, dar el era fatalist. Și nu regreta decât la suprafață că nu participa activ la acea lovitură militară: cunoștea senzația, și, cum nu era crud din fire, atât îi era suficient.

La ora 4 și 25, conform planului, cu o oră mai înainte ca laptele zorilor să se reverse din cer, Kravar fluieră din nou în radioul său și radioul răspunse. Toate aceste rafinamente de comunicație îi păreau inutile lui Kravar și era convins că, influențat de rus, cicea, care altminteri era „de viță bună", le introdusese în armată. În sfârșit! Cicea era cel care comanda. Camionul se puse în mișcare cu toate farurile aprinse, descoperind în noapte ici un arbore, dincolo o ruină, sau o căprioară buimacă.

La 5.25, pe când tura de patru ore era terminată și garda pleca la culcare în timp ce garda nouă, care nu se trezise bine, prelua serviciul, camionul se apropie de Zlatița.

La intrarea în sat era un post de control.

Omul de gardă se apropie cu o lanternă în mână și proiectă lumina în ochii șoferului, orbindu-l.

– Hei, Mustafa, la ora asta te întorci?

Mustafa găsi puterea să bolborosească pe sub mustața pleoștită:

– Pană, am făcut pană...

Kravar își sufla nasul ca să-și ascundă fața. Cei doi falși milițieni oftau în vârful camionului:

– Suntem frânți de oboseală.

– Și când te gândești că trebuie s-o luăm iar din loc după ce e descărcat camionul.

– Pe curând, băieți, zise omul de gardă.

Camionul se angajă prin Zlatița.

Tabăra mudjahidinilor nu se vedea, undeva deasupra văii: curând se vor declanșa într-acolo frumoase focuri de artificii. Lagărul prizonierilor se afla chiar pe mijlocul satului. Cetnicii recunoșteau cu greu casele monterossienilor, acum locuite de musulmanii care ridicaseră de jur-împrejur zaplazuri din lemn, din cărămidă, din pietroaie mari, din bucăți de tablă și chiar din mașini vechi puse pe o dungă, ca nimeni să nu le vadă femeile. Farurile scoteau din întuneric toată acea îngrămădeală care le strângea inima monterossienilor.

Ivindu-se din cenușiul dimineții, lagărul de prizonieri își arăta contururile ușor de recunoscut: biserica a cărei cupolă se rotunjea spre stânga, garajul îngrămădit spre dreapta și postul de observație filigranat, care se ridica în fund.

– Vorbește, îi porunci Kravar lui Mustafa.

Mustafa opri camionul în dreptul barierei de lemn prevăzute cu sârmă ghimpată, care forma poarta, și își scoase capul prin portieră.

– Eu sunt, Mustafa. Până la urmă am aflat unde era buba.

– Nu te-ai prea grăbit, spuse gardianul care, cu arma în bandulieră, trebăluia la barieră.

Camionul intră și se opri pe mijlocul curții, în preajma pârâiașului care semăna cu un ciob de oglindă spartă. Golubinski scutură o cușcă plină de găini ca să le facă să cotcodăcească: va fi un zgomot menit să liniștească orice bănuială.

Kravar strigă:

– *Sada!*

Adică: „Acum."

2. Lagărul e cucerit

Primul fals milițian îl doboară dintr-o rafală pe gardianul care nu reușise încă să închidă bariera. Al doilea se ocupă de cel din postul de observare, unde aruncă trei grenade de 40 de milimetri. Farul de sus se stinge, iar trupul santinelei se rostogolește din grindei în grindei.

Kravar trage un glonț în capul lui Mustafa: el și-a trădat prietenii, merită să moară; dacă ar fi refuzat să-i trădeze, tot ar fi murit.

Unul dintre cetnici, înarmat cu un lansator de rachete RPG 7, se iveşte dintre lăzile cu varză şi sacii cu grâu şi începe tacticos să bombardeze prezbiteriul unde dorm Zulfikar şi gardienii: un proiectil de calibru greu în uşă, câte unul în fiecare fereastră. Ceilalți trei cetnici mitraliază uşile cazematelor cu arme de asalt. Fiecare din ei trebuie să golească un încărcător, apoi să se oprească. Toate astea au fost repetate de nenumărate ori.

De îndată ce focul se opreşte, cei doi falşi miliţieni şi Kravar dau fuga spre cazemate, fiecare îndreptându-se spre cea care-i revine, şi aruncă în interior grenade defensive.

Cetnicii din camion au reîncărcat şi îşi păstrează armele îndreptate spre intrările cazematelor şi spre prezbiteriu.

În mijlocul lor, Golubinski, în picioare, a reînceput să filmeze. Deocamdată, adversarul n-a tras niciun singur foc.

– Înapoi!

Kravar fuge spre uşa bisericii. Plasează încărcături explozive sub balamale şi se retrage şi el. Uşa sare în aer.

Operaţiunea a durat 35 de secunde.

În acel moment, mortierele monterossiene dădură glas. Se auzea cum plecau. Se auzea cum soseau. Tirurile fuseseră reglate: unele asupra taberei mudjahidinilor, altele asupra drumului care ducea spre lagărul din sat şi spre cărările care le-ar fi permis mudjahidinilor să vină în ajutor, făcând nişte ocoluri. Toate acele lovituri surde urmate de lovituri sonore aveau un ritm, o prozodie. Erau tiruri necruțătoare, care, de fiecare dată, nimereau la țintă, iar Golubinski se gândi că asta era ultima bătălie a unui Monterosso independent şi se anunța o bătălie frumoasă. Filmă jerbele de foc, altminteri puțin spectaculoase din punctul unde era el cățărat, scrijelind orizontul. Dar acolo, sub obuze, trebuie că era un infern.

Karvar se repezi în noaptea bisericii. Îşi plimbă lanterna, văzu nişte fantome şi nişte spectre ridicându-se dinaintea lui, diforme, contorsionate, sprijinindu-se cu o mână de zidurile încărcate de istorie, târându-se, împleticindu-se spre el, nevenindu-le a crede că uşa aceea sărise cu adevărat în aer, că era reală lumina prietenă ce se apropia, că lunile de mucenicie se sfârşiseră, că, aşa cum promitea fresca din absidă, Hristos venise să-i caute pe ai săi în adâncurile iadului. Kravar întinse o mână spre cel mai apropiat dintre supliciați şi-l ridică: îl recunoscu pe preotul ce slujise chiar în acea biserică, cel asupra căruia călăii se înverşunaseră mai mult decât asupra altora, iar el, Kravar, ucigaşul, încă mânjit de sângele lui Mustafa, care-l împroşcase, îl scoase pe preot afară, îl strânse în

brațe, sărutându-i rănile de pe cap, de pe umeri, de pe spinarea acoperită de zdrențe.

Prizonierii ieşeau pe rând. Unii se sprijineau de zidul exterior, închinându-se, cu plămânii umplându-li-se de aerul libertății. Alții cădeau în genunchi şi ridicau brațele spre cer, către acele explozii de obuze ce păreau prevestitoarele unui apocalips.

Unul câte unul, cetnicii puneau stăpânire pe cazemate, în ordinea prevăzută: grenadele îşi făcuseră bine treaba, astfel că nu mai găsiră decât oameni în agonie, pe care-i lichidau pe loc. Presbiteriul, acea casă a păcii, unde atâtea spovedanii se auziseră odinioară, unde atâtea împăcări cu Domnul fuseseră negociate cu trudă, ca ele să nu izbucnească precum vijeliile într-o noapte de vară, presbiteriul nu mai era decât un morman de cadavre. Totuşi, trei supraviețuitori fură scoşi afară şi, pentru moment, cruțați. Unul dintre ei era şeful Zulfikar, cu umărul chiseliță, un ochi smuls, o mână ruptă.

Kravar îi împinse în curte, cu spatele la zidul garajului.

Golubinski filma. Avea să selecteze totul mai târziu. Îi filma în special pe prizonierii eliberați, punându-le camera sub nas şi în apropierea rănilor, filma cu sentimentul de a comite actul cel mai impudic din întreaga sa viață. Iar ei, abia conştienți de ce li se întâmpla, îl lăsau în voia lui.

Garajul nu fusese încă vizitat pentru că, potrivit informațiilor, era socotit ca fiind gol, dar oblonul de fier fu aruncat în aer, şi câteva grenade zburară în interior, iar Kravar se repezi înăuntru, conform tuturor regulilor artei, urmat de doi cetnici. Distruseră totul cu lansatoare de grenade de 40, mai mult din plăcerea devastării şi a zgomotului decât pentru eficacitate, fiindcă nu era nimic şi nimeni în acel garaj, dar o anume beție se năştea din degetul ce apăsa pe trăgaci, băieții cunosc sentimentul. Schijele săreau în toate direcțiile. Logia cufundată în întuneric scăpă investigațiilor, scara exterioară nu atrase atenția: intraseră în garaj, nu era nimic acolo. Lagărul se afla în mâinile moterossienilor.

Începură să arunce pe jos lăzile din camion şi să-i urce pe prizonierii eliberați, dar prizonierii aveau altceva de făcut: se năpustiră asupra legumelor, salatelor, smochinelor, vinului, unii rupeau gâtul găinilor, crezând că le puteau devora crude. Undeva departe, obuzele explodau cu regularitate, scandând zorii unei zile de toamnă, care se anunța însorită. Kravar ordonă să se închidă bariera de la intrarea în lagăr şi instală doi oameni la fiecare cazemată, în spatele mortierelor, pentru orice eventualitate. Nu mai aşteptau decât sosirea preşedintelui. Medicul începuse de pe acum să facă un prim examen prizonierilor, pentru a-i tria pe cei pe care voia să-i mai consulte o dată.

Golubinski filma, filma, filma.

3. Spaniolii participă la sărbătoare

Există anumite perioade în viața noastră, mai solemne decât altele, în care pătrundem treptat, ca din pronaos în naos, și din naos în altar, iar din altar în sfânta sfinților.

Vladimir Knezevici avea astfel sentimentul că ajungea în ziua aceea la capătul unui drum lung, pe care pornise când acceptase să fie ales președinte al Republicii și începuse războiul pentru a încerca să prezerve integritatea monterossienilor împotriva acțiunilor musulmane. Parțial, reușise, fiindcă măcar o bucată din teritoriul monterossian scăpase acum de dominația musulmanilor. Prețul ce trebuia plătit, adică reprobarea universală, nu era exorbitant, fiindcă fusese nevoit să aleagă între a suporta această reprobare și traiul sub tirania renegaților.

Neîndoios, acel pelerinaj al unui popor întreg către el însuși, condus de președintele său, nu se terminase: era lesne pentru marile puteri să renunțe la aplicarea acordurilor nelegitime de la Chicago, impuse de ele însele, pentru ca războiul să reizbucnească, iar Statelor Unite puțin le-ar fi lipsit să trimită forțele ONU să cucerească Monterosso, mica națiune putând fi exterminată în numele unei cauze morale oarecare, inventate ad-hoc.

Dar, în acest domeniu, intrau în joc astfel de forțe terestre și supraterestre, încât jocul scăpa într-o oarecare măsură preocupărilor regelui munților: fie ce-o vrea Dumnezeu și, dacă Dumnezeu, din neștiutele lui hotărâri divine, rămase de nepătruns pentru rațiunea umană, voia dispariția milenarului Monterosso, n-avea decât să dispară: n-ar fi fost chiar o nenorocire, fiind o urmare a voinței Domnului. Nici nu-i trecea prin minte lui Knezevici că, mergând să-i elibereze pe prizonierii din Zlatnița, oferea „comunității internaționale" un pretext pentru a se năpusti cu toată puterea asupra țărișoarei sale: nu stătea în puterile lui Vlado, și, în consecință, el nu se preocupa de acest aspect. Datoria lui imediată consta în a-i elibera pe compatrioții săi, iar el avea să meargă până la capătul acestei umile datorii, pe care o concepea, mai mult sau mai puțin conștient, ca pe o liturghie celebrată la sfârșitul unui lung, a unui foarte lung drum.. Veghea din ajun fusese ca un mister preliminar, interpretat în piața din fața unui templu: în decursul orelor următoare, regele și poporul său aveau să pătrundă în templul însuși.

În miercurea din ajunul slavei, pregătirile militare erau terminate și regele munților putea să se consacre doar sărbătorii. Se tăiară berbeci, se întinseră mese pe capre, se dădea cep butoaielor, se împrumutau farfurii, pahare și cuțite, fiindcă Knezevicii n-ar fi avut cu ce să facă față miilor de credincioși care urmau să se prezinte a doua zi – fără să fie invitați, bineînțeles, fiindcă pentru slava coreligionarii nu se invită niciodată. În schimb, președintele Republicii

îl trimisese pe unul dintre miniştrii să transmită invitaţia sa generalului Rivera, ofiţerilor şi subofiţerilor, dar pentru miercuri şi nu pentru joi: circumstanţele politice erau de aşa natură încât nu era de dorit ca oaspeţii spanioli să se afle în mijlocul unei populaţii turbulente, înarmate, ameţite de vin şi care, poate, n-ar aprecia la justa ei valoare onoarea ce le-o făceau străinii indigenilor, ocupându-le teritoriul.

Rivera, care îşi ascundea lenea nativă sub aere exasperate şi arogante, ezitase să accepte invitaţia. Dar adjunctul său, mic, burtos, măsliniu şi focos, dorind să-o cunoască pe frumoasa Milita, pe care o văzuse adesea pe străzile din Val, şi cum nicio cină bună pe spinarea localnicilor nu era de neglijat, îi atrase perfid atenţia şefului său că înaltul comandament american s-ar opune cu siguranţă unei asemenea fraternizări cu „sălbaticii". La care, aşa cum prevăzuse colonelul Emilio Olivares, generalul acceptă pe loc invitaţia.

– Mă întreb doar, spuse el, ce-i mai bine să fac: să-i cer lui Smith pemisiunea de a merge acolo, să constat că mi-o refuză şi totuşi să mă duc, ceea ce ar fi vexant pentru el, sau să mă duc fără să i-o cer, ceea ce ar fi de asemenea vexant?

La care, cei doi bărbaţi izbucniră în râs. Deşi galoanele lor erau de zinc, deşi generalul nu era în realitate decât colonel şi colonelul doar căpitan, suportau cu greu şi unul şi celălalt trufia cu care le dădea ordine generalul şef american, iar ei căutau toate prilejurile să le demonstreze rumegătorilor de chewing-gum că nişte hidalgo ca ei nu se supun decât din capriciu sau din amuzament, şi că, în fond, prea puţin le pasă lor de armata americană, de preşedintele american şi de întreaga Americă.

– Eu cred, domnule general, spuse Emilio Olivares, că e mai bine să-i punem în faţa faptului împlinit şi, dacă Smith vă va reproşa că nu i-aţi cerut permisiunea, îi veţi răspunde cu un aer pocăit: „M-am temut să nu vă indispună faptul că dumneavoastră nu aţi fost invitat."

– Cu atât mai mult cu cât, dacă nu v-au invitat, înseamnă că se temeau pentru argintăria lor ", adăugă Rivera.

– „Şi pentru perdele, în care aveţi reputaţia că vă suflaţi nasul!", supralicită Olivares.

Şi apoi, mai serios:

– Fără a mai lua în calcul, domnule general, că, dacă nu-i daţi făţiş ascultare, riscaţi să fiţi mutat în Estramadura şi ar fi păcat să pierdeţi o soldă de cinci ori mai mare, în timp ce o omisiune... v-aţi alege în cel mai rău caz cu un vot de blam din partea Madridului.

Se punea o ultimă chestiune: să meargă la petrecerea dată de preşedintele-Republicii-autoproclamate-inculpat-de crime-de război-şi-împotriva-umanităţii cu arme sau fără arme?

– Nu mergem să ne pilim la niște oameni cărora nu le acordăm nici cea mai elementară încredere, găsea Olivares.

– Nimeni n-a considerat că ar fi jignitor ca un gentilom spaniol să se prezinte, indiferent unde, cu sabia, replică Rivera, care se pretindea aristocrat.

Se tatonă discret președinția, iar serviciul de protocol – improvizat pentru această ocazie de Dragon – răspunse că ofițerii puteau, bineînțeles, să se prezinte cu arme albe sau cu revolvere, dar ar fi fost supărător ca subofițerii să procedeze la fel, sau cel puțin să le poarte astfel încât să nu sară în ochi.

Cum, în cazul de față, nu-și găsea locul o neîncredere reciprocă, ci doar chestiuni de respect mutual, acest aranjament păru satisfăcător, și vreo cincizeci de spanioli mici de stat, bărbieriți, îngrijiți, parfumați, lustruiți și călcați, se prezentară „la președinție", adică la domiciliul lui Vlado Kenzevici, unde fură primiți de un număr aproximativ egal de munteni uriași, pletoși și bărboși, înmiresmând aerul cu usturoi și slănină afumată, prevăzuți cu instrucțiuni imperative: „Dați-le să bea din belșug."

Caprele fuseseră orânduite în curtea interioară a reședinței. Uniformele curățele și pieile de oaie supurând de grăsime se așezară la masă. Doamna președintă veni să-și dea mâna la sărutat ofițerilor spanioli, după care se retrase. Președintele rămase prezent, dar nu se așeză cu oaspeții săi: îi lămuri că tradiția îi interzicea, funcția sa constând „în a-i hrăni pe strămoși prin gura invitaților săi". În realitate, cum era doar ajunul slavei, ar fi putut foarte bine să mănânce pe săturate împreună cu ceilalți, dar el voia să postească pentru a se putea împărtăși imediat după plecarea lor. Din când în când, vibratorul disimulat în hainele sale dădea semne de viață: astfel putea urmări evoluția elementului (a).

La Montrosso se prânzește târziu, și se lăsase înserarea când contingentul spaniol, care la început dăduse dovadă de răceală, apoi de condescendență, apoi de familiaritate, și sfârșise prin a împărtăși cu monterossienii aversiunea față de Statele Unite, stropită din belșug cu șlibovița, cu vinuri de diverse soiuri și cu *vișniak,* părăsi cam pe două cărări frumoasele fețe de masă albe pe care se răsturnaseră câteva sticle și care purtau nu puține urme de mâini unsuroase. Emilio Olivares era trist: frumoasa Milița nu se arătase, dar, oricum, pusese un picior în casă și spera să fie invitat în intimitate. Îmbrățișări, pupături, și, din prag, președintele Republicii strânse îndelung mâna generalului Rivera, care dădea să-și încheie vestonul, dar nu prea reușea să nimerească butonierele.

Președintele se răsuci pe călcâie. Se simțea în același timp întinerit și apăsat de tot ce mai avea de făcut în noaptea aceea. Mai înainte, însă, mai avea și alte obligații.

4. *Knezevici se împărtăşeşte*

Şi prima era legată de Sfintele Taine, aşteptate cu nerăbdare, şi nu numai din considerente religioase: după ce îşi va fi hrănit sufletul, ar fi putut să-şi hrănească şi trupul, care dintotdeauna se bucurase de o excelentă poftă de mâncare. O cină bună înaintea luptei i se părea la fel de indispensabilă ca însăşi Euharistia.

Vladimir Knezevici avea un suflet simplu. Euharistia nu-i ridicase niciodată probleme filozofice: i se spunea că pâinea aceea era Trupul lui Hristos; că vinul era Sângele lui Hristos; şi credea cu o ingenuitate copilărească, fără să ştie prea bine ce însemnătate aveau şi fără să-şi bată prea mult capul. Nu dorea să se amestece prea mult în chestiuni de credinţă, ele fiind de domeniul preoţimii, aşa cum n-ar fi avut încredere ca un episcop să trateze o vacă de febră aftoasă. Euharistia, deci, era una din practicile Bisericii, la care subscria cu dragă inimă, cu atât mai mult cu cât vedea în ea un mod de a recunoaşte fără ambiguităţi încarnarea şi a omului şi a Dumnezeului.

Azi, totuşi, Knezevici se afla într-o stare de spirit diferită. El însuşi mergea să-şi ofere trupul şi sângele poporului său, şi, cu toată umilinţa de care dădea dovadă, nu putea să nu găsească anumite similitudini între regele regilor şi propria persoană gata de martiriu, un alt fel de martiriu, fără îndoială, întemeiat pe spadă şi nu pe cruce, dar care putea merge până la cruce.

Vlădica Ambrozie adusese Sfintele Taine luate din rezerva pe care Biserica o păstrează pentru împărtăşirea bolnavilor, şi când, în capela din reşedinţă, se ivi potirul scânteietor între mâinile episcopale, Vladimir Knezevici îşi spuse că se împărtăşea poate pentru ultima oară. Îi mai trecuse prin cap gândul şi înaintea altor bătălii. Dar atunci era mai tânăr, sau mai antrenat, sau mai nepăsător, iar ideea morţii îl bântuia mai puţin ca acum, sau îi apărea în acelaşi timp ca o eventualitate pentru azi şi ca o certitudine pentru mâine sau poimâine. Mâncând şi bând moartea lui Hristos, el accepta ideea de a mânca şi de a bea propria moarte, o moarte consimţită, de creştin, în care vedea singura sa viaţă adevărată; şi, Hristos pătrunzând carnal în el, Vladimir avea conştiinţa de a i se integra, în maniera cea mai materială cu putinţă. Hristos s-ar răspândi în muşchii şi în viscerele sale, în toate moleculele trupului său, şi, astfel, el însuşi devenea Hristos: după toate astea, se mai putea el mira că destinele lor aveau similitudini, indiferent de ce fel?

Vlădica Ambrozie ţinea sus potirul de argint şi cufundă în el linguriţa de aur. Servul lui Dumnezeu, Vladimir, privea potirul şi linguriţa şi barba aceea căruntă şi stufoasă şi ochii gravi şi arzători ai episcopului, urmaşul apostolilor, care i-l oferea pe Dumnezeul lui, pe Dumnezeul lor, să-l consume.

– Luați și mâncați; acesta este trupul meu care se frânge pentru voi întru iertarea păcatelor. Beți din acesta toți, acesta este sângele meu, al Legii celei Noi, care pentru voi și pentru mulți se varsă întru iertarea păcatelor.

Vladimir știa pe de rost aceste cuvinte, dar niciodată nu remarcase diferența de formulare: da, și trupul frânt și sângele vărsat erau întru iertarea păcatelor; dar două promisiuni se legau de sânge, cum nu se legau de trup: Legea cea Nouă și multitudinea beneficiarilor. Trupul însemna moartea, iar sângele, viața.

Vladimir deschise gura, și lingurița de aur îi depuse o fărâmă de pâine muiată în vin roșu.

5. Își ia rămas bun de la Antonia înainte de luptă

Vladimir Knezevici luă cina singur. Voia să reflecteze o dată în plus la operațiunea proiectată, s-o retrăiască din interior, să-i prevadă aspectele imprevizibile, s-o stăpânească, să zicem, pe de rost. Apoi, se duse s-o vadă pe Antonia.

Antonia îl aștepta în camera lor.

Era o cameră cu două paturi, care nu avea acel caracter solemn conferit anumitor încăperi de mobila matrimonială, despre care se știe, fie că se recunoaște sau nu, că este un altar. Antonia ședea pe unul dintre îngustele paturi gemene, iar Vladimir se lăsă pe celălalt. Când, după un moment, Antonia își ridică ochii, cei doi se priviră.

De îndată, trecură printre ei lumina izbândei și umbra eșecului, cum se întâmplă în majoritatea cuplurilor sudate, în pofida neînțelegrilor, a diferendelor, a trădărilor care au adus stricăciuni corabiei, dar n-au scufundat-o. „Orice ar fi, ea este Eva mea – Orice ar fi, el este Adam al meu." Când Hristos le va întinde în infern mâna salvatoare pentru a-i smulge din focul gheenei, o mână va fi pentru el și cealaltă pentru ea. „Vom fi judecați împreună." Vladimir își închipuia bucuros că vor fi judecați pentru păcatele unuia față de celălalt și nu pentru propriile lor păcate: el ar avea de câștigat, cu siguranță.

În momentul căsătoriei, soții ortodocși jură unul altuia să nu „întineze așternutul", iar Vladimir era conștient că nu respectase acest jurământ. În unele zile, această încălcare nu i se părea prea importantă: căsătoria creștină avea exigențe prea exagerate, cel puțin în ceea ce-i privea pe masculi, iar Dumnezeu trebuia să se aștepte la transgresiuni conforme naturii. În alte zile, dimpotrivă, Vladimir era convins de gravitatea greșelilor sale, nu în domeniul sentimental, ci în cel sacru: violase un sacrament, și nu era ceva care să-i placă. De îndată ce adopta acest al doilea punct de vedere, răul pe care-l provocase Antoniei, uplului lor, și lui însuși, fără a mai pune la socoteală copiii, îi apărea în plină lumină. El știa că cele două momente i se succedau pe rând, dar azi nu-și dorea

decât un lucru: să se întoarcă pe făgaşul lui Hristos. Ştia de asemenea că mâine, dacă totul se petrecea bine azi, se va simţi din nou plin de avânt pentru a strânge natura întreagă în braţele sale. Ceea ce nu însemna că era nesincer: dimpotrivă, el se voia veridic în dedublarea sa şi fidel în infidelitatea sa.

Ceea ce avea de spus Antoniei era simplu:

„Te iubesc. Restul n-a avut o mare importanţă pentru mine. Dacă mor în seara asta şi dacă este adevărat că există multe odăi în casa Tatălui, te voi aştepta în cea care ne este rezervată nouă. Iartă-mă."

Miracolul căsătoriei făcu astfel ca, de la un pătuc la altul, să nu fie nevoie să se rostească cuvinte, iar el le auzi pe cele nerostite de Antonia:

„Te iubesc. Ceea ce nu avea importanţă pentru tine a avut pentru mine. Tu m-ai construit, dar nu pe de-a-ntregul. Tu m-ai distrus, dar nu pe de-a-ntregul. Presupun că totul va fi mai uşor pentru tine şi pentru mine în lumea cealaltă, fiindcă s-ar părea că acolo se trăieşte precum îngerii din ceruri. Nu mă pot împiedica să nu sufăr, dar, dacă aş putea, m-aş împiedica: nu-mi poţi cere mai mult. În cele mai grele clipe, când te uram mai mult, nu mă simţeam mai puţin sfâşiată: mi-ar fi plăcut să-ţi dăruiesc tot ce-ţi reproşam că luai. Aş fi vrut să fiu toate femeile pentru tine şi nu una singură printre altele, dar ştiu de asemenea cât este de stânjenitor, o femeie care vrea să fie cât toate, şi nu una printre toate celelalte, ci singură printre numeroase. Ceea ce nu-mi este suficient... Iartă-mă."

El se ridică, şi, pe cărarea dintre cele două paturi, se regăsiră în picioare, strângându-şi trupurile coruptibile unul de altul, fără dorinţă de data asta, ci cu sentimentul de a asocia, în această îmbrăţişare castă şi pasionată, care putea fi ultima, „veşmintele de piele", zălogul sublim şi derizoriu cu care Dumnezeu îi îmbrăcase. Trupurile noastre nu înseamnă nimic, dar ele reprezintă tot ceea ce suntem asiguraţi că posedăm: iată de ce privirile, saluturile, mângâierile, reverenţele, sărutările, ţinuta de drepţi, prosternările, îngenuncherile, acuplările sunt cruciale.

Vladimir se întrebă dacă avea să-i spună ceva, şi Antonia se întreba dacă avea să-i spună ceva, şi traseră concluzia că nu aveau nimic de spus, şi că tocmai în această tăcere la care ajunseseră dinaintea umbrei posibile a morţii, mai mult decât posibile, bravate, tentate, se auzeau cel mai bine.

Şi apoi, simbolic, fiindcă şi unul şi celălălat erau scoborâtori din aproape patruzeci de generaţii de războinici, ea desprinse chimirul, care atârna deasupra patului de lemn al soţului, şi i-l înmână, precum şi Mauserul cu crosa de lemn pe care bunicul lui Knezevici îl capturase de la neamţ în Primul Război Mondial, iar tatăl lui Knezevici îl folosise împotriva neamţului în al doilea, se afla acum la îndemâna dreptei lui Knezevici, cel de azi. Da, soţia sa îl împuternicea să ucidă: războiul pentru asta era făcut, iar ocârmuirea oamenilor presupune dacă nu dreptul, cel puţin datoria de a-l purta.

6. Își ia rămas bun de la fiica sa

Milița era în camera ei, aplecată asupra calculatorului, încercând să se ocupe cu ceva. Știa că tatăl ei va trece s-o sărute. El începu să vorbească de parcă ar fi continuat o conversație, lăsându-se să cadă într-un fotoliu desfundat, ce aparținuse unui strămoș îndepărtat și de care, Dumnezeu știe de ce, Milița prinsese drag. Timpul trecea, dar regele munților își prevăzuse orarul cu precizie, și savura satisfacția omului de acțiune care nu avea de ce să se grăbească.

– Milița, nu știu cum ai exprima tu în termeni de calculator, făcu el cu un gest indulgent în direcția mașinăriei, dar aș vrea să-ți spun ceva de care să-ți amintești toată viața.

– Ei bine, am să „introduc totul în memorie", traduse Milița, ca să-l tachineze.

– E ceva simplu, dar atât de evident, încât e greu de transpus în cuvinte...

– De „înregistrat".

– Nu există pe pământul ăsta două fire de iarbă identice, dar există lăptuci și există urzici, iar o lăptucă, fără a fi aidoma altei lăptuci, totuși seamănă cu ea mai mult decât cu o urzică, și invers. Nu știu dacă mă urmărești.

– Sigur că da, ești „afișat".

– Poate că ar fi trebuit să încep altfel...

– În acest caz, e simplu: „tăiați-lipiți".

– Ceea ce aș vrea să-ți vorbesc e legat de viața ta de după mine, în cazul în care...

– „F2", rosti Milița, a cărei bărbie tremura: „Viața mea de după tine, în cazul în care..." De înlocuit cu: „De neconceput."

Și repetă:

– De neconceput.

– Află, totuși, că e de conceput. În legătură cu asta, trebuie să știi mai multe lucruri. Eu sunt un președinte ales. Niciodată Kenzevicii nu au avut pretenția de a guverna în Monterosso. Nu-ți vor reveni niște responsabilități. Vei intra în rânduri. Dacă vrei să te expatriezi, viața devenind imposibilă aici, poți s-o faci. E mai bine să rămâi tu însăți oriunde în altă parte, decât să rămâi la tine acasă și să devii alta. Necazul e că și în altă parte nu poți rămâne tu însăți multă vreme, dar oricum poți încerca. Evreilor le-a reușit, și rușilor, într-o oarecare măsură. Știu că nu te înțelegi prea bine cu mama ta: eliberează-te, dacă îți va fi mai bine astfel. Nimic nu-i mai groaznic ca două ființe sclave una alteia, atâta timp cât nimic nu le condamnă la această sclavie. Nu i-am făcut niciun fel de recomandări mamei tale: ea știe ce are de făcut, și în orice caz – râse cu blândețe – nu le-ar fi urmat. Dar ție îți zic: trăiește-ți viața.

– „Ascultă de software", murmură Milița.

– Da. Pe de altă parte, vei fi mai fericită dacă trăiești ca o femeie, ca o creștină, ca fiica țării tale, decât dacă devii feministă, baptistă sau atee, fiică a cangurilor. Renegații nu sunt niciodată fericiți, Milița, dar tot ce-ți spun eu nu reprezintă o poruncă, ci o recomandare. Ești femeie: dacă te măriți, vei schimba slava, și e bine să fie așa. Amintește-ți doar că: urzicile nu sunt lăptuci, femeile nu sunt bărbați, monterossienii nu sunt musulmani, americanii nu sunt europeni, există diferențe între oameni, iar erezia contemporană constă în încercarea de a ne face să credem că ea nu există.

Knezevici se ridică.

– Și acum, spuse veselă Milița ca să nu plângă, *„go to..."*

– Degetul sfântului Vladimir, rosti regele munților, am să mă duc eu după el poimâine. Dacă eu n-am să pot, să te duci tu, și să dai toate lămuririle. Degetul ăsta aparține lui Monterosso, nu mie, deși o similitudine de nume m-ar fi îndreptățit să cred că...

Tânăra simți că în acea clipă se despărțea de tot ce avea, poate, mai prețios.

Se strânseră în brațe, se sărutară. Esențialul emoției trecuse, și era mai bine așa.

– Nu-l iei cu tine pe Milan? întrebă Milița îngrozită.

– Nu, bineînțeles că nu.

Vladimir Knezevici coborî scara apăsat. Întâlni un om din garda sa:

– Mă duc pe promontoriu. Să-mi fie trimis fiul acolo.

7. Tatăl și fiul

Pintenul stâncos unde, cândva, Vladimir Kenzevici venea să se roage seară de seară și de unde își descoperea aproape întreaga țară, se contura în noapte și mai prindea un strop de lumină prin cine știe ce reverberare a orizontului occidental, de dincolo de munți. Nu era lună, dar, la acea altitudine, te aflai deasupra vălurilor de muselină ale negurei care sufocau valea, iar punctele dure ale stelelor păreau că fixează din loc în loc pe bolta eternă cerul noros din Monterosso.

Voievodul îngândurat rosti pe de rost Tatăl Nostru și i se păru că toate formulările sale se orientau către același obiectiv: o desprindere, o eliberare. Nu numele meu, numele tău; nu voința mea, voința ta; nu domnia mea, domnia ta. Fie ca eu să mă micșorez ca tu să crești, cum zicea sfântul Ioan. Și pâinea libertății mele, a detașării, dă-mi-o mie astăzi, și nu mă lăsa pradă viesparului ispitelor, ci ridică-mă din mocirla celui Rău. Pe punctul de a trimite la moarte și de a ucide, Vladimir nu găsi alte cuvinte. Acelea erau suficiente.

Din adâncul nopții, fiul său venea către el, așa cum vin fiii, rostogolind pietrele sub pașii lui: încă nu învățase să meargă silențios.

Nu era Ștefan, moștenitorul legitim asasinat, în care Knezevici ar fi fost aproape tentat să-l vadă pe Unsul Domnului. Nu, dispariția lui Ștefan, pe care avea de gând s-o răzbune curând, smulsese din el o ispită care s-ar fi putut infecta în el. Dacă Ștefan ar fi fost acolo, Ștefan al cărui nume înseamnă Încoronatul, el, Vladimir, ar fi putut să-și închipuie că Moterosso era făcut pentru el și nu el pentru Monterosso, ar fi putut pretinde puteri ereditare – or, Dumnezeu luase măsuri să-l elibereze din capul locului de această idee blestemată, dar fără să-l părăsească totuși, fără să extermine în el antica familie a Knezevicilor. Ceea ce contează este sângele, iar sperma este cea care transmite sângele. Mersul fiului său, pe care-l auzea în noaptea aceea, era și mersul fiului din profunzimile neantului, din adâncul timpurilor, din adâncul poporului, din adâncul posibilului, din adâncul acelui potențial infinitesimal care sfârșește prin a deveni ființă.

Milan avea aproape treisprezece ani, era mai în vârstă decât ar fi fost azi Ștefan, cu atât mai în vârstă, mai mare, mai puternic, mai bogat, cu cât el era în viață, pe când celălalt era mort, un schelet uscat pe fundul unei gropi.

Treisprezece ani – Knezevici își aminti proprii săi treisprezece ani –, reprezintă sfârșitul extrem al inocenței sterile, reprezintă caracterul distinctiv al speciei devenită exigentă, reprezintă zorile dintâi ale singurei vârste care contează: cea de adult. Au loc două rupturi: la șapte ani, când Biserica are dreptate să înceapă a pretinde confesarea de dinaintea comuniunii, pentru că responsabilitățile se arată din umbră, și la treisprezece ani, când tihna copilăriei a luat sfârșit în mod hotărât, când lumina deplină a zilei e prezentă pentru a ne judeca și când, bravi sau lași, loiali sau escroci, arzători sau trândavi, fideli sau trădători, devenim noi înșine.

Milan alerga în noapte către tatăl său, cel care-l scosese din neființă, cel pe care un popor întreg îl adora, cel care, în seara aceea, avea să înfrunte moartea. Milan era conștient că risca să nu-l mai vadă a doua zi. Alerga astfel spre el de când un Dumnezeu prevăzuse că ar avea nevoie de o picătură de spermă pentru a se încarna pe acest pământ, și că avea să fie sperma acestui bărbat. O vedea adesea pe mama sa, Gordana, știind că și ei îi datora viața, dar, dintr-o ingratitudine de mascul, avea sentimentul că doar trecuse prin ea, mai curând decât să fi ieșit din ea.

– Tăticule, spuse el, cu sufletul la gură, și apoi se corectă: Tată.

Se strânse pe partea stângă a tatălui său, fiindcă știa că pe dreapta Mauserul cu crosa de lemn le-ar fi stingherit intimitatea. Uriașa mână paternă se lăsă pe umărul său, pe ceafă, pe cap, îl prinse strâns, îl înglobă, părând să-l modeleze, să-l preschimbe și apoi, cu regret, să-l restituie: lui însuși, poporului, Creatorului său.

– Milane... începu Vladimir, şi tot ce avea de spus i se păru evident până la indecenţă, aşa că tăcu.

– Ştiu, se făcu auzit Milan, în a cărui voce în transformare se simţea o solemnitate dureroasă, răguşită cum era, nu din pricina nerăbdării, ci a concentrării cu care apăsase asupra cuvântului: ştiu.

– *Milane*, reluă regele munţilor, uzând de acest vocativ a cărui folosire emoţionantă fusese păstrată de monterossian, *Milane,* îi spuse pe ton interogativ, fiindcă el socotea că întotdeauna copiii trebuie întrebaţi, că în realitate ei îşi amintesc mai bine decât credem noi că ştim, deşi noi i-am învăţat, *Milane,* ştii ce zi e mâine?

Milan gândea: „ziua în care, Tată, vei pleca la bătălie", dar cu acea duplicitate presupusă în orice supunere, răspunse:

– E ziua slavei noastre.

– Şi ce sărbătorim noi în această zi?

– Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul.

– Cum poate fi tăierea capului unui mare sfânt o zi de sărbătoare?

– Fiindcă e ziua când el a fost martirizat.

– Ce înseamnă a fi martirizat?

– Când te sacrifici pentru credinţa ta.

– Şi de ce pentru noi, Knezevicii, Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul reprezintă slava noastră?

– Fiindcă în acea zi strămunii noştri au devenit creştini.

– În ce an?

– Acum o mie de ani.

– Cunoşti tu numele tuturor şefilor de familie care s-au succedat din acea zi?

– Nu, dar tu le ai în documentele tale şi am să le învăţ pe de rost dacă vrei. O să fie ca în Evanghelie: Isaac l-a născut pe Abraham şi Iacob l-a născut pe Isaac, şi Isaac l-a născut pe Iosif...

– E invers, n-are importanţă. Şi asta ar face câte generaţii, de la primul Knezevici devenit creştin până la tine şi la mine?

– Patruzeci şi una până la mine?

– Şi le cunoaştem numele?

– Le cunoaştem toate numele.

– Totuşi, secole de-a rândul, noi n-am ştiut foarte bine să scriem?

– Nu, dar am ţinut minte. Tu ţii minte, tăticule, toate cele patruzeci, din tată în fiu?

– Nu, nu le ţin minte. Dacă nu mă mai întorc mâine, cine va ajunge responsabil al slăvii?

– Eu.

– Şi atunci, ce vei avea de făcut?

– Mai întâi...

Hohote de plâns curmară glasul lui Milan, dar el reluă plin de curaj:

– Mai întâi, m-aș forța să nu plâng, pentru că e sarcina femeilor să se ocupe de bocete așa cum se cuvine, iar eu... (se sufocă din nou)... iar eu, n-am să mănânc și n-am să beau, dar am să-i hrănesc pe străbuni prin gura oaspeților noștri.

– Bun, asta-i tot ce voiam să știu.

În acea clipă supremă, avea importanță continuitatea rasei, înainte de toate, și Vladimir dădu să se îndepărteze, dar cu o forță greu de bănuit, fiul său îl reținu pe loc:

– Tată, ia-mă cu tine.

Inima tatălui se topi. Până în acel moment, nu realizase că tocmai acele cuvinte își dorise să le audă mai mult ca orice altceva. Avea să refuze, bineînțeles.

– Și cine ne va mai hrăni strămoșii, dacă nu ne mai întoarcem nici tu, nici eu?

Din acel moment în care contesta, cauza era câștigată.

– Dacă tu nu te mai întorci, am să mă întorc eu și am să am fii, și dacă nu mă mai întorc eu, ai să te întorci tu și ai să ai alți fii, spuse Milan, la vârsta ta încă mai poți, iar strămoșii noștri nu vor muri. Dar dacă nu ne mai întoarcem niciunul, nici celălalt...

Noaptea era adâncă. Tatăl și fiul își vorbeau fără să se privească, căutând din ochi cele câteva piscuri înzăpezite care luccau foarte departe, iar foarte sus, aprinse una câte una, stelele.

Băiatul nu-și temină fraza, care friza poate un anume nihilism: dacă murim amândoi, ce importanță mai are urmarea, fiindcă urmarea are importanță doar prin mine și continuitate prin tine, și toți acești strămoși câți or fi ei, să sperăm armate întregi în preajma lui Dumnezeu, dacă ne părăsesc lamentabil mâine, n-au decât să meargă și să pască ce-or vrea... Iar Knezevici gândea că Gordana va înțelege că fiul pe care i-l dăruise, i-l dăruise de două ori, cu atâta generozitate, mergea să moară cu o generozitate egală, că Antonia nu i-ar reproșa prea mult moartea fiului alteia, că Milița, care își iubea fratele vitreg, ar regreta mai ales că nu murise ea în locul lui. Dar, înainte de toate, încerca să-și închipuie ce semnificație avea pentru Milan acea expediție.

– Are treisprezece ani. Ultimii ofițeri ai lui Napoleon, cei care au fost uciși în timpul campaniei pentru Franța, aveau, se pare, paisprezece. La treisprezece ani, poți procrea: deci ești bărbat. Va vedea moartea? Ei bine, da, va vedea moartea. E chiar așa de rău să vezi de mai departe ceea ce într-o bună zi nu te vei putea împiedica să vezi mai de aproape? Să precizăm. Sânge, creieri, poate cruzime, răniți care se încrâncenă... Există motive întemeiate pentru a ascunde viața, așa cum este ea, unui copil chemat să trăiască? Trebuie

să fim ca părinții noștri din secolul al XIX-lea, care se temeau ca nu cumva copiii lor să afle cum au venit pe lume?

Se gândi din nou la strămoșii săi.

Nici unul dintre ei n-ar fi interzis unui băiat de treisprezece ani să-l însoțească. Pe de altă parte, prezența acestui copil și grija de a-i fi asigurată securitatea nu ar slăbi atacul monterossian, și nu ar pune inutil în pericol viața anumitor monterossieni? Da, fără putință de tăgadă! Dar și ce inspirație pentru moralul lor: tatăl își expune fiul, deci e gata să sacrifice totul pentru victorie, deci el crede în această victorie! Sacrificiul fiului, pentru noi creștinii, nu este în ultimă instanță, cheia lumii?

– Atunci, să mergem, spuse el, învăluindu-și fiul cu brațul, cu blana de oaie, cu protecția sa, cu solicitudinea sa, cu providența sa.

Oamenii care trebuiau să-l însoțească în noaptea aceea îi ieșiră în cale, ținându-se totuși la distanță, lăsând tatăl și fiul să discute. Knezevici se întoarse spre ei cu o mândrie imensă și le spuse simplu, fără să discute nimic, fără să anticipeze nimic, așa cum se rostește ceva evident:

– Fiul meu, Milan, vine cu mine.

Mândria lui, evidența, i-o împărtășiră pe loc și, voioși, își dădură coate în burtă: cicea al lor nu se schimbase: când se impunea să dea totul, dădea totul. Chiar și pe propriul său fiu.

Trăiască cicea!

8. Cucerirea Zlatiței

Oamenii aleși să facă parte din elementele (b) și (c) își părăsiră satele unul câte unul, apucând pe drumuri doar de ei știute, se regrupară în tăcere, se abținură să mai bea, să mai fumeze și chiar să vorbească. Pentru ei nu se întorsese vremea războiului crud și vesel; nu le era dată decât această unică șansă de a-și elibera frații, iar succesul depindea de secretul și de rapiditatea acțiunii lor.

Elementul (b), comandat de colonelul Abramovici, ocupă poziție la o bătaie de mortier față de Zlatița, de la primele ore ale nopții, ascunsă într-o vale încadrată de pereți abrupți și împăduriți. Țevile ridicate pe suporturile de bază și proptelele lor aduceau cu niște insecte enorme ivite din hățișuri, gata să lovească la o distanță de trei kilometri. Mai sus, printre stânci, erau pitite mitralierele care, curând, aveau să protejeze retragerea mortierelor.

Elementul (c), regrupat dincolo de Komarnița, aștepta sosirea lui cicea pentru a începe înaintarea.

– Cine-i acolo? șuieră o santinelă.

– Vladimir şi Milan Knezevici, răspunse mândru Dragonul.

Din tufiş în tufiş, zvonul se răspândi într-o şoaptă. Cicea venise cu fiul său! Ochii cetnicilor se umeziră, mâinile strângeau mai ferm armele. Regele munţilor n-ar fi putut face un dar mai frumos oamenilor săi. Le dădea în gaj pe unicul său fiu, îl încredinţa valorii lor, nu păstra nimic pentru sine, era la discreţia lor mai mult decât ar fi crezut ei că-i cu putinţă. Începând din acel moment, nu mai vorbeau decât de „prinţul" Milan, iar devotamentul faţă de şeful lor se înzeci. Îl preferau pe cicea părinţilor lor, copiilor, nevestelor, lor înşile. Până atunci, erau gata să moară pentru el: acum îşi doreau să moară pentru el. Mergeau cuprinşi de această exaltare, şi „prinţul" mergea printre ei, ridicând Kalaşnikovul ce-i fusese încredinţat, fără teamă de pericol, fără să simtă oboseala, regretând doar că nu-şi putea cânta bucuria.

O avangardă de câţiva oameni preceda grosul trupei pentru cazul improbabil al unei ambuscade a musulmanilor din Zlatiţa, a mudjahidinilor sau a forţelor ONU de ocupaţie. Dar informaţiile culese la faţa locului se dovediră exacte: de luni de zile nimeni nu-şi mai bătea capul să amplaseze ambuscade în zona demilitarizată.

La ora două dimineaţa, cei trei sute de cetnici din elementul (c) ocupară poziţii pe loc deschis, fără nicio dificultate, la un kilometru de sat, în partea de sus a unui drum de pământ care albea vag în întuneric. Toată această lume era în aşteptare. Din când în când, o mână bâjbâia ca să se asigure că încărcătoarele de schimb erau la locul lor, un picior se dezmorţea ca să scape de furnicături, un răsuflet se făcea auzit. Uneori, frunzele toamnei căzeau pe jos, foşnind uşor. Ivirea zorilor fu precedată de câţiva stropi de rouă. O briză boţea ierburile. O pasăre piui. O alta îi răspunse. Un larg laviu de lumină se răspândea pe linia orizontului.

Dintr-o parte se făcu auzit gâfâitul unui camion. Se văzură farurile galbene oprindu-se în faţa postului de control, apoi, o luară din loc, revărsând fum asupra câmpiei. Milan se întreba dacă acele faruri nu aveau să-l smulgă brusc din penumbră, să-l înţepe în peisaj ca pe un fluture din colecţia lui, şi îşi strânse mai tare arma. Nimeni, din elementul (c), nu era la curent cu vicleşugul de război al camionului. Unii erau chiar neliniştiţi: dar dacă această vizită nocturnă avea să schimbe planurile comandamentului? Dacă, în cele din urmă, nu se vor mai bate?...

Dar nu se neliniştiră prea multă vreme.

În sat izbucniră salve de foc continuu şi, imediat, obuzele mortierelor începură să cadă grindină. Nu se vedea cum ţâşneau, dar impactul lor producea jerbe albe şi roşii, acolo sus, pe creste şi, de asemenea, în multe alte puncte. „Cât e de frumos!" gândi Milan.

Cicea sărise în drum, unde se înălţă silueta sa neagră:

– Pentru cinstirea crucii şi a libertăţii de aur!

Trei sute de trupuri culcate se ridicară, se năpustiră pe drum, se lansară către sat, trei sute de trupuri nu toate tinere, dar toate exersate, antrenate, deprinse să alerge şi să sară peste obstacole, trei sute de trupuri constrânse la luni întregi de servitute şi cărora li se dădea brusc drumul spre libertate.

Planul de cucerire a satului era simplu: o coloană intra dinspre nord, alta dinspre sud, prinzându-l în cleşte, o a treia pe mijloc, comandată de cicea în persoană.

Satul era cunoscut de toţi: nicio ulicioară, nicio fundătură nu aveau să scape cetnicilor care se răspândiră în toate direcţiile, purtând pe braţ o bransardă fluorescentă pentru a se recunoaşte. Fugeau strigând, potrivit caracterului lor, fie „Rămâneţi în casele voastre, nu veţi păţi nimic", fie „Scoteţi-vă puţin nasul şi vă lichidăm pe loc ". Contrar ordinelor primite, unii nu se abţinură să nu tragă câteva rafale, pentru intimidare, pretindeau ei, dar mai ales fiindcă nu rezistau beţiei deflagraţiilor. Foarte adevărat că unii erau originari din satul acela, pe care-l vedeau murdărit de grămezile de gunoaie, casele lor erau ocupate, desfigurate; dincolo de ziduri, se ascundeau oameni care comiseseră atrocităţi în regiune: în spatele zidului ăsta – violatorul surorii mele; în spatele celuilalt, asasinul bunicului meu. Cicea şi ofiţerii îi lămuriseră cum nu se putea mai bine că nu era vorba de o expediţie punitivă, cu o singură excepţie, şi că nu trebuia să se piardă nicio secundă cu răzbunări personale, dar pe cetnici îi mâncau palmele. Când se declanşară împuşcături din două case, ocazia li se păru prea frumoasă: ferestrele zburară sub gloanţe, iar grenadele oarbe aterizară prin încăperi şi bucătării, explodând cu un vacarm cumplit, schijele ascuţite ciopâţind mobile şi oameni.

Într-o pieţişoară din faţa unei moschee nou-nouţe, cu minaretul din aluminiu, locuia Sok, potcovarul, dar acesta nu avea să fie cruţat. Casa lui fu încercuită de oamenii lui cicea, uşa aruncată în aer de o rachetă, iar el însuşi, însoţit de urletele femeilor şi ale copiilor săi, fu smuls din aşternut şi târât afară.

Cetnicii se postară la colţurile străzilor, aşa cum îi instruiseră şefii lor, fiecare la locul său, fiecare supraveghind un tronson de ulicioară pe care Dragonul le-o desenase cu răbdare şi laborios în decursul şedinţelor nocturne care, în jurul planurilor şi fotografiilor aeriene, durau de luni şi luni.

Acum, liniştea domnea în sat, în vreme ce tirurile de mortiere continuau acolo sus, iar din timp în timp, se făcea auzită o mitralieră lipsită de moderaţie.

Ocolind bariera, cicea pătrunse în lagărul de prizonieri. Kravar se prezentă dinaintea lui:

– Misiune îndeplinită, voievodule. Prizonierii eliberaţi. Nici o pierdere printre ai noştri. Dintr-ai lor, pentru moment, cincisprezece. Acolo sunt supravieţuitorii.

Vladimir Knezevici privi în jurul său.

La stânga, biserica-închisoare. Sprijiniți de ea, chirciți, șchiopi, în zdrențe, frații pentru care riscase atâtea vieți și poate viitorul statului Monterosso: nu avea să-i îmbrățișeze, nici să-i salute, nici măcar nu se uită spre ei, acum: va fi timp mai târziu pentru toate aceste efuziuni. Totuși, printre ei remarcă un om necunoscut, un străin cu un aer valid și asupra căruia trebuia să se informeze de îndată ce era posibil.

În mijlocul curții se afla camionul, pe care era cățărat Golubinski cu camera în mână, iar în jurul său zăceau câteva cadavre, în bălți lucind de sânge pe cale să se închege și să se înnegrească. Knezevici se gândi la fiul său, pe care-l știa în spate, dar fără scrupule și fără remușcări: niciodată nu-i prea devreme să afle cărei descendențe îi aparține.

La dreapta, depășit de postul de observații înclinat ca turnul din Pisa, masa garajului, cu scara de fier de-a lungul zidului și, cu spatele la garaj, patru bărbați, într-o stare jalnică, printre care cicea îl recunoscu imediat pe Zulfikar, comandantul lagărului, rănit acceptabil. Faptul îi făcu plăcere.

Războiul, sau cel puțin gherila, este arta unei orientări rapide și de bun simț, mai mult decât a competenței. Căpitan de ocazie, fără să răspundă un cuvânt lui Kravar, de pe haina căruia sângele lui Mustafa se închega în pete negre, Knezevici întrebă:

– V-ați dus să vedeți ce-i acolo sus?

Kravar se neliniști. El își închipuise că reușise formidabil, și iată că, totuși, ceva îi scăpase...

– Da, nu, nu este nimic... Am vizitat garajul...

– O rachetă în ușă. Două grenade de 40 în spărtură. Pe urmă vă duceți acolo.

Trei detonări, una după alta, după care Kravar, lezat în amorul propriu, escaladă în persoană treptele în pas alergător, urmat de trei cetnici din comandoul său, ofensați și ei pentru șeful lor.

Se arătară din nou, încadrând un bărbat solid, cu fizic de european, pe jumătate năucit de efectul suflului exploziilor. Ținea în mână un superb Arcus 94, de care nu avea de gând să se folosească. Kravar i-l luă delicat dintre degete și coborâră cu toții scara care răsuna sub pașii lor, bărbatul clătinându-se pe trepte, susținut de coate și scuturându-și capul ca să-și vină în fire.

Cu mâinile în șolduri, cicea avansă până în mijlocul curții.

Vladimir Knezevici știa cum să se comporte: să parcurgă cu pași măsurați o oarecare distanță și s-o lase în urma lui, să culeagă privirile, să devină ținta lor, să domine spațiul înconjurător. Compatrioții săi șușoteau:

– Ah! cât e de frumos cicea al nostru.

Cei doi bărbați se priviră.

– Hei, tu de colo, eu te cunosc. Îți zici Si Lakhdar. Ești unul dintre mudjahidini.

– Nu mă cunoști bine. Nu sunt unul dintre mudjahidini. Sunt șeful lor.

– Și atunci de ce nu dormi printre ei?

– Pentru că șeful trebuie să respecte o anume distanță.

Își vorbeau în monterossiană, dar.e brusc. străinul zâmbi și trecu ironic pe engleză:

– *Familiarity breeds contempt. You shoud know, pal.* Familiaritatea generează dispreț, ar trebui să știi asta, amice.

Se oprise pe ultima treaptă a scării și, în soarele care tocmai răsărise și îl lumina ca la teatru, părea să domine încă situația. Georges se simțea amețit ca de băutură, amețit la gândul apropiatei sale morți. Și-ar fi putut spune că era păcat să părăsească așa de curând un destin care costase atâtea eforturi, să părăsească așa de repede un destin asumat cu atâta cutezanță, dar toate astea nu-i treceau prin minte: Georges devenise Lakhdar, și Lakhdar se gândea numai că avea să-l întâlnească în curând pe Allah, Îndurătorul și Milostivul, facă-se voia lui.

Dragonul își apropie gura de urechea regelui munților:

– Pe ăsta ar trebui să-l păstrați pentru interogatoriu.

Uriașul se uită de sus în jos la consilierul lui rahitic și păros, cu ochii ceacâri, apoi își îndreptă privirea asupra străinului.

– Oricine ai fi, ai venit să aduci războiul în țara noastră, care nu ți-a făcut nimic. Află că există o diferență între voi și noi. Voi luați prizonieri ca să-i torturați. Noi nu luăm prizonieri.

Spre știința Dragonului, adăugă cu voce scăzută:

– Lasă-mă în pace cu interogatoriile tale. Ce ne-ar putea spune în plus față de ce știm noi? Noi nu suntem CIA, să tezaurizăm informația.

Către Lakhdar, arătându-i zidul garajului:

– Împreună cu ceilalți.

Kravar și ai lui îl împinseră pe Lakhdar până în dreptul lui Zulfikar, care, în stare de șoc, tremura din cap până în picioare, mușcându-și de durere mâneca și umărul prin mânecă.

– Hai, hai, i se adresă Georges în franceză, știind că el nu pricepea o boabă. Eram convins că ești un laș după cum îi tratai pe prizonieri. De altfel, nici nu-i de mirare: prin vinele tale curge sânge de renegat. (Georges nu se considera pe sine un renegat, ci un convertit.) Ai să mori totuși crezând. Peste câteva minute, vei dispune de șaptezeci de fecioare, a căror virginitate, de fiecare dată, se va reînnoi. Dacă preferi băieți, s-ar putea aranja și asta: stă scris în Carte. Alții, mai târziu, vor avea parte să se bucure de victoria noastră. Noi nu avem de trecu, decât un singur moment greu. *Allahu akbar.*

Pentru cine vorbea el astfel, având aerul că-şi lua în derâdere propria credinţă? Să fi fost pentru voievodul creştin, care înţelegea franceza? Voia să-i demonstreze că sarcasmele banale, pe care le cunoştea, nu-i periclitau credinţa? Dar nu cumva în special pentru 2K, punând astfel un punct final conversaţiei lor de mai înainte: „Dragul meu văr, eu ştiu că am ales singura cale adevărată şi o dovedesc nu numai murind ca un brav, ci asumându-mi credinţa până în bizareriile şi ridicolele ei aparenţe. Uită-te la mine, sunt fericit!"

În sat se auzeau focuri de armă. Câţiva cetnici veniră în fugă, îmbrâncind înaintea lor un om cu hainele sfâşiate, cu faţa tumefiată, cu braţele atârnând inerte:

– Voievodule, porcul ăsta stătea ascuns în spatele unui gard. A tras în noi. L-a ucis pe Ilia şi l-a rănit pe Slobodan.

Cu un gest din deget, cicea arătă grupul condamnaţilor, pe care Milan nu-l scăpa din ochi. Cetnicii îl împinseră pe om într-acolo. Golubinski se interesă:

– Unde sunt mortul şi rănitul? Vreau să le fac o fotografie.

Cicea întrebă:

– Unde e Sok?

Îl aruncară înaintea lui.

Cămaşa desfăcută, o izmană murdară, degetele de la picioare în sânge: mersese cu picioarele goale prin pietriş. Părul încălcit, dedesubt o privire de nebun. Regele munţilor se apropie de el, mai să-l atingă, şi-i vorbi cu respiraţia sacadată, cu glasul mai gros decât cel cunoscut de oamenii săi. Ai fi zis că aparţinea unui ventriloc.

– Acum un an, a murit fiul meu Ştefan. O butelie de gaz. Plină de cuie. Ghimpate. Cu cap de diamant. Forjate de mână. Eu ştiu cum forjezi tu cuiele. Le-am recunoscut.

Scoase un pumn întreg din buzunarul stâng al pantalonului.

– Astea l-au ucis pe fiul meu. Tu le-ai forjat. Cu mâinile tale. Stânga ţinea cleştele şi dreapta ciocanul.

Fascinat, se uita la mâinile potcovarului: mâini zdravene, muncite, lovite pe alocuri. De fapt, nişte mâini obişnuite, murdare şi osoase.

Lui cicea îi lipsea aerul din ce în ce mai mult.

– Ar trebui să ordon să ţi se taie, Sok.

Trase aer în piept.

– Dar Dumnezeul meu îmi porunceşte să te iert.

Un murmur de consternare îi străbătu pe cetnici: să-l ierţi pe asasinul fiului tău, nu, cicea nu putea face una ca asta!

Acum, îşi smulgea cuvintele unul câte unul, dureros:

– Atunci... bineînţeles... eu... te... iert. N-am să te torturez. Nu mă voi ruga să fii blestemat. Nu voi scuipa pe cadavrul tău. Te voi ierta de îndată ce vei fi mort. Şi aşa e destul de greu. Crede-mă.

Potcovarului i se făcu vânt în grupul celor care aveau să moară. Zulfikar se smiorcăia. Ceilalați făceau o figură frumoasă.

Regele munților aruncă o privire circulară, ca pentru a se asigura că nu uitase nimic. Îl zări din nou pe prizonierul străin cu genunchii și coatele pline de unsoare și îi făcu semn să se apropie.

– Tu cine ești?

2K ghici sensul întrebării și răspunse în franceză:

– Sunt un ziarist francez. Jean Breton. Am fost răpit la Suk în după-amiaza trecută.

Glasul lui Georges se ridică, limpede, politicos ironic:

– E adevărat. Se numește Jean Breton. Eu am ordonat răpirea lui. Voiam să aflu ce învârtea prin zonă. Pregătește niște articole. Hei, Breton? Pregătești niște articole?

Cei doi veri nu se pierdeau din ochi. Vechiul bordei breton unde se jucau împreună rămăsese departe de ei în spațiu și timp, dar se gândiră la el simultan, și la muzeul cu schelete al unchiului Théophraste din turnul vestic, și la coșul culisant pe un cablu întins pe deasupra șanțurilor cu apă orăcăind de broaște. O undă de dulceață se strecurase în acel gând „bordeian", și cât de fugitiv ar fi fost el, nu se îndoiau că îl trăiseră simultan.

– În ordine, spuse regele munților.

Într-un gest de slăbiciune, pe care și-l reproșa, dar pe care nu s-a putut împiedica să nu-l facă, acoperi cu mâna fruntea lui Milan ca să-i ferească ochii, apoi, printr-o mișcare a capului, comandă foc.

CAPITOLUL IX

Slava

1. Întoarcerea la Val

Se întoarseră în ordinea prevăzută, după ce plasaseră pe drum, printre buşteni şi crengi, dispozitive explozive, pentru a întârzia o intervenţie posibilă a forţelor musulmane sau ale ONU: prizonierii în camion, cu mortul Ilia, rănitul Slobodan şi elementul (a), până la vadul Komarniţei, apoi pe spinarea măgarilor şi catârilor; elementul (b) pe jos, purtând şi povara mortierelor şi a mitralierelor, dar protejat de elementul (c), tot pe jos, aceste ultime două elemente repliindu-se cu ultimle resurse disponibile. Locuitorii creştini din Zlatiţa, temându-se de represalii, părăsiseră totul şi li se alăturaseră cetnicilor. Regele munţilor închidea marşul cu fiul său alături. Milan clocotea de o fericire sălbatică. Din Zlatiţa se ridicau fuioare de fum negru: cetnicii incendiaseră casele care, cândva, le aparţinuseră, pentru ca aceste locuinţe de creştini să nu le mai servească renegaţilor.

2K ar fi putut urca în camion, dar preferase să meargă pe jos. Un soi de jenă îl împiedica să se amestece cu acei oameni la a căror dezonoare asistase, fără să aibă şi el parte de ea. Faţă de ceea ce îndураseră ei, ce mai putea să însemne o lovitură de bâtă şi o noapte de duhori?

În timpul nopţii, 2K nu putuse închide un ochi, înălţând rugi către Fecioara Maria, combinând planuri de evadare, făcându-şi griji pentru Gisèle, pentru Médard, pentru Colas, gândindu-se la soţie şi la copiii pe care poate că nu avea să-i mai vadă niciodată, întrebându-se asupra devizei *Duc in altum* care-l condusese, de data asta, nu în sferele înalte ale datoriei şi sacrificiului, ci în profunzimile degradării celei mai complete. Nu înceta să se întrebe mai ales, dacă nu ar fi trebuit să-i smulgă bâta brutei aceleia şi să i-o înfigă în burtă, şi dacă nu cumva, această primă ocazie irosită nu prevestea o decădere de pe acum acceptată. Ce ar fi spus despre scenă Bérengère, dacă ar fi fost martora ei.

Şi pe urmă, în zori, împuşcăturile, eliberarea, inima plină de recunoştinţă: „Aş fi acceptat martiriul, Doamne, dar cât de mult îţi mulţumesc că m-ai cruţat!"

La ce i-ar fi servit stagiul de rezistenţă la tortură, se întreba acum 2K, dacă Zulfikar l-ar fi luat în primire cu adevărat? Ce semnificaţie mai pot avea cuvintele „onoare de ofiţer" când eşti forţat să-ţi bei urina? Şi ce trebuia să creadă despre spusele vărului său care, înainte de moarte, se ostenise să-i garanteze falsa identitate? Să fi fost o manifestare de amiciţie în amintirea trecutului său, în cele din urmă, Georges se convinsese că misiunea lui 2K nu putea fi decât una ostilă preşedintelui din Monterosso, iar testamentul său fusese destinat mai puţin salvării unuia cât pierzaniei celuilalt? 2K îl deplângea pe acest Georges sau îl invidia, într-o oarecare măsură, pentru felul cum ştiuse el să moară ca un erou? Şi chiar crezuse el cu adevărat că numai islamul putea salva Europa de mondializarea americană?...

2K nu fusese mai puţin impresionat de sosirea neaşteptată a celui la care se gândea de luni de zile, acel rege al munţilor, acel personaj de legendă care îşi făcea apariţia în viaţa reală, cu blana de oaie în spinare şi cu Mauserul la cingătoare. Din fericire, acoperirea lui Jean Breton, ale cărui acte erau în regulă, funcţionase, iar pretextul de ziarist sportiv fusese confirmat de Lakhdar personal, deci discreţia absolută, o regulă în SA, nu avusese în niciun fel de suferit. Dar de aici şi până a se simţi satisfăcut că-şi datora libertatea, probabil chiar viaţa şi deloc exclus stima faţă de sine însuşi, unui potentat inculpat de crime de război şi la a cărui capturare conspirase, era o distanţă pe care un om scrupulos n-o putea lesne depăşi... 2K se întreba chiar dacă n-ar fi fost cazul să se lipsească de compania salvatorului său, dar gândi că nu era indicat să-şi ia tălpăşiţa sub ochii a câtorva sute de oameni înarmaţi.

Meditând astfel, 2K mărşăluia în pas vioi, fără să se lase distanţat de cetnici, dintre care cei mai tineri se zbenguiau, râdeau, ţipau, îşi trăgeau pumni în spinare, pe când cei vârstnici păşeau reculeşi, gândind la camaradul mort, la răzbunarea începută, dacă nu chiar consumată, la satul lor regăsit şi din nou pierdut, la nevestele care încă nu ştiau dacă ei mai erau în viaţă, la voievodul lor iubit care, o dată în plus, îşi respectase cuvântul dat.

Soarele urca pe cer, proiectând umbre oblice şi lungi, ceea ce însemna că ziua nu începuse de-a binelea şi că ea va fi interminabilă, aşa cum îşi închipuie copii că va fi viaţa lor. Un cetnic începu să cânte, şi cei mai mulţi îşi uniră glasurile cu al lui, într-un marş lent şi marţial, religios: ai fi zis marşul îngerilor sub poruncile sfântului Mihail mergând să dea bătălia cu Lucifer. 2K tocmai se întreba ce însemnau acele cântări, când un zdrahon fără barbă, în ţinută de camuflaj, care mergea aruncându-şi picioarele înainte şi legănându-şi braţele, îl ajunse din urmă: era tânărul medic care refuzase să se urce în camion, pentru plăcerea acelui mers accelerat.

– E adevărat că sunteți francez? întrebă el în această limbă.

– Da. Ziarist. Jean Breton.

– Eu, doctorul Bratislav Miloradovici.

Ți se umplea gura de sonoritățile numelui său. Își strânseră mâna mergând.

– Cum de ați făcut ca să ajungeți în micul nostru infern național?

Medicul era înalt, bărbierit și ironic, tot numai oase lungi și plate.

2K pomeni de escalade și de ziaristică.

– Da, cum se face însă că turcii v-au făcut onoarea de a vă invita să viligiaturați pe la ei?

Aceste sarcasme erau exprimate laborios, cum se întâmplă când vrei să demonstrezi că vorbești bine limba în care nu te prea simți în largul tău.

Fiind suspect „turcilor" ar fi trebuit să-l facă pe Jean Breton simpatic monterossienilor, dar lui 2K i se păru că sesizează o oarecare bănuială în glasul medicului.

– Poate că se tem ca Occidentul să nu afle cum se folosesc ei de zona demilitarizată. Îmi puteți traduce ce anume se cântă?

– Oh! este un imn religios care trebuie că datează de pe vremea bizantinilor, răspunse Bratislav, mimând indiferența, dar mulțumit că știa să pună masculinul acolo unde trebuia. Nu știu dacă puteți înțelege. Probabil că sunteți catolic, dacă nu cumva ateu. Ei cântă:

Mântuiește, Doamne, poporul tău și binecuvântează moștenirea ta, dă-le prinților ortodocși victorii asupra vrăjmașului și cu crucea ta păzește-i pe cei drepți.

Un alt cetnic începu iar să cânte și camarazii lui îl secondară în cor. Tonul era mai puțin belicos, mai intim.

– Ce-i ăsta? întrebă 2K preocupat să-i ocupe atenția medicului, dar manifestând și un oarecare interes.

– Așa cântă și în biserică.

– Ce înseamnă?

Bratislav oftă, temându-se poate că e luat drept un obscurantist.

– E întru cinstirea Maicii Domnului:

Nu avem alt ajutor,
nu avem altă nădejde
decât în tine, Fecioară Marie.
Noi care ne bizuim pe tine,
noi care suntem mândri de tine,
să nu ne dai de rușine.

– Să nu ne dai de ruşine?

– Da. Adică, să nu ne laşi de izbelişte.

2K se miră naiv, descoperind sensibilitatea ortodoxă atât de apropiată de a lui.

Ajunseră în dreptul vadului, pe care 2K şi Bratislav îl trecură primii. 2K privea apa, cerul, arborii, tot atâtea simboluri ale libertăţii regăsite. Un nou cântec se înălţă, melopee răguşită, cu modulaţii pe sferturi de ton care, în urechea lui 2K, evocau Orientul.

– E tot un cântare bisericească? întrebă el.

– O! nu. Este un cântec epic, eroic, în cinstea voievodului Knezevici.

Se auziră râsete sănătoase de la un capăt la celălalt al coloanei.

– Traduceţi-mi şi mie.

Medicul se simţea puţin stingherit.

– Ei bine, strofa asta zice cam aşa ceva:

Tu eşti cicea al nostru, voievod, fiu de voievozi,
regele munţilor roşii unde străbunii noştri au vieţuit.
Ai ridicat spada sfântului Sava mereu,
Cine taie dintr-un capăt, tu îl tai de tot.

Acestor cuvinte pline de veselie le răspunse un alt cântec, mai religios, dar şi el întrerupt de râsete, tradus de medic.

– Aici trag tare. E un cânt ce-l cinsteşte pe Vladimir, sfântul rus, dar ei îl intonează tot în onoarea preşedintelui Republicii, care-i şi el Vladimir, dar care nu este deloc sfânt absolut.

Plâng hoardele de demoni şi întunecata lor adunare,
văzând dărâmaţi idolii ridicaţi de ei
ca să-i piardă pe oameni,
fiindcă, la porunca Domnului, Vladimir cicea
i-a răsturnat.

Coloana urca în ordine, cu o avangardă şi gărzi pe flancuri, în cazul în care spaniolii ar fi primit ordin să încercuiască batalionul victorios, dar, când trecură prin dreptul taberei lor, constatară că se aflau doar în stare de alertă, cu ţevile tunurilor Leopard 2A4 îndreptate în toate direcţiile, şi capete destul de zâmbăreţe depăşind turelele.

– *Caza buena?* strigau ei. Bună vânătoarea?

– *Caza no! Reconquista!* Le răspunse medicul poliglot.

Plin de curiozitate, 2K văzu ivindu-se, între falezele roşietice escaladate de zade negre, acoperişurile din Val. Privise aşa de mult fotografiile luate din

satelit şi din avion că nu i-ar fi fost greu să se orienteze prin târguşorul a cărui dispunere o ştia pe de rost, cu amplasamentul poştei, a diverselor „ministere", cu denumirile cafenelelor şi adresa bordelului. Locurile, la drept vorbind, ar fi decepţionat pe oricine şi l-ar fi închipuit pe regele munţilor cocoţat într-un cuib de vultur medieval. Val aducea mai mult cu o staţiune de schi de clasa a treia. De fapt, nici nu trecură prin localitate: o ocoliră.

– Încotro mergem?

– La mănăstirea Sfântul-Mihail. Probabil că sunteţi la curent, preşedintele nostru e foarte habotnic. Mereu se împiedică printre sutane. Eu sunt ortodox, dar destul de liber-cugetător. Totuşi, nu pot să nu recunosc că n-are cum să facă rău dacă mergi să mulţumeşti Domnului, pentru orice eventualitate.

Doctorul Bratislav Miloradovici era mândru că îi erau cunoscute expresii ca „pentru orice eventualitate".

– Să ştiţi că eu, spuse 2K, voi merge cu dragă inimă să aduc mulţumiri laolaltă cu toţi ceilalţi, dar nu mai înainte de a telefona: soţia mea trebuie să fie moartă de îngrijorare.

– *Niema problema.* Nicio problemă. După cum vedeţi, noi cunoaştem şi acest idiom.

Intrară într-un birou de poştă şi 2K se închise în cabină.

Avea sentimentul că reia legătura cu lumea reală după un timp nedefinit petrecut în irealitate. Mâna îi tremura când o întinse după receptor.

La prima sonerie, Gisèle ridică şi articulă cu o voce intens calmă:

– Alo?

– Tu eşti, Gisèle? Jean la telefon.

O tăcere, şi apoi un „Dumnezeule mare!" pornit din rărunchi, şi iar o tăcere, iar pe urmă:

– Unde eşti?

– Lasă că-ţi povestesc eu. Totul e în regulă? Am fost răpit şi eliberat. În momentul de faţă mă aflu la Val. Mă întorc de îndată ce voi putea.

Gisèle îţi dobândi rapid siguranţa de sine. Cu o prefăcută acreală conjugală:

– E pentru prima dată când dormi printre străini, fără nicio explicaţie.

Martin intră în joc:

– Te asigur că nu m-am întâlnit cu nicio blondă frumoasă. Ce-ai făcut când ai văzut că nu mă mai întorc?

Voia să afle noutăţi cât mai repede. Bineînţeles, ea nu putea vorbi deschis.

– Am telefonat la ziar. Ei m-au sunat ceva mai târziu. Mi-au spus să nu mă mişc pentru moment, că ei se vor ocupa de tot. Regretă că nu le poţi trimite articolul la timp. Rămâne pentru altă dată. Trebuie să mă sune dintr-o clipă în alta ca să-mi comunice când şi cum să ne întoarcem.

Martin traduse. „Gisèle i-a raportat lui Samson. Samson n-a dat ordin de retragere în zona de refugiu. Misiunea era anulată. Vom fi repatriați în orele următoare."

– Fii bună şi sună-i din nou ca să le spui să nu se impacienteze pentru mine. Păcat pentru articol, dar, în fine, nu-i o catastrofă. Am avut parte de o vacanță tumultuoasă pe cheltuiala ziarului. Asta-i tot.

Când 2K ieşi din poştă, batalionul se răzleţise. Unii treceau pe la ei pe acasă să dea pe gât un pahar mai înainte de a mulțumi Domnului. Alții se opreau să-şi sărute nevasta şi copiii ieşiți în întâmpinarea lor. Pe la toate ferestrele se vedea drapelul monterossian, roşu cu vulturul bicefal argintiu. Bărbații purtau arme şi unele femei la fel, chiar şi băieţandrii. Dar lipsea orice exuberanță, orice destindere. Totul se desfăşura într-o demnitate sobră, oarecum castă. Chipurile erau transfigurate dar austere, gesturile largi dar măsurate. Ai fi zis că aceste fiinţe împărtăşeau un adevăr interior care nu era din lumea aceasta, iar 2K, ai cărui strămoşi fuseseră şuani[82], avu impresia că-i recunoaşte în acest popor înarmat, urât de toți, sigur pe el însuşi, gata pentru toate sacrificiile, ca şi pentru toate ferocitățile.

2K şi ghidul său sosiră dinaintea mănăstirii, şi nu-i scăpă lui 2K faptul că edificiul era închinat Arhanghelului, patronul profesiunii sale. Pentru o clipă, îi veni în minte vitraliul sfântului Mihail ce împodobea capela din Tabără. Poate ar fi trebuit să se întoarcă imediat, dar găsea de cuviință să mulțumească Domnului şi sfântului Mihail mai înainte de a-i părăsi pe eliberatorii săi.

Întregul popor monterossian părea să fi invadat mănăstirea: mulți coborâseră de prin cătunele lor ca să-l cinstească pe sfântul Ioan Botezătorul şi pe preşedintele Republicii, dar vestea eliberării prizonierilor se răspândise din vârf de munte în vârf de munte şi oamenii se grăbeau să-i sărbătorească şi pe ei, fiindcă, firesc, ei se înrudeau cu toată lumea. Niciodată 2K nu văzuse o asemenea veselie, dar era o veselie lipsită de manifestări zgomotoase, sacră. Bătrâni cetnici, care făcuseră al doilea Război Mondial, se apropiau sprijininduse de strănepoții lor. Barzi rezemați de metereze psalmodiau cântece eroice. Gospodine, hotărâte să-şi facă şi piața cu aceeaşi ocazie, coborau pe cărări ştiute doar de caprele sălbatice, ținând coşul într-o mână şi puşca în cealaltă: nu se ştie niciodată în asemenea vremuri. Cei veniți pe jos erau cei mai numeroşi, dar mai venea lume şi în Opeluri sau în Mercedesuri, în camioane sau în maşini cu dublă tracțiune, călare pe cai, pe spinarea catârilor sau a măgarilor.

Însoțit mereu de medicul paraşutist, care arbora un aer ambiguu, 2K intră în curtea mănăstirii şi fu dus de maree până în interiorul bisericii.

Nu era un mare consumator de artă, şi cu toate astea –sau poate tocmai din acest considerent – se simți transportat de tot ce vedea. Ziduri întregi şi

[82] Insurgenți regalişti din provinciile din vestul Franței în timpul Revoluției din 1789. *(n.tr.)*

bolta şi plafonul, şi cadrul uşilor şi al ferestrelor, şi circumferinţa coloanelor, totul era acoperit de fresce ce păliseră cu trecerea anilor, contrastând prin unitatea inspiraţiei şi multiplicitatea formelor. Transportat? Da, într-o altă lume, sau mai curând pe lumea cealaltă. Toţi acei sfinţi şi sfinte şi anghile şi lănci şi cruci şi spade şi aripi şi bărbi şi nimburi şi cărţi deschise pe pagini împodobite cu o scriere hieratică, 2K avea sentimentul că se şi afla în Împărţia cerurilor, o Împărăţie ce nu era sluţită de poporul îngrămădit la picioarele acelor ziduri-icoane: aceleaşi chipuri reculese prin care răzbătea o lumină venită de pe alte tărâmuri, aceeaşi unitate a viziunii unui univers interior iluminat de un alt soare, aceleaşi bărbi răsucite într-o parte sau alta, aceleaşi plete împletite, subliniind virilitatea feţelor eroice. Şi din toate astea urca un cânt cum 2K nu mai auzise niciodată. Ai fi crezut că frescele sunt cele care cântă.

– Ce cântă ei?

– Oh! pentru sărbătoarea asta.

– Da, însă cuvintele?

– Aproximativ, cam aşa.

Tăierea capului Proorocului
A fost voia Providenţei,
pentru a vesti celor morţi
venirea Mântuitorului.

2K se gândi la fresca aflată în biserica din Zlatiţa. Adam şi Eva aşteptau de pe acum venirea Fiului lui Dumnezeu, fiindcă Proorocul îi vestise?

Pe mijlocul bisericii lipsite de bănci, în mijlocul poporului de credincioşi, cu faţa spre iconostasul din lemn lustruit, unde se încastru icoane, se ridica o estradă pătrată, şi, pe această estradă, un om maiestuos îşi pieptăna cu o mişcare rituală barba, în vreme ce diaconii îi puneau patrafirul, etola, brâul, manşetele de brocart, îi potriveau pulpanele veşmântului violet, îi întindeau mitra şi crosa. Rit ciudat: 2K avu intuiţia că acea îmbrăcăminte episcopală amintea cât era de dezbrăcat Hristos, şi, într-adevăr, când prelatul se puse lent în mişcare în carapacea lui de ornamente, ca un scarabeu încrustat cu pietre preţioase, simţeai că era prizonierul măreţiei şi al podoabelor sale cum celălalt fusese al dezgolirii şi al nudităţii.

În primul rând al credincioşilor stătea preşedintele Republicii. Nu mai avusese timp să se schimbe. Pur şi simplu se debarasase de arme, fiindcă într-o biserică ortodoxă nu intră nimeni înarmat. Lângă el, o femeie înaltă şi frumoasă în rochie neagră, o tânără înaltă şi frumoasă în rochie albă, băiatul pe care 2K îl văzuse la Zlatiţa, şi prizonierii care se putuseră târî până la mănăstire: aceşti umiliţi şi insultaţi, aceşti torturaţi şi aceşti supuşi caznelor, când în picioare, când în genunchi, când prosternându-se, unii prăbuşiţi pe scaunele pliante,

veneau să-i arate Dumnezeului creştinilor cât au îndurat că se născuseră în credinţa lui.

Liturghia a fost aşa de lungă, încât în mai multe rânduri lui 2K i se păru că o să adoarmă de sfârşeală şi de emoţii, atacat din toate părţile de miresmele de tămâie, de sunetul imnurilor, de căldura şi de lumina lumânărilor înfipte în vase cu apă, unde ajungeau să se stingă cu un sfârâit, de fervoarea severă a celor de faţă şi de pelerinajul imobil şi fără de sfârşit al frescelor seculare.

În cele din urmă, totul părea să se fi terminat şi poporul se scurse agale, binecuvântându-se şi îmbrăţişându-se unii pe alţii.

– Acum, mergem la slava preşedintelui, spuse Bratislav.

– Ah! nu, protestă 2K. Acum, găsiţi-mi o posibilitate să mă întorc la hotelul *Vrhunaţ,* unde mă aşteaptă soţia.

2. Golubinski vrea să exploateze situaţia

După liturghie, regele munţilor trecu din nou pe la reşedinţă. Un teanc de mesaje se îngrămădeau pe biroul său. Toţi şefii ONUFR, mari şi mici, ca şi numeroase guverne voiau să cunoască explicaţia focului de artificii din timpul nopţii. Directorul de cabinet monterossian nu ştia ce să răspundă. Knezevici dictă un răspuns colectiv, fără lămuriri şi justificări: douăzeci şi şapte de prizonieri monterossieni deţinuţi în lagărul de la Zlatiţa, din Ţikota musulmană, fuseseră eliberaţi şi repatriaţi.

Golubinski îşi făcu apariţia şi, fără să se jeneze, citi răspunsul peste umărul preşedintelui.

– Adaugă cel puţin „detenţia lor violând acordurile de la Chicago".

Knezevici ridică din umerii săi largi şi adăugă. Era convins că nu avea să ajute la nimic. Forţele ONU de ocupaţie ştiau perfect la ce serveau zonele demilitarizate de pe teritoriul musulman.

– Vreau să-ţi arăt ceva, Vlado.

Pe biroul preşedintelui, Golubinski etală fotografiile pe care le făcuse în timpul operaţiunii:

– În vreme ce tu rosteai rugăciuni, eu am developat toate astea şi pe unele le-am şi expediat prin Internet. Te asigur că vor administra o formidabilă lovitură de picior în furnicarul mediatic. Sensibilitatea publicului nu va rezista unor asemenea imagini. Iar dacă vinzi patru sau cinci din aceste fotografii, vei putea să cumperi de la mine şi mai multe mitraliere. Altminteri, nimic mai corect: fotografia câştigă mai multe bătălii decât armele.

Efectiv, era oribil să vezi acele imagini care cădeau unele după altele şi pe care se etala atât de crud suferinţa oamenilor. Vladimir se uita la acei camarazi pe care îi lăsase să suporte supliciile aşa de multă vreme... Şi nu

vedea decât rezultatul, şi nu procedurile de înjosire. Şi unii muriseră în condiţii cumplite, mai înainte ca el să le poată sări în ajutor. Se simţea sfâşiat, dar, în acelaşi timp, recunoscător că dusese operaţiunea la bun sfârşit cu pierderi aşa de puţine.

Cetnicul mort şi cel rănit fuseseră abundent forografiaţi de Golubinski, iar corpurile lui Zulfikar, al lui Lakhdar, al lui Sok şi ale gardienilor figurau de asemenea în posturi pitoreşti.

– Şi ăştia la ce-ţi servesc?

Golubinsku zâmbea strâmb:

– Să completez un deficit. Din păcate, noi n-am avut destule pierderi, frate, iar publicul riscă să subestimeze eroismul tău.

Regele munţilor se uita la el fără să-i vină a crede:

– Oamenii ăştia nu-mi aparţin.

– Sunt îmbrăcaţi aproximativ ca şi ai tăi. Fac parte din aceeaşi rasă. Au acelaşi gen de mutre patibulare. Au murit de gloanţe cum ar fi putut muri şi ai tăi. E drept că sunt bărbieriţi, dar nu toţi oamenii tăi poartă barbă, şi pe urmă, cine din Occident cunoaşte aceste diferenţe? Doar Lakhdar n-ar trebui revendicat ca fiind al tău: dimpotrivă, prezenţa unui agent străin ar putea reprezenta justificarea acţiunii tale. Vezi că l-am fotografiat separat, şi foarte curat, fără torentul de sânge care-i ţâşnise din burtă. E drept că a murit de moarte violentă, dar are aerul occidentalului ce este, iar occidentalii nu prea manifestă milă faţă de occidentali. Crede-mă: ar da bine în tablou.

Vladimir se uita întruna la Dmitri.

– Da, cu el sunt de acord. Cu ceilalţi nu.

– Ce vrei să spui: cu ceilalţi nu?

– Nu-i pot considera pe călăii poporului meu ca pe nişte fraţi, frate. Nu-i pot considera pe turci ca fiind creştini. Înseamnă că nu ne cunoşti. Noi suntem monterossieni, noi nu preocedăm în felul ăsta.

– Ceilalţi v-au făcut figura asta de mii de ori în timpul războiului din Bosnia! Şi în timpul celui din Kosovo! Ei vă asasinau şi îşi însuşeau morţii voştri. Şi văduvele! Şi mamele! Îl alegeau pe cel mai slab dintre voi şi ziceau că era unul dintre ai lor pe care îl ţineaţi prizonier. Când, pur şi simplu, nu trăgeau asupra propriilor civili, ca să susţină că voi i-aţi fi masacrat!

– Da, aşa e, Dmitri. Ei făceau toate astea şi tocmai din această cauză noi nu putem proceda la fel ca ei. Trebuie să existe o diferenţă între noi. Altminteri la ce bun să fim noi şi nu ei?

Dmitri se irită:

– În fine, Vlado, eşti în război, da sau nu? În vremurile noastre, cele mai neînsemnate acţiuni militare, oricât de reuşite ar fi, nu înseamnă război. Singurul război cu adevărat, în prezent, este războiul informatic. Încă n-ai înţeles asta?

Knezevici scutura din cap, întrebându-se dacă nu se dovedise puțin cam prea grăbit când și-a amestecat sângele cu cel al rusului. Neînțelegerea dintre ei era profundă.

– Dmitri, îți interzic să difuzezi fotografii care mint. Lakhdar, da. Prizonierii eliberați, da. Mortul și rănitul nostru, da. Ceilalți, cei pe care noi i-am ucis pentru că o meritau, ai să-i arăți ceea ce erau.

Vorbea în calitate de stăpân. Golubinski ridică din umeri:

– Tu ești cel care decide, Vlado. De fapt, poate că ai dreptate, pentru că n-ar trebui să planeze nicio bănuială de dezinformare asupra operațiunii tale, și era acolo ziaristul francez care a văzut totul. Te-ai gândit să stai de vorbă cu el?

– Am intenția să mă ocup de tânărul acela, să-l întreb de ce are nevoie, ce anume ar vrea să facă...

Golubinski își ridică brațele spre cer ca un actor prost dintr-o comedie:

– Da, bineînțeles! Să-l întrebi de ce are nevoie, ce ar vrea să facă... Și să-l folosești, nu? Un ziarist occidental care se găsea la fața locului!? Ascultă, Vlado, pe ăsta mi-l lași mie. Ți-l voi prezenta oficial imediat, dar în privința exploatării lui, de asta mă ocup eu, ne-am înțeles?

Regele munților își scărpină maiestuos pieptul:

– Cu condiția să nu-i debitezi minciuni.

– Promit, spuse Dmitri Aleksandrâci Golubinski. Oricum, tot n-aș fi putut: doar era prezent acolo.

Părăsi biroul prezidențial, atât de folcloric, de jalnic, cu tot bazarul lui de icoane, de blazoane, de fanioane, de puști medievale și tesace, gândindu-se la al lui, gol și snob, dintr-o clădire nobilă, de pe strada Milionaia din Sankt Petersburg, de patru ori mai vast, sclipind de oglizi venețiene și de lustre cu ciucuri lungi din cristal de Boemia, fără a mai pune la socoteală ultimul strigăt al informaticii.

„Da, gândea el, ce anacronic și Vlado ăsta! Ce anacronic simpatic! Ce șansă am avut să-l întâlnesc pe ultimul și să mă leg de el!"

3. 2K participă la slava

Bratislav, sarcastic, dar îndatoritor („Nu vreți să mergeți la slava? Păcat, păcat. Văd că nu apreciați obiceiurile noastre de barbari"), plecă în căutarea unui taxi pentru francez – deloc simplu să găsești unul în acea zi de sărbătoare – când un Mercedes opri brusc în dreptul lor.

2K recunoscu cu greu șoferul – era fotograful din Zlatița, dușuit, pomădat, cu cravată – și prea frumoasa tânără cu tenul creol, părul negru, pe care o

remarcase în biserică şi care acum îşi schimbase rochia albă pe o pereche de blugi bine mulaţi şi o bluză cu zorzoane.

Cu mâna întinsă, ea se îndrepta spre francez:

– Tăticu' mă trimite. E preşedintele Republicii. S-ar simţi onorat ca un ziarist francez să participe la slava lui. Veniţi să luaţi cina cu noi, vă rog.

Jenat că era nevoit să refuze, Jean Breton refuză totuşi. Îl aştepta soţia. Nicio problemă, nu avea decât să-i telefoneze. Ah! i-aţi şi telefonat? Atunci... Tata ar fi ţinut mult să fie prezent, şi apoi ar fi dat dispoziţii să fie condus unde ar dori. Oricum, Dl. Breton n-ar găsi o maşină de închiriat într-o astfel de zi, cu sau fără şofer. Era slava, sărbătoare, ce mai. Bineînţeles, Jean Breton era recunoscător domnului preşedinte al Republicii pentru provodenţiala lui eliberare, totuşi... Bine, în acest caz, nu putea nesocoti slava tăticului refuzând să participe.

Se apropie şi fotograful.

– Apropo, reluă Milița, vă prezint pe comandantul Dmitri Golubinski, din Rusia.

2K îl privi cu alţi ochi pe fotograf.

– Vă asigur, îi spuse zâmbind acel fotograf-care-mai-era-şi-comandant, iar Martin întrevăzuse imediat din ce corp anume, că nu puteţi face altfel. Ar însemna un *cassus belli,* dragă prietene.

Îşi lăsă amical mâna pe umărul domnului Breton.

Nu numai că tânăra vorbea o franceză aproape impecabilă, şi uite că acum comandantul se exprima atât într-o franceză fără niciun accent, cât şi în latină! Iar latina o pronunţa nu ca o loază de liceu, ci ca profesorii de la Sorbona, folosind în plus şi accentul tonic! (2K nu ştia că ruşii o făcuseră dintotdeauna, iar Golubinski habar n-avea de pronunţarea franceză a latinei: „*cassouss belli*")

– Lăsaţi-vă răpit, insistă latinistul rus, cu umor, dar ferm. Dacă înţeleg bine, n-ar fi pentru prima oară în ultimele douăzeci şi patru de ore. Pariez că de data asta va fi mult mai plăcut. (O privire aruncată Miliței.)

Martin gândi că acoperirea lui îi impunea să accepte invitaţia. Ce ziarist, chiar specializat în escalade, ar refuza să cineze la masa preşedintelui unei republici balcanice, care tocmai îi salvase viaţa? Mâna tinerei fete, mână lungă ca o flacără, lăsată pe braţul său, apăsa cu greutatea ei imperceptibilă, dar convingătoare.

– Eu voi fi cel mai onorat, bolborosi Jean Breton.

Mesele erau întinse pe capre nu numai în sălile, dar şi în curtea interioară a reşedinţei. Un miros de carne de berbec friptă domnea peste tot, iar cetnicii invadaseră locurile cu neveste şi copii. Jean Breton se lăsă condus la o masă de onoare, unde fu plasat între Milița şi Golubinski. Antonia prezida o altă masă. „Prinţul" Milan o a treia. Monseniorul Ambrozie, pe cea principală.

– Unde va lua loc tatăl dumneavoastră? întrebă 2K. Aş vrea să-mi exprim recunoştinţa...

În realitate, nu se prea dădea în vânt.

– Tăticu' nu se va aşeza. Va circula printre mese. La sărbătorirea unei slava, stăpânul casei nu se aşază niciodată. Îi serveşte pe invitaţi.

Episcopul Ambrozie, în picioare, binecuvânta coliva şi colacul aflate dinaintea lui. O lumânare aprinsă era înfiptă în colivă. Colacul era ornat cu o torsadă din aluat în formă de cruce.

– Coliva e făcută din boabe de grâu, şopti Miliţa la urechea domnului Breton. Fiecare grăunte reprezintă un strămoş. E prăjitura morţilor. Colacul e prăjitura celor vii: e făcut din făină.

Episcopul tăie prăjitura celor vii. Turnă vin în formă de cruce peste prăjitura morţilor.

Miliţa îi întinse francezului o lingură ca să poată gusta puţin din colivă, care i se păru că are un gust de budincă:

– Iată că acum şi dumneavoastră i-aţi ajutat pe strămoşii mei să trăiască. Mulţumesc.

Şi, din nou, acea mână-flacără lăsată pe braţul lui.

Bratislav plecase mai devreme, îndemnat de Golubinski, să-i examineze mai cu de-amănuntul pe prizonieri, astfel ca diagnosticul pus de el să poată fi transmis prin Internet cât mai rapid posibil. De altfel, medicul trata de sus acest gen de festivităţi, pe care le considera pseudocreştine şi pe care niciun om de ştiinţă nu le putea lua în serios.

În ceea ce-l privea, Golubinski voia să se asigure că Jean Breton va publica în presa occidentală o dare de seamă a operaţiunii, favorabilă pentru Monterosso: trebuia, insista rusul, să scoată în evidenţă suferinţele prizonierilor şi să treacă mai uşor peste execuţia gardienilor lor. Dacă toţi, de exemplu, ar fi fost prezentaţi ca morţi în luptă şi nu împuşcaţi – poate cu excepţia agentului Lakhdar, care nu punea la cale nimic inocent în Ţikota – impresia occidentalilor ar fi fost mai bună.

– Aţi constatat în ce fel erau trataţi prizonierii. Trebuie că aţi trecut dumneavoastră înşivă printr-un sfert de oră cumplit. Aşa cum vă văd, consider că sunteţi capabil să înţelegeţi că Knezevici nu putea proceda altfel, dar sunt unele lucruri care nu pot fi acceptate. Oamenilor le place să plângă, dar nu şi să admire, cel puţin în Occident.

– Monterossienii nu se plâng niciodată, interveni cu mândrie Miliţa.

– Şi atunci, trebuie ca noi să plângem pentru ei, replică Golubinski.

Începu să-l sondeze pe Jean Breton asupra profesiunii sale, a ziarului, a opiniilor politice. Poate că simţise în el un confrate deghizat. În orice caz, faţă de reticenţele lui 2K, se întreba dacă ar fi fost rezonabil să-l lase să plece... Pe

de altă parte, dacă Breton era cel care pretindea, putea avea acum ocazia să schimbe opinia mass-mediei internaționale.

Cât despre Martin, el știa bine că acoperirea lui n-ar fi ținut în eventualitatea unei anchete mai aprofundate, așa cum acest ex-ofițer KGB avea poate toate mijloacele s-o întreprindă. Așa că încerca să deturneze conversația, întrebând-o pe Milița asupra semnificației slavei, sărbătoare tribală, fraternitatea unei familii reunite în jurul șefului ei, depozitar în același timp al tradiției și al supraviețuirii, povestindu-i cu acest prilej obiceiurile malgașilor, care, în fiecare an, îi răsucesc pe străbuni ca pe niște sticle de șampanie și le povestesc la ureche de războaie și pace, de furtuni și recolte, de căsătorii, nașteri și decese.

– Ah! ați fost în Madagascar! se miră Golubinski.

Și Martin, care fusese acolo în misiune, se întreba dacă nu cumva vorbise prea mult.

Dar Golubinski, mereu surâzător, îi și propunea lui Jean Breton să facă un reportaj despre slava, care ar veni să completeze articolul, pe care nu ar fi putut să nu-l scrie, legat de șederea lui la Zlatița:

– Camerele mele vă stau la dispoziție.

2K n-avea încotro și trebuia să se execute, ca să demonstreze că știa să manevreze un material de profesionist.

Milița voia să știe dacă dl. Breton era căsătorit, câți copii avea, unde locuia în Paris, dacă îi plăcea folclorul monterossian, dacă era conectat la Internet. Și în această situație, în ciuda tuturor stagiilor urmate, 2K, care nu era din fire un mincinos, se simțea pe un teren alunecos. Își învățase legenda pe de rost, dar dacă i se punea o întrebare neașteptată putea să dea în bară... Nu uitase doctrina casei: „E mai ușor să-ți mențiii acoperirea supus fiind unui interogatoriu, decât în decursul unei conversații obișnuite, în care caz trebuie să-ți amintești toate răspunsurile date întrebărilor care vin la voia întâmplării și pot reveni la fel de fortuit."

Felurile de mâncare defilau pe frumoasele fețe de masă apretate, brodate cu ajururi, în cruciulițe, fie roșii, negre sau albe: *kiseli kupusi* – varză murată cu paprica dulce –, *kaimak* (brânză) dulce sau telemea, ardei grași roșii copți în salate, *ciorbă* – bulion de carne în care pluteau bucăți de aluat –, apoi foietaje cu brânză, ruladă cu carne sau spanac, apoi rasol în sos de tomate cu usturoi și hrean, varză acră cu carne de berbec și porc –, *prșut,* carne uscată și afumată, apoi miel la frigare, *pită* cu mere și nuci, apoi *torturi* monumentale, patiserii vieneze și, în cele din urmă, cafele și fursecuri, ceea ce însemna că oaspeții trebuiau să se mai gândească și la plecare.

Vinul aspru din Monterosso curgea pe gâtlejuri, iar tonul discuțiilor urca, dar în deplină demnitate și respect. Monterossienii erau oameni periculoși dar, sobri sau aprinși, n-ar fi acceptat să jignească un alt monterossian pentru nimic în lume. Vladimir Knezevici mergea de la masă la masă, luând parte la

conversații, glumind cu toată lumea familiar, rămânând însă distant, în ciuda adorației cu care era înconjurat de acești oameni, cărora le redase speranța și le adusese unitatea. Se începuse pe un ton religios, apoi mesenii o dădură pe patriotism, pe povestiri de război, apoi își explicară unul altuia cum să te asiguri de calitatea șliboviței – să dai foc câtorva picături într-o farfurioară, să te asiguri că arde cu flacără albăstruie, că răspândește aromă de prune, iar farfurioara nu se înnegrește –, ca în cele din urmă, în jurul multor mese, să dea frâu liber glumelor fără perdea.

Unul dintre colonei povestea istorioara unui voievod care se bucura de un mare succes la femei, ce depășea măsura obișnuită:

– Aveți idee cum taie turcii capul? Întotdeauna din dreptul umerilor ca să le poată înfige mai bine în țărușe. Aflați că a tăiat și el capul unui turc în același fel și l-a proptit în bușonul radiatorului de la jeep-ul său. Nici o femelă, fie ea măritată sau nu, nu-i rezista.

La o altă masă se purtau discuții savante: e adevărat că o femeie onorată potrivit riturilor Sodomei moare pe loc? că o moartă îngropată cu o oglindă nu se descompune, rămâne proaspătă ca o lăptucă și vine să-i bântuie pe cei vii? că soțul unei femei pe punctul de a naște trebuie să se culce în același pat ca să împartă cu ea durerile al căror autor fusese?

La o a treia masă, se povesteau istorioare hazlii, al căror eroi erau mereu Haso și Muio, doi țikotieni de o prostie proverbială. Clonelul Abramovici se sufoca de râs la aceasta:

– Haso și Muio muncesc pe câmp. Trec două șvăboaice frumoase. Ele li se adresează: „Vouă vă plac femeile frumoase? – Da, da, sigur că ne plac." (Abramovici se strâmba ca să le imite pe nemțoaice și maimuțărea felul de a vorbi al țikotienilor.) „Sunteți în stare să le-o dovediți?– Da, da, suntem în stare. – Dar sunteți oare niște bărbați moderni? – Da, da, suntem bărbați moderni. – Deci acceptați să faceți ce se cuvine ca să nu rămânem gravide? – Da, da, acceptăm. " Totul s-a petrecut foarte bine. După șase luni, Haso și Muio muncesc din nou pe țarina lor. Dar de data asta, e foarte cald, e atât de cald că Muio își scoate haina și Haso își scoate haina. Pe urmă Muio își scoate cămașa și Haso își scoate cămașa. Apoi Muio își dă jos pantalonii și Haso își dă jos pantalonii. Dar tot le e prea cald. Atunci Muio zice: „Eu nu mai pot, scot totul de pe mine, și n-au decât să rămână gravide!"

Se dezlănțuie râsete epice.

– Ați vizitat biserica? îl întrebă Milița pe dl.Breton.

Cu o ureche auzise istorioara și, cu toate că dl. Breton nu înțelegea o boabă, ea se simțea jenată.

– Am asistat la slujbă.

– Veniți cu mine. Am să v-o arăt eu.

Părăsiră sala unde o orchestră asurzitoare începuse să cânte.

Golubinski îi ceruse Miliței să se ocupe de Jean Breton, gândind că o propagandă feminină, nu politică, avea șanse de reușită, acolo unde el se temea să nu dea greș. Nu-i încredințase tinerei o misiune precisă: socotea că simpla ei prezență, farmecul ei, îl va determina pe francez să înțeleagă situația și poate s-o dezvăluie compatrioților săi. De altfel, el se și informase prin Internet: Breton Jean era efectiv un ziarist specializat în escalade și scria pentru revista *Ascendam*. Calculul comandantului nu era eronat: Milița nu găsea neplăcut să-și exercite farmecele asupra tânărului străin, iar străinul era fascinat de frumusețea medievală a monterossienei. Ajunsese să se mire și el: „Totuși, nu există decât o singură femeie pe lumea asta care mă interesează: Bérengère."

2K și Milița intrară în biserică. La acel ceas era pustie și plină de umbre. Câteva candele își aruncau lucirile roșietice sau albăstrii asupra icoanelor. Domnea un miros de tămâie răcită.

Milița începu s-o facă pe ghidul:

– Aici e sfântul Mihail cu sfântul Prokop, și aici pelerini la Emmaus[83], iată-l aici pe sfântul Artemie cu casca pe cap. Și Maica Domnului Hodighitria, adică cea care va arăta calea: calea este Copilul care își ține degetele împreunate pentru binecuvântare așa cum se făcea pe vremuri: arătătorul și mijlociul împreună, celelalte trei degete unite. Acolo, îl vedeți pe regele Dușan și ceva mai departe pe regele Oroh. Cel care își agită brațele este sfântul Alexis, omul lui Dumnezeu. Și aici, este sfântul Sava al nostru. Mai încolo, îngerii care pun coroanele regale pe capul regelui Milutin și al reginei Simonida...

Mai devreme, 2K nu văzuse decât imagini, fără să cunoască nume; Milița nu pomenea decât nume, fără să se ocupe de frumusețea icoanelor. El zâmbi:

– S-ar zice că, pentru dumneavoastră, această biserică este un album de fotografii, cu portretele unui unchi oarecare și ale unei mătuși oarecare.

Simțea o nouă angoasă în suflet. Se gândea că, dacă unui alt ofițer îi va reuși misiunea ratată de el, această fată tânără își va pierde tatăl iubit. Răsunară pași grei. Regele munților în persoană se apropia, printre două arcade. 2K merse drept spre el.

– Domnule Președinte, încercam să dau de dumneavoastră pentru a vă mulțumi și a vă cere permisiunea să vă părăsesc.

De la înălțimea sa, Knezevici îi întinse o mână enormă, pe care 2K o strânse, reproșându-și că o făcea și reproșându-și că își reproșa.

– Sunt mulțumit, domnule Breton, că am putut face un serviciu unui francez. Adesea ne-am bătut împreună de aceeași parte a baricadei, și, dacă acum există neînțelegeri între noi, nu e din vina celor două popoare ale noastre. Nădăjduiesc să vină timpul când aceste incomprehesiuni se vor risipi.

---

[83] Sat din Iudeea, nu depare de Ierusalim. Pe drumul spre Emmaus Iisus s-a arătat ucenicilor săi, Luca și Cleopa, după învierea sa. *(n.tr.)*

Preşedintele se exprima cu o demnitate afectată. Nu încăpea îndoială că îşi pregătise acele trei fraze. Dar deodată, zâmbi şi chipul său mustăcios se ilumină cum se aprinde o lampă:

– Sunt mulţumit să văd că Miliţa v-a prezentat sfinţii noştri.

Se uită la fresce cu dragoste.

– Noi ne iubim sfinţii. Ei sunt copiii supunerii. Purtătorii de torţe... „Sfânt" şi „lumină" au cam aceeaşi rezonanţă în limba noastră. Prin chipurile lor noi vedem chipul Celui înviat din morţi. Ei sunt martorii frumuseţii sale. Sunt fraţii noştri mai mari.

Toate acestea, care ar fi putut părea pompoase rostite de o voce franţuzească, apăreau aşa de simple pronunţate cu acel accent străin.

Cu un gest nobil, regele munţilor arătă locul unde se aflau toţi trei.

– Staţi în punctul precis pe care îl prefer în această biserică. Priviţi: pe zidul absidei, de sub arcada şi coloana aceasta, se văd trei Hrişti. În fund, Pantocratorul, creatorul. Sub această arcadă, Mântuitorul care binecuvântează. Iar sub acea coloană, cel pe care îl îndrăgesc cel mai mult, Hristos cu spada.

Arătă spre o frescă pe jumătate ştearsă, pe jumătate scorojită, pe care se întrezărea un Hristos înveşmântat într-o tunică albăstrie şi ţinând în diagonală o sabie ascuţită, cu două tăişuri, ce părea să despice icoana în două.

– Domnule Preşedinte, înţeleg că un ostaş ca dumneavoastră se simte ataşat de acel Hristos. Acţiunea dumneavoastră militară asupra Zlatiţei, dacă pot să-mi permit, a fost demnă de un profesionist.

2K nici nu terminase bine de vorbit, când îşi dădu seama că aprecierea lui se dovedea puţin cam prea tehnică, venind ca din partea unui ziarist.

– Ah! îmi dau seama ce vreţi să spuneţi. Savaot, dumnezeul armelor... Da, aşa este, noi suntem un popor războinic şi nu ne este ruşine s-o recunoaştem. De altfel, el a zis: „Eu vă aduc spada." Dar am să vă fac o confidenţă...

Regele munţilor era sfârşit de oboseală în urma sărbătorii ca din pricina operaţiunii militare. Avea impresia că toţi oamenii care-l înconjurau erau prietenii săi, că accedase către un fel de comuniune, transgresând diferenţele de vârstă, de naţionalitate, de cultură. Îl apucă familiar pe Jean Breton de cot dar, lui 2K, contactul acestei mâini pe braţul său i se păru insuportabil.

– Nu acest aspect îmi este cel mai drag în această reprezentare, domnule Breton. Nu ştiu dacă aş fi în stare să mă exprim limpede în franceză. Hristos o spunea şi o repeta apostolilor săi că trebuie să-i urmeze poruncile, că, dacă este iubit, trebuie să i se supună, că nu merită osteneala să tot strigi „Doamne, Doamne" dacă nu-i îndeplineşti dorinţele. Şi totuşi, ce facem noi, exceptând sfinţii? Niciodată nu-i dăm ascultare. Şi atunci, ce vrea să însemne asta? Că nu-l iubim şi că vom fi damnaţi? Dar noi ştim bine că-l iubim! Şi atunci, ce să mai gândeşti? Că e mai bine să mănânci şi să bei şi să-l dai uitării pe Hristos? Dar noi nu-l dăm uitării. Nu putem nici să-l uităm, nici să ne supunem lui. Ne

simțim sfâșiați în permanență, de sus până jos, din creier și până în măruntaie, sfâșiați, ca de această sabie cu două tăișuri. El a zis că are să vină să despartă fiul de tată, fiica de mamă, dar a făcut mai rău: inima din noi a venit s-o taie în două. Nu ne simțim satisfăcuți de nulitatea noastră. Dacă noi sângerăm că nu iubim destul, înseamnă că totuși iubim. Ăsta-i adevăratul sens al Spadei. Nu credeți, domnule Breton?

Acel „nu credeți" era un strigăt de ajutor sau cel puțin o rugăminte de consolare... Dar 2K nu era sigur că înțelesese ce voia să spună regele munților:

– E chiar așa de greu să-ți îndeplinești datoria?

Celălalt reflectă câteva momente:

– Da. E greu. Cel puțin pentru unii, domnule Breton. Sau, mai exact, greul nu constă să nu faci ceea ce ți se recomandă, ci să nu faci ceea nu este greu.

2K bănui că Vladimir Knezevici nu se putea împiedica să nu facă aluzie la viața sa particulară și i se păru deplasat. 2K nu era un prieten declarat al slăbiciunilor omenești. Ținea la decalog, cât și la regulamentul de campanie și nu-i stima pe cei care își acordau derogări. La urma urmelor, știa că ceea ce-l sfâșia pe el era de altă natură și având durerea lui, cum ar fi putut interzice altora s-o aibă pe a lor? În același timp, orice destindere i se păruse dintotdeauna ca o vulgaritate.

– Domnule Președinte, începu el, vă mulțumesc pentru onoarea ce mi-ați făcut-o, dar acum, dacă îmi permiteți...

– Da, da, bineînțeles, veți putea pleca. Miliția va comanda o mașină.

Se opriră în pragul bisericii.

– Și spuneți-le acolo în Franța... începu președintele din Monterosso, înconjurat de îngerii cuibăriți sub plafonul pronaosului...

Dar brusc, încetă să mai vorbească, făcu un gest fatalist cu mâna, de parcă ar fi recunoscut inutilitatea cuvintelor, indiferent care ar fi fost ele, și se întoarse în clădire.

4. Antonia la căpătâiul lui Knezevici

Președintele Republicii era obosit, una dintre acele oboseli profunde ale viscerelor și ale măduvei, care nu te doboară decât după ce treci de o anumită vârstă. Nu mai dormise de treizeci și șase de ore, parcursese aproape treizeci de kilometri pe jos, pe un teren accidentat, condusese din aproape o operațiune pregătită de luni bune și care costase vieți omenești, asistase în picioare la o liturghie de trei ore, apoi sărbătorise slava cu mii de persoane care toate voiau să-i vorbească. Poate că era îndreptățit să se simtă sfârșit de oboseală. Cu toate astea, era supărat pe sine, dar se simți mai

puțin supărat când constată că avea în plus o foame de lup, o foame de căpcăun: nu pusese în gură nimic toată ziua.

Mai înainte de a se duce să mănânce, trecu totuși pe la biroul său. Mesajele inchizitoriale se îngrămădeau. Mâine avea să se ocupe de ele. De fapt, ce i-ar fi putut face? Să invadeze Monterosso? Da, se putea fără nicio dificultate: forțele ONU de ocupație erau pe poziții, și, dacă ăsta era desinul lui Monterosso, să fie invadat, ei bine, așa să fie: nu avea de gând să-și facă griji în seara aceea. O altă hârtie atrase atenția președintelui. Era *Raportul succint al Domnului doctor Bratislav Miloradovici asupra stării de sănătate a prizonierilor din zona demilitarizată a Zlatiței.*

Într-o notă prealabilă, domnul doctor Bratislav Miloradovici preciza că un raport mai detaliat și circumstanțial va urma, dar că el înainta totuși acest rezumat. Pentru 27 de prizonieri, el relevase în afara echimozelor banale, calusuri de fracturi ale membrelor, ruperi de mușchi, dinți sparți și numeroase urme de lovituri cu baioneta în diferite locuri ale corpului, următoarele prejudicii:

– 22 de coaste rupte
– 4 coloane vertebrale cu leziuni grave
– 3 ochi pierduți
– 2 cazuri de leziuni interne prezumate: stomac, plămâni, rinichi, ficat
– 2 deformări vizibile și palpabile ale toracelui
– 2 cazuri de tăieturi ale scalpului, ocazionate de lovituri cu o crosă
– 1 rană a palatului provocată de țeava unei puști băgată în gură
– 1 caz de ureche și limbă tăiate cu un cuțit încins la roșu
– 1 fractură de bazin
– 1 nas spart, cu devierea septului nazal, inoperabil
– 1 umăr dizlocat definitiv
– 1 varicocel testicular datorat unor lovituri în organele genitale
– 1 alt caz de leziuni testiculare din aceleași cauze
– 1 caz de antebrat și de picior tăiate cu un cuțit încins la roșu
– 1 leziune a sternului
– 1 caz de cicatrice datorată prafului de pușcă aprins în anus
– 1 arsură a timpanului stâng cu o pensetă de epilat încinsă la roșu
– 1 caz de arsură a limbii, buzelor și al nasului
– 1 caz de picioare stropite cu benzină cărora li s-a dat foc.[84]

Cicea se aruncă în fotoliu. Atâta suferință, atâta suferință, și pentru ce, Dumnezeule mare? Mai înainte ca străinii să se fi amestecat, monterossienii reușiseră să trăiască mai mult sau mai puțin în bună înțelegere cu musulmanii...

[84] Bilanț împrumutat anterior anchetei conduse de TPI în lagărul croato-musulman de la Celebici. *(n.a.)*

– Voi cere să-i fie prezentat fratelui meu Dmitri, pentru ca el să-l transmită prin Internet. Ca toată lumea să afle, presupunând că vrea să afle... Să știe că nu suntem singurii care am comis atrocități...

Se gândi absent la oamenii care fuseseră împușcați din ordinul său cu câteva ore mai înainte. Nu simțea nicio remușcare. Se reținuse de la împărtășanie în timpul liturghiei, dar nu fiindcă s-ar fi simțit vinovat. Murdărit, da: moartea murdărește. Vinovat, nu. De altfel, se împărtășise în ajun, și nu obișnuia să se împărtășească prea des, fapt ce ar fi impietat în adâncul lui un soi de pudoare.

– Bun, rosti cu voce tare. Trebuie să mă duc și să mănânc ceva.

Murea de foame, dar nu ajungea să se mai ridice din fotoliu. Ideea unui gât zdravăn de vin monterossian îi stimulă foamea care-l puse în mișcare. Se ridică. „Mâine, își spunea, am să mă duc să caut laurii victoriei." Se gândise, sporadic, toată noaptea și toată ziua. Și, mai adineaori, când stătuse de vorbă cu ziaristul francez despre venerarea sfinților. Era adevărat că sfinții îi erau apropiați, mai apropiați poate decât Divinitatea: frați mai în vârstă, da, lipsiți de prestigiul formidabil, zdrobitor al Tatălui. Poate că mai era o formă de păgânism în toate astea: semizeii sunt verii noștri, ce mai calea valea... Mâine, Vladimir Knezevici va intra în posesia unei relicve a sfântului său, doar al său, cel care îl însoțise toată viața și care, acum, voia să i se reveleze, deși într-un alt fel. „Să mergem și să bem în sănătatea sfântului Vladimir", gândi Vlado, cu respect.

Merse până în sufragerie.

Masa era întinsă doar pentru el. O cină rece, dar suculentă. Erau flori, cea mai frumoasă veselă austriacă, cea mai frumoasă argintărie rusă, cele mai frumoase cristale de Boemia. Deci, Antonia fusese cea care așternuse masa.

Mâncă și bău îndelung, gândindu-se mai ales la străbunii și la fiul său, care se comportase bine în timpul operațiunii: un sânge bun nu te face de rușine, nicio tresărire de frică și nicio ezitare. Iar în timpul slavei, de la care Milan plecase destul de devreme, fusese încântător, râzând cu toată lumea, acceptând cu timiditate, dar binevoitor, complimentele și felicitările, oricât de din topor ar fi fost ele. Continuitatea carnală și spirituală a Knezevicilor era asigurată. „Aș putea muri acum, fără ca nimic să se schimbe în istoria noastră de familie", își spuse Vlado sătul, împingându-și scaunul.

Ca în seara precedentă, Antonia îl aștepta în camera lor.

Nu era pentru prima dată când i se întorcea teafăr, după o bătălie.

Teafăr și victorios. Acele clipe fuseseră întotdeauna cele mai mișcătoare pentru ei fiindcă, la fel ca la începutul iubirii lor, plăcerea era cu atât mai intensă cu cât avea o mai mică însemnătate. Acel abandon absolut fusese într-o oarecare măsură tocit de viața cotidiană, și pe deasupra, infidelitățile amantului lezaseră spontaneitatea amantei. Când Antonia reușea să glumească trist, ea spunea: „Dragostea noastră e un diavol șchiop." Dar în zilele în care se temuse

şi se rugase pentru viaţa lui Vlado, generozitatea vremilor dintâi îi revenea, şi ea nu se mai gândea decât să primească viaţa lui în ea cu o gratitudine fără rezerve, în timp ce el, după ostenelile şi pericolele luptei, după cumplita responsabilitate cu care moartea îl împovăra, găsea în ea eliberarea şi plenitudinea. În rest, nimic impur în toate astea: în ceea ce-l privea, ea nu reprezenta odihna războinicului; în ceea ce o privea, nu încerca nicio emoţie deosebită la gândul că braţele care o strângeau uciseseră ceva mai devreme. Monterossieni au războiul în sânge, mângâierile burgheze nu-s făcute pentru ei.

Azi avea să fie ca odinioară? Nu puteau să nu se întrebe şi unul şi altul, ceea ce nu putea decât să otrăvească firescul dorinţei lor.

La început, Vlado se întinse pur şi simplu pe spate, iar Antonia se aşeză lângă el şi-i mângâie fruntea. Nicio fiinţă din lume nu o făcuse atât să sufere şi niciunei fiinţe din lume nu-i purta o iubire oricât de puţin ar fi fost ea comparabilă. Cu privirea şi degetul îi urmărea ridurile frunţii, plasa de zbârcituri subţiri şi vigilente de la coada ochiului, adânciturile cărnoase care-i încadrau gura, volutele ameninţătoare ale mustaţei, conturul lacom al buzelor, prora cuceritoare a bărbiei. Îl transpunea în timp pe bărbatul ei aşa cum fusese el cu un sfert de veac mai înainte, neted şi candid, cu mustaţa abia mijită, dar degajând de pe atunci acea impresie de forţă implacabilă şi neîmplânzită, în comuniune cu energiile pământului şi ale astrelor. Se gândea la copilul care fusese – îi văzuse fotografiile, bineînţeles – şi regreta că nu-l cunoscuse pe atunci. Se simţi brusc atemporală, şi se imaginâ înfăşându-l, legănându-l, alăptându-l şi, depărtându-se şi mai mult în timp, aducându-l pe lume. El, care pătrunsese adesea în ea, putea şi ieşi. Din acea clipă, ea îl întovărăşi de-a lungul întregii lui vieţi, studii, profesiune, pericole... iubiri, şi-l închipui, aşa cum ar fi putut să fie altminteri în acel moment, mort. Întins pe spate, cu ochii închişi: simplu, i-ar fi pus pălăria pe piept. Ar fi fost, îşi spuse ea, brusc frapată de statura lui enormă, un cadavru gigantic, destul de mare pentru a-i putea cuprinde pe toţi morţii care îi datorau lui moartea, pe care îi ucisese sau care fuseseră ucişi luptând alături de el, toate acele cadavre care îl precedaseră, toţi acei Knezevici, şi într-un sens, cele a tuturor oamenilor, a celor aproximativ şaptezeci şi cinci de miliarde de cadavre care redeveneau minerale pe această planetă. Şi aşa cum percepuse în el esenţa fiului pe care l-ar fi putut naşte, o percepu şi pe cea a tatălui care l-ar fi putut genera, şi că venise timpul pentru ea să ajungă şi la îngropăciune: de fapt, bărbatul ei nu o modelase însămânţând-o, nu o frământase din interior? Şi, de la însămânţare la înhumare, ea simţi că acest om însemna toţi oamenii, că acest om era Omul, şi ea îi fu recunoscătoare lui Dumnezeu că îl crease.

Mângâia întruna capul lui greu, care se rostogolise pe pernă, şi îşi amintea de primele lor întâlniri prin laboratoare şi amfiteatre, rendez-vous-urile clandestine, felul în care îşi descoperiseră încetul cu încetul secretul unul altuia şi

aflaseră că era același secret, și anume că într-o lume subminată, uscată, erodată, sterilizată, dezonorată, caricaturizată, avortată de erezia comunistă, ei credeau în Dumnezeu și în propria lor nemurire, în filiația divină a omului, mai exact, în Persoana Celui înviat din morți. Într-o noapte de Paști, în loc de „te iubesc", Vlado îi spusese Antoniei *„Hristos a înviat"* și, în loc de „și eu te iubesc", ea îi răspunsese *„Adevărat a înviat"* și se înțeleseseră pe deplin.

Mai târziu, nu totul fusese la fel de simplu, nici la fel de glorios, dar ravagiile diabolice ale cotidianului nu sunt decât consecința păcatului primordial și nu trebuie lăsate să capete importanța metafizică, pe care, prin ele însele, nu o au. În cel mai rău caz, ele distrug viața: dar nu trebuie să se atingă de ființă. Și, în bucuria de a ști în viață acel trup, care începea să respire tot mai sonor, Antonia fu răscolită de ideea continuității carnale reprezentată de el, de o mie de ani în aceeași familie, de milioanele de ani ce-i precedaseră. Toată acea lume acumulată în el și transmisă de el! Da, Antonia credea în nemurirea numită atât de impropriu a sufletului, dar corpul acesta era mărturia unei nemuriri mai modeste, carnale, însăși existența noastră dovedind-o. Dacă ea trăia, ea Antonia, dacă fiica ei Milița trăia, însemna că miracolul lui Eros sfidase și el moartea.

Și-l aminti pe Vlado ridicat dinaintea ei în toată splendoarea sa de mascul, și ea îi fu recunoscătoare naturii umane de a fi astfel alcătuite, putându-se perpetua prin ea însăși în aceste sărbători ezoterice. Îi apăru întreaga splendoare a sexului, și înțelese că Biserica se temuse dintotdeauna de acest rival.

După un timp, Vlado începu să sforăie.

Dar Antonia nu se dovedi sensibilă la aspectul comic al oricăror sforăituri.

Pentru ea, zgomotele epice ce răzbeau din această carcasă omenească culcată alături de ea, însemnau o suflare, ar fi putut să fie un horcăit, iar circumnavigația acestei suflări, trecând prin circumvoluțiunile bărbatului de lângă ea, reprezenta pentru Antonia o referire la întregul simbolism –dar să fie oare un simbolism? – pe care creștinismul îl atribuie respirației. Suflarea lui Dumnezeu planează asupra apelor. Sfântul Duh este o suflare. El suflă unde vrea. Dumnezeu a suflat în nările omului. Iisus și-a dat ultima suflare pe cruce. Pictorii de icoane o reprezintă uneori pe Maica Domnului cu gâtul umflat, el fiind plin de suflare. Suflarea oamenilor se întoarce în preajma lui Dumnezeu, care le-a dat-o. Din fericire, acestui bărbat, Dumnezeu nu-i curmase încă suflarea și, din tot toracele său, cu toată diafragma, el trâmbița în urechile lumii că era viu.

Viu, gândi Antonia cu recunoștință, viu ca o vietate.

Nu fiindcă ar fi crezut orbește în teoria evoluției, dimpotrivă: simțea, misterios, că nu oamenii se trăgeau din maimuțe, ci animalele sunt cele care participă la umanitate. Dacă Scriptura nu amintește de Bou și de Măgar în staulul nativității nu poate fi decât o omisiune: cum să ne închipuim că frații

noştri, animalele, n-ar fi întâmpinat, precum fraţii noştri îngerii, venirea pe pământ a Fiului Omului?

Şi Vlado sforăia.

Dar începuse să sforăie ceva mai încet, şi dintr-o dată deschise ochii, iar Antonia citi în ei că îşi amitea de tot: de slava, de operaţiunea militară şi de relicva promisă, şi de morţi şi de răniţi, şi de responsabilitatea asumată faţă de un mic popor, sfidând universul, iar ea, Antonia, se gândea şi ea la toate astea. Se vedea apărând în adâncul ochilor lui, cu tandreţea, dorinţa, iertarea, dorinţa şi iertarea, cu înţelegerea şi neînţelegerea, cu ucenicia şi încrederea, cu viaţa împărtăşită şi mântuirea comună pe care o reprezenta pentru el.

Vlado întinse spre ea mâna lui păroasă.

5. În sfârşit, 2K se poate întoarce

Golubinski, între timp, îi repartizase o cameră lui Jean Breton, în *vaiaţ*. Nu, un ziarist nu putea să nu profite de ocazia excepţională care i se oferea. Trebuia să petreacă una sau două zile la Val, înaintea sosirii celorlalţi ziarişti, ce aveau să vină în mare număr din toate ţările lumii, în vreme ce ştirile în exclusivitate îi erau rezervate lui, Jean Breton, necunoscutul, outsider-ul[85], primul sosit la faţa locului! Şi-ar fi putut vinde textele şi fotografiile la preţul aurului! Nici nu se punea problema pentru Martin să nu facă uz de acoperirea sa. Foarte bine, avea să plece poimâine. Atâta vreme cât putea păstra legătura telefonică, biata doamnă Breton... Golubinski îi propuse să o aducă acolo şi pe doamna Breton, dar dl. Breton refuză.

Petrecu zilele de vineri şi sâmbătă împreună cu interpretul său, Bratislav, intervievându-şi tovarăşii de captivitate, în pofida stingherelii pe care o încerca. Îşi interzise totuşi să-i vadă pe gemeni, întrebându-se cum de puteau ei trăi în sânul unei populaţii care ştia.

Reacţia forţelor ONU de ocupaţie fusese măsurată, dar energică: în noaptea de joi spre vineri s-au blocat toate frontierele din Monterosso. O barieră aparent impenetrabilă încercuia tot teritoriul. Pe toate drumurile fuseseră instalate baraje. Unităţi de infanterie luaseră poziţie de tragere. Piese de artilerie erau îndreptate atât asupra localităţii Val, cât şi asupra Ţikotei musulmane. Tancurile patrulau. Elicopterele Apaş şi un avion Hercules, trimis special la faţa locului, survolau frontierele permanent. Spaniolii afişau un aer grav şi nu mai făceau semne amicale. Putea garanta cineva că Monterosso nu ar fi întreprins o a doua operaţiune împotriva musulmanilor? Putea garanta cineva că musulmanii nu vor încerca să treacă la represalii?

---

[85] Concurent ale cărui şanse de câştigare a competiţiei sunt reduse, dar nu neglijabile (lb. engl.) *(n.tr.)*

Cu toate astea, presa beneficia de privilegii: ziariști, prevăzuți cu permise speciale de intrare, începură să sosească, iar Jean Breton, deloc dornic să-și întâlnească niscaiva „colegi" care nu s-ar fi sfiit să-l demaște, obținu de la spanioli un permis de plecare, iar de la Golubinski, în fine satisfăcut, sau măcar așa lăsa impresia, un vehicul...

Călătorea, așadar, într-o mașină prezidențială, condusă de un șofer al președinției, pe bancheta din spate cu doi băieți din garda de corp a președinției, care, ușor afumați, îngânau unul pentru celălalt, cu rândul, vechi cântece de-ale cetnicilor, modulându-le în sferturi de ton. Se înnoptase, și 2K nu mai vedea stâncile roșii care se îndepărtau în spatele lui, dar oricum, nu avea dispoziția necesară contemplării unui peisaj.

Trăia un moment bizar.

Dincolo de ușurarea că scăpase de soarta ce l-ar fi așteptat la Zlatița și de satisfacția de a-și fi menținut acoperirea, dincolo de amărăciunea unei misiuni ratate, dincolo de speranța de a o revedea curând pe Bérengère și pe Tutu, pe Hermine și pe Bibiche, ceea ce simțea 2K, în mod paradoxal, era bucuria eșecului, sau, mai exact, recunoștința că a eșuat.

Nu încerca și nu încercase niciodată să judece sub aspect moral persoana lui Vladimir Knezevici. Dacă era inculpat pentru crime de către TDH, faptul nu schimba datele problemei: mai întâi o inculpare nu înseamnă și o condamnare, iar 2K nu se simțea în niciun fel legat prin deciziile unei curți internaționale, chemate să pronunțe judecăți de complezență. Imposibil să fii creștin și să-i iei în serios pe acești pretori și pe acești sanhedrini. Morala nu poate fi decât personală și, dacă uneori se impune eliminarea unui inamic sau a unui individ în afara legii, asta nu înseamnă că te erijezi în judecătorul lui.

În ceea ce-l privea pe 2K, lucrurile se prezentau altfel. Statul francez ordonase capturarea lui Vladimir Knezevici. Că era un om bun ori rău, sau probabil și una și alta, că Republica pe care o prezida era recunoscută sau nu de pretinsa comunitate internațională, nu-l interesa cu adevărat pe 2K, fiindcă nu-l privea întru nimic. Dacă soldații erau chemați să judece moralitatea actelor ce le erau comandate, n-ar mai fi existat războaie posibile, sau, mai exact, țările care ar fi adoptat o asemenea legislație s-ar fi trezit lipsite de apărare în fața celor care ar fi rămas la o concepție mai clasică a disciplinei. Bineînțeles, existau cazuri când un soldat putea, trebuia, să nu dea ascultare tiranului, cu condiția de a fi gata să moară din pricina nesupunerii sale: sfântul Mauriciu[86] fusese îndreptățit să refuze masacrarea creștinilor din Agaune, dar plătise această indisciplină cu viața; mai existaseră manifestări asemănătoare de nesupunere în armata germană în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, cel al lui Otto Schmid, de pildă, cu aceleași consecințe. Aceste cazuri aveau să rămână de

[86] Militar roman, martirizat pentru credința sa în jurul anului 280. Parron al multor mănăstiri occidentale. *(n.tr.)*

excepție. Disciplina militară nu e un absolut, dar se apropie de el. „*Perfecțiunea constă în aceea ca fiecare parte să-și păstreze rangul pe care îl deține și să îndeplinească funcțiile pe care trebuie să le facă... Când oamenii se dedică invariabil datoriei lor și se străduiesc să-și ducă la bun sfârșit obligațiile cu care vin sau capătă un loc în lume, nu există armonie mai perfectă în natură. Nu se vede sub cer spectacol mai demn de ochii lui Dumnezeu. Asta este singura cale care duce spre fericirea la care toți aspiră...*" Niciun cuvânt, în acest text, nicio judecată a părții asupra perfecțiunii ansamblului, nici a omului asupra celor care constituie datoria și obligațiile sale. 2K nu putea absolut deloc să fie sigur că toate deziderateleor statului francez erau conforme credinței sale, opiniilor sale, preferințelor sale, dar atâta vreme cât nu transgresau într-o manieră vădită ceea ce considera el că este Bine, se simțea obligat să le satisfacă.

Însă, în cazul de față, 2K constata că ideea de a preda pseudojustiției internaționale un om căruia îi datora libertatea și poate chiar viața, cu care împărțise pâinea și sarea, care-l impresionase prin autoritatea cu care comanda, prin adorația ce o inspira poporului său, un om căruia îi cunoștea acum familia și ale cărui sentimente creștine le împărtășea în tot ce aveau ele mai esențial, această idee nu-i inspira decât repulsie.

2K era conștient că eșecul suportat nu avea cum să fie favorabil carierei sale și nu era un om lipsit de ambiție; dar ambiția sa nu era oarbă și, în cazul prezent, se simțea ușurat să-și vadă misiunea anulată. Imposibil de prevăzut în ce mod operațiunea asupra Zlatiței ar modifica atitudinea marilor șefi. S-ar putea să renunțe definitiv la răpirea regelui munților – ceea ce nu era în măsură să-i displacă lui 2K –, s-ar putea ca operațiunea să fie încredințată altcuiva – ceea ce ar fi acceptat: în orice caz, el nu avea să se aleagă din această aventură decât cu cel mult un articol pentru *Ascendam,* și era mai bine așa.

Mașina urmărea drumul întortocheat care cobora de la Val către Suk. Fu oprită de zece ori de patrulele NUFR. La intrarea în Suk, dădură peste un control iugoslav. La ieșirea din Suk, un alt control iugoslav și, în cele din urmă, o putură lua pe drumul care urca spre *Vrhunaț.* Trecuseră patru zile de când 2K părăsise hotelul, dar lui i se părea că erau șase luni. Se simți fericit să regăsească hidoasele piramide străpunse de hublouri. Îi mulțumi șoferului și gărzilor de corp, încasă umilit refuzul lor mândru de a primi bacșiș, luă cheia de la recepție și, nemaiavând răbdare să aștepte ascensorul marxist-leninist, urcă scările în fugă.

Apropiindu-se de camera domnului și doamnei Breton, un miros neplăcut de tutun îi aminti ceva, nu mai avut timp să descopere ce anume. Deschise în grabă.

Médard și Colas stăteau pe pat. Gisèle într-un fotoliu.

Și, în celălalt, se lățise Samson, cu mâinile atârnând elegant în afara rezemătoarelor lui și cu țigareta în cioc.

CAPITOLUL X

Viesparul

1. Giséle se trezeşte singură

Martin avea dreptate. Starea toaletelor din acea cafenea din Suk lăsa mult de dorit. Doctorul Gisèle avea stomacul bine ancorat, deşi i se urcase până la buze la ieşirea din acele locuri infame, avea însă de gând să-i vorbească pe un ton plăcut soţului ei, Jean Breton, care o aştepta pe terasă... numai că el n-o aştepta. Nici urmă de soţ Jean Breton la orizont. Şi toţi ceilalţi clienţi dispăruseră şi ei.

Se aşeză, porunci feţişoarei ei pătrăţoase şi surâzătoare să nu exprime nicio spaimă. Şi cu toate astea încerca două, amestecate, la fel de puternice şi una ca şi cealaltă: una legată de misiunea *Murmel,* cealaltă legată de omul Martin, care îi inspira anumite sentimente, dar nu căuta să le analizeze – la ce bun? –, în orice caz, o stimă şi o încredere dincolo de orice îndoială.

Se uită la ceas şi îi acordă cinci minute lui Martin. Ar fi putut să iniţieze o investigaţie prin aceleaşi locuri ca şi ea, ar fi putut face câţiva paşi ca să privească de mai aproape minaretul meşteşugit, pe care-l zăriseră pe deasupra unui acoperiş şi care te ducea cu gândul la o prăjitură albă, în întregime festonată cu arahide, ar fi putut să se ia după un vânzător ambulant ca să cumpere... ce? un fruct? Nimic din toate astea nu stătea în picioare: familia Breton se afla în misiune şi, în misiune, nu se lasă nimic la voia întâmplării, dar în fine, la fel de neverosimilă ar fi fost şi asasinarea lui Martin cu un amortizor, ca şi rapida dispariţie a cadavrului, sau că, stăpânit de o frică bruscă, el ar fi dat bir cu fugiţii.

După cinci minute, Gisèle se ridică liniştită, lăsă câţiva dinari sub marginea unei farfurioare şi părăsi terasa bistroului fără să vorbească nimănui. Cele două posturi de control de la ambele capete ale podului de peste Zeta, cel musulman şi cel iugoslav, o lăsară să treacă fără dificultăţi. Regăsi Opelul acolo unde-l lăsase Martin, se asigură, uitându-se pe dedesubt, că nu ascundea nicio capcană,

şi cu toate astea întoarse cu teamă cheia în contact (dl. şi dna. Breton aveau fiecare câte o cheie). Nu explodă nimic. Gisèle rulă lent, încercând frânele şi direcţia. Totul părea normal. Acceleră. Motorul asculta. Vitezele puteau fi schimbate fără niciun impediment. Ca să se întoarcă la *Vrhunaţ,* Gisèle făcu un mare ocol: se temea de o ambuscadă pe acele drumuri abrupte care duceau spre hotel, pe cel mai scurt şi mai accidentat dintre toate orice camionetă ar fi putut s-o împingă în prăpastie. RAS.[87] Intră în cameră cu precauţiunile de rigoare. Nimeni n-o aştepta. Îşi conectă calculatorul portabil la telefon şi încercă să trimită un mesaj prin care, în termeni inocenţi, să semnaleze un incident neprevăzut şi grav.

Răspunsul veni imediat. I se cerea să cifreze un raport precis. Îl cifră pe calculatorul portabil, expedie mesajul pe telefonul ei mini M, prin sistemul Inmarsat, şi aşteptă răspunsul. Copilă fiind, avea obiceiul să-şi roadă unghiile: mama sa o vindecase folosind mănuşi, muştar şi lovituri cu rigla. Îi era cum nu se poate mai recunoscătoare, şi iată că acum se surprinse, cu groază, cu unghia arătătorului sub canin.

2. Ernest şi Samson nu sunt de acord

Pot să urc la dumneavoastră, domnule colonel?

– Cobor eu.

„Ai crede că fabrică monede false în biroul ăla al lui", bombăni Samson.

Când Ernest intră, îi întinse mesajul Gisèlei, descifrat.

În timp ce Ernest citea, Samson îşi aminti, oarecum agasat, că primul sentiment pe care-l încercase lecturându-l, nu fusese cel de ciudă la gândul că misiunea eşuase, ci de compasiune pentru Martin, care probabil că făcuse o prostie cât el de mare sau dăduse peste vreo belea serioasă. „N-am reacţionat ca un profesionist", îşi reproşa Samson, total neîntemeiat, fiindcă dacă era un as în meseria sa, se datora faptului că avea reacţii omeneşti înainte de toate şi judecăţi de profesionist mai apoi.

Când Ernest lăsă pe birou hârtia pe care o citise şi o răscitise prin lentilele lui fine în ramă de aur – azi, amândoi se aşezaseră pe scaunele de vizitator – , Samson spuse bătând în masă:

– Asta-i. Operaţiunea *Murmel* e la coşul de gunoi. Îmi pare cu atât mai rău cu cât obiectivul fusese atras în cursă cum trebuie, şi totul se afla la locul său... *Too bad.* Important este să ne recuperăm personalul. Le dau ordin să se ducă în zona de refugiu. Îi expediez lui Saşa un mesaj pe unde scurte, în morse cifrat.

[87] Abreviere folosită în special în marina franceză, cu semnificaţia: nimic de semnalat. *(n.tr.)*

Îi repatriez şi trimit o altă echipă să ancheteze dispariţia lui Martin. Mă gândesc la Denis, care are nevoie să se mai aerisească puţin. Problema este Saşa: nu dispunem de nicio modalitate să-l contactăm rapid. Îmi permiteţi să fumez, domnule colonel?

– Să nu ne ambalăm, făcură lentilele în ramă aurită. Zona de refugiu nu-i decât un pisc, unde, cu ceva ghinion, ar putea să fie filaţi, dacă au fost reperaţi, şi cum nu avem decât o zonă pentru toată lumea, dacă-i trimitem acolo, renunţăm la ficţiunea potrivit căreia Breton nu-l cunoştea cu adevărat pe Médard şi pe Colas, ceea ce ar însemna să recunoaştem că avusesem ceva de ascuns. Pe de altă parte, deşi ţin mult la Denis, el nu ştie nicio boabă în limba aceea: de unde aţi vrea să-şi înceapă ancheta? Şi pe urmă, nimic nu ne îndreptăţeşte să credem că au fost compromişi, Saşa mai puţin decât toţi ceilalţi, deoarece compartimentarea a fost respectată.

– Domnule colonel, undeva a fost comisă o Mare Greşeală, şi trebuie stopată mai înainte de a se prăbuşi fundamentul.

– Da, făcu Ernest pe un ton care zicea nu. Eroarea maximă este întotdeauna de 180 de grade. Dincolo de această dimensiune, ea începe să se diminueze. Consider că sunteţi prea grăbit să anulaţi totul. De fapt, ce s-a întâmplat? Martin a dispărut de mai puţin de trei ore. E drept că nu vă pot propune o explicaţie veridică şi liniştitoare, dar toate explicaţiile alarmante la care mă gândesc sunt la fel de neverosimile. Când vom afla adevărul, ne vom bate probabil pe frunte spunând: Cum de nu mi-a trecut prin minte aşa ceva?

– Ascultaţi-mă, domnule colonel. Martin este în misiune. Misiunea lui constă în a-l răpi pe Murmel. Şi când colo, el e cel care dispare. Mi se pare *self-evident* că a existat pe undeva o scurgere de informaţie şi că tocmai Murmel a fost cel care l-a înhăţat ca să-l interogheze. Martin, aşa cum îl cunosc eu, nu va vorbi, sau va vorbi cât mai târziu posibil şi va spune minimum posibil. Dar dumneavoastră ştiţi mai bine ca mine, domnule colonel, că, în acest gen de întâmplări, nu există nicio garanţie. Important este, după părerea mea, să-i repatriem pe Gisèle, Médard şi Colas, şi în ultimă instanţă pe Saşa, atâta vreme cât Martin nu i-a dat încă în gât. Apropo de dat în gât, dumneavoastră ştiţi că există băieţi care rezistă la tortură şi la ameninţări şi varsă tot ce au în guşă la vederea unei cozi de şobolan. Avem cu toţii sala noastră 101 interioară şi secretă, domnule colonel: e suficient s-o găsim. Oriunde s-ar afla Martin în momentul de faţă, nu-l invidiez deloc, dar asta nu înseamnă să-i sacrificăm şi pe ceilalţi. Trebuie repatriaţi în următoarele ore. *Dura lex sed lex.* N-are rost să ne mângâiem cu speranţe care riscă să se dovedească false pe spinarea băieţilor noştri de pe teren, inclusiv a unei fetiţe, în cazul de faţă.

Samson avusese întotdeauna reputaţia de a cruţa mai mult viaţa oamenilor lui decât propria viaţă, un fel de a fi al lui pe care îi plăcea să-l numească *pater familias,* fapt ce contribuia la reputaţia sa de şef sub ordinele căruia era indicat

să serveşti. Ernest era mai detaşat. Oricum, aluzia la George Orwel îi scăpase, dar el nu ceru explicaţii.

– Nu te pot urmări pe deplin, Samson. Esenţialul, cred că eşti de acord, îl reprezintă binele serviciului. Operaţiunea *Murmel* e de o importanţă majoră. Ea poate consolida poziţia Occidentului în lume, a Franţei în Occident, a instituţiei noastre în Franţa, şi a SA în cadrul instituţiei.

– Binele serviciului, desigur, domnule colonel, dar binele aparent al acestei operaţiuni nu este în mod necesar şi binele real al serviciului în ansamblul său şi pe durată. Nu este când ne va cădea în cârcă o altă acţiune *Satanic* cu patru agenţi în loc de doi, o echipă întreagă, ce mai, prizonieră în Monterosso sau în Iugoslavia... Şi dacă afacerea cu relicva se deconspiră, mă întreb ce mutre o să facem! Şi când va trebui să dăm explicaţii autorităţilor că am fi putut opri muzica şi totuşi n-am făcut-o... Coada între picioare, ce mai. Dumneavoastră sunteţi şeful, domnule colonel, şi vă cunosc destul de bine ca să ştiu că nu vă veţi ascunde după deget, dar în fine, *there will be hell to pay.*

– Dar să presupunem că un ofiţer francez din cadrul ONUFR, o cunoştinţă de-a lui Martin, ar fi fost în permisie la Suk, că l-ar fi invitat pe Marin la un pahar de vin sau la o cafea, şi că Martin ar fi acceptat ca să n-o compromită pe Gisèle?... Să presupunem că acolo ar mai fi fost şi alţi camarazi şi că, dintr-un motiv sau altul, al ar fi acceptat o invitaţie la masă?

– Ar fi telefonat, domnule colonel! Îl cunosc eu pe Martin!

– Poate că nu avea acces la un telefon, sau telefonul era deranjat, sau liniile hotelului ocupate, sau Martin nu se putea izola, sau ar fi considerat de cuviinţă să-i lase pe camarazii săi să creadă că era singur şi prin urmare nu i s-ar fi justificat absenţa. Şi pe urmă, cine ar putea să-ţi dea asigurări că nu-i telefonează chiar în minutul ăsta Gisèlei? Sau ea nu e pe cale de a transmite un nou mesaj cu informaţia „Alertă falsă"?

Samson era îndărătnic:

– Există o doctrină, există un regulament. În cazul unor incertitudini, acţiunea se anulează.

– Ah! Samson, nu-mi înşira baliverne! Dumneata, adept necondiţionat al doctrinei, sclavul mărginit al unui regulament? Cine ai vrea să te creadă? Ştii bine că doctrina şi regulamentul sunt făcute pentru oameni şi nu oamenii pentru regulament sau pentru doctrină. Asta figurează chiar şi în cărţile voastre sfinte, ale catolicilor.

Samson căuta un argument logic, nu-l găsea, şi ridică din umeri:

– Dumneavoastră sunteţi *el jefe,* dar... *I don't like it.* Iugoslavii şi monterossienii au încercat de mai multe ori să folosească scuturi umane, şi întotdeauna au cedat, poate de teama represaliilor apocaliptice, dar şi fiindcă, din păcate, nu oricine poate acţiona firesc decât în stilul său şi ăsta nu-i stilul

lor. Dar să admitem că Martin se află printre gangsteri autentici, nu spun nişte brute, există şi din ăştia, ştim cu toţii, ci nişte gangsteri, care încep să ne expedieze prin poştă niscaiva degeţele ale Gisèlei, formulând nişte pretenţii *rezonabile,* cum ar fi, de exemplu, eliberarea prizonierilor lor deţinuţi în continuare de musulmani, contrar acordurilor de la Chicago, cu nume, prenume şi moacele lor ca dovadă suplimentară, cum ar putea foarte bine s-o facă... *bonam minam habebimus.*

– Samson, ai fi putut să-mi spui ceva, dar din considerente caritabile, te-ai abţinut.

– Ce anume, domnule colonel?

– Ai fi putut să-mi atragi atenţia că această meserie îţi aparţine dumitale şi nu mie, că vin din altă parte şi ulterior voi pleca în altă parte, că instinctele dumitale sunt, prin urmare, mai exersate şi mai sigure decât cele ale superiorului ierarhic, căruia i-aţi recomanda respectuos să se ducă de unde a venit ca să fie periat de dragii lui artilerişti. Dar vezi dumneata...

– Niciodată nu v-aş spune una ca asta, domnule colonel. În această meserie, instinctul meu a fost să mă îndoiesc de instinct. Este nevoie de bun-simţ, iar regulamentul de campanie nu intezice nimănui să aibă bun-simţ, nici măcar artileriştilor.

– Poate că nu este doar o chestiune de bun– simţ, mai curând de calcul al probabilităţilor... Nu suntem îndreptăţiţi să credem că a avut loc o scurgere de informaţie. Şi cum nu există, Murmel n-are nicio modalitate să afle că noi îi purtăm sâmbetele. La primul semn de supraveghere, de ascultare, de filaj, sunt de acord, recuperăm toată lumea, şi asigurăm mijloacele necesare. Puneţi echipa de repatriere în stare de alertă, dacă asta vă poate linişti. Dar nu schimbaţi nimic din cadrul dispozitivului.

– Pentru cât timp?

– Să zicem... douăzeci şi patru de ore. Martin al dumitale poate că a întâlnit, pur şi simplu, o demoazelă frumuşică şi a decis să profite de ocazie.

– Nu, domnule colonel. Martin este o fiinţă de excepţie: un mascul monogam înnăscut, aş zice chiar un mascul monogam clinic, patologic, incorigibil. Şi dacă prea i-ar fi dat inima ghes... Gisèle e drăguţă şi, după cum se uita la el în timpul COMPOS-ului, aş paria că n-ar fi zis nu.

Lentilele artileristului lansară un fulger auriu.

– Anumite delicateţuri îţi scapă întotdeauna, Samson. Nu-l cunosc pe Martin la fel de bine ca dumneata, dar cunosc tipul. Şi indivizii de acest tip îşi înşală mai uşor soţia legitimă cu o târfuliţă decât cu o colegă. Li se pare mai puţin grav, mai puţin profanator. Pentru ei, nu actul este condamnabil, ci sentimentul, şi cum sentimentul manifestat faţă de o târfuliţă nu suferă comparaţie cu cel faţă de soţia legitimă, ei îşi închipuie că pot comite actul

fără a transgresa tabuul. Ciudată mai e şi natura umană, să ştiţi. Aproape la fel de ciudată ca şi balistica.

Ernest se ridică.

– Deci, fără panică până mâine. Spuneţi-i Gisèlei să nu se mişte: că vă ocupaţi de toate problemele, oamenii vor fi repatriaţi în timp util.

– Ar trebui ca ea să ştie dacă misiunea e anulată.

– Pe moment, da... şi dispozitivul rămâne pe poziţii tot pe moment. Saturnin şi Séverin continuă să aştepte. Saşa rămâne operaţional. Aveţi încredere în mine măcar o singură dată, Samson. Nu ştiu dacă este vorba de instinct, de telepatie sau de carierism, dar sunt convins că e prea devreme să demontăm totul.

Ernest nu ştia de ce argumentele lui Samson nu-l convinseseră, şi nu era convins nici de excelenţa alor sale. Dar era în firea lui să-şi spună că noaptea e un sfetnic bun, că cine călătoreşte departe trebuie să-şi cruţe calul, că trebuie pregătite planuri de tir înainte de a trece la executarea lor şi că nu-i avantajos să le tot schimbi cum bate vântul. „Nu-i simt nici pe Gisèle, nici pe Médard sau pe Colas ameninţaţi", îşi spunea el, şi îşi dădea imediat replica: „Nu-l simţeam nici pe Martin ameninţat. De altfel, poate că nici n-a fost şi totul se va lămuri cât mai simplu cu putinţă..." Lui Ernest nu-i lipsea un anume fler, un anume tact, ceea ce-i displăcea: cine avusese nevoie vreodată de fler şi de tact în artilerie?

– E posibil să mă înşel, recunoscu el, punându-şi mâna pe clanţa uşii, dar să ştii... Eroarea maximă nu-i niciodată decât de 180 de grade.

A doua zi, Ernest abia luă loc la biroul său, când adjunctul, Céline Mortier, veni în fugă, cu dresul foşnind pe picioarele ei frumoase:

– Tocmai a sosit un mesaj foarte secret din partea ONUFR, domnule colonel. Monterosso ar fi violat acodurile de la Chicago, a ocupat zona demilitarizată de la Zlatiţa şi a masacrat populaţia musulmană, femei şi copii inclusiv.

Ernest îi mulţumi printr-o înclinare a capului şi rămase îndelung cu ochii pierduţi în gol. Ce legătură exista între violarea acordurilor de la Chicago şi dispariţia lui Martin? Şi care ar fi efectul cuceririi Zlatiţei asupra operaţiunii *Murmel?* Imposibil de răspuns la aceste întrebări, dar, orice s-ar spune... poate că ochii artileristului vedeau mai departe decât cei ai pifanului.

– La urma urmelor, îşi spuse Ernest, am avut dreptate să-i răcoresc zelul nebunului de Samson. S-ar putea ca tocmai ăsta să fie momentul potrivit ca noi să avem oameni la faţa locului, cu o bună acoperire şi pretexte bune. Dacă i-aş fi dat ascultare, n-am mai fi avut pe nimeni.

3. Golden Boy este pus la curent

La aceeaşi oră, adică pe la trei dimineaţa, *Eastern standard time*, directorul CIA, David Abramson Wallingham, *Just-call-me-Wally* pentru intimi, suna la Casa Albă pe numărul direct al lui Ponsony Bingley, zis Bob, omul bun la de toate al preşedintelui Statelor Unite.

Golden Boy nu dormea.

Potrivit anumitor zvonuri, el nu dormea niciodată, decât doar în rarele lui vacanţe pe care şi le acorda, şi atunci dormea douăzeci şi cinci de ore pe zi, ca să recupereze.

– Alo? făcu el pe un ton extenuat.

Nu dată fiind ora. El era contactabil în permanenţă şi îi plăcea să aibă o voce dezagreabilă la telefon la orice oră din zi sau din noapte, pentru a-şi afirma din capul locului superioritatea asupra oricărui apelant.

– Bob, rosti DCI, am veşti proaste pentru preşedinte. Regele munţilor a cucerit Zlatiţa. Tabăra brigăzilor intenaţionale a islamului a fost bombardată. Nu ştiu deocamdată câte victime sunt. Dar în orice caz, Internetul e inundat de propaganda monterossiană, nu tocmai prost făcută de data asta măcar, având ca temă centrală: atrocităţile musulmanilor tolerate prin acordurile de la Chicago.

– Când a avut loc atacul?

– În zori.

– Şi aţi aşteptat până la ora asta pentru a-l anunţa pe boss?

– Da.

– Pentru ce? Nu ştiţi că el vrea să i se raporteze totul în timp real?

– Timpul real e o noţiune relativă, Bob, atunci când n-ai responsabilitatea unei operaţiuni. Forţele ONU de ocupaţie au tergiversările lor, CIA le are pe ale sale, iar eu nu raportez niciodată o informaţie neverificată.

Şi uite aşa, întotdeauna era la fel: de fiecare dată când Golden Boy şi Just-call-me-Wally aveau o discuţie, ea devenea, din vina lui Golden Boy, o partidă de măsurare a forţelor pe care Just-call-me-Wally o câştiga invariabil. Bob şi-l imagina în acel moment, în biroul său, sau în dormitor, sau într-unul dintre saloanele sale, în orice caz, într-un loc fastuos, coborându-şi şi ridicându-şi ridurile frunţii deasupra nasului său subţire şi coroiat, cu un aer plin de morgă...

– Bossul va face o criză de turbare!, spuse el închizând telefonul, aşa cum se trage cu puşca la nimereală, fără a fi limpede dacă de vină era cucerirea Zlatiţei sau raportarea cu întârziere, care avea să declanşeze accesul de furie.

În realitate, Golden Boy mai avea şi un al treilea motiv de a se teme de reacţia bossului, dar era unul din acele lucruri pe care nici DCI în persoană nu trebuia să le afle.

4. El îl deranjează pe preşedintele Brookes

Preşedintele Bob Brookes şi soţia sa, Sally, se urau cum nu se poate urî decât încarcerat într-un mariaj zis creştin.

Dar nu se urâseră dintotdeauna.

Atâta vreme cât păstraseră sentimente omeneşti, trăiseră clipe bune împreună, în pat sau aiurea, dar de când îşi făcuseră o meserie din exploatarea sentimentelor omeneşti, de dimineaţă până seara, de când trăgeau din răsputeri de barierele inimii lor pentru a părea sinceri şi compătimitori, îşi epuizau cu ficcare zi resursele în viaţa publică, astfel că, în viaţa particulară, nu le rămânea decât o imensă dezamăgire: cu toate astea, continuau să se sprijine unul pe altul fiindcă ştiau că nu însemnau mare lucru unul fără celălalt, şi cu cât erau mai conştienţi de această realitate, şi cu cât se sprijineau mai mult, cu atât nu se mai puteau suporta.

Bob Brookes nu era suficient de inteligent ca să dispere, dar străduindu-se să salveze aparenţele că ar crede în aproape tot – în Dumnezeu, în Constituţie, în primul amendament, în al cincilea amendament, în maternitate, rap[88], lege, drapel, dolar, libertate, securitate, egalitatea raselor, a sexelor şi a perversiunilor, în drepturile omului –, nu mai credea în nimic, nici măcar în el însuşi. Şi, pentru a compensa vidul din el, îşi descoperise o plăcere: cea de a umili. Sub aere de om cumsecade, se complăcea în a-i înjosi pe reprezentanţii naţiunii, pe înalţii funcţionari, pe generali, pe căpeteniile religioase, pe bancheri, pe mari industriaşi, şi, cu precădere, pe femei: pe toate femeile, nu numai pentru că le disprețuia din rărunchi, dar şi pentru că se simţea obligat de a etala în ochii alegătoarelor lui un feminism ipocrit, care-l determina să rânjească în sinea lui, scrâşnind din dinţi.

Or, Sally era lesne de umilit.

Mai inteligentă decât Bob, ea practica un soi de judo intim care-l aducea într-o poziţie de dezechilibru, şi asta cu atât mai mult cu cât el se bizuia mai mult pe forţa lui fizică, pe virilitate, pe popularitatea de care se bucura, pe funcţia exercitată. Sally părea să-i spună întruna cu o mină înţelegătoare: „Aşa să fie, dacă ai ceva de dovedit, dovedeşte-o şi să facem cum vrei tu", ceea ce-l aducea într-o stare constantă de primejdioasă derută faţă de el însuşi. Când încerca şi el să adopte aceeaşi atitudine, ea doar zâmbea dând din cap cu indulgenţă, aşa cum zâmbeşte un tată când copilul său îl boxează cu pumnişorii lui.

În sinea ei, Sally era neîndoios mai afurisită decât Bob, fiindcă ceea ce o incita mai mult, nu consta în a-şi impune voinţa altcuiva, ci în a-i triumfa

[88] Stil de muzică apărut în 1970 în ghetourile negrilor nord-americani. *(n.tr.)*

ideile false, în a distruge într-un popor, care fusese relativ inocent timp de generații de-a rândul, orice specimen de credință, de respect, de întrajutorare, de umanitate. Îi plăcea să-i treacă pe oameni pe sub furcile caudine ale instituțiilor aparent liberale, în fond insidios totalitare, dar mai ales era încântată ca ei să prefere ideile ființelor și lucrurilor, să-i dezrădăcineze, sub pretextul că și-ar alege singuri destinul, ar fi vrut ca întreaga Americă, sub impulsurile ei, să înceteze de a mai fi o patrie pentru a deveni o utopie ideologică, prea puțin păsându-i că această ideologie era o nebuloasă sub aspect intelectual: Sally ținea la această confuzie, care-i satisfăcea nihilismul funciar.

Negăsind modalitatea de a-și umili soția în relațiile intime cu ea, Bob hotărâse s-o umilască suspendându-le: femelei îi vor veni urgent mințile la cap, gândea el. Calcul greșit: femela îl lua în derâdere. Ea dispunea, pentru a-l alimenta, de marele ei plan toxic, fapt ce-i determina pe reacționari să afirme, și în special pe Rush Limbow, care avea o oarecare cultură literară, că toate cele trei vrăjitoare din Macbeth zăceau într-o singură persoană. Și atunci, Bob descoperi ceva mai bun: din momentul în care începuse să-și etaleze legăturile extraconjugale în fața soției sale, care era totuși nevoită să-l ajute în a le disimula în ochii lumii pentru a nu compromite Cuplul lor sacrosanct, avu impresia că dobândise o oarecare demnitate.

În seara aceea, avusese loc un banchet oferit președintelui de partidul democrat, iar președintele o numise pe Mabel Underwood, doctor în pedagogie, cea mai tânără deputată a Statelor Unite. Își făcuse imediat o obligație din a-i demonstra că, oricât de deputată, doctor în afaceri, decan de universitate și campioană în squash ar fi fost ea, nu reprezenta în fața lui decât o tânără ca oricare alta, sufocându-se de plăcere sub favorurile sale. La plecarea de la banchet, îi propuse să vină la un ultim pahar de vin băut în Casa Albă: nicio deputată n-ar fi rezistat unei asemenea invitații. Se instalară în Rolls – englezii sunt niște veri, în ajunul colonizării lor în sens invers, și nu era nimic antiamerican în a rula într-o mașină britanică –, președintele în spate, între soția sa legitimă și viitoarea cucerire, socotind picant s-o gâdile pe una și s-o ciupească pe cealaltă, fără ca ele să poată reacționa, iapa aia de Sally depărtându-se cât putea pe pernele mașinii și suspinând față de o asemenea comportare infantilă, în vreme ce frumoasa Mabel, deși bine șlefuită și proporționată cum era, ținea mai mult de rasa bovinelor decât cea ecvestră, începuse de pe acum să gâfâie în expectativa plăcerilor ce o așteptau, cel puțin asta era interpretarea lui Bob, care constata că tânăra avea respirația cam sacadată, cu adieri de mentă.

Pe drum, discutară în legătură cu titlul pe care trebuia să-l poarte Mabel: *congressman* era sexist, *congresswoman* însemna că o femeie nu-i un bărbat, *congresschair, congressthing, congressbeing, congresshuman, congress* foarte simplu reprezentau expresii la fel de compromise unele ca și altele, ceea ce părea să indice că era ceva putred în Columbia, după cum remarcă Bob, căruia

îi plăcea să demonstreze că era cultivat, când uita să se supravegheze. Pentru moment, brațele sale lungi trecute după ceafa parfumată a celor două femei îi dădeau sentimentul unei intense superiorități libidinoase, savuroase și bestiale.

De cum ajunseră la Casa Albă, fără a acorda atenție baletului interpretat de agenții *Secret Service, first lady* surâse matern soțului ei și i se adresă „vacii ăleia grase" cum o numea de pe acum în forul ei interior:

– Am încă mult de lucru. Oamenii cu responsabilități mari au dreptul să se destindă din când în când, ca niște copii mari ce se află. Doctor Underwood, mă gândesc că ar trebui să cooperați. Pe curând.

Și dispăru, invulnerabilă și sarcastică.

Ochii președintelui și cei ai deputatei se întâlniră. Reputația domnului era în afara oricăror comentarii, iar dama știa la ce să se aștepte. I se părea excitant să-l scutească prea curând, într-o manieră impertinentă, nerușinată, de orice fel de preliminarii. La urma urmelor, era omul cel mai puternic din lume: trebuia să te aștepți ca el să arunce batista oricui i-ar fi plăcut și ar fi fost șic să fie ridicată imediat, fără fasoane, cu atât mai mult cu cât probabil era obișnuit cu sclifoselile.

Ochii deputatei spuneau „Da, imediat, dar cu o condiție".

Ochii președintelui interogau (el spera de pe acum să ghicească răspunsul): „Și anume?"

Ochii deputatei nu mai făceau față situației. Buzele i se puseră în mișcare, în vreme ce ochii rămâneau ficși și provocatori, lipsiți de rușine:

– N-ați vrea, domnule Președinte, să-mi arătați Biroul Oval? L-am văzut doar în cadrul unor vizite organizate...

Ciripea ca o idioată intimidată și naivă, dar totul era de pe acum limpede între ei.

Bob își ascunse plăcerea și își ridică un umăr:

– De ce nu? Veniți. Ne vom simți la fel de bine acolo ca și în altă parte. Avem și un bar ascuns după portretul lui Jefferson.

În realitate, lui Bob nu-i plăcea nimic mai mult decât să-și consume cuceririle în Biroul Oval și nu numai pentru că era locul unde se simțea, mai mult decât în oricare altă parte, El, Președintele, Omul cel mai puternic din lume (măcar dacă acest sentiment l-ar fi pus la adăpost de panele ocazionale). Dar mai ales pentru că acel loc era considerat ca fiind sacru de vreo patruzeci de președinți ce-l precedaseră și de către milioanele și milioanele de cetățeni care, decepționanți în decursul vremilor de puterile corupte ce regizau Europa, găsiseră în democrația americană integritatea și puritatea după care erau însetați: „Bandă de cretini!" Locul acela era bântuit de fantome: James, autorul doctrinei sacre „America aparține americanilor"; celălalt James, învingătorul Mexicului; Abraham, eliberatorul sclavilor, asasinat în vinerea mare; „*Ulysses*" Ulise, care trecea drept cuceritorul Sudului; William, care triumfase asupra Spaniei;

Woodrow, care își impuse pacea aberantă în Europa: Calvin, fățarnicul; Franklin, demagogul; Dwight, care l-a doborât pe Adolf; Jack, care l-a determinat pe Nikita să bată în retragere; Jimmy-Porumbelul; Ronald, care a sfidat imperiul răului; Georges care l-a bătut la fund pe Sadam; Bill, care i-a învățat pe iugoslavi să trăiască... Ei bine, în acest templu, în acest monument, în acest zigurat al patriei, lui Bob i se părea nostim să procedeze la giugiulelile cele mai caraghioase și mai deșuchiate de care avea știință. El înțelesese că Statele Unite reprezentau Imperiul roman al secolului al XXI-lea, se știa împărat, și-i convenea să fie un împărat decadent: dacă ar fi putut, ar fi cerut să fie numit președinte al senatului măgarul micului său băiețel, Bob Junior.

Intrând în Biroul Oval, Mabel aruncă o privire circulară draperiilor din satin bleu și auriu, și se întrebă dacă președintele avea s-o ducă într-un triclinium după moda romană care servea de *window-seat,* dar președintele îi și pusese piedică și o lungise pe covor: Bob avea o slăbiciune pentru împerecherile la nivelul solului și încerca o plăcere răutăcioasă să utilizeze în acest scop covoarele de Buhara alese de Sally.

Abia începuseră mica lor distracție când telefonul începu să zbârnâie. Și nu orice fel de telefon, cel la care președintele răspundea întotdeauna, un telefon interior accesibil doar lui Sally, vicepreședintelui, lui Bob Bingley și șefului *Secret Service.* Președintele Statelor Unite proferă o înjurătură și, fără a-și rectifica ținuta, se duse să ridice receptorul. Se simțea iritat, dar în același timp, nu-i displăcea să se umfle în pene așa pe jumătate gol și bățos dinaintea acelei Mabel-fă-sluș-acolo: acest ridicol impus se adăuga delicios ultragiilor pe care și le promitea să i le aplice neîntârziat.

Bob Bingley sărise în pantalonii pe care, culcându-se, îi așeza în apropierea patului într-un fel special, pentru a putea să-i tragă pe el fără să piardă o secundă, și se grăbi pe culoar, în micul său ascensor particular, în alt culoar... și galopase așa până la Biroul Oval, unde președintele parcurgea în general ultimele mesaje ale zilei înaine de a se culca. Dar era aprinsă lampa roșie de deasupra ușii și un *marin* de gardă bara trecerea. Și asta reprezenta o plăcere a președintelui: să facă de gardă la partida lui de picioare în sus un soldat de elită în uniformă, de preferință abundând de decorații – puțin i-ar fi lipsit să aleagă un flăcău inocent și presbiterian mai degrabă decât episcopalian sau agnostic.

– Regret, domnule Bingley. Președintele este ocupat.

Chip încremenit.

Inutil să mai parlamentezi cu un *semper fidelis.* Bingley se repezi direct la telefonul de pe zid:

– Domnule Președinte, trebuie să vă văd imediat.

– S-a făcut.

Mabel știa, ca toată lumea, că președintele nu avea secrete față de al său *Golden Boy.* Fu totuși surprinsă să constate cât de grăbit își corectă ținuta mai

înainte de a apăsa pe butonul care comanda lampa roşie de pe culoar. Uşa se deschise fără întârziere şi un tânăr blond, corpolent, voluminos, străduindu-se în mod manifest să i se asemene preşedintelui, intră cu un pas vioi. Nu-i acordă nicio atenţie planturoasei femei întinse pe covorul semănat cu lenjerie şi-şi anunţă pe loc vestea proastă:

– Domnule Preşedinte, Knezevici a cucerit Zlatiţa.

Bob Brookes înjură îndelung în modul cel mai obscen, cel mai ordinar, cel mai murdar, cel mai profanator. Îi plăcea să-şi umple gura cu murdării şi, cum nu i se ivea prea des ocazia, nu avea de gând s-o piardă pe cea care i se oferea acum. Pe urmă, vru să ştie când, cum, de ce, şi, faţă de imposibilitatea lui Golden Boy de a-i da răspunsurile cuvenite, îi vărsă pe cap un torent de blesteme rău mirositoare, să le tot împartă cu Wallinghton. Nu se mai gândea la Mabel, deşi nu-i uitase cu desăvârşire prezenţa şi nu-i displăcea ca ea să-l vadă în acest rol, bătând din picior şi aruncând pe jos biblii şi scrumiere, pălmuind bustul lui Columb, mai mai să-l spargă pe cel al lui Vespucci de cât îl scuturase. Şi pe urmă, brusc, părăsi încăperea cu paşi mari.

Bob Bingley se întoarse către Mabel Underwood, doctor în pedagogie, cea mai tânără deputată a Statelor Unite, care, târâş, îşi ascunsese modestia în spatele unei canapele.

– Cred, doctore, i se adresă el cu o urbanitate disprețuitoare, că aveţi tot interesul să vă îmbrăcaţi şi să vă duceţi acasă. Nu se mai întoarce. S-a dus să discute cu soţia sa.

5. Preşedintele Brookes o consultă pe preşedintă

Într-adevăr, în pofida neclintitei uri care cimenta menajul familiei Brookes, în cazul unor contrarietăţi grave, Bob simţea nevoia să i le aducă la cunoştinţă lui Sally.

Mai multe paradoxuri matrimoniale reprezentau cauza, şi nu numai faptul că soţii prezidenţiali nu aveau decât un destin pentru amândoi. Într-o oarecare măsură, Bob manifesta tendinţa de a o considera pe Sally vinovată de tot ce i se întâmpla lui dezagreabil; într-alta, credea că depindea de ea ca toate să se aranjeze cum nu se putea mai bine. În cazul unor adversităţi, dădea fuga la ea aşa cum un copilaş se duce să-i arate mămicii că are buba.

Intră în dormitorul conjugal fără să-şi bată capul dacă Sally dormea. Dacă dormea, avea s-o trezească, şi gata. Dar ea nu dormea. Un teanc de perne cu volane de dantele îi susţinea spinarea şi, cu ochelarii în rame roz pe nas, citea ultimul roman al lui Tom Wolfe[89], al cărui spirit îl detesta, dar nu se putea

[89] Ziarist şi scriitor american (1931–). Opera sa critică şi romanescă oferă un tablou veridic al Americii contemporane. *(n.tr.)*

împiedica să nu-i admire talentul. Din când în când, întindea mâna spre al său *night cap* zilnic, de pe noptieră: un pahar de burbon Blanton – cu gheață pisată.

– Ce mai zici de asta! rosti președintele, intrând brusc în cameră. Un afront în plus. Am să-l fac chisăliță. Păcat că opțiunea nucleară nu se pune în discuție. Dar am să-l bombardez de moarte, să crape cu toții.

Sally își închise cartea, păstrându-și degetul stâng la pagina unde ajunsese, își scoase ochelarii – nu putea suferi să fie văzută cu ochelari –, bătu de două ori din pleoape pentru a-și acomoda privirea, scoase un suspin plin de condescendență și întrebă:

– De cine și despre ce vorbești? Exprimă-te clar.

– Ah! fiindcă te prefaci că nu știi despre ce vorbesc!, făcu președintele cu o rea credință evidentă, care intra în tradițiile lor conjugale. În sfârșit, tocmai am primit un afront ca niciodată în viața mea și tu îți bați joc.

– Să nu-mi spui că doctorul Mabel Underwood te-a pălmuit. Ar fi prea nostim, râse președinta, căscând niște ochi încântați.

– Underwood? Doctor?

Pentru o fracțiune de secundă, președintele uitase cine era doctorul Mabel Underwood. Aducându-și aminte, nu onoră insinuarea decât cu o onomatopee disprețuitoare și reluă cu glasul lui de motan scopit:

– Sfidând acordurile de la Chicago, pe care eu însumi mi-am depus semnătura cu propria mea mână, acel bastard nenorocit de Kne... Kne... – nu știu cum să-i pronunț numele – a cucerit zona demilitarizată a Zlatiței. Există morți printre mudjahidinii pe care contam pentru a semăna haos în Macedonia. Pe scurt, bastardul ăsta își bate joc de mine. Am o poftă nebună să-i rad muntele de pe fața pământului și să i-l bag pe gât.

– Metaforele tale nu sunt coerente, Bob, dar un lucru e limpede, și anume că Statele Unite nu pot tolera acest gen de ultraj, făcu Sally, lăsându-și cartea de-o parte.

– Situția e și mai rea. S-ar părea că Internetul este inundat de o propagandă care justifică această violare incalificabilă. Îți imaginezi CNN-ul mâine dimineață? Și râsetele pe înfundate ale Republicanilor? Și *Washinghton Times,* fără a mai pune la socoteală și cel *Post!* Cred că am să-l dau pe Wallingham pe ușă afară. El ar fi trebuit să fie informat din capul locului că al lui rege al munților intenționa să dea o loviură murdară, și uite că acum mi-o anunță cu douăzeci și patru de ore întârziere. Am greșit când am înrolat străini în forțele ONU de ocupație. Dacă ar fi fost numai americani, altfel ar fi stat lucrurile.

Bob Brookes mergea în lung și în lat, juisând de furia sa, totuși profund înciudat. Era așa de mândru de pergamentele de la Chicago ca și Jimmy Carter de acordurile de la Camp David, și uite că președintele din Monterosso le mototolea și le arunca la coș!

– O să ajungem de râsul lumii. Ruşii vor plesni de fericire. Şi chinezii la fel. Europenii vor fi încântaţi să ne transmită condoleanţele lor. Iar Islamul... puţina încredere pe care am reuşit să i-o inspirăm s-a dus pe apa sâmbetei. Nu, mai gândeşte-te şi la toţi aceia care ne acuză de pe acum că vrem să fim jandarmul universal! Vor spune: „Acestui jandarm orice ţărănoi balcanic îi sucește nasul între două degete!" Am să le trimit vreo zece Tomahawks peste moacele lor antipatice: lasă că o să vadă ei.

Bob profera injurii. Sally reflecta. Îi erau pe plac deciziile care se impuneau a fi luate, crizele de înfruntat, cazurile dificile rezolvate printr-un cuvânt, o delectau toate ocaziile ce i se ofereau pentru a schimba orientarea, chiar şi indirect, a politicii din ţara sa.

Faţă de monterossieni nu simţea nici simpatie, nici antipatie, dar vedea avantajele ce i-ar fi revenit Americii de pe urma unei alianţe cu Islamul, ca şi cele care ar rezulta din întreţinerea unui abces purulent în coasta unei Europe pe punctul de a avorta spontan. Acest abces era Iugoslavia, foarte bine, ceea ce presupunea ca iugoslavii să devină la fel de nepopulari pe cât posibil, deşi o prea mare obstinare în această direcţie putea sfârşi prin a produce efectul contrariu. S-a dus timpul când îţi puteai permite să lupţi cu spaniolii, cu mexicanii, cu japonezii, cu nemţii, ca şi cel când era acceptabil să ai pierderi. Acum, nu mai puteai avea pierderi, de partea ta, nici morţi, nici răniţi şi erai nevoit să porţi războaie morale, în care avantajele erau doar de o singură parte, a noastră. Cât despre cei răi – obligatoriu – nu puteau fi decât indivizi judicios aleşi şi copios diabolizaţi: Hitler, Stalin, Noriega, Hussein, Knezevici... Mod economic de a urî, fără să te expui niciunei bănuieli de rasism.

– Ia stai puţin, spuse Sally. Dacă monterossienii au luat-o pe o cale greşită, nu-i obligatoriu să fie din vina lor. Nu aveai în proiect să-l dai pe Knezevici pe mâna tribunalului drepturilor omului?

Sally ştia multe lucruri care nu intrau în atribuţiile ei. Când pe Bob îl lua gura pe dinainte, când pe intimii lui, pe care ea reuşea să-i tragă de limbă cu pricepere. Pe moment, indiscreţiile ei îl agasau pe Bob, dar, în timp, considera că era practic ca Sally să fie la curent, fiindcă avea de profitat de pe urma bunului ei simţ.

– Da. Le-am trasat francezilor sarcina să se ocupe de ei în locul meu. Bineînţeles, cum nu e vorba de o maioneză sau de un sufleu, n-au fost în stare să facă nimic. Afurisiţii de broscari! Nu ştiu ce sinistru idiot m-a sfătuit să mă adresez lor.

– Ar fi cazul să te informezi unde sunt...

– Nicăieri, sunt sigur de asta.

– Nu fi copil, Bob. Au ajuns ei undeva, asta-i sigur. Şi imaginează-ţi frumuseţea ca, în loc să bombardezi un popor întreg, nevinovat prin definiţie. tu ai pune mâna pe culpabil şi l-ai trimite în judecată. Ar fi fost mai elegant ca

Adolf Hitler să fie adus în boxa acuzaților, decât să fie incendiată Dresda, nu crezi? Sau Hirohito să fie deferit Înaltei Curți, mai curând decât să se arunce bombe atomice asupra Hiroshimei, nu?

Bob se opri din mers. Sally avea dreptate, ca de obicei. Dacă din întâmplare francezii se dovedeau în stare să facă și ei ceva în zilele următoare...

– Da, asta-i o idee, am să-l fac de două parale pe președintele lor.

Se gândea ce plăcut avea să fie să-l teorizeze puțin pe președintele francez, mereu așa de dornic să-i fie pe plac celui mai tare decât el, mereu îngrozit la gândul că și-ar putea pierde rolul de figurant din clubul celor puternici.

Bob se uită la ceas.

– Trebuie să fie șase dimineața la Elysée. Așa cum îl cunosc, la ora asta visează frumos. Ei bine, n-o să mai viseze multă vreme!

Președintele ar fi putut apela Franța din dormitor, dar știa că se va dovedi mai imperios, mai imperial, dacă o făcea din Biroul Oval, nod, focar, centru, plex solar al celei mai mari puteri întrunite vreodată în mâinile unui singur om.

Ieși ca o vijelie, fără a-și da osteneala să închidă ușa. Sally își puse din nou ochelarii pe nas, deschise cartea și întinse mâna spre Blanton's.

6. Doctrina SA este transgresată

Președinele Statelor Unite ceru explicații președintelui Republicii franceze:

– Dacă nu erați capabil, n-ați fi avut decât să recunoașteți.

– Oh... Lasă că te sun eu, Bob, bătrâne. Te sun eu într-o oră.

Președintele Republicii franceze ceru explicații directorului general.

Directorul general ceru explicații colonelului Robillard, cu același amestec de jenă și orgoliu resimțit fiind la comanda „cow-boys-lor din SA".

Colonelul Robillard îi explică directorului general că misiunea fusese întreruptă din cauza dispariției ofițerului de legătură.

Directorul general îi explică președintelui Republicii franceze că misiunea fusese întreruptă din cauza dispariției ofițerului de legătură.

Președintele Republicii franceze se înfurie: ofițerii de legătură n-aveau decât să dispară; dacă dispar, să fie înlocuiți; ineficacitatea acestui serviciu era o rușine pentru Republică; președintele voia rezultate în trei zile.

Directorul general îl convocă pe șeful SA și îi aduse la cunoștință că președintele voia rezultate în trei zile.

Șeful SA coborî în biroul colonelului Sangdeboeuf, împuțit de mirosul țigărilor, și îi anunță că președintele pretindea rezultate în trei zile.

Samson începu să tune și să fulgere:

– E absolut contrar doctrinei noastre, domnule colonel! „Neconform, acțiune suspendată": noi trebuie în mod imperativ să ridicăm ancora, *Summa injustia, summum jus.* Noi suntem niște profesioniști, nu niște marionete. Tocmai fiindcă n-am respectat doctrina am dat chix cu *Titanicul,* voiam să zic cu *Satanicul.* Nu putem opera decât în deplină securitate, în fine, asta știți și dumneavoastră! Încă n-am aflat dacă Gisèle, Médard și Colas n-au fost cumva reperați. Ah! nu, să ne jucăm de-a baba-oarba, *thank you very much.*

– Samson, dumneata ai dreptate, iar eu i-am expus toate astea directorului general. M-a făcut să înțeleg că era un ordin al președinției. Bănuiesc că acest ordin este în raport direct cu cele petrecute la Zlatița. Există un sincronism destul de ciudat între operațiunea Murmel împotriva Zlatiței și a noastră împotriva lui Murmel. Dar, mă rog, n-avem de ce ne mira dacă șefii cei mari se agită și reclamă o pedeapsă exemplară și rapidă aplicată violatorului acordurilor internaționale. Trebuie să spun că, dacă reușim să-l răpim, așa cum am prevăzut, acțiunea noastră ar face vâlvă. Publicul n-ar avea de unde să știe că noi pregătim operațiunea de luni de zile, iar acțiunea noastră i se va părea cu atât mai fulgerătoare.

Samson nu părea să fie convins. Bombăni:

– Șefii cei mari, șefii cei mari... Aș vrea să-i văd la fața locului. S-ar trezi în izmene dungate cât ai zice pește. Și dacă dăm în bară, domnule colonel? Dacă în loc să ne cadă el în plasă, regele munților pune mâna pe oamenii noștri și convoacă o conferință de presă cu patru prizonieri ai Serviciului? Cinci, dacă-l înhață și pe Sașa. Șapte dacă îi punem la socoteală pe Saturnin și Séverin.

– În cazul ăsta, altminteri improbabil, vor cădea multe capete, ai dreptate: al dumitale, al meu, cel al directorului de operațiuni, poate chiar și cel al directorului general. Nu-i exclus să se găsească și un ministru pentru a fi decapitat, ca data trecută.

– Și singurul responsabil va rămâne în scaun!

Ernest făcu un gest care exprima în același timp neputință și respect față de structurile celei de-a V-a Republici.

– Bun, făcu Samson. De acord. E bine. Perfect. OK. Dar atunci, nu există decât o singură modalitate: mă duc eu la fața locului și preiau comanda. E complet contrar doctrinei să trimiți pe teren un om care știe atâtea ca mine, dar dacă ei vor să violăm doctrina, s-o facem de-a binelea și cu o mică șansă de succes. Eu, oricum, dumneavoastră știți: dacă sunt prins, mă împușc. Am o dispensă din partea preotului meu.

Ernest îl privea, inexpresiv. Prevăzuse idee lui Samson și i se părea, efectiv, ca fiind cea mai bună. Samson avea calitățile necesare, avea experiență și, mai ales, era la curent. Dacă ar fi fost prins și interogat... Monterossienii n-ar fi îndrăznit. Ei predaseră întotdeauna prizonierii în stare bună.

– Perfect. Vă voi comanda un avion să vă ducă până la Suk. Pe urmă, vă descurcați cum puteți.

– Asta-i bună, iertați-mă, domnule colonel, dar ar fi ultimul lucru care ar trebui făcut. Indiferent dacă ar fi un avion al nostru sau al forțelor ONU de ocupație, veți atrage atenția asupra operațiunii, și diavolul schismatic e singurul care ar ști ce rețea de informații are la dispoziție regele munților. Interpretele și legionarele de origine sârbă nu prezintă încredere. E cu mult mai bine să sar cu parașuta împreună cu Satrunin și Séverin. Am fost unul dintre cei mai buni parașutiști din OPS-ul armatei, *don't you know?*

Cei doi bărbați se uitau unul la altul, și apoi Ernest, politicos, dar de neclintit:

– Să-mi fie cu iertare, Samson. De la zece mii de metri, cu oxigen? Nu mai ai vârsta. Nici forma fizică. Răspunsul meu e: nu.

Samson aspiră aer mult, de două ori. Era dur să audă spunându-i-se adevărul. Cu o timiditate care nu-i era proprie, îndrăzni să sugereze:

– Atunci, în tandem? Asta ar implica un participant în plus, dar se va dovedi util pe teren...

Când Ernest propusese să comande un avion, el prevăzuse reacția lui Samson. La rândul său, oftă adânc. Se prefăcu ezitant:

– În tandem?... Oh... De acord, Samson, în tandem. Dacă insiști. Dar de la opt mii.

Ernest plecă să raporteze directorului general că operațiunea avea să înceapă de a doua zi, adică de sâmbătă.

Directorul general raportă președintelui Republicii franceze că operațiunea avea să înceapă sâmbătă.

Președintele Republicii franceze raportă președintelui Statelor Unite că operațiunea avea să înceapă sâmbătă.

– Nu găsești, dragul meu Bob, că, în fond, se nimerește bine? Să-l răpim pentru crime de război pe care toată lumea le-a și uitat, era una: să-l săltăm în momentul precis în care el tocmai a comis-o pe cea mai atroce, este totuși mai savuros, nu?

– Hm, hm!, făcu președintele Statelor Unite.

Fără doar și poate, francezii puseseră la cale operațiunea de multă vreme și o păstrau în mânecă pentru a o lansa când ar fi stârnit ea cel mai amplu răsunet.

Those damned French bastrads!

CAPITOLUL XI

Murmel

1. Saturnin şi Séverin

De trei zile, Saturnin şi Séverin aşteptau.

Împărţeau în Fort aceeaşi cameră unde dormeau şi un birou unde nu aveau nimic de făcut. Seara, ieşeau să mănânce ceva la un restaurant. Totul petrecându-se în tăcere, în cea mai mare parte a timpului. Se şi aflau de pe acum în atmosfera trăgătorului de elită, concentrându-se din minut în minut, atât în starea de veghe ca şi în somn. Nu trăiau decât pentru clipa în care, la vreo două mii de kilometri de locul unde se aflau, degetul lor avea să descrie un parcurs de câţiva milimetri exersând o presiune uşoară pe trăgaciul armei lor Redfield M21 cu amortizor, eliberând o muniţie 7,62 specială, cu o viteză subsonică. Nu se gândeau deloc la saltul periculos ce-l aveau de făcut de la mare altitudine, nici la distanţa ce trebuia parcursă pe timp de noapte: erau preocupaţi doar de acţiunea metacarpului lor asupra micului corn de oţel, şi nici măcar la asta nu se gândeau în mod conştient: ar fi existat riscul să dăuneze exactitudinii gestului. Pur şi simplu, trăiau anticipând că aveau de doborât nişte obiective la 300, 500, 600, 800 de metri cu precizia pe care un trăgător obişnuit nici nu şi-ar fi putut-o imagina, crezând mai mult sau mai puţin că în acest scop anume veniseră pe lume. De data aceasta, aveau să tragă de la 100 de metri şi simţeau că era ceva cam supărător să accepte un obiectiv atât de apropiat. Îl vor atinge, punând răul înainte, cu o precizie de 25 de milimetri. Saturnin şi Séverin ştiau că, în timpul războiului din Vietnam, americanii cheltuiau în medie 50000 – cincizeci de mii! – de cartuşe de M16 – pentru a ucide un viet-cong[90]; pentru un rezultat similar, trăgătorii lor de elită iroseau 1,3 – unu virgulă trei! Diferenţa de costuri era de 1 la 8518. Saturnin şi Séverin se considerau, aşadar, nişte unelte la un raport calitate-preţ excepţional, nişte homeopaţi ai forţelor armate.

[90] Nume dat în timpul războiului din Vietnam comuniştilor şi aliaţilor lor, regrupaţi în 1960 în Frontul de Eliberare Naţională a Vietnamului de Sud. *(n.tr.)*

Pentru a-şi petrece timpul – fără să ştie dacă era vorba de ore sau de zile sau dacă, brusc, li s-ar anunța că misiunea era anulată – se distrau în tăcere cu jocuri de informatică, fiecare pe propriul calculator portabil. Cel mult îi puteai auzi, din timp în timp, şuierând: „*Touchché!*" sau fluierând: „*Nebunaticul!*"

Vineri, Samson intră în camera lor:

– O pornim, băieți. Şi, *surprise, surprise,* eu merg cu voi. *I hope you don't mind. Fortuna audaces juvat.*[91] Să nu vă faceți griji: nebunul de babalâc sare în tandemn, cum era şi de aşteptat.

În spatele lui se profila statura înaltă şi costelivă a lui Denis, deşi buhăit exact pe unde nu trebuia, şi, aşa cum şefii lui remarcaseră, „chiar avea nevoie să se aerisească". Excelent paraşutist, bun secund, această misiune i se potrivea cu mult mai bine decât cea de anchetator al dispariției lui Martin.

2. Saltul

Transall-ul zboară în noapte.

Survolează Franța, Elveția, Italia, şi ajunge deasupra Adriaticii.

Cei patru paraşutişti militari din OPS stau pe scaune de clasa întâi, recuperate de la un vechi avion Caravelle. Dacă ai fi făcut adunarea salturilor efectuate de ei, s-ar fi depăşit două mii. Temperatura e blândă, blândă şi lumina voalată, voalată. Mecanicul compartimentului de bagaje, un bătrân subofițer din armata aerului, pântecos şi pleşuv, îndesat într-un combinezon verde-oliv, o făcea pe stewardesa, deschide sticle de vin bun, etalează somon afumat, unge cu drag tartine cu pate de ficat de gâscă. Nu cunoaşte misiunea pasagerilor săi, dar ştie ce vor îndrăzi curând şi e plin de admirație față de ei, dar şi de un pic de invidie, ca şi de multă înduioşare.

Samson e recunoscător bunului Dumnezeu şi lui Ernest pentru această ocazie ce i-a fost dată, să se paraşuteze în cadrul operațiunii: poate ultima din viața sa. I se perindă prin minte toate detaliile. Contactele cu Gisèle se derulaseră normal. Ea a comunicat cu Saşa prin intermediul BLM. Totul e parat. Ce uşurare că Martin fusese eliberat!

Denis respiră adânc. Da, ajunsese să se plictisească în Tabără, şi, pe deasupra, iubita îl părăsise fiindcă nu se ocupa destul de ea, iar el nu găsise deocamdată alta. Uneori îi dădea inima ghes, nu tocmai sexul, inima. Una pierdută, zece la îndemână, uşor de zis. Acțiunea îi va face bine. Samson i-a explicat în ce consta micul său rol şi se va achita de el convenabil. E puțin invidios pe acel HC care va îndeplini grosul, ce era mai periculos, dar Samson are dreptate: altfel operațiunea nu se putea realiza. La întoarcere – dacă se va

[91] Sper că nu vă deranjează (lb. engleză) Soarta ține cu cei curajoşi (lb. latină). *(n.tr.)*

mai întoarce, nu poți fi niciodată sigur – poate că Denis îi va telefona totuși Vanessei, așa ca într-o doară, ce mai faci, dragă. La urma urmelor, poate a revenit la sentimente mai bune.

Saturnin speră ca ascunzătoarea amenajată de Colas și Médard să fie impecabilă, deși preferă să-și amenajeze el propriile ascunzători. Se gândește uneori la fiica lui, Audrey, paisprezece ani și de pe acum femeie, poate cam prea femeie, pe care, de la divorț, n-o vede decât de două ori pe lună. Speră că, așa cum a pornit-o, n-o să nimerească pe mâna vreunui pierde-vară. Nu se întreabă dacă omul pe care îl va ucide mâine sau poimâine are și el o fată: ar fi indecent.

Séverin verifică în minte echipamentul care doarme în cei trei saci luați cu ei, doi mai voluminoși pentru el și camaradul său, unul mai mic pentru colonel și Denis: armele M21, radioul pe distanțe lungi, funcționând pe HF (high frequency) și permițând transmiterea unor mesaje compacte, cele cinci talkie-walkies[92] marca Motorola-Saber cu cifrare automată a glasului și cu rază mică de acțiune pentru limitarea riscurilor detectării. Bastonul seringă. Două arme HK MP5 cu amortizor pentru Colas și Médard. O pușcă lansatoare de seringă pentru cazul în care bastonul n-ar funcționa. Alimente deshidratate. Comprimate pentru purificarea apei. Arma HK MP5 SD pentru Denis. Cât despre Samson, el se va plimba regește, fără armă.

Se apropie membrul echipajului responsabil de paraşutarea oamenilor și materialelor. Este un bărbat brunet și descărnat, care are ceva dintr-un preot pictat de Zurbarán[93]. Nici el n-are idee unde merg oile sale, dar știe punctul unde trebuie să le lanseze. Face un gest liturgic: e timpul să se echipeze. Paraşutiștii își îmbracă combinezonele negre din Goretex peste hainele civile, își strâng harnașamentul paraşutelor, și le arimă. Gâfâie puțin: eforturile astea sunt penibile la altitudine și trebuie să-și aducă ritmul cardiac la normal. Zurbaran îi inspectează. Le ordonă să-și pună măștile de oxigen, iar Transall-ul se depresurizează pe paliere pentru ca presiune atmosferică dinăuntru să devină pe încetul asemănătoare celei dinafară: lumea exterioară pătrunde în avionul care, nu mai este doar un tronson de civilizație, devenind și o bucată de natură.

Samson și Denis se arimă unul de altul, Samson pe burta lui Denis, Denis pe spinarea lui Samson, de parcă ar fi însărcinat greoi cu colonelul său. Pe burta lui Samson, sacul cel mai mic și GPS-ul, care, furnizând latitudinea și longitudinea, va permite atingerea punctului de aterizare; la încheietura mâinii lui Denis, altimetrul. Se clatină sub greutatea echipamentului. Și-ar zâmbi unul

---

[92] Mici aparate de radio, emițătoare și receptoare, cu rază mică de acțiune. *(n.tr.)*

[93] Francisco de Zurbaran (1598-1664) pictor spaniol, orientat în special spre teme religioase. Calitățile sale plastice, frumusețea coloritului, spiritualitatea tablourilor sale, ca și simplitatea rustică sunt deosebit de apreciate în lumea contemporană. *(n.tr.)*

altuia, dar, prin mască, nu merită osteneala. În spatele lor, Saturnin şi Séverin se pregătesc şi ei.

Responsabilul cu paraşutarea a luat legătura cu postul de pilotaj, care luceşte sobru cu toate cadranele lui verzului, şi ridică degetul. Pe postul său de VHF (Very high frequency), Giséle a lansat corect fraza „ONG 17 aşteaptă de urgenţă ambulanţa" şi, pe o altă frecvenţă, avionul a răspuns corect „Vreţi să repetaţi previziunile meteorologice pentru după-amiază". Ceea ce însemna: curând, foarte curând, imediat.

Rampa din spate a Transall-ului se coboară lent, într-un scrâşnet de fierătanii. Noaptea e rece şi se rostogoleşte în avion. Afară, totul e negru, mai puţin cercul orizontului, doar cu ceva mai luminos. Paraşutiştii avansează pe rampă ca pe un topogan, ţinându-se de cablurile de oţel de deasupra lor. Motorul şi vântul îşi amestecă bubuitul. Claxonul sfâşie aerul.

Samson, cu braţele încrucişate pe piept, plonjează cu capul înainte, antrenându-l şi pe Denis.

O jumătate de secundă mai târziu, Saturnin şi Séverin plonjează la rândul lor. Odată depăşite turbulenţele create de avion, se instalează calmul magic al căderii libere. Cei patru bărbaţi cad întinşi pe burtă cu şaizeci de metri pe secundă. Au ajuns doar patru licurici în noapte, lămpile lor de paraşutare, roşii spre cer, albe spre pământ, le permit să nu se piardă din vedere şi nici să nu intre în coliziune. Denis şi-a desfăşurat stabilizatorul. Încă zece secunde şi Saturnin îşi deschide paraşuta. O formă clară ca o ectoplasmă se rotunjeşte în jurul lui. Séverin procedează de aceeaşi manieră, apoi vine şi rândul lui Denis să-şi desfăşure voalul tandem de aproape patruzeci de metri pătraţi. A început deriva. Mica săgeată a GPS-ului, pe care a fost programat zborul, indică obiectivul. Paraşutiştii, mânaţi de vânt, respiră puternic pentru a-şi dezlipi timpanele şi a elimina zbârnâitul din urechi.

Zece minute, douăzeci de minute de zbor.

Samson suferă: degetele de la mâini şi de la picioare i-au îngheţat, curelele, care-i garotează coapsele, îi împiedică sângele să circule; îl dor urechile. Se apostrofează cu voce joasă: „Bătrân cretin! *Old fool!* Nu mai sunt de vârsta ta toate aiurelile astea!"

Treizeci şi trei de minute.

Altimetrul este la 2000. Au ajuns la 1500 de metri faţă de punctul de aterizare. În ciuda unei dâre de ceaţă, lampa Gisèlei schiţează un halou în beznă.

Opt sute de metri altitudine. Şase sute de meri până la ţintă. Denis începe să frâneze. La 300 de metri altitudine, paraşutiştii îşi sting luminiţele de salt. Denis trece pe verticala lămpii, mai parcurge o sută de metri şi virează cu 180 de grade pentru a se afla cu faţa spre vânt.

– Samson, aruncaţi sacul.

Samson îl aruncă. O zguduitură anunță că sacul a ajuns la capătul fungii.

Denis manevrează comenzile paraşutei pentru a regla viteza şi unghiul de apropiere.

În preajma lămpii, o siluetă: Gisèle.

Sacul atinge pământul. Paraşuta este astfel uşurată. Picioarele lui Samson se izbesc de sol. Se întinde cât e de lung cu Denis în spinare şi înjură: „Dobitoc bătrân! Lua-te-ar naiba de nebun! Să te laşi luat prin surprindere de pământ! Ce mai contează că sunt la al şase sute nouăzeci şi patrulea salt! Un minus, un nătâng, un neisprăvit! *Stultus asinus!*[94]

Saturnin şi Séverin aterizează suplu, ca la paradă, abia atingând pământul cu vârful picioarelor şi săltându-şi elegant gleznele. Mica lampă îi luminează pe paraşutişti de jos. Îşi smulg măştile de oxigen şi încep să semene iar a oameni şi nu a ornitoptere, în ciuda armurilor lor de zbor. Se lovesc puternic în piept ca să-şi încălzească braţele. Gisèle iese din umbra în care se profilează Colin şi Médard. Femeia zâmbeşte. Dinţii îi strălucesc. Ţine un sac izoterm, pe care îl va deschide de îndată ce se va termina acţiunea de paraşutare, materialul va fi gata aranjat şi toată lumea va ajunge la liziera pădurii. Gisèle cunoaşte tradiţia: fiecăruia dintre nou-veniţi le va întinde o bere.

Bine răcită.

3. Samson şi Gisèle utilizează BLM

A doua zi, dimineaţa, Samson se trezi, în camera lui din hotelul *Vrhunaţ,* cu contracţii musculare violente, dar şi cu sentimentul de a fi întinerit. Situaţia se contură în mintea lui cu o claritate intensă. Ţinând seamă de faptul că nu cunoştea intenţiile lui Knezevici, ţinând seamă şi de neprevăzut – dispariţia şi reapariţia lui Martin, atacul asupra Zlatiţei, decizia continuării operaţiunii contrar tuturor regulilor stabilite, barajele realizate de forţele ONU de ocupaţie, deci imposibilitatea ca un monterossian să părăsească Monterosso –, copilul nu se anunţa totuşi prea rău, şi Samson se găsea încă o dată pe teren, responsabil de un montaj complex, necesitând răbdare şi îndrăzneală, aşa cum îi plăcuse lui dintotdeauna. Primul lucru de făcut, firește, consta în a schimba montajul conceput de Martin, fiindcă Martin ieşise acum din joc.

Samson devenise dl. Simon, unul dintre directorii revistei *Ascendam,* grăbit să ia legătura cu Jean Breton, prins într-o situaţie rocambolsecă: nimic mai firesc. Toate astea însă nu reprezentau o acoperire în profunzime, dar ar fi

[94] Măgar neghiob! (lb. latină).

rezistat unui examen superficial: paşaportul dlui. Simon era în regulă, prevăzut cu o viză şi purtând o ştampilă de intrare, ca şi cum s-ar fi prezentat la Belgrad.

Gisèle, alias dna. Breton, normal, avea toate motivele să-l întâlnească pe patronul soţului ei şi să-l conducă prin regiune. La fel de firesc era ca ea să-i fi reţinut o cameră în acelaşi hotel şi să închirieze o Toyota cu dublă tracţiune: într-adevăr, directorul îşi propusese să facă puţin turism, iar drumurile din ţara aceea nu erau dintre cele mai bune.

Colas şi Médard erau prieteni de escaladă ai dlui. şi dnei. Breton, şi nu era nimic de mirare că Gisèle îi prezentă dlui Simon.

Séverin, Saturnin şi Denis se piteau în fundul ascunzătorii lor. Contactul cu ei era asigurat discret prin VHF. Nu trebuiau să se mişte decât la ordin.

Jean Breton era reţinut la Val. Îi telefona din când în când soţiei, fiind evident că trebuia să-şi respecte acoperirea până la capăt, urmând să raporteze peripeţiile prin care trecuse de îndată ce va putea. Gisèle nu-i anunţă sosirea şefului său: neştiind ce se petrecuse, Samson socotea că surpriza de a-l vedea putea avea un efect util asupra lui Martin. Tot music-hallul lui caracteristic, dacă vreţi.

Rămânea Saşa, care trebuia pus la curent. Ah! ce fericit avea să fie el când va afla că nu mai reprezenta doar momeala, ci însuşi pivotul operaţiunii!

Dl. Simon îşi oferi un copios mic dejun în compania dnei. Breton în imensa sală se restaurant, prost luminată şi acceptabil de lugubră, dar fură serviţi de un personal afabil şi demn, încă de pe acum eliberat de ţâfna şi înţepeneala caracteristică din ţările comuniste. Faptul îi trezea amintiri dlui. Simon, amintiri de dincolo de cortina de fier, pe care începu să le povestească fără a se lăsa rugat. Încercă apoi, fără convingere, să dea un telefon la Monterosso ca să-l contacteze pe dl. Breton, nu izbuti şi se hotărî să verifice posibilităţile maşinii cu dublă tracţiune însoţit de frumoasa dnă. Breton. „Când pleci la vânătoare faci abstracţie de onoare", remarcă el ştrengăreşte, ceea ce o făcu pe Gisèle să râdă. Samson era celibatar şi se presupunea că duce o viaţă veselă, dar el nu schiţase niciodată vreo familiaritate cu „o persoană de sex opus" aparţinând serviciului. În realitate, viaţa lui veselă era destul de aşezată, limitându-se la favorurile unei intelectuale, ceva mai în vârstă decât el, dar întotdeauna *very much together,* cum zicea el.

Aerul tomnatic era plăcut, frunzele adăugau un amestec vesel de galben şi roşu pe fondul verde-negru al zadelor, maşina tura în forţă, dl. Simon şi dna. Breton făcură un circuit larg pe meleagurile iugoslave, găsiră chiar un mic restaurant pentru a prânzi agreabil cu o delicioasă carne uscată. De pe terasă se zăreau piscurile stacojii cu căciuli de zăpadă din Monterosso: bârlogul lui Murmel.

După toate aparenţele, turiştii nu fuseseră urmăriţi, dar, oricum, nu era nimic suspect în faptul că o luaseră pe un drum care, nu departe de frontiera cu Monterosso,

trecea pe lângă o capelă mică şi albă cu acoperişul albastru, elegantă şi spirituală, nici că se opriseră o clipă pentru a-şi dezmorţi picioarele şi a se bucura de înfăţişarea ei în acelaşi timp rustică şi religioasă. Intrară chiar în capela înfrumuseţată cu câteva icoane de dată recentă, zugrăvite, se părea, cu mai multă convingere decât cu competenţă (în realitate, era invers). La ieşire, dl. Simon luă o scândură veche sprijinită de colţul drept al uşii şi o rezemă de cel stâng. Semnal de întâlnire.

– Iată nişte icoane pictate de mântuială, dacă îndrăznesc să spun, observă el în treacăt. Mă scuzi o clipă? Dau o raită prin pădure.

Traversă drumul şi căută din ochi un stejar înalt al cărui frunziş domina poalele pădurii. La rădăcina stejarului găsi, pe-jumătate înfundată printre frunzele uscate, o cutie de Coca-Cola. Strecură în ea o foaie de hârtie şi se întoarse la maşină.

Seara, întoarcerea la *Vrhunaţ* unde, în sala de mese, se întâlniră ca din întâmplare cu Médard şi Colas. Se decid să cineze împreună. Dar fac mai înainte o mică plimbare pentru a se pune la adăpost de posibilele microfoane, a căror prezenţă trebuie prevăzută neîncetat. Colas şi Médard sunt gravi. Gisèle, practică. În aparenţă, Samson îşi pune în scenă music-hallul, fumându-şi ţigările, întru susţinerea cărora vine cu citate eglezeşti şi latineşti, dar infinit de atent la moralul oamenilor săi. După masă, dna. Breton invită toată lumea să bea o ultimă sticlă de vin în camera ei:

– Mă năpădesc gândurile negre când rămân singură. Îmi fac griji pentru Jean.

Merg cu toţii. Dar nici n-au reuşit bine să destupe sticla când uşa se deschide. Intră Martin.

4. Explicaţia celor înregistrate de Samson şi de 2K

Un intens frison de bucurie a bucuriilor, care înseamnă ridicarea unei pietre de pe inimă, o parcurge pe Gisèle. Martin s-a întors. Nu pentru ea, dar s-a întors. Toţi se ridicară în picioare, mai puţin Samson.. Toţi se cunoşteau de prea multă vreme.

– Atunci, ei bine... noi o ştergem, zise Médard.

Samson se ridică la rândul său.

– Nu, nu, staţi pe loc. Martin şi cu mine vom face un tur *pedibus cum jambis.* Mulţumesc, Gisèle, băieţi.

De cum ajung afară:

– Hai, varsă tot.

Trecuse la tutuială fără ca măcar să bage de seamă. Simţise, fără să ştie, că de acest mod de adresare avea nevoie Martin. Nu diferenţa de grad îl autoriza, ci vârsta şi experienţa.

Noaptea era senină şi proaspătă. Stelele clipeau. Cei doi bărbaţi mergeau alături. Respiraţia lor răspândea un abur uşor. Martin relată cum fusese răpit.

– Continuă.

Vorbi despre Georges.

– Explică.

Povesteşte tot ce ştia despre trecutul lui Georges.

– Continuă.

Vorbeşte de închisoare, de relele tratamente, de gemenii mostruoşi. Glasul său începe să tremure.

– Trebuie să vă spun... Dacă aş fi rămas acolo multă vreme ca ei... Am înţeles că, de la un anume moment dat, nu mai exista cuvânt de ofiţer, nu mai exista onoare, nu mai exista credinţă, nu mai exista respectul de sine, nu mai exista nimic. Plecând de la un anumit grad de înjosire, te puneau să-ţi bei propria urină.

Samson ascultă, din timp în timp, clatină din cap pentru a arăta că a înţeles. El este medic, este confesor, este exorcist, este ofiţer.

– Continuă.

Martin povesteşte de noaptea petrecută în biserica pângărită. El a trecut sub tăcere lovitura de bâtă, dar acum se forţează să o amintească, aşa, ca la spovedanie. Vorbeşte de salvele de focuri, de sosirea eliberatorilor.

– Noi îi ziceam regele munţilor ca să glumim, dar acolo... era cu adevărat REGELE! Ştia să-şi ţină oamenii în mână. Iar ei... E puţin spus că ar fi murit pentru el. Era ca şi cum nu trăiau decât pentru el. Iar el... regal, da, regal. Presupun că, pe vremuri, cel mai neînsemnat senior feudal avea asemenea momente. Dar în epoca noastră... Într-un fel, sunt mulţumit că mi-a fost dat să văd aşa ceva. Prizonierii, de pe o clipă pe alta, liberi. Modul lui miraculos de a-i aduce pe linia de plutire, de a-i trezi la viaţă, ca şi cum îi vindeca în acelaşi timp de toate rănile...

Martin nu adaugă, dar Samson aude: *„De parcă i-ar fi iertat de păcatele lor..."*

– Şi ceilalţi, puşi la zid. Fără o explicaţie, pentru că nu era nevoie de explicaţii. Cu excepţia potcovarului.

Martin povesteşte cum s-au petrecut lucrurile cu potcovarul.

– Şi Georges?

Martin spune ce ştie despre Georges.

Samson aprinde o ţigară. Reflectează. Vorbeşte fără grabă, fără să-şi termine frazele, de parcă ar fi gata să aţipească.

– Pe scurt, Georges te-a scos fără doar şi poate dintr-o situaţie grea, fiindcă el trebuie că avea îndoieli serioase de a... în orice caz, să bănuiască motivele pentru care... Fiind de meserie, putea chiar să presupună că... Dar asta n-o vom afla niciodată. Şi pe urmă?

Martin vorbeşte de slava, de Bratislav, de Golubinski, de episcop, de Milița. Nu pomeneşte prea des de Knezevici, dar imaginea regelui munților îi luminează spusele. Cuvântul „feudal" revine de mai multe ori în gura sa. „Mda, îşi zice Samson, voi ăştia, cei, 2K, la fel ca tine, în cuibul vostru de lilieci din fundul Bretaniei, cu turnurile de apărare crenelate şi cu metrezele voastre, trebuie că ați dat petreceri asemănătoare de-a lungul secolelor, cu vasalii şi valeții voştri, cu pajii şi nobilimea măruntă, şi chiar tu, Martin, care eşti un băiat de treabă, nu ți-ai revenit complet din acel *Weltanschauung*. Eşti aşa cum te-ai născut, cine n-o ştie?"

Glasul lui Martin se stinge încetul cu încetul. Câteva viziuni în plus, câteva scânteieri în plus, şi apoi totul se sfârşeşte. Ştie că încă nu a pomenit de esențial... Pe un alt ton:

– Aşa e. Am dat-o în bară lăsându-mă răpit ca un recrut. Sper totuşi... (în realitate nu se temea de nimic mai mult, dar şi spera în acelaşi timp) că, în cazul în care misiunea n-a fost anulată, îmi veți permite s-o reiau din punctul unde am lăsat-o?

Dar cineva îi şopteşte la ureche: „Antonia fără soțul ei, Milița şi Milan fără tatăl lor, Monterosso fără rege, şi regele într-o închisoare igienică din Helsinki. Bravo, 2K!"

Samson părea contrariat.

– Ştii că asta-i bună, băiete, faci dovada unei lipse flagrante de profesionalism... Până şi acoperirea ta trebuie că a fost deconspirată, nu?

– Nu cred. Golubinski m-a observat pe când mă ocupam de camerele lui şi m-am descurcat convenabil. În plus, i-am evitat pe marii reporteri care se revarsă acum în Val... Dacă acoperirea mea ar fi fost deconspirată, nu m-ar fi lăsat să plec, nu credeți?

– În acest caz, am avut baftă, dar tu trebuie să înțelegi că nu ne putem expune acestui gen de risc. *Not on your life!* De ce îți închipui tu că am debarcat aici, eu, patriarhul, în ciuda vârstei mele canonice? Ca să te înlocuiesc, băiete dragă. Nu, ştiu că nu-i uşor, dar tu, din păcate, eşti *out*.

Martin nu se grăbeşte cu răspunsul. Este *out*. Aşa ceva înseamnă o groază de lucruri! că, în cazul său personal, misiunea e ratată, dar că ar putea totuşi da o mână de ajutor la răpirea regelui, dar şi că regele putea fi răpit fără contribuția sa, iar el, Martin, care a avut atâtea de tras, nu va avea parte de onoruri... nici de dezonoare. Nu-i deloc simplu, pentru un suflet simplu. Se auzi vorbind prosteşte:

– Mă ofer voluntar pentru a merge mai departe.

Da, voluntar, pentru că e în destinul său să fie voluntar, dar nu şi entuziast, oh! nici pomeneală, ca regele munților să-şi petreacă restul zilelor sufocându-se într-o temniță a Tribunalului Drepturilor Omului, şi asta din vina lui, a lui 2K. De altfel, n-are importanță în cârca cui va cădea vina. Dacă aşa trebuie să fie,

dacă asta e voința statului francez (că statul francez s-ar fi pus în slujba altei puteri, Martin nu voia să știe, nu cunoaște și nu intenționează să cunoască, ochelari de cal și zăbală, decât statul francez pe care-l servește), dacă 2K acceptă să trăiască într-o lume în care omul care i-a salvat viața și-o va petrece pe a lui în închisoare, mai bine să-l aducă acolo el însuși. De fapt, 2K a avut ocazia, nu-i așa, să-l avertizeze pe acel om în legătură cu complotul ce se punea la cale împotriva lui. Dar nu a încercat, nici măcar nu i-a trecut prin cap. Așa că, fără ipocrizie, te-aș ruga, 2K: n-ai intrat în SA ca să-ți faci scrupule de copilaș nevinovat, și, dacă îți cade greu că Vladimir Knezevici, inculpat de crime de război, a fost salvatorul tău, ei bine, să-ți cadă greu și cu asta basta. „Mă ofer voluntar, domnule colonel."

Samson îl privește lung, se uită fără țintă, revine asupra lui. Fraza: „Mă ofer voluntar pentru a continua" pronunțată cu dinții naivi încleștați, i-a dezvăluit starea morală în care se afla Martin. *Of course* că este voluntar! Nimic mai militar ca această atitudine. Dar nu cadra cu SA. Samson se întreabă: „E cazul să-i arăt că am înțeles?"

Samson nu se grăbește pentru a se pătrunde de diversele lovituri primite de Martin: a fost răpit, umilit, lovit, a sondat abisul decăderii în care omul riscă să se scufunde, a văzut moartea cu ochii, a fost salvat de cel căruia îi punea la cale pierzania, a descoperit că un popor poate trăi democratic potrivit unor scheme care n-au nimic în comun cu democrația occidentală... E îndreptățit să se simtă zguduit.

Bineînțeles, nici nu se pune problema să-i predea misiunea *Murmel* lui Martin. Abaterile de la doctrină au și ele o limită. Jean Breon a fost reperat, printre alții de acel rus Golu – nu mai știu cum, care nu pare să se fi născut după ultima ploaie și ar fi în același timp nejustificat să pună viața unui agent în pericol și să expună inutil o operațiune, decât să mi-l trimită repejor pe numitul Breton la el acasă. Acesta era un imperativ categoric. Și, în plus, este cum nu se poate mai evident că Martin nu mai e în stare să-și îndeplinească misiunea pe deplin senin. Or, seninătatea este esențială. Și atunci, șefului îi vine în minte o întrebare: în interesul echilibrului mental al subordonatului, se cuvine să-i arate că l-a intuit perfect sau să simuleze că n-a văzut nimic și să se adăpostească în spatele unor raționamente, altminteri mai mult decât suficiente, de securitate?

Fără să fi luat o hotărâre, Samson își aruncă țigara și începu să vorbească, deși nu știa ce avea să-i spună. Uneori, iese mai bine așa.

– Știi 2K – pentru prima dată i se adresa cu 2K și nu cu Martin –, încadrându-te la noi, n-ai ales ce era mai ușor. Ce era ușor fizic, tu știai, dar aspectul facil moral, nu. Meseria noastră constă în a-l escroca pe diavol, și asta nu se poate realiza fără să-ți piezi câteva pene. Cele câteva pene de înger rămase de pe vemea copilăriei.

Mergea, fumând şi proiectând umbre diagonale în toate direcţiile, iar domul frunţii sale, deasupra căreia părul se aduna în două cornițe, te ducea cu gândul că îi furase diavolului până şi înfăţişarea.

– Şi, când te ambiţionezi să-l escrochezi pe diavol, eşti obligat să trăieşti în tovărăşia demonilor. De unii reuşeşti să se descotoroseşti. Dar alţii ţi se înfig în piele ca nişte lipitori. Eu am destui demoni, prin sertare, prin dulapuri, prin şifoniere, în bufetul stil Regence... Ai să vii pe la mine şi ai să vezi, dacă ştii să vezi: e plin de demoni la mine acasă. Unii mai simpatici decât alţii. Dar neplăcut să-i auzi în unele seri. Şi nu se mai satură trăncănind... Pifanii care vor să rămână puri, cei pe care regretata Gură-a-Lumii îi numeşte săbii curate, sunt oameni cumsecade, dar n-au ce căuta la noi. Într-o zi, am să-ţi povestesc pe larg. Şi, în afară de demoni, mai sunt şi fantomele. Trebuie să înveţi să-ţi duci traiul în prezenţa lor. *Homo sum et nil diabolicum* sau *diabolici,* la alegere... Îşi spune unul altuia, îşi spun unii altora... Eu, trebuie să-ţi mărturisesc că mai sunt încă fetiţe libaneze care... Şi micuţul *yauled...* Ah! şi pe urmă bătrânul harki! Numai Dumnezeu ştie cât a făcut pentru noi – crucea de război cu distincţie – iar noi l-am expediat în Algeria unde a fost jupuit de viu. Trebuie să înveţi să-ţi duci traiul cu toate astea, dragul meu. Altminteri, trebuie să compui de urgenţă 310018, şi să ceri să fii pus la dispoziţia unităţii tale de origine. Este un autor contemporan care vorbeşte, nu mai ştiu cine, nu mai ştiu unde, despre *răul lui Dumnezeu* în opoziţie cu *răul diavolului.* Ei bine, răul lui Dumnezeu suntem noi, 2K, trebuie să ne resemnăm, vrem nu vrem. Şi dacă stai să te gândeşti, noi suntem nişte îngeraşi în comparaţie cu cei de la contraspionaj, ca să nu mai vorbesc de SR, nu ştiu cu ce se ocupă, sper ca măcar ei să ştie. Aşa că, după cum vezi... *Too bad,* asta-i. Oile râioase, noi suntem, ţapii ispăşitori, noi suntem, şi, aşa cum tocmai ai spus: noi suntem voluntarii. Dar află de la mine că sunt trei categorii de idioţi: idioţii pur şi simplu, bieţii idioţi şi voluntarii.

Samson devenea cam prea emfatic, cam prea confuz, dar 2K bănuia că toată vorbăria lui făcea parte dintr-o anume punere în scenă. Bănuia că, în aceste împrejurări delicate, simplifica lucrurile pentru Samson, dacă se învăluia în fumul ţigării, pe care o reaprinsese, şi în music-hallul lui verbal, la fel de fumigene şi unul şi cealălalt.

– Da, îţi spuneam, am să te fac să râzi, SA nu reprezintă o unitate a armatei franceze, nu este cu adevărat un serviciu în cadrul DGSE, nu este nici măcar un mod de viaţă – asta ştii şi tu. Este o filozofie. Din fericire, nici agenţii nici ofiţerii de legătură, nici comandantul, nici DG nu o ştiu, dar este o filozofie. Pe care n-o poţi învăţa cu una cu două. Uite, am să-ţi fac o confidenţă. (2K se întreba unde era capcana, dar nu cu prea multă neîncredere: se simţea vrăjit de el.) În SA, avem două specii de băieţi.

Pe de o parte, tu şi eu şi alţi câţiva: operaţionalii prin vocaţie. Noi ascultăm ordinele şi le executăm. Dar nu ne supunem orbeşte – dacă mi s-ar odona să-l ucid pe papă sau să-l sufoc pe viitorul dalai-lama în leagăn, n-aş face-o – dar *within reason,* în limitele acceptate de conştiinţa noastră de om, ne supunem. Şi ne supunem, de asemeni, când ni se încredinţează sarcini umile, cotidiene. Servim, asta-i. Pe cine servim? Ce anume servim? Reprezintă întrebări valabile, poate, dar nu pentru noi. *Ours not to question why*[95]. Noi acceptăm să servim, în felul nostru, în onoare şi demnitate, onoarea şi demnitatea noastră nefiind poate ca a aceluia cu sabia curată, nici ca a primului vânzător de tăntălăi. Şi pe urmă, mai e cealaltă specie. Pricepi ce vreau să-ţi zic? Uneori, nu vreau să ţi-o ascund, simţi remuşcări faţă de ei, dar nu e indicat, şi am să-ţi explic de ce. Să luăm operaţiunea *Murmel...*

Brusc, vocea lui Samson deveni mai precisă, consoanele plesneau şi şuierau mai bine.

– Va reuşi sau va da chix. Dacă reuşeşte, atunci să vezi ce cascadă de recompense, fără să se pună nicio problemă legată de notele de plată. N-a fost întotdeauna aşa: noi eram cei mai puţin promovaţi, cei mai puţin decoraţi, cei mai puţin răsplătiţi din întreaga armată franceză, numai cei puri făceau meseria asta, iar noi ne simţeam, în consecinţă, mândri. Lucrurile s-au schimbat, să presupunem că spre mai bine. Acum, îi şade bine unui carierist să treacă pe la noi, şi aşa ajungem la alţii, la cei pe care eu îi numesc „funcţionari". Mă urmăreşti? Am să-ţi spun una bună. Te-am lăsat mască, este?

Cei doi bărbaţi mergeau cu un pas vioi şi nu băgau de seamă cât de frig se făcuse. Înconjuraseră de cel puţin zece ori hotelul. Gurile lor vărsau acum torente de aburi.

– Reiau. Dacă *Murmel* reuşeşte, tu, care ai montat totul, vei obţine în cel mai bun caz o mică decoraţie inavuabilă şi te vei sufoca în colţul tău (cel puţin dacă respecţi regulile jocului, aşa cum le vei respecta, nu mă îndoiesc nicio clipă). Eu la fel. Voi primi probabil un bacşiş superior bacşişului tău, deşi tu ai făcut toată treaba, dar e normal, este ceea ce se numeşte ordinea lucrurilor, ordinea ierarhică a lucrurilor, poate chiar ordinea supranaturală a lucrurilor: eu nu făceam nazuri când eram sublocotenent, şi nu fac nici acum când sunt colonel. Când e vorba însă de funcţionari, imaginează-ţi ce foc de artificii, invitaţii la palat şi la Casa-Albă, băutură şi haleală, bal la Sardanapal[96], ce mai caleavalea! Şi în acest timp, noi, ăştia mici, obscurii, cei fără grade, noi vom rămâne în umbră, şi, tocmai asta voiam să-ţi spun, aşa e bine, aşa trebuie să fie, e în spiritul SA. Pentru că... închipuie-ţi că tu şi eu o dăm în bară, cine va plăti oalele sparte? Ei! Lumina reflectoarelor, da, însă ce lumini! Noi reintrăm în

[95] Noi nu trebuie să ne întrebăm de ce (lb. engl.). *(n.tr.)*

[96] Rege legendar asirian, identificat uneori cu Assurbanipal, simbol al conducătorului lacom şi trândav. *(n.tr.)*

rânduri şi aşteptăm să treacă furtuna. Dar ei, dovedind o îndrăzneală sublimă, ei, care s-au expus jucând ultima carte pentru o operaţiune, pe care noi singurii suntem capabili s-o executăm... În ce mă priveşte, îmi scot pălăria în faţa lor! Nici urmă de invidie, nici urmă de ranchiună, dimpotrivă. Bun, toate astea ca să-ţi spun...

Din nou glasul i se aspreşte în inspiraţia lirică, şi din nou revine la preocupările vieţii curente.

– Toate astea ca să-ţi spun că e urgent să te întorci, bine şi onorabil, uzând de viza pe care o ai. Te evapori de mâine. Dacă întâmpini greutăţi să găseşti un loc la avion, chiţăi, şi îţi facem noi rost imediat. la Opel-ul. Obţinem noi altă maşină pentru Gisèle. Te întorci la Fort şi faci nani, aşteptând urmarea operaţiunii.

Deci, vor trece la acţiune fără el! 2K se simte uşurat şi, în acelaşi timp, ar plânge ca un copil: Gisèle, Médard, Colas, binomul Séverin-Saturnin rămân pe loc, dar el, care a pregătit totul! „Aşa-mi trebuie: n-ar fi trebuit să mă las răpit."

– Şi pe urmă?

– Pe urmă? Ei bine, darea de seamă, un weekend cu Bérengère, şi la muncă. Se anunţă sosirea unor recruţi. Am să-i cer lui Ernest să vă numească instructorul lor.

Din nou, pluralul maiestăţii.

– S-o interpretez ca pe o pedeapsă? Nu mai sunt operaţional? Mă scoateţi pe tuşă?

Samson oftă şi reveni la „tu".

– Încă n-ai înţeles spiritul Serviciului, băiete. Secretul nostru constă, într-un anume domeniu, bineînţeles, să fim buni la de toate. Operaţiuni, instrucţie, e acelaşi lucru. La de toate, asta-i noblеţea noastră, dragul meu. *A gentleman can do anything*[97]. Ar trebui să pricepi aşa ceva. Ai trecut prin toate încercările, acum îi vei educa pe alţii, le vei trasmite din exprienţa ta, fii convins, a venit timpul să-i formezi pe alţii... şi vei digera ce ţi s-a întâmplat şi ce ai ajuns. Adevăratul sens al vieţii constă în a te digera pe tine însuţi. Asta înseamnă o moarte fericită: să mori digerat de propria ta persoană. Poate că e mai simplu când comanzi un escadron sau când vinzi maşini...

Ajunseseră din nou pe terasa din faţa hotelului. 2K simţea că trebuia să pună punct. I-ar fi plăcut să facă drepţi. Dar nefiind în spiritul SA, se lipsi. I se comandase destul „să se debaraseze de aerul cazon". Se limită în a-şi corecta simblic ţinuta:

– Bine.

Lui Samson i se făcu milă de el.

---

[97] Un gentleman poate face orice (lb. engl.) *(n.r.)*.

– Viitoarea operațiune, pentru care vei fi apt, îți aparține. Îți promit eu, Samson. Ernest va fi de acord.

Și, cum simțea tristețea căreia îi cădea pradă tânărul său camarad, îi întinse mâna și îi spuse pe un alt ton:

– Ăsta-i SA, bătrâne, Serviciul reprezintă totul. Și e un serviciu umil. Nu ai vrut tu așa ceva?

2K avea gâtlejul încleștat. Nu știa că dacă va mai reuși să articuleze două, trei cuvinte fără a izbucni în plâns.

– În caz de reușită, mi-ați pomenit de o decorație, Samson... V-aș ruga să mă scutiți.

Urcă în pas alergător peronul hotelului.

La intrarea în cameră, Gisèle se foi greoi în fundul patului, ca o nevastă adormită, dar care nu se revoltă când e trezită din somn. 2K se întinse alături de ea, chiar la margine, ca să n-o deranjeze.

5. Saşa îi dă raportul lui Samson şi Samson îi dă raportul lui Saşa

A doua zi dimineață, colonelul Sangdeboeuf se trezi mai puțin dispus ca în ajun. Discuția cu Martin îl secătuise. Și, pe deasupra, era duminică, iar în țara asta satanică, cu siguranță că nu exista nicio biserică catolică. Deci, colonelul Sangdeboeuf era nevoit să renunțe la mesă. De unde nu-i nici Dumnezeu nu cere, asta-i clar, și nu era pentru prima oară când se lipsa de obligația lui duminicală, deși îndeplinirea ei o interpreta ca pe o datorie. El, a cărui meserie – nu-și făcea iluzii în această privință – se întemeia pe violență și pe minciună puse în slujba binelui comun, care altminteri putea fi înșelător, găsea o alinare consacrându-și câteva momente pe săptămână cultului milei și adevărului. Se împărtășea de fiecare dată când putea, iar ideea că-l mânca pe Dumnezeul său îi conferea o pace, o justificare. Îi garanta că, deși ucigaș, nu era asasin; că deși viclean, nu era perfid. Era momentul în care deschidea gura pentru a-l lăsa pe Dumnezeu să pătrundă în el când era el însuși, și nu când urzea și își executa capcanele. S-a terminat cu mesa? Cu atât mai rău. S-a terminat cu mesa.

Samson urcă în Toyota. N-o luă pe Gisèle cu el, dar luă bastonul-seringă.

Locul de întâlnire era pe un drum desfundat, situat cam la un kilometru de capelă. Samson sosi mai înainte, dar, bineînțeles, Saşa era de pe acum acolo, și se ridică cu grația languroasă, pe care o punea în mișcările sale, pentru a-și disimula pasiunea clocotitoare din el. Umerii săi largi, șoldurile înguste,

coapsele lungi se articulau suplu, ca la acele manechine care serveau desenatorilor să realizeze pozele personajelor lor. Capul prelung se termina acum cu o bărbuță ce atârna ca un spălător peste sutana neagră, petecită cu mâinile lui.

– *Long time no see*[98], spuse Samson, coborând din mașină. Ce se mai aude pe la voi: binecuvântează-mă, părinte, că prea mult am păcătuit?

Își strânseră mâna.

– Nu pe dumneavoastră vă așteptam, Samson. Ce onoare! Acum vă deplasați și pe teren? Trebuie cumva să înțeleg că se apropie termenul? Am început să mă cam satur de fasole și de mâzgâlit imagini sfinte de prost gust. Cum mai e vremea pe la Paris? Moda de toamnă e scurtă sau lungă? Până spre regiunea inghinală, sper. Am impresia că mi-am uitat franceza. Nu fac decât să bălmăjesc într-o limbă sârbo-croată care-i impresionează pe țopârlanii de pe aici. Mă pun să mă rog pentru bolnavii lor. Am impresia că am făcut ceva minuni cu unii. Ce caraghioslâc! Și începu să fredoneze pe o arie din *Malbrough* –, ce nou-tăți îmi a-du-ceți? ce nou-tăți îmi a-du-ceți?

Samson îl măsura pe Saşa cu un amestec de admirație și de repulsie. Nu putea pricepe cum de putea fi cineva ateu. I se părea remarcabil că acest epicurian înverșunat putuse trăi așa de multă vreme ca un ascet.

– Dă-mi raportul, spuse el.

Saşa îi prezentă toate informațiile.

– Pe scurt, capcana este amorsată și inițiativa e în mâinile lui Murmel?

– Exact. Cred că ar fi venit până acum după rebutul lui ca să se simtă recompensat de performanța sa, dacă imbecilii din forțele ONU n-ar fi închis frontierele.

„A ajuns la capătul răbdării, gândi Samson, uitându-se la orbitele lui adâncite, la ochii arzători, la obrajii palizi, gălbejiți, la tendoanele evidente ale gâtului murdar al celui mai parizian dintre colaboratorii săi. L-am lăsat prea mult timp singur. O notă proastă pentru mine. Din fericire, n-au mai rămas decât o zi, două. Altminteri, aș fi fost obligat să-l înlocuiesc, și, cu toată povestea asta cu relicva schismatică, n-ar fi fost deloc o treabă simplă."

Se uită la ceas cu un gest demonstrativ:

– Ce-ai zice să luăm masa la *Rasputin* miercuri seară? Deși ai să fii cam mototolit.

Știa că *Rasputin* era localul preferat al lui Saşa.

Îl văzu albindu-se sub paloare și murdărie și lăsă impresia că-i ia tăcerea drept un asentiment:

---

[98] Nu te-am mai văzut de multă vreme. (lb. engl.)

– Reține că, dacă preferi în altă parte? Bun, bun, de acord. Am să fac rezervările. Pentru joi dar și pentru vineri, fiindcă... inițiativa nu este în mâinile noastre.

Dăinuia în spusele lui umbra unei umbre de reproș. Lui Samson îi plăcea ca subalternii săi să lucreze sub umbra unui reproș, în special colaboratorii care aveau nevoie să fie ținuți mai din scurt.

Sașa se miră:

– Dar... ce facem cu barierele ridicate de forțele ONU de ocupație?

– Ei, bătrâne, asta mă privește pe mine! Bun. Acum, iată care sunt ordinele tale. Vom face câteva exerciții.

Samson se duse după bastonul-seringă și seringile de exercițiu aflate în mașină.

Lui Sașa îi trebuiră câteva minute ca să înțeleagă ce rol îi era rezervat în cadrul operațiunii. După care, palid și chiar ușor bâlbâit, sfârși prin a reacționa:

– De acord cu *Rasputin.* Dispuneți să se facă rezervările. Dar eu sunt cel care vă invită, de acord?

6. Barajul ridicat

Întors la *Vrhnaț,* Samson îi transmise lui Ernest un mesaj: operațiunea ar putea să aibă loc normal, cu condiția ridicării barajelor.

Ernest se prezentă la DG.

DG, neliniștit pentru oamenii lui mai mult decât pentru soarta unei operațiuni menținute contrar avizului specialiștilor, totuși lăsându-se antrenat, ceru să fie primit de președintele Republicii.

Președintele Republicii îi telefonă președintelui Statelor Unite.

– Salut, Bob. Totul pare să se aranjeze. Trebuie doar ca ONUFR să ridice barajele.

– Să ridice barajele? Și încă mai ce? Și dacă monterossienii o iau de la capăt cu crimele lor de război?

– Nu mai îndrăznesc ei. De altfel, au obținut ceea ce voiau: eliberarea prizonierilor lor.

– Și dacă musulmanii rispostează?

– Musulmanii par să stea liniștiți. Tot ce au găsit de făcut a fost să acuze forțele ONU de ocupație că nu i-au apărat cum ar fi trebuit.

– Da fapt, n-ar fi prea rău dacă ar lichida câțiva monterossieni. Li s-ar mai da mâna bastarzilor ălora. Bine, de acord, am să dau ordinele de rigoare. Dar dumneata ai grijă să nu mă decepționezi.

Duminică seară, în camera sa de hotel, Samson dădu drumul la televizor şi căută CNN. O blondă platinată tocmai explica faptul că, dat fiind calmul şi demnitatea păstrate de populaţiile musulmane, în pofida grosolanelor provocări al căror obiect fuseseră, barajele ce încercuiau Monterosso aveau să fie ridicate.

Samson se amuză la gândul că atâtea tancuri, atâtea camioane, atâtea piese de artilerie, atâţia bărbaţi şi femei din atâtea naţiuni se vor pune în mişcare curând, nu la ordinul său, fără îndoială, ci la propunera sa. „Iată-mă înaintat în grad!" Se vedeau mişcându-se pe ecran, răcanii, cu căştile lor grele, în ţinuta de camfulaj şi o mină mai curând de nătăfleţi. Nişte războinici care primiseră ciudata misiune de a-i împiedica pe alţii să se războiască! Samson nu pricepea mare lucru din lumea asta unde fiecare făcea caz de umanism, de toleranţă, de respect faţă de drepturile omului, pe scurt de virtute, deşi cinismul celor puternici nu fusese niciodată mai neruşinat. Doar în eventualitatea în care se considera umanismul, toleranţa şi respectarea drepturilor omului un şiretlic de război... În acest caz, de ce nu?

7. Miliţa stabileşte întâlnirea pentru tatăl său

Vineri, a doua zi după slava, Vladimir Knezevici încercă să-şi părăsească clandestin capitala ca să se ducă după relicvă, dar se izbi de barajele forţelor ONU şi se văzu nevoit să se întoarcă precipitat. Pe punctul de a fi capturat, înţelese că trebuia să-şi ia nişte măsuri de precauţie. Sâmbătă, nu se mişcă din casă. Duminică, spre seară, barajele fuseseră ridicate şi, a doua zi, luni, o maşină plecă din Val. După controalele monterossiene, onu-friene şi iugoslave – măcar o dată şi le postase şi Iugoslavia pe ale ei –, ajunse la capela sfântului Inochentie.

Cocoţat pe un taburet, Saşa tocmai picta Judecata de Apoi pe timpanul de la intrare. Îi cam rasolise pe îngeri şi pe aleşii Domnului şi încă nu ajunsese la figura centrală. Damnaţii erau cei care-l interesau. Se distra reprezentând cu complezenţă buze disprefuitoare, degete îmbârligate, coapse desfăcute, canini ameninţători, crupe dolofane, limbi răsucite, burţi monumentale, guri-abisuri deschise în căscări gigantice: toate alcătuiau un nod de vipere într-un stil care ţinea de baletul rus, de Arcimboldo[99] şi de benzi desenate.

Miliţa coborî din maşină şi se opri în preajma taburetului. Călugărul rus era atât absorbit, încât părea că nu o auzise venind.

– Binecuvântează, părinte.

De parcă ar fi fost preot!

Coborî fără grabă, cu pensula în dinţi şi degetul multicolor trecut prin paleta pe care şi-o meşterise dintr-o scândură.

---

[99] Giuseppe Arcimboldo (1527-1593), pictor italian, autor al unor tablouri fanteziste, populate de figuri manieriste. *(n.tr.)*

Cu smerenie, în numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh, o binecuvântă pe tânăra fecioară în blugi, arogându-şi această funcţie sacerdotală la care nu avea dreptul. Fata era frumoasă, drăcoaica, şi apetisantă, iar timpul începea să i se pară lung ascetului. Văzu că ea atribuia credinţei focul care strălucea în ochii lui şi care nu era altceva decât concupiscenţă: faptul îi făcu plăcere.

– Eu sunt Milița Knezevici. Tatăl meu este numit regele acestor munți. Ar vrea să vină mâine după-amiază. Ar fi posibil?

Călugărul păru să caute o inspiraţie sacră.

– La ceasurile patru ale după-amiezii, marele sfânt Vladimir cel deopotrivă Apostolilor o va primi pe sluga Domnului Vladimir. Vii şi tu cu el?

Ar fi fost un caz neconform, de prevăzut.

Ea negă printr-o mişcare a capului:

– Vrea să fie singur doar cu tine.

Călugărul se înclină:

– E bine. Mâine îmi voi fi îndeplinit misiunea şi aş putea zice cu inima împăcată: *„Acum, Doamne, las-o pe sluga ta să plece în pace, potrivit cuvântului tău, fiindcă ochii au văzut Mântuirea ta, pe care ai pus-o dinaintea tuturor popoarelor, lumină pentru a lumina naţiile şi întru gloria poporului tău Israel."*

Ca să citeze din Evanghelie, călugărul îşi ridicase ochii spre cer. Ţăcălia roşcovană îi atârna de bărbie, de parcă ar fi fost artificială.

După ce Milița urcă în maşină şi şoferul demară, călugărul notă o dată şi o oră pe un capăt de hârtie pe care se duse să-l introducă în cutia de Coca-Cola. Apoi, trecu pe la capelă, sprijini scândura în colţul drept al uşii şi se apucă iar de pictarea Judecăţii celei de pe urmă, fluierând în octave liturgice. Dar cine nu ştie că fluieratul se trage de la diavol.

Sus, în munţi, Colas îşi ridică binoculul la ochi, văzu semnalul de înştiinţare şi-i făcu semn lui Médard, care coborî liniştit să ridice mesajul.

8. Plecarea lui Knezevici

Marţi – toată lumea ştie că marţea, ca şi vinerea, poartă ghinion –, Vlado se trezi cu inima grea, fără să ştie de ce. Nu-i asta starea de spirit care şade bine când eşti desemnat prin îndurarea Domnului să ridici o relicvă a sfântului tău patron.

Şi nu fiindcă Vlado s-ar fi considerat un ales al lui Dumnezeu. Poporul său fusese cel ales de Dumnezeu pentru a înfrunta puterile materialiste contemporane, de unde ar veni ele, comuniste sau mercantile; el nu era decât Moise al poporului său, dar accepta ca Domnul să se servească de el ca de un intermediar pentru a dovedi că marea vocaţie creştină a sfântului Vladimir din

Kiev nu secase, că ea încă-i mai putea hrăni pe cei care credeau în el. Prin urmare, Vlado ar fi trebuit să meargă la întâlnirea cu sfântul plin de bucurie şi reculegere, dar ceva îl apăsa şi nu ştia ce. Puţin ar fi lipsit să renunţe la expediţia din acea zi, fiindcă miercurea era pentru el o zi fastă, dar creştinul din el nu-i putea permite să cedeze în mod laş superstiţiilor.

Dimineaţa, preşedintele rezolvă afacerile curente, reglă punctele litigioase cu miniştrii săi, aproape cum şi-ar fi redactat testamentul, detestându-şi slăbiciunea. Luă masa în familie. Milița, singura care ştia unde avea de gând să meargă, nu scotea o vorbă. Antonia, cu care Vlado încercase să discute despre relicvă, dar care, ca om de ştiinţă, se scandaliza de tot ce ţinea de o credinţă religioasă naivă şi simplă, bănuia proiectele soţului şi, paradoxal, era invidioasă pe fiica ei, confidenta. Milan, nervos fără motiv, trăncănea mai să-ţi umfle capul. Dmitri, care lua masa împreună cu gazdele sale, simţi tensiunea generală şi încercă s-o destindă. Imediat după cafea, îl luă de-o parte pe pobratim-ul său şi îi zise:

– Secretele tale sunt secretele tale, dar eu sunt fratele tău fără de păcat şi te rog să mă lămureşti ce pui la cale.

Preşedintele îi aruncă o privire piezişă. Apoi, luă foile imprimate de Milița de pe site-ul Internet *„Marele Prinţ Vladimir cel deopotrivă Apostolilor"* şi le lăsă pe masă.

Golubinski le citi de două ori.

– Vlado, aş vrea să-ţi spun la fel ca în basmele ruseşti: „Nu porunci să-mi fie tăiat capul, porunceşte-mi să-ţi vorbesc."

– Dă-i drumul.

– Totul îmi pare corect şi adevărat în aceste hârtii, vreau să spun pentru cineva care crede în Dumnezeu, în sfinţi şi în relicve, cu excepţia unui singur lucru. Călugărul a ilustrat anumite comunicări ale sale cu motive simbolice, printre altele cu o cruce din opt braţe – strâmbă, aşa cum o desenăm noi ruşii, nu ştiu de ce. Dar a desenat-o invers!

– Vădica a făcut aceeaşi remarcă . Inochentie pretinde că nu ştie să deseneze pe calculator.

– Şi pe unde îşi duce veacul călugăraşul ăsta?

– În capela sfântului Inochentie. La trei kilometri de frontieră

– De ce parte?

– Iugoslavă.

– Şi presupun că te duci acolo azi?

Vlado nu-l putea minţi pe fratele său.

– Da.

– Iei cu tine o escortă serioasă?

– Doi oameni, ca de obicei.

– Două camioane cu patruzeci de oameni şi mitraliere. Cel puţin.

Vlado scutură din cap.

– Întotdeauna mi-am făcut deplasările secrete cu un şofer şi doi oameni. Altminteri, se duce vestea. Imaginează-ţi... nu ştiu ce... că nu mă întorc cu relicva pentru că tânărul călugăr a fost ridicat, sau că în ultimul moment refuză să mi-o înmâneze, sau că se dovedeşte, de netăgăduit, că e falsă... Va fi interpretat ca un blestem. Nu pot să risc una ca asta. De altfel, nu văd de ce mi-aş schimba obişnuinţa.

– Ca s-o schimbi: e un motiv suficient.

Din nou, Vlado scutură din cap, iar Dmitri, ştiind că nu l-ar putea convinge, oftă:

– Ascultă-mă, trebuie să-ţi spun trei lucruri. În primul rând, călugărul tău care desenează crucea pe dos nu-mi inspiră încredere. În al doilea rând, dacă nu iei cu tine o escortă, ordonă cel puţin să ţi se deschidă drumul până la frontieră ca să nu nimereşti într-o ambuscadă a ONUFR. Dragonul va îndeplini treaba asta cu toată discreţia. În al treilea rând, să rămânem în legătură radio. Sună-mă din jumătate în jumătate de oră. Ah! şi în al patrulea, pune o companie motorizată în stare de alertă.

– S-a făcut.

Înainte de a pleca, cicea se duse să-şi vadă vitele: vacile care rumegau în staule, porcii care grohăiau în ţarcul lor, caii care-şi mişcau urechile în grajd, oile care păşteau în poiană, aşteptând din zi în zi, fără să ştie, maşina de tuns sau cuţitul. Atent, cu urechea ciulită, Vlado asculta rumegatul, respiraţiile, pufăielile, scărpinăturile; cu nările larg deschise, respira mirosurile sigure, sălbatice, acrişoare, umede, cu iz de lapte, de lână, bălegarul şi îngrăşămintele naturale. Vlado veterinarul nutrea o puternică dragoste faţă de lumea animală, faţă de inocenţa ei, de funcţia ei în cosmos în general şi în Monterosso în particular. Bineînţeles, el îndrăgea tot ce aparţinea ţării sale, Monterosso: argila şi tuful, spinii şi brebenocii, zadele şi stejarii, bărbaţii şi femeile, dar animalele, cele sălbatice ca şi cele domestice, îi inspirau o dragoste deosebită, fiindcă erau acolo, fără nicio pretenţie, fără proteste de niciun fel, hrănindu-se din Providenţa divină, gata să ne îmbrace cu lâna şi pieile lor, să ne hrănească din laptele şi carnea lor, într-un soi de euharistie a celor umili, de pe ultima treaptă a umilinţei. De altfel, pentru a simţi umanitatea profetizată de ele însele, era destul doar să le priveşti boturile, râturile, mai spirituale decât atâtea şi atâtea mutre congestionate sau feţişoare delicate. Cicea nu trecea drept un tandru, dar la gândul infinitei complezenţe a acestor dobitoace, ochii i se umezeau adesea. Nemurirea lor îl preocupa: dacă animalele sunt nemuritoare ca şi noi, atunci cu adevărat sunt surorile noastre; dacă ele nu sunt, ce milă, ce respect le datorăm pentru singura lor viaţă ce le-a fost dată! Nu neapărat să le cruţăm, dar să le tratăm cu mai multă consideraţie!...

Azi, Vlado își spune că, dintre bărbați și femei, el preferase dintotdeauna femeile, și nu din pură senzualitate, ci fiindcă ele participă la lumea animală mai îndeaproape ca bărbații, pentru că ele poartă mai bine amprenta matricei universale, pentru că, în suplicul dragostei divine, nașterea le sevește de cruce și picioarele de brațe. Penetrăm animalele când le ucidem, ele pătrund în noi când le mâncăm, și tot așa noi penetrăm femeile și ieșim din ele după ce am lăsat o urmă, și le penetrăm din nou pentru a ne regăsi natura, așa cum ele se lasă fecundate de noi pentru a-și asuma destinul. Ceva mă asigură că am ieșit din mama mea, deși trebuie să vă cred pe cuvânt când îmi spuneți: „Din tatăl tău mai întâi." Și tot astfel, simt că sunt un animal, dar trebuie să mi se spună că sunt și un zeu. Vladimir intuia confuz că nu exista o animalitate a femeii, ci o feminitate a lumii animale, fără deosebire de sexe.

Urcă să se spele și să se primenească. Voia să fie curat pentru a se prezenta dinaintea sfântului Vladimir.

Tocmai își trăsese pe el *duşanka* albă, brodată la gât în punct de cruciulițe roșii, când Antonia intră, întunecată.

– Îți lipsește un nasture. Ți-l cos imediat.

Dădu să-și scoată cămașa dar, sub privirea reprobatoare a soției, se opri. La Monterosso, cadavrele se cos în lințoliul lor și, în consecință, nu se repară o haină aflată pe un om viu, dar Antonia, deși creștină, dar medic și om de știință, nu suporta superstițiile. Rămaseră câteva clipe nehotărâți. Dacă Vlado și-ar fi scos cămașa, Antonia ar fi oftat și ar fi cusut nasturele, dar Vlado nu voia s-o audă oftând. Nu-și mai scoase cămașa. Antonia se duse după ac, ață, degetar și ochelari. Lucră în tăcere, lovind cu degetele pieptul soțului ei, încercând să nu-l înțepe.

– Gata.

Rupse firul cu dinții.

Îi mulțumi printr-un semn al capului. Nu se simțea bine deloc. Se întreba dacă nu era cumva bolnav, dacă n-ar fi trebuit să bea ceva, să ia o aspirină, sau foarte simplu să amâne plecarea. Nu. Nici nu se punea problema. Nu se face să-i lași pe sfinți să te aștepte. Mașina era pregătită. Dragonul raportase că nu exista nicio ambuscadă pe drum.

– Pe curând, spuse Vlado cu toată dezinvoltura de care era în stare.

– Pe curând.

Nu se sărutară.

El coborî scara în fugă și ieși din casă cu un pas grăbit, uitând să mai atingă tocul ușii, deși știa bine că întotdeauna trebuie atins pentru a fi sigur că te mai întorci! Sus, se deschise o fereastră la care se ivi frumosul chip creol al Miliției, care își urmări tatăl cu o privire de o mare devoțiune. Își ridică agale mâna prelungă, mâna ei, un alt chip. Vlado se uită spre ea fără să zâmbească, dar, după ce se instală pe bancheta din spate alături de Srdjian Kravar, scoase

capul prin portieră ca să vadă dacă Miliția mai era la fereastră. Plecase; dar, pe acoperișul casei, ceva se foi, fără ca Vlado să deslușească bine ce era. Ai fi zis un șarpe ridicându-și capul triunghiular și săgetând cu limba. Un frig tetanic se prelinse prin membrele regelui munților, zdrobindu-i pieptul, încovoindu-i spatele, rărindu-i bătăile inimii, amorțindu-i mâinile, turnându-i plumb în glezne. Era palid, cenușiu, livid. Redevenise unul dintre strămoșii lui medievali, redevenise un țăran de la munte, redevenise băiețelul căruia îi era frică de întuneric:

„Să nu fi văzut eu bine? Dacă vietatea scârnavă a trecut din pragul casei mele pe acoperiș înseamnă că sunt un om mort."

Din fericire, cei trei frați Kravar păreau să nu fi zărit nimic.

9. Ambuscadă la fața locului

Samson nu schimbase mare lucru din planul stabilit de 2K, atât doar că atribuia un rol cu mult mai important lui Sașa, iar prezența lui Denis îi permitea să adauge dispozitivului său un clopoțel în plus.

Repetițiile efectuate în ajun pe teren păreau să fi acoperit toate variantele posibile. Rămâneau trei incertitudini.

Contrar oricăror așteptări, Murmel putea fi însoțit de o escortă numeroasă care ar fi făcut acțiunea imposibilă.

Contrar celor anunțate, putea fi însoțit de familie, de exemplu de Milița.

În amblele cazuri, zise „neconforme", Sașa îi înmâna „relicva" lui Murmel, ca să-și dovedească buna credință, și operațiunea ar fi fost suspendată.

De asemenea, nu se știa care avea să fie atitudinea șoferului. Se luaseră în calcul șapte posibilități. 1) Șoferul coboară din vehicul împreună cu celelalte gărzi de corp; 2) rămânea în mașină cuprins de panică și nu făcea nimic; 3) rămânea la început în mașină, dar la primele împușcături, alerga să dea ajutor; 4) rămânea la început în mașină, dar la primele focuri de armă, fugea în decor; 5) rămânea în vehicul de unde deschidea și el focul; 6) demara în trombă și gonea spre Suk; 7) demara în trombă și se întorcea pe drumul spre Monterosso. În primele cinci variante, îi aparținea lui Colas, înarmat cu un pistol mitralieră HK Mp5 SD prevăzut cu lunetă și amortizor. În al șaselea, era nevoit să încetinească o sută de metri mai departe ca să ocolească un copac dărâmat, aflându-se în bătaia puștilor lui Saturnin și Séverin. În al șaptelea, ar fi trecut pe dinaintea lui Denis care, luând poziție la un kilometru mai departe de locul cu pricina, pe o linie dreaptă între două viraje, nu l-ar fi putut scăpa. Oricum, se hotărâse de multă vreme ca viața celor trei frați Kravar, toți considerați culpabili de crime împotriva populației civile, să fie sacrificată.

Saşa se instalase în uşa capelei, sub fresca Judecăţii de Apoi, care părea cu atât mai înfricoşătoare cu cât era neterminată: nu avea să se ştie niciodată cine urma să fie mântuit şi cine damnat fiindcă, pe locul Judecătorului, o spoială de suport alcătuia doar o pată alburie în formă de migdală.

Colas stătea turceşte la jumătatea pantei, ascuns într-un hăţiş, din care tăiase câteva rămurele pentru a-şi degaja câmpul de tir. În buzunarul interior al hainei avea un aparat radio. Un fir pleca spre casca de la ureche, un altul către microfonul prins în apropierea gâtului, un al treilea către întrerupătorul lipit de crosa HK, sub degetul mare al mâinii drepte. De unde se afla, Colas domina locul în care s-ar fi oprit maşina în faţa capelei.

La cincizeci de metri spre stânga lui, se ascundea Médard, similar echipat. Pentru moment, nu i se desemnase un obiectiv, decât să-l secondeze pe Colas în caz de eşec: rândul lui avea să vină mai târziu.

Binomul Saturnin-Séverin luase poziţie mai sus, pe o esplanadă bine degajată. Trăgătorii de elită râcâiseră şi nivelaseră meticulos amplasamentul lor ca să îndepărteze rămurele şi pietriş, iar acum stăteau înfăşuraţi în plasele de camuflaj. Cu faţa vopsită în umbre pe părţile proeminente, frunte, nas, pometi, şi cu lumini pe cele retrase, gât, adânciturile din obraji, pentru a se confunda cu peisajul, erau de parcă nu erau. Ar fi putut ploua, sau ar fi putut da peste ei o căldură toridă, n-ar fi băgat de seamă decât în măsura în care le-ar fi putut influenţa tirul. Nu mai aveau nevoi naturale. Erau izolaţi de lume, având doar o singură modalitate de a comunica: arma lor.

Bineînţeles, verificaseră cu precizie distanţa de la ochi la sticla lunetei şi se asiguraseră că nu exista nici cea mai mică umbră în jurul lentilei, ceea ce le-ar fi putut devia proiectilul. Respirau cu o regularitate deliberată. În orice secundă ar fi venit ordinul, nu ar fi tras decât la jumătatea expiraţiei următoare, când pieptul nu s-ar mai fi mişcat deloc. Cei drept, ţinta lor era doar la o sută de metri, fapt ce făcea inutile unele dintre aceste precauţiuni, dar ei ar fi fost la fel de minuţioşi şi dacă ea s-ar fi găsit la opt sute de metri depărtare.

Pe creastă, Samson şi Gisèle erau lungiţi unul lângă celălalt. Zăreau cupola albastră, vedeau clar capătul drumului unde vehiculul lui Murmel urma să se oprească, şi puteau urmări cu binoclul serpentinele cărării care urca de la capelă la grotă, dar niciunul dintre camarazii lor nu se putea distinge, toţi perfect disimulaţi, mai puţin Saşa, expus la vedere. Samson îşi plasase carabina lansatoare de seringă în apropierea mâinii drepte, pentru cazul în care Saşa şi-ar greşi lovitura. Gisèle pusese în funcţiune postul de radio, echipat cu un modul de cifrare automată, cu căşti la urechi, un microfon de gulerul hainei şi întrerupătorul lipit la încheietura mâinii stângi.

La 15.30, Samson:

– Verificaţi dacă totul este conform.

Ea:

– Gisèle către toți. Raportați conformitatea.

Cele cinci glasuri cunoscute, diferite, calme, tensionate, se făcură auzite în ordinea stabilită.

– Aici Denis. Împrejurimile clare. Sunt pregătit.

– Saturnin pe poziție. Totul e clar.

– Séverin pe poziție. Totul e clar.

– Colas pe poziție. Totul e clar.

– Médard pe poziția. Totul e clar.

– Bine recepționat, constată Gisèle.

Samson făcu o mutră aprobativă, dând din cap.

La 15.45, Denis:

– Un Mercedes gri-metalizat. Șoferul, șeful mașinii, doi ocupanți. Nici un vehicul însoțitor.

Mathilde îi prevenise că, spre deosebire de toți compatrioții săi, Knezevici sosea întotdeauna ceva mai devreme. „Ce fată extraordinară", gândi Samson. Făcu un semn afirmativ din cap către Gisèle. El nu va acționa, nu va da odine, nu va interveni decât în caz de necesitate: așa concepea el rolul de șef.

Gisèle pronunță cu o voce joasă dar fermă, cu buzele rotunjite apropiate de microfon:

– Conform. Fiți gata.

O dâră strălucitoare printre copacii negri și frunzișul ruginiu: Mercedesul sosea, gonind nebunește, balansându-se și hurducăindu-se pe drumul înclinat în ambele părți, plin de denivelări, bruscat de un șofer expert care știa că viteza reprezintă un factor de securitate și care, în plus, nu-și încăpea în piele de plăcere, scoțând tot ce se putea din suplețea și puterea mașinii sale.

10. Acțiune

Mercedesul stopează dinaintea capelei într-un urlet liric de frâne.

Cele patru portiere se deschid dintr-o dată ca aripile unei păsări care ar avea patru.

Srdjian Kravar, fratele cel mai mare după dispariția lui Zdravko, urcase în față. El sare primul. Traversează drumul. Se lipește în spatele unui trunchi de stejar, cu Kalașnikovul în mâini și cu fața spre sud. Vecinul din stânga președintelui, Kosta Kravar, mezinul, țâșnește aproape la fel de repede și, gata să tragă, se aliniază cu capela, îndreptat spre nord. Șoferul – cel mai mic dintre frați – Svetozar Kravar, un poznaș fără pereche cu un moț de păr blond ieșid de sub *șaikașa* de cetnic, coboară liniștit, părând să ia totul în glumă, și se postează

de cealaltă parte a capelei, îndreptat spre est. Samson îi recunoaşte pe toţi trei după fotografiile făcute de Mathilde.

Călugărul s-a ridicat în picioare. Se apropie de Mercedes. Ţine un baston noduros în mână.

La frontiera conştiinţei sale, Knezevici se miră: călugăraşul n-are nici vârsta să se sprijine într-un baston, nici rangul ca să poarte o crosă. Mă rog, poate că la ruşi... Are loc o clipă de jenă când cei doi dau să deschidă portiera, cea din dreapta, el dinăuntru, şi călugărul din afară. În fine, preşedintele pune piciorul pe pământ. E cu aproape o jumătate de metru mai înalt decât călugărul. Vede că nu este vorba de un preot – îi lipseşte crucea pectorală – şi, în consecinţă, nu-i cere binecuvântarea. Ochii negri ai lui Vlado şi ochii aproape transparenţi, ca ameţiţi de băutură, ai lui Saşa, se întâlnesc. Vlado gândeşte: „Trebuie că e un om sfânt, dacă a fost investit cu o asemenea misiune." Saşa gândeşte: „Tu eşti tot ce urăsc eu mai mult. În cinci minute, ai să ne cazi în labe."

Se salută cu circumspecţie.

Între ei e o mare diferenţă de vârstă. Unul e preşedintele Republicii. Celălalt un membru al clerului. Unul deţine o mare autoritate naturală. Celălalt e un trimis al cerului. Tăcere.

În cele din urmă, preşedintele rosteşte:

– Eu sunt servul lui Dumnezeu Vladimir... Vladimir Knezevici.

– Înţelegeţi limba rusă?

– Înţeleg şi vorbesc limba prietenului nostru, poporul rus.

Mereu acea grandilocvenţă balcanică.

– Lucrul Sfânt este într-un loc sigur. Nu pot supraveghea zi şi noapte această capelă unde intră cine vrea. Vreţi să vă osteniţi şi să urcaţi până la refugiul meu?

Îl arată cu un gest. Părea să-l fi îndreptat spre cer.

– Sau preferaţi să mă duc eu după comoară?

– Vă urmez.

Srdjian face un semn lui Kosta care o ia din loc în chip de cercetaş. Călugărul, după o mişcare de scuză, porneşte înaintea preşedintelui. Svetozar înconjoară capela şi bate tufişurile din dreapta. Srdjian se îndepărtează spre stânga. Niciodată n-a fost simplu să se asigure securitatea lui cicea: îşi asumă nişte riscuri de parcă n-ar şti cât e de preţios poporului său. Svetozar se întoarce la Mercedes, se sprijină de el, aprinde o ţigară.

Pentru un timp, grupul se deplasează prin pădure şi dispare din câmpul vizual al lui Samson şi al Gisèlei.

Apoi, cercetaşul apare din nou într-un loc unde cărarea atacă latura pleşuvă a stâncii. Omul sare din piatră în piatră. Ajunge la grotă. Se strecoară înăuntru în patru labe, cu arma înaintea lui. Nu i se văd decât tălpile şi posteriorul.

În acel moment, precedat de călugăraşul care merge cu paşi mărunţi şi repezi, îşi face apariţia silueta maiestuoasă a regelui munţilor care înaintează cu paşi mari, cu duşanka lui albă, brodată cu roşu, scânteind în soarele toamnei pe la răscroielile vestei lui din blană de oaie. Cele două gărzi de corp cercetează terenul, dar de fiecare dată când stânca e verticală, sunt nevoiţi să se întoarcă pe cărare. Dar se depărtează unul de altul din nou când e posibil. Îşi cunosc bine meseria de protecţie imediată, gândeşte Samson. Bineînţeles, dacă Knezevici a tot cutreierat munţii...

Cercetaşul se arată din nou şi ridică degetul mare în semn că totul e în ordine, cum a văzut că se face prin filmele americane.

Ceva mai în vale faţă de grotă, se întinde un loc plan unde-i nimerit să-ţi tragi sufletul.

Călugărul se opreşte acolo ca pentru a-i prezenta domeniul oaspetelui său. Îi arată înălţimile roşietice din Monterosso. Trebuie să-i mai vorbească şi de cerul boltit care se învârteşte deasupra capetelor lor. Îi arată, imagine a cerului, cupola mică, albastră care se profilează la picioarele lor, în verdeaţa pestriţă a toamnei. Gărzile de corp se ţin pe laturi, cu Kalaşnikovul pregătit.

Călugărul urcă singur până la grotă, dispare în interiorul ei şi revine purtând o cutie lunguiaţă, dintr-un lemn gălbui, ceva asemănăor unui penar. O prezintă preşedintelui.

Preşedintele se închină, îngenunchează, se posternează cu faţa la pământ. Se ridică, se închină, îngenunchează, se prosternează cu faţa la pământ. E ciudat să vezi carcasa asta gigantică îndoindu-se, frângându-se şi iar ridicându-se. Ai crede că se aude cum i se loveşte frunte de pământ.

Călugărul deschide cutia.

Vladimir strecoară o privire în interior.

Pe un strat dintr-o ţesătură albă odihneşte un arătător negru, uscat, chircit. Abia i se vede unghia, care pare înglobată în carne. Uşoara curbură spre stânga indică faptul că într-adevăr, este arătătorul drept.

Vladimir se apleacă şi îşi depune reverenţios buzele pe marginea cutii.

Se trage înapoi.

Îşi face cruce şi din nou bate mătănii.

Călugărul închide cutia cu un zgomot surd.

Vladimir se ridică. Scoate din buzunar un ştergar mare şi alb, brodat cu roşu ca şi duşanka. Îl întinde pe braţele întinse. Călugărul depune cutia pe ştergar. Vladimir aduce marginile ştergarului peste cutia pe care o înveleşte cu mişcările blânde, atente, ale mâinilor sale enorme: gesturi de veterinar. Călugărul îl observă.

– Sper, îi zice Vladimir, că aţi vrea să însoţiţi sfânta relicvă până la Val, unde va avea loc o slujbă celebrată de Vlădica Ambrozie şi să luaţi masa cu noi.

Călugărul se înclină în tăcere.

Coboară cu toții. De data asta, Vladimir e cel care merge înainte. Inima i se rupe, i se topește la gîndul că el, păcătosul, desfrânatul, ucigașul, împotriva căruia o lume întreagă se coalizează, poartă în mâinile sale o părticică din Împărăția cerurilor. Călugărul vine după el, sprijinindu-se în baston. Gărzile de corp sar când la dreapta când la stânga, mereu la pândă, dar de pe acum se face simțită o oarecare relaxare. Au văzut că cicea venise după un obiect sacru. Nu știu ce poate să fie, dar vor afla curând.

Iată că au ajuns și ocolesc capela către care Vladimir se întoarce făcându-și cruci mari. Apoi arată spre Mercedes. Gata: au ajuns cu toții în zona de acțiune.

Gisèle nu-l pierde din ochi pe Samson.

Samson își înclină capul de mai multe ori ca ea să fie sigură că e da.

Stăpânindu-și vocea ca s-o facă impersonală, înghețată, mai curând clinică decât militară, Gisèle anunță prin microfon:

– Situație conformă. Fiți gata.

Unul după altul, numindu-se de fiecare dată, agenții răspund:

– Recepționat.

Fiecare își ia la ochi obiectivul și îl urmărește în luneta armei. Șoferul și-a aruncat țigara. Deschide portiera din dreapta spate și devine o țintă ușoară pentru Colas, care anunță:

– Trei, gata.

Saturnin îl vede pe Srdjian înconjurând capota pentru a deschide portiera de pe dreapta față. Anunță:

– Unu, gata.

Séverin întâmpină dificultăți cu ținta lui, Kosta executând un balet cu președintele și călugărul care-și fac plecăciuni pe stânga Mercedesului. În fine, Kosta deschide portiera de pe stânga spate și se imobilizează, ușor înclinat. Severin anunță:

– Doi, gata.

Gisèle aruncă o privire rapidă în direcția lui Samson care, încă o dată, face da din cap. Ea va comanda tirul. Kosta se apleacă ca să culeagă ceva de pe jos: a dispărut în spatele mașinii. Séverin anunță:

– Doi, pierdut.

Și pentru sine, bombăne:

– Ridică-te, fir-ai al naibii, ridică-te! Ce te-a apucat?

Kosta a ridicat de pe jos bățul de chibrit căzut din buzunar și care-i servește de scobitoare. Călugărul tergiversează. Cu toții se mișcă așa de puțin de parcă s-ar pregăti pentru o fotografie în grup, o fotografie a morții. Timpul ajunge să se demultiplice cum se întâmplă în astfel de momente.

– Doi, gata, face Séverin.

– Atenție pentru tir, spune Gisèle.

E pentru prima dată cînd va comanda foc împotriva unor ființe umane, dar atât de puțin umane, și pe urmă, profesionalismul o mână către cu totul alte considerente. Nu resimte o emoție deosebită. Ea procedează ca la manevre:

– Trei, doi, unu, foc.

Ținta lui Saturnin este, potrivit celor convenite, garda de corp care se află pe extrema dreaptă a vehiculului. Anume Srdjian Kravar, comandantul gărzii, impozant și spân, care se pregătește să urce în față, pe dreapta. Saturnin și-a închis ochii pentru o fracțiune de secundă, ca să se asigure că va regăsi ceafa acelui om pe reticulul lunetei sale, a inspirat, a expirat pe jumătate, și a apăsat pe virgula de metal de sub degetul său.

Obiectivul lui Séverin se află pe stânga, de cealaltă parte a mașinii, e tânăr, își mestecă chibritul și se uită la călugăr, strângându-și puțin pleoapele. Glonțul îi pătrunde între ochi și ureche.

Colas îl doboară pe șofer cu o rafală și continuă să tragă în gol, pe dreapta lui Murmel, pentru a lăsa impresia că a căzut într-o ambuscadă obișnuită, că îi este amenințată viața, că trebuie să se apere. În același timp, Médard trage rafale spre stânga, ca victima să se simtă încercuită.

Murmel, care se pregătea să ocolească mașina prin față, își duce mâna la Mauserul cu crosa de lemn, dar, până să ajungă să-l scoată din etui, călugărul și-a tras bastonul spre spate cu amândouă mâinile, și, făcând un pas înapoi, îi dirijează vârful spre șoldul voluminos, aflat la îndemâna sa.

Cu amândouă mâinile, turbat, lovește. Știe că n-are drept decât la o singură izbitură.

Seringa ascunsă în interiorul bastonului este proiectată înainte de un resort. Străbate pantalonul gros, străbate izmana din in alb, curată, îmbrăcată cu o oră mai devreme, pătrunde în piele și își ejaculează veninul în carne. Uriașul n-a simțit mai mult decât o durere, se crede rănit, reușește să-și găsească arma, bate din brațe, trage în aer și se prăbușește cât e de lung peste pietriș. Degetul i se crispează și mai trage două cartușe, în timp ce penarul cade pe jos.

Gisèle a și pornit-o la vale pe colină pentru a-l „intuba" pe prizonier, a-l „medicaliza", a-i prinde limba ca să nu și-o înghită.

11. Recrutare reciprocă

Vlado n-a sunat la ora stabilită. Nu a răspuns la apelurile radio. Nici el, nici nimeni altcineva. S-a întâmplat ceva.

Dmitri Aleksandrâci Golubinski n-a luat niciodată foarte în serios acea fraternitate „fără de păcat" – ce păcat? – „în numele sfântului Ioan"– ce sfânt Ioan? – pe care Vlado i-a impus-o, dar brusc el, spețnaz-ul, ofițerul KGB,

magnatul mafiot, nu suportă niciun minut în plus să nu ştie ce i s-a întâmplat prietenului său. Contrar tuturor celor învăţate, în care crezuse şi le transmise la rândul său, dă fuga în camera sa, pune mâna pe un OTS-14 Groza primit cadou de la amicii lui din manufactura armelor din Tula, verifică dacă sunt alimentate încărcătoarele de calibrul 5,45, umple un rucsac cu grenade de 40, se aruncă în Volga lui şi demarează, singur, fără să-l anunţe nici măcar pe Dragon. E conştient că e o nebunie şi poate o sinucidere. Şi de ce nu? Uneori trebuie să-ţi rişti viaţa inteligent şi prudent, în doze mici, dar când dai brusc peste un motiv personal, intri în joc aşa precum fac ruşii, fără să mai stai pe gânduri. *Groza* înseamnă „furtună". Nu-i chiar aşa de grav să mori. Viaţa e făcută s-o trăieşti, iar moartea să mori. Aproape că ai vrea ca ea să fie şi mai periculoasă pentru a-i privi mai bine în faţă şi a-i scuipa mai sănătos în nasul cârn!

Golubinski conduce într-o goană nebună. Pe scaunul din dreapta, Groza e gata alimentată, încărcătorul semicurbat introdus, grenada în lansator.

Nici urmă de controale pe drumuri. Dinspre partea monterossiană e o măsură intenţionată. Dinspre cea a forţelor ONU de ocupaţie este poate deliberată. În ce-i priveşte pe iugoslavi, drumul e prea puţin important. Viraje, viraje. Valea. Capela. Dmitri frânează. Antrenamentul ar putea intra în funcţiune şi Dmitri s-ar putea rostogoli prin portiera laterală, dar nu, datorează aceste câteva clipe de sfidare doliului fratelui său, asupra sorţii căruia nu-şi mai face iluzii. Coboară fără grabă, se orientează. Frunzişul freamătă, insectele bâzâie. Înaintează. Ochiul lui de expert descoperă urmele lăsate de Mercedes. Sosise, se oprise, şi plecase din nou, dar nu în direcţia Monterosso.

Dmitri reconstituie operaţiunea, cum o făcea pe timpul „generalului Smith". „Dacă eu aş vrea să-l răpesc pe Vladimir Knezevici, dacă aş fi decis să-l momesc cu o relicvă..." Ajungând aici, i s-a părut că aude un zgomot de elicopter: ar fi putut să fie un Puma. Deci, francezii. Nu-i de mirare: când sunt buni, nimeni nu le contestă calităţile. Îşi imaginează scena. Gărzile de corp lichidate; Vlado anesteziat (dacă ar fi vrut să-l asasineze, montajul ar fi fost mai simplu); Mercedesul abandonat undeva în zonă; un vehicul cu dublă tracţiune, ascuns prin împrejurimi, trasportarea „repatriabililor" până la DZ, unde Puma vine după ei. Aşa ar fi pus el la cale acţiunea. Să fi lăsat pe cineva la faţa locului? Golubinski e gata pentru orice. Cu o lovitură de picior deschide uşa capelei. Intră, cu degetul pe piedica armei.

Călugărul famelic stă pe jos, cu amândoi ochii tumefiaţi, scuipând sânge pe sutană, între genunchi.

Dmitri se îndreaptă spre el, ţine cu stânga arma în bandulieră, îşi îndoaie genunchii, îl înşfacă pe călugăr de sutană, îl ridică în sus şi îl zgâlţâie. În rusă:

– Unde este Vladimir?

Din ochii călugărului se prelinge sânge. A primit o lovitură de pumn de la Médard şi una de la Colas. Médard loveşte mai tare, dar Colas e mai perfid.

Călugărul se smiorcăie:

– Au venit. M-au bătut. Pe ceilalți i-au ucis. L-au luat cu ei.

Dmitri îl zâlțâie întruna. Insultă în termeni obsceni mama călugărului căreia îi atribuie și își atribuie relații monstruoase. Călugărul se lasă zgâlțâit, dar Dmitri simte că ochii lui lăcrimează la comandă, că glasul lui răguşeşte la comandă. Intuieşte, ghiceşte că falsul călugăr, în forul său interior, e pe punctul de a-i invidia bogăția vocabularului murdar, scatologic ce i se revarsă asupra capului. Dmitri nu se înşală. Privirea aceea vigilentă, de pe sub smiorcăieli, este o privire de profesionist ipocrit.

– Hai, popă blestemat, face el, răsucind sutana în pumn și strângând-o de gâtul celuilalt, dar păstrând distanța, pentru cazul în care adversarul ar fi ştiut karate, hai, câine de popă ce eşti, uite aşa se ajunge în Siberia, şi te mai declari inspirat de Cel deopotrivă cu Apostolii, şi-l atragi pe fratele meu în cursă?

Dmitri e cu puțin mai înalt, dar celălalt nu-i nici el de lepădat, i se ghicesc muşchii pe sub stofa sutanei. Când începe iar să se smiorcăie, e tânguitor, muzical, modulat, nici pe departe foarte convingător:

– Au venit, m-au bătut...

Ai zice că e inocentul lui Musorgski care îşi boceşte copeica.

Dmitri are de gând să parieze. Îi place să parieze. Nu-l mai zgâlțâie.

– Las-o baltă, colega. Amândoi suntem lupi din aceeaşi specie. Eşti popă tot atât cât sunt şi eu. Nici măcar nu ştii să desenezi o cruce aşa cum trebuie. Pentru cine lucrezi?

Ciripeşte nițel ca să-mi dau seama dacă eşti de pe la noi.

– Crucea am făcut-o aşa cu intenție, spuse Saşa. Urăsc crucile.

El nu fusese atras într-o capcană. A sărit în capcană cu amândouă picioarele. Rusul ăsta venit din Rusia îl hipnotizează pe rusul din Franța. Şi el a adulmecat colegul, colegul de un rang superior. Într-un fel ar vrea să fie ca el. Golubinski îl întreabă:

– Ar fi trebuit să te repatrieze împreună cu ceilalți. De ce n-au făcut-o şi te-au lăsat aici?

Inteligențele rodate ale celor doi pedalează în aceeaşi direcție, în forță, încercând să se depăşească la turnante. Cine va păcăli pe cine? Înşeli mai bine mințind sau spunând adevărul?

– Ca să vă îndrepte pe o pistă falsă. Asta trebuie că este deformație profesională, fiindcă, în câteva ore, se vor lăuda la CNN cu izbânda lor. Dar le place ca acoperirile să mai dureze atâta vreme cât n-au fost deconspirate. Într-adevăr, nu există o rațiune valabilă ca un biet călugăraş, sosit pe jos din Siberia, să-şi ia zborul într-un ventilator francez. N-ar fi elegant. Şi pe urmă, atâta vreme cât n-au părăsit apele teritoriale... Erau convinşi că puteți intra în legătură radio cu obiectivul. Puma survolează Iugoslavia, unde aveți prieteni. Un elicopter Puma poate fi doborât. Eu trebuia să exercit o acțiune de întârziere.

Eventual să vă penetrez dispozitivul. Iată de ce mi-au învinețit ochii. O lovitură unul, o lovitură altul. După părerea mea, un rafinament excesiv. Și ăștia pocnesc nu glumă.

Își reia cântecelul: „Au venit, m-au bătut..." Dar sarcastic de data asta.

– Și atunci, fiu de cățea, de ce nu faci ce ți s-a ordonat?

„Fiul de cățea" e de pe acum aproape amical. Dmitri a ghicit că falsul călugăr a ghicit că el, Dmitri, nu-i vrea moartea pentru că a participat la răpirea lui Vlado. Iar falsul călugăr are replica promptă:

– Deși fiu de cățea, am impresia că ne-am putea spune destule unul altuia.

– Cine ești?

Sașa rânjește cu ochii care se umflă și se umflă, dar care, să sperăm, se vor dezumfla la timp pentru *Rasputin.* Intuiește că lucrurile se prezintă bine.

– Un nimic. Sunt un nimic. Un vieme în vârful cârligului.

– Lucrezi pentru americani?

– Pentru francezi. Sunt francez.

Dmitri reflectează, repede, repede:

– Și cum sunt francezii ăștia?

Sașa reflectează, repede, repede:

– În sinea lor țin mai mult cu ruși decât cu americanii.

Dmitri face câțiva pași în capela recent mâzgălită. Într-o vreme a făcut comerț cu icoane.

– Tu ai pictat porcăriile astea?

– Da, rostește voluptuos Sașa.

– Bun. Din punctul de vedere al informației, nu ești cu adevărat un *speț*[100], dar pe unde ai acces: în ce formație?

Sașa rânjește. Își imaginează buza însângerată și învinețită, pleoapele virând spre galben. Își face griji pentru aspectul său la *Rasputin,* dar s-ar putea decala cu o zi sau două: doar el a făcut invitația. Sau poate puțin fard?

– Sunt – nu știu cum se spune asta în rusește – un „onorabil corespondent" din cadrul „SA", nici asta nu știu cum se spune în rusește.

Și-a petrecut o jumătate din viață detestând Rusia, și iată că acum această limbă i-a ajuns mai de preț decât orice altceva. Acestea fiind spuse, în negocierea care va avea loc, cine l-ar putea asigura că nu va fi el cel mai puternic.

– Atunci, care-i treaba? Ai de gând să-i trădezi pe ai tăi?

Dmitri pune întrebarea într-un mod provocator, dar fără ostilitate.

– Nu se pune problema trădării. Așa cum se prezintă lucrurile în momentul de față, ai tăi sunt poate de pe acum ai mei sau ai mei ai tăi.

Sângele său de cazac țâșnește brusc în el, fără voia lui.

---

[100] Un specialist *(n.a.)*

– La urma urmelor, noi avem poate, tu şi eu...(caută cuvântul „cauză" care n-are un corespondent în limba rusă, fiind adesea înlocuit cu „acţiune") o acţiune comună de îndeplinit. Care nu se va lăsa fără sacrificii.

Dmitri înţelege din jumătăţi de cuvinte. Sacrificatul, în prezent, este preşedintele din Monterosso, iar sacrificiul s-a şi consumat. Dmitri îl iubeşte pe Vlado atât cât poate iubi el. Dar viaţa e mişcătoare sub picioare.

– Ia ascultă, tu vorbeşti bine rusa ca pentru un emigrant.

– Şi tu, ca pentru un sovietic.

Stau acum unul lângă altul, sprijiniţi de zidul acoperit cu ipsos care le lasă urme albe pe umeri. Saşa contuzionat, cu buzele amorţite, dar având impresia că îşi câştigase paşaportul pentru lumea la care visa, Dmitri, după ce-l şi trecuse „pe fratele său întru numele sfântului Ioan" la capitolul profituri şi pierderi, era hotărât să nu lase să-i scape şansa ce i se oferea.

Incontestabil, provin din lumi diferite; incontestabil, încearcă şi unul şi altul să se tragă pe sfoară, dar între ei, ceea ce-i lipsit de importanţă, fiind amândoi în cunoştinţă de cauză.

Golubinski:

– Ai să raportezi serviciul tău că ne-am întâlnit?

– Bineînţeles. Eu servesc „cu credinţă şi cu cinste".

Vechea formulă a Rusiei imperiale.

– Crezi că serviciul pe care-l serveşti ar putea fi interesat de serviciile mele? Fiindcă eu, în ce mă priveşte... Ştii să vinzi?

Tonul din capelă devenea confidenţial.

– Asta-i meseria mea.

– Şi cam ce vinzi?

– În special calculatoare, covoare şi motociclete, dar şi tablouri, bâte electrice, toalete publice, pompe, insecticide, fetuşi, prezervative, pubele cu pedală, filme porno...

Saşa se poticneşte în cazul unor cuvinte pe care nu le ştie în ruseşte.

– Ai mai vândut până acum... *bum bum?* îl întreabă Golubinski holbându-se la el.

– E visul meu, spune Saşa cu prea multă uşurinţă după părerea lui Dmitri.

Dar ce-aţi vrea, aşa-s francezii, iar Dmitri a şi detectat un oarecare accent franţuzesc în rusa altminteri impecabilă a lui Saşa.

Dmitri se sprijină leneş de zid.

– Uite aici cartea mea de vizită.

I-o întinde, o hârtie plină, gravată, emblemată, cu toate faxurile şi e-mail-urile:

– Poate că nu eşti decât un gândac, şi asta e o ipoteză la care nu voi renunţa o bună bucată de vreme, rosti el pe tonul cel mai petersburghez, dar un lucru e limpede în mintea mea, şi te priveşte direct. În următorii cincizeci de

ani, fie Franța se va lăsa înglobată în ceea ce numesc americanii lumea atlantică, fie se va îngloba în singura Europă veritabilă geografic, care merge de la Atlantic până la Pacific și retur. Această Europă, ori va fi germană, ori franco-rusă. Bănuiești încotro se îndreaptă preferințele mele, și ale tale, presupun. Poți transmite patronilor tăi tot ce ți-am spus. Și relicva, apropo? Se duseră s-o caute, descoperiră penarul deschis și degetul ceva mai departe. Dmitri îl luă. A făcut atâtea în viața sa, degetul ăsta! A scărpinat, a apucat, a strâns, a desenat, a mângâiat, a zgâriat, a penetrat... Dmitri îl mirosi. N-avea niciun miros. Îl puse în buzunar.

– Îl păstrez eu. Captură de război. Am să încec să-l plasez pe șest patriarhului tuturor rușilor. Salut. Știi unde să mă găsești.

Dmitri urcă în Volga, iar Saşa rămase în fața capelei cu picturi neterminate, ștergându-și cu o cârpă veche sângele și limfa care-i supurau din ochiul drept. Fără să știe, Samson avusese o idee genială lăsându-l pe Saşa la fața locului câteva ore în plus. Visul său se realizase providențial. Nimeni nu avea să-l mai împiedice de acum înainte să lucreze la, cu, pentru, în, de-a lungul Rusiei, așa cum își dorise dintotdeauna. Acum: mașina cu dublă tracțiune, Suk, Belgrad, Roissy, o baie bună în jacuzziul de pe avenue de Montaigne, cu condiția ca garsoniera să nu-i fi fost călcată de hoți și vandalizată...

CAPITOLUL XII

Duc in altum

1. 2K meditează la Fort

Întors în Fort, chiar de duminică, 2K îi telefonă lui Bérengère – „Totul e în regulă, vin acasă în curând" – şi plonjă în redactarea rapoartelor şi pregătirea notelor de cheltuieli. Conversaţia cu Samson îl adusese la locul său, la nivelul său, la îndeletnicirile sale, îl determinase să ţină pentru sine întrebările şi nelămuririle, ceea ce nu însemna că aproape îşi ratase misiunea, că, dacă ea eşua definitiv, ar fi fost trist, deşi el nu ar mai fi participat şi că, dacă ea reuşea, ar fi fost şi mai trist, dat fiind aportul său. Deşi sau pentru că? Trist sau dezgustat? 2K nu disprețuia pe nimeni, dar se mirase mereu că nişte soldaţi pot trece prin „stări sufleteşti", şi iată că acum i se întâmpla chiar lui. Încerca să se apere, dar fără a depune atâta energie cât ar fi vrut. O clipă îi trecu prin minte gândul de a demisiona: unchiul Kernavo demisionase şi el în urma unor afaceri încâlcite. Dar îşi reveni. Prima calitate a unui ofiţer SA era de a fi cu picioarele pe pământ, ceea ce este culmea pentru un paraşutist, glumă veche.

2K râse puţin strâmb şi se apucă de socotirea cheltuielilor: cu tot ajutorul mini-calculatoarelor nu ajungea la rezultatul corect.

Marţi seară, îl convocă Ernest care, măcar o dată, nu-şi părăsi biroul, decorat cu picturi, gravuri, litografii şi fotografii reprezentând piese de artilerie, de la bombarde şi guri de foc din secolul al XV-lea până la cele mai moderne 155 AUF1. Ochelarii mici aurii străluceau cu un foc febril, care nu le era obişnuit.

– Respectele mele, domnule colonel.

– Martin, asta e.

– Ce anume?

– Am pus mâna pe el. Repatrierea e în curs.

Martin se întoarse în biroul său într-o stare de spirit oarecum indecisă, mulţumit, bineînţeles, că băieţii se descurcaseră fără complicaţii şi că patronul

se ostenise să-l pună la curent, şi totuşi stomacul i se ridicase până în gât. Nu-şi făcea niciun reproş, dar se gândea la Milița al cărui tată nu se întorsese, şi nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Biroul, azil temporar, se dovedi a-i fi prea strâmt după câteva minute: 2K simțea nevoia să se întoarcă la casa lui, el, care mai avea o casă a lui... Imposibil. Eveniment rar, dădu o fugă până la un bar. Îşi spunea, pentru prima dată în viață, că mândria şi amărăciunea nu se exclud, dimpotrivă.

2. Lumea se agită

A doua zi, mass-media se dezlănțui. Comentatori de televiziune şi de radio, editorialişti şi gânditori rivalizau în calificative, fără să găsească nimic cu adevărat original: călăul din Monterosso, măcelarul Balcanilor, cel mai odios torționar al secolului al XX-lea fusese deferit Tribunalului Internațional al Drepturilor Omului. Hip, hip, ura! Toată lumea putea fi convinsă că se va face dreptate. Dacă se mai ridicau glasuri împotriva violării teritoriului unui stat suveran, ele nu reuşeau să se facă auzite. Se găseau unii filozofi la modă, care să scrie prin ziare că, dacă în general se opuseseră pedepsei cu moartea, în acest caz precis, deplângeau faptul că statutul TDH îi interzicea acestuia să recurgă la ea. Alții ripostau, argumentând că o moarte instantanee nu ar constitui o pedeapsă suficientă pentru un criminal de o asemenea anvergură: era mai bine să-şi petreacă anii ce-i mai rămâneau de trăit – treizeci, patruzeci cu puțină şansă – între patru ziduri fără ferestre, meditând la cât îl costa faptul că sfidase justiția internațională.

Oricum, capturarea lui Knezevici era o mană cerească în vederea sufocării odioasei tentative de propagandă monterossiană, care începuse să-i intereseze pe unii, legată de pseudoatrocitățile musulmane.

Preşedinta Sally Brookes era încântată de ceea ce numea ea ca fiind o victorie în plus a Noii Ordini Mondiale. Preşedintele Bob Brookes îi mulțumea călduros preşedintelui Republicii franceze că-şi dusese misiunea cu care-l învestise la bun sfârşit. Preşedintele Republicii franceze se dovedea mândru de aceste elogii şi le repercuta sub forma unor diverse recompense către nenumărații subordonați care participaseră, sau ar fi putut participa, sau n-ar fi putut să nu participe la această mare victorie atât de franceză şi atât de europeană, repurtată de alianța atlantică şi democratică, ce ne leagă de prietenii noştri dintotdeauna.

Centrala fusese foarte bine cotată. Directorul general trebui să răspundă la câteva chestiuni puse de ziare şi de programele de televiziune de prim-plan, dar el deținea arta perifrazei şi a elipsei şi făcu în aşa fel încât să dea de înțeles

elegant că ar fi indecent ca actorii teatrului de umbre să iasă la scenă deschisă pentru a saluta publicul.

SA scăpă atenției generale grație colonelului Robillard, care, mai elipic și mai perifrastic decât șeful său, semănă îndoieli nu numai asupra existenței serviciului său, dar chiar asupra lui însuși.

Hervé, totuși, nu pierdu ocazia să-i telefoneze vărului său, 2K, pentru a-l invita la masă.

– Stai liniștit, n-am de gând să te duc la popota palatului mlăștinos[101]. Știu eu un club pe un vas fluvial. Cum toți membrii sunt personaje suspecte, eticheta constă în a nu băga în seamă pe nimeni.

2K acceptă. În fond, își iubea singurul văr care-i mai rămăsese, și pe urmă, pentru prima dată în viața lui, suporta ceva mai greu singurătatea.

– Vreau să te aud! i se adresă Hervé.

– Ce să auzi?

Hervé izbucni în râs.

– Pretinde că face parte din serviciile speciale și nu-i în stare să-i povestească vărului său nici măcar o minciunică! „Ce să auzi?" Ei bine, bătrâne, ai dispărut din circulație, și cel mai mare criminal de război din toate timpurile, după care alerga toată poliția secretă și toate cătanele lumii noastre civilizate și democratice, a ajuns la zdup și tu îmi zici „Ce să auzi?"! Ce au de gând să-ți dea? O decorație roșie sau una albastră? Sau ai și trecut de pe acum în rândurile ofițerilor așa-ziși superiori? Bun, bun, n-ai decât să fii secretos cum te știu, dacă așa îți place. În fine, trebuie să-ți spun că, dacă aș fi dispus de capacitățile tale, cred că aș fi fost dotat pentru meseria ta, dar nu la nivelul tău: la cel de șef. Fii atent. Un băiat mai curând frust dar simpatic, din specia Guesclin, Monluc, Charette, Lyautey, face în așa fel încât să fie respectate ordinea și pacea la el acasă, poate cu prețul câtorva execuții sumare, așa cum au ordonat toți strămoșii noștri, fără să stea pe gânduri, de fiecare dată când nimereau peste un terorist, un franctiror, un răzvătit, un anarhist, un contrabandist sau chiar, cu timpul, să mă ierte Dumnezeu, un braconier... Că stânjenește, de acord, înțeleg: așa ceva nu se mai face. Nu mai poți persecuta oamenii decât în numele Toleranței, al Democrației, al Drepturilor Omului, al Femeii și al maimuțelor: asta-i foarte bine, respectele mele. Dar cine e trimis împotriva lui? Un alt apărător al Toleranței și al Democrației? Sau un criminal plătit, foarte simplu? Nu! E trimis Perceval! E trimis La Rochejaquelein! E trimis Guy de Larigaudie, scutiștii și lupii tineri! E trimisă Jeanne d'Arc și prințul Eric! Dar pe Jeanne d'Arc o doare așa de rău burta încât nici nu reușește să-și înghită stridia, și cu

---

[101] Joc de cuvinte bazat pe rezonanțe similare, ireverențios la adresa Palatului Bourbon – edificiu construit în 1722, găzduind actualmente Adunarea Națională – și expresia: palais bourbeux– palat mlăștinos. *(n.tr.)*

toate astea sunt stridii adevărate, am găsit în cele din urmă, şi ţi le recomand. Şi atunci, după cum vezi, treaba e murdară.

2K înghiţi o stridie.

– Nu-i chiar aşa, spuse el calm. Dar e foarte adevărat că stridiile tale nu sunt deloc rele.

– „Nu-i chiar aşa"? Atunci cum e? Lămureşte-mă. Am să fac un efort ca să înţeleg frumosul tău suflet.

– Nu ştiu cum să-ţi spun. Nu atât ce faci e important, ci ceea ce eşti. Chiar dacă laşi impresia că procedezi contrar firii tale.

– Pe scurt, existenţialiştii au dat o în bară?

– Nu ştiu, spuse 2K înghiţind o altă stridie. Cine erau existenţialiştii?

Hervé se aruncă pe spate, neştiind prea bine dacă nu cumva vărul său îşi bătea joc de el. Duse la buze paharul cu chablis.

– Şi fotografia aia, lansă el pe nepusă masă, fotografia unde am avut impresia că-l recunosc pe vărul Georges cu o şuviţă de sânge la comisura dreaptă? Ce rol a jucat el în toată aiureala aia a voastră? Poate chiar tu l-ai lichidat? Nu l-ai iubit niciodată pe bietul Jojo. E adevărat că se făcuse muftiu?

2K ridică din umeri.

– Cred că-mi supraestimezi puţin serviciul, bătrâne. Suntem la curent şi responsabili de anumite lucruri, ce-i drept. Dar nu de toate câte se fac pe lume.

Şi bău un gât sănătos de chablis.

3. Duc in altum

Întoarcerea se petrecuse cu bine, potrivit riturilor de rigoare. Bérengère îşi cumpărase brânza preferată, iar 2K îşi băuse stropul de armagnac. (Se întreba neliniştit dacă nu cumva începuse să bea cam prea mult, era cazul să se supravegheze.) Veştile de la şcoală erau satisfăcătoare, mai puţin un incident care avusese loc: Hermine cea cuminte îi zgâriase obrazul unui băiat cu toate cele cinci unghii, astfel că bietul sângera de peste tot, dar ea nu făcuse decât să-şi apere dacă nu virtutea cel puţin pudoarea, şi Bérengère îi dădea dreptate, dar nu şi învăţătoarea. Blandine, Ştrengăriţa, făcuse un desen pentru tăticul ei, unde se putea vedea un avion, un elicopter, mitraliere şi un munte pe care ea, ciudat, îl colorase în roşu. Susţinea că visase toate astea. Tutu se urcase pe un ponei pentru prima dată şi, cu ochii în jos, mărturisi:

– Era gata-gata să-mi fie frică.

– Dar nu ţi-a fost frică de-adevăratelea?

Tugdual nu era prea sigur dacă ar fi trebuit să mintă sau nu. O intuiţie ereditară îl avertiză că, în acest caz precis, minciuna era o datorie, chiar dacă, în alte împrejurări, era o greşeală şi că, oricum, tăticul lui îşi dădea seama după

glasul lui când mințea, astfel că nu s-ar face vinovat de nicio înșelătorie. De fapt, adulții sunt astfel alcătuiți încât riști să fii certat și dacă ți-a fost frică și dacă ai mințit.

– Nu, tăticule, nu mi-a fost frică de-adevăratelea.

2K își strânse fiul în brațe și-l sărută din toate puterile:

– Să știi de la mine, când ți se face frică, e simplu: trebuie să te porți de parcă nu ți-ar fi frică.

După trei ore, 2K și Bérengère stăteau lungiți unul lângă altul în noapte. Pe spate. De parcă tocmai se desprinseseră unul de altul pentru a-și recăpăta suflul.

Pentru 2K, lucrurile nu fuseseră simple. Lagărul de la Zlatița, gemenii, lovitura de bâtă încasată nu-i ieșeau din minte. Se întrebase, confuz, dacă n-o întina pe Bérengère ținând-o în brațe, după toate astea. Să-i spună, să nu-i spună prin ce trecuse? Ar întina-o și mai mult profitând de neștiința ei sau dezvăluindu-i ceva ce ea nu putea înțelege cu adevărat?... Bérengère nu punea întrebări. Văzuse la televizor. Știa că, dacă 2K voia, putea, trebuia să vorbească, când se ivea prilejul sau nu o va face. De altfel, el sfârși prin a spune sigurul lucru care avea importanță:

– Nu prevăd o altă deplasare de anvergură pentru o bună bucată de vreme.

Pentru Bérengère era o veste excelentă. Nu era însă sigură că era și pentru 2K, astfel că manifestă doar o bucurie moderată:

– Înseamnă că te vom vedea ceva mai des, nu? Straşnic! Pe ansamblu, să știi, te iubim toți patru.

2K întinse mâna spre coapsa lungă a soției sale.

Rămaseră tăcuți multă vreme. În cele din urmă, 2K:

– Îți mai aduci aminte de prima noastră întâlnire, îți spusesem atunci că aveam două secrete.

– Da. Pe unul mi l-ai expus imediat, dar despre al doilea n-ai mai suflat o vorbă, nesuferitule.

– Al doilea, nici tu nu m-ai întrebat niciodată de el.

– Da! Fiindcă îl știam.

– Îl știai, Bérengère?

– Se împlinesc aproximativ opt ani, trei luni, șapte zile, zece ore, douăzeci de minute și treizeci de secunde de când trăim împreună, nu?

2K nu se îndoia că amândoi vorbeau de aceeași povară, de aceeași rană. Totuși, ținu să precizeze:

– Alpinism, paraşută, tu ai înțeles totul?

– Sigur că da. 2K, femeile intuiesc uşor, să știi. Cele două secrete ale tale nu fac decât unul singur, dragul meu: același *duc in altum* dintotdeauna. Simți nevoia să escaladezi piscuri și să zbori prin văzduhuri, fiindcă jos pute prea rău. Și atunci, am să ți-o spun imediat, dacă este vorba de disperare, n-ar fi

trebuit să ai copii. M-aş fi măritat cu tine şi fără să avem copii, în fine, eu mă înţeleg. De altfel, nu cred că ar fi trebuit să trecem prin instituţia căsătoriei, fiindcă mariajul înseamnă totuşi un scop, dar te-aş fi iubit, aş fi trăit cu tine, şi n-ai fi băgat de seamă diferenţa.

Ea râse uşor din piept, aproape cinică:

– Bineînţeles că aş fi trăit cu tine. Numai la gândul că...

– Numai la gândul că?

– Aş putea trăi fără tine!...

Tăcură din nou.

– Nu, făcu el, nu este disperare. Altminteri, ai dreptate, n-ar fi trebuit să am copii.

– Te-ai fi sterilizat?

Bérengère era pusă pe glume.

– Nu este disperare. Nu este nici dezgust. N-am ştiut niciodată cum să mă confesez, şi atunci n-am făcut-o. Presupun că e vorba de mânie.

– Cu toate astea nu eşti un om coleric, nu?

– Nu, dar prea îşi bat ei joc de noi. Am suferit prea mult ca adolescent. Cu mult mai profund decât îţi poţi imagina. Undeva... în străfundurile mele..

– Care ei? Care noi?

– Nu ştiu. Efectiv, se încearcă să fim luaţi drept fraieri. Şcolile nu mai predau morala, criminalii sunt încurajaţi să recidiveze, cetăţenii care se apără sunt pedepsiţi. Nu mai avem de ales decât între prezervativ şi avort, sau să ajungem nişte homosexuali travestiţi...

– În niciun caz tu şi eu, spuse Bérengère, înăbuşindu-şi un râs nebun.

Dar el continua, serios:

– Ne vorbesc de Franţa, şi ei o vând celui care oferă mai mult. Literalmente. Ne vorbesc de creştinism şi ne trezim cu moscheie la tot pasul. Te-ai mai plimbat prin oraş sau pe la ţară şi nu te-ai întrebat de ce pretutindeni tot ce-a fost construit până în secolul al XIX-lea este frumos sau cel puţin drăguţ, şi aproape tot ce s-a construit în ultima sută de ani te face să verşi?

– Chestiune de gust, 2K, presupun, deşi... Pot să-ţi pun o întrebare?

– Pune-o.

Ea procedă cu prudenţă:

– Această profundă depresie nervoasă pe care ne-o mocneşti, are vreo legătură cu ultimul tău turneu de VRP[102]?

El nu răspunse imediat. În cele din urmă:

– Nu. Nu are o legătură directă. Pur şi simplu, am înţeles mai bine că tot ceea ce iubim noi este condamnat. Nu ni se permite nici măcar să murim frumos! Nu le-ar fi suficient. Ei vor să degradeze tot, să sluţească tot ce ne-a fost drag,

[102] VRP – voyageur représentant placier – intermediar comercial care prospectează clientela şi primeşte comenzi pentru una sau mai multe întreprinderi. *(n.tr.)*

şi pe urmă să tragă apa. Aşa sunt ei. Şi să nu mă întrebi: care ei. N-aş fi în stare să-ţi spun.

Bérengère se strânse lângă soţul ei.

– Dar să nu fii îngrijorată. Băieţii ca mine – cât or mai exista, fiindcă suntem totuşi o specie pe cale de dispariţie – nu vor duce niciodată lipsă de paraşute şi de munţi. Noi simţim onoare şi plăcere servind, chiar şi atunci când nu ştim nici pe cine, nici pentru ce servim, ba ajungem chiar să îndeplinim la ordin şi ceea ce reprobăm. Vezi tu, există o limită, sclavul care slujeşte bine un stăpân rău ajunge să-şi răscumpere libertatea tocmai fiindcă a atins limita. În cele din urmă, e singura protecţie, singura resursă de salvare. Servind se degajă căldură ca atunci când mergi.

– Sau când faci dragoste, nu, 2K?

Iar tăcură puţin: el se gândea la regele munţilor în închisoarea din Helsinki; ea se întreba dacă Bibiche nu se trezise în urma unui coşmar. Şi cu toate astea, din secundă în secundă, iubirea creştea în ei, acea iubire care, pentru câteva clipe binecuvântate, închide ochii, astupă urechile, suspendă inteligenţa, uneşte două suflete şi două trupuri într-o hidră bicefală şi hermafrodită.

2K îşi lăsă mâna pe corpul lui Bérengère, la întâmplare, iar Bérengère întinse mâna spre soţul ei. Într-un ultim râs nebun, dar nu frivol, şi deloc ireverenţios, dar foarte îndrăgostit, ea şopti:

– *Duc in altum,* 2K!

4. Tăcerea lui Knezevici

Din momentul în care îşi recăpătase cunoştinţa în elicopter, Vladimir Knezevici nu mai pronunţase niciun cuvânt. Pe nava de război, nu pronunţă niciun cuvânt. În avion nu pronunţă niciun cuvânt şi când, în zori – influenţele internaţionale (adică americane), intrând în joc, iar SA fiind lipsită de plăcerea de a-l interoga pe regele munţilor –, îşi făcu intrarea în locaţiile TDH din Helsinki, la fel nu mai scosese niciun cuvânt ca din clipa când fusese capturat.

Procurorul general, Leonard C.Shvartz, în persoană, luase loc în grefă pe un fotoliu derivat dintr-unul cu rotile la origine, în spatele unui birou derivat dintr-unul cu rotile la origine. O asistentă de culoare gravita în spatele lui. Cu urbanitate, îi indică prizonierului său de marcă un scaun derivat dintr-unul pe rotile la origine. Părul în două aripi de corb al procurorului general, tenul plin de cuperoză şi ochiul fix căpătaseră intensitatea unei fiinţe care depăşea personajul, cum se întâmplă în portretele lui Goya.

Trebuie spus că acea zi, ca şi precedentele, fuseseră cele mai faste dintre cele faste acordate de Providenţă drăgălaşului Lenny.

Mai întâi, ajunsese să obțină de la Loretta ceea ce-și dorise. Într-o seară, întorcându-se de la operă, mai întârziaseră o vreme în casa supraîncărcată de ornamente, cu un turnuleț de unde se vedea Baltica și, conștientizând, în cele din urmă, ce semnificație avea tropăitul pe loc, înclinările din cap și mâinile jilave ale procurorului general, Loretta izbucnise într-un râs generos, cu gâtlejul căscat până la omușorul violet:

– Dacă aș fi știut, Lenny, că ai chef de așa ceva!

Loretta era o mamă bună și o soție iubitoare, dar ăsta nu era un motiv să se dovedească meschină: de ce ar refuza să facă o plăcere unui om de bine, dacă faptul nu făcea rău nimănui? Rezultatul: Lenny putu transgresa toate tabuurile rasiste (sau antirasiste, n-ar fi același lucru?) care-l hărțuiau, și să-și ofere *a piece of ass* pe cinste. De atunci, deveni un alt om, satisfăcut, liniștit, realizat (subalternii săi abia dacă-l mai recunoașteau), contemplând-o pe Loretta lui de eben cu un ochi de locatar, dacă nu chiar de proprietar, simțind confuz că atinsese culmile lumii, ceea ce nu era rău deloc pentru un biet emigrant rus, nu chiar evreu. I se părea (fără a fi pe de-a-ntregul păcălit de propria imaginație) că universul, gigantică sferă plutitoare în voia curentului, își găsise în sfârșit verticalitatea, echilibrul stabil, susul și josul.

Cu o noapte în urmă, adormise o dată în plus între picioarele, brațele, tentacule miriapode, divine și odoriferante, ale Lorettei. Avusese un vis. Iar acest vis nu putea fi decât premonitoriu, profetic și suav de dulce. Trebuie spus că Loretta, care reprezenta pentru Lenny sinteza benefică yin-yang, fața și dosul lumii, îl agasa puțin cu obsesia ei înduioșătoare față de drepturile omului, și, această obsesie amestecându-se cu cea de care suferea-juisa el însuși, produsese următoarele imagini onirice. Ele nu-i aparțineau propriu-zis. Existase din toate vremurile o umanitate pornită în căutarea Feței și o alta care urmărea imaginea inversă: nu degeaba Baphomet, căruia se presupunea că Templierii îi sărutau popoul, îl întruchipează pe diavol în cartomanție.

Părea să fie sfârșitul lumii, și, în așteptarea Judecății celei de pe urmă, spălate, ferchezuite, lustruite, parfumate, aliniate geometric în rânduri și travee ca niște cartofi așteptând calibrajul, sau ca vânatul dintr-o natură moartă, sau ca dobitoacele de lut dintr-o colecție de oale, sau nenumărate ouă de porțelan scoase din cuptor și pe care Fabergé încă nu reușise să le diferențieze prin culori și pietre prețioase, se etalau dinaintea ochilor holbați ai lui Lenny vreo șaptezeci de miliarde de popouri albicioase, rozalii sau gălbejite, produse de specia umană. Erau niște popouri care doreau să devină fețe, dar erau lipsite iremediabil de ochi și nas, astfel că, într-o palpitare neîntreruptă și obsedantă a maselor lor gemene pulsând laolaltă ca niște plămâni sau ca niște rinichi, reclamau întruna într-un limbaj răgușit:

„Drepturile curului! Drepturile Curului! Drepturile curului!"

Procurorul general al TDH se scutură pentru a alunga această viziune nocturnă şi necuviincioasă. Îşi îndreptă atenţia asupra regelui munţilor căruia, s-o spunem fără ocolişuri, îi datora postul.

– În sfârşit, ne întâlnim, Mr Knezevici. E un moment pe care-l doresc de multă vreme. Luaţi loc, vă rog. (Îşi întinsese pe faţă grimasa unui surâs.) Câteva formalităţi... Vedeţi că m-am deranjat personal (se uită la ceas: arăta cinci dimineaţa, după ora finlandeză)... pentru a vă scuti de neplăcerile aşteptării... Vă vom înscrie imediat în registru. Nume, prenume, data naşterii?

Procurorul general, cu propria mână, ţinea un stilou de aur, gros ca un trabuc, în aşteptare ca o ghilotină, deasupra registrului închisorii.

Iar regele munţilor, cu părul zburlit, cu duşanca respirând larg sub blana de oaie, nu răspunse nimic.

– Ah! s-ar putea să nu înţelegeţi engleza? Loretta, unde este interpretul?

Un personaj de un sex greu de definit, cu părul de o lungime medie, tenul de o valoare medie, unghiile de o curăţenie medie, se prezentă ca interpret din sârbă, croată şi monterossiană, care limbi, după cum e bine ştiut, nu formează decât una singură, dar lui îi asigura totuşi un salariu triplu.

Personajul repetă:

– Nume, prenume, data naşterii.

De trei ori, ca toată lumea să fie sigură că o spusese în trei limbi şi că îşi câştigase traiul.

Prizonierul nu răspunse nimic.

Prizonierul tăcea.

Procurorul se irită:

– Cum aţi vrea să vă înregistrăm dacă nu vreţi să răspundeţi?

Prizonierul nu se lăsă prins în cursă şi nu răspunse.

Cu toate astea, fu încarcerat într-o celulă fără fereastră, de o curăţenie ireproşabilă, cu un spălător alăturat, totul baleiat de aparate de supraveghere.

I se dădu să îmbrace uniforma închisorii: un trening gri marcat în violet cu literele HRT *(Human Right Tribunal)*. Nu mai manifesta nicio rezistenţă. Nu se mai prefăcea că nu înţelege ce i se spunea. Se supunea tuturor injoncţiunilor, chiar şi celor care, în timpul percheziţionării, ar fi putut să pară cele mai umilitoare. Pur şi simplu, se închidea în tăcere ca într-o a doua închisoare în interiorul primei, şi, în această a doua închisoare, redevenea liber.

De mai multe ori, procurorul Shvartz ceru să-i fie prezentat, iar el se duse docil la aceste convocări, de parcă nu s-ar fi dus. Privea înaintea lui cu un ochi tern. Poate că auzea ce i se spunea, dar nu asculta. Când i se ceru să semneze un document, îşi apucă mâna dreaptă cu cea stângă şi mâna stângă cu cea dreaptă şi nu clinti. Nu i se aplică niciun tratament rău, deşi, uneori, Leonard C. Shvartz simţea cum îl mănâncă palmele. Dar drepturile omului, nu-i aşa... Bineînţeles, tot soiul de emoliente psihologice erau introduse în mâncarea

prizonierului, dar el se hrănea cu atâta sobrietate că scăpase, cel puțin pentru moment, de capcana nutritivă.

Patru negri americani, înalți, fuseseră însărcinați cu paza sa și făceau cu schimbul în imediata lui apropiere.

Zornăiau de atâtea pistoale Beretta 9 mm, de cătușe, de bâte și aparate radio, dar se dovedeau de o mare gentilețe. Alcătuiau o echipă veselă și-și dăduseră porecle plăcute: cei doi Edward își ziceu Ed și Ned, cum se cuvine; Theodor răspundea la diminutivul de Ted, și, cum pe al patrulea îl chema Leroy, dar avea și îndatoriri „paramedicale" ceilalți trei îl botezaseră Med. Toți patru aveau peste doi metri înălțime și, în primele zile, îi agasase faptul că prizonierul lor avea doi metri și doisprezece, dar se obișnuiseră, și îl tratau cu indulgență. Ned în special încerca în fiecare zi să-l convingă pe „*Mr Nizevits*" să joace volleyball în curte, împreună cu ei, ca între amici, dar, *Mr Nizevits*" nu era interesat de volleyball. Ceruse cărți și citea teologia dogmatică a Mgr Popovici.

Într-o zi, fu convocat la vorbitor. Acolo îl primea din când în când pe avocatul său pakistanez (numit din oficiu), dar cum el refuza să vorbească avocatului sau oricui altcuiva, întrevederile lor nu durară multă vreme. În ziua aceea, văzu că Ted și Ned tocmai așterneau un pat, netezind cearșafurile, potrivind cu grijă cuverturile.Vladimir Knezevici își interzisese să articuleze vreun cuvânt, dar ochii săi, pe sub sprâncenele unde creta începuse de pe acum să se amestece din ce în ce mai mult cu cărbunele, trebuie că pusese o întrebare elocventă, fiindcă Ted răspunse:

– *It's your wife, sir! Mrs Nizevits gonna to be here any minute. Didn't you know?*[103]

Când intră Antonia, privirile lor se întâlniră imediat, pe deasupra patului. Vlado îi arătă camerele ascunse mai mult sau mai puțin discret în cele patru colțuri ale vorbitorului, și începu să râdă. Vorbea pentru prima oară după opt săptămâni. Rosti ceva lipsit de importanță. Spuse:

– Trebuie că ne cred niște cimpanzei.

Iar Antonia:

– Cimpanzeii sunt o specie pe cale de dispariție? În acest caz, ar trebui să-i protejeze.

– Tocmai, spuse Vlado. Ei își închipuie că veghează asupra continuității speciei. Dar în cușcă, proiectul nu funcționează.

Remarca îi făcu să râdă pe amândoi: un râs cum nu puteau râde împreună decât doi soți promiși unul altuia pentru vecie, râs în nasul camerelor condamnării universale, râs așa cum râdeau ca studenți, râs așa cum râdeau ca tineri căsătoriți, râs, știind că râsul lor era filmat, înregistrat, analizat, psihanalizat, prostituat, râs.

[103] E pentru soția dumneavoastră, sir! Mrs Nizevits trebuie să apară aici din minut în minut. Nu știați? (engleză vorbită de negri) *(n.tr.)*

Li se acordase învoirea să cineze împreună, ca într-un spital, iar Ted şi Ned aduceau politicoşi, pe tăvi din material plastic, ceea ce închisoarea finlandeză propunea mai luxos în materie de peşte afumat şi vodci. Cinară aproape plăcut, râzând mereu, nu pentru a-şi disimula stânjeneala, ci pentru că erau pe cale să abordeze împreună o nouă aventură.

Ducând la gură mica furculiţă din material plastic, care dispărea sub mustaţa sa, Vlado spuse:

– Nu mă aflu aici pentru a fi judecat, ci pentru a fi condamnat, deci demnitatea ne impune să nu colaborăm în niciun fel cu acest tribunal. E un tribunal revoluţionar, un tribunal stalinist. Nu vreau să fac comparaţii blasfematoare, dar, fără ca eu să fiu Hristos, ei sunt Caiafa. Aşa că, sunt un om pierdut: o ştiu şi eu, o ştii şi tu, aş fi preferat o funie de gât decât senescenţa pregătită de ei, sau – visul – un glonţ în cap, dar m-au privat de această şansă: să luăm ce ni se oferă, asta-i situaţia. Bineînţeles, pot fi imaginate şi alte soluţii. Unu, mă sinucid: imposibil, sunt creştin. Doi, evadez: prin câte sasuri ai trecut ca să ajungi aici?

– Paisprezece.

– Am priceput. Trei, mă eliberează un comando. Ai crede într-o astfel de posibilitate? Nu? Nici eu. Patru, se schimbă conjunctura în lume: Europa nu mai stă în genunchi dinaintea Americii, sau Rusia începe să-şi joace rolul... Da, se pune însă problema când? Ce culoare vor mai avea firele astea de păr? (Îşi mângâie mustaţa.) Nu, trebuie să admitem că mă aflu aici pentru a rămâne aici... pentru o vreme foarte îndelungată. Poate că-ţi vorbesc prea mult – iartă-mă! – şi asta pentru că nu vorbesc cu nimeni altcineva. Monterosso? Ce soartă îl aşteaptă? Unirea cu Iugoslavia comunistă? Sau musulmanii care se întorc? Sau mai ştiu eu ce protectorat conceput ca să ne distrugă?... Să ne fi condamnat Dumnezeu să dispărem aşa cum înaintea noastră au dispărut atâtea popoare şi atâtea civilizaţii? Să fim oare în plus, aşa cum sunem noi, în lumea anului 2000? Ultimii mohicani? Facă-se sfânta Lui voie, dar să ştie că nu i-o înţelegem. Familia?

– Familia? Ei bine, Milița o s-o scoată la capăt cu informatica ei, dar ar trebui găsit un mod de manifestare pentru Milan. Noi intrăm în rânduri, Vlado, să nu te preocupe toate astea.

Într-adevăr, nu-l preocupau peste măsură. El considera că un om trebuie să meargă până la capătul mijloacelor sale, şi mai departe, şi încă puţin mai departe, dar în final ajunge să se oprească. Fără putinţă de tăgadă, el era ultimul şef de stat care îşi mai dusese trupele la luptă, dar toate astea se terminaseră pentru totdeauna.

Se ridică, face câţiva paşi prin vorbitorul alb, pătrat, pardosit cu gresie, cubic, aseptic, fără ferestre, cu un pat derizoriu pregătit pentru Antonia lui!

Partea rabatabilă a cearşafului este de un roz pal: Ted şi Ned au considerat că fac bine.

– Antonia, noi toţi ne îndreptăm către moarte. Orarele diferă, dar nu şi destinaţia. Ce este moartea? Ultima oglindă întinsă de viaţă. Aici rezidă sensul paradisului şi al infernului: gândesc că Vlădica Ambrozie nu se va dezminte. Ai nevoie de timp ca să înveţi cum să te oglindeşti în moarte: sper ca ei să-mi furnizeze o astfel de oglindă.

Antonia, aşezată pe inutilul pat de campanie, se uită la acest om, soţul ei.

Pe vremuri, înainte de a muri, nu era niciun monterossian care să nu facă un pelerinaj la muntele Athos şi, înainte de asta, îşi făcea un examen de conştiinţă pentru a se reconcilia cu sine însuşi: îşi plătea datoriile, ierta şi cerea iertare. Îşi judeca victoriile, înfrângerile, slăbiciunile, triumfurile, se sfâşia în remuşcări şi regrete, fără să se cruţe în niciun fel, mergea până în profunzimea lucrurilor, se condamna, se absolvea, se reconcilia cu sine însuşi, până şi cel mai vajnic nu se ruşina să plângă cu lacrimi amare şi în hohote fierbinţi. Dar Vlado nu avea să facă niciodată pelerinajul la muntele Athos, iar plânsul îi este interzis: camerele necruţătoare îl menţin zi şi noapte într-o rigoare şi intransigenţă inumane. Şi atunci, soţiei sale i se confesează, dar succint, ştiind că microfoanele îi înregistrează până şi cel mai slab suflu:

– Ceea ce-mi frânge mai mult inima, Antonia, e soarta celor patru fraţi Kravar, morţi pentru mine. Toţi patru. S-a terminat cu slava lor, s-a terminat cu strămoşii lor... Pe unde or fi cu toţii acum?

Antonia se simţi oripilată:

– Vezi-ţi de treabă, Vlado, nu poţi crede în basme de femei naive.

El nu-i răspunse decât printr-o ridicare din umeri. Iar apoi:

– Aş vrea să mor cât mai repede posibil, Antonia, şi asta nu pentru că zac aici lipsit de libertate, ci pentru că aspir să aflu cine sunt. Cine ar fi trebuit să fiu şi cine am fost. Ce-am făcut eu cu Chipul şi Asemănarea. Aspir să descopăr în sfârşit Faţa lui Hristos, a cărui privire va însemna judecata mea. Toată viaţa, Antonia, cu ştiinţă sau fără ştiinţă, nu mi-am dorit altceva decât să văd Chipul Mântuitorului meu, al Revelatorului meu.

5. Sala de audieri a tribunalului

E un tribunal de formă rotundă.

Treptele albastre ca cerul care se ridică în jurul arenei, cu fotoliile lor abisale din imitaţie de piele de un alb-gălbui, echipate cu blocnotesuri, cu căşti, microfoane, prize pentru calculatoarele portabile şi chiar cu modemuri, sunt acoperite de o cupolă gigantică din sticlă antiglonţ, sub care aveau să se deruleze operaţiunile.

În centru, judecătorii, cocoțați pe niște tribune desenate de Juha Leiviska și purtând robe stacojii, creația lui Tellervo Strömmer. Nu pot sta cu fața în toate direcțiile, dar se străduiesc, scaunele lor mobile fiind orientate potrivit unor unghiuri obtuze care le permit să fie văzuți din aproape toate locurile. Președintele este un negru albinos, primul asesor o afgană voalată, căreia nu-i poți ghici decât ochii superbi de cărbuni încinși între faldurile șalului vede brodat cu aur și presărat cu diamante, al doilea asesor fiind un hotentot cenușiu și neastâmpărat.

În dreapta judecătorilor se află piramida acuzațiilor, în vârf cu domnul procuror general în robă neagră cu ochiul fix, gâtul zdrelit, ca cel al unui condor, de gulerul prea țeapăn și prea strâmt, doamna procuror general adjunct, surâzătoare și somptuoasă în veșmintele ei de satin, mai puțin lucitoare decât lucește ea, și un întreg eșafodaj de jurişti, interpreți, traducători, secretari, agenți de presă și de legătură.

Pe stânga, la nivelul solului, acuzatul.

L-au pus să îmbrace un costum gri de oraș, iar el s-a supus docil, dar și-a luat pe deasupra blana lui de oaie și, în semn de doliu, și-a lăsat barba să-i crească de luni de zile, nepermițând nimănui să se atingă de părul lui. Așa cum stă, tasat în el însuși, strivit, izolat, împuținat, el uriașul, nu mai pare un om, ci un tufiș stufos sau un zeu păgân, excrescențele capilare nefiind pentru el nici zid de apărare, nici halou, ci creând din el un soi de *no man's land* [104] minimal și pilos care corespune cu tot ce i-a mai rămas din libertate. Nu a pronunțat niciun cuvânt în tot acest timp.

Pirpiriul lui de avocat își arborează o expresie care ar vrea să spună „Eu îmi fac datoria, dar..."

Sus de tot, pot fi văzuți polițiștii din TDH, impozanți, de neclintit, cu mâinile la spate, graşi ca niște cârnați în uniformele bleu ciel, tivite cu stacojiu și cu arma la șold.

Sala e plină de ambasadori, miniștri, consilieri, consultanți, scriitori, ziariști internaționali și femei din lumea mare finlandeză.

Venerabilul Mareșal al Curții, un pitic britanic, înveșmântat într-o robă neagră bordată cu hermină, înaintează, salută judecătorii și lovește pardoseala cu bastonul de ceremonii.

Conform procedurii anglo-saxone, el anunță obiectul procesului, cu o voce care zgârie puțin, ca o unghie pe o farfurie sau o bucată de cretă spartă pe o tablă:

– *Umanitatea împotriva lui Vladimir Knezevici.*

Terminat de ziua Tăierii capului sfântului Ioan-Botezătorul, 1999.

---

[104] Țara nimănui (lb. engl.). *(n.tr.)*

SIGLE PUȚIN CURENTE

ARD – Agenție de cercetare şi documentare (Bosnia musulmană)
BLM – cutie de scrisori falsă, conspirativă
CE – contra spionaj
CIA – Central Intelligence Agency
COMOPS – comisie operațională
CR – raport, dare de seamă
DGI – Director of Central Intelligence
DDO – Deputy Director for Operations
DG – director general
DGSE – Director general al securității externe
DIA – Defense Intelligence Agency
DZ – drop zone (zonă de aterizare, de coborâre)
DRM – Direcția de informații militare
GPS – Global Positioning System (sistem global de poziționare)
HC – onorabil corespondent, colaborator extern
IHEDN – Institutul de înalte studii de apărare națională
IPS – instrucțiuni personale şi secrete
NSA – Natinal Security Ageny
ONG – organizație nonguvernamentală
ONUFR – forțele ONU de ocupație din Monterosso
OPS – operațiune
OSS – Office of Strategic Service
OT – ofițer de legătură
PC – post de comandă
RAS – nimic de semnalat
RDP – regiment de dragoni paraşutişti
RECS – recunoaştere
REP – regiment străin de paraşutişti
RFA – recunoaştere la sfârşit de acțiune
SA – Service Action
SAS – Special Air Service
SR – Serviciu de in formații
SVR – Serviciu de informații externe (Rusia)
TDH – Tribunalul drepturilor omului
TIR – transport internațional rutier
UDBA – Administrația securității poporului (Iugoslavia)
WASP – White Anglo-Saxon Protestant

GLOSAR DE TERMENI SÂRBO– CROAȚI

Badniak – ramură de stejar simbolică de Crăciun
Şaikaşa – caschetă militară sârbă
Şlibovița – rachiu de prune
Duşanka – cămaşă bărbătească în general brodată
Kolo – dans tradițional
Pobratim – frate de cruce
Cetnik – ad literam, soldat de trupă. Termen rezervat în general partizanilor regaliști ai generalului Mikhailovici în timpul celui de-al Doilea Război Mondial
Cicea – Bătrânul
Vaiat – clădiri secundare, dependințe, ce înconjoară o reşedință
Vişniak – vişinată, un soi de coniac balcanic
Vlădica – episcop, monseigneur
Voievod – conducător al unei țări, dar şi de oaste.

LISTA PERSONAJELOR

2K, „Martin", „Jean Breton", ofițer în cadrul SA
2K, Bérengère, soția lui 2K
2K, Blandine, fiica lui 2K, „Bibiche"
2K, Hermine, fiica lui 2K
2K, Tugdual, fiul lui 2K, „Tutu"
Abramovici, colonel monterossian
Ala-Konttinene, Aira-Ylla, subsecretar de stat finlandez
Ambrozie, episcop monterossian
Andreas, adjunctul lui Delpalys-Lacourrière
Audrey, fiica lui Saturnin
Beaujeu Louis, văr îndepărtat al lui 2K
Ben Lachemi, miliardar saudit
Bertie, şef de sală
Bibiche, vezi 2K, Blandine
Bingley Ponsonby, „Bob", „Golden Boy", omul bun la de toate al lui Brookes
Boşko, ministrul poştelor din Monterosso
Branislav, cetnic
Branko, prizonier din lagărul de la Zlatnița
Brookes Bob Junior, fiul lui Brookes Bob
Brookes Bob, preşedintele Statelor Unite, „The Man"
Brookes Sally, soția lui Brookes Bob
Cherif, agent islamic
Colleman Loretta B, jurist
Colas, agent SA
Collins, „colonel britanic"
Delpalys –Lacourrière Jérôme, şeful postului DGSE din Mexic
Denis, agent SA
Doe John, „Un oarecare" în americană
Duşko, cetinic
Dragon, vezi Mkraici Bojidar
Ernest, vezi Robillard
Foncrest Fred, văr îndepărtat al lui 2K
Frog, vezi Krstici
Georges, vărul lui 2K, „Si Lakhdar"
Gisèle, agent SA
Golden Boy, vezi Bingley

Golubinski Dmitri Aleksandrâci, maior (adică pe funcție de comandant) în cadrul spețnaz și în KGB
Gordana, amanta lui Vladimir Knezevici
Hervé, vărul lui 2K
Ilia, cetnic
Inochentie, vezi Șustrenko
Just-call-me-Wally, vezi Wallingham David Abramson
„Kernavo", unchiul lui 2K
Kim, secretara lui Swellinton
Knezevici Vladimir, „Vlado", „Cicea", „regele munților", „Murmel", președintele din Monterosso
Knezevici Antonia, soția lui Knezevici
Knezevici Milița, fiica lui Knezevici și a Antoniei
Knezevici Ștefan, fiul lui Knezevici și al Antoniei
Knezevici Milan, fiul lui Knezevici și al Gordanei
Kravar Kosta, gardă de corp
Kravar Srdjian, mezinul lui Zdravko, îl înlocuiește pe fratele mai mare, mort
Kravar Svetozar, gardă de corp
Kravar Zdravko, șeful de gardă a lui Knezevici
Krstici Ratko, „Frog", informator
Laglace Gilles, drogat belgian
Lakhdar, vezi Georges
Mansour Si Driss, mediic pakistanez
Mathilde, agent SA
Médard, agentr SA
Miloradovici Bratislav, medic monterossian
Mirko, cetnic
Miroslav, cetnic
Mirza, pakistanez
Mkraici Bojidar, „Dragonul" șeful SR al lui Knezevici
Montferrand, colonel
Mortier Céline, adjunct
Mortimer, vezi Mulligan
Mulligan Deirdre, „Deirdre Mortimer", agent CIA
Murmel, vezi Knezevici
Nedelka, interpret
Olivares Emilio, ofițer spaniol
Psar Aleksandr Dmitrici, general KGB
Petko, cetnic
Radoslav, cetnic
Rick, DDO

Rivera, ofițer spaniol
Robertson William, șeful postului CIA din Belgrad
Robillard. „Ernest", colonel, șeful SA
Rodriguez Rod, fost ofițer CIA
Regele munților, vezi Knezevici
Saşa, vezi Şustrenko
Samson, vezi Sangdeboeuf
Sangdeboeuf, colonel, „Samson", „Serval", „Simon", ofițer SA
Saturnin, agent SA
Serval, vezi Sangdeboeuf
Séverin, agent SA
Shvartz Leonard C, „Lenny", procuror general al TDH
Simon, vezi Sangdeboeuf
Slavko, prizonier din lagărul de la Zlatița
Slobodan, cetnic
Smith, general american imaginar
Smythe, general șef al ONUFR
Sok, potcovar din Zlatnița
Swell, vezi Swellington
Swellington Jack Junior IV, „Swell" ofițer CIA
Şustrenko Rostislav, „Saşa", „Inochentie", HC al SA
Thar, agent islamic
Cicea, vezi Knezevici
Théophrast, unchiul lui 2K
Tutu, vezi 2K, Tugdual
Underwod Mabel, cea mai tânără deputată a Statelor Unite
Van Daeme, pseudonume al unui agent CIA
Vanessa, amanta lui Denis
Velko, cetnic
Vlado, vezi Knezevici
Vorobiov Anatoli Grigorici, „Tolly", rezident din SVR în Statele Unite
Wallingham David Abramson, „Just-call-me-Wally" sau „Wally" pe scurt, directorul CIA
Wally, vezi Wallingham David Abramson
Yussef, imam saudit
Zulifar, șeful lagărului de la Zlatița

CUPRINS

PROLOG 7
I Trei bărbați 7
1. Președintele Statelor Unite dă ordine 7
2. Knezevici își pierde fiul 15
3. 2K se întoarce acasă 21
II Două comploturi 28
1. Shvartz primește o propunere interesantă 28
2. Wally și Tolly merg la vânătoare 34
3. Golubinski intră în acțiune 39
III O soluție 43
1. Knezevici acceptă propunerea lui Golubinski 43
2. Golubinski pune la cale contraacțiunea 45
3. Delta atacă 54
IV Încă o soluție 60
1. CIA preia acțiunea 60
2. Swellinghton are o idee 63
3. Swellinghton dovedește de ce-i în stare 70
4. Deirdre la fel 73
V Cea a ultimei șanse 81

Capitolul I – O familie de francezi 87
1. 2K devine soldat 87
2. Tinerețea lui Hervé 90
3. Tinerețea lui Georges 91
4. 2K o întâlnește pe Bérengère 92
5. 2K dragon 95
6. Căsătoria lui 2K 97
7. 2K intră în SA 99
8. 2K și-a descoperit vocația 103

Capitolul II – O idee bună 106
1. SA întreprinde operația 106
2. Samson devine șeful misiunii 111
3. Samson îi dă o misiune Mathildei 114
4. TDH e fondat 117
5. Raportul Mathildei 131
6. Saşa are o idee 134
Capitolul III – Conform 142
1. 2K trage lozul cel mare 142
2. 2K studiază problema 145
3. Un călugăr merge către soare apune 151
4. Se trece la faza următoare 157
5. Knezevici se simte răspunzător 159
6. Degetul arătător este dobândit 163
7. Saşa, la fața locului 168
Capitolul IV – Neconform 172
1 . Hervé face spirite proaste 172
2. Echipa se sudează 175
3. 2K în recunoaştere 182
4. Saşa lasă să se înțeleagă unde se află 185
5. COMPOS-ul 186
6. Ambrozie întreprinde o anchetă pe cont propriu 189
7. 2K într-o situație grea 196
Capitolul V – Cealaltă cale 199
1. Georges la Belleville 199
2. Georges face pasul 204
3. Georges îşi începe pregătirea 206
4. Georges devine un altul 212
5. Georges este inițiat 215
6. Ultima probă 217
Capitolul VI – Allahu Akbar 227
1. Georges şi 2K 227
2. Prizonierii din Zlatița 240
Capitolul VII – Veghea din ajun 248
Capitolul VIII – Foc 261
1. Vicleşug de război 261
2. Lagărul e cucerit 267
3. Spaniolii participă la sărbătoare 270
4. Knezevici se împărtăşeşte 273
5. Îşi ia rămas bun de la Antonia înainte de luptă 274
6. Îşi ia rămas bun de la fiica sa 276

7. Tatăl şi fiul 277
8. Cucerirea Zlatiței 281
Capitolul IX – Slava 288
1. Întoarcerea la Val 288
2. Golubinski vrea să exploateze situația 295
3. 2K participă la slava 297
4. Antonia la căpătâiul lui Knezevici 304
5. În sfârşit, 2K se poate întoarce 309
Capitolul X – Viesparul 312
1. Giséle se trezeşte singură 312
2. Ernest şi Samson nu sunt de acord 313
3. Golden Boy este pus la curent 318
4. El îl deranjează pe preşedintele Brookes 319
5. Preşedintele Brookes o consultă pe preşedintă 323
6. Doctrina SA este transgresată 326
Capitolul XI – Murmel 329
1. Saturnin şi Séverin 329
2. Saltul 330
3. Samson şi Gisèle utilizează BLM 333
4. Explicația celor înregistrate de Samson şi de 2K 335
5. Saşa îi dă raportul lui Samson şi Samson îi dă raportul lui Saşa 342
6. Barajul ridicat 344
7. Miliția stabileşte întâlnirea pentru tatăl său 345
8. Plecarea lui Knezevici 346
9. Ambuscadă la fața locului 350
10. Acțiune 352
11. Recrutare reciprocă 356
Capitolul XII – Duc in altum 362
1. 2K meditează la Fort 362
2. Lumea se agită 363
3. Duc in altum 365
4. Tăcerea lui Knezevici 368
5. Sala de audieri a tribunalului 373

Sigle puțin curente 375
Glosar de termeni sârbo-croați 376
Lista personajelor. 377

colecția
THRILLER
34

Un președinte al Statelor Unite, politician foarte abil, și un sef balcanic, cunoscut pentru carisma, dar și pentru duritatea sa, sunt primii protagoniști ai unei operațiuni cu ramificații mondiale, care va implica chiar și profesioniști: profanatori de morminte, traficanți de arme ruseşti etc. *Regele munților*, cum este supranumit conducătorul balcanic, trebuie adus în fața unui tribunal internațional creat special pentru el. După două încercări de capturare eşuate şi temându-se de un nou insucces, ca şi de o acțiune în forță ce s-ar solda cu o baie de sânge, americanii pasează francezilor responsabilitatea finalizării acestui demers. Dacă nici ei nu vor reuşi, nu se ştie cine s-ar mai putea încumeta s-o facă.
Un tânăr căpitan francez, alături de o seducătoare adjunctă, conduc operațiunea. Dar, dificultăți de ordin tehnic şi psihologic le vor creea serioase dubii asupra reuşitei misiunii lor. Nu este simplu să aduci în fața tribunalului un om de calibrul acestui şef de stat, temut dar şi adulat în acelaşi timp.

În romanul de față se regăseşte esența cărților ce i-au adus celebritate autorului VLADIMIR VOLKOFF: *Reîntoarcerea, Muntele*, *Cotitura*, în care critica a văzut adevărate thrillere metafizice.

O carte plină de suspans, ce se citeşte până la ultima pagină la cel mai înalt nivel de adrenalină.

EDITURA ORIZONTURI
LEI 34,90 (31,40 + 2,88 TVA + 0,62 TL)
9 789737 360922